Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Oehlenschläger, Adam.
Titel | Title:	Oehlenschlägers Digterværker.
Alternativ titel | Alternative title:	Digterværker.
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 11-12
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : Andr. Fred. Høst, 1844-1849
Fysiske størrelse | Physical extent:	1-18 i 9 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1 -2 S 52 8°
1 1 52 0 8 05704 9

32. – 119.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

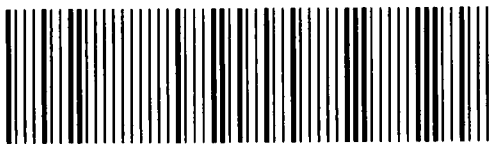

130023490707

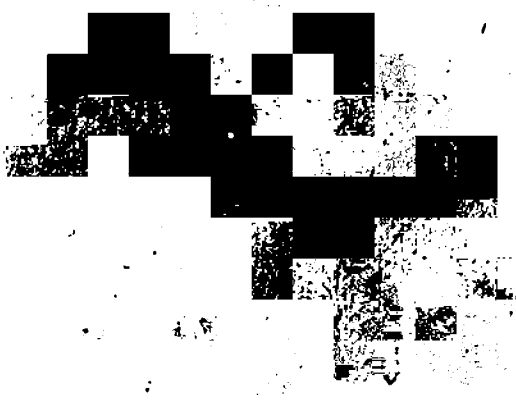

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Forord.

Anledning til denne Roman har en gammel tydsk, i sin Tid meget læst, Fortælling: Albertus Julius, eller Felsenburg, givet. Øen i Sydhavet er ingen Omarbeidelse af hin. Kun for nogle faa Kapitler ere de smukkeste Situationer af det gamle Felsenburg lagte til Grund; forresten vil Læseren finde, at Digteren i ingen af sine Arbeider har opfundet meer, end netop i dette.

Indholden er, at nogle ædle Mennesker, efter flere Omtumlinger og Uheld i Europa og paa Øen, i forskiellige Tidsaldre, komme til Ro, i en paradisisk, idyllisk Tilstand, der (her som overalt) ophører, naar de blive for Mange; saa at enkelte Udvalgte atter maae drage hen i en afsondret, snevrere Kreds, for

Pag.
Vennen fra igaar ..... 142.
Gammelt Bekiendtskab ..... 148.
Brudstykker af Eberhards Dagbog ..... 151.
Kaptain Wolfgang fortæller sit Levnetsløb ..... 173.
Landingen ved Klippeborg ..... 189.
Albert Julius ..... 194.
Barndommen i Eisenach ..... 203.
Wartburg=Brylluppet ..... 208.
Hververen ..... 221.
Skilsmissen ..... 228.
Eventyr ..... 236.
Ridderen og hans Borgkapellan ..... 245.
Bissekræmmersken ..... 253.
Bagersken ..... 261.
Heren ..... 265.
Hexeprøven ..... 285.
Røverhsimod. Spøgelserne ..... 293.
Præsten og Degnen ..... 303.
Ulykkelig Kiærlighed ..... 311.

Den i Sydhavet.

Første Deel.

[redacted]

Varselet.

Den unge Eberhard Julius sad sædvanlig alene om Aftenen paa sit Værelse i Leipzig, og havde ingen Lyst til at tage Deel i Studenternes sædvanlige Sviregilder. Han røg ikke Tobak, var ingen Ven af at drikke megen Viin eller Øl, og hvad skulde han da i Auerbachs Kiælder, hvor de sadde indhyllede i Tobaksdamp, og drømte sig at være Guder i Skyerne?

Med alt det var han dog agtet og yndet, thi han besad de tre vigtigste Egenskaber for en tydsk Student: han havde Hoved og Kundskaber! hans Fader forsynede ham med Penge, og skiøndt Eberhard ikke yndede de smaalige, ofte ondskabsfulde Slagsmaal, viste han dog sine Kammerater paa Fægteskolen, at han saa godt som Nogen forstod at føre Klingen. Man lod ham altsaa være i Ro, ja de Fleste lede ham endogsaa godt, thi ved muntert Lune og venligt Væsen giorde han sig Mangen af de Bedre, ved Gavmildhed og Understøttelse mangen fattig Stymper til Ven.

Iøvrigt var det ei at undres over, om dette Hverdagsliv intet Tillokkende havde for ham. Han havde tilbragt skiønne Dage hiemme. Faderen var en Mand af indskrænkede Evner, som takkede Lykken for sin store Formue; men Eberhards Moder var en herlig Kone. Vel blomstrede i Begyndelsen af det attende

Aarhundrede endnu kun lidet Skiønt; men hun var af Luthers Slægt, opdraget med hans Psalmer og Melodier. Luthers personlige Forhold til Melanchton, Bugenhagen og Flere kiendte hun godt, og vidste med levende Træk ofte at fortælle derom.

En for sin Tid saa dannet Kone havde naturligviis havt stor Indflydelse paa Sønnen. Saaledes havde han da ogsaa lært Musik, og nu fornøiede det ham tidt om Aftenen i Tusmørke at spille de skiønne aandelige Viser paa sit Klaveer; især opbyggede den Psalme ham „Jesus, du mit Haab min Trøst", der udtrykker saa megen Høihed og Tillid, saa megen Veemod og himmelsk Trøst.

Det var en maanelys Aften, da han atter engang sad ene i sin Stue. Værelset var nydeligt og ordenligt. Over Kanapeen af gyult Plyche hang hans Moders veltrufne Billed. Med fulde Toner istemte han sin Yndlingssang, og tænkte paa, hvor ofte den fromme Kone havde ønsket, at man skulde synge den som Liigpsalme over hende, naar hun bares til Graven. Endnu var hun vel ikke gammel; Eberhard tænkte selv tidt i fromme Øieblikke paa Døden uden Frygt. I Aften var han dog mod i Hu; hans Moders Sundhed havde længe lidt, og han kunde ikke holde sine Taarer tilbage, just som Pigen traadte ind, og satte Lyset paa Klaveret. Misfornøielsen dæmpede for et Øieblik den mildere Følelse, thi han havde ofte forbudt hende, ei at bringe Lys, før han ringede derefter; ogsaa giorde det ham forlegen at opdages i sine følsomme Sværmerier. Som han nu fortrædelig sprang op, og i det samme bøiede sig over Lyset, faldt der en Taare ned fra hans Kind paa Tanen. Lyset sprutede og gik ud. Saa naturligt alt dette var, følte han sig dog rystet af en underlig Gru i det mørke Værelse. Uvilkaarligt vendte han sig mod sin Moders

Billed: da oplyste en bleg Maanstraale de venlige Træk. Jesus, min Moder! raabte den forfærdede Eberhard, og styrtede ud af Døren, for i aaben Mark at berolige sin ophidsede Indbildning.

Det lykkedes ham dog hverken den hele Nat, eller den hele følgende Dag. Han kunde ikke bortfierne en frygtelig Forestilling, og ventede med Urolighed næste Post, der skulde bringe Efterretninger fra Hiemmet. Nogle Aftener derefter sad han atter alene paa sit Kammer ved Solens Nedgang. Da hørte han Nogen komme op ad Trappen med trampende Skridt, lig Steenbilledet i Don Juan. Postbudet staaer for ham, rækker ham taus et sort forseglet Brev, og forlader ham. Eberhard bryder Brevet og læser halv afmægtig følgende Linier:

„Min kiære Søn!

Efter nogle Dages hidsige Feber, har det behaget Gud den Almægtige at kalde din gode Moder til sig i sit Himmerige. Jeg har ikke villet undlade ved første Leilighed at give dig Efterretning om denne vigtige Begivenhed, fuldelig overtydet om, at du strax efter Sigt vil offre den salig i Herren Hensovede de skyldige Taarer. Dog, min kiære Søn, trøst dig som en Christen! Bliv smukt hvor du er i Leipzig, og kom mig ikke i denne fortrædelige Tilstand til Bremen; thi bemeldte Dødsfald har saaledes forstemt og confunderet mig, at jeg ikke gider seet, mindre talt med noget Menneske. Tiden er i slige Tilfælde den bedste Læge. — For saavidt muligt nogenlunde at giøre dig dette Tab mindre føleligt, har jeg indlagt en Vexel i denne Skrivelse, stor 500 Gylden, paa Huset Gumprecht & Comp. i Leipzig, at betales efter Sigt. Lev vel, kiære Eberhard! Vær flittig og før dig ordenlig op; saaledes ærer og glæder du den Forklarede

endnu bedst i Graven, samt din høist bedrøvede nedbøiede Fader.

Martin Julius."

Dette underlige Brev havde intet Latterligt for den dybt rystede Eberhard. Han læste kun Efterretningen om sin Moders Død ud af de sorte Bogstaver, græd, raabte fortvivlet, vreed sine Hænder, og kastede sig i Støvet.

En Timestid laae han saaledes ene, hensunken i sine stormende Følelser. Da tonede pludselig festlige Zinker og Basuner fra det nærmeste Kirketaarn, gjennem den kiølige Aftenluft. Eberhard reiste sig overende, lyttede med foldede Hænder henbøiet for sin Moders Billed, og hørte nu Instrumenterne fiirstemmigt blæse den skiønne Psalme: „Jesus du mit Haab, min Trøst!" i den sidste venlige Aftenrøde; medens Moderbilledet ligesom henrykt betragtede ham til Afsked.

Da tyktes ham at see hendes Aand baaret op til Himlen paa den forsvindende Lyd, som paa Englevinger; og hulkende istemte han saa ofte med, indtil han med høi Røst kunde synge Sangen til Ende, hvorved han følte sig lettet og trøstet.

Hanna Hellkraft.

Ganske uden Omgang levede dog Eberhard ikke i Leipzig. Han havde en Ungdomsveninde i den grimske Forstad, og uden at vide hende i sin Nærhed, var han vel neppe draget til Universitetet i Leipzig. Denne Kone heed Hanna Hellkraft, en Schweitzerinde. Hun havde været hans Goldamme, og i al hans Barn-

domstid viist sig ligesaa dygtig, som ærlig og trofast. Hun var høi og stærk af Lemmer, havde et godhiertigt, aabent, men tillige stolt og selvtillidsfuldt Blik. Undertiden talde hun godt for sig, til andre Tider lukkede hun ikke Munden op den hele Dag. Hun var stolt af sit Fædreland, og man troede endnu i hende at see en Qvinde fra Wilhelm Tells og Winkelrieds Tider. Og dog udmærkede hun sig kun ved Besindighed og Dygtighed, der omsvævede hende, som to rolige, velvillige Huusalfer, og udbredte Tilfredshed i hendes Kreds. Hun glædte sig ikke overlydt i Medgang, sørgede ikke heftigt i Modgang; hun smilte med et stille, henstirrende Blik, og tørrede sine Øine, naar Ingen saae det. I huuslige Tvistigheder (thi Herr Martin Julius kunde stundom være meget urimelig) blev hun kold og betragtede tidt Husbonden midt i hans Hidsighed med en saa høi foragtelig Mine, at han blev ganske flau tilmode derved. Sielden gik hun et Ærind i Byen, uden at kiøbe den lille Eberhard et Legetøi eller lidt Sukkergodt for sine egne Skillinger. Hun pleiede ham omhyggeligt, og passede, at han hverken blev forkiælet eller forsømt, naar Moderen var syg. Hvor meget havde det ikke kostet hende, for sex Aar siden, at rive sig løs, og følge sin Mand til Leipzig, hvor han havde arvet et lidet Huus i Forstaden. Men nu var ogsaa Eberhards og Hannas Glæde overordenlig, da de saaes igien. Thi den gamle Hellkraft var død for to Aar siden, og Hanna sad forladt og stille ved sin Spinderok, da Eberhard overraskede hende med et Besøg. Han kom nu til hende hver Dag, og meddelte hende Alt, selv noget af hvad han havde studeret og læst. Thi skiøndt Hanna var ustuderet, havde hun dog ofte læst Bibelen og mange verdslige Krøniker; hun besad en god Forstand, et lyst Hoved, megen Erfarenhed, kunde være det unge Menneske til

Hielp i Raad og Daad, og glæde ham med sin Opmærksomhed, naar han udgiød sin hele Siæl i hendes Barm.

Man begriber let, at hans første Vandring, efter hin Ulykke, var til Hanna Hellkraft i Forstaden. Da han traadte ind, gik hun ham hurtig imøde, rakte ham Haand, tørrede sine Øine og sagde: Hun var ikke lykkelig! Døden har alt mange Aar bespændt hendes Hierte. Det veed jeg bedst. Nu lider hun ikke meer, og elsker dig høiere end før. — Dermed gik hun atter til sit Arbeid.

Eberhard satte sig ogsaa; hans Blik faldt hen paa Væggen, hvor han opdagede en lille Krands af Evighedsblomster omkring sin Moders Silhouette, hvilket hun selv engang havde foræret Hanna. Begge taug; Kanarifuglen sang i Buret. Jeg troer jeg har glemt at give den lille Skrighals Vand idag, sagde Hanna og giød Glasset fuldt igien.

Det har været et smukt Viinglas, sagde Eberhard, for dog at bryde Tausheden; Skade at Foden er brukket af. — Hvis Foden ikke var afbrudt, svarede Hanna, saa hang Glasset ikke der, og saa havde Fuglen ingen Nytte deraf. Den tykke Kiøbmand, min Gienbo derovre, havde stort Selskab i Forgaars. Du giør dig intet Begreb om hvad der blev fraadset og pimpet. Og naar de Klodsmajorer saa endda vare blevne muntre og aabenhiertige ved det, skulde det aldrig fortrudt mig; men sadde de ikke der med deres tykke Maver, som Meelsække, blussede i de hovne Ansigter, som gloende Jern, og giorde hverandre saa mange Complimenter, til de nær vare snorkede ind paa Stolene, lig de forhexede Syvsovere. Værten fyldte til Velkomst et slebet Glas, tømte det, med Ønske om kommende Tiders fremdeles Held (hvormed han da kun meente flere Penge) og kastede det over Hovedet ud af Vinduet, med den Til-

sætning: at Ingen tiere skulde drikke af dette Glas. — Men dengang tog han feil; thi jeg løb ned, hentede Glasset, hvoraf kun Foden var slaaet; og nu drikker min lille Fugl daglig deraf, og qvidrer saa høit alt imens, at den forstyrrede Middagssover ofte ønsker den paa Bloksbierg. Han har allerede to Gange villet kiøbe Fuglen af mig, og sendt mig Tienere paa Halsen desangaaende. Først vilde han give mig fem, siden endogsaa ti Daler for den; men han faaer den ikke. Jeg er vis paa, han vilde strax dreie Halsen om paa min stakkels tro Kammerat, og kaste den ud af Vinduet paa Gaden, ligesom Glasset. Saasandt jeg lever, den Karl har en Svamp i Brystet istedet for et Hierte. Han veed meget godt, at den stakkels Enke med de tre nøgne Rollinger derovre, ofte ikke eier en Bid Brød, og dog kan han uden ringeste Medlidenhed fraadse hver Dag, uden at tænke paa sin Næste. Ja det ærgrer ham endog, naar jeg undertiden bringer hende lidt af min Smule Fattigdom, fordi han troer, jeg giør det for at ærgre ham.

Hanna Hellkraft, du er en ærlig Siæl! raabte Eberhard. — Jeg siger det kun altsammen, vedblev hun, for at vise, at vi ikke strax maae fortvivle, om vi ogsaa undertiden lide et Tab, som gaaer os nær. Glasset har mistet sin Stængel, og dog hænger det der endnu med frisk Vand, og den lille Sanger bader sin Hals munter deri.

Ikke langt fra Hanna boede Graveren ved Kirken. Fra hans Bolig gik man til en gammel hvælvet Hal med en Buegang, som vendte ud til Kirkegaarden. Denne Hal var mærkværdig. Væggene og Rummene mellem Svibbuerne vare bemalede med Dødningebaarer, Knokler, Pandeskaller; og oppe under Loftet saae man Dødningedandsen afmalet, saaledes som den i Basel og flere Stæder i Tydskland findes. I dette stille,

kiølige Rum pleiede Hanna ofte, med Graverens Tilladelse, at tilbringe de hedeste Sommerdage.

Dette Foraar var usædvanligt varmt. Da Eberhard og Hanna havde fortæret en tarvelig Nadver, ginge de derhen, og Hanna tog Rokken med.

Syng mig dog engang igien Dødningedandsen, sagde Eberhard, i det han satte sig paa en Bænk, og snart betragtede de sælsomme af Tiden afblegede Billeder paa Muren, snart lod sit Blik synke hen paa det høie Græs mellem Gravene paa Kirkegaarden. Hanna lod sin Rok snurre, og medens Hiulet dreiede sig lystigt, som med Livstraaden, sang hun, lig en begeistret Parce, følgende Vise:

Vel er jeg svag, dog, kiære Død!
End und mig nogle Dage.
„Og blev du Gubbe, dækt med Snee,
Du vilde mig dog nødig see;
Thi følg og stands din Klage!"

Jeg er en kraftig Mand, og dog
Du alt min Stav vil bryde?
„Tidt styrter stærken Gran fra Field,
For Lynet ned i Fossens Væld;
Thi find dig i at lyde!"

Jeg er en Mø, skal ung og smuk
Alt ned i Graven segne?
„Du er for skiøn for denne Jord;
Hist evig Rosen staaer i Flor,
Kun stakket skal du blegne."

Du kalder mig, en tapper Helt,
Alt ned i dine Huler?
„Jeg kommer som en Kæmpe stærk;
Saa kæmp med mig! En Pandsersærk
Min blege Beenrad skiuler!"

Ak kiære Død! end ei udsluk
Den Ild, som kiærligt brænder!
„Jeg kysser med af Hiertens Grund.
Vel uden Læber er min Mund,
Men jeg har hvide Tænder!"

Kan du mig fra min gyldne Skat
Saa ubarmhjertig vinke?
„Følg du kun ned i sorten Muld!
Ei ruster Guld; nu skal dit Guld
I Andres Hænder blinke."

Gak med din Lee! En Rigensraad
Ei slæb i Dødens Gruber.
„Til Rigets Raad jeg bringer dig,
Hvor om Guds Throne samle sig
Serapher og Cheruber."

Imod mit Skioldmærke dog
Du ei din Lee vil vende?
„Adam, den første Adelsmand,
Dog maatte døe. Giør du som han!
Nu har den Spøg en Ende."

Med Kongekronen vel din Harm
Dog lader sig forsone?
„Din Magt er endt. Forgiæves Bøn!
Paa Korset døde selv Guds Søn:
Tænk paa hans Tornekrone!"

Os arme Smaae saa tidlig alt
Du ned i Graven bringer?
„Smaabørn Gudfader har saa kiær;
Nu vore Jer i Aftenskiær
Af Skuldren Englevinger."

Ak kald den stakkels Moder ei
Fra sine hulde Spæde!
„I Himlens Vindve skal du staae,
Naar dine Børn i Skole gaae,
Af Glæde skal du græde!"

„Jeg er ei smuk, men er ei ond,
Med samt min Skaldepande.
Jeg bringer Eder korten Vee;
Men Siælen træffer i min Lee,
Den skal til Gud opstande."

Hvor smukt, Hanna, sagde Eberhard, veed du altid at trøste og lette det bespændte Hierte. — Af Graven spirer Blomster, svarede Hanna. Ofte forvandler Kummeren sig til Glæde. Her i denne Hal sammenkaldte den ubarmhiertige Tilly for fem og halvfierdsindstyve Aar siden sit Krigsraad, da den svenske og saxiske Hær rykkede ham imøde. Alle øvrige Huse i Forstaden laae alt i Aske. Det var mørk Nat. Men da Beegfaklerne oplyste disse Vægge, blegnede alle Tilstedeværende; thi de toge det for et ondt Varsel, som det ogsaa var. Kort derpaa tabte de Slaget ved Breitenfeld, hvorved Blodbadet i Magdeburg blev hævnet, og den lutherske Tro grundfæstet i Nordtydskland. Derfor kan jeg heller ingen Afsky føle for disse Dødningehoveder og Beenrader. Det kommer mig for, som om de kun saae saa gruelige ud, for at advare os Mennesker, og for at give os en nyttig Lærdom.

Og saaledes burde man vel, hengiven i Gud, betragte hver Kummer i Livet, sagde Eberhard, idet han trykkede hendes Haand og gik hiem.

En Ulykke kommer sielden alene.

Da han traadte ind i sit Kammer, laa der atter et sortforseglet Brev fra hans Fader paa Bordet, af følgende Indhold:

Min Søn!

Jeg maa desværre atter berette dig en Hiobspost. Jeg har igien lidt et gyseligt Tab, næsten smerteligere, saa at sige, end din Moders Død. Thi din salig Moder har Vorherre taget, og altsaa sees vi formodenlig engang igien i et bedre Liv; ved min bortflygtede Compagnons Nederdrægtighed, seer jeg mig derimod pludseligt bragt til Bettelstaven, saaledes har jeg da mistet min skiønne Formue, baade timeligt og evigt. At give dig en nøiagtig Detail af Bankerottens Omstændigheder, var kun at præke for døve Øren. Saasnart jeg taler med dig om Pengesager, bliver du adspredt; heller ikke forstaaer du dig paa Brøk og Beregninger. Af det italienske Bogholderi veed du ikke en Tøddel, og med mine Kunstord, som: Lateris, Transport, Conto, Disconto, Trafik, Debet og Credit (hvilke Talemaader I forfængelige Lærde pleie at kalde Kræmmerlatin) vilde jeg kun bringe dig i Vilderede. Saa maa det da være dig nok at vide, at mine Bestræbelsers Summa Summarum beløber sig til et Nul. Jeg giør dig ingen Forekastelser, Eberhard! men var du, som jeg vilde, blevet Kiøbmand istedet for Lærd, saa havde du kunnet være min Compagnon, istedetfor den fordømte Käsemann; da havde du sikkert ikke bedraget mig, maaskee heller ingen dumme Streger giort. Tvertimod, da du efter din Lærers, Herr Magister Schmelzers Forsikring, skal have et

speculativt Hoved, havde du maaskee speculeret bedre end jeg, og jeg var endnu en holden Mand.

Jeg har nu isinde atter at gaae til Vestindien; der har jeg fortient mine første Penge, og der er endnu Penge at fortiene. Thi de vestindiske Eilande ere altid forekomne mig, at være det sande forjættede Kanaans Land; trods dine Ungdoms-Ubesindigheder og Stiklerier, naar du forekastede Jordbunden sin Tørke, Luften sin Hede, og Creolerne deres mange Særheder. Klimaet er slet ikke saa hedt; kun maa man vogte sig for at blive hidsig. Der voxer vort Sukker, vor Rum, vor Tobak. Karri og Riis har man der fra første Haand, og Maderavinen er ophøiet over al Kritik. Sagtens vil jeg savne mit gode Rostokkerøl i de hedeste Dage; men saa er igien Grog en liflig Drik, som lædsker Tørsten og vederqvæger Menneskets Hierte; kun maa man ikke blande Vandet med formegen Spiritus, thi da kunde det let have en skadelig Indflydelse paa Helbreden. Hvad nu Beqvemmelighed og prompte Opvartning angaaer, saa bliver man ingensteds i Verden gaaet flinkere tilhaande; thi det sorte Tieneståthyende tænker ikke paa andet Dag og Nat, end hvordan det med Iver og Nøiagtighed kan gaae sit hvide eller blanke Herskab tilhaande, og giette vore Tanker. Der raisonnerer man ikke, og sætter ingen dristige sure Ansigter op, som i Europa. Apropos, du har dog ikke glemt at give Hanna Hellkraft Efterretning om din Moders Død? Hils hende mangfoldig!

Jeg reiser da nu med første gode Vind til Jamaika. Saasnart jeg der lykkelig er arriveret, skal du atter faae Brev fra mig til Leipzig, over Hamborg. Jeg sender dig hermed endnu indlagt en Vexel paa 1000 Gylden. Det er alt hvad, og meer end jeg kan undvære. Jeg haaber, du har lært saameget, at du i Fremtiden kan sørge for dig selv. Adieu! Jeg giver

dig min faderlige Velsignelse. Vi sees nok igien! Du er en vakker Knøs; maaskee kunde du giøre din Lykke ved et godt Giftermaal. Vær klog og forsigtig! See kun paa det Solide, og giv for Himlens Skyld alle Sværmerier og alle idealske Luftkasteller Løbepas; thi dermed kommer man ingen Vei, i den virkelige Verden. Om det saa er mig selv, der dog veed mig saa reen og fri for alle slige Narrestreger, som et nyfødt Barn, er det dog gaaet til Agters for mig.

Jeg forbliver din hulde Fader

Martin Julius & Comp.

P. S. Hvad der meest ærgrer mig, er den fordømte Vane, immer at hæfte den Kiæltrings Firma til mit eget. Men lad det ikke anfægte dig. Jeg har ingen Tid til at udradere Ordet Comp., og jeg har eengang for alle giort mig det til Regel, aldrig at stryge Noget ud med Pennen."

Det glæder mig, Eberhard, sagde Hanna ved næste Sammenkomst, at du ikke længer er riig; thi vel skal man ikke fordømme sine Medchristne, men der staaer dog i Skriften, at en Kameel lettere kan gaae igiennem et Naalesie, end en Riig i Guds Rige.

Hvis Enhver skulde begynde fra forfra, svarede Eberhard, saa vilde det aldrig blive til noget i denne Verden, og man kom aldrig til Maalet.

Jorden dreier sig jo omkring Solen, sagde Hanna, og kommer aldrig videre.

Med Tabet af min Formue, sukkede Eberhard, er jeg nu selv forstyrret i min Virksomhed. Jeg elskede Videnskaberne for deres egen Skyld; saaledes kunde jeg som fri Mand dyrke de fri Kunster. Nu maa jeg

ogsaa som Lastdyr lade mig spænde for den store Arbeidsvogn.

Og det er just godt! raabte Hanna. „Dyrke fri Kunst som en fri Mand!“ Det er nu atter een af disse smukke fornemme Talemaader, der egenlig ikke betyder andet, end at ligge paa den lade Side. Nu hedder det: Skeen i en anden Haand! Bestil noget Ordenligt.

Hanna! raabte Eberhard, du skiærer alting over een Kam, og luger Hveden med Klinten. Jeg agter din Dygtighed, fordi jeg forstaaer den; maaskee vilde du ogsaa yde høiere Ting mere Agtelse, hvis du havde nogen ret Indsigt deri. Tro mig, ogsaa til Aandens Dannelse hører der Kraft og Flid; ofte meer end til det blotte Slid for det saakaldte Gavnlige, hvorved, ret beseet, det egennyttige Hverdagsmenneske kun gavner sig selv. Er det ikke hin uegennyttige aandelige Stræben, som Christus kalder Guds Rige, og som han agter langt over den jordiske Trællen for Livsnødtørftigheden og Klæderne, hvorom Spurvene under Himlen og Lilierne paa Marken ikke bryde sig?

Christus var dog selv en Tømmermand, og hans Disciple og Apostler vare Fiskere og Teltmagere, svarede Hanna.

Jeg lover dig, at jeg paa en ærlig Maade skal fortiene mit Brød, og ikke falde nogen til Byrde, raabte Eberhard. Kun tien mig i, og tal ikke om at ligge paa den lade Side; thi jeg forsikkrer dig, jeg er intet Dovendyr, skiøndt jeg hverken spinder Hør eller Blaar.

Dermed greb han sin Hat, for at gaae bort. Bliv dog her i Aften, bad Hanna venlig, jeg har lavet os en lille Kirsebærtærte. Mangetak, svarede

Eberhard, jeg har nok af Peberkagen. Med disse Ord sprang han ned af Trappen og ilede bort.

Paa Hiemveien, da hans Blod havde afkiølet sig, tænkte han: Hun har dog Ret i Grunden; hun mener det ærligt, og hun skal i Fremtiden blive tilfreds med mig.

Jeg har Uret! sagde Hanna bedrøvet i Vinduet, og fulgte Eberhard med Øinene, idet han dreiede om Gadehiørnet. Den stakkels Dreng har paa eengang mistet Moder og Formue, og jeg river ham ned, saa at en Hund ikke skulde tage et Been af ham. Fordømte Egenkiærlighed og Forfængelighed! Som en slet helbredet Sygdom, gaae vi altid med dig i Kroppen; og inden vi vide et Ord deraf, slaaer det ud, hvor vi mindst ventede det.

Herr Nierenstein.

Eberhards Vindue vendte ud til Kiøbmand Nierensteins Have. Høie Viinranker slyngede sig op ad Muren til hans Ruder, saaledes sad han som i et Lysthuus; og da Havens Eier sielden lod sig see i den, kom det ofte Eberhard for, som om Haven tilhørte ham. Kiøbmandens Børn, to allerkiæreste Drenge, støiede og legede sagtens der fra den lyse Morgen til den mørke Nat; men Eberhard var en Børneven, og da han ofte kastede Sukkergodt ned til dem, holdt de meget af ham. Faderen kunde ikke udstaae ham: han vidste, Eberhard havde et Anbefalingsbrev med til ham fra sin Fader, hvilket han ikke havde bragt ham.

Dagen efter at Eberhard havde forladt Hanna, legede Børnene igien i Haven, just som han havde

besvaret sin Faders Brev, og indsluttet den sidste Vexel i Svaret, for at sende den tilbage. Var det nu af Kaadhed eller et Tilfælde, nok, Bolden fløi ind ad Vinduet fra Haven, og havde nær væltet Blækhornet.

I gior dog ogsaa den hele Dag intet andet end lege, raabte Eberhard gnaven, idet han traadte for Vinduet. Have I ingen Lærer? Gaae I ikke i Skole? — Nei, svarede den lille Dreng, der havde kastet Bolden ind, med grimet Ansigt og med Buxerne itu for Knæene; Fader vil ikke have os i Skole, for at vi ikke skal lære Gadedrengestreger. — Du danner dig altsaa paa egen Haand, min lille Ven! svarede Eberhard. Har I heller slet ingen Lærer havt? — Jo vi havde een, men han blev Præst. Siden den Tid har Fader rigtignok ofte sagt, han vilde skaffe os en ny, men der er altid kommet saameget i Veien.

Nu havde Eberhard nok; han lod sig melde hos Kiøbmanden.

Saa vred end Herr Nierenstein havde været, saa venlig blev han, saasnart Eberhard havde ladet sig melde; og med de Ord: Naa endelig engang! lod han ham træde ind.

Herr Nierenstein var af det Slags Folk, som helst hører sig selv tale. Da han nu altid havde Giæster, var han vant til at føre det store Ord. Thi medens Giæsterne spiste og drak, lode de ham gierne snakke, og naar han bare fik Lov til at snakke, lod han dem gierne spise og drikke.

Nu, min kiære Herr Julius, raabte han ham imøde, har jeg dog engang den Ære at see Dem hos mig? Slemme unge Mand! saalænge kunde de nægte mig den Fornøielse? Og jeg veed dog ganske bestemt, at Deres Herr Fader har givet Dem et Brev med til mig, hvorom jeg strax har faaet Advis. Hver Dag haabede jeg, De skulde trække Vexel paa min

Giæstfrihed. Men altid forgiæves! Jeg nægter ikke, det krænkede mig. Jeg slog op i min Opførsels Hovedbog, i den Tanke: har du maaskee begaaet Noget, som kunde have stødt den unge Herre for Hovedet? Men jeg fandt mig fri og uden Skyld. Deres Incognito har jeg rigtignok ikke villet forstyrre; det var jo at handle mod Deres eget Ønske. Derfor har jeg indtil Dato opsat at tage Hatten af og hilse, om De endogsaa undertiden, tvivlraadig med Dem selv, i Forbigaaende har addresseret mig et sligt uthydeligt Fragment. Ikke desmindre har det bestandig giort mig inderlig ondt, at jeg ingen Artighed kunde vise Dem; og ofte naar jeg havde mine Venner hos mig, og gav dem en god Diner, har jeg tænkt: Der sidder nu et Menneske egensindig paa sit Kammer! Han kunde ogsaa have det godt; ogsaa nyde mangt et lækkert Stykke Dyreryg, mangen god Skive Vildsvinehoved, Melon, Ananas; drikke mangt et godt Glas Bourdeaux, Madera, Caps Constantia. Og dog indelukker han sig vranten paa sit Kammer, og tager tiltakke med en Skeefuld tynd Suppe, og et Stykke Oxekiød med Peberrod, paa en Tintallerken. Saaledes er Menneskет! Han berøver sig for det Meste selv af Egensindighed de skiønneste Livsnydelser. Dog — De har bedret Dem; De giør Bod, De rækker angrende Haanden til Forsoning! Saa ville vi slaa en Streg over alt det Forbigangne, og drikke et Glas Madera paa Forlig. Deres Faders Skaal! Det er en brav Mand, en riig Mand, en Mand i store Handelsforbindelser, med megen Credit, som ogsaa giør et godt Huus. Vel kiender jeg ham ikke personlig, men jeg ønsker at komme i Forbindelse med ham. Han leve! Og De, haabefulde Spire af en god Stamme, skal tidt være min Giæst, og spise hos mig; naar de kun ikke glemmer engang imellem fri-

villig uden Indbydelse at lade Dem see; saa man dog kan vide, om det er Dem med eller imod.

Efter denne lange Tale skienkede Herr Nierenstein to Pokaler fulde, som stode for ham paa det lille Bord, og uden at give Tid, til Eberhard tog sin i Haand, klinkede han med den ene mod den anden, som endnu stod paa Bordet, og tømte den.

At De ikke kiender min Fader, svarede Eberhard uden at røre Glasset, mærker jeg deraf, at De intet veed om de tvende Ulykker der have rammet ham. — Hvilke da? spurgte Herr Nierenstein spændt nysgierrig, og satte atter sit Glas paa Bordet. — Den største og bedrøveligste, sagde Eberhard, er at han har mistet sin Kone og jeg min Moder. — Det skulde jeg strax have seet af Deres Klæder, svarede Kiøbmanden; dog Studenterne gaae jo næsten altid sort klædte. Altsaa: Kones Forliis, og Moders Forliis. Ja i Sandhed, to store Ulykker; især Moders Forliis, thi hvad Konen angaaer, en Kone faaer man dog undertiden lige saa god igien; men en Moder? Nei, en Moder faaer man aldrig meer! Det er et ubodeligt Tab. Derfor har jeg heller ikke villet gifte mig anden Gang, for ikke at skaffe de stakkels Rollinger en Stedmoder, der maaskee lod dem gaae for Lud og koldt Vand.

Og hvo sørger nu for at det ikke skeer? spurgte Eberhard. — Ak, vi have en meget charmant, elskværdig Person her i Huset: Enken, Madam Jasmin, den smukke Blondine. De har vist seet hende, thi hun gaaer gierne i Haven og plukker Blomster. Hun udfylder nu ganske mine Børns salig Moders Plads her i Huset. Sagtens er hun lidt vel ung; ikke desmindre er jeg vel fornøiet med hende. Hun har, af den Alder at være, allerede megen Menneskekundskab. Men sig mig dog, min Kiære, er der da ellers hændet Deres Fader noget Uheld af Vigtighed?

Eberhard fortalte ham nu om Bankerotten; og Kiøbmanden sagde med rynket Pande og fortredeligt Ansigt, af hvilket pludselig al Deeltagelse og Agtelse var forsvunden: Derfor kommer De altsaa nu til mig. Ikke af Artighed, næsten kunde jeg sige af Skyldighed! Men hvorfor? Jeg kan ikke hielpe Dem. Fattige Studenter have vi nok af her i Leipzig, som ere høflige og taknemmelige. Jeg bespiser selv tre hver Løverdag. Dem, Herr Julius, har jeg ikke den Fornøielse at kiende videre til.

Jeg kommer ikke for at tigge, men for at tilbyde Dem min Tieneste, svarede Eberhard kold.

Og hvorved kan De tiene mig? spurgte Kiøbmanden stolt. Paa mit Comptoir har jeg alt unge Mennesker nok. Til slige reele Forretninger maa man være vant fra Barnsbeen. Studenterne ere Geniemænd, kunne ikke regne, ere distrait og skrive for det Meste en slet Haand. — De misforstaaer mig, sagde Eberhard, jeg ønsker hverken at blive Deres Commis eller Deres Skriverkarl. — Hvad vil De da? — Deres smukke Drenge løbe den hele Dag dernede i Haven; De ønsker en Huuslærer, hører jeg. Jeg vil give Deres Børn den nødvendige Underviisning nogle Timer daglig, om De saa synes, og ønsker kun at De betaler min Huusleie. Saa behøver jeg ikke at flytte; thi vi boe Dør om Dør. Dernæst forlanger jeg endnu Kosten: to Retter borgerlig Mad, bragt paa mit Kammer. Thi ved Dineerne kan jeg umulig assistere; den Tid jeg har tilovers, behøver jeg til mine egne Arbeider.

Og om Løn taler De slet ikke? spurgte Herr Nierenstein. — Jeg er tilfreds med hvad jeg har forlangt, var Svaret. — For Fanden, tænkte Kiøbmanden, det maa være en stakkels Diævel, der bringer sine Varer til Torvs for saa godt Kiøb. — Ja hør nu, min Kiære, vedblev han høit, jeg forlanger ingen Infor-

mator til mine Børn uden Løn. Et halvthundrede Daler aarlig giver jeg gierne en saadan Præceptor; thi der staaer skrevet: Du skal ikke binde Munden til paa den Oxe som tærsker. Men jeg maa ogsaa vide, hvad De duer til. Jeg kiender Dem, som sagt, slet ikke; og en Kiøbmand kiøber ikke Katten i Sækken.

Jeg venter intet af Deres Ædelmodighed; svarede Eberhard med en Fatning, som kun Foragt for den Andens Yttringer gav ham. De kan jo prøve mig.— Kiender De Professor Schwefelkies? — Aa ja, lidt. — Det er en lærd Mand, en Mand af Smag, og min særdeles gode Ven, som ofte spiser hos mig. Har De hørt det lille Digt, han forfattede forleden til min Fødselsdag, paa staaende Fod og ud af Hovedet? — Giør han ogsaa Vers ud af Hovedet? spurgte Eberhard, det havde jeg ikke troet. — Ja vist, sagde Kiøbmanden, et Impromtu, skrevet med Gaffelen paa en Talerken, sodet i Lyset. Jeg kan det udenad, og vil recitere det for Dem:

Endskiøndt din Kiælder mangen Viin
Os skiænker kostbar, ædel, fiin,
Dit Hierte! Ven, dog Alt forener,
Det er den ægte Nyrenstener.

Finder De ikke det ret vittigt og godlidende? — Gud randsager Hierterne og Nyrerne, svarede Eberhard, med et Buk. — Ja hør nu, min Kiære, vedblev Kiøbmanden, bring mig et godt Skusmaal med fra Professor Schwefelkies, saa vil jeg tage Dem i min Tieneste som Huusinformator. — Med disse Ord, og et neppe mærkeligt Buk, gav Herr Nierenstein Eberhard et Vink at gaae, saa fornem som en Minister, der har givet en fattig Supplikant Audients.

Professor Schwefelkies.

Da Eberhard Morgenen derpaa traadte ind til Professor Schwefelkies, traf han ham med en smudsig Nathue paa Hovedet og i en laset Slaaprok, der var spændt ham om Livet med et Læderbelte. I Stuen laa alting i største Uorden. Smørkanden stod paa actis eruditorum, og Spegepølsen laa ved Siden af Aristotelis opera omnia. Professoren selv sad indhyllet i tykke Tobaksskyer, glødende af Harme, og ifærd med at udskiælde sin Tiener, der stod ganske forbløffet med foldede Hænder ved Døren.

Om Forladelse, min Herre! raabte Schwefelkies; men jeg har først en Høne at plukke med denne Ignorant, i Anledning af hans Dumhed og Uvidenhed. Siden Klodrianen dog er en indfødt Leipziger, vilde jeg ikke, at han skulde være reent uvidende i sin Fædrenebyes gamle Historie. Jeg laante ham derfor et Værk som jeg selv har skrevet. Men han, har han læst det? Han kan ikke svare mig Eet til Tusinde. Jeg spørger ham om Hermundurerne, som Hvermand veed vare vor Fødeegns første Indvaanere. Om Sorben-Venderne? Jeg spørger ham, hvad det Navn Leipzig har at betyde? Om Staden altid har heddet saaledes? Han bejaer det, omendskiøndt den egenlige derivatio nominis kommer af det vendiske Ord Lips eller Lipa: et Lindetræ, og siden har modtaget utallige Modificationer, saasom: Libanitz, Libonitz, Libnitz (hvoraf maaskee den store Leibnitz); Lipseck, Luibizec, Libzic (hvilken Talemaade de Franske altsaa slet ikke urigtigen bruge); Lipiz, Lipzigi, Lipzc, Lipz, Lipzek: indtil vi endelig erkiende og titulere Staden ved Navnet Leipzig. Intet deraf veed den Idiot! Og dog er det ingen

Bagatel at redde og bevare Levningerne og Efterklangen af sit eget gode Navn.

Dog den Fugl ville vi nu lade flyve, og jeg havde maaskee endda saa halvveis ladet det gaae, hvis dog den Hedning nogenlunde kunde giøre mig rede for sine Forfædres Guder. Men tænk engang, min Herre! jeg spørger ham om vore indenlandske Penater, om Zornebock, rigtigere Tschernebog scilicet: den sorte Gud; han troer, Talen er om en opbragt Gedebuk. Jeg vil vide noget om Bielbog, Sorbenvendernes fromme hvide Gud; han blander ham med den ebraiske Diævel Beelzebub. Gaa Fanden i Vold, dit Fiog! Puds mig strax mine Støvler, bank og børst min Kiole, thi jeg skal ud endnu i Formiddag. Og De, min Herre, hvad vil De, hvormed kan jeg tiene Dem?

Eberhard sagde ham sit Navn og hvorfor han var kommen. — Ei, Herr Eberhard Julius! raabte Professoren; een af vore skiønne Aander, der giver sig af med galante Sager, forsømmer de solide Studeringer, og besøger kun imellem Professorernes Forelæsninger, for at holde Veteranerne for Nar. — Eberhard vilde forsvare sig; men Professoren blev hidsig ved: Vil Herren bare tie, og lade mig tale. Har De ikke eengang leet høit i min Forelæsning, da jeg græd over et hiertegribende Sted, i den guddommelige Senecas rasende Hercules, og beklagede den engelske Lægmand Shakespeare, (forresten et Menneske ikke uden Anlæg) fordi han ikke vidste saa meget Latin, at han kunde læse den udødelige Senecas Tragødier i Grundsproget og danne sin Smag efter dem? Har Herren ikke sagt, Stykket skulde heller hedde den fastende eller pratende Hercules?

Hvad et ungt Menneske engang imellem, i overgivent Lune, falder paa at sige til sine Kammerater,

Herr Professor, svarede Eberhard, gior man ikke smukt i at fortælle igien; og jeg tænker det maa ikke regnes saa nøie. Smagsdommene ere jo forresten ofte yderst forskiellige.

Jeg skal mundtlig tale med min Ven Nierenstein i Anledning af Dem, sagde Schwefelkies, da Eberhard havde frembragt sit Ærinde, jeg spiser just hos ham imorgen. — Meget vel! svarede Eberhard.

Han skyndte sig fortrydelig ned ad Trappen, og saae Tieneren i Forstuen meget opbragt prygle sin Herre in effigie, i det han bankede hans Kiole.

Hævnen.

For førstegang i sit Liv følte Eberhard det Trykkende i en afhængig Stilling. Med Professoren og Kiøbmanden vilde han ikke oftere have noget at bestille. Det var en smuk Dag, just Paaskemesse. Han trængte sig hurtig giennem Sværmen paa Torvet, og ilede ud af Porten, for at vederqvæge sig i den skiønne Rosendal, mellem Elsteren og Pleissen. Men den fremblomstrende Vaar, som stod i Modsætning til hans Sindsstemning, forøgede kun hans onde Lune. Hans Moders Død, hans Faders Ufølsomhed og Ulykke, Kiøbmandens Plumphed, Professorens Taabelighed, og — hvad han ikke vilde tilstaae sig selv — den lille Uenighed der var opstaaet mellem ham og Hanna Hellkraft, alt dette tilsammen forstemte ham.

I disse sørgmodige Betragtninger blev han forstyrret af en Sværm Mennesker, der drog gjennem Skoven. Af Bylterne paa Ryggen med de nedhængende Støvler, sluttede han sig til, det maatte være vandrende

Haandværkssvende. De brøde Øviste af Træerne, og stak dem som Fiær i Hattene, hvilket kiække Væsen stak sært af til deres blege Kinder og sygelige Udseende. Med de hullede Hatte øste de Vand af Kilden, og naar Een af Vanvare spilte sig Vandet ned paa Brystet, loe og jublede de alle saa høit (selv den Overøste) som om det havde været ved Bispen af Bambergs eller Abbeden af Fuldas Bord, naar man ved god gammel Rhinskviin havde giækket Nogen, med et slebent Vixeerglas. Medens de gik Eberhard forbi, sang de følgende Vise:

Vi Skrædere drage fra Stad til Stad,
Overalt modtagne med Ære;
Og ingensteds mangler os Øl og Mad,
Thi Klæder kan Ingen undvære.

Fra den Tid Adam sig først forsaae,
Forført af Eva sin Frue,
Da maatte han trække Buxer paa,
For ei at forkiøles af Snue.

Vel liden af Vært kun er vor Naal,
Som Sværd den i Marken ei møder;
Men Huller skjærer det andet Staal,
Og Naalen paa Hullerne bøder.

Med Fingerbøl kommer man varlig frem;
Forsigtighed vogter i Fare.
Og er ei en Skræder en Helt saa slem,
Han er dog ei heller en Hare.

I Nürnberg sad jeg mig krum paa Disk,
Og havde bedrøvede Dage;
Madamen os kogte kun daglig Fisk,
Da løb jeg, for Kiødet at smage.

Men Würtzburg tænker jeg paa med Suk,
Der var jeg halvtredie Uge.
Der blev jeg forlibt i en Pige smuk;
Da glemte jeg Naalen at bruge.

Og sætter man sig paa Bord tilsidst
Heel krum ved at sye og slide,
Saa gaaer man sig atter saa rank som en Qvist,
En Skræder kan ogsaa ride!

Til Leipziger Messe til rette Tid
Vor Flok som sædvanlig møder,
Der lære vi Sæder med høvisk Flid;
Der Kræmmerne komme med Jøder.

Og nu tilsammen, og ingen seen,
Vi løbe saa smidigt som Katte,
Og brækker os Løvet af frisken Green,
Og stikke det i vore Hatte.

Saaledes syngende drog den lystige Flok den bedrøvede Eberhard forbi, der skammede sig over at Skræddere skulde overgaae ham i muntert Mod og Standhaftighed. En stolt Rødme farvede hans Kinder, han sprang op af Græsset og gav sig høit til at lee. Hans Selvtillid var pludselig vendt tilbage, og han gik raask ind i næste Vertshuus for at spise til Middag. Eftermiddagen tilbragte han i Skoven med en Bog. Henimod Aften nærmede han sig et stort Træ, der skulde fældes ikke langt fra Floden, omringet af Brændehuggere. Det var en tyk, mægtig, men huul Bøg, som speilte sin fyldige Krone i Pleissen. I tohundrede Aar omtrent kunde den have staaet der. Hvor mangen Sommer havde den seet komme og forsvinde. Ofte vare vilde Krigerhorder dragne her forbi, og havde saaret dens Bark med deres Sværde. Lystige Jægere havde tidt under den i Fredstid spiist Frokost; Forældre fra Byen mangen Aften siddet i Græsset med deres Børn, og sildigere mangt forelsket Par Arm i Arm sværmet her i Maanskin. Nu var Timen kommen, at Træet skulde fældes, sønderhugges; og den Stamme, der fordum saa tidt haade husvalet Menneskene med sin kiølige Skygge, skulde nu, for sidste Gang, vederqvæge dem med sin

varme Flamme. Kun et Par Øxehug behøvedes end, og Arbeiderne stillede sig alt i Rad med Touget, for at styre Træets Fald.

Fordybet i slige Betragtninger blev Eberhard forstyrret ved et frygteligt Tilfælde. En Vogn med to løbske Heste dreiede af fra Landeveien, og satte Farten lige hen imod Flodbredden. To afmægtige Mennesker laae i Vognen. I et Øieblik kunde Hestene naae Vandet, i næste Øieblik laae da de Ulykkelige nedstyrtede i Floden, dersom ikke Forsynet reddede dem, som ved et Mirakel. Eberhard blev deres Redningsengel. Med utrolig Hurtighed løb han hen til de gabende Brændehuggere, og fik dem til at skynde sig med at rive Træet ned, saa at det styrtede mellem Vognen og Floden, og tvang de skumdækte skiælvende Hingster til at standse i den brede løvrige Top.

Det første, Eberhard nu giorde, var at hente Vand af Floden og besprænge de afmægtige Mænd i Vognen. Den ene var en meget tyk, den anden en meget tynd Mand; begge velklædte, i nye Kaffe- og Rhabarberfarvede Kioler, med smaae Guldtresser; de puddrede Allongeparykker vare gledne dem ned over Ansigterne. Men da Eberhard havde skubbet Parykkerne over Panden for at skaffe disse Herrer Luft, kunde han neppe bare sig for Latter; thi hvem var det andet end Professor Schwefelkies, og Grosserer Nierenstein? der efter Maaltidet havde begivet sig paa en Lystfart, som uden Eberhards Hielp sikkert var blevet en Himmel- eller Helvedfart.

Professoren, forstyrret i Hovedet, deels af Skræk, deels af Viin, begyndte først, ligesom Horats, forfærdeligt at bande det nedfaldne Træ, der dog ingen Skade havde giort ham. Men da han erfarede den rigtige Sammenhæng, kunde han ikke noksom berømme den haabefulde Yngling, der forstod, i rette Tid, at lade

Træer falde ned, mellem Floder og løbske Heste. Han trykkede Eberhard med Inderlighed til sit Bryst og raabte med Taarer: Exegisti monumentum aere perennius. *)

Og om jeg fik et halvthundrede Børn, raabte Herr Nierenstein, saa skulde han dog opdrage dem allesammen. Kiære, fortræffelige Knøs, du maa nødvendig spise hos mig paa Søndag; thi hvis ikke du havde været, vilde man forgiæves i Fremtiden drikke min Skaal, og jeg var selv bleven et Maaltid for Fiskene i Floden.

Eberhard takkede, uden at modtage Indbydelsen, og da han mærkede, der intet videre fattedes Patienterne, forlod han dem, glad over at Tilfældet havde skaffet ham en saa kostelig Seier.

Med lettet Hierte streifede han omkring i Rosendalens skiønne Skovegne. Han satte sig paa en skyggefuld Bænk, og tænkte med Tilfredshed paa, hvad der nylig var hændet ham.

Det gamle Ordsprog: „Hævnen er sød!" følte han dybt Sandheden af. Hvad der hos slette Mennesker, tænkte han, yttrer sig i Lyst til at tilintetgiøre, i en ondskabsfuld Skadefrohed, bliver hos den Bedre kun en piinlig ydmygende Utilfredshed over at see sig miskiendt og forhaanet. Men saasnart det Gode paa nogen Maade seirer og ydmyger Fornærmeren, er Siælen atter fri.

Da Eberhard, som uden at mærke det talede høit med sig selv, med disse Ord slog Øinene op, stod en Amme for ham, med et nydeligt lille Barn paa Armen, der som en Engel strakte ham smilende sine Arme imøde. Eberhard bad Ammen om at række ham Barnet et Øieblik; han tog det paa Skiødet, kiælede for det og spurgte:

*) Du har opreist dig et Minde, varigere end Malm.

Hvad hedder den velsignede Glut? — Christian Fürchtegott Gellert; var Svaret. Hans Fader er Præst i Hainichen, og er i disse Dage i Besøg her med sin Familie hos en god Ven i Leipzig.

Eberhard kyssede Barnet, og gav Ammen det tilbage. Barnet dreiede sit Ansigt bestandig efter ham, smilede og udstrakte sine smaae Hænder, indtil Ammen forsvandt med det bag Træerne.

Et halvt hundrede Aar efter hin Begivenhed var just denne Plads i Rosendalen den gode Gellerts kæreste Opholdsted, og han hvilede ofte paa en Bænk, som stod paa samme Sted, hvor Eberhard i Dag havde anstillet sine Betragtninger.

Brevet med rødt Lak.

Nu gik Eberhard tilbage til Leipzig. Den Vrimmel, han fandt paa Torv og i Gader af alle Nationers Kiøbmænd, satte ham i en eventyrlig Stemning. Alvorlige, blonde Nordboer faldbøde deres Hermelin og Biørneskind. Fiirskaarne Romere, med regelmæssige, listige Ansigter, giorde en god Modsætning til Nordens Sønner, og brystede sig i deres Skure, med skiønne Guitarrer, Tarmestrenge, romerske Perler, Gibsfigurer, Alabastervaser o. s. v., medens deres forhadte Naboer, de spædere, smidigere Neapolitanere, udmærkede sig som Liniedandsere og Harlekiner. Stolte, smaae sortebrune Spaniere bragte deres sneehvide Uld, phlegmatiskrolige Engelskmænd deres glimrende Staalarbeide til Torvs. Hollændere med vide Buxer, store Sølvknapper og runde Parykker, bragte Thee og Tobak; Nürnbergerne aabnede med deres Boder Børnene en

Trylleverden, fuld af Feeslotte. Schlesierne opstablede deres Linned, Boghandlerne deres Forlagsartikler i store Baller. Melankolske, tause Tyrker, ydmyge, sladdrende Jøder, skiælmskesmilende, skiønne, falske Græker, ærlige, hæslige Schweitzere, vilde, blye, forklædte Zigeunere, kort: Mennesker af de forskielligste Folkeslag dannede her en lille Verden, alle besiælede af een Higen, af eet Haab: Higen efter Penge, Haab om Afsætning paa deres Varer.

Nei, tænkte Eberhard, Skolemester vil jeg ikke være, og til altid at sidde i Studerestuen duer jeg ikke. Den hele Verden ligger aaben for mig; lystige, forunderlige Eventyr vente mig. Hvo veed, hvor Lykken vil tilsmile mig? Jeg vil ud i den vide Verden. Skibet vinker med sit brogede Flag, sine stolte, svulmende Seil. Det mægtige Anker være mit Haabsymbol, Magnetnaalen min Raadgiver og Veiviser, Vindene mine Staldbrødre. Hvad min Fader kunde vove, vover jeg med; og kanskee naaer jeg Maalet før han; thi man siger jo: Lykken møder den Tillidsfulde og vender den Vrantne Ryggen.

Til disse tappre Beslutninger hørte han pludselig Nogen slaae Takten. Det var en kunstig Trommeslager i russisk Mundering, med illumineret Grenadeerhue, og et Uhrværk i Livet, der ikke alene hvert Qvarteer kunde slaae Fanemarschen, men endogsaa snart nikkede med Hovedet, snart fordreiede Øinene, og giorde Grimasser ad Tilskuerne. Paa Forhøiningen under Fødderne læste man følgende Ord:

Aus Rusland bin ick arrivir,
Mit kute Sackss zu jubilier.
Mit krosse Freud ick trommel aus:
Vivat! die ganz königlick Haus!"

Den mekaniske Trommeslager forstyrrede ikke Eberhards gode Lune. Han gik ned i Auerbachs Kiælder,

lod sig give et Bæger Viin, og medens han rolig nød den gode kiolige Drik, betragtede han med Velbehag det gamle Billed paa Væggen, som foreſtilte Doctor Fauſt, hvorlunde han fordum var redet ud af denne Kiælder paa et Viinfad, hvilket i følgende Riim var fortalt under Billedet:

Doctor Fauſtus, ſom alle veed,
Paa Fadet af Auerbachs Kiælder reed.
Et ſtort Fad Viin han ſatte ſig paa,
Hvilket her mange Menniſker ſaae.
Sligt blev ved den ſorte Kunſt fuldbragt,
Tilſidſt dog kom han i Satans Magt.

Saaledes ride vi alle, tænkte Eberhard, paa Vinens Dunſter, naar Fadet er tomt, og hvo der ikke tager ſig iagt, rider let Fanden i Vold. — Billedet morede ham; hvormeget mere vilde han fornøiet ſig her, hvis han, ſom vi, havde kunnet læſe den udødelige Digters Meſterværk over denne Gienſtand.

I Forſtaden beſøgte han forgiæves Hanna Hellkraft, hun var gaaet ud. Han ſkyndte ſig hiem. Da han traadte ind i Stuen, ſtod det lille Bord pænt dækket med Damaſkes Dug; en ſtor friſk Blomſterkrands laa derpaa, og i Krandſen et Doſin fiint hvidt Linned, en Veſt, og en Kage med Navnetrækket **E. I.**, den 25. April, 1716.

Hvad er det? raabte Eberhard; er det min Fødſelsdag? Det havde jeg jo reent glemt. Da hørte han Nogen hulke bag Skiærmbrættet, og da han drog det tilſide, ſtod den gode Hanna Hellkraft der i ſine Søndagsklæder og tørrede Øinene med ſit Forklæde. Snart laae de i hinandens Arme. — Kiære Dreng! ſkulde jeg glemme din Fødſelsdag? var alt hvad hun mægtede at ſige. Høiſt fornøiede ſatte de ſig nu begge tilbords, for at ſpiſe Kagen ſammen. Da bankede det

stærkt paa Døren, og Postbudet bragte et Brev, forseglet med rødt Lak.

Hvad kan det være? sagde Eberhard, det er fra Amsterdam! Jeg kiender Ingen der, og har faaet en saadan Skræk i Blodet for Breve, at min Haand skiælver. Da blev den skiønne Psalme: „Af Høiheden oprunden er," blæst ned fra Kirketaarnet. — Et godt Varsel! raabte Hanna; bræk du kun Brevet og læs! Dennegang er det ingen Jobspost.

Eberhard aabnede Brevet i stærk Sindsbevægelse; han kiendte hverken Haanden eller Navnet, og læste høit, for at Hanna kunde erfare Nyheden ligesaa snart som han:

Min Herre!

Jeg har ikke den Ære at kiende Dem personlig, men en forunderlig Skiæbne har paa det Inderligste og Helligste forbunden mig med Mange af Deres Slægt. Jeg beder Dem, min Herre! kom at erfare af min egen Mund, hvad jeg ikke tør betroe Papiret. Kun saameget kan jeg sige: denne Opdagelse vil i høi Grad overraske og glæde Dem. Og hvor frugtbar og fyrig end maaskee Deres Phantasie er, vil De dog see, at Virkeligheden her overtræffer enhver Forestilling. Indret Dem saaledes, at De kan være i Amsterdam til St. Hansdag. Den 27. Juni er bestemt til min Afreise til Ostindien. Skulde De da endnu ikke være kommen, vil De finde et Brev hos Banquieren G. van B. Til den Tid er jeg hver Dag at træffe paa det ostindiske Huus.

Udebliv ikke, dyrebare unge Mand! og lad mig sige Dem, at maaskee Deres jordiske Lyksalighed og en ærværdig hundredaarig Oldings Glæde beroer paa Deres Komme. For at ikke Reisen skal forvolde Dem Udgifter, indeslutter jeg her en Vexel paa 150 Species-

dukater. Lev vel, giv Dem Tid, see Dem om, reis mageligt og lykkeligt!

Deres ubekiendte Ven
Leonard Wolfgang.

Ankomsten til Cöln.

Da Eberhard, otte Dage efter at have faaet ovenstaaende Brev, stod med Hanna Hellkraft i den store Domkirke i Cöln, raabte han henrykt: Du havde Ret, Hanna, saadan et Syn var vel en Reise værd. Nu kan jeg først sige, at jeg veed hvordan en christelig Kirke seer ud.

Den egenlig christelige Kirke, min unge Herre, talde en stærk Basstemme bag ved ham, lader sig nu vel slet ikke see med legemlige Øine; men det er sandt, det fornøier ogsaa at betragte, hvorledes en hellig Begeistring har sat Steen, Kalk, Jern og Kit i Bevægelse, ja selv tvunget den kolde Blok til at modtage et Indtryk af fromme Følelser. — Eberhard vendte sig hurtig om, og en lavstammet, fiirskaaren Mand, meget koparret, med bred Pande, klare lyseblaae Øine og dierve Ansigtstræk, hilste ham, idet han lettede den sorte Fløielshue lidt i Veiret fra sin skaldede Pande. Det var underligt nok, at Eberhard ikke strax havde seet ham, thi med et let Staffeli foran sig, var han beskiæftiget med at tegne endeel af Choret i Kirken.

Eberhard hilste den Fremmede venligt, og idet han traadte hen for den smukke Tegning og sammenlignede den med Kirken, svarede han: Ja, min Herre! i Sandhed en ret herlig Øienslyst. Held Den, der besidder Færdighed nok til at tage dette skiønne Syn

hiem med sig i troe Omrids. Thi skiøndt Indbildningskraften vel er en god Maler, er dog Hukommelsen igien en saa flygtig Pastelfarve, at Tidens Finger altfor snart udviſker den.

Tegneren betragtede Eberhard med et lunefuldt Smil, og idet han vedblev sit Arbeide, sagde han tørt: Ja, jeg kan ogsaa nok lide et saadant christeligt Babel. — De kalder denne hellige Kirke et Babel, min Herre? spurgte Eberhard forundret. — Og hvad er den andet? sagde den Fremmede. Men tænk ikke, at jeg vil fornærme Kirken med dette Navn. Tvertimod bedømmer De maaskee mit gamle Babel for haardt. Sagde Patriarkerne ikke ogsaa: Velan! lader os danne Tegl og brænde dem, og bygge et Taarn, hvis Spidse kan naae til Himlen? — Men det giorde de af Forfængelighed, svarede Eberhard, og derfor forvirrede Engelen deres Sprog, at Bygningen ikke skulde blive færdig. — Denne er heller ikke bleven færdig, bemærkede Kunstneren. — Skade at den store Plan ikke er fuldført, sukkede Eberhard. — Og det fornøier mig just, sagde Tegneren, at den fromme Hovmod er ydmyget lidt af Engelen, som forvirrede deres Sprog. Thi hvad der varer for længe, min Herre, det maa fuldendes af mange Mennesker, og hvert Menneske, veed De nok, taler sin egen Tunge, som hans Eftermand aldrig ret hverken kan eller vil forstaae. — En from Begeistring har taarnet disse Steenmasser til Himlen, sagde Eberhard. — Ja, i Sandhed, svarede Tegneren; og dersom De havde en dybere Indsigt i Kunsten, og ret forstod at bedømme denne Bygnings skiønne Forhold, vilde De endnu ivrigere paastaae det. Thi endnu staaer De dog kun her og stirrer forundret paa det overraskende Syn, som et fromt Barn paa Juletræet, fuldt af Voxlys og Bladguld. — Hovedindtrykket, svarede Eberhard noget ømfindtlig, er dog altid det Første. — Og det Sidste,

afbrød ham Kunstneren rolig, idet han atter tegnede flittigt. — Eberhard tvang sig, betragtede snart Arbeidet, snart Tegneren opmærksom, og undrede sig over den Blanding af Dybsind og lunefuld Spodskhed i hans Væsen. — En herlig Tegning, bemærkede han, efter en kort Taushed. — Skade, brummede Kunstneren, at en saa plump, ureligios Knægt som jeg, der ikke ømmere, ikke ydmygere føler det Hellige, skal være i Besiddelse af en saadan Færdighed. — De spotter mig, min Herre! sagde Eberhard. — De misforstaaer mig, min unge Ven, svarede den Fremmede, idet han lagde sin Haand paa Eberhards Skulder, og saae ham lige ind i Siælen med sit smilende, funklende Blaasie. De tænker, Mangel paa Følelse faaer mig til at tale saaledes? og dog driver just Hiertet mig til disse Ytringer. — En Bygning er dog altid kun en Bygning; Steen er Steen. Mennesket bliver ved at være Menneske, han være saa from og høitidelig stemt som han vil, noget af verdslig Forfængelighed klæber altid ved ham. Eller troer De maaskee, at Ervin von Steinbach, som byggede den store Münster i Straßburg, slet ikke tænkte paa sin Roes, da han hang mellem Himmel og Jord i Tougene, med Steen, Kit og Jernhanker? Og det var Ret! Det skulde han ogsaa. Men jeg maa ligeledes have Ret, naar jeg betragter et menneskeligt Værk, at tænke mig det Menneskelige derved, saa godt som det Guddommelige. Jeg siger nu som før: Den sande Kirke er usynlig, og Christus taler slet ikke om slige Steenkirker.

De har Ret, min Herre, svarede Eberhard, og betragtede Kunstneren med Høiagtelse, som en Mand der agtede den ægte christelige Følelse høiere end Værkerne af sin egen Kunst; tilgiv mig, at jeg misforstod Dem. — Men ligesaa gierne, vedblev Tegneren, som nu Christus selv vandrede i de skiønne hvælvede Tempel-

gange og lærte, gaae vi om Søndagen i en saadan herlig Kirke, for at opbygges, forenede til en Menighed, for at høre Guds Ord og det mægtige Orgel.

Bygningskunsten er dog ret en skiøn Kunst, vedblev Eberhard igien, idet hans Øine fulgte Tegnerens Streger paa Papiret. — Nu ja, svarede denne, noget kan den vel altid være værd; det meste giøres dog med Lineal og Passer. — Men Opfindelsen! min Herre. — Kiender De Termiterne? spurgte Tegneren. — De smaae Myrer? sagde Eberhard smilende. — Ganske rigtig, vedblev den Fremmede; det er de sande Bygmestere, min Herre! som langt overgaae Humlerne, Gedehamsene, Bierne, Bæverne og Menneskene. De forstaae at mure Svibbuer, Hvælvinger, Grundpiller, Broer og Værelser. De ere fødte med Kunsten, og hvad et stakkels Menneske stundom finder efter lang Pønsen og Fusken, det udføre de strax med den største Lethed. Forresten ere de kun nogle Linier lange, og ligne Bladlusene.

Det fornøiede Eberhard at giøre en Mands Bekiendtskab, der forbandt Lune og Munterhed med Kunstfærdighed og Dybsind. Han fulgte gierne omkring i Kirken med ham. Der var ingen Gudstieneste, Kirken var tom. og Eberhard lod sig villig vise alting af den Fremmede, der forklarede ham og giorde ham opmærksom paa de skiønne Forhold i Bygningen. Eberhard havde ogsaa gierne seet, at Hanna Hellkraft havde ført sig Architektens Indsigt til Nytte; men kold og tilbageholden gik hun omkring paa egen Haand. Kunstneren var hende for lærd, for klog, for spodsk, for høirøstet. Hun vilde see det altsammen i Ro og Mag, med sine egne Øine. Hun var for gammel til at lære noget Nyt, og hvad hun allerede vidste, kunde han ikke lære hende bedre. En vis Stolthed, som denne vakkre Kone ikke var ganske fri for, bidrog vel ogsaa Sit til at hun ikke vilde gaae i Skole paa sin gamle Alder hos

den bydende, undervisende Ubekiendte. Architekten vedblev bestandig at være, som han havde viist sig fra først af: dybsindig, humoristisk, godmodig, men ogsaa bestandig satirisk drillende, og med en vis Modsigelseslyst.

Da de stode for de hellige tre Kongers Kapel, sagde Eberhard: Jeg veed nu, det er umuligt, at de hellige tre Konger kunne ligge her, og dog deler jeg Almuens Forundring og Ærbødighed, og idet jeg nærmer mig disse Liigkister, synes mig virkelig, de hellige tre Konger ligge deri. Tiden og Troen have saa at sige virkeliggiort denne Forestilling. Det sandselige Tegn og Mærke vækker en høi aandelig Følelse; den eventyrlige Vildfarelse har frembragt en reel Virkning. Erindringen, den kiærlige Ærefrygt opstaaer ved dette Syn i min Siæl. Og paa den Maade ere de der jo ogsaa virkelig for mig. — Denne Maade at see Tingen paa, sagde Architekten, der kun kan opstaae i Forbindelsen af et godt Hoved med et varmt Hierte, som De meget smukt, med smigrende Enfold har udtalt, leder dog, naar den gaaer consequent frem, til Vanvid og fuldkommen Aandsforvirring. Man maa vel vide at skille Phantasiens Billeder fra Virkeligheden med klar Bevidsthed, ellers blander man Alt mellem hinanden, og Verden og Livet vorder os tilsidst kun en broget, gisglende Drøm. Jeg morer mig ogsaa her, men ikke paa Deres Maade. Uvidenheden har jeg aldrig kunnet beundre; men alt Historisk og Sieldent har noget eget Tillokkende, og disse Kister fornøie mig, som charakteristiske Mindesmærker fra en eventyrlig Tidsalder. Hvad De føler her, kunde jeg maaskee føle for et godt Malerie, som forestillede de hellige tre Konger. Thi hvad der kun ærligt vil være Billed, bliver, naar det er godt udført, Virkelighed for Ideen; hvad derimod physisk plumpt vil tillyve sig en Virkelighed, staaer langt tilbage for det blotte Billed. De

mange Ædelstene, vedblev han, havde man heller ikke havt nødig at øde her. Forfængeligheden skulde dog ikke trænge ind i Kirken, og selv følge de Døde ned i Graven.

Deri kan jeg nu aldeles ikke være af Deres Mening! raabte Eberhard. Slige rige Prydelser skade meget meer mellem de Levende, end mellem de Døde, og nære Forfængeligheden meer i den selskabelige Kreds, end her, hvor de, med deres uforstyrrede Glands, frembringe en skiøn Modsætning til det Mørkforgiængelige i de sorte Mumier. De vække Haabets Følelser, i det Øieblik Dødens Billede nedslaaer os. Thi kan et blot jordisk Stof med saamegen Skiønhed og Fasthed trodse Tiden, hvad maa da ikke den udødelige Siæl?

Nu, det lader sig høre, det er ret vel talt, svarede Architekten, idet han betragtede Eberhard med det forrige Velbehag. De er mig ret en fornuftig ung Herre! Og jeg er vis paa, at naar De nu næste Gang møder en smuk ung Dame med Diamant-Ørenringe, eller en Rubinsnor om den hvide Hals, saa vender De Dem strax med Afsky fra slig Forfængelighed, og tænker, for at trøste Dem, paa de hellige tre sorte Mumier her i Liigkisterne, hvor slig Pragt havde været bedre anvendt.

Eberhard kunde ikke bare sig for at smile. Da lød der pludselig herlige Toner fra Orgelværket. Ei, Herr Lademann, er De der? raabte Architekten; o spil os dog een af de skiønne Bach'ske Fuga'er. — Nu klang Orgelet paa en Maade, som Eberhard endnu aldrig havde hørt. Det var som om Verdensforholdene, som om Menneskenes Følelser, Lidenskaber og Tanker, snart bevægede sig mod hinanden i Kamp, som vilde Krigshære, snart forsonede sig i yndige Feedandse og forsvandt i himmelsk Harmoni.

Hvem er den fortræffelige Musiker? spurgte Eberhard, da Spillet var endt. Det er min gode Ven,

Herr Lademann, var Svaret. Først var han Snedker og Orgelbygger, nu er han selv en dygtig Organist og Componist, og det af den Bach'ske Skole. De kiender dog den store Sebastian? Eberhard maatte svare Nei, saa nødig han vilde. Da kom der en lang stille, meget blond Mand ned i Kirken, i blaa Overkiole; han havde et blidt, blegt Ansigt, med bløde, ubestemte Træk, hilste Eberhard venlig undseelig, og det var Herr Lademann.

Ved Udgangen af Kirken hørte Eberhard, at begge disse Kunstnere boede i samme Værtshuus som han, og at de ogsaa vilde til Amsterdam. De bleve derfor alle Tre snart enige i at giøre Reisen sammen. Ved Middagsbordet var ogsaa Hanna Hellkraft tilstede, og da man paa den Tid endnu intet table d'hôte havde, lagde hun for ved Bordet som Værtinde. Eberhard kunde meget godt lide den unge Lademann, som kun var et Par Aar ældre end han. Saasnart han var alene med ham, spurgte han ham om Architekten. — Han hedder Litzberg, svarede Lademann, og er ikke blot Architekt, men en stor Mathematiker, en duelig Mekaniker, en god Maler, og overalt en Mand med mange Talenter. Han har ogsaa et fortræffeligt Hierte, under en Bark, som rigtignok undertiden lader vel tyk og haard. Mig har han viist sig som en Fader imod; det er intet Under, at jeg holder af ham.

Eventyret i Kirken.

Det er dog ret behageligt paa Reiser! tænkte Eberhard næste Dag; man giør saa snart Bekiendtskab med udmærkede Folk. Mødes to Fremmede paa tredie Sted, ere de strax Staldbrødre og Venner. — Med disse

Tanker gik han tidlig om Formiddagen hen i Domkirken, for alene at see og føle alting om igien. Thi skiøndt Litzbergs Anmærkninger baade vare lærerige og morsomme, vilde han dog i Dag ikke forstyrres i den stille Nydelse og sine egne Betragtninger, ved den Andens evige Modsigelser og godlidende Spot. Det gik næsten Eberhard idag, som Hanna igaar. Organisten Lademann havde han gierne taget med, men han var ingensteds at finde.

I Kirken traf vor unge Ven atter en Fremmed, som saae noget tilbageholden og listig ud; men Eberhard, som nu engang var forhippet paa at giøre nye Bekiendtskaber, hilste ham høfligt, og spurgte, da han fandt ham staaende ved Spriklet for de hellige tre Kongers Kapel, og meget graadigt betragte Ædelstenene, om han maaskee ogsaa var en Kunstner?

Ja, min Herre, svarede Mennesket beskedent, idet han betragtede Eberhard opmærksom fra Isse til Fodsaale. Jeg er en Juveleer, en Guldsmed. — Saa begriber jeg, sagde Eberhard, at disse Ædelstene maae for Dem have en dobbelt Værdi. — O en uendelig Værdi, var Svaret; hvilken Glæde for mig at fatte — at indfatte dem.

Det Haandværk, at danne ædle Metaller i skiønne Former og slibe Ædelstene med Smag, vedblev Eberhard, maa have noget meget Tillokkende. — O, uendelig meget Tillokkende, svarede den Fremmede. Der gives egenlig intet Ædlere i Verden, end ædle Metaller; og hvad Ædelstenene angaaer, de ere jo ogsaa meget ædle, som Navnet viser; og kostbare ere de ogsaa. Med en saadan Rubin, som den, der sidder, var en fattig Diævel lykkelig for Livstid.

Derpaa tænker jeg nu slet ikke, sagde Eberhard. Selv paa en øde Ø, hvor Guld og Ædelstene ingen

antagen Værdie havde, vilde de glæde mig, som sieldne, skiønne Natursager.

Visselig (svarede den Anden, der søgte at snakke Eberhard efter Munden), ogsaa paa en øde De vilde de beholde deres Værdie, for de skiønne Farvers og Glandsens Skyld. Det er jo ret allerkiærest! Som overhovedet alle Blomster, — og Sommerfugle, — og Regnbuen, og hvad disse Natur-Spilleværker videre hedde. — Eberhard betragtede ham forundret og spurgte smilende: Kalder De Regnbuen et Natur-Spilleværk? — Nu ja, stammede den Anden beskeden forlegen, Nytte giør den jo dog intet videre; og hvor den er, er heller intet. Dog, det forstaaer sig, det Pæne maa heller ikke foragtes, man maa ogsaa see lidt paa det Udvortes. Menneskene pynte sig, Fuglen paa Qvist, Enderne i Gadekiæret, — hvorfor skulde da Naturen være Stedbarn? —

Eberhard vidste ikke ret om det skulde være Vittighed, eller om det var ligefrem god ærlig Dumhed; og for at prøve den Fremmede, sagde han med forstilt Letsindighed: Ja, det er min Tro ganske sandt, det Meste her i Verden er kun Skin og Bedrag, og Den som kun kan synes at være noget, han opfylder sin Bestemmelse. — Nei, min bedste Herre, svarede den Anden, meget from og andægtig, der farer De vild. Dyden er ingen tom Lyd, intet blot Ord; og Pligten er noget, som vi Mennesker aldrig reent bør tabe af Sigte. — Nu forekom det dog Eberhard, som om Mennesket var en Tosse; men da han lod til at vide god Besked om alting, lod han sig vise omkring i Kirken af ham.

Veed De ikke, spurgte Eberhard, da de havde beseet det Meste, hvor Reichmuth von Adochts Kapel er? Jeg vilde gierne see det Sted, hvor den stakkels Kone nær var blevet levende begravet. — Jo, det veed jeg

meget godt, svarede den Anden tienstfærdig; behager De at følge mig, det er strax hernede i Kiælderen. — De stege ned ad en Trappe, gik igiennem en mørk Gang, og stode nu udenfor en lille mørk Hvælving, ganske tom, med en Jerndør paa Klem. — Her er egenlig slet intet at tage — at iagttage, sagde den Fremmede, der gik foran for at vise Vei. Det er dog høitideligt, svarede Eberhard med et forventningsfuldt Suk, og rystet af en behagelig Gysen, idet han fulgte sin Ledsager i Hælene, og lukkede i Tanker Døren efter sig, fordi der trak en kold Vind giennem Hvælvingen fra Vinduets lille Gitterhul giennem den aabne Dør. — Herre Jesus! hvad giør De der? raabte den Fremmede; De begraver os levende. — Han løb hen, prøvede paa at aabne Døren, slog fortvivlet Hænderne sammen over Hovedet og raabte: Det er ude med os! Døren er i Laas, intet Menneske hører os, Ingen sætter sin Fod her! Vi ere levende begravede.

Man forestille sig Eberhards Skræk! En Yngling i Ungdommens bedste Kraft, fuld af Mod og Haab, hvem en glædelig Fremtid smiler imøde; — og nu pludselig levende begravet i en mørk, fugtig Salpeterkiælder. Og der var intet Haab; thi kun hvert Fierdingaar engang, sagde Guldsmeden, forvildede der sig kun en Daare herned, for at begloe de nøgne Vægge.

Vi ville ikke skildre Eberhards Fortvivlelse: hvorledes han først sprættede som en indspærret Fugl i Buret, skreg, larmede og vilde ud af det høie lille Vindueshul. Endelig sank han udmattet paa Gulvet ved Siden af sin Staldbroder, der temmelig taalmodig fandt sig i sin Skiæbne. — Gud i Himmelen! raabte Eberhard, i det han trak sit smukke Gulduhr ud af Lommen; paa denne Talismand skal jeg nu see hvorledes min Dødsstund langsomt nærmer sig. Nu er det Middag; den gode Hanna Hellkraft venter mig;

endnu aner hun intet; ubekymret sidder hun ved Vinduet, seer hen ad Gaden, og venter hvert Øieblik, jeg skal dreie om Hiørnet. Forhadte Uhrværk, bort fra mine Øine! Dril og ængst mig ei med din langsomme sorte Viser, der kun bevæger sig forgiæves for mig med sine sagte lumske Sekondslag. Tiden og jeg have intet meer med hinanden at giøre. Med disse Ord kastede han fortvivlet Uhret hen paa Leergulvet.

Hvad kan det stakkels Uhr for det? sagde Staldbroderen phlegmatisk, tog det atter op, bød Eberhard det, og stak det, da hin ikke vilde modtage det, i sin egen Lomme. Maaskee taber De meget ved Livet; en fattig Diævel som jeg, har Intet at tabe.

Overordenlig kold og følesløs maa den Siæl være, sagde Eberhard, i det han maalte den Fremmede med et foragteligt Blik, der ei engang føler Selvopholdelsesdriften. Om Dovendyret har jeg sagtens hørt det sige, af et Menneske hører jeg det idag første Gang.

Og hvad kunde vel al min Skrigen og Rasen hielpe mig? spurgte den Anden, i det han tog en lille Brændeviinsflaske og et Brød op af Lommen. Deres Tænder løber i Vand efter et godt Maaltid Mad i Vertshuset, deraf faaer De nu intet; min Middagsmad og min hele Formue bærer jeg hos mig paa Kroppen, og hvad jeg har, deler jeg med Dem. Idag skal vi i det mindste ikke sulte ihiel.

Med disse Ord delte han sit Brød i to lige Dele og rakte Eberhard det Halve. Men denne hverken kunde eller vilde nyde det Mindste. Den lidenskabelige Bevægelse han var i, drev ham bestandig til at tale; og saaledes fik da Guldsmeden ogsaa Underretning om Reisen til Amsterdam, og om de 150 Speciesdukater.

Det var bleven Eftermiddag, og den synkende Sol kastede en rød Straale igiennem Gitteret skraas

ind i Kielderen. — Lyse, glædefulde Livets Dag, raabte Eberhard, betyder din røde Straale, at vi snart skulle skilles ad, og jeg begraves i den dunkle Nat. O mørke Nat, send mig din Haabs-Maane. Aabenbar dig, min Moders Aand, og bring mig ind i Evigheden. Styrk min svage Tillid! Med disse Ord vædede Taarerne hans Kinder, de lettede hans Hierte; og da han fra Barnsbeen af var vant til i overordenlige Tilfælde altid at styrke sig med Religionens Trøst, sang han ogsaa med høi Røst et Par Vers af en Psalme.

Den stakkels Dreng, tænkte Guldsmeden, i det han tørrede sine Øine, det er dog en god Fyr, og et gudsfrygtigt Menneske. Rører han mig ikke næsten ogsaa, med sin enfoldige Beden og Syngen? — Nu min Herre, sagde han høit, vi ville dog endnu ikke ganske fortvivle. De mener, jeg har ingen Selvopholdelsesdrift, men De gior mig i Sandhed største Uret, og miskiender mig aldeles. Intet Menneske i hele Christenheden elsker sig maaskee mere, og tænker mere paa sig selv end jeg. Derfor har jeg ogsaa fra Barnsbeen lagt mig efter alskens nyttige Videnskaber og Kunster, som med Tiden kunde være mig til Gavn paa min Bane i Livet. Vel er jeg Guldsmed, men for den Sags Skyld kunde jeg ligesaa gierne være Kleinsmed; og da man undertiden, som vi her see, kan komme i vanskelige Situationer, saa har jeg lagt mig efter at dirke Laase op, med ringe Hielp. Seer De dette krumme Søm, denne Ende Seglgarn, dette lille Stykke Træ? Det skal redde os, hvis ikke hele Helvede har lagt Raad op imod os.

Man forestille sig Eberhards glade Henrykkelse, da den rustne Laas efter nogle forgiæves Forsøg sprang op, og han saae sig i Frihed. Han omfavnede sin Befrier, der meget hiertelig trykkede ham til sit Bryst.

— Vær nu smukt stille, hvidskede denne, der holdes Messe oppe i Kirken; vi kunne let snige os igiennem Mængden uden Opsigt.

Hvorfor snige sig? spurgte Eberhard, i det han fulgte ham hurtig i Hælene; vi ville bivaane Gudstieneſten. — De stege ubemærkede op i Kirken. Der brændte Lys for Alterne, Røgelsekarrene duftede og mange Mennesker knælede for Hoialteret. — Lader os takke Gud, sagde Eberhard; vel er jeg Lutheraner, men nu kaster jeg mig ogsaa i Støvet for den forbarmende Jesus, der har frelst mig af Afgrunden.

Det har jeg egenlig giort, — tænkte den Fremmede, i det han sneg sig langsomt bort. Da Eberhard havde endt sin Andagt, fandt han ikke sin Staldbroder meer. Henrykt ilede han hiem, og fortalte den bekymrede Hanna alt hvad der var foresaldet. Som ved et Underværk var han pludselig revet ud af Dødens Strube. Intet havde han mistet.

Først da han vilde gaae tilsengs og trække sit Uhr op, mærkede han, at hans Ven i Liv og Død i Glædens Rus maatte have glemt at give ham det tilbage. Da nu Eberhard var tilbagesat i det Timelige, havde han sagtens gierne atter eiet sit kostbare Gulduhr; imidlertid undte han det sin fattige Staldbroder i Nøden af ganske Hierte. Thi skiøndt hin lod til at være en fortvivlet Skielm, havde han dog idag reddet Eberhards Liv; og havde Guldsmeden ikke faaet Lyst til Gulduhret, men ladet Eberhard gaae alene ned i Hvælvingen, saa var sandsynligviis Eberhards Livsuhr idag gaaet istaa for stedse.

Tyveriet.

Men Uhret var ikke det Eneste, han havde mistet. Hvor forskrækket blev han, da han Dagen efter aabnede sit Reisesskrin, og savnede alle sine Penge, saavel de Wolfgangske Dukater, som de 500 Gylden, han havde faaet af sin Fader, i det første Brev.

Der seer man Følgerne, sagde han til Hanna, af at jeg ikke vilde følge dit Raad, og spænde mig et Belte om Livet. Dumme Forsængelighed! Herefterdags vil jeg blive smækkrere og smallere end jeg ønsker; thi jeg faaer hverken Vaadt eller Tørt. — Hvad skal jeg gisre? vedblev han, da hun taug; opdage Litzsberg min Ulykke? Det bequemmer jeg mig aldrig til. Det behøver du ikke heller, sagde Hanna rolig, gik ud, og kom tilbage med en temmelig stor Pung fuld af Sølv- og Guldpenge. Jeg er dog endnu heller ikke tiggefærdig. I denne Pung finder du adskillige gamle Bekiendtere. Kiender du denne Ryttер paa den smukke Hest? Hvor ofte sad du paa mit Skiød, naar jeg lod ham snurre rundt paa Bordet for dig. Her er ogsaa Guld. Saadan en Penge gav din Moder mig, hvergang det var din Fødselsdag. Her er nok, for at komme til den gaadefulde Ven i Amsterdam, som lover Guld og grønne Skove.

Og jeg skulde berøve dig disse kiære Mindesmærker om svundne Dage? raabte Eberhard; nei, aldrig! — Jeg samler ikke til noget Myntkabinet, svarede Hanna kold. Mindet om gode svundne Tider vil ikke forsvinde, fordi jeg mister disse Guldmynter. Du skulde dog eengang havt det altsammen igien, om du end var bleven nok saa riig, til Erindring om din gamle Hanna, naar hun laa i sin Grav. Nu komme de endnu bedre tilpas. Nu skulle disse hollandske Rid-

dere i Plade hielpe dig som en Livvagt giennem deres eget Fædreland, og udgyde deres gyldne Blod for dig.

Velan da! — svarede Eberhard, efterat han havde skilt de kiæreste, kostbareste Skuepenge fra de andre, og viklet dem i et Papir; men disse Reliquier maa du omhyggeligt giemme, thi det er alt for dyrebare Mindesmærker fra mine Barndoms Dage. Gior med de Andre hvad du vil! Jeg er din Giæst, du er min Værtinde, til vi komme til Amsterdam. Hvad saa videre skal skee, maa Vorherre vide. — Min lille Bopæl i Leipzig, sagde Hanna, passer jo min gamle Ven og Nabo Hubert trolig for mig i min Fraværelse, og jeg drager Leien deraf. Skulde alting slaae feil, saa er der jo en Stue for dig, og en for mig. Jeg kan sye og spinde, du kan give Børn Underviisning, og lad saa Gud raade for Resten. — Nu gaaer jeg mandhaftig til Litzberg, raabte Eberhard, og beder ham om Bistand, til at skaffe mig Tyven opdaget.

Med trøstigt Mod besøgte han Kunstneren paa sit Kammer og fortalte ham hvad der var forefaldet.

De gik til Politimesteren; det var en klog Mand, som fortræffeligt forstod sit Embede. — Jeg har en god Næse, sagde han og Tyvene pleie at være mere bange for mig, end Ræven for den bedste Støver. Vi ville forsøge alt Muligt. Min Ønskevist er ogsaa kraftigere, end den mange Biergfolk bruge, for at opdage hemmelige Skatte; men noget bestemt kan jeg ikke love, og for det første raader jeg Dem, at giøre Dem fortrolig med den Tanke: at De har mistet Deres Penge.

Næste Dag, da Reiseselskabet sad sammen tilbords, bragte en Politifuldmægtig og to Betiente et Menneske med blottet Hoved, i hvis blege Ansigt man alt tydelig kunde læse Dødsangsten. — Til Lykke! min Herre, raabte Politifuldmægtigen, vi have Fuglen i Buret.

Den bortstiaalne Sum, De har angivet, har han i Lommen, og desuden et kostbart Gulduhr, som han vist ogsaa har stiaalet. Jeg skal nok faae ham til at bekiende, skiondt han nægter Alt, forsikkrer, Pengene tilhøre ham, og at han er en Uhrmager, ved Navn Obadias Schlenk, barnfødt i Cassel. Men saasnart De kiendes ved Deres Penge, vil Pinebænken nok fortælle os Resten, og saa vil min gode Obadias inden otte Dage dingle i Galgen.

Den blege Skrækkens Søn sagde ikke et Ord; men med et høit udtryksfuldt om Barmhiertighed anraabende Blik foldede han sine Hænder, og stirrede Eberhard dybt ind i Siælen.

De tager feil, min Herre, svarede Eberhard med rolig Fatning, jeg maa bede Dem meget om Forladelse, for at jeg altfor fremfusende har giort Dem forgiæves Uleilighed. Mine Penge har jeg fundet for et Øieblik siden. De vare faldne ned giennem en Sprække i den underste Skuffe af mit Chatol. Og denne gode Mand kiender jeg ret godt fra Cassel, hvor han har repareret et Uhr for mig. God Dag, min kiære Obadias Schlenk! Vær De kun rolig! — Han er ganske uskyldig, vedblev Eberhard, idet han trykkede Fuldmægtigen en Dukat i Haanden, jeg beder Dem ingen videre Larm at giøre deraf.

Er han uskyldig, sagde Fuldmægtigen, saa lad ham løbe. Men hvorfor seer I da ud som en Gavtyv, min Ven, naar I er en ærlig Mænd? — Ak gode Gud, raabte Eberhard lystig, der ere Skielmer nok, der see ud som ærlige Folk, saa maa en skikkelig Mand vel ogsaa nndertiden see ud som en Skielm. Hans Fader var Skræder, maaskee skriver sig det forbløffede Væsen derfra.

Politibetienterne lo og slap Obadias, der aldrig

saasnart saae sig sat i Frihed, før han giorde et dybt Buk for Eberhard og smurte Haser.

Da Selskabet igien var ene, betragtede Litzberg Eberhard med store Øine; Hanna Hellkraft saae derimod tilfreds ned paa sin Tallerken og nikkede med Hovedet. — Nu da? raabte Litzberg, efter en kort Taushed, hvordan er det at forstaae, min Herre? „De beklager Dem et Øieblik i Forveien over Deres Tab, og i det Politiet bringer Dem Deres Penge med samt Deres Tyv, gaaer De fra alting, og lader Knægten løbe?

Skulde jeg volde det Menneske Døden, som har reddet mit Liv? spurgte Eberhard. Og da han først havde taget Tausheds Løfte af Litzberg og Lademann, fortalte han dem hele sit Eventyr. Lademann kunde ikke nok forundre sig, Litzberg roste Eberhards Ædelmod, og forsikkrede ham, at deres Pung stod ham aaben, indtil de alle broderligen vare komne til Amsterdam.

Da Eberhard om Aftenen vilde aabne sit Reisesskrin, for at efterse Laasen, som slet ikke var kommen til Skade, fandt han sit Uhr, de 150 Dukater, de 500 Gylden, en Stump Seglgarn, et lille Stykke Træ, og et krumt rustent Søm. Kun det røde Silkebaand, som før hang ved Uhret, savnede han.

Rhinfarten.

Vi finde vore Reisende igien paa en deilig Rhinfart til Holland, alle glade i det skionne Sommerveir. Og ikke de alene, ogsaa de Medfølgende. Thi Freden til Utrecht, to Aar i Forveien, og den nylig sluttede

Fred til Rastadt udbredte nu Munterhed og Lyksalighedshaab over de Nationer, der i tolv Aar havde lidt saa meget Ondt, og seet saa meget Blod flyde, fordi fire, fem mægtige Mennesker, ophidsede af deres Lidenskaber, ikke vilde indgaae et meget naturligt Forlig.

Der vare Tydskere, Hollændere og Franskmænd paa Skibet; alle venskabeligstemte for hinanden; undtagen en mager, sortebrun Franskmand, med buskede Øienbryne og af tør Knokkelbygning, ikke ulig Beenraden med sin Lee. Han var forresten civil klædt, med Guldtresser om Kiolen og Hatten, talede bestandig om Ludvig den Fiortende, om Versailles, Trianon, om Kongens Maitresser, Ministre, Allongeparykker, Kammertienere, Skuespillere, o. s. v.

Litzberg kunde ikke lade være at give sig i Kast med ham, og i slet Fransk at drille ham lidt. Den Anden corrigerede ham altid Sprogfeilene, istedet for at holde sig til Meningen, hvorved han da kun giod mere Olie i Ilden. Han hævede især Richelieu til Skyerne, som en Statsmand, mod hvilken selv Solon og Lycurgus vare blotte Stympere og Bønhaser. — Ja i Sandhed, min Herre, raabte Litzberg, da den Anden havde endt sin lange Lovtale, De har Ret! Richelieu var en stor Mand, og vi bør ære hans Minde; saa meget mere, da han, som bekiendt, havde et slet Hierte, og, skiøndt Kardinal, var berøvet alle christelige Dyder. Thi det var just Kunsten det! Derfor har det ogsaa stedse smertet mig, naar man giorde denne Patriot Uret. Hvor deiligt forstod han ikke bestandig, ved at puste til Ilden, at stange Aal i oprørt Vand. Hvilket skiønt Træk, da en Dilletant maatte hugge Hovedet af Herr de Montmorency, med 32 Sabelhug, fordi der ingen Skarpretter var i Nær-

heden, og Cardinalen ikke vilde blive saalænge, til der kom een.

Der var ogsaa en hollandsk Tiener paa Skibet, som roste sig af, at han nær havde kuldkastet hele Freden til Utrecht, fordi han, da han dengang bar Greven af Rechterns Liberi, havde givet den franske Minister Menagers Tiener, der havde fornærmet ham, et Orefigen. Dette Orefigen havde Hans Majestæt Kongen af Frankrig ikke villet stikke i Lommen, men erklærede det tvertimod for et offenligt Brud af Folkeretten. Hvorudover saavel han, Tieneren, som Greven hans Herre, for at spare Menneskeblod, havde forlangt deres Afsked, og faaet den. Dette Træk (som er virkelig en historisk Sandhed) gottede Litzberg saa inderligt, at han stak høit i at lee, og fortørnede dermed den sortbrune Franskmand i saa høi Grad, at han trak blank, og udfordrede Litzberg paa Stedet.

Striden blev imidlertid snart endt, da de tilstedeværende franske Officerer erklærede: Herr Litzberg behøvede ikke at slaaes med denne Mand; det var en Pariser Kok, som reiste til Holland for at lære Bataverne at lave pikant Saus til deres gamle Orekisd.

Dermed var alle tilfredse og lystige igien, undtagen Kokken; og Selskabet blev endnu bedre stemt da Lademann bad om Tilladelse til at synge en Vise, som Herr Julius havde digtet, og han selv sat Musik til. Han tog sin Luth frem, og sang med smuk Tenorstemme følgende:

Italien skiller Alpers Snee
Fra Tydskers Stamme;
Og Spaniens taarnede Pyrenee
Gior hist det samme.
Hvad skiller Germaner fra Franker?
Kun Foreſtilling og Tanker.

Ei har det saadan Naturen meent.
Med sølvblaae Vande
Rhinstrømmen søsterlig har foreent
De nære Strande.
Og langs, i Træernes Skygge,
Germaner paa Kysterne bygge.

Og kom fra Rhinen ei Frankers Drot,
Med Seiersfaner?
Var Karl den Store fra Achens Slot
Ei en Germaner?
Hvortil da de fiendtlige Krige?
Som Brødre de bør sig forlige.

Den ene fiin og den anden dierv,
Det kan forbindes;
Samlivets Glæde med Flidserhverv
Forenet findes!
En ærlig, hiertelig Stræben,
Med Ild, og med Smilet paa Læben.

Seer hist I Skibet i Bølgedands,
Hvor tungt det iler?
Og Seilenes hvide svulmende Glands
I Solen smiler;
Dog uden Tyngsel i Lasten,
Det vælted og knækkede Masten.

Ved modsatte Kræfter kun Jorden gaaer
Om Solens Lue;
Ved denne Forening den dristigt slaaer
Sin skiønne Bue.
Den Tyngden og Letheden bære
I Rummet til Skaberens Ære.

Forener Jer, Tydsker og Franke god!
Naturen lyder!
Til Brodersamfundet hellige Flod
Jer fromt indbyder.
Som Venner hinanden I favne,
Og deler, hvad begge nu favne!

Denne Sang fandt almindeligt Bifald; selv Franskmændene kunde lide den, da den blev oversat for

dem, kun modsagde de ivrigt (og her var Kokken atter den heftigste) at Charlemagne og de første Franker havde været Tydskere.

Impossible, raabte Kokken nu i gebrokken Tydsk, da Litzberg ikke længer vilde fransk med ham, — Charlemagne sein Lebtag nit ein Dütsch gewesen sind. Er sich schlug parfaitement bien avec die Sax, und vielundert tausen Mann von sie lies füsilir, um sie su polir, und des belles manières zu lerne, weil die saxis Lüt, immer ein sehr grob Lüt gewesen bist.

Saa ville vi da ikke stride længer herom, sagde Litzberg, i det han hentede nogle Flasker gammel Johannisberger, men heller i den ædleste Rhinskviin drikke Rhingudens og Fredens Skaal. Nu, Herre, sagde han til Kokken, vil De ogsaa bevise os den Ære, at smage et Par Draaber af denne tydske vin aigre? Deres røde franske Blæk har dog ofte nok sammensnærpet os Læberne.

Diese Wein kein Vinaigre nich is! raabte Kokken, i det han først lugtede til Vinen, og derpaa, som en ægte Kiender, skyllede den langtsomt ned i Halsen, i det han slapprede Luft ind med. Il est bien bon! Nulle règle sans exception.

Kokken, raabte Litzberg, forstaaer sig bedre paa Johannisberger, end paa Cardinal Richelieu.

I dette muntre Lune seilede de i Maaneskin hen ad Rhinen. Ved Udskibningen opstod en overordentlig Latter, hvortil den Tiener gav Anledning, som nær havde kuldkastet Freden til Utrecht. Han stod nemlig og bandte, fordi man havde 'itusaaet ham en Deel Flasker, som han havde fyldt med Brøndvand i Cölln. — Hvorfor tager han sig da det Tab saa nær? spurgte Eberhard, og hvad vilde han med alt det Brøndvand?

Ak, svarede Litzberg, den stakkels Diævel havde hørt, at man allevegne satte saa høi Priis paa det

cöllnſke Vand. Derfor fyldte han ſig et Douſin Flaſker med Brøndvand der. Nu er hans hele Spekulation gaaet i Skuddermudder, og han er en ruineret Mand, hvis ikke Generalſtaterne, eller Kongen af Frankrige, tage ſig af ham.

Herr von Sock.

Vi lade nu vore Reiſende ſeile, kiøre og ſpadſere, ſom dem behager, førſt naar de opholde ſig noget længer paa et Sted, og vi mærke der tildrager ſig noget Mærkværdigt, nærme vi os atter og tilfredsſtille vor Nysgierrighed.

Farten paa en Flod har i Længden noget Eensformigt, Reiſen paa Landeveien ikke mindre. Og om end Veien gaaer giennem de ſkiønneſte Landſkaber, hvor Gienſtandene henrykke Øiet, er det dog altid vanſkeligt at bringe ſlige Skildringer paa Papiret. Inden vi vide et Ord deraf, bliver Beſkrivelſen kold og trættende. Hvor tidt, kiære Læſer! har du ikke maattet høre, hvor majeſtætiſke Biergene, hvor rislende Vandfaldene, hvor balſamiſke Blomſterne vare; hvorledes Lærken ſlog om Morgenen, og Nattergalen klukkede om Aftenen.

Ikke engang med Farver lade Solen og Maanen ſig rigtigt fremſtille. Af alle Farver ſtaaer kun den Sorte til Digterens Tieneſte; der egenlig ingen Farve er, men kun fuldkommen Mangel paa alt Farvelys. Derfor kan han da ogſaa kun med ſit Blæk ſkildre Begivenhederne, og male det indvortes Menneſke. Og derved ville vi ogſaa for det meſte lade det beroe.

Saa vandre vi da langſomt og mageligt giennem Holland. Velſtand har hiemme overalt; intet Tegn paa

Armod eller Trældom; ingen flau Ydmyghed for den elegante Verden. Herlige smilende Bønderhuse, omringet af Frugt- og Kiøkkenhaver. Bonden malker selv sin Ko paa Engen, og bringer Melken til Byen i reenligt skurede Kar. Overalt Heste som paa Herregaarden i Tydskland. Hverken Tiggere, Munke eller Lovtrækkere drage igiennem Egnen, for at plage, bedrage eller ophidse Folk. Paa smukke blaat, rødt eller grøntmalede Vogne kiøre Kiøbmænd, Fabrikanter og Kunstnere til Byes, for at sælge deres Varer.

Vil du endnu kige ind ad Døren i de fattigere Bondehuse og Ølkroer, for at see store Hytter, med Spiltouge og Køer, hvor Oxen æder af et Trug, hvor Karlen staaer paa Tønden, blæser i sin Sækkepibe, og indbyder de Nærværende til Lystighed? hvor Mødrene lave Pølse, medens Børnene spile Blæren ud med Luft; hvor Karlene ryge Tobak, drikke Øl og kige hverandre i Kortene? Eller vil du heller giøre fornemmere Besøg, hos Raadsherrer, der sidde ærbart som sortklædte Præster? Hos Damer og fornemme Borgerkoner, der sidde med smaa Hunde paa Skiødet, eller spille paa Guitarre? Eller vil du see dig om i Kiøkkenet, hvor blank Pigen skurer sin Messingkiedel, medens Jomfruen i Blomstervinduet leger med Fuglen i Buret? Eller hvorledes en Mængde Storke, Vildænder og Traner flagre i den sivbegroede Dam, hvorover Turteldueme svæve? Alt det kan en Tenier, Snyders, Ostade, Brouver, Bloemart, Wowermann Potter, van der Velde, van der Meer, van der Laar, van Dyck, Rembrandt, og hvad de store Mestre af den Nederlandske Skole videre hedde, langt bedre vise i deres Billeder, end jeg kan fortælle det. Ruisdalske Landskaber findes i Holland kun sielden.

Synet af alle disse, fra de sædvanlige tydske, saa høist forskiellige hollandske Gienstande, giorde et be-

hageligt Indtryk paa vore Reisende. Kun Hanna Hellkraft, der egenlig intet burde havt at indvende imod dette Stald- og Kiokkenvæsen en gros, var forstemt, og Schweitzerinden kunde ikke tilbageholde nogle Stikpiller, over de flade moradsige Enge.

Litzberg var strax ved Haanden. Ja Moerlille, sagde han, Folk her ere kun deri forskiellige fra Svinene, at de med Reenlighed vælte sig i Snavset. Forresten skal, hvad jeg siger, hverken komme Svinene eller Hollænderne til Forkleinelse paa gode Navn og Rygte i nogen Maade. Svinet er et nyttigt velsmagende Dyr, og bidrager, uagtet sit Svineri, uendelig meget til Reenligheden, ved sine Børster.

Hollænderne er et fortræffeligt Folk! — raabte Eberhard. Vi andre skylde Fædrelandet alt; de have selv skabt sig et Hiem, og forsvaret det tappert, mod Havets og Menneskets Overfald. Paa dybtnedrammede Bielker har ikke skummelt Aristokrati her opslaaet sine Paauluner, som i Venedig. Et frit uskyldigt Liv blomstrer bag luftige Diger. Hollænderne ere fortræffelige Søefolk, gode Malere, udmærkede Gartnere, frie Hyrder, ærlige Kiobmænd, dydige Mennesker. Industrien blomstrer her, ogsaa de blonde buttede Piger trives som Roser og Lilier; hvad vil I meer?

Og visne lige saa snart som Roser og Lilier, svarede Litzberg. Men stille! Hvem kommer der? Det er ingen Hollænder og ingen Rose.

En lang mager ung Herre traadte ind, med feberrøde Kinder, og med stirrende Glasøine, meget omhyggeligt paaklædt. Tieneren, som fulgte ham, kaldte ham Herr von Sock, og lod sig mærke med, at det var en tydsk Adelsmand, som kunde opregne sine sexten Aner, og med Tiden giøre sig Haab om at vorde Domherre. Den Fremmedes Ansigt havde intet Udmærket, dog opdagede man en egen Spænding deri,

der lod til at komme af lutter smaalige ængstligiagttagne Forsigtigheder. Dette gav Herr von Sock et komisk Anstrøg, og han saae ud som et Menneske, der er i en vis Forlegenhed, han søger at skiule for andre. Paa den magre krumme Pegefinger bar han en massiv Guldring med et stort Vaaben, skaaren i en hvid Steen, og skiøndt han var kommen kiørende, havde han dog Sporer paa Støvlerne.

Han hilste høfligt nedladende, da han befandt sig mellem tydske Borgerlige, og den Tanke, at han nu endelig engang igien var mellem Mennesker, som vilde vise hans Herkomst den skyldige Ærefrygt, bragte ham tillive igien, ligesom Foraarssolen en død Flue i et Vindue.

Han havde forskrækkelig meget at fortælle om Hollændernes Plumphed og Uartighed mod Folk af Stand. Han reiste til Paris, sagde han, for at see den store Verden, som han forresten ellers alt ret godt kiendte, og af hvilken han var en født Æresmedlem. Men hans Herr Fader havde meent, at han med det samme kunde besee Holland. Dog, det maatte han sige, havde han vidst hvad han nu vidste, saa havde han dog dennegang vovet at sige sin naadige cher père imod. Thi disse Mennesker her vare ham altfor ubehøvlede, med deres dumme Penge- og Bondestolthed. Han længtes efter den hollandske Adel, der sagtens ikke holdt saa meget paa sin Værdighed, som den tydske, men som dog havde flere gode Sider, og som forresten skulde leve som andre Folk af Fødsel.

Der har Skiæbnen hævnet Dem, Julius! raabte Litzberg, uden at bryde sig videre om den Fremmede; — slige Planter trives ikke her tillands; det tilstaaer jeg; dem maa vi forskrive fra vort kiære tydske Fædreland. — Hvilke Planter? spurgte Herr von Sock? med en forlegen Forundring. — Ak, Herren der er

en Botaniker, svarede Eberhard; vi talede om et vist Slags Nælder, hvoraf man forfærdiger det fineste Netteldug, og som ikke er at finde i disse Provindser.

Ja saa! svarede Adelsmanden. Botaniken er en artig Videnskab, med den kan en Mand af Stand ogsaa gierne give sig af; kun sømmer det sig ikke at han befatter sig med de saakaldte Brødstudier, undtagen Jurisprudentsen, for at faae de fornemste Embeder i Staten. — I gamle Dage vare dog ogsaa mange Geistlige af Adel, sagde Eberhard, for dog at sige noget. — Ja, min Kiære, bemærkede Herr von Sock smilende, naar man strax kunde blive Biskop! Men bilder De Dem ind, at de adelige Biskopper studerede Theologie? Kaarden forstod de godt at bruge, men Lærdommen trykkede dem ikke meget, den fandt de under deres Værdighed. — Er det under en Bisps Værdighed, spurgte Eberhard forundret, at studere Bibelen i Grundsproget? — Bibelen skal være skrevet i meget slet Græsk, har jeg ladet mig sige, svarede Herr von Sock, og vrimler af Sprogbommerter; thi Evangelisterne vare, uagtet deres forresten ustridige Fortieneſter, Mennesker af Almuestanden, hvis Forældre ikke havde havt Raad til at give dem en god Education.

Til Lykke for Herr v. Sock blev der ringet tilbords. Jeg er saa dristig, sagde han med et ironisk Smil, som skulde betyde Artighed, at spise med Dem, hvis Dem saa behager. — Derpaa skyndte han sig foran de andre, med et neppe mærkeligt Buk, satte sig paa den Plads, han holdt for den fornemste, og lod sig først række af alle Retterne.

Vi ville ikke opvarte Læseren med hans opbyggelige Bordtaler, som vare høist forskiellige fra de lutherske. Det var den gamle Vise, der for hundrede Aar siden skurrede langt stærkere end nu: at Genie og Fortieneſter kun vare skrøbelige Broer, der ikke formaaede

at bringe den Borgerlige over det svælgende Dyb, Fødselen havde sat mellem ham og den Adelige; at den sande Ære ikke kunde føles af en Uadelig; at ingen Adelsmand kunde slaaes med et borgerligt Mandfolk, eller ægte et borgerligt Fruentimmer; egenlig heller ikke omgaaes dem; dog, det forstod sig, paa Reiser regnede man det ikke saa nøie, og han vilde giøre sig en Fornøielse af at følge med Selskabet til Utrecht. — Alt dette sagde han gandske blidt og roligt. Man mærkede tydeligt, at det ikke var hans Hensigt at fornærme nogen dermed, eller at han havde den ringeste Anelse om, at man kunde toge hans Snak ilde op.

Gud! Gud! sukkede Eberhard, og vred sine Hænder utaalmodig under Bordet, medens Øinene funklede ham i Hovedet. — Taalmodighed, Taalmodighed, unge Blod! hvidskede Litzberg leende, — Respekt for Netteldugen! —

I denne Hvidsken bleve de forstyrrede af to nydelige Drenge, en Schweitzer og en Hollænder, der traadte ind med Triangler, ledsagede af nogle Spillemænd. De bade om Tilladelse at synge Selskabet en Vise for, og Drengene fik strax Lov til at synge deres Strids-, Vexel- og Forsonings-Sang, som de kaldte den. Og nu begyndte

Schweitzeren:

Hvo i sit Liv vel Mage saae?
Hollænder tør sig understaae
En Schweitzer at betvinge?
Hvad er dit Mudder og dit Vand,
Mod Fieldet ved min Afgrunds Rand,
Hvor Ørnene sig svinge?
I Byer
Bag Skyer
Vi malke Køer ved Klokkeklang,
I grønne Dal ved Drosselsang.
Hvad er dit Dynd, dernede,
Mod Schweitzers Klipperede?

Hollænderen.

Hvo i sit Liv vel Mage saae?
En Schweitzer tør sig understaae
Bataver at betvinge?
Hvad er dit Field, din Snee saa kold,
Mod mine Digers Linde-Vold,
Hvor Maagerne sig svinge?
I Enge
Paa Vænge
Groer Græsset for den fede Ko,
Mens Møllevingerne sig snoe.
Jeg Græsset foretrækker
For Mos i Klippesprækker.

Schweitzeren.

See, jeg er Fieldets ægte Søn,
Jeg føler Fædrelandets Løn,
Og Ingen har det bedre.
Jeg overseer den hele Jord;
Ved Arnen Frihedstræet groer,
Det planted mine Fædre.
Vor Seier
Skalmeier
Henblæser over Alp og Field,
Og dertil suser Fossens Væld.
Vel Armod har jeg fristet,
Men jeg har Intet mistet.

Hollænderen.

See, jeg er Havets ægte Søn,
Jeg føler Fædrelandets Løn,
Og Ingen har det bedre.
Jeg seiler om den hele Jord,
Ved Arnen Frihedstræet groer,
Det planted mine Fædre.
I Haver
Jeg graver,
Har Blomster til den største Pris,
Med Skøiter løber jeg paa Jis;
Dog Pragten er mig Byrde,
Thi lever jeg som Hyrde.

Schweitzeren.

Saa stifte vi da Fred i Hast,
Du er den bløde, jeg er fast,
Som Sø og Klippestene.
Jeg rask som Brand, du kold som Vand,
Hvert Element dog holder Stand,
Thi vil vi os forene.
To Riger
Ved Diger
Fra Verden skilt, ved Field og Næs;
Og Hyrdens Haab er grønt som Græs.
Derfor Batav og Schweitzer
Misunder ingen Keiser.

Hollænderen.

Hver virker flink og lever frisk,
Du som en Fugl, jeg som en Fisk,
Med Sølvskæl og med Fiære.
Jeg rig, og dog en Bonde lig,
Du i din Fattigdom saa rig!
Og begge Folk af Ære.
Thi dyrke
Med Styrke
Hver Patriark sin Eiendom!
Vor Ost vi sende Verden om.
Os ofte muligt kunde
Vor Nabo vel misunde.

Det er en god Vise! sagde Litzberg; original og kraftig. — Meget smuk, sukkede Lademann, som under Sangen næsten havde holdt Veiret tilbage, for at ingen Lyd skulde undgaae ham.

Tager mig det ikke ilde op, mine Herrer! sagde Baron von Sock, De forstaaer Dem formodenlig ikke paa Poesi, og det kan man heller ikke forlange af Dem; men Visen er elendig. For det første har den den Feil, at den er digtet i Modersmaalet, og dette Sprog maae De dog tilstaae mig, er aldeles umusikalsk og upoetisk, og kan slet ikke bruges til at udtrykke høie

skiønne Følelser med. De kiende Anekdoten om Keiser Carl den Femte, som talde Latin med vor Herre, spansk med sine Riddere, fransk med sine Damer, og tydsk med sine Heste. — Keiser Carl den Femte var opdragen paa spansk og hollandsk, svarede Eberhard, og forstod vel heller ikke meget mere tydsk, end der forekommer i Samtalen med en Hest. Iøvrigt finder jeg det naturligt, at Adelen, naar den vil udgiøre en særskilt Nation fra os, ogsaa taler et fremmed Sprog. Vi Borgere og Bønder ere endnu Tydskere, og tale tydsk.

Hver Fugl, svarede Herr von Sock med et dumt Smil, synger med sit Næb. Saa ville vi da ikke længer tale om Sproget, men strax holde os til Indholdet. Det skulde dog vel være et Slags Ode, ikke sandt? Og begynder med de Ord: „Hvo i sit Liv vel Mage saae!" I Sandhed meget nobelt; og jeg tilstaaer oprigtigt, en galere Ode har jeg ikke seet Mage til i mit Liv. Dernæst rimer Forfatteren Schweitzer med Keiser! Det er jo hverken Rim for Øiet eller Øret; hvordan vil han forsvare det? — Men det er jo netop Saltet, raabte Litzberg. Keiseren og Schweitzeren have heller aldrig ret villet rime sig sammen, skiøndt de boede hinanden saa nær. — Ak, jeg forstaaer Dem, min Herre, svarede Herr von Sock. Men kiender De den fortræffelige Ode af Jean Baptiste Rousseau: aux Suisses?

Où courez vous, cruels? Quel démon parricide
Arme vos sacriléges bras?

Og som det videre hedder:

Vos pères ont péché, vous en portez la peine!

Nei jeg kiender den ikke, svarede Litzberg, ønsker heller ikke at kiende den. Den er vel dygtig høitravende, som de fleste franske Oder. — Rigtignok, bemærkede

Herr von Sock med et haanligt Smil, bliver der i den ingen „Ost sendt Verden om!" En meget sublim Tanke, hvormed Visen slutter saare hensigtsmæssig. — Og dog, min Herre, gientog Litzberg, spiser jo hele Verden Ost; og naar man har pirret Ganen med alle mulige lækkre Retter, kan man dog altid endnu til Beslutning spise et lille Skykke Ost. Hvorfor maa da Forfatteren ikke ogsaa opvarte Dem med en Skive til Desert? Men kanskee De heller vil have noget af den Virkelige, som staaer der paa Bordet? — Med disse Ord rakte Litzberg ham en Tallerken med en fortræffelig hollandsk Ost, som nylig var indbragt. — En Vittighed beviser ingenting, min Herre! svarede von Sock, idet han afskar sig et dygtigt Stykke, mindre en falsk Vittighed. — Dog ligesaa meget som en Dumhed, vedblev Litzberg rolig, om den ogsaa var ægte. Og hermed ønske vi Dem: Velbekomme Maaltidet, og Lykke paa Reisen! — Med disse Ord stod han op, og hele Selskabet med ham. — Reise vi da ikke sammen til Utrecht? spurgte Herr von Sock noget forlegen. — Vi ere altfor ringe dertil, var det eenstemmige Svar, og med dybe Buk forlod man Værelset.

Den gamle Baron.

Der blev meldt, at en gammel, rig Baron holdt udenfor Værtshuset i sin egen Equipage og vilde stige af. Dette Budskab gisød atter Olie i Herr von Socks Livslampe, hvis Flamme truede med at gaae ud i den borgerlige Luft, som i en mephitisk Dunst uden Vandstofgas. Han gav sig strax i Kast med Kammertieneren, som bestilte et meget tarveligt Maaltid for sin Herre; thi det bestod blot i varm Melk.

Der mærker man strax Manden af Stand, sagde Herr von Sock. Mennesker af ringe Herkomst pleie kun deres Bug. (Han glemte, at han selv havde spist med fortræffelig Appetit.) Kammertieneren svarede: hans Herre vovede ikke for Gigtens Skyld at spise meget til Middag; men han vilde desto bedre holde sig til Aftensmaden. — Og hvad hedder hans Herre, min Ven? spurgte Herr von Sock nysgierrig. Dermed kan jeg ikke tiene, var Svaret; velbaarne Herre maa have mig undskyldt. Herr Baronen reiser incognito, for at have Fred for Folk, som altid ville opvarte ham. Dog det kan Deres Naade troe paa mit Ord: min Herre er en meget fornem Mand, der lever paa fortrolig Fod med Konger og Keisere, ja selv med den russiske Czar; og de agte ham alle høit. Han havde isinde at drage til Amsterdam, og derfra til London, for at gisre hans britiske Majestæt sin Opvartning, da han ikke traf ham i Hannover; men Gigten tillader ham ikke at udsætte sig saa længe for Reisens Besværligheder; han har betænkt sig, og gaaer tilbage til Wien igien.

Medens Tieneren talede, traadte en anseelig gammel Herre, frisk og rørig af sin Alder, ind i Stuen med Litzberg. Han havde et smukt, mandigt Ansigt, en høi Pande, skarpe, giennemtrængende, men dog tillige blide Øine, en veldannet Mund, kun var Næsen noget for tyk, og paa den venstre Side mellem Næsen og Munden havde han en Vorte. Det langagtige Ansigt udtrykte Aandskraft, Fiinhed og Forekommenhed.

Hele Selskabet fulgte ham, paa hans venlige Indbydelse, atter ind i den store, kiølige Spiisestue; den lille Hollænder og Schweitzer vare ogsaa med. — Tillad, sagde han med utvungen Høflighed, at jeg i Deres Nærværelse spiser mit Melkebrød, og at de smaae Rhapsoder foresynge mig den Vise, som jeg har hørt saa

meget rose. De høre den vist gierne om igien, og jeg holder saameget af Folkesange.

Drengene lode sig ikke bede to Gange, de sang strax. Den gamle Baron var tilfreds med Visen. Melodien er gammel sagde han, men Poesien er ingen virkelig Folkesang, skiondt digtet i Folketonen. Almuen selv giør sielden saadanne billige Sammenligninger, dertil er enhver Nation for barnagtig forgabet i sig selv. Schweitzerne synge kun om deres Fielde, og Hollænderne synge slet ikke. Der hører ogsaa en høiere Dannelse til at giøre slige Sammenligninger og til at stifte et sligt Forlig. — Sandelig, sagde han med et Suk, idet han paa eengang blev ganske alvorlig, jeg indseer dog altid tydeligere, at der endnu lader sig giøre en heel Deel med vort Sprog. Ogsaa yndigt og let kan det bevæge sig, ikke blot læredigterisk, gravitetisk. Jeg kiender Een, der i sin Ungdom paa een Dag har forfattet trehundrede latinske Vers; og dog havde han maaskee nu heller ønsket, at være Autor til slig en enfoldig Sang.

Nu traadte Herr von Sock spansk frem, giorde et pynteligt indbildsk Buk for den gamle Baron, vendte sig derpaa familiær til Litzberg og hviskede ham i Øret: De kiender Herr Baronen, vær saa god og presenteer mig for ham! — Litzberg tog ham temmelig fast ved Armen, trak ham et Par Skridt nærmere hen mod Oldingen, og sagde: Herr von Sock ønsker at giøre Herr Baronens Bekiendtskab. Jeg kiender ham ikke videre selv. Det var ham, der ikke kunde lide Visen. — Hvorfor da ikke, min unge Herre? spurgte den gamle Baron, og hilste ham høfligt.

Af samme Aarsag, som den De angiver, Herr von —, maa jeg udbede mig Deres ærede Navn? — Jeg ønsker at blive ubekiendt, svarede Baronen, idet hans Øienbryn næsten umærkeligt trak sig sammen.

Jeg skal ikke overtræde den Beskedenhed, De kan fordre af en Fremmed; men Deres Mening om Visen kan De vel betroe mig, uden at kiende mig nøiere. — Nu ja, svarede Herr von Sock, just for det tydske Sprogs Skyld, som De nylig omtalde, der er utaaleligt for Øret med sine mange Sch'r og Z'r; og som bevæger sig saa tungt og kiedsommeligt; hvorfor heller ingen stor Mand endnu har kunnet beqvemme sig til at skrive i dette Sprog. — Baronens Pande formørkede sig atter noget, han strøg sig med Haanden over den og spurgte med et Smil: Er De en Lutheraner? — O ja, til Tieneste! — Saa maae De dog i det mindste kiende een stor Mand, som har skrevet i det tydske Sprog. — Og hvem, om jeg maa spørge? — Doctor Martin Luther. — Ja saa! Ja rigtig, det var jo ham, der oversatte Bibelen paa høitydsk. — Min Moder stammer ned fra ham! raabte Eberhard med en stolt Glæde og med et funklende Blik paa den gamle Baron. — Saa? svarede denne, idet han betragtede Ynglingen med venlig Opmærksomhed. Der har De jo en Stammefader, som kan opveie sexten Aner. Og De er jo ogsaa Sangens Forfatter, har Herr Litzberg sagt mig. Det stikker i Blodet, Luther var ogsaa Digter. — Forstaaer De ellers mange Sprog, min unge Herre, spurgte han Herr von Sock, siden De er saa kræsen og streng mod Deres eget? — Jeg forstaaer mit Modersmaal, sagde Herr von Sock med et selvtillidsfuldt Smil. — Er De da ingen Tydsker? — Jeg er en Adelsmand, var Svaret, og min Moder talede stedse fransk med mig. De europæiske Adeliges egenlige Modersmaal er unægtelig det Franske, ligesom det Latinske er de Lærdes.

Den gamle Baron indlod sig nu i en vidtløftig mathematisk Samtale med Litzberg, hvoraf de Andre ikke forstode et Ord. — Litzberg hentede sin Taske,

viste ham Beregninger og Afrids. Den gamle Baron var vel tilfreds dermed, og giorde kun hist og her en Anmærkning, hvilken Litzberg modtog med største Taknemmelighed. Han viste overalt den gamle Herre en dyb Ærbødighed, og havde i sin Tone mod ham intet af den sædvanlige spodske Ironi. — Baronen klappede ham paa Skulderen, og sagde smilende: Store Fremskridt! Store Fremskridt siden vi saaes sidst, min kiære Herr Litzberg. — Det er ogsaa tyve Aar siden, Herr Baron, og i den Tid lader der sig lære Adskilligt. — Tyve Aar? Herre Gud, er det saa længe siden? sagde den Gamle. Hvor Tiden gaaer. Ja vist nok lader der sig lære og glemme meget i den Tid. Dersom det bestandigt gik frem, men man stiger kun for at dale. Hvad mig angaaer, saa maa jeg nu snart pakke ind, og forberede mig paa den store Afskedstime. — De seer saa sund og kraftig ud, svarede Litzberg; De kan endnu længe glæde og nytte Verden; 67 Aar er jo ingen Alder; og i Deres Værker vil De evig leve.

Evig leve? gientog Eberhard halv høit, i et afsides Vindue. Hvem kan dog den Mand være? —

Den gamle Baron og Litzberg satte sig til Skakbrædtet. Eberhard kiedede sig; han gad ikke snakke med Herr von Sock. Lademann hørte gierne opmærksom paa en god Samtale, man mærkede tydeligt, at han med Liv og Siæl tog Deel i hvad der blev talet; men selv var han fattig paa Ord og undseelig for at udlade sig med noget.

Som nu Eberhard stod der, og ikke vidste hvad han skulde tage sig for, fik han Die paa et Par Floretter, der hang paa Væggen. Han tog dem ned, uden at tænke videre derved, og stod og legede med dem. — Har De lært at fægte? spurgte Herr von Sock fornemt. — Saa en Smule, svarede Eberhard, for at

kunne forsvare mig i Nødsfald. Paa Universiteterne hielper det ikke at philosophere; der har jeg da ladet det komme an derpaa. Forresten synes mig ikke om at man ofte for en Ubetydeligheds Skyld skiærer hinanden Næse og Øren af. — Og hvad skal man da gisre? spurgte Herr von Sock forundret. — Man skulde ikke fornærme hinanden; men er det engang skeet, uden at der var Ondskab med i Spillet, saa skal man bede hinanden om Forladelse og tilgive hinanden. — Gud Fader bevares! raabte Herr von Sock, dermed vilde Folk af Stand evig blamere sig. — Christus har dog villet det, sagde Eberhard, og han troede ikke at man blamerede sig dermed i Guds Øine. — Dermed har Christus blot kunnet mene den gemene Mand, raabte Herr von Sock, Fiskere og Tømmermænd, som han meest havde at bestille med, fordi han nu engang havde den elskværdige, fast maatte man sige, altfor overdrevne Passion for Nedladenheden. En Borgerlig kan raisonnere saaledes; en Mand af Stand sætter Intet over Æren.

Eberhard bukkede og sagde derpaa med fuldkommen Fatning: Med en Borgerlig slaaes De vel ikke, Herr von Sock; men vilde De maaskee dog ikke bevise ham den Bevaagenhed, at fægte lidt med ham, blot med Floretter? — Aa ja! hvorfor ikke det? svarede Herr von Sock skiødesløst.

Eberhard slog ved det første Angreb Herr von Sock Floretten af Haanden, gav ham med det samme et dygtigt Rap over Armen, og raabte: Tilgiv, naadige Herre! det skete af Vanvare. Derpaa bukkede han sig ned efter den tabte Floret, presenterte sin Modstander den pænt, mellem Tommel- og Pegefingeren, som Noget, hvormed man ikke vil besudle sig, og raabte: Lad os prøve paa en frisk! — Med en tosset Blanding af Værdighed og Ydmygelse i det spændte Ansigt,

stillede Herr von Sock sig atter en garde. Men da Eberhard endnu to Gange havde slaaet ham Floretten af Haanden, saa at den fløi hen i Stuen, og rappet ham hvergang saa stærkt over Armen, at von Sock ikke kunde lade være at gnide den og giøre Grimasser, bukkede Eberhard meget ærbødig, som en Cavalleer for en Dame, naar de have dandset en Menuet sammen (nær havde han i sin Overgivenhed kysset ham paa Haanden) og sagde smilende: Hvis naadige Herre ikke bedre forstaaer at bedømme Vers, end at fægte, saa har det endnu mindre at betyde. Tak De Gud, at min point d'honneur denne Gang var forsynet med en overtrukken Knap. — Med disse Ord hængte han ganske phlegmatisk Floretterne hen paa Sømmet igien. Herr von Sock forlod hurtig Værelset, og befalede sin Tiener at pakke ind.

De har hævnet Dem tilstrækkeligt og værdigt, min unge Ven, sagde den gamle Baron, idet han stod op og traadte hen i Vinduet til Eberhard. Herr Litzberg har fortalt mig meget Godt om Dem. Hvor har De studeret? — I Leipzig, Herr Baron. — Det har jeg ogsaa, det fornøier mig. Har De ogsaa lagt Dem noget efter Metaphysiken? — Saa en Smule, Herr Baron; Fabelen om Diævelen og Bonden har rigtignok afskrækket mig noget. — Hvi saa? — Kiender Baronen ikke nok den Historie om Fanden, der vilde vise Bonden en hemmelig Skat, hvis han kunde sige ham hvad der var ældst: en Eeg eller en Olden? kunde han det derimod ikke, saa skulde hans Siæl evig tilhøre Diævelen. — Og hvilken af begge troer De da er ældst? spurgte Baronen. — Det maa Vorherre vide, svarede Eberhard naiv. Jeg veed vel, den store Leibnitz har opstillet den Hypothese, at alle Sammensætninger og Udviklinger i Naturen komme af Monader, udeelbare Væsener, som udgiøre Livet, Aanden og Fornuften, der

kunne tænke sig som et Jeg, i hvilke Universum viser sig, som i et Speil, og som ved deres Fortræffelighed udgiøre et Samfund med hverandre i Guds Rige. Det klinger altsammen ret smukt. Men jeg kan ikke ret forestille mig disse Sammensætninger og Udviklinger. Mig forekommer det sandsynligere og skiønnere, at alting er bleven pludselig til ved et Under, i sin høieste Fuldkommenhed, som det sømmede sig den guddommelige Kunstner. Den hellige Skrift lærer jo ogsaa, at Forældrene skabtes voxne og modne, inden der blev et Barn til; saa maa det vel være gaaet ligerviis med Egen og dens Olden.

Det er en haard Nød at knække, sagde den gamle Baron smilende. Men lader os ikke blande for meget Jordisk i vore Ideer om Guddommen. De taler om Tiden, og betænker ikke, at den længste Tid kun er et Øieblik for Evigheden. Saaledes skeer da jo nu ogsaa Alting i et Øieblik for Gud, hvad der tykkes os at vare Aartusinde. Det var skiønnere, siger De, hvis alting var skeet ved et pludseligt Mirakel? Men det Fuldendte, det Skiønne er jo dog netop skiønt, fordi det bestaaer af Dele, der harmonisk forbinde sig til et Heelt. Enhver enkelt Deel maa da ogsaa, som saadan, være tænkt og udført. Nu forstaaer det sig selv, at hos Gud er Daad og Tanke eet; for vor sandselige Fatteevne fremstiller sig derimod Skabningens Udviklingsfølge i den Form, som vi kalde Tid. Paa den Maade handler da Gud tillige i Tiden, idet han evig udvikler sit Væsen; og saaledes virker da hans Skaberkraft uafladelig fort, i Naturens langvarigste Udviklinger.

Skulde dog ikke eengang alting have blomstret i en skiønnere, kraftigere Ungdom, saavel Menneskene, som Naturen? spurgte Eberhard. — Naturen, svarede den gamle Baron, er gaaet over fra Dunster til Fasthed, fra det Ubestemte til det Bestemte; saadan ogsaa Menne-

sket. I Begyndelsen var han et kraftigere Dyr, hans Aand har giennem Aarhundreder udviklet sig meer og meer.

Mit Hierte drager mig mægtigt hen til denne Tro, svarede Eberhard; men skulde det i Sandhed ogsaa forholde sig saa, at Menneskeheden lidt efter lidt gaaer frem til Forbedring? Der falder mig just et Vers ind, som den store Leibnitz anfører i sine: Essais sur l'entendement humain:

Cantantur hæc, laudantur hæc,
Diuntur, audiuntur,
Scribuntur hæc, leguntur hæc,
Et lecta negliguntur.*)

Bærmen bliver altid Bærme, min unge Ven, svarede Baronen afbrydende; men Vinen giærer og vorder en ædel Drik, naar den har skilt sig fra sit Bundfald. Les bêtes n'ont pas d'idées générales; men Guds usynlige Kirke bygges i Stilhed, snart hist, snart her, altid større og smukkere, op igien af sit Gruus; og alle Modsætninger og forskiellige Kræfter forbinde sig fra det høieste Stade i den skionneste Harmoni. Verden selv er et Heelt, og ikke den ringeste Bestanddeel kunde skilles derfra, uden at forstyrre den hele Orden. — Derfor maa man ogsaa smukt finde sig i Livets Modgang og Skyggespil, — vedblev han smilende, da Herr von Sock traadte ind igien. Disse Intetheder staae der som Modsætninger, for at stille det Virkelige, det Uddannede i sit klarere Lys. Vilde Fuglen forekomme os saa smuk, dersom ikke Skrubtudsen var saa hæslig? Vilde vi finde Nattergaltonerne saa deilige, hvis ikke

*) Man synger høit, man Alt forstaaer,
Man hører, man bestemmer;
Man skriver, man i Skole gaaer;
Og Alt man atter glemmer.

Æselet skrydede saa uforskammet? Saaledes gaaer det ogsaa Viisdommen og Daarligheden: Il n'y a guère d'ignorant, qui ne puisse apprendre quelque chose au plus savant homme du monde; et en tout cas, le savant s'instruit encore, quand il sait bien considérer l'ignorant.

Dette Sidste sagde han paa fransk, for at Herr von Sock desbedre skulde forstaae det.

Nærmere Bekiendtskab til Afsked.

Bordet var atter dækket, Aftensmaden delikat lavet paa fransk Maade. Dette kunde Giæsterne ikke begribe, thi skiøndt Middagsmaaltidet havde været upaaklageligt, var det dog tilberedt paa sin hollandsk. Men Gaaden blev snart løst, da den franske Kok, hvis Bekiendtskab vi have giort paa Rhinstrømmen, traadte ind i Stuen, med hvidt Forklæde, hvid Nathue, og en stor Forskiærerkniv, i en sort Skede, ved Siden. Han giorde Selskabet sin Compliment, idet han tog Nathuen af, og bad dem tage tiltakke med hans Anretning. Han reiste dog ogsaa ad denne Vei, sagde han, og da han havde hørt, at en fornem Baron og en anden tydsk Adelsmand soupeerte her i Aften, havde han bedet Værten om at maatte koge for ham. Hans rastløse Aand, lagde han til, kunde ikke trives uden Beskiæftigelse; han længtes, som en Salamander, igien efter sit Element: Kiøkkenilden; og priste sig da først lykkelig, naar han følte sig indsat i sin nyttige Virkekreds.

Alle takkede ham venligst, og Litzberg tilgav ham gierne, at han var en slet Pragmatiker, da han havde lært at beundre hans Duelighed ved Retterbænken. Den

gamle Baron spiste godt, drak lidet, og blandede meget Vand i sin Viin. Man drak hans Skaal. Kokken, som nu sad ved den nederste Ende af Bordet, i sine gallonerede Stadseklæder igien, og giorde Honneurs, vilde med Diævels Vold, at man ogsaa skulde drikke Herr von Socks Velgaaende; men han turde ikke selv proponere det, og kom ingen Vei dermed; thi Hanna Hellkraft, den eneste tilstedeværende Dame, som han foreslog det, svarede ham blot med et surt Ansigt, uden at værdige ham et Ord.

Under Maaltidet rev den gamle Baron et Paternosterbaand ud af Lommen, idet han vilde tage sig en Priis Tobak. Eberhard tog det op af Gulvet, og rakte ham det igien. Baronen takkede lidt forlegen, gientе sin Rosenkrands i en anden Lomme paa sit Bryst og sagde: Ei, hvor kunde jeg dog være saa uforsigtig, at putte mit Paternoster i Kiolelommen? Der havde jeg jo let kunnet miste det.

Denne Hændelse giorde Selskabet forundret; alle havde troet, at Baronen var en Lutheraner; det var Fredag, og dog havde han taget godt for sig af Kiødretterne, uden at spørge efter Fastemad.

De troe jeg er en Katholik, sagde han efter en kort Taushed, og kunne ikke rime det sammen med mit øvrige Væsen? Men De fare vild, mine Venner! Jeg er en Protestant af den lutherske Kirke, saavel som De. Og dog byder Taknemmeligheden mig at bevare denne Perlesnor, som en kostbar Amulet, thi den har engang reddet mit Liv. — Da han paa denne Maade havde pirret Nysgierrigheden, begyndte han at fortælle, efter at Eberhard og Lademann først havde rykket deres Stole nærmere hen til ham, Litzberg snydt Lysene, og Kokken skienket Glassene fulde.

Jeg har til forskiellige Tider i mit Liv givet mig af med forskiellige Videnskaber, og saaledes har jeg da

ogsaa engang været et Stykke af en Historiker. Hertugen af Brunsvig viste mig dengang en hædrende Opmærksomhed, og overdrog mig at skrive sin Families Historie. For nu at skaffe mig de nødvendige Dokumenter, reiste jeg i Aaret 1687 til Wien, og derfra til Italien, fordi de gamle Markgrever af Toscana, Ligurien og Este, vare af samme Stamme som Huset Brunsvig.

I Venedig giorde jeg Bekiendtskab med en smuk ung Pige, i et Huus, hvor jeg daglig kom. Hun var deilig som Venus, og uagtet mine fyrgethve Aar, foretrak hun mig for de unge Sommerfugle, som daglig omflagrede hende. Denne Pige havde herlige Anlæg, jeg talede ofte med hende om forskiellige Ting, hun fik mig kiær; og, skiøndt jeg egenlig aldrig har været behersket af den Lidenskab, som Ynglingerne og Digterne kalde Kiærlighed, begyndte jeg dog efterhaanden at holde meget af dette smukke Barn, og havde gierne taget hende tilægte. Men nu vilde hun, jeg skulde afsværge Lutherdommen, og blive Katholik. Hun talde saa lidenskabeligt om Kiætteri, om Helvedesflammer, om evig Fordømmelse, at Haarene reiste sig paa mit Hoved. Nei, tænkte jeg, det gaaer aldrig godt. Med al mulig Skaansel fiernede jeg mig nu igien fra den kiære Pige, og det kunde jeg med en frelst Samvittighed, thi det var hende og ikke mig, der først havde givet Anledning til hint nærmere Forhold.

I en selsom tungsindig Henrykkelse rakte hun mig denne Rosenkrands til Afsked og sagde: Giem den vel, Godofredo! Bær den altid hos dig, og læs dit Paternoster derved; det vil redde dig fra Undergang. — Med Taarer skiltes jeg fra det kiære, hulde Barn, i hvem jeg, skiøndt uskyldig, havde vakt en ulykkelig Lidenskab, og giemte Rosenkrandsen paa mit Bryst, for at lyde hende, uden at tænke videre derved. Derpaa

reiste jeg i Guds Navn afsted, for at fuldføre mit Ærinde.

Fra Venedig til Mesola seilede jeg uden Følgeskab. Der reiste sig en forfærdelig Storm, og vort Skib truede med at synke. Skipperen anstrængte sig af alle Kræfter, det hialp ikke, Uveiret tog til hvert Øieblik. Nu begyndte han at betragte mig med skumle Øine, og snart hørte jeg ham hviske med sagte Stemme (thi jeg har en fiin Hørelse): „Denne Fremmede er formodenlig en Kiætter, hans Ugudelighed er Skyld i Uveiret. Lader os kaste ham overbord, at ikke den Uskyldige skal lide med den Skyldige." — Alt nærmede de sig mig i denne Hensigt, da jeg — (Selvopholdelsesdriften skiænker os altid i farlige Øieblik Opfindelse og Fatning) ganske rolig drog min Rosenkrands ud af Barmen, hvor jeg til Lykke havde den endnu, og læste det ene Fadervor efter det andet, mens jeg lod Perlerne falde, indtil hele Mandskabet var overbeviist om, jeg var en Helgen.

Først da jeg atter havde sat fast Fod paa Landjorden, faldt de Ord mig ind, hvormed min Veninde havde rakt mig Rosenkrandsen; og skiøndt hun havde taget mit Livs Frelse i en aandelig Mening, maatte jeg dog høilig forundre mig over det Selsomme i denne Hændelse. Paa min Tilbagereise vilde jeg besøge hende, men hun havde allerede taget Sløret. Jeg saae hende aldrig mere. Men Rosenkrandsen bærer jeg fra den Tid altid hos mig til hendes Erindring; den minder mig om en øm, elskværdig Skabning, der meente mig det godt, og om mit Livs Redning, hvilken jeg takker Forsynet for. Camilla blev Nonne; jeg har heller aldrig giftet mig.

Denne ligefrem rolige Fortælling af en forunderlig Hændelse giorde et eget Indtryk paa alle Tilhørerne, undtagen paa Herr von Sock og paa Kokken. Eber-

hard, begeistret af Samtalen og Vinen, var ganske indtaget i den gamle genialske Baron. Han ilede bort, men kom snart igien med sin Stambog og sagde: De ønsker at blive ubekiendt, og jeg vil ikke være ubeskeden, men skriv mig dog i det mindste en Linie i denne Bog, at jeg kan eie en Prøve af Deres Haand.

Den gamle Herre tog Stambogen og skrev med faste Træk:

„Deus universum curat, amat humanum genus, ei bene cupit, nihil verius.*)

Leibnitz.

Ak, min List har intet hiulpet, sukkede Eberhard nedslaaet, idet han læste Sententsen; jeg havde haabet, maaskee at see Deres eget, og De underskriver blot en fremmed Autors Navn.

Unge Ven, jeg er Leibnitz! sagde den Fremmede, idet han saae ham venligt i Øinene. Da blev den forbausede Yngling ganske henrykt, greb den Vises Haand, trykte den gientaget til sine Læber, og Philosophen havde nok at giøre med at forhindre, at ikke Eberhard i denne Glædesruus kastede sig for hans Fødder. Litzbergs Øine funklede, han hævede et grønt Glas i Veiret med gammel Rhinskviin og raabte: Vor Aristoteles leve! — Han leve! gientog hele Selskabet, selv den franske Kok, kun ikke Herr von Sock.

Med Lykønskninger og Glædesraab bragte man nu Gubben til Vogns. Munter og veltilfreds sagde han dem Farvel, og rullede afsted. Ak, det anede ikke Eberhard, at det var for sidste Gang. Et halvt Aar derefter døde den store Leibnitz.

Ah mon Dieu! raabte Herr von Sock kold og med en moqvant Mine, da han stod alene tilbage i

*) Gud opholder Verden, elsker Menneskeslægten, og vil den vel. Intet er visere!

Stuen, ligesaa forundret som indigneret over Eberhards umaadelige Glæde. Det var altsaa den fornemme Herre, der blev saa feteret i Aften paa min Bekostning, at ingen Bid smagte mig? En Lærd! En Parvenu! En Roturier! En nybagt Adelsmand! Herr von Leibnitz, hvis Fader var moralsk Professor i Leipzig!

Men nu var ogsaa din Time kommen, usalige Herr von Sock! og din Uforskammenhed havde culmineret. Et Par skielmske Drenge (just den lille Schweitzer og Hollænder, som sang Visen) havde tilbragt den hele Aften med at udruge en Hævn mod Den, der havde foragtet deres Sang; saameget meer, da de vel mærkede, han havde Ingen til Ven. I de Voxnes Nærværelse vovede de dog intet Angreb, men neppe var den tilkommende Domherre alene i Værelset, overladt til sin Skiæbne, saa aabenbarede sig Nemesis i travesteert Costume.

Hollænderen havde uformærkt sat Herr von Sock en Fiskekrog i Parykken, var krøbet op paa en Tværbielke under Loftet, og begyndte at mede. Det varede ikke længe, saa beed Fisken paa Krogen; han rykkede til, og Parykken svævede som en Komet mellem Himmel og Jord. Neppe saae Schweitzeren Heltens Hoved blottet for Hielmen, før han skyndte sig at filtre ham en levende Flaggermuus ind i de naturlige Lokker. — Herre Jemeni! gispede den forfærdede von Sock, da Harpyen begyndte at sprætte og slog ham i Ansigtet med sine Skindvinger. Og med det Feldskrig: En Flaggermuus! en Flaggermuus! styrtede han ud af Døren. — En Flaggermuus! en Flaggermuus! raabte Drengene efter ham; Plads for Flaggermusen! — I sin Angst styrtede den provisoriske Domherre afsted, som en løbsk Hest, og standsede ikke, før han faldt ud i et Gadekiær, ei langt fra Værtshuset. Med Møie fik man ham fisket op igien. I forbarmelig Tilstand,

drivende vaad, blev han bragt paa sit Kammer, klædt af og lagt i Seng. Men heller ikke her havde han udstridt endnu, thi de fortvivlede Gadedrenge stode uden for Vinduet og raabte i eetvæk: En Flaggermuus! en Flaggermuus! indtil endelig Vægteren jog dem bort.

En Times Tid derefter bankede det paa Døren, og Hanna Hellkraft traadte hen for Patientens Seng, med en Spølkum varm Suppe. De har jo næsten ingen Aftensmad nydt, sagde hun; drik denne Suppe, og dæk Dem vel til, at De ikke forkiøler Dem. — Ak, min gode Kone! raabte Herr von Sock, hvem Ulykken havde giort mødsk, saa lever der dog endnu paa Jorden en Christensiæl, som har Medlidenhed med min Tilstand, og ikke vil spotte mig?

Det kan De altsammen takke Deres egen taabelige Hovmod for, sagde Hanna med sin sædvanlige Rolighed. Drik, sov, sved Galskaben ud, og bær Dem i Fremtiden fornuftigere ad. Farvel! Vi reise bort imorgen, og see Dem formodenlig aldrig meer.

En gammel Bekiendt, p. p. c.

Det var en herlig frisk Morgenstund; Støvet var dæmpet af Regnen, og vore Reisende kiørte i en magelig Vogn til en By, hvorhen de havde sendt Bud i Forveien, for at bestille Trækskiten videre frem.

Samtalen faldt naturligviis paa de to forskiellige Adelsmænd fra igaar. I denne Samtale bleve de forstyrrede af en stor Menneskesværm, som trængte sig forbi, og fyldte hele Landeveien, saa Vognen tilsidst maatte kiøre ganske langsomt. — Hvad er det? spurgte

Eberhard en Forbigaaende, idet han reiste sig for at see over Brimmelen. — Det er en stakkels Synder, som skal rettes, var Svaret; og nu blev Eberhard ogsaa et Menneske vaer, lurvet klædt, med blottet Hoved, omringet af Vægtere. Fulgt af en Præst, vandrede han til Døden med vaklende Skridt. Foran gik Byens Skoledrenge og sang, og paa den lille grønne Bakke stod det græsselige trebenede Uhyre, som snart skulde sluge sit Bytte. Men hvad der giorde Synet end mere selsomt, og vakte en forunderlig Følelse hos alle Tilstedeværende, var en deilig Regnbue paa Himlen, som stor og høitidelig slog sin Halvkreds over Galgen.

Vognen kunde ikke komme forbi, og man maatte tøve nogle Minutter. Endnu kunde Eberhard ikke see Synderens Ansigt, fordi denne vendte ham Ryggen; men neppe stod den Stakkel paa Bakken ved Retterstedet, saa opdagede Eberhard en lille rød Sløife, bundet i et Knaphul af den graa Kittel.

Herre Gud i Himlen, Obadias Schlenk! raabte Eberhard. — Synderen vendte hurtig sit Hoved hen imod ham, og kiendte ham strax. — Ak, Herr Eberhard Julius! raabte han; kommer De ogsaa for at see min Død? Farvel! Gud velsigne Dem, beed for mig! Hvi misbrugte jeg Deres skaanende Godhed til nye Misgierninger? Denne Laas for Livets Dør forstaaer jeg ikke atter at opdirke naar den er lukt, den slutter for fast. Ak Gud, seer De den skiønne Regnbue paa Himlen? Jeg har kaldet den et Spilleværk; men den barmhiertige Gud har tilgivet mig. Paa denne Bro skal jeg snart opstige til min himmelske Fader. — Derpaa læste den arme Synder sit Fadervor, og Skolebørnene sang den Psalme, som Eberhard havde siunget i Reichmuth von Adochts Gravkapel, da han frygtede for at være levende begravet.

Gud, Gud! raabte Obadias, og viste Eberhard Slæifen paa sit Bryst. — Eberhard tilvinkede ham et Farvel med sin Haand, og maatte med Smerte bortvende sine Øine. Pludselig blev der en Dødsstilhed i den store Menneskevrimmel. Derpaa hørte han et sagte Ak! sukkes af de fleste Tilstedeværende. Vrimmelen adskilte sig, Vognen kiørte videre. Eberhard kunde ikke lade være endnu engang at vende Øinene derhen. Da hang Obadias Schlenk med nedsænket Hoved, med foldede Hænder i Galgen, og Regnbuen var forsvunden.

Selskabet var den hele Dag stille og taust; Litzberg og Hanna varede forstemte, Eberhard og Lademann bedrøvede. Det begyndte atter at regne, og man søgte Nattely tidligere end sædvanlig. Man spiste kun lidet, Lademann phantaserede paa sin Luth, og Eberhard hørte ham med megen Deeltagelse. Der var saa stor Veemod i hans Toner, de bleve afbrudte af vilde phantastiske Greb, og forsvandt tilsidst fromt og drømmende i sagte Accorder.

Eberhard gik tidlig tilsengs, for at begrave sine tungsindige Tanker i Søvnens Afgrund. Længe væltede han sig fra den ene til den anden Side, Regnen pidskede stærk paa Ruderne. Endelig dysede Regnstænkenes eensformige Lyd ham i Slummer. Da havde han en underlig Drøm.

Han saae Gud Fader, ved Hielp af Cherubim og Seraphim, opbygge Regnbuen. De hentede de friskeste Farver af den stigende Morgenrøde paa deres hvide Vinger, og i et Øieblik stod det skiønneste Kunstværk færdigt med sine violrøde, blaagrønne, gule Striber, og Gud Fader forsvandt med sine Engle. — Nu var det heel lysteligt at see, hvorlunde de evige Naturkræfter, som nordiskhedenske Guder, betiente sig af Regnbuen som af en Himmelbro. Den stærke Thor foer daglig op og ned ad den, med sin Tordenvogn og

sine siegnistrende skiæggede Gedebukke. Den skionne Himmelvægter Heimdal stod aarvaagen paa Broens dristigste Bue, og blæste herlige glædefulde Toner ud af sit Horn. Det klang som Fuglesang i Morgenrøden, og lokkede de syv Farvejomfruer frem af deres Taarne paa Broen; de dandsede og glædte sig ved Klangen.

Pludselig blev Himlen atter kulsort, Regnbuen brændte paa den mørke Baggrund i et stærkere Lys, og under Buestaget opdagede Drommeren Obadias Schlenk, hængende i Galgen. Men paa Landeveien ikke langt derfra, sad Hanna Hellkraft som en Norne, paa en stor Bautasteen, og sang Dødningedandsen. Brat forvandlede Galgen sig til et Kors. To andre Kors bleve endnu tilsyne, og Christus hang i Midten mellem to Røvere, med en blomstrende Slaaentornekrone om Hovedet, uden Blod og Saar, som om kun Korset bagved klæbede sig til hans Hænder og Fødder. Christus bøiede sig hen mod Obadias og sagde venligtrøstende: Sandelig jeg siger dig, endnu idag skal du være med mig i Paradis. Da vaagnede Obadias af sin Dødsslummer, steeg ned, og greb atter sin Vandrestav, der laa i Græsset, og som Bøddelen ikke havde brudt, men kun skrællet den sorte Bark af. Kunde jeg blot bestige Regnbuen, hørte Eberhard Obadias sige, saa skulde jeg snart naae Himmelen. Stig i Veiret, stræng dig an! lød en Stemme. Da kastede Obadias sin Stav ned paa Jorden; den faldt paa hans Grav, og hævede sig atter derfra som en hvid Lilie. Men som en Matros i Tougværket, saaledes begyndte nu den arme Synder at entre i Veiret paa Regnbuen til Himlen, hvor Sanct Peder mødte ham med et stort Nøgleknippe i Haand og sagde: Jeg behøver vel ikke at lukke dig Døren op? Est du dog en saa drabelig Smed, at du kan blæse alle Laase op, naar du blot seer paa dem. Blæs mig nu engang Himmeldøren op! — Ak, raabte Obadias

grædende, jeg har ladet Seglgarnstumpen, Træpinden og det rustne Sømm ligge dernede hos en god Ven, som sikkert ikke vil misbruge dem. Jeg har dog undertiden næret en bedre Følelse i mit Hierte. Med disse Ord pegede han paa den røde Brystsløife, han havde giort sig af Uhrbaandet. Da svarede St. Peder: Du har ikke været af de Værste. Gak ind! men vær beskeden, og sæt dig paa den nederste Bænk, strax inden for Døren. — Obadias gik ind i Himlen, og Eberhard vaagnede.

Engang endnu, og dog ikke sidste Gang.

Om de slette Veie, som vore Reisende havde hørt saameget dadle, bleve de fuldkommen overtydede efter Regnen, og da deres store magelige Vogn ikke kunde holde Spor med de smaae hollandske, brak der et Hiul for dem, i Nærheden af en Kiøbsted, og nødte dem til at blive der Natten over. Her mødte Eberhard et underligt Eventyr.

Han gik ud af det sørgelige Værtshuus, for at see sig lidt om i Egnen, medens Maden blev lavet. Da han vilde gaae hiem, tog han feil af Huset, som han kun flygtig havde lagt Mærke til, og gik ind i Nabogaarden. Pigen, som han mødte paa Trappen, med det Spørgsmaal: Er det ikke her? svarede: Jo, ganske rigtig, Herr Studiosus! Vær saa god at trine nærmere, de Andre komme strax. Og Værten? spurgte Eberhard. — Herren kommer ogsaa strax og skiærer for, sagde Pigen, og forlod ham, da hun havde aabnet Døren til et stort øde Værelse, hvor der kun stode nogle gamle Stole, og i Baggrunden et Fyrrebord,

hvorpaa Eberhard, ved det ofte fordunklede Maanskin, opdagede noget langt Indhyllet.

Intet forstærker Tungsindigheden meer paa et fremmed Sted, end slet Veir og et sørgeligt Værelse. I en munter Stad, fuld af Mennesker, eller i et deiligt Landskab, med Solskin og Skygge, havde Eberhard vel snart slaaet Obadias Schlenk af Tankerne igien; men her i dette mørke, hvidtede Kammer, i den vandkolde Aften, efter at endnu Uheldet med Vognen var mødt, giorde ham det skumle Opholdsted heel nedslaaet, og udklækkede bedrøvelige Billeder i hans Phantasi.

Blæsten hylede paa Gaden derude, peeb ind giennem Vinduesspræckerne og drev Skyerne paa Himlen saa snelt forbi Maanen, at Lyset og Skyggen, i det øde Værelse, forfulgte hinanden paa den kalkede Væg, som Spøgelser. Det runde, tragiske Maaneansigt, med sine smertelige, dog ædelt mod Panden optrukne Bryn, skuede, lig en høi Melpomene, ned paa Jordens Jammer, og syntes at føle en med Foragt blandet Medlidenhed for de arme Mennesker. Barndommens Gysen, der i den senere Tid sieldnere indfandt sig hos Eberhard, vendte levende tilbage. Den sig selv modsigende Forestilling: at Livet ophører med Døden, og at dog Liget endnu, uagtet sin Iiskulde, er sig bevidst i Liigkisten, knugede hans Siæl. Han skiælvede; den øde Stue tyktes ham en Gravkiælder; det forekom ham, som om han lugtede Liig; den lange indhyllede Pakke paa Bordet lignede et dødt Legeme.

Han maatte bruge al sin Fatning og Forstand, for at bortjage disse vilde Forestillinger. Han maatte sige sig selv: du er i et Værtshuus, mellem levende Mennesker. — Og for endelig med eet at giøre Ende paa disse barnagtige Phantasterier, gik han hen til Bordet og drog det hvide Klæde hurtig tilside, der bedækkede den lange ubekiendte Gienstand.

Hvad skildrer hans Forfærdelse, da han i det lyse Maanskin virkelig opdagede et Cadaver? Og hvem var det andet end — Obadias Schlenk! — Ansigtet var vel blaat og opsvulmet, men Ansigtstrækkene, som Eberhard gienkiendte, vare ikke ganske forandrede. Den hvide Kiortel havde den Døde endnu paa, og den røde Sløife var endnu ikke løst af Knaphullet.

I dette Øieblik kom Pigen med Lys, og Doctor Scarabæus traadte munter ind i Stuen, med en lystig jovialsk Mine, fast klædt som Kok, med en blinkende Kniv i Haand, fulgt af en Hoben Studenter. — Ja mine Herrer, raabte han jublende, i det han flankerede med Kniven i Luften, — i Aften har jeg noget at byde dem til Giest paa. Ellers have vi altid maattet nøies med de sygelige Stakler, som døde Straadød, eller med Liig af gamle udlevede Folk, uden Kraft og Saft. Her er en Mand i sine bedste Aar, med en Constitution der kunde giort ham hundredaarig, dersom han ikke, ved at overtræde Loven, var falden i Justitiens Hænder. Men have ogsaa Juristerne visket ham ud af de Levendes Tal, saa ere vi Medicinere dog ikke slige Taabenakker, at vi skulde skamme os, ved at optage ham i vort Lag igien: og har end Mennesket i levende Live ikke duet meget, skal han dog nu efter Døden, blive en nyttig Borger i Staten. Rigtignok har han kostet mig mine ti gode Daler klingende Mynt, der ikke ere at spøge med, især i disse Tider, for en Mand som mig, med maadelige Indtægter; dog, hvad giør man ikke for Videnskaben?

Det var ogsaa med Nød og neppe, vedblev Doktoren, i det han nærmede sig Bordet, at jeg havde faaet ham for saa godt Kiøb! thi Lægerne her i Egnen ere mere graadige efter et Cadaver, end Krager og Ravne. Dog, da Skarpretteren er min besynderlig gode Ven — (han er selv en forulykket Mediciner, og

slog sig derfor i senere Aar til denne Green af Chirurgien) saa overlod han mig den Hængte for Skillingskiøb. Og hvad have vi ogsaa nu at klage, om end Fordommen ei aldeles er udryddet? Sagtens ere vi endnu ikke skredne saa vidt frem i Oplysningen, at de Døende selv paa Sottesengen frabede sig en christelig Jordefærd, og testamentere deres Krop til Anatomikammeret; men det kommer nok, det kommer nok! Rom blev ikke bygget paa een Dag. Forestiller Eder derimod, hiertelskede Siælevenner, hvorledes de ægyptiske Læger maa have været tilmode, der aldeles intet Dødt eller Forfulet havde at rage i; fordi hvert Aadsel der i Landet blev balsameret og ansect for en Helligdom. Ikke engang Zootomien kunde de dyrke. Grækerne brændte deres Døde paa Baal, til største Skade for Medicinal- og Forstvæsen; dermed havde den Spøg en Ende, og Anatomikerne maatte gaae fra Gildet med tørre Munde. Rigtignok fortæller man, at i senere Tider den store Herophilus Calcedonius fik Tilladelse til at anatomere Forbryderne levende, for at fremme Videnskaben; men slige lucida intervalla ere kun at betragte som Stierneskud og rene Undtagelser. — Og saa ville vi da uden videre Indledning eller Program skride til Værket. — God Aften! min Herre, sagde han, da han endelig opdagede Eberhard, er de en Studioses Medicinæ eller Chirurgiæ, der kommer at høre mine Forelæsninger over Anatomien, eller hospiterer De kun? Hvis saa er maa jeg oprigtig sige Dem, at tre Gange er det høieste der kan tilstædes uden Honorar.

Eberhard, der mærkede at Manden, saa pedantisk han var, og saameget end Fingrene kløede ham efter at faae fat paa Liget, dog ogsaa var en Pengeven, og ikke lod til at have mange, giorde snart en Ende paa Legen ved at sige: Min Herre, jeg har tilfældigviis engang

giort denne arme Synders Bekiendtskab. Han var en Forbryder og fortiente sin Død, men med sin Død har han ogsaa forsonet Retfærdigheden. Jeg veed vel, at Nogle vil finde det uret af mig, at berøve Videnskaben en følesløs Jordklump, af hvilken endnu de Levende kunde høste Nytte; men jeg er nu engang saa! Det vilde være mig selv høist imod, naar jeg vidste, at man efter min Død vilde skiære med Knive i mit Liig; og saaledes, formoder jeg, har ogsaa den Afdøde tænkt. En stor Tieneste, han har beviist mig, en rørende Yttring af Taknemmelighed, af ædlere Følelse, som jeg engang opdagede hos ham, gior mig ham forbunden; og da jeg ikke kan vise den Levende min Velvillie meer, vil jeg i det mindste give den Døde en christelig Jordefærd. Jeg betaler dem tre Gange saameget som Cadaveret har kostet Dem; vil De saa overlade mig det til Begravelse?

Det maa jeg betænke mig paa! svarede Doctor Scarabæus og kløede sig bag Øret. — Gaaer hiem, mine kiære Børn, for det første, sagde han til Studenterne, og kommer igien imorgen. Jeg maa tale med denne Hædersmand i Eenrum.

Da han var allene med Eberhard sagde han: Vil De give mig 50 Rigsdaler, saa skal Personen høre dem til med Hud og Haar. Top! svarede Eberhard, og tog sin Brevtaske frem (netop den der havde været i Obadias Hænder) — der ere de!

De vil giøre hans Enke en stor Glæde dermed, sagde Doctoren. Hun har allerede været her og lamenteret for mig; men da hun ikke havde saa gyldige Grunde at anføre, som De, saa sendte jeg hende bort med Protest. Der kommer hun, saa sandt jeg lever, igien. Jeg gider ikke hørt den Flæben og Hylen. Farvel min Herre! Lev vel! Og skaf mig Cadaveret og Kiærlingen saa hurtig ud af Huset som mulig.

Deres Tiener! — Med disse Ord forlod Dr. Scarabæus Eberhard, og smuttede ud af en Sidedør, for ei at møde Enken paa Trappen.

Med lange sorte Haar, der vare gledne ned over Skuldrene, med et blegt kummerfuldt Ansigt, der endnu viste Spor af forsvunden Skiønhed, stod Konen, hvis ædle Skabning selv ikke den usle Dragt kunde skiule, i Stuen for Eberhard, med en lille smuk Dreng ved Haanden, som ganske sorgløs bar et Kors under Armen og spiste en Kringle.

O min Herre! raabte Konen og kastede sig for Eberhards Fødder, vær barmhiertig, og riv denne stakkels Døde ud af den grusomme Mands Hænder, der kradser Ligene op af Graven igien for at sønderslide dem. — Han var min Mand! Han var denne stakkels Drengs Fader. Hvor dybt han syndede, veed Ingen bedre end jeg, som var gift med ham i syv Aar. Ogsaa mig og dette uskyldige Barn har han forladt, for at hengive sig i den rasende Spillesyge. Thi alt hvad han røvede, tabte han igien i Spil; og saaledes havde to afskyelige Laster, som Diævle, uophørlig sønderslidt hans arme Hierte. Men Gud har forbarmet sig! Han er ikke evig fordømt; en Præst har fulgt ham til Retterstedet, han har modtaget Alterens Sacramente, og ikke forladt Verden som en haardnakket Niding. Hans letsindige Siæl, Vægelsind og Lidenskab have forført ham. Men han var ikke altid slet. Der er gaaet noget Bedre tilgrunde i ham, hvoraf man vist nok i den senere Tid sielden sporede Tegn. Undertiden opblussede der dog pludselig Funker af en skiønnere Natur i ham. Aldrig bestial han fattige Folk; aldrig tog han noget, naar han troede at hans Ran kunde giøre den Berøvede ulykkelig. Kun de Rige havde han svoret evigt Had; og just fordi han blot vilde tage, hvor det efter hans Mening ikke kunde skade, har denne

sidste Gnist af Ædelmod drevet ham til det gyseligste af alle Tyverier: Kirkeran! — Ofte har han villet give mig noget, men jeg har aldrig taget mod en Hvid. Jeg har ernæret mig og dette ulykkelige Barn med mine Hænders Arbeide. I de senere Tider saae vi ham næsten aldrig. Tro mig, det har kostet mig meget, at rive mit Hierte fra en Ægtefælle, hvis ungdommelige Tække, hvis godhiertige Væsen havde vundet min Kiærlighed, som altid har været venlig imod mig, og aldrig sagt mig et ondt Ord. Han var ogsaa en duelig Kunstner. Ak, denne skiønne Færdighed har han græsselig misbrugt. Men han har bødet derfor, han døde som en Christen. Loven har ikke fordømt ham til at hænges i Jernlænker, til at fortæres af Glenterne; den forunder ham en stiltiende Begravelse; men den Rovlyst han udøvede i Livet, forfølger ham efter Døden, og Bødelen har drevet en skiændig Handel med hans arme Legem. Ak, kiøb mig atter disse usalige Levninger frie! Jeg har ikke Raad dertil. En slet Liigkiste har jeg giort Udveie til. Uden for Kirkemuren, paa Marken, har en ærlig Daglønner gravet ham en Grav under et Træ. Jeg har selv tømret dette Trækors, den stakkels Dreng der holder i sin Haand, som et Legetøi. I den stille Midnatstund, kun fulgt af den venlige Maane, som deler min Veemod, vil jeg jorde ham; og Gud vil lønne Dem Deres Ædelmod.

Den lille Dreng, som, medens Moderen talede, var gaaet hen til Bordet, og af Nysgierrighed havde draget Klædet tilside, der atter skiulte Liget, gav sig nu bitterlig til at græde, og raabte: Ak Moder! der sover Fader paa det haarde Træbord, men han er ganske kold om Fingrene og blaa i Ansigtet.

Vi forlade med Eberhard dette Rædselsoptrin. Han trøstede den stakkels Enke saa godt han kunde, og gav hende Penge.

Derpaa ilede han ind i Værtshuſet, men vogtede ſig vel for at fortælle Litzberg noget om det Foresaldne; derimod fandt han i Lademann en ſympathiſerende Ven.

De ſkyndte ſig begge med Aftensmaden, og ilede paa deres Kammer. Her ſtode de længe ſammen i Vinduet og talede om denne Begivenhed. Vægteren havde allerede raabt Tolv, Maanen ſkinte klar. Da bleve de noget vaer, ſom bevægede ſig langſomt hen ad Gaden. Det kom nærmere, det var en ſlet og ret guul Liigkiſte, ſom fire Daglønnere bare paa deres Skuldre. En Kone med en lille Dreng ved Haanden, udgiorde det hele Liigfølge.

Der ere de, ſagde Eberhard ſagte. Hvilken uſſel Jordefærd! Lademann! ſkal vi følge med? Det vil trøſte og ſtyrke den ſtakkels Kone. Han er jo dog død ſom en Chriſten, og vi ere alle ſyndige, ſkrøbelige Mennesker for Gud. — O gierne! Strax! raabte Lademann, og greb ſin Hat.

I Øieblikket vare de paa Gaden, og ſluttede ſig til Liigfølget. Enken takkede, med et inderligt Blik, og neiede ærbødigt, uden at lade ſig forſtyrre i ſit høitidelige Tog. Da Liget var ſænket ned i Graven, læſte de med deres Hatte for Anſigtet, hilſte hende venligt, og forlode hende, uden at ſige et Ord.

Næſte Morgen, da de fortſatte Reiſen, kom Vognen forbi Kirkegaarden og den friſke Grav paa Marken ikke langt fra Landeveien. See, Lademann! ſagde Eberhard. — Enken ſad i pæne reenlige Sørgeklæder, under Træet, med en Pſalmebog i Haand, hvori hun meget andægtig læſte. Det ſorte Kors var plantet paa Graven. Den lille Dreng ſov paa ſin Moders Skiød, og i hans blaa Trøie opdagede Eberhard den velbekiendte røde Sløife.

Den kiælne Skiønhed.

Nu reiste Selskabet til Utrecht paa Træksköiten. Her begyndte Floderne at blive bredere, Jordbunden blev mere indskrænket og Grunden sumpet. Ofte spadserede de paa Digerne, og hørte med Forundring Vibernes, Kragernes, Vildændernes, Vildgiæssenes og Svanernes Skrig. Til Rødhalse, Sidskener, Bogfinker, Drosler og slige Fugle som skye de sumpige Egne, mærkede de derimod intet.

Om Stedets Reenlighed og Folkenes Smuds, havde Eberhard hørt saa meget, og fandt sig fuldkommen overtydet om Sandheden. I Staldene bandt Bønderne Halen op paa Køerne, for at de ikke skulde tilsøle sig. Paa Fartøiet forlangte han engang et Viinglas af en Matros; denne bragte ham det plettet af sine smudsige Fingre; da nu Eberhard skyllede Glasset og kastede Vandet paa Dækket, hentede Matrosen en Støvekost, og efter at have feiet Gulvet peent af igien, maatte Eberhard give en Groschen i Bøder. — Sielden saae han, man betiente sig af Lommetørklædet, for ei at fordærve det; derimod havde man altid et ganske reent Tørklæde i Lommen. Hver Aften saae han Tienestepiger feie Gaden uden for Herskabets Dør, ja endogsaa vaske Gaden. Ved hver Dør laa en Maatte, hvor alle de som gik ind, først skulde aftørre deres Skoe. I Fartøierne, og i Stuerne paa Bordet stode Spyttebakker. Smalle Stræder, hvor ofte ingen Vogn kunde komme forbi, vare brolagte med Murstеen, meget reenligt afskyllede og bestrøede med Sand, i Blomsterskikkelser.

Da det nu traf saa, at ogsaa Litzberg og Lademann havde Tid nok, inden de kom til Amsterdam, sagde Litzberg en Morgen: Det gaaer mig endnu

ligesom Børnene, jeg sparer altid den lækkreste Mundfuld tilsidst. Hvad synes Eder om, for det første at reise Amsterdam forbi, og at see lidt meer af Nordholland, hvilke Egne jo selv Nederlænderne ansee for den bedste Deel af Landet? Nu staae vi saa temmelig i Dynd, op til over Anklerne; lader os reise videre, saa blive vi flot igien i reent Vand. To Ting fortiene især Opmærksomhed her i Holland; deres Gartner- og deres Skibsbyggerkunst. Jeg har saavel Forretninger i Haarlem som i Zaardam. De skulde vel ikke have Lyst til at gisre den lille Omvei med, Julius? Er man engang i Holland, saa maa man dog ogsaa ret grundigt studere det hollandske Væsen. Og det vil sikkert lønne Umagen, saavist som det lønnede Umagen, da Hanen grov i Mødingen og fandt Diamanten. — Eberhard og Hanna vare strax villige, og Selskabet reiste til Haarlem.

Her fulgte Eberhard Litzberg til en berømt Blomsterhandler, hos hvem Architekten havde Bestillinger. De fandt Gartneren staaende i sin Dør og røge Tobak, hvorved han giorde en saa dybsindig Mine, som om han var hensunken i den dybeste philosophiske Spekulation; og dog tænkte han ikke paa andet, end at han røgte Tobak. Da de havde hilst paa ham, ønskede Litzberg at besee Haven og Blomsterne. — Gartneren lettede lidt paa sin brede Hat og sagde: Gierne, mine Herrer! Værer saa gode og gaaer foran! — Nu traadte de i Haven, hvor de herligste Blomsterfarver, og den lifligste Duft mødte dem.

Gartneren rakte Litzberg et Svibelregister, saa stort som en Pariser Spiseseddel. De bedste Blomster vare dobbelte Hyacinter, og iblandt dem: den kiælne Skiønhed, Crysolora, Prinds Wilhelm, Nimrod og Flos sangvineus, de skiønneste og dyreste. Men der vare ogsaa andre, som: Keiserinden af Rusland, Dron-

ningen af Neapel, Kongen af England, hvilke man kunde have for Røverkiøb. Efter de dobbelte Hyacinther fulgte de enkelte, saa Tulipanerne, saa Ranunklerne og endelig Neglikerne.

Men medens Litzberg besaae Blomsterrabatterne med Gartneren, blev Eberhard henrykt over en anden levende Blomst, hvilken han halvskiult opdagede i Græsset. Det var Gartnerens Datter, en Pige paa sytten Aar i fuld Ungdomsblomstren, sovende paa en Græsbænk. Hendes Fødder vare skiulte i Græsset, Hænderne indviklede i det Silketørklæde der var gleden ned fra den fulde hvide Barm. Ansigtet vendte hen imod ham, og de tilsluttede Læber smilede, som om de vilde byde ham et Kys. Eberhard stod som fortryllet over det herlige Syn; han havde længe ikke seet en saa indtagende Pige; og den skiælmske Amor, som skiulte sig i Skyggen bag hendes gule Lokker og tykke Haarflætninger, skiød ham en Piil i Hiertet.

Som en Støtte stod han og betragtede den sovende Venus, indtil han, oftere kaldet af Litzbergs lydende Bas, endelig ganske ærgerlig saae sig nødt til at forlade den skiønne Soverske, for at besee — en udmærket Neglikeflor!

See dog, raabte ham Litzberg imøde, hvilken Pragt, hvilken Friskhed, hvilket Farvespil! — Nu ja, svarede Eberhard kold, ret smukt; men hvad er det da meer at giøre Væsen af? Man veed jo nok hvordan en Neglike seer ud. — Herren der lader til at være Kiender, sagde Gartneren phlegmatisk; han spørger maaskee efter dobbelte Hyacinther, fordi de ere de kostbareste og smukkeste. Ja, min Herre! Da skulde de have seet min kiælne Skiønhed! Det var en Blomst. — Jeg har allerede seet den! svarede Eberhard adspredt. — Hvorledes? min kiælne Skiønhed? — Deres Skiønhed, svarede Eberhard; om den er kiælen

veed jeg ikke. — Nei, min Herre, svarede Gartneren langtsomt rystende paa Hovedet, min kiælne Skiønhed kan De ikke have seet, den er allerede afblomstret. Men siden Herr Litzberg er saa god og kiøber en betydelig Mængde Svibler af mig, vil de da ikke giøre mig den Ære, at besee mit Liebhaverie, og i Eftermiddag drikke en Kop Thee med mig, min Kone og min Datter?

Litzberg, som tilskrev Eberhards Forstemthed Opholdet her, svarede for at befrie ham fra det kiedsommelige Selskab: Liebhaveriet vilde de gierne strax tage i Diesyn; men i Eftermiddag kunde de ikke have den Ære. Min Ven Julius, vedblev han, drikker aldrig Thee, og har endnu idag meget at løbe om.

Jeg beder om Forladelse, faldt Eberhard ham i Talen, jeg har idag aldeles intet at løbe om. Og hvor kan De sige, kiære Ven, at jeg ikke drikker Thee? De tager feil! Theen er en sand Nektar, naar den bliver lavet ret, og rakt af de rette Hænder. Jeg skal have den Ære at komme, min Herre! svarede han Gartneren venligt. — Ja saa ville vi da strax besee Liebhaveriet, sagde Hollænderen.

Nu traadte de ind i nogle Værelser, fuldproppede med Natursieldenheder og udstoppede Dyr. Der seer de Herrer, raabte Hollænderen i den sædvanlige Markskrigertone, og pegede i Veiret under Loftet: der hænger en udstoppet Krokodil fra Batavia. Det Bæst har slugt en Skibsdreng, der endnu ikke var confirmeret, med Hud og Haar, for min Skipper Adrian. Til Giengiæld havde vi fanget Krokodillen, og stoppet den ud. Den af Bugen udskaarne og forresten ubeskadigede Skibsdreng har derimod nydt en christelig Begravelse.

Derpaa maatte Eberhard sætte sig paa en Stol, der knærkede saa underligt, at Hollænderen, der ellers var Ærbarheden selv, loe saa de klare Taarer trillede

ham ned ad Kinderne. — En stor Mængde Conchylier laae der ogsaa tilskue. En overflødig Samling af chinesisk Porcellain var stillet op, og deriblandt fandtes Menneskefigurer, der kunde vrikke med Halsen og fordreie Øinene i Hovedet. Udstoppede Fugle var der heller ingen Mangel paa; men de fældede allesammen. De Diævle ville endelig fores med Arsenik, sagde Hollænderen, naar de skulle trives; men det kunde let gaae ud over de Levende. Saa maa dog hellere Ørme æde dem, end at de altfor tidligt skulle æde os. — Her seer I en Tiger fra de malebarske Kyster, mine Herrer! men den Karl har mistet endeel af sin forrige Glubskhed og Smidighed. — Derpaa viste han dem allehaande Forsteninger, iblandt andet en forstenet Pølse samt en gul Steen, der saae ud som en Ost, og spurgte om de vilde bide et Stykke deraf?

Litzberg kiedede sig over alle de flaue Vittigheder, der formodentlig bleve gientagne hvergang Naturaliekabinettet forevistes; men Eberhard fandt det altsammen saare godt, lystigt og naivt; fornøiede sig meget derover og snakkede Hollænderen efter Munden. Især kunde han grumme godt lide et Par Tofler af gult Saffian, som skulde have tilhørt Sultan Soliman den Anden, og som Gartnerens Datter Wibeke i sin Barndom havde leget med, og havt paa Fødderne.

Da vare de vist uendelig meget for store til hendes smaa Fødder, sagde Eberhard. — Det forstaaer sig, dengang, min Herre! svarede Hollænderen, var hun kun et spædt Barn; men nu er hun mandvoxen, og har faaet sin behørige Førlighed. — Toflerne ere hende vist endnu meget for store! raabte Eberhard.

Pokkeren komme efter den Knægt, tænkte Litzberg, jeg kan slet ikke blive klog paa ham idag! Før vilde han ikke værdige den skiønne Neglikeflor et Diekast, og nu har han forgabet sig i Storthyrkens Tøfler.

Da de atter vare ude i Haven, opsøgte Eberhard Græsbænken; men den havde givet Slip paa sin skiønne Byrde, og han saae kun det nedtrykte Græs. — Ak, forsvunden! sukkede han saa høit at Hollænderen kunde høre det. — Hvem da, min Herre? spurgte denne. — En skiøn Blomst jeg nylig saae her. — Saa maa et af Børnene vist have været i Haugen, svarede Hollænderen. Det er vel, at der just i disse Dage ingen kostbare Blomster florere her. Ellers er jeg nødt til at lukke Haugen i Laas for det Smaarak. — Lever nu vel, mine Herrer! og forglemmer ikke i Eftermiddag at taget tiltakke hos mig, med en Kop Thee og en Pibe veritabel Kanaster!

Nubem pro Junone.

Hvad i al Verden har I da for, unge Menneske? raabte Litzberg, da de begge Arm i Arm ginge til Værtshuset igien.

Eberhard fortalte hvad der var hændet, og hvilket Indtryk den unge Pige havde giort paa ham.

Ha ha! raabte Litzberg, nu lugter jeg Lunten. Er I endelig engang igien bleven skudt? Det var ogsaa paa høie Tid. Og hvorfor er det ikke skeet for længe siden? Der vare dog smukke Pigebørn nok i Værtshusene, hvor vi kom. — Disse unge Mennesker, vedblev han, ere som Phosphor: man kan føre begge en Tidlang med sig, vel forvaret; men neppe gaaer Tolden op, eller knap seer de et glat Ansigt, strax staaer alting i Fyr og Flamme. Ellers er Gartneren en hovedrig Mand; maaskee kunde I giøre Jer Lykke her. Krokodillen fra Batavia faaer hun i det mindste ganske bestemt i Medgift.

Herre Gud, kiære Litzberg, raabte Eberhard, hvor kan det dog fornøie Jer, at travestere Alting, og see Alt fra den latterlige Side? I er jo dog fornuftig nok til at vide, at hver Ting har to Sider, at betragtes fra. Hvorfor taler I da ikke undertiden fromt og enfoldigt, som det bør sig en ærlig, sanddru Kunstner? — Der have vi igien den forhexede Kiærlighed, raabte Litzberg. Den giør det lystigste, vittigste Hoved saa dum og bly, som det umælende Qvæg paa Marken. Er I nu kommet ind i Høitideligheden og Veemoden? Nu saa Fred være med Jer! Vælg Jer en anden Staldbroder end mig. Maanen har ogsaa et koparret Ansigt; den Flødeskiæg kan I betroe Eders Kummer. Lad den, som en Tiggerdreng, løbe et Stykke med hen ad Landeveien ved Siden af Vognen, og aftrygle Jer et Par Taarer.

Har I da aldrig elsket, Litzberg? — Vel har jeg det, raabte han, jeg har jo ogsaa havt Kopper. Alle slige Børnesygdomme maa man have overstaaet itide.

Saaledes gider jeg ikke hørt Eder tale, sagde Eberhard, og vil I ikke stemme i en anden Tone, saa Farvel!

Velan, jeg vil da være alvorlig, svarede Litzberg i en imposant, kraftig Tone, og med en rynket Pande, som kom af Omfindtlighed over at see sig miskiendt. Vil I høre min Troesbekiendelse om Kiærligheden? Den er i sin ægte Natur en guddommelig Følelse; men kun saare Faa kiende den sande Kiærlighed, og jeg havde nær sagt, den er ligesaa sielden som Genie, idetmindste, som et ægte poetisk Sind. Sandselighed have alle unge Mennesker; Ungdommens Tillokkelser vække Tilbøielighed; den Lyst at behage, at seire, fornøier en tidlang; det bliver til en gienſidig Leeg, et forfængeligt Bedrag eller Selvbedrag, en tungsindig Egensind, som skaffer nogen Fornøielse, mere Ærgrelse,

megen Tidsspilde og mange Taarer. Jsær hvor en Rosalindes kolde Egenkiærlighed kan pine et Romeos-hierte. Ingen Ædderkop martrer da en Flue meer. Jeg har kiendt saakaldte uskyldige unge Piger, der vare saa slue og kolde, saa stolte af deres Yndigheder, som en gammel Minister af sin Indflydelse; der med velberaadt Hu saa godt anvendte deres Smaafaveurs, som en Skakkerjøde sine Penge. Først lokkedes man i Garnet. Sød veemodig smilende Opmærksomhed, halv skiult Længsel! En Viol dufter ikke mere sødt beskeden, mere naiv undselig. Siden Stolthed, Kulde, Egensind, selv Uartighed, Uforskammenhed. Men alting ganske roligt, under den sædvanlige Høflighedsformer. Jeg har kiendt Piger, der giorde sig en Fornøielse af, ved enhver Leilighed at saare et hengivent Hierte, de selv først havde giort Jagt efter. Ligedan kan det gaae omvendt. Da er Pigen den stakkels Bedaarede. — Man taler saameget om de grovere Forførelser, derimod kun sielden om dette finere Slags, der dog er ligesaa slette, ja egenlig slettere.

Stakkels Ven, sagde Eberhard, i det han deeltagende trykkede hans Haand, De maa selv have fristet en haard Skiæbne! Vil De vel engang fortælle mig Deres Hændelser? — Quintessentsen deraf, svarede Litzberg, har De allerede faaet. Jeg vil gierne engang igien lade Dem drøvthygge de tomme Bælge, det visne Græs fra min forsvundne Vaar, dersom det kan vedergvæge Dem.

Eberhard glemte ikke med Litzberg tidlig om Eftermiddagen at besøge Blomstermanden. Da de traadte ind i den lille lave Stue, fandt de Luften tyk af Tobaksrog. Værtinden, en gammelagtig, knokkeltør Kone, sad ved Theebordet, som et fremmanet Spøgelse i Røgdamp. Paa Hovedet bar hun en lille hvid Kappe med Guldbaand, hvortil Øreringene vare hæftede.

Over Snørlivet havde hun en Kofte, og under Skiørtet struttede et Fiskebeensskiørt af usædvanlig Brede, men saa kort, at det viste alle Mennesker det Sted paa Benet, hvor der undertiden voxer en Læg. Dog lode disse Grene aldrig til at have baaret deslige Frugter. Theekiedlen stod ved Siden af hende. Hun nikkede ligegyldig med Hovedet ad de Fremmede. Værten gik dem et Skridt imøde. En anden Mandsperson blev rolig siddende med sin Pibe, blæste Tobaksrøgen ud giennem Næseborene, som en ildsprudende Drage, og lod det ogsaa beroe ved at nikke. Eberhard stræbte at være saa elskværdig som muligt, og førte en halv Times Tid Conversationen ganske alene. Thi da Madamen havde sagt: Det er deiligt Veir idag, min Herre! taug hun som en Muur; og da Værten havde bedet dem være saa god at sætte sig ned, var ogsaa hans Conversation til Ende. Litzberg stoppede sin Pibe, smøgede og taug, trods Hollænderne.

Imidlertid blev Theen skienket meget tynd i smaae chinesiske Kopper, med lidt Sukker i, og rakt Eberhard og Litzberg. Hollænderne selv nøiedes med at tage en lille Gnalling Sukker Candis i Munden til.

Endnu bestandig udeblev den Skiønne, og Eberhard stod paa Gløder, ligesom Theekiedelen. Endelig raabte Konen: Wibeke, kom dog ind! Din Brudgom har allerede været her længe. — Det løb Eberhard koldt ned ad Ryggen, da han hørte dette Orakelsprog af Moderen, der i sin Kuldamp forekom ham som Præstinden i Dodona paa en Trefod over Røghullet i Prophethulen. Thi hvem kunde Brudgommen være andre, end det phlegmatiske ildsprudende Uthyske?

Som vor gode Ven befandt sig i denne Tilstand, gik Døren op og et smukt, ungt Pigebarn traadte ind i Stuen; men ikke nær saa smuk, som han i Formiddags havde forestillet sig det, da hun laa i Græs-

bænkens Lysmørke. Som Herschel opdagede nye Stierner i Melkeveien, saa opdagede Eberhard her i hendes Melkevei utallige Fregner, hvilke han ikke havde lagt Mærke til i Træernes Slagskygge. Derpaa faldt hans Dine ned paa hendes Been, og her havde hun sagtens langt meer at vise frem end Moderen, men Fødderne selv vare saa klodsede, at vist endnu Storthyrkens Tøfler ikke vare hende for store. Hun nikkede lidt med Hovedet, og saae paa Eberhard med store matgraae intetsigende Dine. Hvor langt anderledes havde han forestillet sig de tillukkede Himmelporte. Med røde brede Hænder og hæslige korte Negle, greb hun efter en Kop Thee; og i det hun uden al Ynde smilte hen til Brudgommen, som blev siddende, droge Rosenlæberne sig vidt fra hinanden, og viste Eberhard, istedet for den forventede dobbelte Perlerad, et Par Gummer, der havde megen Lighed med en afbrændt Bondeby.

I dette Øieblik var han fuldkommen helbredet, og begyndte at spase med Litzberg i den forrige lystige, kiekke Tone, uden at bryde sig videre om nogenting. Litzberg betragtede ham skiælmsk med store Øine, og spurgte ganske ærbar: Hvorledes? Er allerede Troldkommen forsvunden? — Aldeles! svarede Eberhard: i de Feeskyer, som omgave den. Jeg har omarmet nubem pro Junone.

Det hænder tidt, sagde Litzberg, da de havde taget Afsked og gik hiem sammen. I hvor mange Blonder, Fryndser, Kniplinger, Handsker og Kysehatte forgabe sig ikke om Vinteren vore Ungkarle i Halvmørke; og hvor forbarmeligt seer det ofte ud, naar alle de forventede Herligheder om Sommeren komme paa Blegen i Solskin. — Men at I ved høi lys Dag —! Hun laae i Grenenes Skygge, faldt ham Eberhard i Talen; Belysningen var saa yndig; og De veed, jeg seer ikke godt langt fra. — Og dømmer ikke godt nærved, raabte

Litzberg leende; og har et Hierte saa blødt som smeltet Smør og saa brændende som Tran; og havde længe intet ungt Fruentimmer seet. Det er jo billigt! hver Don Quixote maa have sin Dulcinea i egen Indbildning. Men I tager feil, gode Ven! hvis I troer at jeg tiere vil være Eders Sancho Pansa.

Lademann bliver syg.

Da Eberhard var flot igien, havde de alle gierne strax kunnet reise til Zaardam; men der indtraf et Uheld, som ingen havde forudseet. Sundheden betragter Mennesket som Livets Tilbehør, som Salt og Brød til et Maaltid; men disse Hovedbetingelser kunne dog stundom mangle, og hvad hielpe da alle kostelige Anretninger?

Saaledes gik det dennegang stakkels Lademann, hvem vi rigtignok endnu kun kiende lidet til, men som vi dog allerede af de enkelte Træk vi kiende, holde meget af. Han har svunget sig op fra Snedker til Orgelbygger, fra Orgelbygger til Orgelspiller, fra Orgelspiller til en god Componist. Med sit vel farveløse, men langtfra ikke siælløse, Ansigt indtager han alle Mennesker. Han er en trofast Ven, har et ømt Hierte, er en beskeden Staldbroder, en god Tilhører, men en slet Taler. Det sidste er Skyld i, at han endnu saa lidet er fremtraadt. Men havde du hørt ham spille, kiære Læser! da vilde du maaskee have høiere Tanker om ham.

Lademann blev syg, skiøndt han forresten ellers slet ikke var af svagelig Helbred; thi hans Ansigts Bleghed var mere Hvidhed end Bleghed. Fine unge

Piger ere ofte slige Lilier, som dog slet ikke ere syge, om der endog næsten intet Rosenskiær blander sig i deres blændende Blondhed. Men hans Natur var kiælen, ømfindtlig; han havde forkiølet sig; Obadias Schlenks Henrettelse havde giort et altfor stærkt Indtryk paa ham. Det usunde hollandske Klima havde vel ogsaa bidraget sit, og han faldt i en hidsig Feber, i hvilken yttrede sig et mærkeligt Drømmeri.

I sin Paroxysmus talde han bestandig om Obadias Schlenk, og blandede dette stakkels Menneskes Skiæbne med sin Kiærlighed til Musik. Da Eberhard og Litzberg førstegang sadde ved hans Sygeleie, smilte han, lyttede, og bad Eberhard flytte sit Reiseskrin lidt nærmere hen til Sengen. Da man spurgte ham: Hvorfor? sagde han: For at høre Treklangen tydeligere. Høre I ikke hvorledes Træpinden, Seglgarnet og det rustne Søm klinge og tone derinde? Jeg veed ikke, om det maaskee er en Æolusharpe, om Seglgarnet er spændt ud mellem Træet og Jernet; eller om det klinger altsammen saadan af sig selv. Men Treklangen hører jeg tydeligt i Es dur: Es, G, B! Undertiden ligger Grundtonen øverst, undertiden underst. Men veed I hvad det vil sige? det vil sige: Evigheds Gud! Barmhiertighed!

Længer hen i Sygdommen bleve disse Indbildninger mørkere, mere mystiske. Om Aftenen, naar det lakkede ad Midnat, bad han sine Venner, som vaagede hos ham, forlade Værelset. Han vilde længe ikke sige Aarsagen, endelig sukkede han: Fordi den stakkels frygtsomme Aand ikke tør aabenbare sig i Eders Selskab. — Hvem da? spurgte Litzberg. — Den Hængtes Aand! Han besøger mig hver Nat, og beder mig saa inderligt om at componere en Siælemesse for ham, i Es dur; saa faaer han først Ro i Graven. Jeg kan ikke afslaae ham det; og I vilde heller ikke afslaae ham

det, hvis I saae ham, hvor godhiertig han staaer i Døren, med foldede Hænder, med Strikken om Halsen, med Taarer i Øinene og den røde Sløife paa Brystet.

Der var en duelig Læge i Haarlem, som giorde alt hvad han kunde for Lademann. Disse Phantasier, sagde han, maatte have deres Tid, og det hialp ikke at dæmpe dem med Utaalmodighed og hæftig Modsigelse; hvad undertiden Litzberg havde giort, der ikke kunde lide slige Fagter.

Han havde før altid været vant til at beherske Lademann, men her forregnede han sig; thi i sin Sygdomstilstand var denne slet ikke længer frygtsom og bly; og medens hans aandelige Væsen ligesom traadte ud af ham, og legemliggiorde sig i phantastiske Drømme, blev han ogsaa diærvere, og mødte sin befalende Ven med en Værdighed og Fasthed, hvorover denne ikke nok kunde forundre sig.

Vær De kun ikke altfor stolt af Deres mathematiske Figurer, af deres sandselig tydelige Skikkelser, min gode Litzberg! sagde han engang. Musiken sværmer ikke legende og sygelig i Luften, den griber med stor Magt ind i Virkeligheden. Strøe De engang Blomsterstov paa en Glasskive og stryg Randen med en Violinbue, saa vil De snart erfare, hvorfra alle mathematiske Figurer have deres Oprindelse. Jeg elsker Dem, Litzberg! De er en ærlig Mand, De har viist mig sandt Venskab, jeg beundrer Deres Forstand, Deres Lune, Deres Kundskaber; men Beskedenheden mangler Dem ganske, og de sønderriver ofte med plump Haand den fineste Væv. Deres Hørelse er heller ikke med det Skarpeste, og De lægger ofte ikke Mærke til, hvad Andre sige. Deres eustachiske Trompet er derimod hos Dem i bedste Tilstand, og derfor hører De Dem helst selv. Dersom jeg ikke var syg, skulde

jeg gierne berigtige flere af Deres Paradoxer og Vildfarelser.

Det er mig en underlig Sygdom! sagde Litzberg.

Nogle Dage derefter begyndte Lademann at komme sig, han spiste og drak igien, de fire Ideer lode til at forsvinde. Han vilde ikke tillade, at nogen vaagede hos ham om Natten. Lyset blev tidlig slukt, og han slumrede roligt ind. Men man tænke sig Eberhards Forundring, da engang Vægteren spurgte: Er den fremmede Herre endnu saa syg, at der behøver nogen at vaage hos ham hele Natten? Jeg seer der brænder altid Lys, og hører ham ogsaa undertiden tale høit med en Anden.

Eberhard svarede Vægteren, hvad der faldt ham ind; men da det atter var Midnat, og alle havde forladt Lademann, der lod til at slumre dybt, tøvede Eberhard endnu lidet, gik derpaa ud paa Gaden, og opdagede virkelig Lys paa Kammeret, som Vægteren havde sagt. Han lod sætte en Stige til Muren, klavrede op, saae ind i Kammeret — og Lademann sad i bare Skiorte ved det oplukkede Reisefkrin og skrev meget ivrigt. Hvad det var, kunde Eberhard ikke skiælne, men Skriveren stirrede ofte hen til Døren og spurgte: Er det saaledes ret? Efter et Ophold skrev han igien, som om han havde faaet Svar. Svaret syntes snart at være Nei, snart Ja; thi undertiden glædte Skriveren sig og fortsatte ivrig sit Arbeide, undertiden strøg han ud.

Jammerskade, tænkte Eberhard, hvis denne skiønne Siæl for stedse skulde have faaet et Knæk og var bleven vanvittig.

Helbredelsen.

Nogle Dage derefter vare Litzberg og Eberhard gangne ud til den saakaldte Haarlemmer-Busk: en Lund fuld af overmaade store Træer, med usædvanlig tykke Stammer. De forsinkede dem noget, og spiste i et Værtshuus udenfor Porten. Her kom Eberhard i Klammeri med en Student, over den berømte Lorentz Koster, hvis Marmorstøtte staaer paa Torvet, og som ansees af Hollænderne for at have opfundet Bogtrykkerkunsten. Eberhard derimod vilde at man skulde tilskrive Gutenberg og Faust denne Ære. Litzberg tilføiede endnu ironisk Schøffer og Albrecht Pfister; og bemærkede at Gutenberg egentlig havde heddet Henne Gänsefleisch, eller Saugeloch. Eberhard kom temmelig dybt ind i Texten med Studenten, og Litzberg behøvede den hele Overvægt af sit Lune og sin Fatning, for at vedligeholde den gode Tone.

Da Litzberg og Eberhard igien ginge til Byen alene sammen, var den Sidste forstemt og taus. I ærgrer Jer, fordi I atter har været bragt i Harnisk over Ingenting, sagde Litzberg.

Jeg finder en heftig Strid over Tanker og Meninger urimelig. Thi hvor bilder et Menneske sig ind at tænke og dømme fornuftigt, naar Modsigelseslysten, eller den saarede Egenkiærlighed forvirrer hans Hierne? Hver vil have Ret, og i Samtalens Hede glemme de som oftest, hvad de gik ud fra, og hvad egenlig Striden var om. Saa seer jeg dog heller et Par fulde Bønder slaaes med Næverne. Men nu ovenikiøbet at skiændes om Facta, om historiske Data, det forekommer mig reent afsindigt. Thi her kan jo den Ene let overbevise den Anden, naar de kun ville give Tid. Der maa den Ene give den Anden Ret, om han end aldrig

vilde. Saa er det Forslag: „Skulle vi vædde?" dog bedre, thi dermed faaer Sagen en Ende, og den Paastaaelige bliver straffet for sit Rethaveri.

Eberhard taug et Øieblik, som han altid pleiede naar han følte, han havde Uret; derpaa sagde han: I det Hele har De Ret, Mange stride saaledes. Men Mange blive ogsaa miskiendte formedelst deres fyrige Temperament. Der gives hidsige Mennesker med Blidhed og Beskedenhed, og arrogante Rethavere uden disse Egenskaber. Det Solide, det Bedste i en selskabelig Kreds er den aandelige Morskab, idet man meddeler hinanden sin Munterhed, sit Lune, sine Følelser, Tanker, enkelte træffende Bemærkninger; og saaledes vexelviis lader hinanden smage en Mundfuld af sit aandelige Væsen. Her gielder det da især at vedligeholde den gode Stemning; ved en god Tone at komme hinanden velvilligt imøde, med sympathetisk Aabenhed; ikke vise Animositet, eller Modsigelseslyst, der kun lurer paa at den Anden skal lukke Munden op, for storagtig at paastaae det Modsatte, eller giøre hans Meninger latterlige, med fordreiende Spot. Hvad der tales om, er altsaa kun her et Middel for hvordan der tales. Samtalen burde altid være en Fortsættelse af det Thema, hvormed man begynder: „God Dag! Hvordan befinder De Dem?" Den enfoldige Hilsen: „God Dag!" er saa smuk, et venligt Blik, i det man tager Hatten af for hinanden, eller trykker hinandens Haand, tyder gienſidig Godmodighed og Agtelse. Derved skulde de Fleste lade det beroe. Saasnart de lukke Munden op, forstyrre de for det meste dette skiønne stumme Forhold, med uvorne Ord; og istedet for en god Dag, som de begyndte med at ønske hinanden, giøre de hinanden ofte den hele Dag bitter og ubehagelig.

Hm, der er noget i! sagde Litzberg, og betragtede Eberhard med den samme smilende Tilfredshed, som første Gang, da de traf sammen i Cölln, og hvormed Litzberg strax havde vundet ham.

Under denne Samtale kom de til Byen. Klokken var over Tolv; det var temmelig mørkt, Himlen bedækket med Skyer, og de ginge den store Domkirke forbi. — Hvad er det? sagde Eberhard, og stod stille, som forstenet af Forundring. — Hvad nu? brummede Litzberg, hvis Hørelse ikke var saa skarp som Eberhards.

De nærmede sig endnu Kirken nogle Skridt, og Eberhard spurgte: Hører De ikke den deilige Musik derinde? — Ja ved Gud, raabte Litzberg, nu kan jeg ogsaa høre det. Hvad er dette? Spiller det mægtige berømte Orgel med 8000 Piber og 60 Stemmer sig selv i Nat? — De kom noget nærmere; der stode Vægteren og Degnen ved Kirkedøren. Tænderne klapprede Vægteren i Munden, og Nøgleknippet raslede Degnen i den skiælvende Haand; som om de vilde slaae Takt, med Triangel og Tromme, til Musiken derinde.

Nei, det kan umulig være Indbildning, sagde Litzberg. Luk op, Herr Degn! Lader os gaae ind og opdage Aarsagen til denne Virkning. — Gud bevare mig derfra, svarede Degnen og korsede sig. Organisten er død; igaar blev han begravet, og nu sidder han allerede paa Aareværket igien og spiller langt bedre end i levende Live.

Litzberg havde imidlertid taget Knippet af Degnens Haand, der var koldere end Nøglerne, aabnede Kirkedøren og gik ind. Eberhard fulgte ham, men Vægteren og Degnen bleve udenfor, som de sagde, for at staae Skildvagt ved Døren.

De andre To traadte ind i den tusmørke Kirke. Maanen kastede kun en enkelt Straale, fra en revnet Sky, giennem den brogede Rude, tværs igiennem Hvælvin-

gen, hen paa Sølvcrucifixet paa Alteret. De skiønneste Toner, der udtrykte Veemod, Tungsind, Klage, Skræk, Forventning, endelig himmelsk Trøst og Glæde, løde fra Orgelet.

I Sandhed, saaledes kan kun en Aand spille! sagde Litzberg uforfærdet, med sit sædvanlige Lune. — Spøg ikke i Utide, kiære Ven, hvidskede Eberhard; saa sandt Gud lever, seer jeg ikke en hvid Skikkelse sidde deroppe for Orgelet. — Nogen maa der jo sidde, svarede Litzberg; kom, lad os gaae derop! — Vær ikke dumdristig, Litzberg, sagde Eberhard. Hvad have vi der at giøre? Kiende vi alle Naturens Muligheder og Hemmeligheder? Hvo veed, om det ei er en musikelskende Siæl tilladt, efter at have afkastet Jordlarven, endnu at sværme natligt i Tonernes usynlige Rige, hvilket jo egenlig alt er en Aandeverden. — Bliv mig fra Halsen med det Sniksnak! raabte Litzberg fortrydelig. Vil I ikke gaae med, saa gaaer jeg alene. — Vi dele Skiæbne! svarede Eberhard, og fulgte ham.

De ginge op paa Orgelet, hvilket endnu bestandig tonede. Eberhard blev forskrækket og veeg tre Skridt tilbage, thi den hvide Skikkelse viste sig nu tydeligt, i Nattrøie, Underbuxer, og med en spids Hue paa Hovedet. — Ved Gud, som jeg tænkte: Lademann! raabte Litzberg. — Nu, ere I der, mine kiære Venner? sagde Orgelspilleren, uden at blive videre forundret. Det var godt! Have I hørt Siælemessen? Ere I tilfreds dermed? — Den er meget smuk, svarede Litzberg; men hvordan kommer I her i Kirken om Natten?

Hemmeligt, medens I andre sov, svarede Lademann smilende, har jeg maattet componere; og hemmeligt, med Bælgetræderens Hielp, har jeg sneget mig hid, for at opføre Musiken. I urimeligkloge Mennesker havde vist ellers ikke tilladt mig det. Men nu er alting godt.

Nu har Obadias Ro, og jeg med; nu skal I see at jeg snart kommer mig.

Til Lykke kiørte just en Borgemester forbi Kirken, som gierne, da man havde fortalt ham Sagen, overlod den Syge sin Kappe og sin Vogn. Man bragte Lademann hiem, han kom i Seng, sov tre Dage og Nætter næsten uafbrudt fort; da han vaagnede, var han karsk og stærk; forlangte Mad, spiste og drak med god Appetit, stod op, og faa Dage derefter tillod Lægen ham at gaae ud.

Den hele Paroxysmus forekom ham som en Drøm, og Ingen vilde været istand til at overbevise ham om det Modsatte, hvis ikke Partituren til den skiønne Siælemesse havde ligget der, og han havde kiendt sin egen Haand. Han spillede den med største Forundring, og undertiden med Vanskelighed, som om det havde været en fremmed Musik; ikke nær med den Færdighed, som de havde hørt ham spille den i Kirken udenad imørke. De udmærkede Steder deri overraskede ham med Nyhedens hele Trylleri, og han var nær ved at beklage sin Helbredelse, fordi den, sagde han, havde skilt ham ved sit Genie.

Da Selskabet igien drog afsted paa Træksøiten, en varm Sommerdag, for at reise til Zaardam, sagde Litzberg til Hanna Hellkraft: Jeg takker Gud for at jeg engang igien har faaet de to unge Sværmere flot. Poeten lod det dog beroe ved en blot Drøm, men Spillemanden kunde ikke giøre det ringere, end med en fuldkommen Forrykthed. Jeg er dog ogsaa et Stykke af en Kunstner, men Obadias Schlenk har hverken giort mig til Drømmer eller Nattevandrer.

Bygningskunsten, svarede Eberhard, er grundet paa Jorden. Det er en skiøn Kunst, hvortil der hører et roligt Genie. Digtekunsten svæver mellem Himmel og Jord, og forbinder begge. Musiken er ganske Siæl, og binder sig til intet Stof. Tvertimod river den sig

altid med Længsel og Heftighed løs fra Stoffet; og hvor den aabenbarer sig, er tillige dens Aabenbaring en Forsvinden. Saaledes bliver den en sund Sygdom. Thi hvad er Sygdom, ja hvad er Døden selv andet, end Opløsningen af det Jordiske, idet Aanden skiller sig fra Støvet, for bevinget at svæve hen i en saligere Tilstand?

Net smukt, bemærkede Litzberg. Men man hører, at en Poet har giort Lignelsen: Bygningskunsten og Musiken ere de eensidige Extremer, Poesien forbinder Alt og omfatter det Hele.

Visselig, svarede Eberhard, i Omfang kan ingen Kunst maale sig med Digtekunsten; men i de enkelte Kræfters henrivende Virkning viger den derimod enhver anden Kunst. — Og hvad siger I da, bemærkede Litzberg, om hin Kunsternes skiønne prosaiske Modsætning, om denne stille dygtige Menneskekraft, der ikke glimrer, ikke trænger sig frem, ikke tænker paa Fremtiden; men som med flittig sund Driftighed udfylder Øieblikket, og virker velgiørende, aarvaagen og uforstyrret i sin Kreds?

Alles Øine hvilede ved disse Ord paa Hanna Hellkraft, som ikke forstod Litzberg ret, og stirrede forlegen paa ham. — Ja, raabte Eberhard, der har Mathematiken talt et sandt Ord. Hun er en Perle! — Hun har pleiet mig som en Moder, da jeg var syg, hulkede Lademann, idet han gientagne Gange trykkede hendes Haand. Uden hendes Hielp laa jeg alt i sorten Jord.

Ville I holde en enfoldig Kone for Nar? spurgte Hanna godhiertig mut, fordi hun undertiden har kogt Jer en Havresuppe, og lagt Jer Hovedpuden tilrette? Tier stille, I taabelige Mennesker! og tager Eders Hoveder vare for Touget der, som er spændt over Kanalen, at det ikke gaaer Jer allesammen som Obadias Schlenk.

Selskabet bukkede sig dybt ned, medens Baaden gled forbi, og Litzberg raabte: Der har hun atter reddet vort Liv!

Tømmermanden i Zaardam.

Litzberg havde Brev med til en flink, velhavende Tømmermester i Zaardam. Neppe vare de stegne af i Værtshuset, hvor Hanna Hellkraft blev tilbage, for at passe paa deres Tøi, saa ginge Litzberg, Lademann og Eberhard hen at giøre Myn Heer Kalf et Besøg. Litzberg havde Tegninger at bringe ham.

Da de nærmede sig Huset, hørte de allerede langt henne paa Gaden en lystig Støi af Sækkepiber; Vinduerne stode næsten alle aabne, thi det var en varm Sommerdag, og et stort Middagsselskab sad ved Bordet, i en munter høirøstet Samtale.

De Fremmede vilde strax gaae igien, men man havde allerede seet dem fra Vinduerne af. Myn Heer Kalf, en tyk, jovialsk Mand, med et rødmosset, straalende Ansigt, treen selv ud i Døren, bad de Fremmede komme nærmere, spurgte hvem de vare, og hvem de vilde tale med? — Litzberg, som ikke kiendte ham personlig, rakte ham Brevet, tilligemed et Papbind fuldt af Tegninger, til Værten i Huset, og vilde have det tilgode til en anden Gang. Men neppe havde Myn Heer Kalf kastet Øinene i Brevet, før han raabte, som fordum Laban til Abrahams Tiener: Kom herind, du Herrens Velsignede, hvorfor staaer du derude? — Dog, det er sandt, vedblev han med sagtere Stemme, vi maae først spørge Mester Peter om Forlov, thi han er egenlig Vært her idag. Tøv lidt, godt Folk, og sætter Jer ned saa længe! Jeg skal strax være her igien. —

Derpaa lod han de Fremmede staae paa Gaden, og skyndte sig ind ad Døren tilbage.

Myn Heer Kalf kom strax tilbage og raabte: Kom kun ind, min kiære Herr Litzberg! Kom kun med Jeres Kammerater, vær ikke undseelig, I ere Mester Peter alle velkomne. — De toge mod Indbydelsen, og traadte ind i den store Spisestue, hvor Samtalen pludselig forstummede, og Alles Øine vogtede paa de Indtrædende.

Ved Enden af Bordet sad en anseelig Mand, som lod til at være hen ved fyrgethve Aar gammel. Han var klædt som de andre Tømmermænd, dog ragede han høit over dem alle, og saae ikke ud som en Hollænder. Han var af en skiøn, rank og dog tillige stærk Legemsbygning. Hans Ansigt havde noget høist Paasaldende: en underlig Blanding af Venlighed og Strenghed, af Besindighed og Vildskab, saae man deri. Hans Pande var stor og bydende; de sorte Lokker flagrede tykt omkring hans Hals, og snart rullede de store blaae Øine ham omkring i Hovedet, snart hæftede de sig roligt og giennemtrængende paa en enkelt Gienstand.

Da de Fremmede traadte ind, betragtede Mester Peter dem opmærksomt; Myn Heer Kalf rømmede sig, og holdt følgende Tale:

Seer I vel, Godtfolk! Der sidder Tømmermester Peer Mikkelsen. En god Arbeider; thi han har tømret det sammen, som vi Andre vel lode være, om vi end bleve saa gamle som Methusalem. Han havde rige Forældre, som gierne vilde hævt ham høiere paa Straa; men han havde nu engang forgabet sig i Skibsbyggerkunsten. Saa kom han da til os, var flittig og ædru, drak sig kun en Ruus engang om Halvaaret i godt Compagni, og lærte at glatte en Mast og hugge en Kiøl, saa godt som Nogen i Christenheden. Selv kogte han, medens det varede, daglig sin Mad, og redte selv sin Seng. Da han paa denne

Maade var avanceret frem i vor gode Kunst, fra Dreng til Svend, fra Svend til Mester, giorde han et stort Gilde, som idag, hvor vi alle bleve lige saa glade og fulde som nu, ja endnu fuldere; skiøndt det egenligt ikke er Hollændernes Vane; men hvad giør man ikke, for at tiene en god Ven? — Derpaa reiste han atter til Nyholland, hvor han har store Besiddelser, og vidtløftige Landeiendomme, som hverken jeg eller han kiender. Men han havde en Nabo, som han kaldte sin Fætter Don Quixote; en Galfrands, der giorde ham meget af det, indtil han endelig løb sig en Staver i Livet. Nu sad vor gode Mester Peer Mikkelsen, Gud skee Lov, atter saa temmelig i Ro. Da foretog han sig denne lange, besværlige Reise, blot for endnu engang at drikke med os, og fornøie sig i vor enfoldige Kreds, i Mindet om kiære forsvundne Ungdomsdage. Saa skal han da nu ogsaa leve til den yderste Dag! Fylder Eders Glas, Karle! klinker, tømmer dem! Vor gode Mester Peer Mikkelsen leve! Hurra!

Hurra, Hurra, Hurra! istemte det forsamlede Broderskab. Der blev en forfærdelig Trængsel. Alle vilde klinke med Peer Mikkelsen. De Fremmede fik ogsaa hver sit Glas, og maatte giøre det samme.

Lademann tog det altsammen for god Mynt og mærkede intet Uraad. Eberhard og Litzberg giorde store Øine og saae paa hinanden. — Man maa naturligviis ikke forstyrre dette Incognito, sagde Litzberg, være beskeden, men tillige kiæk; svare dristig, naar man bliver spurgt, og for alting lystig.

Sætter Jer hos mig, mine Venner! sagde Mester Peter paa godt Tydsk. I ere tydske Reisende, og jeg holder meget af Tydskerne, det er dygtige, ærlige Folk. Hvem er du, unge Menneske? — Jeg er en Student fra Leipzig, svarede Eberhard. — Og hvad er egenligt

dit Fag? — Jeg er ung og har endnu ikke bestemt mig til noget Vist. — Bestemt maa man altid være hos Peer Mikkelsen, hviskede Litzberg. Han er en temmelig god Poet, svarede han høit for Eberhard.

Poet? — sagde Peter, med et mindre forekommende Blik — nu det er ret smukt! det kan være godt i dine Fritimer. Men Poesien bærer kun Blomster, og Livet kræver moden Frugt. Har du ellers ikke lagt dig efter noget Nyttigt?

At kalde Poesien Blomster, svarede Eberhard, i det den bekiendte Rødme flygtigt farvede hans Ansigt, har sagtens selv engang været anseet for en poetisk Lignelse; men den er i Sandhed triviel og haltende. Poesien yder paa engang baade Blomster og Frugt. — Den er jo kun til Fornøielse! raabte Peter; hvad nytter den til? Du maa ikke tage mig ilde op, at jeg altid spørger efter det Nyttige. — Og hvortil nytter da Nytten? spurgte Eberhard ligesaa rask. — Du er mig en subtil Philosoph, svarede Peter; kiender du ikke det gamle Ordsprog: En Nar kan spørge om mere, end ti Kloge kan besvare? Den Talemaade Nytte, vedblev Eberhard med Fatning, kommer af at nyde; thi Nytten skaffer Legemet Nydelse; men Ordet fornøie, betyder at tilfredsstille Nøiet, eller Sindet, og det kan kun skee ved skiønne aandelige Forestillinger. — Nu ja, svarede Peter, Poesien kan vel ogsaa have sin Nytte, ved vigtige Leiligheder; ved Fester, Fødselsdage, Bryllupper, Barnedaab og Jordefærd bruger man den sagtens ogsaa, naar man vil vise den Levende eller Døde en Ære. — Digtekunsten, raabte Eberhard, er en Gudinde, ingen Opvarterske. Om end den skionne Datter i Huset, med huld Ydmyghed, ofte og gierne passer hvad der forefalder, skulde man dog derfor ikke antage hende for et ringe Tienestetyende. — Saa siig mig da, min tappre Ven! hvad

Godt gior hun egenlig? spurgte Peter leende. — Helten, den store Mand, kan slet ikke undvære Digtekunsten, svarede Eberhard, idet han mødte Spørgerens rullende Øine med et fast Blik. — Ei ei! Og hvorfor ikke det? — Fordi den, bedre end Balsom og Specerier Legemet, bevarer hans Bedrifter for Efterverden, at de ikke skulle forraadne i Forglemmelsens Kielder. — Der tager du feil, min Søn, det gior Historien, raabte Mester Peter; for den har jeg al Respekt. — Historien, svarede Eberhard, naar den ikke bliver behandlet af Mænd med poetisk Aand, gior intet andet, end fortæller Eventyr, som en gammel Qvinde bag Ovnen, uden at angive Handlingernes Grund, uden at være istand til at skildre de Mennesker, den omtaler. Kun Digtekunsten er istand til at aabne os det menneskelige Hierte, i alle sine Dele, som et kunstigt Uhrværk. Den kan selv sammensætte slige Uhre; men den faaer ethvert Hiul, enhver Cylinder, enhver Fiæder eller Kiæde fra Virkeligheden. En Historiker uden Digteraand er ikke andet end en Gadevægter, som gaaer i Mørke, og raaber hvad han hører Klokken slaae.

Mester Peter betragtede Eberhard med Opmærksomhed. Du er mig en rask opvakt Knøs, sagde han; og enten du nu er Poet eller Prophet, saa er du mig velkommen.

Forresten er jeg egenlig ikke Poet, det har min Ven blot sagt for Spøg, sagde Eberhard.

Og hvem er I? spurgte Mester Peter nu Lademann. — Jeg er Bygger — Orgelsnedker og Musikus! — stammede denne bly og forvirret; (thi han havde faaet Nys om Sammenhængen af Litzberg) — Jeg spiller — jeg trakterer adskillige Instrumenter. — Kan I ogsaa blæse paa Sækkepibe? — O ganske fortræffeligt, raabte Litzberg, han har selv opfundet en ny

forbedret Sækkepibe og fører den med sig. Lademann, spring dog hen i Værtshuset og hent Jeres Sækkepibe.

Det behøves ikke, raabte Mester Peter, man kan sende Bud efter den. — Nei jeg maa selv gaae, sagde Lademann. — Nu vel, saa skynd Jer, vedblev den selsomme Tømmermand; imens ville vi besee de Tegninger, som Litzberg har bragt Mester Kalf.

Nu maatte Tegningerne for en Dag; de gik Bordet rundt, og bleve beundrede af Mester Kalf, Mester Peter, og det hele Laug; thi Litzberg havde giort flere gode Opfindelser, til Skibsbyggeriets Forbedring; ogsaa fandt man i hans Tegninger skiønnere Former og bedre Forhold, end i de forhen brugelige. Nogle gamle Mænd rystede sagtens paa Hovedet, og vilde ikke vide af disse nye Moder; men de bleve snart overdøvede af Mængden. Litzbergs Sundhed blev proponeret af Mester Peter og drukket af det hele Broderskab.

Nu kom Lademann tilbage med Sækkepiben; men ham gik det ikke saa ærefuldt; thi han maatte op paa en stor Tønde og afløse den forrige Sækkepibeblæser. Litzberg og Eberhard kunde ikke bare sig for at lee, da de saae den udmærkede Kunstner staae deroppe, som en ringe Spillemand med Blæsebælgen under Armen. Han smilede selv forlegen derved, og dette godhiertige Smil gav ham et Anstrøg af Enfoldighed, som passede fortræffeligt til hans nærværende Stilling. Men saasnart han begyndte at blæse, vidste han strax at skaffe sig Agtelse. Selv dette ufuldkomne Instrument forstod han at aflokke renere Toner, og at give en egen Ynde ved sit Foredrag.

Mester Peter var ganske henrykt, og raabte gientagne Gange: Er det ikke som jeg altid har sagt? Intet Instrument i Verden gaaer over en Sækkepibe!

Beleiring, Capitulation og Fredslutning.

Da Maaltidet var tilende, stod han op, og vinkede de trende Reisende, at de skulde følge ham i Haugen. Her satte han sig i Skyggen, paa en Bænk, ikke langt fra et Lysthuus, støttede sig til sit Spanskrør og sagde: I kiende mig, Godtfolk! og det kan da være det samme. Jeg er Peter Alexiowitsch, Czar af Rusland. — Her begyndte de alle at bukke og skrabe. — Lad kun de Faldblader være borte, sagde Czaren, og hører mig videre.

Mange rige Folk reise til Holland, for at kiøbe Sviibler og Blomster til deres Hauger; men jeg har en større Hauge, og bruger vigtigere Planter. Jeg søger Mennesker til mit Keiserdømme. I veed, kiære Litzberg! at jeg har mistet min trofaste Le Fort. Gud være hans Siæl naadig, den redelige Schweitzer. Ogsaa min herlige Skotlænder Gordon er gaaet mig i Løbet. En Mand, som I, Litzberg, behøver jeg netop nu; I skal følge mig til Rusland, og hvis I tiener mig redelig og tro, hvorom jeg ikke tvivler, saa skal jeg giøre Eders Lykke. Ogsaa du, flinke Sækkepiber! skal følge med, jeg vil giøre dig til Generaltambour for min hele musikalske Generalstab. Og Poeten, vedblev han leende, kan gaae med i Tilgift; han skal balsamere mig mine Bedrifter.

Vore Reisende bukkede atter, og Czaren spurgte utaalmodig: Nu, bliver der noget af? Skal det betyde Ja eller Nei? — Eders Majestæt tilgive allernaadigst, svarede Litzberg, jeg føler i dybeste Underdanighed den høie Bevaagenhed, som jeg altfor lidt fortiener. — Bliv mig fra Halsen med de Talemaader! raabte Czaren hidsigere; skikker det sig for en Mathematiker? Ville I følge med mig? spørger jeg endnu

engang? Ja eller Nei? — Nei, Eders Majestæt, sagde Litzberg bestemt og rolig med et dybt Buk, jeg kan ikke have den Naade. — Jeg ikke heller, naadigste Czar, gientog Eberhard, i det han ligeledes bukkede dybt. Jeg ikke heller, sagde Lademann, der giorde de andre efter.

Død og Fordømmelse! raabte Czaren, og begyndte at giøre forfærdelige Grimasser, som han altid pleiede naar han blev rasende; Følgen af en Gift, han havde faaet i sin Ungdom, og af at drikke for megen Viin. Ville I Lumpenhunde holde mig for Nar, og sætte mig Stolen for Døren? Jeg siger Jer: I skal følge med til Rusland. I skal! Har jeg engang sagt det, saa maa det ogsaa skee. „Kan ikke have den Naade! Jeg ikke heller! Jeg ikke heller!" Fanden i Vold! jeg skal lære Jer at sætte sig op imod sin Overmand. Skal en Fyrste, der har vundet saa mange Batailler over Svenske og Hedninger, lade sig spille paa Næsen af Haandværkskarle og Musikantersvende? Tiggerpak, hvis Lykke han vil giøre, og som ere dumme nok til at støde deres Lykke fra dem? Nu ved Sanct Nicolaus, jeg skal lære Jer Mores! Med dette gode Spanskrør har jeg vasket fornemmere Rygge end Eders. Jeg skal vise Jer hvad det vil sige, at faae Ruslands Keiser til at løbe med Liimstangen. — Med disse Ord hævede han Spanskrøret høit i Veiret, og en Hagl af Stokkeprygl var uden Tvivl regnet ned over vore stakkels Reisende, hvis de ikke som snarest vare flygtede ind i Lysthuset, og havde slaaet Døren i Laas efter sig.

Over Døren, paa hvilken den opbragte Czar hamrede af al Magt, var et lidet aabent Vindue. Eberhard rykkede Bordet hen for Døren; og saaledes forskandset steg han, efter i største Hast at have holdt Krigsraad med Litzberg og Lademann, op paa Bordet,

stak Hovedet ud af Vinduet, og begyndte at parlamentere med Keiseren af Rusland paa følgende Maade:

Stormægtigste, allernaadigste Keiser og Czar!

Eders Majestæt behage, ikke at opbringes mod stakkels uskyldige Mennesker, som intet have forbrudt, og som kun ere betænkte paa at redde deres Smule Frihed og Uafhængighed. Om det saa er en liden Sidsken eller Spurv paa Landeveien, saa kommer den jo dog ikke strax hoppende, naar Mennesket, dens Herre og Behersker fløiter og fremviser Liimstangen. Tvertimod, den udbreder sine smaae Vinger i Luften, og flyver bort, for i Skoven at udsøge sig en skyggefuld ensom Green, hvor den kan bygge sin Rede. Mange Kunstnere, Haandværksfolk og Versemagere tænke ikke som vi, naadigste Czar! De vilde agte det for den høieste Lykke, at blive hvervet af en saa stor Monark, og at komme i hans Brød. Men hvad os angaaer, saa bede vi kun, at det allernaadigst maa forundes os at drage bort i Fred, og saa længe vi endnu ere her, at turde vederqvæge os i Eders Majestæts Naades og Nedladenheds Solskin.

Thi evig vil den Dag være os uforglemmelig, paa hvilken vi nøde den Ære at sidde tilbords med Nutidens største Mand; den Dag, da han kom os venlig ligefrem imøde, uden at tænke paa sin Høihed, fordi han følte, at et stort Menneske er meer end en mægtig Hersker. Ja skulde endog det Vanheld ramme os, at faae Stokkeprygl, saa ville vi dog, hvis I kun ikke lemlæster os, derfor intet Nag fatte til Eders keiserlige Majestæt; men tvertimod tilgive Eder, som Christne, og undskylde Eder paa bedste Maade. Man seer jo, at der bestandig hænger Noget ved ethvert Menneske af hans Stand og Forretninger, i det selskabelige Liv; og han slæber sine Vaner med sig paa Ryggen, ligesom Sneglen sit Huus. Skolemesteren, der

ofte var i den ubehagelige Nødvendighed, at maatte bruge Færlen mod den uoptugtede Ungdom, har den steöse med i Lommen, og bruger den vel stundom ogsaa der, hvor det ikke giordes behov. Ja, hvis Ludimagisteren ikke ogsaa imellem prygler de Ældre og Voxne, da skeer det vist ingenlunde af Skaansel, men af samme Grund, som Katten bider Muus og ingen Mennesker, saaledes som Tigeren: fordi han er for lille.

Af denne Lidenhed veed nu Eders Majestæt intet at sige. Ingen jordisk Magt, kun Eders egen ypperlige Forstand og gode Hierte kunne sætte Eder Skranker og Grændser. Og altsaa vil Eders Keiserlige Høihed heller ikke tage det unaadigt op, at vi appellere fra Eders Vrede og Opbrusen, til Eders Retfærd og Besindighed. Thi hvorledes vilde det klæde, hvis den smaalige, misundelige Verden skulde faae det at spotte over, at Helten fra Asfow, Strelitzernes og de græske Præsters Betvinger, Seierherren af Nötheburg, Nyenschanz, Peipussøen, Dorpat, Narwa, Iwangorod, Kalisch og Pultava, havde sat Kronen paa sine Bedrifter, med at mørbanke tre stakkels uskyldige ubevæbnede Borgere, der ikke have lagt ham et Straahalm i Veien? Frels os altsaa fra det Onde, allernaadigste Herre! og luk os, ligesom fordum Kong Nebukadnezar, Sadrach, Mesach og Abed Nego, ud igien af den gloende Ovn."

Efterat Talen var endt, aabnede Eberhard Døren kiæk, og nærmede sig atter med sine Staldbrødre den formildede Czar, der ofte havde leet høit under den selsomme Tale. De kysfede hans Hænder, og han sagde venlig: I naragtige Mennesker! Ville I ikke høste Frugten af min Naade, saa lader det være. I staae Eder selv i Lyset. Jeg vil ikke trygle Jer, og faaer vel Folk uden Jer! Ellers kunne I gierne blive her i Aften og tage Deel med i Lystigheden.

I have ikke meer at frygte for nogen Overlast. — Dermed vendte han tilbage til Selskabet, og de trende Reisende stode alene.

En blandet Følelse betog dem alle Tre; thi vel var det dem kiært at være undgaaet Faren; men den Tanke, at have forkastet en stor Fyrstes Naade, blandte dog noget Ubehageligt i deres Velbefindende. Ogsaa forundrede den Ene sig over den Anden, at han havde giort det.

Litzberg brød først Tausheden. Hvis kun ikke dette Skridt siden fortryder Dem, min gode Julius, sagde han. Vel kiender jeg ikke Deres Forhold, og ønsker heller ikke at trænge mig ind i Deres Hemmeligheder. Jeg veed nok, at der er stor Forskiel paa et venligt Reisebekiendtskab og paa fortroligt Venskab. Saameget mindre ønsker jeg Deres Fortrolighed, da Omstændighederne ikke tillade mig at giengielde en slig Aabenhiertighed. Saameget kan jeg kun sige: Lademann og jeg ville vist, om end ikke paa en saa glimrende, saa dog paa en skiøn Maade giøre vor Lykke i Verden. De maa selv bedst vide, om det ogsaa er Tilfældet med Dem.

Det er saa, svarede Eberhard. Jeg eier saa meget at jeg kan leve anstændigt; og min største Lyksalighed, som jeg sætter langt over Indtægter, Titler, og Rang, er Uafhængighed. Jeg sælger ikke min Frihed for Lænker, om de ogsaa vare gyldne.

Naar saa er, svarede Litzberg, ville vi vende glade tilbage til det muntre Selskab, og være betænkte paa at vise Czaren vor Taknemmelighed og Ærbødighed, paa een eller anden Maade. Thi særdeles naadigt var det i Sandhed af ham, strax at forgabe sig saaledes i os, at han paa staaende Fod vilde have os med til Rusland. Den pludselige Vrede, der betog ham, kom jo kun af Fortrydelse over at vi gave ham Kurven.

Men hans Billighed vendte strax tilbage, da Hidsigheden havde faaet Tid til at bruse ud. Nu er han næsten forlegen og bly, fordi han skammer sig over sin Opfarenhed. Vi maae, saa hurtigt som Foraarsvinde, igien tørre ham Duggen af Ørnevingerne. — Jeg er rede, svarede Eberhard, skiøndt jeg just ikke har stort at rose mig af, hvad Forgabelsen angaaer. Jeg skulde med, som det femte Hiul til en Vogn. — Poesie forstaaer Czaren sig rigtignok ikke paa, sagde Litzberg; men Jer havde han ved denne Leilighed lært at kiende; og har han maaskee ogsaa noget mere Begreb om Lademanns og mine Kunster, saa vilde Eders Personlighed, Ungdomsild og coquette Elskværdighed dog snart baade vippet Sækkepiberen og Skibsbyggeren af Sadelen.

Nei hør engang, Lademann, raabte Eberhard leende, vor Ven Litzberg kan, ved Gud, ordenlig være galant.

Skuespil og Epilog.

Da de traadte ind i den store Stue igien, var der feiet, oprydet og udluftet, Bordene vare borttagne, Stolene stillede i Rader ved den ene Væg. I Midten af første Rad stod en Lænestol, der sad Mester Peer Mikkelsen atter mellem de agtbare Zaardams Tømmermænd. Der skulde opføres et Stykke kaldet: „Den hellige Antonii Fristelser i Ørken;" egentligt kun en Fremstilling paa Scenen af det Teniersk Billed, og flere i den Art, rimet i Knyttevers, som i Hans Sachses Comedier. Dog var denne Spas meget forskiellig fra den ærlige Mestersangers; thi den var ikke

saa kiedsommelig, og den plumpe Spøg tog sig godt ud i det brede Hollandske.

Den hellige Antonius, et ungt Blod paa nitten Aar, sad som Olding med langt Gedebukkeskiæg, og med utallige malede Rynker i det glatte fede Ansigt. Skuepladsen forestillede en Løvhytte, sammenflættet af grønne Grene. Den smidige unge Tenorstemme, de kunstlede, hyppige Eftertryk i Deklamationen, den begyndende blu Undseelighed, og den strax derpaa følgende kiække Næsvished og Lyst til at behage Czaren, stak selsomt nok af, til alle de lange Taler om at forsage Verden og dens Forfængelighed, der vare lagte Eremiten i Munden. Nu traadte forskiellige Masker ind, for at friste og forføre den hellige Mand i Ørken. Smaae Børn, ikke ilde udklædte som uhyre Bræmser, Flagermuus og Basilisker; halvvoxne Drenge, som Helvedes Dyr med Heste-Dødninghoveder, som Uthyske og ildsprudende Diævle, med Horn i Panden.

Den hellige Antonius lod sig ikke forstyrre, men læste fort i en stor Foliant, hvori han havde sin Rolle, idet han alt imellem skottede hen til Czaren, for at see hvad Virkning det giorde.

Czaren var overmaade vel tilfreds med Smaadiævlene, og opmuntrede dem ved gientagne Haandklap til at sprude Ild saalænge, til de nær selv vare qvalte af Røgen. — Nu kom flere allegoriske Personer: Rigdommen, en hostende podagrisk Gubbe, behængt med Pengepunge; Forfængeligheden, et langt magert Fruentimmer, stærkt sminket, med utallige Pailletter og Paafuglefiære; Magten, en fiirskaaren Karl (Byens fornemste Slagter) hyllet i Kalveskind, med en forfærdelig Prygl i Haand. Endelig Vellysten, et deiligt friskt Pigebarn med flagrende Hørhaar, nøgne Skuldre og Arme, halvblottet Barm. Hestefoden, der var tilsyne under Skiørterne, var kun maadeligt giort, og

stak besynderligt nok af til den anden nydelige Fod, med den trinde Læg.

Man mærkede tydeligt paa den hellige Antonius, at Pigebarnet giorde Indtryk paa ham. Han glemte endogsaa Czaren. Med skiælvende Stemme udtalte han høist misfornøiet de Forbandelser, Digteren havde lagt ham i Munden, og viste hende Døren. Men nu kom Bacchus, en tyk, meer violet end rødmosset Løммel, med en gammel sort Allongeparyk paa Hovedet, hvor omkring var flættet en Viinranke. Han skiænkede af en lille Flaske et dobbelt saa stort Bæger fuldt, og rakte vor Helgen det, med grinende Læber. — Da var det ude med den gode Eremit, (en stor Feil mod Historien og Sandheden); han tømte henrykt sit Bæger, sank glædedrukken i Pigens Arme, og med megen Larm og Vanskelighed blev nu et Skiermbræt af et Par haandfaste Karle trukket frem for Scenen, hvormed Comødien havde Ende.

Eberhard bemærkede med Fornøielse, uagtet alt det Uanstændige og Plumpe, at dette Spil morede Czaren. Har han endnu ingen Smag, tænkte han, saa har han dog Indbildningskraft og Sands for Digtning. Paa en saadan Grund lod der sig altid bygge mere.

Midlertid havde Litzberg sneget sig bort, og opsnuset en Træramme med udspændt Lærred, hvori man først havde havt ifinde at male Keiserens Vaaben med en Krone over, til en Illumination i Aften, hvilken han havde frabedet sig.

Neppe var Litzberg i Besiddelse af Rammen og Farverne, saa begyndte han at arbeide, uden at bede om Tilladelse; og da Comødien var forbi, havde han allerede tegnet en af Herkules befriet Prometheus ret smukt, og coloreret dem, rigtignok noget rask, men dog med god Effect for den giennemsigtige Belysning.

Han kaldte derpaa Eberhard og Lademann ud, og sagde: Jeg har giort Mit, gjører nu ogsaa Eders! En Mand af Hoved maa hurtig kunde fuldbringe noget, naar det behøves. Til dette Billed maa Julius digte en Vise, og til hans Vise maa Lademann sætte en Melodi. Jeg har tilfældig opdaget, at Naboen her har et godt Positiv i sit Liebhaverie, som han gierne laaner os et Par Timers Tid. Nu rydde de atter Salen op derinde til Bal; dertil ere Byens Koner og Piger indbudne; de komme vist snart. Saa maae vi bede Mester Peter om Tilladelse, først at opføre et lille Skuespil for ham. Vi sætte vort Sindbilled midt i Salen, i Løvhytten bag Skiermen. Jeg er Maskinmester. Bag Billedet staaer Positivet, der sidder Lademann som Capelmester og Tenorsanger, og Eberhard staaer ved Siden af ham, og understøtter hans Sang med sin gode Bas. Men først maa Czaren have en Afskrift af Visen og Noderne. Saaledes hylde vi ham, som vakkre Kunstnere, vise ham vor Taknemmelighed, gaae hiem, sove — og staae tidlig op i Morgen, for at besee Skibsværfterne.

Eberhard og Lademann lode sig ikke Sligt sige togange. Den Første havde strax giort sig fortrolig med Ideen, og begyndte at digte. Da Lademann havde faaet Indholdet at vide, og det første Vers, satte han sig hen at componere. Det varede ikke en Time, saa vare de begge færdige. Endnu et Qvarteerstid gik hen med at afskrive en smuk Copie. Midlertid havde Eberhard sendt Bud efter Hanna Hellkraft; hun maatte dog ogsaa see Czaren, og tage Deel i Festen. Nu giorde man gientaget Prøve. Imidlertid var Ballet begyndt; men i den Mellemtid, da der blev ombaaret Forfriskninger, havde Kunstnerne god Leilighed til at nærme sig Czaren med deres Anliggende. Han tillod dem gierne strax at begynde.

Dandserne maatte nogle Øieblik rømme Salen. Da man atter traadte ind, stod den hemmelighedsfulde Bygning opreist bag Skiermbrædtet. Litzberg giorde Honneurs; med dyb Ærefrygt hilste han Czaren, og bad ham sætte sig i Lænestolen igien, idet han rakte ham Sangen med Noderne. Derpaa blev Skiermen let og behændigt flyttet bort. Billedet stod kraftigt og skiønt straalende i sine friske Farver, og med tydelig Fraktur var nedenunder at læse: Prometheus, befriet af Herkules.

Nu sang Eberhard og Lademann bag Billedet:

Du tændte paa himmelske Vei
Din Fakkel, os Lyset at skiænke,
Til Trøst i vor jordiske Lænke;
Men Jupiter taalte det ei.

Han smedded til Klippen din Fod.
For dristig ham Fakkelen brændte!
Da hug en misundelig Glente
Med Næbet dig Levren i Blod.

Prometheus! du blev ei forsagt,
Du klynked ei frygtsom i Døden.
Snart kom jo din Hielper i Nøden,
Og da blev dig Fakkelen rakt.

Thi Herkules died kun kort
Sin deilige Moder Alkmene;
Og kraftig, med Jern i hver Sene,
Drog køllebevæbnet han bort.

Dit Baand han paa Klipperne brød.
Sin Ven til Bedrifter han bringer.
Da hented paa kuede Vinger
Dig Glenten den himmelske Glød.

Saa skete velgiørende Værk,
Som Jorden vist aldrig forglemmer;
Og hvo som Oplysningen fremmer,
Staaer atter en Herkules stærk.

O Czar! dig er Sangen indviet;
Thi Lyset du atter udbreder.
Ja, Menneskesiælen af Kieder
Har Ruslands Herakles befriet.

Lademanns skiønne Melodi, forbunden med Eberhards Sang og Litzbergs Billede, giorde et dybt Indtryk paa Czaren. Han stirrede nogle Øieblik ned paa Papiret, da det var forbi, derpaa sprang han op, og vinkede de tre Kunstnere, der vare traadte frem for at tage Afsked, atter ud i Haugen. Da de stode alene for ham, sagde han:

I have samlet mig gloende Kul paa mit Hoved; jeg har behandlet Jer ilde, og dog have I viist mig en Ære, efterat I først have vidst at undgaae min Vrede. Derfor maae vi nu paa en smuk Maade tage Afsked med hinanden. Eders Sang og det Billed, I havde malet, viser mig, at I have gode Tanker om mig; og da I intet forlange, kan det ikke være Smiger. Saa vil jeg da ogsaa være modig og tapper nok til — at bede Eder om Forladelse, fordi jeg har truet Eder med Hug; thi sandelig, slige Karle ere længst voxede fra Riset. Den skiælmske Poet har ogsaa ladet mig det høre. Han mener, jeg har øvet mig saalænge paa Strelitzerne, indtil Prygleriet blev mig en Vane. Lad saa være! Men at jeg ellers ikke giør meget af slette Vaner, vide I ogsaa; meget mere elsker jeg det Usædvanlige, og hvor jeg fandt noget Godt, der har jeg altid foretrukket det for gammel Slendrian. Heller ikke maae I glemme, at jeg er en født Barbar, der ikke har studeret i Leipzig, men paa egen Haand og af egen Drift arbeidet mig frem. Altsaa intet Under, om der endnu klæber lidt ved af det gamle Kosakvæsen; thi ved Gud! sligt skiller man sig ikke saa let ved, som

man afklipper et Skiæg. Desuden har man givet mig Gift i min Ungdom, for at berøve mig Livet. Min stærke Natur har vel seiret; men et vieblikkeligt Raseri, der undertiden overfalder mig, og staaer i Modsigelse til min sædelige Tilbøielighed, er en Følge deraf. Altid har jeg maattet kæmpe mod Strømmen. Uden at nyde et omhyggeligt Tilsyn af de tidligt berøvede Forældre, har min Halvsøster, den Ogle, have de fæiske Strelitzer, og de ikke meget bedre Grækermunke forbittret mig Livet. Min eneste Søn, der engang skulde høste, hvor jeg har saaet, er en Niding, der tilintetgior alle mine Haab, og har giort mig Fadernavnet forhadt. Gud har giort mig til Hersker over et umaadeligt Rige, men et Rige uden Vand. Jeg blev en Fyrste for Barbarer, uden at nyde de uskyldige huuslige Glæder, eller den Ro, som i Stilhed danner Hiertet. Derfor drog jeg som en Trækfugl over Vandet, og som en Hyrde til Hyrdehytten, levede her i denne By to Aar roligt som Menneske, drømte mig hen i Abrahams patriarkalske Tid, og var dog, med alt det, betænkt paa mit Riges Tarv. Nu er en heeldeel lykket mig. Min Fætter Carl giorde mig Seieren let, ved sin Kaadhed; og skiøndt den russiske Menzikow hverken opveier min Genfer le Fort, eller min Skotlænder Gordon, er han dog en Mand af overordenlige Talenter, naar den fordømte Knægt kun ikke var saa gierrig, og ved enhver Leilighed, altid endnu som Posteibager, vilde mele sin Kage. — Der have I mit Skriftemaal, siden I forsmaae min Gunst. Jeg veed nok, min høisalig Broder Ludvig af Frankrig vilde have slaaet forfærdelige Krøller paa Næsen, hvis han havde hørt denne Tale, og finde det dybt under en Monarks Værdighed, at give sig saadan i Kast med Kunstnere. Men jeg finder i Verden intet andet ringe, end Indbildskhed, Dumhed og

Ondskab. Og nu, Fred være med Jer! Tager disse Tegn til min Erindring, og glemmer mig ikke!

Med disse Ord tog han tre kostbare Ringe ud af en lille Æske, som han havde i Lommen, stak dem hver een paa Fingeren, trykkede deres Hænder, og forlod dem med snare Skridt, for atter at gaae paa Ballet.

Lademann stod som forstenet og betragtede sin Ring, men som et Steen-Kildebilled, thi Taarerne strømmede ned fra hans Øine. — Gud, hvilken Mand! raabte Eberhard begeistret, og hævede Diamanten mod Stjernerne. — Litzberg afviskede sin ganske roligt med Kiolesærmet. — Hvor smukt er det dog, sagde han, naar Skiæbnen tillader et udmærket Menneske at bære Kronen.

Vennerne skilles ad.

Hvor vore Reisende før vare komne hen, bare de dem ad som en Familie, der havde eet Formaal, og vilde dele og nyde alting i Fælledsskab; men alt som de nærmede sig Amsterdam, begyndte de at blive mere fremmede og forlegne for hinanden.

Tause rullede de ind i den store Hovedstad; intet Udraab af Forundring, ingen Bemærkning yttrede de her, som sædvanlig. Vel hvilede deres Blik ivrigt paa de forskiellige Gienstande, dog kun tvungent og mekanisk. Intet kunde ret fængsle Opmærksomheden, saa meget vare de fordybede i deres egne Tanker, og kun engang imellem gave de hinanden stiaalne, forlegne Øiekast.

Da de vare stegne af paa Postgaarden, omfavnede Litzberg Eberhard og sagde:

De gode Timer, vi have nydt sammen, maae ikke endes med en kold, ængstlig Forlegenhed. Alle Mennesker kunne ikke vandre til eet Maal; man gaaer et Stykke Vei sammen, og hvor Veien deler sig, adskilles ærlige Staldbrødre uden Sorg, men ikke uden Følelse. Lev vel, min Julius! Aldrig skal jeg glemme dig, eller de skiønne Sommerdage, som vi have tilbragt med hinanden. Og aldrig vender den herlige Maaned Julius tilbage i Aaret, med sine Roser, uden at jeg tænker paa dens blomstrende Navne. — Ja, evig vil De være os uforglemmelig, kiæreste Eberhard, hulkede Lademann; og ofte om Aftenen i Tusmørke, eller i Maanskin, vil jeg spille vor fælleds Sang og tænke paa Dem.

Eberhard var saa rørt, at han længe intet kunde sige, men kun trykke deres Hænder. — Det glæder mig, sagde Litzberg, at vi alle have Noget at skiule for hinanden, ellers vilde Afskeden være for ubehagelig. Saameget vide vi dog om hverandre, at vi alle gaae en bedre Fremtid imøde, end selv den Keiseren af Rusland var istand til at byde os. Saa lev da vel, dyrebare Eberhard! Lev vel, gode Kone! Maaskee sees vi endnu undertiden i Amsterdam; jeg tænker vist, at vi endnu kunne tilbringe en Aften sammen. — Ja, det maae vi! svarede Eberhard. — Ganske vist! raabte Lademann. — Forresten, vedblev Litzberg, ville vi ikke bekymre os om hinandens Giøren og Laden. Et Løfte binder mig og Lademann. — Mig ikke, sagde Eberhard, men man har sat Lid til min Taushed. — Og det er nok for en Mand, faldt Litzberg ham i Talen. Lever vel! Vi ville giøre det kort. Jeg holder ikke af de lange Afskeder.

Og hvorfor ikke? raabte Eberhard. Dersom vi ikke holde deraf, hvad have vi da at holde os til? Og hvad haabe vi i Fremtiden? Maae vi ikke

tilsidst tage Afsked med alt det Elskede, med enhver Glæde? sige enhver kiær Sædvane Farvel? Og er den Veemod, der følger en slig Skilsmisse, andet, end Smerten over en afbrudt Forening i Tiden, som smægter efter og haaber, at fortsættes i Evigheden? O, først naar Menneskene skilles ad, føle de ret hvad de vare hinanden. Enhver Misforstaaelse, enhver Mislyd forsvinder; med Kiærlighedens Øine see vi da alting klart, og som et fuldendt Billed staaer for os alle samnydte Glæders og Sorgers skiønne Perspektiv. — Kiedsommelighed, Misundelse, krænket Stolthed, stødt Forfængelighed, falsk Undseelse, Mistanke, Forsigtighed, Uvaner og Særheder — alle disse Skygger, der saa gierne ville leire sig om Arnen, vige da, som Spøgelser, bortskræmmede tilbage for de store, lyse Engle, der i slige Øieblikke indtræde i vor Hytte, for at vinke os bort. Det er jo netop det Guddommelige ved det Tragiske, at det fordobler de ædleste Menneskekræfter, de reneste Følelser, og bringer vort Allerinderste til at vise sig udvortes. Og det gior Afskeden ogsaa. Med disse Ord trykkede Ynglingen de Bortgaaende heftig til sit Bryst.

Naar Følelsen har naaet sin Høide, sagde Litzberg, idet han kyssede Eberhard, trykkede hiertelig Hanna Hellkrafts Haand, og drog den grædende Lademann bort med sig, saa falder Tæppet. Maaskee fornyes Skuespillet engang, naar vi mindst venter det. Med disse Ord kyssede han endnu engang paa Fingeren, dreiede om Hiørnet — og de gode Reisefæller vare forsvundne.

Da Eberhard var alene paa sit Kammer, kunde han længe ikke fatte sig. Den ny fremmede Stad forekom ham død og øde, saa stærkt hang hans unge trofaste Hierte ved det Vanlige, det Kiære. Da nu Hanna Hellkraft stod for ham igien, med sin sædvanlige Rolig-

hed, og spurgte, om han vilde spise? der var dækket Bord i næste Værelse; sprang han op, omfavnede hende og raabte: Dig har jeg dog endnu! Du vil ikke forlade mig, som de Øvrige. — Havde jeg ellers fulgt dig hid fra Leipzig? spurgte hun venligt. Vær nu intet Barn længer, Eberhard! Tør dine Øine, kom og spiis. Det er din Livret. Siden maae vi besee Byen sammen, og i Aften gaae vi paa Comødie. Jeg har allerede ladet spørge efter vort Vidunder, Herr Leonhard Wolfgang; men han var ikke hiemme. Imorgen tidlig kan du bestemt træffe ham, paa det østindiske Kaffehuus.

Det er altsammen meget godt, sagde Eberhard; men det gior mig dog saa ondt, at jeg har mistet mine Venner. — Jeg kunde ogsaa ret godt lide dem, svarede Hanna, skiøndt denne Litzberg imellem ærgrede mig med sine evige Modsigelser. Lademann holdt jeg næsten mere af, skiøndt han aldrig lukkede Munden op. — O, en herlig Gut, Hanna! Hos ham var alting Instinkt, Følelse, og der behøvedes kun en Anledning, saa bragte han det i Melodie. Han mindte mig tidt om Børn, der endnu ikke kunne tale, og som dog med deres kloge, lyse Øine, deres Smil og Taarer tilkiendegive, at de ane Alt. — Da han var syg, sagde Hanna, kunde han dog ret godt tage Bladet fra Munden, og læse Herr Litzberg Texten.

Maaltidet, Vinen, Spadseregangen med Hanna, hendes usædvanlige Snakkesomhed, for at adsprede ham, de mange nye Gienstande, bragte Eberhard lidt efter lidt i bedre Lune; saa at Hanna Hellkraft endogsaa vovede at undslaae sig for at gaae med paa Comødie, skiøndt hun havde lovet det. Der blev nemlig spillet en fransk Tragødie, og hun kunde undskylde sig med, at hun ikke forstod Sproget. Eberhard viste hende

rigtignok paa Plakaten, at der blev givet en Ballet ovenpaa Stykket; men hun vilde heller have det tilgode til en andengang.

Lad mig gaae hiem i Aften, sagde hun, pakke ud, og sætte alting i Orden, saa at du finder dine Sager imorgen, som om du havde boet her din Levetid. Jeg veed, du vil gierne have det ordenligt, og har intet imod, at Andre paatage sig Uleiligheden. Dine Skrivesager skal jeg ikke røre, Blækhornet skal jeg ikke vælte. Vær kun rolig, og fornøi dig saa godt som du kan. Imorgen Formiddag besøger du vort Orakel.

Lykkeligviis var der ikke mange Mennesker i Parterret den Aften, thi det var en trykkende Lummerhede. Ellers var Skuespilhuset temmelig stort, og smukt bygget. Eberhard saae førstegang et regelmæssig bygget Theater. Han lagde nøie Mærke til alting, ligesom det lidt efter lidt fremsteg af Mørket. Thi i Førstningen, da han traadte ind fra Solskinnet i Lampelyset, kunde han slet ikke see. Hidindtil havde han kun skiænket Amphitheatrets Architektur, Forhænget, Lysekronen og Orchestret sin Opmærksomhed; nogle smukke Damer i Logerne havde han ogsaa opdaget; nu først begyndte han at mynstre sin nærmeste Kreds. Her blev han især opmærksom paa sin Nabo, en smuk Mand i sine bedste Aar, med et aabent, solbrændt Ansigt. Over det høire Øie havde han et lille Arr, som dog paa ingen Maade forstyrrede de ædle Træk. Hans Aasyn udtrykte Kiækhed, Munterhed og Godhed. Han var undersætsig, men dog velvoxen; og af den fine blaa Kiole med smalle Guldtresser, maatte man slutte sig til, at han var Søofficeer. Han tørrede ofte sin Pande med Lommetørklædet, skrællede en Appelsin, og da Eberhard havde hilset ham, tog han endnu een op af Lommen, og bød sin unge Nabo den med megen Venlighed.

Eberhard takkede, og begyndte Samtalen med den Bemærkning, at det var forskrækkelig varmt idag. — Overmaade, svarede den Fremmede, som ogsaa var en Tydsker, især naar man først har løbet saameget omkring den hele Dag, som jeg. Det er egentlig urimeligt at gaae paa Comødie i saadan en Hede. Tilgiv, min Herre! vedblev han hurtig, idet han udløe sig selv, jeg glemte paa min Ære, at De var i samme Tilfælde som jeg.

Jeg har aldrig endnu været i et saa stort Comødiehuus, sagde Eberhard — Det er en anden Sag, svarede den Fremmede; jeg derimod har ofte været der; og om det saa er noget jammerligt Tøi, der bliver daarligt spillet, saa kan jeg dog ikke længe blive derfra, saasnart jeg er i en By, hvor der spilles Comødie. I London og de spanske Havne har jeg seet flere Stykker opføres Jeg holder af alt det Eventyrlige, det Charakteriske. Men disse franske Tragødier ere mig for eensformige. Man skriger, græder, raser deri, som man var besat; og skiøndt alting er sat paa Skruer, løber det dog som oftest ud paa et temmelig gemeent Kiæltringeri. Men Sproget er reent, Udtrykkene godt valgte; og saa urimelig ofte Handlingen er, saa rimer sig dog alting deri ganske excellent. Ogsaa forekommer der hyppig smukke Tankesprog og Lignelser. Men de engelske og spanske Stykker hue mig bedre.

Det fornøiede Eberhard at træffe en Mand, som uden at være lærd, havde erhvervet sig en Dannelse, der paa den Tid kunde kaldes sielden, og som man næsten aldrig endnu traf i Studerekammeret. Verden, tænkte han, smedder dog Tankerne i et Menneske bedre, end den blotte Lærdom dreier dem; og en naturlig Skarpsind kommer lettere i det Rene med sig selv, end en kunstig Spidsfindighed.

Nu begyndte Stykket. Den første Akt morede Eberhard. Skuespillernes Skrig, der pludselig gik over i et affecteert Pianissimo, Allongeparykkerne, Fiskebeensskiørterne, de underlige Dandsemesterskridt, hvormed græske Helte og Heltinder fremtraadte, alt tilsammen forekom ham som en lystig Parodie. I anden Akt begyndte han at gabe, og nu vendte de forrige sørgmodige Forestillinger tilbage. Han tænkte paa Litzberg og Lademann, som han maaskee aldrig mere fik at see, og Taarerne trillede ned ad hans Kinder.

Sømanden var derimod dybt indslumret, og gyngede gientagne Gange med Næsen ned imod Skiødet, indtil han endelig foer i Veiret ved et lydeligt: Hélas! og forbauset kastede Øinene vildt omkring.

Da han fandt Eberhard svømmende i Taarer, sagde han: Hvad Pokker! er det virkelig saa rørende? Det havde jeg dog ikke tænkt. Og jeg sidder her imidlertid og snorker. Jeg skammer mig næsten, men maa sige til min Undskyldning, at jeg har løbet omkring i Heden den hele Dag.

Ak, min Herre, svarede Eberhard, sov De i Guds Navn, og lad Dem ikke forstyrre! Jeg græder ikke over Stykket, men tænker paa nogle trofaste Venner, som jeg idag, maaskee for evig, har taget Afsked med. Ja det er en anden Sag, sagde Sømanden.

Saaledes holdt de da Stykket ud. Derpaa fulgte en Ballet, hvis Indhold var et Skibbrud, og derpaa følgende Redning. En Harlekin forekom deri, der fortsatte sit Abespil, drivende vaad mellem Skiær og Klipper, mellem Torden og Lynild, Kanibaler og Baal. — Sømanden morede sig kosteligt, og loe ofte saa hierteligt over den flaue Spas, at Taarerne nu ogsaa kom ham i Øinene. Eberhard, der havde giort sig høiere Tanker om sin Sidemands Forstand, undrede sig, begyndte at tvivle, og vovede endelig det Spørgs-

maal: Finder De det virkelig saa lystigt, min Herre? — O uendeligt lystigt! sagde Sømanden. Jeg maa sige Dem, jeg har selv giort adskillige Reiser til Øst- og Vestindien, og lidt togange virkeligt Skibbrud; maa nu ikke disse tørre Bølger og tørre Løier forekomme mig yderst latterlige?

Ja saa! svarede Eberhard, nu forstaaer jeg Dem: De leer i Balletten som jeg græd i Tragødien. Sømanden vilde talet meer, da han i det samme blev kaldet ud af en Matros. Han hilste Eberhard venligt og gik.

Vennen fra igaar.

Heel underlig tilmode gik Eberhard Dagen derpaa til det ostindiske Kaffehuus, for at træffe den hemmelighedsfulde Wolfgang. Hans Brev, som Eberhard havde med i Lommen og atter læste underveis, skiøndt han kunde det udenad, satte ham i en spændt Tilstand. Efter Brevet at dømme, havde Herr Wolfgang paataget sig dette Ærinde, for en gammel Mand i Øst- eller Vestindien, som sandsynligviis havde opholdt sig der i mange Aar, erhvervet en anseelig Formue, og, da han formodenlig selv ingen Børn havde, saae han sig nu om efter en Arving i Europa. Man skulde næsten ogsaa troe af Brevet, at Gubben selv var kommen til Amsterdam, og ventede Eberhard der. Men saa begreb han igien ikke, hvorfor Wolfgang ikke heller havde skrevet hans Fader til, som dog var den Gamle nærmere beslægtet. Eller var det maaskee en Mødrenefrænde? Alt imellem begyndte Eberhard ogsaa at frygte for, at man maaskee vilde indskrænke hans Fri-

hed, og foreskrive ham en vis Plan for Fremtiden, hvoraf han aldeles ingen Ven var. Det være nu som det vil, tænkte han, man har sendt mig Penge, og jeg har giort en behagelig Reise, om den just ikke var saa lang som den burde være. Saameget faaer jeg altid, at jeg kan vende tilbage til Leipzig igien. Og hvad har jeg egenlig meer i Leipzig at giøre? Er jeg ikke en Fugl paa Taget, som kan bygge min Rede i hvilket Træ det skal være?

Man kunde maaskee finde det besynderligt, at Eberhard, der ingen høiere Tanker giorde sig om dette Eventyr, dog saa rask bortviste Czarens Naade; men vi maae giøre opmærksomme paa, at det Hemmelighedsfulde, det Tilslørede i sit fierne Tusmørke altid har noget mere Tillokkende for Ynglingen, (og overhovedet for Mennesket) end det indskrænkede Nærværende, om det end er nok saa fortræffeligt. Ogsaa frygtede vel Eberhard for, at et lignende Haglveir med Stokkeprygl engang igien kunde trække op paa et Sted, hvor der intet Lysthuus var i Nærheden at flygte ind i. Han elskede Friheden over alting; det kolde barbariske Rusland havde intet Tillokkende for ham; og han følte slet ingen Lyst til at være en af de Feiekoste, hvormed den nordiske Herkules igien agtede at rense Augias Stald.

Det Kaffehuus, som man viste ham til, var meget smukt, Værelserne lyse og velmeublerede. Velklædte Giæster sadde rundtomkring, og da han spurgte efter Herr Wolfgang, sagde man ham, at Kaptainen pleiede at drikke sin Morgenkaffe og ryge sin Pibe, med flere Søofficerer, i det inderste Værelse, før han gik hen i det ostindiske Huus. Eberhard spurgte Opvarteren, om han ogsaa turde gaae derind? — Det forstaaer sig, var Svaret; jeg skal strax bringe Dem Deres Kaffe der.

Eberhard traadte ind i Værelset, hilsede de Herrer ærbødigt, der sadde fordybede i Samtaler med hinanden, og satte sig beskeden ved et lille Bord, strax indenfor Døren, hvor han ventede paa sin Kaffe.

Han monstrede i Smug de Talendes Aasyn, og tænkte: Hvem af disse Herrer er nu monstro Kaptain Wolfgang? De havde alle gode kraftige Ansigter. Een af dem forekom ham at være den Rette. Der have vi Manden, tænkte han, stod op, gik hen, giorde et dybt Buk for Søhelten og spurgte: Med Tilladelse, min Herre, een af Dem skulde vel ikke være Herr Kaptain Wolfgang?

Atter en Spørger om Wolfgang, sagde den Adspurgte, idet han smilende saae paa de Andre. Hvad har dog vor Ven for? — Nei, min unge Herre, svarede han Eberhard, Kaptain Wolfgang er ikke her idag. Men De træffer ham hiemme i sine Værelser til Klokken elleve. Han boer her i Gaden. — Nu beskrev den Fremmede ham Huset, og sagde derpaa: Hvem er De, om jeg maa spørge? En tydsk Lærd! ikke sandt? — Jeg er en Student fra Leipzig, svarede Eberhard. — Det kunde jeg strax see paa Dem, sagde Søofficeren. Studenterne have noget fælleds med Sømændene. De seile omkring i Videnskaberne, i Tanker og Meninger, som vi andre i Storm og Bølger. Jeg har kiendt flere Studenter, som ere blevne fortræffelige Sømænd. Iblandt andre den Kaptain Wolfgang, De leder efter. For ti Aar siden var han en fattig Diævel. Et gammelt Exemplar af Cicero om Pligterne, og de horatsiske Oder, udgiorde hans hele Riigdom. Da gik han i Generalstaternes Tieneste, og ved sin Tapperhed og Duelighed udmærkede han sig snart. Efter Freden tog han sin Afsked, udrustede selv et Koffardiskib, og gik til Ostindien. Og skiøndt han led Skibbrud og mistede sit Skib, er han dog atter en holden Mand,

indskiber sig til en ny Reise. Gaa De kun med ham! De vil gisre Deres Lykke. Han boer her i Nærheden, i Huset, som jeg har beskrevet Dem.

Eberhard skyndte sig nu hen til det betegnede Huus. Da han gik op ad Trappen, bankede hans Hierte høit, fordi nu Afgiørelsens Øieblik nærmede sig. Mon jeg vel træffer ham hiemme? tænkte han. Han er vist gaaet ud igien.

Det kom ham for, som om han bestandig skulde løbe saaledes forgiæves og søge efter Herr Wolfgang; og denne Følelse var ganske naturlig. Eberhard havde personificeret sig sin Skiæbne, sin tilkommende Lykke, i Wolfgangs Person. Ligesom nu Lykken altid løber foran os Mennesker, uden at vi ret kunne hale den ind, førend vi staae ved Livets Grændse, saa kom det ogsaa Eberhard for, som om han uophørlig forgiæves skulde søge efter den underfulde Mand.

Han blev derfor ganske forundret, da han af Tieneren, paa hans Spørgsmaal: om Herren var hiemme? fik et roligt Ja til Giensvar.

I stærk Bevægelse, uden ret at see paa den for ham staaende Mand, giorde Eberhard en dyb Compliment, og bad om Forladelse, hvis han maaskee kom til Uleilighed.

Ei, min unge Ven fra igaar, raabte Kaptain Wolfgang, vær mig velkommen! Kommer De maaskee for at fortælle mig Slutningen af Balletten, som jeg i Aftes ikke fik Stunder til at see ud? Kaspar, hent Piber, Tobak og Kaffe! — Nu opdagede Eberhard, høist forundret, at han allerede igaar havde giort Kaptain Wolfgangs Bekiendtskab i Comødiehuset. Men Wolfgang studsede endnu mere, da han betragtede vor Yngling ret ved høi lys Dag. Gud i Himlen! raabte han pludselig i en alvorlig Tone; hvem er De? — Jeg er den Eberhard Julius, som De har sendt et Brev til

i Leipzig. — O, De behøver ikke at nævne Dem! raabte Wolfgang, idet han trykkede Eberhard i sine Arme; Deres Ansigt, Deres hele Væsen taler for Dem. Himmel! er det muligt, at Sligt kan gaae i Arv giennem saa mange Led?

Eberhard vidste ikke hvad han skulde sige. Han forelagde Kaptainen sin Døbeseddel, sin Matrikel, sit Pas, og Brevet fra Wolfgang selv, for at bevise sin Personlighed. Wolfgang kastede et flygtigt Blik i disse Papirer; derpaa gik han ind i sit Sovekammer, hentede et stort, med tre Segl forsynet Brev, og rakte Eberhard det, uden at sige et Ord.

Eberhard læste med Forundring Udskriften paa Brevet, saaledes lydende:

„Dette i den hellige Trefoldigheds Navn forseglede Brev, maa Ingen aabne, uden hvo der fører Navnet Julius, og i et retmæssigt Ægteskab stammer ned fra den, Anno 1621, uskyldig halshugne Stephanus Julius. — NB. Uretfærdigt Gods hielper intet, men Retfærdighed frelser fra Døden. Hvo der samler Skatte med Løgn, den vil feile og falde blandt dem, som søge Døden."

Wolfgang saae stivt paa Eberhard, der brød Brevet hurtig uden at dvæle, og læste med Forundring følgende Digt:

Med Sølverhaar i Lokken,
Med lange, hvide Skiæg,
I Ly bag Klippeblokken
Og Fieldets høie Væg,
En Olding har sit Kammer,
Albertus Julius;
Din Slægtning, hvis du stammer
Min Ven! fra Stephanus.

Hvad ham er vederfaret
I mange Herrens Aar,
Dig vorder aabenbaret,
Naar du for Gubben staaer.
Nu i sit Herresæde,
End ei af Livet træt,
Han venter dig med Glæde,
Ifald du er hans Æt.

For Børnekredsens Hytter
Han staaer som Patriark.
Ham Fieldets Rand beskytter,
Som, Noah, Herrens Ark.
Snart gaaer han til det Bedre,
Dog ønsker gamle Mand
En Ætling først at hædre,
Fra Sachsens kiære Land.

Hvis du fra Rudolfs Lænder
Nedstammer, unge Ven!
Modtag af disse Hænder
Da snart Velsignelsen.
Mig Havets Bølge bragte
Sin Skat, til Klippens Fod;
Det vil du lidet agte,
Som stammer af mit Blod.

Dog, har du ung alt fristet
En umild Skiæbnes Harm,
Slægt og Forældre mistet,
Staaer du forladt og arm, —
O skynd dig hid! Her trøster
Dig mangen trofast Ven;
Du finder Broder, Søster,
Og Mo'er og Fa'er igien.

Velsignelsen dig følge!
Mig svulmer Barmen trang:
Dyb er den falske Bølge,
Grum Stormen, Veien lang.

O Himlens Engleskare,
Nedsving dig til min Trøst,
Og bring ham, uden Fare,
Til dette gamle Bryst!

Skrevet paa Den Klippeborg, Anno Christi 1714, i min Regierings 76de og i min Alders hundrede Aar.

Albertus Julius.

Gammelt Bekiendtskab.

Man tænke sig Eberhards Forundring, da han havde læst Brevet! Atter og atter gientog han dette Digt, og dog blev ham Alting deri en uforklarlig Gaade. Kaptainen bad ham sætte sig hos ham paa Canapeen, og her fortalte han Eberhard kortelig det Vigtigste af en Begivenhed, som vi udførligt ville meddele vore Læsere siden i denne Bog.

Da Fortællingen var tilende, omfavnede Eberhard Wolfgang, og raabte: Jeg reiser med Dem til Klippeborg; kun maa jeg have Lov til at tage min gamle Veninde Hanna Hellkraft med, som har forladt Huus og Hiem for min Skyld. Og saa maa jeg endnu skrive min Fader et Brev til, at han veed hvor jeg er, og at jeg kan faae Svar og Tilladelse fra ham.

Skriv De kun Deres Fader til, svarede Wolfgang; men iøvrigt kan De være ganske rolig, hvad ham angaaer; jeg beder Dem, sig ham, for det første, intet af vor Hemmelighed. Han reiser ikke til Jamaika, han er atter etableret i Bremen. Dette Brev vil betage Dem enhver Tvivl. — Han rakte Eberhard følgende Brev:

„Ubekiendte, prøvede Belgiorer!
Aldrig seete Ven i Noden!

Deres utrolige Hoimodighed har ganske confunderet mig, og aldeles betaget mig min sidste Tro om Menneskeligheden i Verden. Jeg tænkte nemlig, at denne ædle Ting aldeles ikke mere fandt Sted under Solen; men paa hvilken behagelig Maade har De ikke overrasket mig, og overbeviist mig om det Modsatte? Ogsaa hvad Verdensbegivenhederne og slige Sager angaaer, er jeg total kommen i Vilderede med min forrige Theori. Thi hvad jeg til Datum holdt for at være det Solideste paa Jorden, saasom: Handelshuus, Firma, Kiøbmandsforbindelser, Disconto, Correspondents, Credit, Aviser, Auctioner, Løben paa Børsen ꝛc., det er altsammen adspredt, som Avner for Vinden; hvad jeg derimod holdt for at være puur Indbildning, og hadede værre end Pestilents, nemlig: eventyrlige Begivenheder, Skiæbne, sælsom Lykke, overordenligt Ædelmod ꝛc., — det har netop reddet mig. Jeg har tilforn været en vantro Thomas, hvad Sligt angik, og anseet alle slige overdrevne Dyder og Overraskelser blot for at høre hiemme i Romanerne, eller høist i de saakaldte episke Digte. Men naar jeg betragter de Vexler og Anviisninger, der ligge for mig her paa Skrivepulten, som aldeles forløse mig af min Nød, og igien giøre mig til en velhavende Mand, da faaer jeg vistnok Troen i Hænderne. — Det Eneste, hvad i denne overordenlige Lykke, som en liden Sky, fordunkler min Himmel, er, at min Søn Eberhard Julius, Studiosus i Leipzig, der i slige Sager altid har været af en anden Mening end jeg, nu skal faae Ret tilsidst. Dersom Deres Velædelhed (eller, hvis De er af høiere Extraction, hvilket jeg næsten maa formode, Deres Velbaarenhed) gunstigst (eller naadigst) tillader det, saa vil jeg heller sige ham, at jeg ved egen Vindskibelig-

hed og anstrenget Flid har bragt mine Sager i Orden, til største Fordeel for os Begge. Derved vil han i Fremtiden faae et høiere Begreb om sin Faders Dueligheed; thi han forstaaer sig ikke paa Sligt, og naar jeg kun sender ham gode Remisser til Leipzig, saa er han fornøiet, og troer, at Verden hænger i et Flynderskind. — Det er, som Deres Velædel- (eller Velbaaren-) hed behager at vide, en killen Sag, at lade Børn see Forældrene for dybt i Kaartet. Ogsaa ønskede jeg at skiule denne Begivenhed for den misundelige og drillende Verden, med Deres gunstige (eller naadige) Tilladelse; for at undgaae alle mulige deraf flydende Ubehageligheder, og for end mere at styrke min Credit. Men tvivl kun intet Øieblik om min stumme, dybt i mit eget Bryst indsluttede Taknemmelighed, hvormed jeg henlever, ædelmodige ubekiendte Velynder, Deres høistforbundne, ærbødige (eller, som jeg langt heller ønsker og troer, underdanigste) Tiener

Martin Julius."

For Deres Fader, kiære Herr Julius, sagde Kaptain Wolfgang, da Brevet var læst, er der altsaa for det første sørget, som De seer. Og han vil vist give sig tilfreds, naar De skriver ham til, at De, paa fordeelagtige Vilkaar, reiser med et Skib til Ostindien, som Assistent, for at øve Dem i Kiøbmandsforretninger. Skriv ham ogsaa, at han ingen Penge behøver at sende Dem.

Det Sidste vil ikke være ham kiært, sagde Eberhard; thi saa underlig han ogsaa er, saa har han dog altid elsket mig, og sin sidste Bid Brød har han villet dele med mig. — De vil faae ham igien at see, sagde Wolfgang, idet han venlig lagde sin Haand paa Ynglingens Skulder; kun dennegang maa han endnu ikke indvies i vor Hemmelighed.

Det bankede paa Døren, og Tieneren meldte Skibspræsten. En smuk Mand af ædelt Udseende traadte ind i Præstekiole. Man forestille sig Eberhards Glæde, da han i den Fremmede opdagede sin elskede Ungdomslærer, Magister Gottlieb Schmelzer. Men hans Glæde skulde endnu forøges; thi efterat han et Par Timers Tid havde talet alene med denne kiære Mand, kom Wolfgang, der imidlertid var gaaet bort, tilbage og sagde: De tager dog idag tiltakke hos mig? Ved Bordet vil De giøre Bekiendtskab med tvende udmærkede Kunstnere, som jeg har forskrevet fra Tydskland, og som reise med os til Klippeborg.

Med disse Ord aabnede han Døren til Spisestuen, og Litzberg, Lademann og Eberhard laae i hinandens Arme!

Brudstykker af Eberhards Dagbog.

Til Havet.

Hellige Hav, seer jeg dig atter?
Du, som i min Barndom
Med brede Bølger Strandbredden slog,
Ei langt fra Hytten,
Hvor jeg Oldtidens Drømme
Tidt giendrømte;
Og, naar Sælhunde sig
Soled paa Kystens beskvulpede Steen,
Havfruer saae,
Og den tangklædte Havmand,
Der ved sin Sangs lokkende Vise
Den under De vandrende Jomfru
Maned i Dybet.

Grulig og fæl
Kalder dig Ørkens Søn,
Kalder dig Klippens Søn;
O men Øens, men Kystens Søn

Elsker dig tro,
Som en Schweitzer, en Skotte sit Field;
Og hellige Taarer græder han høit,
Naar din smilende brede, mørkblaa Flade,
Efter lang Tids Forløb,
Møder hans Die.

Frygtelig vel
Est du, o Hav!
Under dit straalende Himmelspeil
Lurer den kolde Død;
Og naar du ryster din Manke,
Knækkes den stærkeste Tremast,
Som et skrøbeligt Spaanværk
I Barnets Haand.

Gysen betog
Den modige Skipper,
Naar Søvandet kogte,
Og i susende Rør,
Med hvæsende Vandsnoge,
Himmel og Jord
Forbittrede mødtes.
Naar da Lynet af rasende Vandhose knittred,
Sprætted Skibet
Med matte Vinger,
En Spurv i Hvirvelvind;
Roret faldt af Styrmandens Haand,
Og hans Blod blev Jis i hans Aarer.

Hvo maaler dit Dyb?
Hvor takkede, røde Steenskove
Til Der voxe,
Som i Fremtiden bære
Urter og Græs,
Menneskers Dyder og Menneskers Laster.
Hvor Kæmpeslangen lurer,
Hvis Kam ikkun Skipperen
Stykkeviis saae,
Hvorom Oldtidens Skialde
Ved Harperne drømte.

Men munter og godhiertig est du dog, Brushoved!
Naar Lunet er godt;
Da frygte vi ei
Dine gisglende Nøkker.

I klapprende Toug
Klavrer Matrosen da kiæk,
Og møder hver Storm
Med Spøg og Skiærts,
I bælmørke Nat,
I knagende Naa,
Forvoven i Mers
Over Stangen henslængt,
Over Afgrunden gyngt;
Reb i Seilene faaer han.

Da dig Skibet forlyster,
Efter dine Fisk, din svømmende Fugl,
Kunstigen dannet,
Som Bølgen befolker.
Og den alfare Vei
Du da Menneskет aabner,
Fra Pol til Pol,
Fra Strand og til Strand;
Snart mens i Nordhavet Touget
Med Jis ombarkes;
Snart mens Tiæren paa Planken
Under Linien koges.
Og som Staldbroder tro
Blæser da Passaten af fulde Kiæver,
En hielpsom Cherub,
Og forener den ny med den gamle Jord.

Skibet.

Sælsomme Huus, som giør den hele Reise med! Naar Vognen holder for Døren, naar Postkarlen blæser i Hornet, og vi for sidstegang gaae ned af Trappen, dvæler vort Øie bedrøvet paa Hiemmets gamle Mure, da overfalder os Veemod, fordi vi skulle forlade den kiære Sædvane, vor anden Natur.

Saadan er ikke Skibet! Som et Feeslot svømmer det med paa Bølgerne. Hiemmet følger: Værelset, Bordet, Stolene, Vinduerne, Spadseregangen paa Dækket. Master, Seil, alting bliver uforandret; Menneskene

med. Neppe skulde man troe, man var kommen et Skridt videre, dersom ikke Frost og Hede, Fugle, Havdyr og Vandplanter gave talende Beviis derfor. Kysterne flyve os forbi som Skyer; Skibene end mere snart. Kun et broget Flag, eller en fremmed Lyd giennem Raaberen, forkynder det Fremmede. Snart see vi sorte Mennesker løbe omkring paa den afrikanske Kyst.

Kompasset.

Det var igaar en stormende Nat. Jeg kunde ikke sove, klædte mig paa og listede mig til Styrmanden. Hans lille Kammer var oplyst af en Lampe. Med Øinene hæftede paa Magnetnaalen styrede han det vældige Roer med kraftig Haand. Er det ikke Hexeri, saa gives der intet! Hvad hialp Planker, Seil, aarvaagen modig Anstrængelse, hvis ikke den lille Biergtrold fulgte med os, boede i Jernet, og pegede uafladelig hen mod Nord, med sin tynde sorte Finger?

Bredde og Længde.

Magnetnaalen veileder Mennesket paa en høist eenfoldig Viis: af den faae vi at vide, hvor vi skulle hen. Hvor vi ere, opdage vi ikke saa let. For at erfare det, maa man tye til Videnskaben, maale Polhøiden og beregne Bredden. Man kunde, synes mig, sammenligne Kompasset med den sunde Fornufts Fingerpeg, som dog intet hielper, naar man ikke forstaaer at maale sit eget Jegs Polhøide, naar ingen fast Charakteer tiener os, som første Meridian, for at beregne Forholdet mellem vor Levetids Længde og vore Evners Bredde. Jeg staaer gierne hos Kaptainen, naar han tager Polhøiden, og naar hans ærlige, skarpe Øie snart skuer op mod Himlen, snart betragter Metalinstrumenter.

bliver altid den samme. Jeg frygtede halvveis for, han skulde forandre sig, og vise et stoltere, koldere Væsen, naar vi ikke saae andet end Himmel og Hav. Sædvanlig misbruge Menneskene deres Magt, og neppe har den Ene faaet en Fordeel, eller noget at sige over den Anden, før han gierne strax lader ham føle det. Men den Høimodige gior en Undtagelse. Vor lille Sokonge, som, medens Reisen varer, næsten hersker uindskrænket, gaaer venlig og broderlig iblandt os, og seer paa enhver med det samme Ansigt, som det, hvormed han strax indtog mig, da han forærede mig Apelsinen paa Parterret.

Søsyge og Skiørbug.

Da den første Skipper førstegang med sin lille Tømmerflaade giennemskar Bølgerne, jublede han høit over sin Reises Hurtighed, og betragtede de forrige Besværligheder til Lands, som et overstaaet Onde. For at ydmyge denne Hovmod, for at hevne sig paa Menneskene, som vovede at krydse salten Hav, sendte de gruelige Havmænd to Uhyrer ombord: Søsygen og Skiørbug. Dog selv imod dette sidste Utyske giærer et virksomt Middel i Surkaalen. Søsygen derimod maa helbrede sig selv. Denne Tribut betale de næsvise Landdyr, for at vorde optagne i Søfuglenes og Fiskenes Laug. — Afskyelige Sygdom! som angriber de ædleste Livsaander. Modet forsvinder, og i slige qvalfulde Timer sank man gierne tilbunds, for at befries fra sin Qval. Dertil kommer, at man i denne afskyelige Forfatning ganske maa undvære Medlidenhed. De hærdede Sømænd gaae ligegyldige omkring, og i sin Marter bliver man ovenikiøbet spottet og udleet. Alle spise,

drikke, snakke sammen, medens den Ulykkelige ligger bleg som et Liig, med Dødens kolde Sveed paa sin Pande, og hvert Øieblik gisper, som om han skulde udgive sin Aand. Sagtens har denne Sygdom sielden slemme Følger, og hvo kunde ogsaa forlange, at Matroserne skulde røres hvergang en Reisende paa Skibet fik ondt?

Jeg har været ilde faren; men nu befinder jeg mig bedre. Hanna Hellkraft har, som jeg nok tænkte, slet ikke været søsyg. Derimod havde vi aldeles forregnet os med Litzberg og Lademann. Alle troede, at den sidste, der er af en saa kiælen Legemsbeskaffenhed, vilde komme til at gaae meget igiennem, og at den dierve Litzberg skulde slippe ganske fri. Tvertimod! Lademann har hele Tiden befunden sig saa vel, som en Fisk i Vandet; Litzberg derimod vælter sig paa Bænken og brøler, som en Biørn. Sin Vittighed og sit Lune har han ladet blive tilbage paa Fastlandet; det eneste, hvormed hans dierve Natur endnu stundom yttrer sig, er Eder og Banden, naar han fordøiemer den Dumhed, der holdt ham fra at drage med Czaren til Rusland, „hvor der intet Vand er." Han har svoret Havet et dødeligt Had, og teer sig næsten som Een der har Vandskræk. Kaptain Wolfgang leer, trøster ham, og forsikrer, at han snart vil komme sig igien. En lille Pude, med Svovl i, har Hanna Hellkraft maattet sye ham, og den bærer han meget samvittighedsfuld, som en Amulet, paa Hiertekulen.

Vinden.

Kun eengang har Kaptainen giort mig et surt Ansigt, og spiist mig af med et tørt: „Det veed jeg ikke!" da jeg efter et langvarigt Havblik spurgte ham om han ikke meente, vi snart fik Medbør? Siden fortalte mig Herr Cramer, Skibslægen, at en vis Over-

tro forbyder de Søfarende at tale om Vinden. Heller ikke at fløite vove Matroserne, for ei at gienne den gode Vind bort. For slige gamle Sædvaner ligger ofte noget Sandt og Fornuftigt til Grund. Den heldige Medbør beroer paa Lykken, derom lader sig intet Bestemt sige forud. Naar der nu intet lader sig sige derom, saa hielper det heller ikke at sladdre derom. Hvad Fløitningen angaaer, saa minder denne Lyd om Storm og Uveir; og der ligger noget Frækt i, at Mennesker, der paa Havet have betroet deres Liv til et smalt Bræt, selv, i smukt Veir, spase med den mulige Ulykke, ved at efterligne Orkanens pibende Lyd.

Seil og Flag.

Uden Vind hænge Seilene slappe, som Blomsterblade uden Regn: men ligesom en frisk Maibyge udfolder alle grønne Knupper, saa udsvulme Seilene for Vinden. Mersseilet, Seilet i Fokkemasten, Mesanen, Bovenbramseilet, alle udfolde de sig som brede Palmeblade; og som Blomster kruse sig deroppe de deiligtfarvede Flag, knalde i Luften, snoe sig som Slanger, og forkynde den forbiilende Skipper, det kiære Fædreland, med deres tydelige Mærker, midt paa den store, gienstandsløse Havflade, der tilhører Ingen og Alle.

Vandfuren.

Staaer jeg agter i Skibet og seer paa den lange Fure, Kielen har pløiet, og som snart igien udslettes af Bølgerne, da væder tidt en Veemods og Ydmygelsestaare mit Øie. Saa ere Menneskenes Bedrifter! Og dog er det jo bedre, at disse Furer atter udglattes, end at de alle skulde blive staaende der, og fordærve det skiønne store Verdenspeil, med deres utallige Streger paakryds og paatvær.

Ingen Tobaksrøgen.

Skiøndt jeg selv ikke røger Tobak, beklager jeg dog de stakkels Matroser, som maae undvære denne Nydelse paa Skibet, hvor de allermeest kunde trænge dertil. I taaget Veir opmuntrer en frisk tændt Pibe Sindet ligesaameget, som Kakkelovnsilden om Vinteren, i en Stue. Men Forsigtigheden tillader det ikke, og nu maa de stakkels Diævle, ligesom drøvtyggende Dyr paa Marken, nøies med at skraae.

Samlivet.

Saa frit end Skibet gaaer, saa uindskrænket vilkaarligt det end iler sin Vei, saa indskrænket og eensformig er derimod Levemaaden selv ombord, paa en lang Reise. Man undrer sig over at der paa slige Farter saa tidt opstaaer Tvedragt mellem Mandskabet; de burde, siger man, just holde sammen, elske hverandre og som venlige Landsmænd danne et lille Fædreland udenlands. Men man glemmer, at Selskabelighed og Venskab maae være Følger af frit Valg og Tilbøielighed. Naar kun udvortes Omstændigheder forene Mennesker af forskielligt Sindelag, da følger oftere noget Slemt, end noget Godt deraf. Derfor træffer man just i Familier de fleste Misforhold. Kiedsommeligheden ombord giver ogsaa megen Anledning til Kiævlerier. Men vort Skib er, hvad alt Sligt angaaer, en Undtagelse. Her hersker en god Tone, og Wolfgangs muntre, mandige Venlighed udbreder sig, som et Solskin, over det Hele. Ogsaa har han sørget for at faae lutter skikkelige Folk ombord. Jeg veed ikke Een, der ei forbinder Dygtighed med et ærligt Ansigt. Da jeg engang forundrede mig derover, sagde han: Skaden giør klog. Jeg har ikke altid været saa forsigtig; og snart engang, naar jeg fortæller mit Levnetsløb, vil

De selv tilstaae, at Noden har været mig en streng Tugtemester.

Det grønne Forbierg.

Vi seilede forbi Pico paa Teneriffa, og jeg kunde kun i lang Fraſtand betragte den høie Biergtop. Nu nærmede vi os det grønne Forbierg. Naar man længe har drevet omkring paa ſalten Hav, vederqvæger det Øiet overordenligt igien, at ſee det grønne, faſte Land. Saaledes gik det mig, da det ſkiønne Field for førſte-gang ſtod for mit Syn i Morgenrøden; og jeg haabede beſtemt at Kaptainen vilde ankre ved een af diſſe Øer, for at vi kunde forfriſke os. Men han ſagde: Gud bevare mig derfra! Dertil kunde jeg kun drives af den yderſte Nød. Lad Dem ikke forføre af dette grønne Skiær! Ogſaa Forraadnelſen er grøn. Dette Klima er det uſundeſte i Verden. Jeg har eengang ankret her, og miſtede Halvdelen af mine Folk, ſom fik Nerve-feber. Jordbunden er ſaa heed, at et Menneſke der ei kan udholde at gaae med Skoe i Solſkin. Nordoſt-vinden begynder om Eftermiddagen Kl. fire, og bringer, ved ſin pludſelige Afkiøling, mange Mennesker i Graven. — Ak, raabte jeg, ſaa lader os heller undgaae dette bedragerſke Diævelsnæt. Jeg kalder det et Næt; thi Forbierget har ſit Navn af nogle grønne Søvæxter, der kaldes Sargoſſa, ligne Brunkarſen, ſvømme oven-paa Vandet, og bære et Bær ſom et Ribs.

Diſſe Planter bedække Søen fra den tyvende til den firogtyvende Grad, og det ſaa tykt, at det ligner en ſvømmende Ø, der vil ſpærre Skibene Veien. Det er ogſaa kun med ſtærk Vind, at man kommer igiennem. — Hvad vil Menneſkene da i denne Stinkegrube? ſpurgte jeg. De ville hente det bedſte Middel mod For-raadnelſen, ſvarede han, Salt! ſom de i ſtor Mængde føre bort derfra paa deres Skibe. — Saa vittig i

Modsætninger leger Naturen med sine egne Kræfter; i Nærheden af Giften findes sædvanlig Modgiften.

Skildpadden.

Jeg havde faaet saa stor Modbydelighed for de grønne Øer, at jeg ogsaa i Førstningen væmmedes ved en grøn Skildpadde, som Kaptainen havde kiøbt af nogle Fiskere. Men da den var sødet i Maderaviin med fortræffelige Kryderier, og de Andre med stor Appetit giorde sig tilgode; fik jeg ogsaa Lyst, og maa tilstaae, det er en lækker Ret. Litzberg er især en stor Elsker af Skildpadder. Han befinder sig nu fuldkommen vel, og hans gamle Lune er vendt tilbage. Lademann udbad sig Skallen af Skildpadden; han har spændt Tarmestrænge deri, og giort Skibsdrengen, den lille Jack, en Foræring med denne Lyra. Han forundrede sig, da jeg fortalte ham, at dette Instrument alt var en ældgammel Opfindelse, og Merkurius var den første, der skulde have giort et lignende. Det er rørende med slige genialske Mennesker! Ofte vide de slet ikke, hvad Andre have tænkt eller virket før deres Tid, og dog kunne de opfinde og fuldbringe alting selv.

Litzberg

stræber nu at blive en fuldkommen Matros. Han klavrer tappert omkring i Tougværket. Jeg er ofte bange for ham, fordi han er noget stiv og korpulent. Jeg er vant til slige Legemsøvelser fra Barnsbeen; siden jeg nu tør giøre det, vil han ogsaa. Jeg føler selv, at han viser tigange mere Mod dermed, end jeg; thi jeg i hans Sted vilde sandelig ikke vove det. Men her kommer ham nu hans Besindighed, hans Jern-Vedholdenhed, hans skarpe Syn, vel tilhielp. Vi have allerede et Par Gange drukket vor Kaffe sammen i Mersét.

Tobaksøen.

Igaar traf vi en lille Klippe midt i Havet, med en Sandbanke. Da det næsten var Havblik, kastede vi Anker, blot for at røge Tobak paa den skiønne hvide Sandbanke, i Klippeskyggen. Skiøndt jeg ikke selv smøger, glædede det mig dog at berøre Landjorden. Vi leirede os om et Ildsted, hvor Kaffeen blev kogt. Ak, hvor herligt smagte det Tobaksrøgerne! Havde Homer kiendt Tobakken, havde han vist med stort Behag skildret Nydelsen deraf saaledes:

Og deres Hænder de hæved til knasterduftende Piber;
Men da nu dampet der var, da med Luften var blandet Tobaksrøg,
Ved Samtaler de da forlysted sig mellem hverandre.

Det røde Hav.

Vi kom idag giennem en Havstrækning, som var rød af lutter Krebs. Et selsomt Syn, som kun findes i disse Farvande. Vi vilde smage Krebsene, men da de kom paa Bordet, vare de raae. Kokken havde meent, at de vel alt maatte være kogte i Havet, siden de vare røde.

Haien.

Vi have alle idag, med største Fornøielse, opofret vor Middagsmad. Kokken havde slagtet en Oxe paa Dækket, og vilde hugge Kiødet i Stykker, medens hans Søn, den lille Jack, gik og legede med Skildpaddeskallen paa Skibsranden. Pludselig tabte Barnet Ligevægten og faldt i Vandet. Strax kastede nogle Matroser et Reb ud efter det. Men med Dødsveden paa det blege Ansigt greb Faderen den hele flaate Oxe, og væltede den overbord. Vi troede at Manden var forrykt, men Gaaden blev snart løst, da en Hai, som Fadersiet lykkeligviis havde opdaget tidsnok, hævede

sit hæslige Hammerhoved med de gloende Blodøine over Bølgerne, opsperrede det uhyre Gab, og slugte — Oxen, hvis blodige Kiød naturligviis lokkede meer, end Barnet med Klæderne paa. Drengen greb lykkeligviis Touget, og lynsnart klavrede han op paa Dækket, medens et andet Uhyre nærmede sig, og snappede efter ham, just i det Øieblik, da han var høit nok oppe, for ei at bides i Stykker. Hvilket Syn, da den skiælvende Fader trykkede det elskede, gienskienkede Barn til sit Hierte. Vi kunde ikke ophøre at prise det lykkelige Tilfælde og Faderens Aandsnærværelse. Havde han ikke bedre forstaaet sig paa Haien idag, end paa Krebsene igaar, saa var den lille venlige Arion bleven et Offer for den frygtelige Delphin.

Stormen.

Man maa forsøge alt; nu have vi ogsaa oplevet en Storm. En forunderlig Tilstand, naar to Elementer rasende spille Bold med den svagt sammenlimede Kasse, og true hvert Øieblik med at knuse den. I slig en Fare maa man først ret beundre Matrosernes Mod og Skipperens besindige Klogskab. De arbeide saa modig fort under Stormveiret, som en Snedker ved sin Høvlebænk, som en Dugmager, naar han i godt Veir udspænder et Telt paa den grønne Mark. Deraf kommer det Vid, den Stolthed, det Lune, som findes hos de fleste Sømænd. Dette vittige Lune er kun en Abbreviatur for deres Tanker, fordi der ingen Tid er til lang Passiar. Det er ingen Blomst af Livs-, men af Dødsphilosophie; thi de spøge daglig stolte med Døden, drille og undgaae den, ved deres Behændighed. Den mandige Trods forbinder sig med en vis from Resignation, og denne Blanding af godt Lune og et Slags Tungsindighed, har noget sært Elskværdigt. — Nu er Faren overstaaet. Jeg nægter ikke, at jeg var bange;

dog havde jeg Fatning nok til ogsaa at bemærke de Andres Tilstand. Vor kiære Herr Magister Schmelzer forholdt sig under hele Anstrængelsen taus og rolig, og trængte sig ikke frem, for at sætte Mod i Mandskabet med Bøn og Sang; men da Faren var forbi, treen han op paa Dækket, med Bibelen og Psalmebogen, og raabte: Nu Børn, lader os takke Gud, der har reddet os ud af denne store Fare. Og med frommere Inderlighed er vel den skionne Psalme: „Nu takker alle Gud", aldrig siunget. Det var en Glæde, at see den gode Wolfgang her; nylig havde han færdet sig som en Løve, nu græd han som et Barn. Hanna Hellkraft forholdt sig i det afgiørende Øieblik stille og stum. Hun saae misfornøiet ud, og der var en vis Foragt i det vrede Blik, som hun undertiden kastede paa de rasende Bølger. Kun eengang, da det truede med at blive Alvor, rykkede hun sig paa sin Stol i Kahytten nærmere til mig, og sagde: Eberhard, lad mig slynge min Arm omkring dig! Saaledes sad hun atter rolig, og holdt mig i sine Arme. — Jeg forstod den ærlige Siæl heel vel: hun vilde døe med mig. Men da Faren var forbi, og jeg vilde forklare hendes Opførsel, lod hun det slet ikke gielde, og sagde: hun havde kun giort det, fordi hun var blevet svimmel i det Øieblik. — Da Orkanen rasede værst gik Litzberg i Seng; efter at han først med et varmt Haandtryk og et venligt Blik, havde ønsket os alle: god Nat. Han prøvede paa at falde i Søvn, og Flere forsikkrede at han virkelig sov, medens det larmede allerværst. — Lademann sad som en Forklaret, i Kahytdøren; med største Forundring og Opmærksomhed hørte han paa Stormen, paa det klapprende Tougværk, Vindens Hyl, og Bølgernes forfærdelige Brusen. Han lod slet ikke til at være bange. Da Uveiret havde lagt sig, sad han endnu længe forbauset i Tanker. Jeg gik hen, rystede

ham ved Armen og raabte; Lademann, Stormen har lagt sig! — Jeg veed det nok, sagde han sukkende. Ganske guddommeligt! Det var engang Fuger og Chor! En Concert uden Lige. Men hvad det ogsaa var for Kæmpeinstrumenter; og hvilke Lunger maa der til, for at blæse dem! Hvilket Pedal i dette Orgel! Han svor paa, han havde hørt det femstregede C tydeligt; og især havde Vindens Piccolofløite glædet ham overordenligt. I Nat, sagde han, havde han lært usigelig meget; men tvivlede om at kunne bringe det altsammen paa Papiret.

Skibet har faaet en Læk, og vi ere drevne tilbage til Teneriffa. Nu komme vi dog til at ankre der.

Teneriffa.

Saa kom vi dog til de Gamles lykkalige Øer! Og i Sandhed, da vi kastede Anker ved Oratava, og saae det skiønne Landskabs Perspectiv, med den høie Pico, der hæver sig over de omliggende Biergtinder, ligesom Domkirken i Cøln over Borgernes Huse, kunde vi ikke nok forundre os. — Jeg har fra Barnsbeen af holdt meget af de kanariske Øer. En Ungdomsven fra dette Land havde levet fem Aar med mig i een Stue, havde daglig qvidret mig for; og da den lille gule Sanger døde, havde jeg grædende klædt den i guult Taft, lagt den i en guul Nürnbergeræske, og jordet den i guult Sand i vor Hauge. Ogsaa den herlige Kanariesekt kiendte jeg noget til. Paa alle Fødselsdage blev der drukket et Par Flasker af denne kostelige Viin hos min Fader, og vi Børn fik da ogsaa vor Sølvtumling fuld, for at klinke med. Saaledes havde jeg da i min Ungdomsphantasie sammenvævet mig et Feebilled af den søde Viin, Fuglens lystige Sang, og af begges lysegule Farve; og jeg kan ikke

sige, at Virkeligheden her, som saa ofte er Tilfældet, stod tilbage for det uthydelige Drømmebillede.

Litzberg foreslog en Vandring til Biergtoppen, men jeg havde ingen Lyst til at følge med. Jeg havde læst meget om Pico, og vidste, at man maatte udstaae endeel af Kuld og Hede, inden man naaede derop. Vi see den dog bedst her, sagde jeg; det er med den som med Regnbuen: den maa betragtes i Fraſtand, hvor den virkelig er, er intet.

Herr Wolfgang saae heller ikke gierne, at Litzberg begav sig paa denne farlige Vandring. Har jeg derfor bragt en udmærket Mand Den Klippeborg saa nær, spurgte han, fordi han skal styrte sig i Livsfare paa Teneriffa? Bi til vi komme til Klippeborg! Der ere Bierge nok, der kan I klavre.

Men Litzberg, hvis største Fornøielse bestaaer i at overvinde Vanskeligheder og være egensindig, lod sig ikke sige. Kiære Mand, svarede han: lad dog hvert Dyr beholde sin egen Natur! Vil I fange mig, saa giør det i det mindste saa snildt, at jeg ikke mærker det. Om det saa er for Lærken, saa lægger man den jo dog et Stykke Græstørv i Buret, for at den skal bilde sig ind, den endnu qviddrer i Marken. For Biørnen planter man en Stang midt i Fængselgaarden, at den fremdeles kan klavre tilveirs, saameget den lyster. Og mig, som dog er et Menneske, vil I forbyde Opklavringen? Lad Eder dog ikke føre bag Lyset af denne magelige Poet! Den hele Flora poetica bestaaer blot af Roser, Lilier og Kiærminder: Klippeblokkene maatte forvandle sig til magelige Kanapeepuder, hvis han skulde vove at bestige dem. —

Lademann havde heller ikke megen Lyst til at giøre Himmelfarten med, men da han ikke vilde forlade sin Ven i Faren, fulgte han ham.

Imidlertid har jeg isinde at giøre en lille Lyst-fart om Øen, med den store Baad, for at see det skiønne Biergperspektiv fra forskiellige Sider.

Pasop.

Alene med min tro Pudel Pasop lod jeg mig i Forgaars roe omkring af to Matroser, og, hvor Vinden tillod det, seilede vi. — Hvor jeg kommer, ere af alle Naturmærkværdigheder Menneskene mig det Vigtigste. Vi styrede til Land ved Staden Guimar, som endnu forstørstedelen beboes af de gamle Guanchers Efter-kommere. Jeg havde stor Lyst til at see Ætten af hine forrige Vilde, der med Køller og Buer saa kiekt havde værget sig mod Europæerne. Nu boe de i smaae Hytter, og gaae omkring i Pialter som Tiggere. Den forrige kraftige Vildskab have de mistet, af den europæiske Kultur er der endnu intet falden i deres Lod; saaledes staae de da tomhændede, og have neppe tomme Lommer at stikke Hænderne i. Reisen havde trættet mig, jeg gik i Land, for i den nære Skov at hvile ud under et Træ. Her hændte mig et Eventyr, der nær havde kostet mig Livet.

Da jeg havde fortæret mit lille medtagne Maaltid, spadserede jeg i Skoven med min Pudel. Matroserne bleve i Baaden, og jeg lovede at komme igien om tre Timer. Nu giorde jeg en behagelig Vandring, men da det blev for varmt, hvilte jeg i Biergets Skygge, tog min Flaske frem med Limonade, mit Bæger, og blandede det friske Kildevand med den behagelige Syre; medens Pudelen nøiedes med Vandet i Bækken, som det var. Derpaa strakte jeg mig hen i Græsset for at sove lidt.

Men nu begyndte Hunden at snuse stærkt omkring, og pludselig saae jeg den løbe ind i en Klippeaabning,

som jeg ikke før havde lagt Mærke til, fordi den var skiult af Krat og Buske.

Vel havde jeg min ladte Bøsse og min Daggert med, dog følte jeg mig ikke fristet til at vove mig ind i den mørke Jordhule. — Det varede ikke længe, saa kom Pudelen tilbage, saae paa mig, gisede, og trak mig med Tænderne i Kiolen, da jeg endnu ikke vilde følge den. Min Nysgierrighed vaktes. Det kan ikke være et glubende Dyrs Hule, tænkte jeg, da vilde Hunden flye af naturligt Instinkt. Maaskee ligger der et sygt Dyr, eller et Menneske, eller en stor Sieldenhed. — Uden at betænke mig længer, fulgte jeg.

Vi (jeg og Hunden) befandt os snart i en høi Grotte, svagt oplyst af Dagskiæret, der faldt giennem et Hul i Loftet. Der var meget koldt, og jeg begyndte at giøre mig allehaande Forestillinger. Jeg tænkte paa de saarede Lindorme, jeg havde hørt om i Ammestuen. Det var ikke umuligt at et lignende Uhyre kunde opholde sig her. Men hvad jeg fik at see, forskrækkede mig meer, end om det havde været en Lindorm eller en Boaslange. Jeg opdagede en stor Menneskeskikkelse, der stod stivt opstillet til Væggen, og stirrede paa mig med hule, sorrigfulde Øine. Jeg greb efter min Bøsse, sigtede paa den Fremmede, og gav ham ved Tegn at forstaa, at han var Dødsens, hvis han vovede sig et Skridt nærmere. Men hvad skildrer min Forundring, da jeg opdagede en heel Række af slige brune Kæmper, opstillede til Væggen, som alle grinte paa mig med hule Øine, uden at forandre en Mine. Jeg mærkede snart at det var Mumier indsyede i Gedeskind. Haaret havde de endnu paa Hovederne, og jeg kunde tydeligt skiælne Øine, Næse, Mund og Øren. Jeg kunde næsten ikke bare mig for at lee, over at jeg havde truet den døde Mand med Døden. Dog reiste Haarene sig næsten paa mit Hoved, da jeg lidt efter lidt opdagede tre, fire

hundrede slige Liig i den store Labyrint. Mange vare opstillede til Væggen, andre laae paa Jorden. — En afskyelig Skik, tænkte jeg, at bevare det alt Forgangne, som noget Uforgængeligt; at gienme den mugne, sammenskrumpede Larve af en bortfløien Menneskesiæl. Beviser ikke denne Tænkemaade den plumpeste Materialisme, uden Følelse for det Ædle eller Skiønne, uden Idee om det Aandelige? Men hvorfor er jeg selv saa taabelig, at forestille mig noget Spøgelseagtigt ved disse udtørrede Bælge? Hvad frygter jeg for? Regner jeg mig i Fælledskab med dem, eller ei? Giør jeg det? Hvi frygter jeg da mine Staldbrødre, der ere gangne et Par Skridt i Forveien? Giør jeg det ikke, hvi skiælver min forsagte Siæl? En indre Stemme siger mig: saaledes skal du ogsaa mugne. Det er ikke sandt! Mit ægte Jeg, min Aand kan ikke mugne. Og hvad rager mig en luslidt Pialt, som jeg har bortslængt?

Denne Tanke gav mig atter Mod; min Besindighed vendte tilbage, og nu morede det mig at gaae omkring i de gamle Guanchers Gravsted, thi jeg mærkede, de havde forstaaet sig ligesaa godt paa Balsameringen, som Ægyptерne. Men snart blev jeg dog kied af disse Undersøgelser; thi Mumierne lignede alle hverandre, og jeg længtes igien efter Solen og det Grønne.

Himmel og Jord! hvor forskrækket blev jeg, da jeg ikke kunde finde Udgangen til Hulen. Gangene ginge paakryds og paaqvær, vare alle eens, og overalt stode Mumierne for mig, som til Spot opstillede i to Rader, ret en Livvagt for Hel i Helheim, som indbød mig til at blive der. Gode Gud! tænkte jeg, staaer du nu atter Fare for at begraves levende? Skal dit Liig, imellem saa mange andre, være det eneste, som raadner her? Her er ingen Obadias Schlenk, som kan redde dig. — Hans græsselige Billed paa Retterstedet viste

sig atter for min ophidsede Indbildning; det kom mig for, som om hans Spøgelse svævede hen forbi Mumierne.

Jeg løb omkring, fortvivlet og forgiæves. Endelig satte jeg mig udmattet paa en Steen, og sænkte mine Øine modløse til Jorden. Der stod min ærlige Pasop, logrede, og stirrede paa mig med sine brune Øine, der funklede i Mørket, og gave et vedergvægeligt Lys fra sig. En Straale af Haab gik atter op i min Siæl.

Pasop! raabte jeg (og dette Navn forekom mig i min nærværende Forfatning høist betydningsfuldt), du har bragt din Herre herind; kan du atter bringe ham ud? Find Udgangen igien! ellers er det ude med os begge.

Pudelen lod til at forstaae sin bange Herre. Den saae paa mig igien, logrede, løb omkring, snuste paa Jorden, for at komme paa Spor, fordoblede sine Skridt, og jeg fulgte den med bankende Hierte, skiøndt den løb ad en Vei, der forekom mig at føre endnu dybere ind i Bierget. Undertiden rendte den saa hurtig, at jeg ikke kunde indhente den. Jeg faldt, og omfavnede en død Kone, hvis Mund stod vidt opspærret og viste Tænderne. Ganske forstyrret sprang jeg atter op. Hunden var borte. Pasop! raabte jeg, forlader du din Herre, da maa han døe.

Men som Noahs Due med Oliebladet, saaledes kom det ædle Dyr tilbage med Limonadeflasken i Munden, som jeg havde ladet ligge tilbage udenfor under Træet. Lykkelige Varsel! Ærlige Kammerat! Hvor Menneskets Forstand ikke længer forslaaer, der hielper et dyrisk Instinkt. Jeg tog mig nu en Slurk af Flasken, for at styrke mig, og fulgte Hunden, der snart sprang lystig omkring, snart gik langsomt, for at jeg ikke skulde tabe den af Syne.

Det varede ikke længe, saa stod jeg igien under Guds blaa Himmel, i den varme Luft, omringet af

grønne Buske, og saae i det Fierne Bierget strække sin hvide Pyramide mod Himlen. Strax skyndte jeg mig ned til Stranden, hvor Baadsfolkene havde ventet mig med Utaalmodighed; thi det var allerede to Timer over den bestemte Tid. Vi satte os i Baaden, min tro Pudel lagde sig ved mine Fødder. Jeg omfavnede min Befrier, og lovede ham et Halsbaand, hvori hans ædle Daad skulde bevares til Erindringen, ved den enfoldige Indskrift af hans eget Navn: Pasop.

Biergreisen.

I Oratava fandt jeg Kaptainen i fuldt Arbeide med sit Skib. Vandrerne vare endnu ikke komne tilbage fra Bierget. Til Tidsfordriv, og for at have min Spøg med Litzberg, og indsylte ham hans Roser, Lilier og Kiærminder, hentede jeg nogle gamle Reisebeskrivelser af Kahytten (jeg havde bragt en heel Samling med), og læste Efterretningerne deri, om Picobierget; saa at jeg inden kort Tid var saa fortrolig dermed, som om jeg havde levet der min Livstid, og ofte havt alle Fieldets Mærkværdigheder for Øine.

Næste Aften, henimod Midnat, kom Litzberg og Lademann ganske trætte og udmattede tilbage fra Reisen. Kaptainen havde ladet lave dem en god Aftensmad; vore Vandringsmænd vedergvægede sig stiltiende, derpaa blev en chinesisk Bolle med afbrændt Rødviin sat dampende paa Bordet. Piberne bleve tændte, og nu skulde det gaae løs paa en Fortællen. Jeg udbad mig Tilladelsen at maatte begynde, og Litzberg sagde spottende: Ja, det er sandt, I og Hunden have jo seet Jer om her paa Øen?

Om Forladelse, svarede jeg, jeg har været paa Pico, og plukket mig Lommerne fulde af Roser, Lilier og Kiærminder. — I paa Pico? spurgte Litzberg forundret. Da have vi dog seet os saa temmelig om der,

men Jer havde vi ikke den Ære at opdage. — Da I vare gaaede Eders Vei, svarede jeg, indsaae jeg selv, at det ikke kunde skikke sig at komme til Teneriffa, uden at besee Pico. Jeg fulgte Jer altsaa i Hælene, Børn! og det undrer mig særdeles, at I ikke have seet mig. Jeg har hele Veien næsten ikke tabt Jer af Syne. — Derpaa udkrammede jeg min hele Lærdom, fortalte, at jeg først havde redet, siden var gaaet tilfods, fordi Haarene, alt som vi kom høiere, begyndte at reise sig paa Hesten, som Børster. Den Viin, jeg havde bragt med, var bleven saa kold i Flaskerne, at jeg ikke kunde drikke den, skiøndt forresten Luften var luun og mild. Da Solen var gaaet ned, havde jeg ladet mig giøre Ild i en Steenhule. Næste Morgen Kl. fire havde jeg atter begyndt at stige tilveirs. Her traf jeg de sorte Klipper. Endelig kom jeg op paa Sukkertoppen. Jeg havde lettet mig Opstigningen, ved at tage Skoe paa, hvis Saaler vare bredere end Overlæderet. Derpaa havde en forfærdelig Svovldamp smertet mine Øine. Øverst paa Biergtinden havde det blæst saa stærkt, at jeg blot kunde opholde mig saalænge, til jeg fik drukket Hans Majestæt Kongens Skaal, og afknallet min Bøsse. Mit Brændeviin havde her tabt al sin Kraft; Vinen derimod var bleven stærkere og ædlere. Krateret var dannet som en Kegle, huult indvendigt, af smaae løse Stene, blandede med Svovl og Kalk. Til at stige ned i Krateret, for at plukke Svovlblomster, havde jeg ingen synderlig Attraa sporet, for at det ikke skulde gaae mig som Cajus Plinius Secundus. Medens jeg steg ned, havde derimod Biergspidsens Kæmpeskygge i Morgenrøden uendelig henrykket mig; thi den strakte sig ikke blot over Øen og Havet, men lod endogsaa til at fortsætte sit Løb i Luften, og fordunklede Himlen.

Jeg udstafferede endnu min Fortælling med mange charakteristiske Smaatræk, og satte derved Lademann i den største Forundring, som ikke kunde begribe, hvordan jeg var undgaaet hans Opmærksomhed; heller ikke, hvordan jeg havde seet Meget, som han ikke havde seet.

Nu, Lademann! sagde jeg, stræk Jer engang ud paa Sophaen! Der har J den ædle Ridder Edmund Scorys Reisebeskrivelse! Der kan J læse det altsammen.

Fanden tage disse Æselsbroer, raabte Litzberg, hvorved den dovne Verden kan skaffe sig Kundskab om alting, uden at gaae til Kilderne. Hvad Nytte har jeg nu af, at jeg vovede mig ned i Krateret, for at komme Tingen lidt nærmere paa Spor? — De har erfaret Gudernes Naade, Litzberg, vær taknemmelig! Men fortæl De mig nu ogsaa mit Eventyr, som jeg har fortalt Dem Deres. Veed De vel, at jeg har opdaget de gamle Guanchers Begravelseshvælving? Medens De steg op i Luften, steeg jeg ned i Jordens Skiød, og har ikke været i mindre Livsfare. Der staaer min ærlige Pasop, han kan bekræfte Sandheden af mine Ord; thi han har giort hele Reisen med. — Nu, saa lad Hunden fortælle! raabte Litzberg, ellers troer jeg at J lyver igien. — Aa, Herr Kaptain! vedblev han, vær saa artig at hente os den gamle Huusposti, hvori han har læst Opdagelsen af Guanchernes Gravsted. — Han har virkelig giort Opdagelsen selv, svarede Kaptain Wolfgang.

Men J gale Mennesker, vedblev han, da jeg havde endt min Beretning, hvorledes bringer jeg Eder heelskindede til gamle Bedstefader paa Klippeborg? Det var en dum Streg af mig, at jeg ikke først lod Eder assurere i Amsterdam.

Kaptain Wolfgang fortæller sit Levnetsløb.

Med slige Optegnelser forkortede Eberhard sig Tiden. Skibet var atter sat i Stand, Ankeret lettet, og Pico paa Teneriffa forsvandt lidt efter lidt, som en Plet i Synskredsen.

Da de vare mellem Vendekredsen og Linien, i Passatvinden, hvor der ikke var meget at tage vare for Mandskabet ombord, kaldte Kaptainen engang Vennerne sammen, og i Skyggen af det store Mers, i den af Passatvinden kiølede Luft, satte de dem en frisk Morgenstund, med deres Kaffekopper, omkring Wolfgang, og han begyndte:

Mine Forældre vare gode ærlige Haandværksfolk, udsværmede fra Bikuben Würtemberg, for at nedsætte sig i Wien, som i et blomstrende Lindetræ. Min Fader var Linnedvæver, og skal have været en fortræffelig, lystig Mand; han døde fra mig, da jeg endnu neppe var fem Aar. Venligt nok havde Naturen sørget for, at efterlade mig et temmelig ligt Portræt af ham, uden at det kostede mig noget. Det var nemlig mit eget Ansigt; thi alle Mennesker, som have kiendt ham, forsikkrede, at vi lignede hinanden som to Draaber Vand. — Dog, hvad taler jeg om Lighed? Naar vi komme til Klippeborg og kunne sammenligne vor gode Eberhard med sin gamle Stamfader, ville vi først, uagtet den høistforskiellige Alder, see hvad Lighed er.

Jeg er da, som I have hørt, en quasi Wiener; har nogen af mine Herrer været i Wien? — O ja! svarede Litzberg. — Nu vel, vedblev Kaptainen, saa har De udentvivl der ført et roligt, fornøieligt Levnet; spiist indbagte Høns i Prateren, og seet Kasperl-Marionetspillet? Da jeg var der, gik det anderledes til. I Førstningen havde vi rigtignok intet at klage,

og jeg tilbragte saa stille, eensformige Dage hos min Moder, der fortsatte min Faders Haandværk, som om det skulde vedblevet saaledes til den yderste Dag. Men tænk Eder, hvorledes en lille Dreng maatte blive tilmode, der pludselig seer dødblege Ansigter omkring sig, naar alt fredeligt Hverv ophører, naar der med fortvivlet Anstrengelse bliver arbeidet paa de forfaldne Fæstningsværker, og man fortæller ham, at Storveziren Kara Mustapha kommer med 200,000 Tyrker og Tartarer, for at erobre Wien, forvandle den til en Askehob, dræbe alt Mandkiøn, og slæbe alle de Qvinder og Børn, der ikke blive henrettede, i Slaveri.

Da jeg hørte alt dette, begyndte jeg at græde forbarmeligt; men da jeg havde grædt en Timestid, og der ingen Tyrker kom endnu, tørrede jeg mine Øine, spiste min Tvebak, og glemte Faren, som svævede os alle over Hovederne. Ogsaa Indbyggerne begyndte at haabe, da den tappre Stahrenberg indgiød dem Mod; og da han ovenikiøbet lod opreise en Galge, hvori han truede at lade den Første hænge, der talde om Overgivelse, vovede ingen Modersiæl at frygte meer, af Frygt for at blive hængt.

Den Aften, da Hoffet forlod Staden og begav sig over Donaubroen til Linz, svæver mig endnu klart i Erindring. Vognene kunde ikke rumme de Flygtende. Fornemme Damer løbe med Bylter under Armen, for at komme bag paa en Vogn. Folket raste og udskieldte Regieringen, især da man saae et Læs Jesuiter, som var Skyld i, at Ungarn kom i Oprør. Kun Faa af disse undgik den rasende Pøbels Hævn. En Kokkedreng, som jeg kiendte, havde skaffet mig, sin gamle Kammerat, Plads paa en Vogn, da han tilfældigviis traf mig i Borggaarden, og vi rullede allerede ad Porten til. Jeg havde i denne Hurlumhei reent glemt min Moder, og tænkte kun paa at slippe bort. Ikke langt

fra Slottet mødte hun os; hun var gaaet ud for at lede efter mig. — Ak, mit kiære Barn! raabte hun, da hun saae mig paa Vognen, er du reddet? Saa vil jeg gierne døe. — Moder, raabte jeg, du maa kiøre med! — Der er ingen Plads meer, sagde de andre. — Saa vil jeg ikke heller med! raabte jeg, sprang af Vognen og ilte i min Moders Arme. Strax havde en Anden taget min Plads, og Vognen kiørte afsted. Ak, mit kiære Barn, hvad har du giort? raabte min Moder. — Moder, jeg vil ikke have det bedre end du, raabte jeg, og kysſede hende. — Ak, du kiære Leonard! vil du omkomme med mig? spurgte hun hulkende, bragte mig hiem, og skar mig med tungt Hierte min sædvanlige Aftensmad.

Saaledes havde jeg da nu, lig et taalmodigt Lam, saalænge ubekymret fortæret mit Foder, indtil Barbarerne vare indtrængte og havde slagtet mig, hvis ikke Gud den Almægtige havde sendt os sin Hielp ved en venlig Nabo. Denne brave Mand var en født Polak: Franz Georg Kolschitzky, der forstod Tyrkisk som sit Modersmaal.

Hvorledes? faldt ham Litzberg i Talen: Bruder Herz? Har De kiendt den berømte Bruder Herz, hvis sædvanlige Hilsen siden er bleven en Talemaade over hele Tydskland? — Han var vor Redningsmand, svarede Wolfgang; thi min stakkels Moder og hendes Broder, en god sælle lang, fiirskaaren, frygtsom Skolemester, i luslidt sort Kiole, tænkte paa ingenting. Ja han begyndte endog i hine Trængselsdage at ville lære mig latinsk Grammatik. Bruder Herz (lad ham beholde dette Hædersnavn) var vort Huus, og især mig lille Pog meget hengiven. Nu traadte han en Aften ind ad Døren, da min Moder sad ved sin Spinderok, og min Morbroder var ifærd med at indbanke mig det vanskelige uregelmæssige Verbum: fero, tuli, latum, ferre.

Stik Bogen i Lommen, Skolemester! raabte han. Og I Nabomo'er! tag alle Eders Levnetsmidler, og deel dem i tre Bylter. Saa ville vi i Guds Navn begive os bort. 60,000 Mennesker ere allerede udvandrede af Byen. Jeg vil redde Jer, og bringe Jer i Sikkerhed.

Saaledes gik vi da med Bruder Herz, som Israeliterne fordum med Moses, giennem Ørken. Og en Ørk kunde man vel kalde det, thi overalt traf vi afbrændte Slotte og Byer, nedtrampede Agere.

At flygte langt bort, sagde han, duer ikke. Hvor er det muligt at reise langt, uden at møde nogle af de 200,000 Mand, der sværme omkring i Egnen? Skiule sig, gaaer bedre an; og hvor Tyrkerne eengang have hærget, komme de ikke saasnart igien. — Derpaa bragte han os til Gruusdyngerne af et afbrændt Slot i Skoven. Vi vidste i Førstningen ikke, hvad vi skulde i denne Steenhob, men Bruder Herz sagde: Jeg kiender denne gamle Borg, den er bygt paa Klippegrund og her ere ganske fortræffelige Kiælderhvælvinger, som vist ikke Tyrkerne have opdaget, fordi Indgangen til dem er skiult, og der var sørget for at holde den ukiendelig.

I denne herlige Hvælving, der var luftig og tør nok til ei at skade vor Sundhed, fandt vi ei alene Beskyttelse og Tilflugt, men ogsaa Fødevarer nok, til at leve af i to Maaneder.

For at faae frisk Luft, gik jeg ofte ud om Natten i Skoven med Bruder Herz, naar alting var roligt. Min Moder og Morbroder vovede dem ikke et Skridt videre. Men Bruder Herz havde ogsaa andre Grunde til disse natlige Valfarter, han vilde vide noget om Stadens Tilstand. Ak, hvor skiar det ham i Hiertet, naar han om Natten saae Raketterne stige fra det høie Stephanstaarn, for at forkynde Hertugen af Lothringen Stadens ynkelige Tilstand. Det er ellers Glædestegn,

ved Høitider og Bryllupper, min Dreng, sagde han dybt bevæget, nu forkynde disse Ildstøtter det sig snart nærmende Blodbryllup.

Vi satte os paa en mosgroet Steen under et Træ. Maanen kastede sparsomt sine Straaler giennem de forbidrivende Skyer. Jeg saae op i Træet, og det forekom mig, som om der svævede tre Engle i hvide Klædebond. De vare overmaade velskabte, men Ansigterne kunde jeg ikke see, thi de vendte mig Ryggen. Hovederne vare nedbøiede, og de skiønneste guldgule Lokker bølgede dem ned ad Nakken til Hofterne.

Hvorledes beskriver jeg Eder min ædle Vens Fortvivlelse og Forbittrelse, da han opdagede tre deilige Piger, der vare hængte af Tyrkerne i Træet? Dog trøstede han sig med de Ord: Takker Gud, arme Piger, at I ikke have overlevet Eders Skiændsel! Jeg vil skaffe Eder en christelig Begravelse. — Derpaa bragte han mig stakkels af Skræk halvdøde Dreng ned i Kiælderen igien og begrov Ligene.

Men næste Nat havde vi den Glæde at hævne os paa Tyrkerne, og at redde en heel Hob uskyldige Christne. Bruder Herz havde, fra Tid til anden, bragt flere Bøsser ned i Kielderen, alle disse havde han, skarp ladte, opstillet ved Indgangen, og nogle hemmelige Skydehuller vare der i Muren. Vi bleve denne Nat opvakte af en høirøstet Samtale, uden for Kiælderdøren, der endte med et Klammeri. Bruder Herz og jeg vare strax paafærde, og lurede ved vore Skydehuller.

Tre Tyrker klamredes høit med en Fierde. De havde medbragt tyve nydelige Børn, alle yngre end syv Aar, der blide som Lam, ginge foran dem, Par og Par, med Hænderne sammenbundne paa Ryggen. Ligeudenfor Kiælderdøren holdt de stille; og nu kunde de fire Tyrker ikke blive enige. Den menneskeligste af

dem vilde, at man skulde sælge Børnene; men de tre Andre sagde: Vi have allerede giort Bytte nok; nu ville vi ogsaa more os lidt, og hænge de smaae Christenhunde hist i Træet, hvor vi iovergaars Nat strangulerede Pigerne. De havde dog mindre fortient det af os. Seer kun! det er Fuldmaane. Den store Profet vil glæde sig, naar vi bringe ham dette Offer i lyst Maaneskin. — Den gode Tyrk svarede: Lad dem ogsaa være Vantroe, de ere dog Mennesker, det er Børn! De dele deres Forældres Vildfarelser; deres Uskyldighed rører mit Hierte. Seer hvorledes de staae der og betragte os med blide Øine. De ane ikke den Skiæbne, som svæver dem over Hovederne. Om en slig Grusomhed kunne de i deres smaae Hierter intet Begreb gisre sig. Haver Medlidenhed!

Fort med dig Qvindehierte! raabte de andre, dersom det griber dig for stærkt an. — Han sporede sin Hest og forsvandt bag Træerne. — For nu ret at sætte Kronen paa deres Grumhed, gik de andre Blodhunde omkring, deelte Brød ud af en Kurv til Børnene, og sagde at de skulde stille deres Hunger for sidstegang. De smaae Stakler, som havde sultet den hele Dag, grebe begierligt efter Brødet og spiste, viste hinanden hvad de havde faaet, og nogle begyndte endogsaa at lege under Træet, da man havde løsbundet dem. Imidlertid tilberedte deres Bødler Strikkerne, og den Værste og Hæsligste greb en lille nydelig Dreng, der gik ham forbi, ved Haarene, og kastede ham Strikken om Halsen.

I samme Øieblik gik der et Skud af, og Bødelen styrtede til Jorden. De andre To forundrede sig, saae dem om, og spidsede Ørerne, for at opdage deres Fiende. Der hørtes endnu et Knald, og den anden Røver svømmede i sit Blod. Saare let havde det

været Bruder Herz at dræbe den Tredie ligesaa skiult; men det tillod hans Tapperhed ikke, da der var Lige mod Lige. Han styrtede ud af sit Baghold, og efter at han med foragtelige Skiældsord havde udfordret sin Fiende, begyndte en hidsig Kamp, som endte med at han med sin gode Klinge spaltede Tyrkens Hierneskal.

Efter fuldendt Seier, da jeg vovede at komme ud til ham, var han ganske fortrædelig, og sagde ærgerlig, idet han stødte sit Sværd i Balgen: Der kunde min Hidsighed atter spillet mig en smuk Streg! — Hvorledes det? spurgte jeg. I har jo seiret og reddet Børnene. — Men sæt nu at jeg ikke havde det, svarede han, burde jeg da udsætte disse uskyldige Siæle, og Jer dernede i Kiælderen, for slig en Fare?

Da han nu godt havde sørget for os, forlod han os, for at ile den beleirede Stad til Hielp; og hans Bedrifter ere noksom bekiendte.

Midlertid førte vi nede i Kiælderhvælvingen et eget Liv; thi vi Børn, som dog ikke altid kunde være stille, giorde ofte, som min Morbroder kaldte det, en Helvedes Larm i de underjordiske Korsgange. For at sysselsætte os og igien komme i sit Element, begyndte han at indrette en Skole dernede. Nogle af Børnene, der just vare fangne af Tyrkerne som de kom fra Skolen, havde deres ABC-Bøger med i Lommen; og med disse faa Exemplarer maatte de alle behielpe sig. Min fiirskaarne Morbroder, som vidste at sætte sig i Respekt hos Børn, holdt den lille Republik temmelig godt i Ave. Imellem giorde vi ham det dog for broget; da kunde han ret gaae af sit gode Skind, og beklagede bitterligt, at han intet Riis havde taget ned med. Engang da han var grumme vred, tog han Mod til sig, og sneg sig om Natten i Bælmørke ud i Skoven, for

at skiære et Riis af det Træ, hvori Tyrkerne vilde hængt de smaae Skrighalse. Men da Executionen skulde gaae for sig, og Børnene ganske frygteligt begyndte at vræle, blev han saa bleg som et Liig, og bad dem for Guds Skyld tie stille, at Tyrkerne ikke skulde høre os.

Den tolvte September deeltoge vi i den almindelige Glæde, da Bruder Herz kom igien, lukkede vor Jerndør høit op, og forkyndte os Redning og Frelse. Hver søgte hiem til Sit; og nu opdagede vi, at min Moder var i Bund og Grund ødelagt. Hendes Huus ved Kärntherporten var truffet af Bomber og lagt i Aske. Dog hialp os den gode Gud atter af vor Nød, ved den trofaste Bruder Herz.

Thi det hændte just, at han stod med mig paa Gaden, idet hans Majestæt Kongen af Polen, Johan Sobiesky, kom ridende paa Storvizirens prægtige hvide Hingst, fulgt af Folkets Velsignelser. Da han saae min Beskytter, som han allerede kiendte, hilste han ham venligt, og jeg hoppede af Glæde, og kyssede gientagne Gange Kongen paa Støvlerne, som jeg havde seet Flere giøre. — Er den lille raske Dreng din Søn, min vakkre Kolschitzky? spurgte Kongen. — Nei Eders Majestæt, var Svaret, det er en stakkels forladt Faderløs, hvis Moder i denne Nød har mistet baade Løst og Fast. Men den lille Patriot glemmer sin Elendighed, og takker Eder, fordi I har reddet hans Fædreland. — Kongen smilede, greb med Haanden paa Brystet, og trak en lang Guldkiæde frem, besat med Juveler, (han havde giort umaadeligt Bytte i den tyrkiske Leir), rakte mig Kiæden og sagde: Bring din Moder dette Smykke, mit Barn! det vil, haaber jeg, erstatte hendes Forliis. Farvel, Kolschitzky! Vi vide, hvad vi ere dig skyldige; uden din Hielp, havde Hovedstaden tabt alt Mod, og vor Hielp var kommen for silde. — Derpaa vinkede han venligt med

Haanden og red videre, ledsaget af Mængdens Fryderaab. Bruder Herz bragte mig til min Moder, og nu vare vi atter bragte i en Velstand, som vi ene kunde takke denne sieldne Ven for.

Da vi nu vare rigere, fik jeg ogsaa Lyst til at drive et ædlere Haandværk. Jeg vilde gierne være Søofficeer og reiste med en hollandsk Ven til Amsterdam. Det lykkedes mig at blive Cadet og i Krigen at avancere til Kaptain.

Da Freden var sluttet, tog jeg min Afsked; men jeg havde faaet Søen for kiær, til saa snart at forlade den, tvertimod stod min Hu til at giøre nærmere Bekiendtskab med det store Verdenshav. Jeg fandt det ikke under min Værdighed, som Kaptain i Søetaten, at fare til Koffardies. Koffardifarerne forekom mig, meget mere, at være de egenlige Sømænd. Linieskibene ere store Maskiner, bestemte til Slag i Nærheden af Kysterne; paa de langt umageligere, skrøbeligere Fartøier pløier Skipperen det eventyrlige Hav.

Jeg havde fragtet mit Skib med Varer, og vilde gaae til Vestindien, for at sælge dem med Fordeel; men neppe vare vi i rum Sø, saa mærkede jeg, at jeg havde begaaet den store Feil, at hverve Folk uden at bekymre mig om deres Skudsmaal, naar de kun vare tappre og stærke. Det maatte jeg strengt bøde for. Det varede ikke længe, før jeg opdagede, at disse Skurke hørte til Affkummet af Menneskeheden. Neppe mægtede jeg, snart ved Strenghed, snart ved Eftergivenhed, at holde dem i Ave og sætte mig i Agtelse. Jeg mærkede ogsaa at de hemmelig stak Hovederne sammen.

Jeg var beredt paa Alt, og det varede ikke længe før Gaaden blev løst, da den største Aerkestrik imellem dem, Jean le Grand, traadte ind til mig en Morgen i Kahytten, med to Andre. — Jeg greb mine Pistoler,

og raabte: Hvad vil I? Begynde I Mytteri, siden I komme saa mandstærke, i Kaptainens Kahyt? Gaaer Jeres Vei, eller jeg jager den Første, der lukker Munden op, en Kugle giennem Hovedet.

De bukkede med skrømtet Ærbødighed, og forsikkrede, de havde intet Ondt i Sinde; men siden Herr Kaptainen befalede det, vedbleve de, saa vilde de gaae deres Vei, og oppebie en beleiligere Tid. Dermed dreve de af, og jeg sad igien alene i Kahytten med mine Pistoler.

Jeg tænkte: Hvad hielper det Nøleri? lad det gaae som det kan! I det mindste skulle de kiøbe mit Liv dyrt. Jeg spændte mig min Kaarde ved Siden, stak endnu et Par Terceroler i Beltet, tog en Pistol i hver Haand, treen op paa Dækket, hvor jeg fandt dem forsamlede, og raabte: Hvad vil I mig? Her er jeg!

Jean le Grand, den kløgtigste og ondskabsfuldeste blandt dem alle, traadte frem, lettede paa Kabudsen og sagde: Herr Kaptainen ivre sig ikke! Vi have kun allervenskabeligst et lille Forslag at giøre ham. Han vil reise til Vestindien, for at drive Handel der, og vi, som hyrede Matroser, skulle hielpe ham Skibet derhen, for at han kan afsætte sine Varer med Fordeel. Men med denne Plan ere vi nu, af to Aarsager, ikke tilfreds. For det første, fordi blot I, og ingen af os andre, vinde derved. For det andet, forekommer det os, som brave Sømænd, nederdrægtigt, at give sig af med at høkre. Vi ere alle Helte fra sidste Krig. Havde den varet længer, kunde vel ogsaa flere blandt os svunget sig op fra Matros til Officeer, saavel som Herr Kaptainen. Men kommer Lykken ikke med det Gode, maa man gribe den ved Haarene. Fyrsterne have sluttet Fred uden at spørge os; nu ville vi, uden at spørge dem, fortsætte Krigen lidt endnu paa egen

Haand. En ærlig Fribytter er agtet overalt; og dette Haandværk var i gamle Dage, som Historien lærer, høist ærefuldt. Vi have hørt, at der snart seiler en Solvflaade fra Brasilien til Portugal. Den agte vi at gisre Jagt efter. Og I skal være vor Anforer, dersom I med det Gode vil finde Eder i, at gisre fælleds Sag med os.

Jeg svarede hertil: Jeg kunde føre Jer bag Lyset, sige Ja, og siden kun tænke paa at styrte Eder i Fordærvelse; men det vil jeg ikke. Jeg kiober ikke mit Liv med en Løgn. Jeg kunde holde Eder en Præken om Pligt og Troskab; det vil jeg heller ikke; thi jeg veed, det vilde dog intet hielpe mig; og jeg kan ikke længer være Jeres Kaptain, Jeres Nar vil jeg ikke være. Skib og Fragt overlader jeg Eder; I kunne tage det og behsve ikke derfor at skille mig ved Livet. Men ville I, med Diævels Vold, myrde mig, saa gisrer det! Jeg tigger Eder ikke om Naade. Menneskeligere var det, at give mig Chaloupen, og Levnetsmidler med for tre Uger, samt mine troe Skibsdrenge Poul og Rudolf, til Følgeskab. Veiret er smukt. Jeg vil prove min Lykke paa ny. Forgaae vi, saa hændes os kun, hvad der alt er hændet mangen stolt Sømand før os; og det kunde lige saa godt skee paa det store Skib. Jeg har ikke skiælvet for Hollands Fiender; jeg skiælver ikke for Satan, og ikke for Jer.

Denne Tale behagede Matroserne; men den ondskabsfulde Jean le Grand ærgrede sig over min Kiækhed, hvori han tydelig kunde læse min Foragt. Han vilde strax fyre los paa mig, men een af de Andre slog ham Pistolen af Haanden, og den gik af, uden at gisre Skade. Den Anden raabte: man skulde ikke ombringe mig uden Nsdvendighed. Dette istemte de Fleste. Jeg gik ned i Kahytten og ventede min Skiæbne,

som vel snart havde været afgiort, dersom der ikke følgende Nat havde reist sig en forfærdelig Storm, hvorved Nidingerne reent tabte Modet; deels fordi nogle troede, det var Guds Straf, deels fordi Styrmanden, som de havde faaet paa deres Side, laa syg, og der ingen anden var, som understod sig at styre Skibet. De kom ned til mig, og bade mig at redde Liv og Skib. Jeg blev med foldede Hænder siddende i min Lænestol, saae ned til Jorden og sagde: I have sat mig af, redder Eder nu selv! — De gik op igien. Jean le Grand meente, han skulde nok komme ud af det. Rigtignok var han en stor Vovehals, men en slet Styrmand, og hvert Øieblik voxte Faren.

Jeg sad forstokket i Kahytten, til en gammel Matros kom ned, og sagde ganske phlegmatisk: Jeg skulde bede, om Kaptainen ikke vilde komme op et Øieblik, nu forgaae vi nok strax. — Jeg kunde ikke bare mig for at lee; thi han sagde dette i samme rolige Tone, som naar han kom at melde mig, at Maden stod paa Bordet. Selvopholdelsesdriften vaagnede i mig, jeg sprang op paa Dækket og raabte: Dersom I ville gaae i Eder selv, love Bedring og sværge mig Troskab paany, saa skal alting være glemt, og med Guds Hielp haaber jeg at redde Skibet. — De strakte alle Hænderne mod Himmelen og svore høit og dyrt, at de vilde være mig troe og lydige. Nu anstrængte jeg mine Kræfter, og det varede ikke længe, saa var Nøden overstaaet, og Stormen havde lagt sig.

Træt af Anstrængelsen gik jeg tilsengs og slumrede roligt ind. Da jeg vaagnede igien, var jeg sluttet i Lænker, og kastet ned i Lasten i en Krog.

Min troe Skibsdreng Paul besøgte mig, og fortalte at Jean le Grand havde faaet alle paa sin Side, ved sine forførerske Taler. Nogle Faa vare sagtens

utilfredse, men maatte holde gode Miner, for ikke at blive myrdede. Nu fraadsede og svirede de deroppe paa Dækket. Jeg kunde nede i Lasten høre deres vilde Sang. Jean le Grand havde tilsvoret mig et evigt Had, men Mandskabet vilde ikke tillade, at der vedersfores mig noget Ondt. De vare blevne enige i, at sætte mig ud i Baaden, og overlade mig til den vilde Sø. Nu skulde Paul hente mig; han løste mig af mine Lænker, og jeg fulgte ham op paa Dækket.

Her sadde Røverne omkring et langt Bord, og giorde sig tilgode med min Eiendom. Der stod ogsaa en Stol for mig, og Jean le Grand sagde:

Kaptain! Broderskabet er kommet overeens om at overlade Jer den lille Baad; den skal I faae. Men Levnetsmidler, og hvad det ellers kan være, faaer I ikke. Forsynet, som I stoler saa meget paa, vil nok hielpe Jer; hvad behøver I at bede slige Skurke derom, som vi ere! Ikke sandt? Et Par blødhiertede Tosser paastode rigtignok, at vi skulde give Jer Proviant med; men de fleste Stemmer ere derimod, og nu forbyder jeg det i Kraft af mit Embed, som Høvedsmand. Den første der mæler endnu et Ord herom, jager jeg en Kugle giennem Hovedet. Sæt Jer ned og vedergvæg Jer til Afsked, det bedste I har lært. I kan have det nødigt; thi I har en lige saa besværlig Reise for, som Elias, da han vandrede til Bierget i de fyrgethve Dage.

Først i dette Øieblik tabte jeg Modet. For en Henrettelse var jeg ikke bange, men Hungersdøden fremstillede sig pludselig for min Phantasie, i alle sine Rædsler.

Min stakkels Paul brast i Graad og raabte: det var skammeligt at lade mig forsmægte paa salten Hav, medens de mædskede sig med min Eiendom. Neppe

havde den stakkels Dreng sagt disse Ord, før den grusomme Jean le Grand skiød ham giennem Hiernen, saa han styrtede baglænds overende, og besprøitede mig med sit ærlige Blod. Jean le Grand sagde ganske rolig, idet han satte sig igien: Kaster Liget i Søen! Lydighed mod Loven (og Broderskabets forenede Villie er Lov) sømmer sig bolde Fribyttere, og er nødvendig, hvis vi skulle erobre den portugisiske Sølvflaade.

Dette Trolddomsord giorde et stærkt Indtryk paa de lumpne egennyttige Siæle, og den svage Følelse af Menneskelighed, der et Øieblik havde rørt sig i deres Hierter, forsvandt strax igien.

Derpaa vendte Jean le Grand sig til mig og sagde: Eders Lod er kastet. Fyld Eders Mave, med god Mad og Drikke! og vederqvæg Jer, at I kan holde ud, saalænge som muligt. Formodenlig bliver dette Eders sidste Maaltid. — Da jeg nu mærkede, at jeg ikke kunde formilde Nidingen, tænkte jeg: Jeg vil ikke længer give den Hund gode Ord forgiæves; vil ikke sidde her som en arm Synder. Spiser jeg ikke, saa bliver jeg snart afmægtig i Baaden, og saa er der ingen Redning. Denne Tanke gav mig Appetit og jeg spiste langt meer, end jeg ellers pleiede.

En dygtig Karl, hørte jeg flere Sørøvere hviske, han har ikke Kujonfeber. Men der narrede jeg dem; thi jeg spiste just af Frygt for altfor snart at sulte ihiel. Hvad der ærgrede mig meest, var at min anden Skibsdreng Rudolf, som jeg havde holdt ligesaameget af som af Paul, ganske var bleven det Modsatte af sin tro Kammerat. Han forhaanede mig ved alle Leiligheder, og var værre end de andre; derfor befalede Jean le Grand, som nu havde drukket sig fuld, ham at undersøge min Baad, for at see om ingen hemmelig havde forsynet mig med Noget. Han kom tilbage igien, og forsikkrede, der var ikke saa meget, som en Muus

kunde mætte sig paa. Nu blev jeg med mange Ceremonier bragt i Baaden af det drukne Broderskab, og til Afsked forærede Jean le Grand mig endnu en Daase med Snustobak og en gammel rusten Kniv.

Rudolf vedblev bestandig at forhaane mig. Derpaa greb han hurtig min Haand, medens de andre ikke mærkede det, og hviskede mig i Øret: Lev vel, min dyrebare Herre og Velgiører! Tilgiv den stakkels Rudolf! I Baaden finder I Levnetsmidler. — Derpaa førte han mig hurtig ned, og stødte Baaden strax ud i Søen med Baadshagen. Under et skingrende Hurra af hele Mandskabet paa Dækket, saae jeg mit Skib seile bort og forsvinde.

Da jeg var alene med mig selv, fandt jeg under mit Sæde, der var bedækket med en Maatte, en Pose fuld af Skibstvebakker, to Stykker røget Kiød, en stor Krukke med ferskt Vand, to Flasker Viin, og en Rulle Seglgarn. Alt dette havde den gode Rudolf med Livsfare bragt i Baaden.

Nu drev jeg omkring uden at see Land, uden at opdage noget Skib, og havde ovenikiøbet den Sorg at seile forbi min tro Pauls Liig. Jeg hævede mine Hænder mod Himlen, takkede ham for sin Troskab, og begræd hans Død.

Ved en pludselig Bevægelse af Baaden, var jeg endnu saa ulykkelig at spilde alt mit ferske Vand i Søen, da jeg engang vilde drikke. Dette Tab berøvede mig aldeles Modet, og jeg begyndte at fortvivle. Men Himlen forbarmede sig over mig, der faldt en mild Regn, og jeg kunde fylde min Krukke med det Regnvand, som jeg havde fanget op i min Maatte. Jeg var kun bedrøvet over, at jeg ikke havde flere Krukker. Den tredie Dag var jeg saa lykkelig, at fange en lille Sælhund, i den Slynge, jeg havde giort mig af Seglgarnet. Her kom mig ogsaa den gamle Kniv, som

Jean le Grand havde foræret mig i Haan, vel tilpas. Jeg dræbte Sælhunden dermed; de sønderskaarne Stykker begiød jeg med Viin og stegte dem i Middagsolen. Dette Maaltid styrkede mig. Ogsaa Tobakken opmuntrede mig i det taagede Veir. Min Maatte var tør igien, jeg svøbte mig deri, strakte mig hen i Baaden og sov roligt ind.

Da jeg vaagnede, var mit lille Fartøi drevet fast paa en Sandbanke, og da jeg slog Øinene op, opdagede jeg en uhyre Klippe, som ludede ud over mig. Jeg vadede strax fra Baaden hen til Klippen, for at naae Fastland. Neppe var jeg paa det Tørre, før et Vindstød drev min Baad ud i Havet.

Nu stod jeg rigtignok paa fast Grund, men Klippen lod til at være øde og ubeboet, og saaledes var jeg berøvet al Hielp. Til min Trøst opdagede jeg et stort Vandfald, som med overordenlig Brusen sprang ud af Fieldet og styrtede i Havet. Jeg anstrængte alle mine Kræfter og ilede derhen, for at slukke min Tørst.

Men tænker Eder min Fortvivlelse, da det uhyre Kildevæld pludselig standsede, og kun viste mig sit sorte udtørrede Svælg, idet jeg kom derhen! — Jeg kastede mig paa Jorden, som en Vanvittig, og raabte fortvivlet: Evige Natur! Giør du saa store Mirakler, for at nægte en stakkels nødlidende Skabning den sidste Vederqvægelse? Denne Flod har maaskee i Aartusinder taget sit Løb saaledes, og lædsket Dyr og Fugle, siden Syndfloden; men i det Øieblik, jeg udstrækker min skiælvende hule Haand imod den, standser den pludselig og ophører.

Nu, saa vil jeg da heller ikke haabe meer! Forsynet har besluttet min Undergang, og anviist mig dette udtørrede Svælg til min Grav. — Saaledes raabte jeg, vred mine Hænder og kastede mig hen paa Strandbredden.

Dog, — det er Tid at jeg afbryder; thi hvad der nu følger, ville I selv opleve om nogle Dage, kiære Venner, naar vi ankre ved Sandbanken og Klippen. — O Rudolf, giv mig et Glas Vand! Jeg er bleven ganske tørstig af at fortælle.

Et velvoxent ungt Menneske, Kaptainens Tiener, (just ham Eberhard havde seet i Amsterdam, da han kaldte sin Herre ud fra Skuespillet) bragte et Glas Vand paa en Tallerken; og Kaptainen sagde, idet han klappede ham paa Kinden: Jeg har her den Ære at giøre Selskabet bekiendt med min tro Rudolf. Lykken har forenet os, og jeg haaber vi skulle leve glade Dage med hinanden i Fremtiden.

Landingen ved Klippeborg.

Meget sindrigt havde Kaptain Wolfgang valgt Tid og Sted til sin Fortælling, og saare passende afbrød han den, hvor Nærværelsen yndigt forbandt sig med Erindringen. Kun et Par Dage forgik endnu, fra den Tid, han fortalte om sin Fortvivlelse paa Fieldet; og nu viste dette Field sig virkelig langt borte, og Skibet tog sin Fart did, for at bringe de Udvalgte til det jordiske Paradis, der blomstrede skiult bag Steenhoben.

I Eberhards Dagbog findes Fragmentet af et Digt, som han maa have forfattet kort efter sin Landgang paa Klippeborg. Da han deri beskriver Ankomsten og Stedet omstændeligt, har Udgiveren vovet at oversætte Eberhards Riim i homeriske Vers.

Eberhards Digt.

Men da nu Søen var pløiet, og vi af stærken Passatvind
Drevne fort; Neptun paa sin Xantus rider saa snelt ei, —
Kaldte den herlige Wolfgang mig en Morgen, da Østens
Purpur opsteg af de natlige Vovers bølgende Blyskiød,
Fiernt i Havet at see den Lykksalighed lovende Klippe;
Hvilken de kullede Tindinger høit opstrakte mod Himlen,
I Synskredsen Skyerne lig. Nu vorte de hurtigt
Kæmpestore fra salten Strand, som de nærmed sig Skibet;
Viste, med Tornebuske begroet, utallige Blokke,
Ufrugtbarere selv end vort Hav. Mangfoldige Fiske,
Marsvin, Haierne vrimled dog her: i de stenede Kløfter
Skreg Landfugle forgiæves om sparsomt voxende Smaabær.
Kun af den spaltede Steen, med en Larm som af gisglende
Dværge,
Sprudled et Væld med en rigelig Arm fra Biergenes Indvold,
Og indblandte sin sødeste Drik med det bittreste Saltvand.
Brændingen hist med Skum var bedækt; her Riffet forhindred
Rasende Skyllingers Gny; Sandbanken hæved sig sneehvid
I smult Vand, under Læ af den langt udludende Klippe;
Lig Græsbanken i Marken, med Steen, af Ager ombølget.
Did indbød os til Giæst den svalforfriskende Skygge.
Ankeret faldt; da forlode de Mænd den vældige Tremast,
Hvilke deelagtig af Skipp'ren var giort i en hemmelig Lykke.
Sig mig de Landendes Navn, og fortæl, min venlige Musa!

Først den Herrens ærværdige Tiener, den venlige Schmelzer.
(Sindrigt Navnet indtraf, thi han smelted Hierter i Andagt.)
Klædt i Ornat, som en luthersk Præst, med Kiortel og Krave,
Steg han i Baaden, og bar, indbunden prægtig i sort Fløil,
Og med sølverne Hægter beslagen, den hellige Bibel.
Litzberg kraftig ham fulgte. Han ligned den agtbare Borger
I en keiserlig fri Rigsstad. Af blankeste Messing
Bar han, i røde Bestik, det mathematiske Forskens
Instrumenter. Ham fulgte med Harpen den sværmerske Yngling
Lademann, med sit Ansigt blond, og de bølgende Lokker.
Men vor Læge — (thi selv det lykksaligste Land kan stundom
Trænge til Lægernes Hielp) — som Gradueret, i høirød
Kaabe nedsteg, med Bonnet af den purpurfriskeste Fløilsuld,
Lig hin, Keiser August havde skiænket sin Hielper i Nøden.
Nu nedsteg en fortræffelig Smed, heel reenlig i Klæder;
Munter, med Læderskiødskind for, men Hammer og Knivtang
Bar han kraftig i Haand, og paa Skraa sad Hatten ved Øret.

Derpaa jeg selv, Student, sortklædt og silkebestrømpet,
Og ved Siden mig hang Staalkaarden, blinkende speilklar.
Hanna Hellkraft saa, Schweitzerinden. Rigelig Haarvæxt,
Ravnesort, indflættet, ad Ryggen nedhang; hendes Tinding
Skygged en Solhat bred, med et ærbartflagrende grønt Baand.
Endelig saae man den vakkre Kaptain: Blaakiortelen smalt med
Tresser af Guld ombræmmet, hans Hat med lignende Snorer;
Og i hans Haand det vældige Sværd, hvormed han i Kamp sig
Æren erhverved, og gavned Batavia, tapper i Krigen.
Dette Selskabet var, som besteg hin hellige Klippe.

Men Matroserne fulgte med Baaden; og tidt i Chaloupen
Bragte de, seilende frem og tilbage, Ladningens Baller;
Stabled i Biergets Kløfter dem op, at skyllende Saltvand
Ikke fordærved os Bøger og Stof, Linklæder og Værktøi,
Af Mahogni og fineste Staal, arbeidet i England.
Ogsaa fortræffeligt Qvæg blev bragt til den ventende Klippe:
Sex høitbrølende Køer, og en Tyr fra Marsken; og Hingster
Efter Hopperne vrinsked, de kom fra græssende Danmark.
Faarene mangled ei heller; og tidseltyggende Geder
Høit op Skiæggene strakte mod Fieldets sparsomme Værter.
Ogsaa kalkunske Høns, fortørned', med blodige Kamme,
Samt phlegmatiske Sviin, der med Snuderne roded i Sandtang.
Kyllinger nipped af Kornet i Burene; Ænder og Gaser
Efter Dammene længtes, og skreg paa vraltende Fødder.
Æsler skryded, imens de besteg hin stenede Fieldsti.
Yndige Duer, saa hvide som Snee, samt brunlige, sortblaae,
Kurred og næbbedes kiælent, saasnart de bragtes paa Landjord.
To Par Dogger sluttede Toget; i Strikkerne bundne,
Skued de stumt, med Foragt, paa forbarmeligt miauende Katte.

Men da det Alt nu stod paa Fastland, taled Kaptainen
Folkene venlig til; han sin Hat aftog, og med blottet
Hoved tilraabte dem høit: Nu Tak, I tro Kammerater!
Endt vor Forretning er, jeg staaer i Dnskernes Havbugt.
Undres ei over, os her paa golden Field at forlade!
Himlen forlader os ei, os vinker en lykkelig Fremtid.
Men forglemmer ei Eden, som helligt Enhver mig har svoren!
Hemmeligheden bevarer mig troe, og Tand for Jer Tunge!
Nu som Skibets Kaptain herefter befaler min Styrmand,
Ferdinand Horn. Adlyder hans Bud, han træder i mit Sted.
Himlen skiænke Jer Fremtids Held og en lykkelig Medbør!

Men de hærdede Bølgernes Mænd, men Stormenes Kæmper
Rørtes og græd som Børn, og svang de sorte Kabudser
Høit i Veiret, og raabte med Hulken: Hurra! med Hulken:
Leve vor brave Kaptain! Hurra! den ærlige Wolfgang!
Sign ham Gud! Thi han var os en Ven, han var os en Fader.

Derpaa reiste vi Teltene der, og dvæled en heel Dag
Paa Sandbanken, til Skibet var klart, og letted sit Anker.
Men da det Afsked tog, med drabelighule Kanonskud,
Svindende fiernt i Natten, da steg der røde Raketter,
Romerske Lys, heel yndigt at see, fra den takkede Biergaas,
Suset over os hen i skiønne Buer og knalte.

Da den skyggende Eos med Rosenfingrene fremsteg,
Vi, af en sød, vedervægelig Blund husvalet, begav os
Til Vandfaldet, som stærkt os igaar skumsprudled imøde,
For at forundres over den selsomt standsede Biergelv.
Thi heel tørre vi fandt et Svælgs velhuggede Trapper.
Og tolv Ynglinger, skiønne som Dagen, med brændende Fakler,
(Gammeltydsk var de klædt, og de høitydsk talde som Saxer,)
Kom os imøde, som Engle, fra Svælget, fro ved at see os.
Derpaa den ærlige Ven omfavnende, hilsende Wolfgang,
Vendte de sig mod mig, og de kiendte mig strax paa mit Ansigt,
Kaldte mig Fætter og Broder, og trykte mig glade til Hiertet.

Nu giennem Biergets hulede Longang Toget begav sig
Langsomt mageligstigende steds, paa sandede Fliser.
Men Hornqvæget og Hestene blev med Baller og Pakker
Hidset i Veiret af stærke, fortræfligtløftende Vinder,
Over Klippen, og vented os alt histoppe ved Digen.

Lig en sygelig Mand, der var sengeliggende lang Tid:
Daglig nærmere Dødens Svælg, giennem skumleste Natmulm,
Frygten ham bringer; da faaer han med eet Helbreden, og Jorden
Smiler ham dobbeltskiøn, med et nyt Livs blomstrende Farver:
Saa vi studsende Fremmede, brat Skibsdækket, det snævre,
Hurtigforladende, her, paa vor Vei, bælmørk giennem Fieldet;
Da paa den blomstrende Vang, af Krat omringet og Biergskov,
Atter det hellige Lys, som nyfødt, viste vort Die
Paradiset i al sin Glands, og til Nydelser indbød.

Sikkert Floden var hæmmet, med Diger af mægtige Bielker;
Trapper til Siderne, bredt i Steen udhugne, til Opgang,

Hvor Træ rækker, Akazier, svalt med Skyggerne hvælved,
Dobbelt, paa hin Kant Floden og her, med yppige Bladvæxt.
Hisset et Tæppe smaragdengrønt, af det friskeste Vaargræs,
Spættet med Blomster, udstrakt os viste de skraanende Bakkers
Palmer, Granat, Citroner, Limonietræer og Figen.
Og ved Egen fra Nord stod bred den indiske Bambus.
Frugtbar blomstrede Dalen og yded Urter i Mængde:
Portulak, Persilie, Roer, Jgnamen og Sennop;
Ananas, Pisang, Meloner, Ærter og Bønner.
Ogsaa Patater og Yams og Kokus viste sig hyppigt.

Videre frem, ei hindret af nogen gabende Skare,
Kiørte vi rask afsted i de nydeligtømrede Vogne,
Med sneltilende nødbrunt Spand af de takkede Hiorte.
Ei Nysgierrige mødte vi der, os Veien at spærre;
Men hinsides den sølvblaa Flod opdaged vi Flokken,
Hilsende mildt, med Hatten i Haand; velhavende Landmænd,
Klædte som Sachser fra Luthers Tid og som malet af Kranach.

Altsaa nærmed vi os den buskomkrandsede Fieldhøi,
Hvor en rummelig Gaard, med høirødtlysende Teglsteen,
Smukt sig hæved, som Borg, og mærkede Stedet, hvor glad du,
Albert Julius! Olding graa, Stamfader for Ætten,
Bygged som Fremmed din Hytte, da først du Den opdaged.

Som vi os nærmed og drog' i de sædeligtordnede Rækker
Over Floden paa Broen, opbygt af Skovenes Bielker,
See, da hurtigt sig aabned den venligthilsende Skare,
Med fromtsmilende Blik, og indbød os: ile til Lunden,
Hisset, hvor Træ ved Træ, som i Kirken Piller, sig hvælved;
Hvor Stamfaderen alt i Bærestolen os vented.

Men Ungkarlene glædtes, som skued de vrinskende Heste,
Fader og Moder fornøiedes ret over Lam, over Hornqvæg,
Møer over Duer, og Børn over nydeligsmaae Kyllevipper.
Med Brødkrummer udstrakte de buttede Hænder mod Buret,
Raabte: Kykkelyky! Thi de havde paa Billeder seet dem.

Men den kraftige Gubbe, med langtnedbølgende Sølvskiæg,
Med det Sundhedens aabne Blik, med den herlige Pande,
Reiste fra Stolen sig brat og hilsed Ætlingen henrykt;
Raabte: Min Eberhard! Gud! det er dig! Jeg kiender min Broder.
Og af Oldingens Arm omfavnt flød Svenden i Taarer.

Albert Julius.

Vore Reisende have allerede været otte Dage paa Klippeborg. De have seet sig om, og tildeels fundet Dalene beboede. De have forsynet Hyrder og Agerdyrkere, som boe i nydelige Huse, med Bibler og Psalmebøger, ogsaa med verdslige gode Skrifter, med Jern-Huusgeraad o. s. v. De have besteget Klipperne, af hvilke Den er omgivet som en Fæstning, og fundet herlige Metalaarer i Spalterne. De have giennemvandret Skovene, og truffet overalt fortræffeligt Bygningstømmer. Hver Aften tilbringe de glade paa Albertsborg, hos den kiære Bedstefader. Der har ogsaa allerede været Gudstieneste i den høie, hvælvede Lund. Magister Schmelzer holdt en fortræffelig Prædiken, og Lademann spillede paa det medbragte Haandorgel. Andagt og Glæde besiælede Menigheden, og den kraftige Gubbe græd inderlig rørt under Gudstienesten. I de Gamles Raad ere de kyndige Europæer: Schmelzer, Wolfgang, Litzberg og Eberhard optagne. Schmelzer og Eberhard have faaet Skolefaget at bestyre. Litzberg er Industri- og Bygningsdirector. Wolfgang har indrettet et gymnastisk Institut, og planter flere Kanoner paa Klipperne. Men Lademann ønsker sig intet stort Embed, han vil heller tiene under Litzberg; og den fortræffelige Smed Henrik Wetterling adlyder igien ham. Lægen Herr Cramer har Gud skee Lov endnu kun havt lidet at bestille, thi Menneskene her paa Den befinde sig overmaade vel, og opnaae sædvanlig en høi Alderdom. Som Botaniker og Naturforsker vil han derimod være Den til stor Nytte. Hanna Hellkraft er atter ganske i sit Element. Qvægavlen og Faaredriften hører til hendes Departement, og der har allerede staaet fortræffelig Schweitzerost paa Bedstefaders Bord, af hen-

des Fabrik. Litzberg har opdaget en Leergrube, hvor han har ifinde at anlægge en Porcellainfabrik. Der skal bygges en Kirke paa Øen, og de dygtige unge Mænd, der dannes til Haandværkere under Litzberg og Lademann, ville ved denne Leilighed faae Anledning nok til at vise sig. Hver Aften, naar de nysankomne Venner have spiist til Aften hos Bedstefader paa Albertsborg, fortæller han dem et Kapitel af sit Levnetsløb. Vi ville selv lade ham tale, og sætte os ned i de lyttende Venners Kreds.

Jeg har ofte hørt sige: Menneskene ere ei altid lykkelige, derfor er det bedre at begynde med Modgang, end Medgang. Jeg kan ikke lide slige Talemaader. De fleste Mennesker ere vistnok ikke altid lykkelige, mange blive det aldrig; men hvorfor skulde der ikke stundom findes ret lykkelige Mennesker?

Hvad mig angaaer, da har jeg vistnok tidlig lært at tømme Malurtens Bæger. Gud har vendt alting til det Bedste. Hans Navn være lovet i Evighed, Amen!

Gaaer jeg tilbage i min Hukommelse og fremkalder de ældste Erindringer (der vel egenlig kun ere Erindringernes Erindring), saa finder jeg mig, i min Alders siette Aar, i den skiønne, store Stad Prag i Bøhmen, hvor min Fader var ansat som Lærer i Philosophie ved Høiskolen, og hvor mine Forældre, halvandet Aar omtrent, førte et roligt og lykkeligt Levnet. Forresten gik det ikke saa roligt til der i Landet. Den usalige Tvedragt mellem Lutherske og Reformeerte, som blot grundede sig paa nogle Udtryk og Former, havde allerede givet Anledning til store Uenigheder, og var vel Hovedaarsagen, hvorfor Reformationen ikke gik fremad, men meget mere tilbage. Min Fader brød sig forresten ikke om denne lille For-

skiel, og da han af Kongens Hofpræst Scultetus var kaldet, forlod han Sachsen og reiste til Prag, efterat han først var gaaet over til den reformeerte Menighed. Dette Skridt kostede rigtignok min gode Moder Taarer, thi hun var født i Eisenach, var af Luthers Slægt, og opdraget strengt i den evangelisk-lutherske Tro, som hun heller aldrig vilde fornægte.

Kiæreste Bedstefader! raabte Eberhard, var Deres Moder ogsaa af Luthers Æt? Ak, da ere vi jo hinanden dobbelt beslægtede. — Derfra skriver sig den store Lighed, sagde Gubben venligt, og vedblev sin Fortælling:

Min Faders Lykke varede kun kort. Spinola drog ind fra Spanien i Rhinpfalz med 24,000 Mand. Nu sloge Maximilian af Bayern og den østerrigske General Bouquoi Bøhmerne den 8de November 1620; hvoraf Følgen blev, at Ferdinand igien indsattes i sine Rettigheder, og Frederik nødtes til at flygte til Holland.

Meer end tre Maaneder efter hint Slag gik alting endnu saa aldeles sin gamle Gang i Prag, at Bøhmerne begyndte at haabe fuldkommen Fritagelse for Straf. Men pludselig bleve fireogfyrgetyve af Oprørets fornemste Ophavsmænd grebne og slæbte i Fængsel. Imellem de Fængslede var Universitetets Rector Jessenius og min ulykkelige Fader.

Vi Børn ginge, et Par Dage før denne Ulykke, sorgløse omkring, legede og glædte os, thi det var snart vor Faders Fødselsdag.

Just som hans Skaal paa denne Dag skulde drikkes, blev banket stærkt paa Døren. Han ilte selv sin Skiæbne imøde. I den aabnede Dør indtraadte Drabanterne, grebe ham og slæbte ham i Fængsel. Tænker Eder, hvilken Fødselsfest det var for Moder og Børn! Giæsterne bevidnede os alle stiltiende den inderligste Medlidenhed, med Haandtryk og Taareblik.

Vi Børn vidste ikke, hvor han gik hen, og hvad Drabanterne egenlig vilde. Vi græd og jamrede, fordi den gode Fader blev bortslæbt paa sin Fødselsdag, og den fortvivlede Moder kunde ikke trøste os.

Der gik otte Dage hen, i hvilke hun næsten ikke mælede et Ord. Hun kom og gik, gav os Mad til rette Tid, græd, bad til Gud, læste i Psalmebøger og Bibelen, og lærte os Børn, med Graad og Suk, den herlige Sang: „Jesus, du mit Haab, min Trøst!"

Ak Gud! sukkede Eberhard, og løftede sine Øine mod Himlen; men han fattede sig og taug, for ei at afbryde Oldingen.

En Eftermiddag kom Skræderen med en Bylt Klæder. Uden at prøve om de passede, som han ellers pleiede, lagde han Bylten paa Bordet, med et bekymret Ansigt, trykkede min Moders Haand, sagde: Jeg tager ikke en Hvid derfor, og skyndte sig bort igien.

Ellers pleiede vi altid at glæde os, naar vi fik nye Klæder; men nu skiælvede vi af en anelsesfuld Gysen, da vor Moder lukkede Bylten op, og vi saae at de vare sorte. — Ak, er Fader allerede død? raabte Rudolf, den Ældste. — Endnu lever han, min Søn, svarede Moderen. Klæder Eder paa, Børn! jeg vil ogsaa giøre det; saa besøge vi den gode Fader i sit Fængsel, for sidstegang. Han ønsker at see os saaledes. Han vil, før han vandrer heden, selv see sine Elskedes Veemod. Det vil røre, men det vil trøste og glæde ham. Jeg føler mig stærk nok dertil. Kommer, mine Børn!

Vi vandrede derhen i vore sorte Klæder, ved den kiære Moders Side. Det var hende en suur Gang, og hun maatte ofte sætte sig ned underveis. Fangefogden aabnede den jernbeslagne Dør; vi traadte ind i et Kammer, som kun svagt oplystes af en Lampe,

og stode, skiælvende af Frygt, for en bleg mager Mand, med hule Øine og et sort Skiæg.

Han sad i en Krog, fordybet i Tanker, med Armene overkors, og med Øinene fæstede paa Jorden. Det var vor Fader. Jeg kiendte ham paa den sædvanlige gamle Morgenfrakke, som han ellers altid havde paa om Formiddagen; naar jeg sad paa hans Skiød, pleiede jeg at dreie og lege med en af Messingknapperne deri; og denne Knap hang endnu løs og dinglede. — Ved den Larm der skete, slog han Øinene op, og stirrede paa os; men neppe kiendte han os, før han sprang op, trykte os heftigt til sit Hierte, og kysede os gientagne Gange. Derpaa drog han os hen til Lyset, for med inderlig Kiærlighed ret at betragte vore Ansigtstræk. Nu havde vi glemt al Frygt; jeg satte mig paa hans Skiød, som jeg pleiede, Rudolf tog ham i Haanden, og min Moder satte sig ligeover for os. — Kiære Børn! sagde han, Eders Fader skal døe. Græder ikke, frygter ikke! Hvor ofte har jeg sagt Eder: Døden er for det gode Menneske kun en Overgang til et bedre Liv. Men det er mig af yderste Vigtighed, at I vide og troe at Eders Fader dør uskyldig. Endnu ere I for smaae, til at forstaae alt hvad jeg kunde sige Eder om min Skiæbne, kun saa meget maa I vide: De Mennesker som kalde sig Christne, rase endnu lige saa vildt, som Jøder og Hedninger for 1620 Aar siden, da Christus blev født. Istedet for at holde sig til det første og største Bud: at elske Gud over alting, og deres Næste ligesom dem selv, kives de om Underværker og Ord, og en græsselig Religionskrig vil efter min Død ødelægge Europa og især vort arme Fædreland i mange Aar. Som et Offer for dette Sværmeri falder jeg.

Eders Moder bringer Eder efter min Død til hendes Paarørende i Eisenach, hvor jeg ønsker at hun

vil lade Eder opdrage i den lutherske Lære. Men troer for alting ikke, kiære Børn! at Eders Fader har fornægtet sin himmelske Tro. Imellem Lutheraner og Reformeerte er kun en ringe Forskiel, der, hvis Hidsigheden paa begge Sider ikke var stor, let havde ladet sig hæve, til største Held og Fremme for Christendommen.

Og nu, mine kiære Børn! ville vi tilbringe den sidste Aften kiærligt med hverandre. Fangevogteren bringer os der vor Aftensmad og en Flaske Viin. Vi ville bilde os ind, at vi atter sidde uforstyrrede sammen i vor huuslige Kreds. Kommer, Albert! Rudolf! lader mig skiænke lidt Viin i Eders smaae Tinbægre, som jeg har ladet hente. I og Eders gode Moder skulle drikke Eders Faders Skaal, Aftenen før hans Fødselsdag. Ja, raabte han med mandig Glæde, og løftede de kraftige Øine til Himlen, imorgen vorder jeg nyfødt. Græder ikke, I Elskelige! fordi Eders Fader, kort førend I, tiltræder den lange Reise. Vi samles jo snart igien.

Nu klinkede vi med ham, som han ønskede, og drak grædende hans Skaal. Vi forundrede os over den herlige Mand, der kunde være saa oprømt i denne Tilstand, og vise saa meget Mod. Vi vare vante til at lade os lede af hans Følelser, af hans Meninger; og saa spiste vi da vor Aftensmad i god Ro, ligesom han.

Vor Moder kunde intet nyde, hun stirrede blidt hen paa os og græd; imidlertid trøstede det hende dog noget at see den dyrebare Husbond saa standhaftig og modig mellem sine Sønner. Derpaa sagde min Fader: Vi pleiede ellers ofte om Aftenen at læse Historier og Eventyr sammen; i Aften ville vi læse den himmelske Jesu Lidelseshistorie; han døde langt uskyldigere, end jeg

arme Synder. Og saa ville vi ogsaa endnu læse Lectien om den hellige Stephanus.

Min Fader, min Moder og min Broder skiftedes nu ad med at forelæse; og Frelserens Lidelser, hvilke han havde taalt saa blidt, saa kraftigt og saa skiønt, styrkede dem til bedre at udholde deres. Jeg lille Pog kunde endnu ikke ret forstaae og føle det altsammem; men min barnlige Nolighed, Adspredelse og Forundring over de andre, rørte dem; især da jeg, med foldede Hænder, høit fremsagde Lectien om den hellige Stephanus, som jeg havde lært udenad, og sluttede med de Ord: Saa stenede de Stephanus, som paakaldede Gud, og sagde: Herre Jesus annam min Aand! men han faldt paa Knæe, og raabte med høi Røst: Herre, behold dem ikke denne Synd! og som han dette havde sagt, sov han hen.

Der herskede en dyb Taushed, da jeg havde læst, og de Ældre bade sagte til Gud. Derpaa tog min Fader Psalmebogen, slog en Psalme op, og istemte med stærk Bas. Min Moder havde en herlig Altstemme, vi to smaae Drenge vare Diskantister, og saaledes sang vi den skiønne Choral fiirstemmigt, som vor Fader havde lært os:

Naar sidstegang jeg strider,
Da skil dig ei fra mig!
Naar bleg jeg Døden lider,
Christ! lad mig skue dig.
Omspænder Angst mit Hierte,
Med Qvalens bittre Nød,
O lindre da min Smerte
Mig, ved din Korsets Død!

Som Skiold dig aabenbare,
Trøst mig i Dødens Vee!
Lad mig, i sidste Fare,
Dit Billed, Jesus, see!

Da skal ei Skræk nedtynge,
Jeg skal med freidig Tro
Mig til dit Hierte slynge.
Hvo saa døer, døer med Ro.

Da Psalmen var ude, kysede vi vor Faders Haand, og ønskede ham en god rolig Nat, som sædvanlig naar vi skulde gaae i Seng. Han omfavnede os, og betragtede os længe med usigelig Kiærlighed. Derpaa tog han Bibelen af Bordet og sit Sølvuhr af Lommen, forærede min Broder Bibelen, og mig Uhret. Min lille Albert, sagde han, idet han kiælede for mig, (thi skiøndt han elskede sine Børn ligehøit, var jeg dog Kiæledæggen, som den Yngste), dette Uhr har din Fader i tyve Aar baaret i sin Lomme, og hver Aften trukket ordenlig op, før han gik tilsengs. I Aften giør jeg det ikke, og du skal heller ikke giøre det. Tag Uhret, staa tidlig op i Morgen og beed til Gud for din Fader. Klokken syv imorgen vil Viseren staae stille fordi Uhret ei er optrukket. I det Øieblik vil ogsaa Livsuhret i din Faders Bryst høre op at banke.

Derpaa vendte han sig til min Moder, og sagde: Nu mit Livs tro Deeltagerinde hidindtil, min Hustru, vi maa skilles ad. Viis dig her som en kraftig Ætling af den store Luther. Fat dig, og giør ikke Drengene meer bedrøvede end de ere. Giv mig dit Afskedskys! Engang skulde det dog være, og hvem veed om da Svaghed og Smerte havde tilladt os at tage en saa skiøn Afsked med hinanden?

Min Moder faldt den herlige Mand grædende om Halsen; han traadte hen for Vinduet og sagde: Maanen skinner klar i den venlige Høstnat. Imorgen Eftermiddag, kiære Kone! kunde du giøre en lille Vandring med de Smaae til Kirkegaarden, udenfor Porten. Lad dem da strøe Blomster og Sand paa min friske

Grav. — Men imorgen Formiddag — maa du blive hiemme. Lukker Eder alle Tre inde paa Eders Kammer, og beder for mig. — Derpaa kaldte han paa Fangefogden, omfavnede os alle endnu engang, og lod os gaae.

Næste Morgen stode vi aarle op, og bade til Gud. Uhret laae for os paa Bordet. Just ligesom det store Stueuhr slog syv, holdt min Faders Lommeuhr op at gaae, og den sorte Viser standsede. Min Moder faldt i Afmagt. En ærlig Naboerske kom hende til Hielp. Den hele Dag gik stille hen, uden at nogen af os Tre talede et Ord. Vi vare alle blege og kolde, skiælvede og satte os hver hen i sin Krog. Vi Drenge læste Bordbønnerne som sædvanlig, men vi kunde intet nyde. Græde kunde vi heller ikke. Vor Moder lagde sig paa Sengen, og stirrede til Himlen. Vi frygtede for at hun skulde døe. Rudolf feiede Gulvet, thi Tienestepigen havde forladt os; jeg skrællede Barken af en lille grøn Pilekiæp. Da det mørknede stod min Moder op, gik ned i Haugen, og kom tilbage med en Blomsterkost og en Bylt fuld af hvidt Sand. Hun aabnede en Dragkiste, og tog tre smaa Nürnbergeræsker i Lommen. Hendes Væsen havde forandret sig: hun var rolig, kraftig, og en ædel Stolthed mod den usle Verden, hvilken hun vel havde faaet i Arv efter sin store Stamfader, lyste fra hendes Pande. Med stærk Stemme sang hun: „Vor Gud han er saa fast en Borg." Maanen skinnede klar, og vi fulgte hende ud paa Marken. Hun giorde en temmelig Omvei indtil vi stode midt paa en øde Fælled. Langt borte henne i det Grønne opdagede vi en hvid Plet.

Da vi kom nærmere, var det en blodig Sandbunke. Hun knælte ned, kysede det røde Sand, fyldte de smaae Æsker dermed, og gav hvert Barn sin. Det var vor salig Faders uskyldigt udøste Blod! Derpaa gik vi hen paa Kirkegaarden, og strøede Blomster paa

hans nys opklappede Grav. — Ak, hvi græder jeg svage Olding efter 94 Aars Forløb endnu derover? Min Moder og min Broder have allerede for længe siden fulgt den Salige i sin Himmel. Snart omfavner jeg dem hisset alle tre!

Barndommen i Eisenach.

Vort eneste Haab stod nu til min Moders Søster Ursula, i Eisenach; hun var ugift, og besad en klækkelig Formue. Min Moder havde mistet alt hvad hun eiede, thi min Faders Stervbo beløb sig kun til saameget, at vi for den indløste Sum kunde bestride Reiseomkostningerne fra Prag til Eisenach.

Ursula var en selsom Skabning; ikke uden Godmodighed, men sammensat af lutter Urimeligheder og Taabeligheder. Hun var ligesaa hæslig, som vor Moder var skiøn, og derfor var hun vel ogsaa, med samt sine Penge (som hun havde arvet efter et endnu hæsligere Sødskendebarn) blevet siddende som gammel Jomfru. Ikkedesmindre holdt hun meget af min Moder; og da vi kom, græd hun, og trykkede os Drenge til sit Bryst. Derpaa holdt hun omtrent følgende Tale, som jeg næsten kan udenad, fordi hun utallige Gange siden gientog den for os, med Variationer:

Kiære Søster! Forsynet har meent mig det bedre end dig. Thi har jeg ingen Mand faaet, saa har jeg heller ingen mistet. Dig har Naturen ført i Fristelse med en ulykkalig jordisk Skionhed; mig derimod har vor Herre friet fra det Onde. Dog kunde jeg maaskee været ligesaa smuk, som du, ja endnu smukkere, hvis det havde været Himmelens Villie. Men derfor takker

jeg Gud, min Frelser og min Skaber. Thi ret beseet, hvad er Skionhed andet, end Roden til alt Ondt? Maatte ikke Sichemiterne blodigt undgielde, at Sichem fandt Dina, Leæ Datter saa indtagende? Hvad skal vi endnu sige om Susanna i Badet, der giorde de to gamle ærværdige Dommere saa katholske i Hovederne, at de glemte al Billighed, og slet ikke længer vare istand til at dømme retfærdigt? Om Bathseba, ligerviis i Vandet, der bragte den kongelige Harpespiller David reent ud af Takten. Min Tro, jeg elsker ogsaa Reenligheden, men saadan noget skal man forrette inden lukte Døre, og ikke giøre sig til offenlig Skandal.

Derimod — (vedblev hun efter at have taget sig en Priis Tobak) kunde jeg anføre dig over de hundrede Exempler paa, hvorledes den gode Gud altid har meent de hæslige Jomfruer det hierteligen vel. Saaledes kunde vel Lea ikke maale sig i Deilighed med Rachel, og dog fik hun syv Aar før den anden en Mand. Men bedre er det dog, slet ikke at gifte sig. Og dermed kunde da Jephtas ulyksalige Datter trøste sig, at hun blev taget af som en reen Jomfru. Og derfor vil jeg ogsaa som hun, og som de syv kloge Jomfruer, og som mine hellige ellevetusind Navnesøstre, Ursulinerinderne, bevare min Livsolie for min himmelske Brudgom. Havde du tænkt som jeg, Julle, saa kunde du havt det ligesaa godt, istedet for at du nu begræder en Mand, der alene fortiente at døe, fordi han som Renegat afsvor vor alene saliggiørende Lutherdom, og gik over til det calvinske Hedenskab.

Min Moder svarede: Kiære Ursula! jeg kiender dig, veed du er god i Grunden; men jeg beder dig, vær ædel, og forhaan ikke min salig Mand i sin Grav. Ellers nødes jeg til at gaae ud i den vide Verden og tigge mit Brød, med de smaae Drenge ved Haanden, for hver Mands Dør, hos medlidende Christne.

Hvad? raabte min Moſter: de to allerkiæreſte Drenge vil du atter berøve mig? Nei det taaler jeg ikke! De ſkulle blive hos mig. Drengebørn ere endnu ingen Mandfolk. Naar de ere ſtore og fuldvorne, kan de pakke ſig igien; men Børn ere ſom Engle, de høre til intet Kiøn.

Du elſker Drengene, Søſter, ſagde min bedrøvede Moder ſmilende, og dog ønſker du, at jeg ikke var bleven deres Moder? — Nu, ſvarede Urſula, ſkeet er ſkeet. Drengene ere der nu engang! De ere uſkyldige. Hvad kunde de for det? Og dermed Baſta.

Fra den Dag bleve vi hos Moſter Urſula, gik i Skole i Eiſenach, og hun lod ikke mangle nogenting. Med alt det levede vi dog, midt i Overflødigheden, ikke ſaa godt, ſom vi havde kunnet, derſom den gode Urſula havde været færmere, eller mindre egenſindig. Der var f. Ex. altid Levnetsmidler fuldt op i Huſet, ja alt for mange; men de vare ſielden ret gode, fordi hun beſtandig indkiøbte de Fødevarer i uhyre Portioner, ſom hun fik for bedſt Kiøb. Brødet var ofte oret, Ollet ſuurt. Hertil kom at Moſter, ſom ſelv gik i Huusholdningen, og bildte ſig ind at være en fuldkommen Kokkepige, var intet mindre end det. Og nu havde hun ovenikiøbet Soveſygen. Ofte ſov hun ind ved Bordet, ligeſom hun var iſærd med at bringe Skeen til Munden. Saa nyſte min Broder Rudolf hende ſaa lydeligt i Øret, at hun vaagnede og ganſke forſkrækket ſaae ſig om i Stuen. Naar hun da mærkede hans Uglſpilſtreger, ſmilte hun, og truede ham ganſke godhiertig med Fingeren. Om Eftermiddagen ſad hun og caresſerede den lille Bologneſer. Hun havde ogſaa et kunſtigt Stueuhr, ſom kunde ſpille allehaande ſmægtende Arier. Een Viſe rørte hende iſær inderligt.

Dertil græd hun forbarmeligt, og tørrede ſine

Dine med Hunden. Hun brugte den ogsaa undertiden som Puderqvast, naar hun ikke kunde finde den rette.

Hendes Phlegma bragte hende sielden i Harnisk. Eengang blev hun dog grumme vred.

Vi vare tidlig om Morgenen gangne ind i Melkekammeret, havde tømt alle Spandene, og givet en fattig Kone Melken. Derpaa spærrede vi Katten Hinze ind i Melkekammeret, efterat vi først havde sæbet den Skiægget dygtig ind med Fløde. Vor Moster, der traf Katten paa ferst Gierning alene mellem de tomme Spande, som den stod og slikkede, troede at Dyret havde drukket al Melken, skiøndt Spandenes Kubikindhold langt overgik Kattens. Altsaa maatte den stakkels Hinze betale Gildet, og fik en banket Troie.

Da hun siden fik alting at vide, holdt hun os en Straffeprædiken.

Er jeg ikke værre faren med Jer to Skiftinger, end Eva med sine to Lømler efter Syndefaldet? I ere værre end alle Jakobs ti Sønner, som solgte deres Broder. Have I glemt Absalon? som blev hængende, da et Træ fik ham ved Haartotten, fordi han havde sat Respekten tilside mod sin kongelige Papa. Jeg skal nok hytte mig for at blive hængt paa de Maader! Ikke fordi jeg bærer falske Haar paa mit Hoved, thi det har Vorherre giort; men fordi jeg fører en dydig Vandel. Og tager I Jer vel vare for at raabe Skaldepande! Husker paa Profeten Elias, hvorledes han hævnede sig. Endnu løbe der Gud være lovet, Biørne nok omkring i Skoven, der kunne sønderslide Jer, om I saa vare toogfyrgethve saadanne Bængler.

Saa bedrøvet end vor Moder var, maatte hun dog tidt hiertelig lee over vor Mosters Taabeligheder. Jeg vil fortælle et Træk endnu, iblandt mange flere: Ursula var bibelfast, som vi have hørt, men i Kirkehistorien var hun ikke synderlig hiemme. Derpaa aflagde

hun Beviis, da hun engang til Mortensdag havde stegt tre fede Giæs til Ære for hendes store Stamfader Doctor Morten Luther. Vi havde ogsaa vor Skolemester med tilbords; da han hørte Mosterens Vildfarelse, kunde han ikke bare sig for, med et medlidende Smil, at berigtige hendes Mening, og i en lang Forelæsning forklarede han hende, at Mortensgiæssene slet ikke havde deres Oprindelse fra Luther, men fra en catholsk Biskop Martinus, der levede i det fierde Aarhundrede. — Herover blev Moster saa vred, at hun stod op fra Bordet og svor paa, at hun ikke vilde stikke en Bid i sin Mund af de catholske Giæs.

Saaledes gik det nu flere Aar, den ene Dag som den anden. Jeg var bleven fiorten, min Broder Rudolf atten Aar. I Videnskaberne havde vi ikke giort store Fremskridt, derimod blomstrede vi muntre og ungdomsfriske som Roser, og mærkede ikke, at vor Moder, som en falmet Lilie, bøiede sig imod Graven; fordi hun taug, smilte og glædte sig tidt over os. Min Broder havde allerede staaet to Aar i Lære hos en Dugmager, jeg skulde studere, og blive hos min Moder. Men Græmmelsens Orm nagede allerede for dybt i Kalken af den skiønne Blomst. — En Aften sad hun ret oprømt og fornøiet alene med os Brødre: vor Moster var ikke hiemme. Vi begyndte at tale om lystige Ting, som vi gierne pleiede; men vor Moder henledte Talen paa vor salig Fader, og da bleve vi strax bedrøvede. Men hun var det ikke. Græder ikke, Børn! sagde hun. Mindes hvor modigt og roligt den salig Fader sidstegang sad mellem os i Aften for otte Aar siden. — Ak, Gud, er det imorgen otte Aar siden hans Dødsdag? spurgte jeg.

Vide I ikke det Børn? sukkede hun. Ak, den lykkelige Ungdom! som kun lever glad i Haabet, og vender Tanken fra alle sørgelige Erindringer. Hvor

viseligt har den gode Gud dog indrettet det? Hvo altid sørger, kan ikke leve længe, og I skulle leve længe og vorde lykkelige.

Du ogsaa Moder! raabte jeg bekymret. Hun taug et Øieblik og undertrykte et Suk, derpaa sagde hun: Jeg har isinde at staae tidlig op imorgen, laan mig dit Uhr, kiære Albert! — Jeg vidste nok hvorfor hun vilde have Uhret, og frygtede for, at det skulde angribe hende for stærkt, men vovede ikke at nægte hende det. Vi fulgte hende paa hendes Kammer, hvor hun kysfede os hiertelig og sagde os god Nat.

Næste Morgen, Klokken syv, snege vi os begge til hendes Dør. Hun laa endnu i Sengen og lod til at sove sødt. Da vi kom nærmere stirrede hun bleg med aabne Øine og med Uhret i Haanden. Uhret slog endnu, men hendes ædle Hierte havde holdt op at banke. Paa det lille Bord ved hendes Seng, laa Rudolfs Bibel, og Lectien om den hellige Stephanus var opslagen. Den lille Æske med Sand og levret Blod stod ved Siden af. —

Jeg har allerede fortalt Eder nok om min Kummer; jeg vil afbryde, for ei at bedrøve Eder mere.

Wartburg-Bryllluppet.

Vor Moder havde Ret; da vi havde lukket hendes Øine, fulgt hende til Jorden og offret hende vore barnlige Taarer er tidlang, skuede vi atter kiekt i Fremtiden; men vi besøgte ofte hendes Grav og følte dybt hendes Savn.

Vor største Glæde var at gaae op paa Wartburg. Der forgik sielden nogen Dag, uden at jeg i det mindste var der lidet.

Oppe paa Wartburg sadde min Broder og jeg sædvanlig hver Søndagaften. Der læste vi, ved en Tranlampe, i gamle Historier, til langt ud paa Natten ved det samme Bord hvor Luther havde siddet. Naar vi da vendte os om, saae Billedet venligt paa os. Undertiden løb det mig dog koldt ned ad Ryggen; det forekom mig, som om den salig Doctor steg ned fra Kalkvæggen, listede sig bag paa os, og klappede os paa Kinden, med en iiskold Haand, for at tilkiendegive, at det nu var Midnat, og vi giorde bedst i at gaae vor Vei. Da kunde jeg, grebet af panisk Skræk, tabe Bøgerne paa Gulvet, og skyndte mig ned ad Trappen, giennem Huulveien hiem. Min Broder fulgte rolig efter med langsomme Skridt og loe mig ud.

I det smukke Sommerveir sadde vi ofte tidlig om Morgenen, ved Solens Opgang, paa Klippeblokkene, og nøde den skiønne Udsigt.

Jeg vil forelæse Eder mit første Forsøg i Digtekunsten, hvortil tvende mod hinanden bøiede Klippeblokke paa Wartbierget, kaldne Munken og Nonnen, gave mig Anledning.

Munken og Nonnen.

Et Kloster her, et Kloster hist,
Imellem begge Skovens Qvist;
Der gik de fromme Skarer.
Har Rygtet Ret, saa har jeg med;
Mit Sagn jeg aabenbarer.

De Brødre hist, de Søstre her,
Adskilt, og dog hverandre nær,
Sort klædt, og raget Haaret.
Saa staaer for sig, paa Dommedag,
Vel Bukken skilt fra Faaret.

For haardt de Munke dette fandt.
Til Bassen hører jo Diskant,
Hvis Messen ret skal lyde.
De ønskte sig Sopraner nær.
Hvo kunde sligt fortryde?

Og fire Dine, veed man jo,
See stedse meer end blotte to;
Da kan man først studere;
Og Verden ret, som i et Speil,
Alvorligt contemplere.

En deilig Mø i Klostret gaaer,
Fortvivlet hendes Brudgom staaer,
Som Munk ved Fielderanden;
Fra Barnsbeen var de vel bekiendt,
Og elsked troe hinanden.

Og Elskov! maa du ofteſt ei,
Som Orm i Rødden, bore Vei
Dig giennem haarde Stene?
I Lundens grønne Paradis
Engang de sees alene.

Prioren griber Munken fat,
Og Priorinden samme Nat
Indfængsler hist den Smukke.
I Klosterhvælving, under Jord,
De Livet maae hensukke.

Prioren er en hellig Mand,
Og Priorinden har Forstand,
De kan sig bedre skiule!
Ved Bierget hist, før Sol opstod,
De mødtes i en Hule.

Men da den stakkels Munk var død,
Forgiæves Bolerſken indbød
Sin Ven til hine Blokke.
Dog længe kan han ei modstaae
De Fristelser, som lokke.

Nu Priorinden og Prior
Der atter samles, uden Ord,
Som Zephyr og som Flora.
Ved Sommersolens første Glimt
De synge Morgenhora.

Da raabte Gud: Ha, falske To!
Mig at bedrage selv I troe?
Formastelig er Brøden.
I bole frækt, og straffe dog
Uskyldighed med Døden?

Knap talde Herren saa i Harm,
Saa stivned Begges Been og Arm,
Naturen vil sig hævne:
Som haarde Stene nu de staae,
Hvor de sig satte Stævne.

Nu skuer man ved Fieldets Sti
Dit Billed evig, Hykleri!
Høit, midt i Klippebunken.
I Solskin kysses og i Regn
Nu Nonnen der og Munken.

Papister! ender Eders Tvist,
Forlader falsken Antichrist,
Og troer paa Gud alene.
Vi Lutheraner elske frit,
Og hærdes ei til Stene.

Denne Vise fik min Moster fat paa, og I begribe let, at jeg ventede en gruelig Straffeprædiken af hende, som hadede Giftermaal meer end Pestilents. Men hvor forundret blev jeg, da hun sagtmodig rakte mig Papiret tilbage, og med et sødt Honningsmil, holdt omtrent følgende Tale:

Det glæder mig, Albert! at opdage Digtekunstens guddommelige Funke i dig. Thi Poeter have næsten alle Ærkefædre i Bibelen været; som nu først Adam, der gav Dyrene og Træerne Navne; hvortil der allerede hørte en temmelig Grad af Opfindelsesevne og Færdighed i Modersmaalet; item Moses, der forfærdigede Drikkevisen — hvad siger jeg Drukningsvisen — over de druknede Ægypter. Saa fornemmelig David, som udgav den første evangelisk christelige Psalmebog, og endelig Salomo, hvis Høisang er mig det kiæreste

Stykke i hele det gamle Testament. Om de store og smaa Profeter vil jeg ikke tale, der tillige vare store og smaae Poeter. Og kunde du barestens drive det til at blive som een af de Smaa, saa var det allerede stort nok for dig.

Jeg vilde neppe tro mine egne Øren, da hun vedblev: Mennesket spaaer, Gud raa'er. Efter nøiere Overveielse har jeg selv fundet, at en evigvandrende Jomfru, efter de nærværende jordiske skrøbelige Indretninger, er en ligesaa stor Uting, som en evigvandrende Jøde. Thi hvad er Qvinden? Et Ribbeen. Intet videre. Nu gives der vel baade sande og falske Ribbeen; men Ribbeen ere vi dog alle. Og jeg vil ikke længer regnes mellem de falske, jeg vil som et ægte Ribbeen slutte mig til dit tro Brystbeen, min søde Salvator Veilchenblau, Handskemager i Erfurt. Han har i Tugt og Ærbarhed beilet om min Haand, og han skal have dem begge to.

Heisa! kiære Moster, raabte jeg, jeg giver mit Samtykke dertil. — Jeg takker, kiære Søstersøn, svarede hun halv spodsk, halv naadig (thi hun var idag i overmaade godt Lune), et Fruentimmer tør ikke gifte sig, uden sine Frænders og Værgers Samtykke. Jeg haaber din Broder Rudolf vil heller ingen Vanskeligheder giøre.

Fra idag duftede vort Huus med Balsam og Lavendelvand. Mandler til Kager og Sukker til Konfekt blev stødt i Morterne, saa det giengialdt i alle Værelser. En fortræffelig Kogekone fra Straßburg blev forskreven paa en Maanedstid. Der blev bagt Nürnbergerkager, og Herligheden havde ingen Ende.

Paa Bryllupsdagen stod vor Moster tidlig op, og der blev ved Lys begyndt at bygges paa hendes Toupé, inden endnu Vægteren havde afraabt. Hun havde expres ladet en fransk Friseur komme til den Ende,

for at giøre den lille Salvator Veilchenblau en Fornøielse dermed; thi denne Mand havde ſtuderet ſit Haandværk i Paris, og gik ganſke alamodiſk klædt, i høirød Skarlagenskiortel, og med en hvidpudret Allongeparyk, ſom hang ham langt ned paa de tynde Lægge, og giorde en ſær Modſætning til hans øvrige Korthed; thi han var neppe halvtredie Alen i alt.

Nu fremtreen Moſteren i en viid Peripherie, ſom den Tid blev anſeet for en ſtor Skiønhed, og ſom ikke blot tilveiebragtes ved en Mængde Underſkiørter, men ogſaa ved en om Hofterne lagt Valk, der kaldtes „Speck“ og veiede ſine fem og tyve Pund. — Kiolen havde et langt Slæb. Bryſt og Nakke vare desværre blottede. Ved Beltet bar hun et Nürnbergeræg, Kniv og Gaffel i Futteral, og et Nøgleknippe. Benene vare rødſtrømpede, ſom paa de fleſte Sumpfugle.

Brudgommen havde dobbelte Horn paa ſine Skoe; forreſten ſaae han ud ſom en Mand, der har traadt ſine Børneſkoe, og løbet Hornene af ſig. Den franſke kisdfarvede Flsilskiole gav ham en egen Colorit: han ſaae, uagtet alle ſine Klæder, ud ſom om han var flaaet.

Da jeg ſaae den ſtore fede Brud ved Siden af den lille magre Brudgom, maatte jeg lee over det ſelſomme Par, thi det mindte mig om nogle Inſekter, hvor Hunnen er ſtørre end Hannen. Nu gik vi til Kirke under Klokkelyd og Trompetklang.

Præſten holdt en deilig Vielſestale, udtrykte ſig paraboliſk, og ſammenlignede Mand og Kone med en Øver- og en Undertvebak, ſom begge i Førſtningen havde hørt til een Deig, men vare adſkilte i Tiden, og ſøgte nu ſammen igien for Evigheden. Om han har laant denne Idee af Plato, veed jeg ikke.

Under Vielſen ſov min Moſter ind; da nu Præſten ſpurgte, om hun vilde have Herr Sebaſtian Veilchen-

blau, som hos hende stod, til hendes Ægteherre? og raabte temmelig høit, for atter at bringe hende til Bevidsthed, svarede hun Nei istedet for Ja; som hun altid pleiede, naar hun var sovet ind ved Bordet, og siden vilde nægte Soveriet. Præsten vilde ingen Ophævelser giøre, for ei at give Anledning til Skandal, han lod som han ikke havde mærket Feilen, og viede hende, (uagtet Protesten) til hendes Sebastian, med den almindelige Formular: at hvad Himmelen havde sammenføiet, skulde intet Menneske atter opløse.

Men da det knælende Brudepar skulde op igien, havde Brudgommes Stadsekaarde saa dybt forviklet sig i Brudens Fiskebeensskiørt, at de slet ikke kunde komme løs fra hinanden. Præsten maatte, for Anstændighedens Skyld, hielpe dem; og da han paa denne Maade strax havde skilt dem ad igien, gik de hiem hvor Trompeter og Pauker modtoge dem ved Døren.

Naboerne havde illumineret om Aftenen, og tegnet Navnene Ursula og Veilchenblau i eet Træk, som et dobbelt W, med Palmegrene ved Siderne, og en Krone ovenover. Men det forstode Gadedrengene uret, og skrege: Vee, Vee! hele Aftenen, uagtet Trompeterne hvergang med stærke Stød søgte at overdøve dem, som de Saaredes Skrig paa Valpladsen.

Ved Bordet vare mig to Mennesker paafaldende, som jeg aldrig før havde seet. Oppe til høibords, ikke langt fra Brudeparret, sad en smuk, ærbar, middaldrende Mand, i brun Kiole af gammeldags Snit, og med en spansk Krave. I en Sølvkiæde bar han et Billed af samme Metal paa Brystet, som forestilte Kong David med Harpen. Denne Æresorden indgiød alle Tilstedeværende Ærbødighed, og man sagde mig, at det var en berømt Mestersanger, som havde den Godhed, at beære Selskabet med sin Nærværelse.

Jeg brændte af Begiærlighed efter at kiende den sieldne Mand nøiere, og spurgte, om han havde isinde at synge os noget for? — Bevares, svarede man, det vove vi ikke at bede ham om. Mestersangerne synge ikke for Penge, og digte ikke paa staaende Fod. Men seer du den lille Karl dernede ved Bordet, strax inden for Døren? Det er en Spruchsprecher, som giør Løier for Penge, og driver sit Abespil ved alle Barnedaab, Bryllupper og Fødselsdage. Han vil snart giøre os nogle Spas.

Den lille Lystigmager behagede mig næsten meer, end den alvorlige Mestersanger, som havde et tørt, ubethydeligt Ansigt, der slet intet Præg bar af Aand, skiøndt Manden saae skikkelig og ærlig nok ud. Den skielsiede Spruchsprecher grinte derimod ganske excellent ondskabsfuld, med sin lange Næse, bemærkede spodsk opmærksom alt hvad der foregik, og lignede Till Uglspil, i Træsnittet, paa et Haar. Da Selskabet var blevet lystigt, sang man den dengang meget giængse Vise:

Den bedste Beile Nogen saae,
Hun ligger i vor Kiælder;
Hun har af Træ en Kiole paa,
Og hedder Muskateller.

Derpaa vendte de sig alle til Spasmageren og forlangte med høi Røst, at han skulde synge. Han tømte et temmelig stort Bæger, for at opvække Aanden, og da han derpaa havde visket sig om Munden med Kioleærmet, sagde han: Jeg vil, til Tegn paa taknemmelig Erkiendtlighed for modtagne Naadesbeviisninger, synge afskyeligt deiligt, til Uære for det alamodiske Brudepar og til Ære for deres Bryllupsklæder.

Derpaa begyndte han først paa Høitydsk, siden paa Plattydsk, at qvæde nogle Skiemtevers over Datidens overdrevne Moder.

Imidlertid bleve Retterne baarne omkring, rigelig bestrøet med Sukker og Safran. Og vare end Spasmagerens Indfald sielden gode, saa erstattede Munterhed og Viin dog, hvad der manglede dem i Vid, og de frembragte stedse en umaadelig Latter. I denne Hurlumhei havde Brudgom og Brud sneget sig bort; ogsaa de øvrige Fruentimmer forlode deres Mænd og gik hiem. Nu blev Larmen større. Alle vilde tale, Ingen høre; paa almindelig Opmærksomhed for en Enkelt var ei at tænke. Drikkebrødrene delte sig To og To, ligesom forelskede Par, og betroede hinanden deres dybeste Følelser, vigtigste Hemmeligheder. Nogle omfavnedes og kysfedes, andre græd af Sorg over at de saa længe havde miskiendt hinanden. Det var som paa en Børs, hvor der blev afgiort Hiertesanliggender, istedet for Handelssager. Paa Penge blev der slet ikke tænkt; Bedrageriet spillede derimod, nu som sædvanlig, sin Rolle; men dennegang var det kun Selvbedraget. — Nogle klamredes og truede hinanden forbittrede, med de omvendte udtømte Viinflasker, hvilke de holdt om Halsen, som Stridskøller. Kun med Nød og Neppe fik man dem fra hinanden, og endnu skummende, skiælvende og blege af Forbittrelse, maatte de drikke Dus.

Jeg var stum af Forundring, og den eneste Ædru i hele Flokken. Thi selv min Broder Rudolf havde faaet sig en Perial i Aften, og sad fordybet i fortrolig Samtale med et Kiødhoved, som han ellers ikke gad see for sine Øine, og som ikke forstod et Ord af hvad han sagde. Men Rudolf var yderst rørt over den Opmærksomhed og Ærbødighed, hvormed den Anden hørte ham snakke, og bad ham gientagne Gange om Forladelse, fordi han hidindtil havde taget ham for et Fæ; i Aften opdagede han, at han havde et dybt Gemyt, skiøndt han, selv i beruset Tilstand, ikke var af

mange Ord. Den Drukne, der var en bumstærk Karl, kunde ikke tale for Graad; men trykkede, medens Taarerne trillede ham ned ad Kinderne, min Broders Haand saa stærkt mellem sine, at Rudolf maatte skrige i vilden Sky. Men nu begyndte den Anden først ret at tude, og kunde ikke tilgive sig det selv, at han nær havde klemt Fingrene itu paa sin bedste Ven.

Jeg sad der og vidste ikke hvad jeg skulde tænke om det altsammen, da i det samme Een klappede mig sagte paa Skulderen. Hvor behageligt blev jeg overrasket, da den ærbare Mestersanger, med sin Sølv-Kong David om Halsen, stod bag mig og sagde med et venligt Smil: Det bliver mig for uregierligt her, skal vi gaae et Øieblik ind i den anden Stue, og snakke sammen, min kiære Søn? Eders Moster har sagt mig, at I forraader nogle naturlige Anlæg til Digtekunsten; maaskee kunde jeg, som erfaren Mand i Faget, være Eder til Gavn, med adskillige nyttige Vink og Lærdomme.

Ak Gud, min ærværdige Herre! raabte jeg glad overrasket, idet jeg strax fulgte ham ind i Sideværelset: I kunde aldrig giøre mig en større Fornøielse. Vil I virkelig lære mig denne skiønne Kunst? Det havde jeg dog aldrig troet, at en saa guddommelig, fri Kunst lod sig lære, som et Haandværk!

Vist lader den sig lære, svarede den gamle Mand, med stirrende døsige Øine og lam Tunge; i vort Ansigts Sved lader den sig lære. Kun maa man være smuk ædru, og ikke lade sig gribe i blinde Meninger.

Blinde Meninger? spurgte jeg, hvad er det? — I maae ikke sværme, og bruge saa barnagtige Udtryk, som nu effen, sagde Mesteren, hvis I vil optages i Lauget; det vil sige: i Digterforeningen. Og har I ogsaa imellem drukket et Glas over Tørsten, saa maa det dog aldeles ingen Indflydelse have paa Eders Dømme-

kraft. Betragt engang mig! Jeg har ogsaa i Aften, til Brudeparrets Ære, seet lidt dybere i Glasset, end sædvanlig; maaskee er ogsaa Tungens Brug bleven mig lidt vanskeligere, og muligt have Benene tabt en Deel af deres forrige Ligevægt; men det er kun Legemet; hvad Siælen angaaer, den skal I finde ligesaa fastende, som om jeg ikke havde nydt en eneste Draabe. Altsaa, kiære Barn! for alting i Verden smuk besindig. Hvorledes vilde vi ellers beholde alle de Snurrepiberier i Hovedet, som ere nødvendige til Digtekunstens Udøvelse, naar vi skulle behage de fastende Dommere, der intet have faaet tillivs; som Pokker ikke bryde sig om, hvad der ligger os paa Hiertet, men som i vore Vers altid kun ville høre deres egne Tanker og Meninger om igien.

Jeg tænkte, svarede jeg, Poesien var just en saa skiøn, fri Kunst, fordi den overraskede med Det, som andre Mennesker ikke før saaledes havde seet og følt. — Jo kom til Mit imorgen, sagde Gubben; paa den Maade bliver I aldrig Mestersanger. Altsaa, kiære Barn! smuk opmærksom og flittig! I taler om Digtekunst, og veed ikke engang hvad Digtekunst er. Hvad er Digtekunst? — Den er saameget, svarede jeg, at dens mægtige Aand ikke lader sig mane ind i Kredsen af et snevert Begreb, eller lader sig udtale med nogle faa Ord. — Der farer I atter vild, sagde den gamle Mester hikkende, med et dumt Blik: Poesien er den Kunst, at udtrykke gode Tanker i gode Rim. See det er alt! — Nu ville vi strax begive os til de gode Rim; thi hvad de gode Tanker angaaer, de komme nok af sig selv under Arbeidet. — Saa vil jeg da kortelig giennemgaae Hovedarterne med Jer. Men lad mig først sætte mig i Lænestolen! thi, som sagt, Benene ville ikke bære mig. Og hent mig saa endnu et Bæger Viin, kiære Søn! thi Tungen klæber mig ganske tør til

Ganen af den megen Drikken. Saa ville vi her i vor Eensomhed tale et fornuftigt Ord om Tingen, og intet Gemeenskab have med de gale Mennesker derude, der ikke kunne være fastende, fordi de have drukket sig fulde.

Jeg hentede ham Viin, han satte Bægeret betænkelig for Munden, drak i lange Drag, og sagde derpaa: En fuldstændig Mestersang kaldes en Bar, Versarterne Gebäude, og forbunden med en Melodi, bliver en Tone deraf. Husk vel paa det, Barn! thi disse Benævnelser i Kunsten ere af yderste Vigtighed. Rigtignok forandre de sig med Tiden; og naar vi længst ere fortærede af Orme og Madiker, bruge vel vore Efterkommere andre Talemaader. Men de ville holde ligesaa stivt og ivrigt paa deres, som vi holde paa vore, og tillægge dem samme Vigtighed. Altsaa maa man vide Besked om slige Ting. — Digtene deles endnu i Stoller eller Afsætninger. Vi have for det meste taget disse Benævnelser af Biergværksvidenskaben, fordi Biergværkerne og Digtekunsten have en temmelig Lighed med hinanden. Ofte giør man i begge store Tilberedelser og Omkostninger til ingen Nytte; undertiden kan atter en uventet riig Aare erstatte Alt. Rimene kunne være klingende, eller slæbende. Det falske Latin maa du vogte dig for. Dog, det har ingen Nød, siden jeg hører, du est studeret. Halvord og Klapstavelser maa du ogsaa undgaae. Hyt dig fremdeles for Lasten; jeg mener, for at rime et blødt Ord med et haardt. Saa kan der endnu med Tiden blive en retskaffen Poet af dig.

Han tømte Resten af Bægret, og vedblev med utrolig Koldblodighed: Nu vil jeg sige dig nogle af de Syngemaader, hvori du kan digte. Der er Frederik Fürners, Dugmagerens, Fiilvise; Melchior Christoffers, Bagerens, Præsvise; Poul Fiskers, Garverens, hurtige Plougvise; Hans Berchlers, Kromandens, høie freidige

Lovsang; Veit Fiskers, Smedens, haarde Markvise; Hans Møllers butte Skiødvise.

Den kolde Sveed sprang mig ud af Panden; det syntes mig at være ligesaa mange Pinebænke, hvorpaa min Aand skulde lægges, for at bekiende, hvad den ikke vidste. Det forekom mig næsten gyseligt at være alene i Værelset med den gamle Mand; hans Kulde, som ingen Viin kunde opgløde, havde noget Spøgelseagtigt; i hans kiedsommelige Snak troede jeg at spore et ondskabsfuldt Drilleri, som med cabalistiske Figurer vilde giøre mig forrykt i Hovedet; og jeg sprang ganske forskrækket op, for at forlade ham, da der opstod en overordenlig Larm inde i Spisestuen. Dørene bleve stødte op, og nogle af Giæsterne tumlede ind til os. Jeg løb ind i Storstuen, og der vare flere Beskienkede i Færd med at kaste den lille Spasmager ud af Vinduet, fordi han altfor uforskammet havde giort Nar af dem.

Jeg anvendte alt hvad jeg kunde, for at redde ham; nogle Andre, som ikke ganske endnu havde drukket Forstanden bort, hialp mig. Saaledes blev der da sluttet Fred, paa de Vilkaar, at Spasmageren skulde giøre Afbigt og synge en Forsoningsvise. Han udbad sig blot først Tilladelse at gaae et Øieblik ned i Gaarden, og sneg sig bort med det samme. Nu skulde der giøres en Klap- og Parforcejagt efter ham, og hele Compagniet styrtede ud paa Gaden, som i Gergesenernes Land de af Diævle besatte Sviin i Havet. Men den lille Æsop havde skiult sig for godt, og han var ingensteds at finde. Da Giæsterne kom ud i den friske Luft, kunde de hverken kiende Maane eller Planeter meer paa Himlen, og maatte tumlende lade sig lede hiem af deres Karle og Drenge.

Hververen.

Midlertid raſede Krigen i Tydſkland. Som proteſtantiſk Fyrſte, ſom Eier af Wartburg, hvorfra Reformationen var gaaet ud, kunde vor Hertug Johan Ernſt ikke undgaae at tage Deel med i Krigen. Vor Egn havde hidindtil ſaa temmelig været forſkaanet for Uroligheder; men da Wallenſtein paa Donaubroen havde ſlaaet Mansfeld, og da denne ilede til Schleſien, for at giøre fælleds Sag med Bethlem Gabor, fik nogle Hververe Lov til ogſaa at ſøge Rekrutter i vort Land; og derved gik mange Bedragerier og Voldſomheder i Svang, for at tvinge unge Mennesker til at lyſtre Kalveſkindet.

Iſær var en Hverver, Melchior Krykkefod, berygtet for ſine Nederdrægtigheder. Med et gammelt, ſmukt Soldateransigt, der prydedes af et Arr og et Skiæg, med en vis faderlig Værdighed forſtod han, ſom en Ædderkop, at lokke Ungkarlene, der ſværmede omkring ſom Fluer, i ſin Væv. Hans Træbeen og hans Invalidvæſen kom ham ogſaa til Hielp. Grønſkollingerne troede ret i ham at ſee en Hugaf fra den gamle gode Tid. Erfarnere Folk derimod opdagede ſnart de lumpne, liſtige Træk i Anſigtet paa det bruſende Skiæggehoved, og en formummet Diævlenatur i det hiertesløſe, uſtadige Blik.

Han havde juſt nylig bortſnappet en duelig Dugmagerſvend, en fattig Enkes eneſte Søn. Det unge Menneskes Brud, en deilig Pige, kaſtede ſig fortvivlet for min Broders Fødder, vred ſine Hænder, og anraabte ham om at redde den bortførte Brudgom. Min tappre Broder, rørt af Pigens og Enkens Taarer, beſluttede, i Forening med nogle raſke Kammerater, at befrie deres Ven og at hævne ſig paa den gamle Skurk.

Med Nød og Neppe fik jeg Lov til at gaae med, da jeg endnu forekom de andre for ung og spædlemmet til sligt et Foretagende. — Modige nærmede vi os Byen, hvor den Ulykkelige sad fangen. Vi havde vel ingen Bøsser med; men vi vare de Fleste, og havde Billigheden paa vor Side.

Lykkeligviis overrumplede vi Soldaterne og toge deres Bøsser fra dem, før de kunde skyde. Var det skeet, havde udentvivl Flere af os maattet bøde med Livet.

Landstrygerne vare strax villige til at slutte Fred, da de saae vor Overmagt, og da vi havde bemægtiget os deres Vaaben. De udbade sig blot disse tilbage, saa vilde de gaae deres Vei. Men med fældede Bajonnetter dreve vi dem paa Døren, og da de frygtede for at Øvrigheden havde faaet Nys om deres Forbrydelser, pakkede de sig strax uden Modværge.

Nu skulde det gaae løs over den gamle Synder Melchior Krykkefod. Ham vilde vi fange i Værtshuset, hvor han svirede med sine Gaster. Min Broder forbeholdt sig den Ære at fange ham. Men vi maatte gaae forsigtig tilværks; thi vi vidste, at der bestandig stod fire Heste sadlede, for at Hververne kunde flygte, ved den ringeste Mistanke; og sad den gamle Krykkefod først fast i Sadelen, saa var han en ganske god Rytter.

Nu havde vi rigtignok Vaaben, men ingen Heste; heller ikke var det vor Hensigt at skyde den gamle Synder ihiel. Min Broder aftalede strax alting med Værten, som skiælvede over sit hele Legeme, fordi han frygtede, man havde opdaget, at han var i Ledtog med Hververne.

Derpaa gik vi to Brødre ind i Stuen, just som Melchior Krykkefod havde udsovet og sad tilbords med sine Drabantere ved en Kande Viin.

Neppe traadte vi ind, saa begyndte han: Ei, der har jeg jo igien det Gaudium, at see et Par af mine haabefulde Drenge. Jeg kan sværge Jer til, det forekommer mig, som om jeg nød en Lækkerbidsken oven paa det magreste Oxekiød; Viin og Godtøl, istedet for grumset Vand. Kommer, kiære Børn! Sætter Jer hos mig. Disse fire Knebelsbarter der, ere saa stumme, som de fire Knægte i Kaartspillet, og naar jeg imellem har et godt Indfald, faaer jeg dem dog ikke til at lee. Men jeg maa da rigtignok bekiende, at jeg ogsaa, engang for alle, har forgabet mig i slige unge Flødeskiægge, med Duun om Hagen. I opmuntre mig gamle Graaskiæg med Jeres Uglspilstreger. Men det Pattebarn (han pegede paa mig) kan jeg ikke bruge. Det skulde da være til Piber eller Trommeslager. Vært! mere Viin, af bedste Slags, paa min Regning; og lad os faae noget Brød og Pølse til.

Vi takkede mangfoldig; men han raabte: I skal Gud straffe mig drikke! Vinen forener Menneskenes Hierter; thi der er Ild i Vinen, seer I! Svovl og Salpeter. Jeg vil ikke sige dermed, at Vinen er svovlet; jeg mener kun, der er Fyr og Flamme i den. Drikker, kiære Børn!

Vi drak af den Viin, Værten efter Aftale havde blandet med Vand, og sat os paa Bordet. Den gamle Melchior drak af sin egen Flaske, og raabte: Krigen leve! Det er Mændenes sande Element! i Freden regiere Qvinderne. Men paa Valpladsen har Fanden sit Spil. Forstaae mig ret, jeg mener ikke Belzebub, ikke ham med Træbenet, — hvad siger jeg, med Hestefoden; men den allerhelvedes Karl, Ingeniumet! den fordømt lystige Spasmager og Hugaf. Hvad var Mansfeldt før Krigens Tid? En fattig Soldat. Hvad var Wallenstein? En relegeret Student. Og hvad ere de nu? Verdens Skræk. Tilly var heller ikke stort. Men vi

skal lære Tilly, Wallenstein og alle de fordømte papistiske Hallunker Vinterveien. Ere vi ikke Lutheraner? Ere vi ikke Protestanter? Skulde vi da ikke protestere mod al den Ugudelighed? Imod Antichristen? Hvad hedder du, min Bro'er? — Rudolf Julius, svarede min Broder. — Velan, Rudolf Julius, sagde Gubben, her er Haandpenge. Herlige, randede hollandske Dukater. Du er en Udvalgt; en Herrens Velsignet. Du skal giøre Lykke i den fortræffelige Mansfelds Hær. Og nu, — sagde han, idet han vendte sig til de tause Knebelsbarter, — ville vi drikke den ny Rekruts Skaal. Og hvis I ikke drikke med, I fortvivlede Træblokke, saa kaster jeg Eder Bægeret i Planeten.

Min Broder strøg med sin Haand Pengene tilbage, som den Gamle havde lagt paa Bordet, men Hververen trykkede ham Haanden ned paa Dukaterne og raabte: Nu er du Soldat! Du har taget imod Haandpenge. Kunne I ikke alle bevidne det, Brødre? Jo vist, brummede Basstemmerne, han har taget imod dem. Han er Soldat. — Jeg tager ingen Haandpenge, raabte min Broder, med paataget Angst, jeg giver Eder kun Eders Penge tilbage. — Jeg takker dig, min Bro'er, sagde den Gamle, at du giver mig dem tilbage. Hører I vel, Karle? Han har foræret mig Dukaterne. Et fortræffeligt Hierte! De bedste Anlæg! Hver er Herre over Sit. Men Soldat er du, saa vist jeg er en ærlig —

Disse Ord talede han med dæmpet Røst, thi i det samme virkede Sovedrikken, som han havde faaet i Vinen, og han faldt hen paa Bænken. Neppe sov han, før Flere af vor Skare traadte bevæbnede ind. Da de fire Knebelsbarter fik Nys om Tingen, smurte de villigt Haser, og nogle af vore Folk ledsagede dem over Grændsen. — Men det gamle Træbeen skulde exemplariter straffes, og der blev holdt

Krigsraad om Maaden; thi da Nidingen var gammel og skrøbelig, skammede vi os for at prygle ham; og lade ham løbe med de andre, kunde ikke engang lade sig gisre, da han haltede saa stærkt. Her blev nu jeg, der hidindtil havde spillet en underordnet Rolle, tagen paa Raad med; thi de Fleste kiendte mig, og havde gode Tanker om min Opfindelsesevne.

Jeg sagde: Den gamle Knægt er en Allerhelvedeskarl, vi maae give ham en Forsmag paa Helvedes Badstue. — Hvad? sagde Een, skal vi da bringe ham paa Pinebænken? — Forstaaer sig, svarede jeg; men Pinebænken maa være menneskelig, og gisre os mere Morskab, end ham Smerte. Mit Forslag blev antaget, og udført paa følgende Viis.

Medens Sovedrikken virkede, bragte man Melchior Krykkefod til et afsides Sted i Skoven; her blev han, da Træbenet først var taget af ham, bunden fast til et Vognhiul og hidset op for Enden af en Pæl. Paa det nærmeste Træes Grene, som svævede ham over Hovedet, havde vi hængt Flasker med Øl, Viin og Brændeviin. En herlig Skinke og lækkre Pølser hang ogsaa rundt omkring, som Frugter. Paa Ost, Tvebakker og Brød var der ingen Mangel. Saaledes kunde han da lugte det meste, uden at naae det med Hænderne. Denne Straf var beregnet paa hans Fraadseri og Drukkenskab.

Lidt Honning havde vi smurt den arme Synder i Ansigtet, og det i Sandhed ikke for at forsøde hans Tilstand, men for at lokke Myggene og Fluerne did. Da alting saaledes var indrettet, skiulte vi os i det nære Krat, for at være usynlige Tilskuere til denne Comedie.

Den gamle Synder, som vaagnede og fandt sig paa Hiulet, skiælvede over sit hele Legeme, og da han var plaget af Gigt, som altid virker stærkest i det Øieblik man vaagner, troede han virkelig, at han var

levende radbrækket; en i de Tider meget almindelig Straf, som han vel hundrede Gange havde maattet lide, hvis han var bleven dømt efter de gieldende Love. Men da han nu i Angsten havde luret et Par Minuter, og ingen græsseligere Smerte følte, blev han endnu mere forfærdet, og troede der alt var gaaet Koldbrand i Kroppen paa ham. Han greb omkring med Hænderne, saae sig om, og da han mærkede at kun Træbenet var brukket fra Kroppen, og at han var bunden fast med Snorer, drog han et dybt Suk, og begyndte at orientere sig paa Steilen.

Nu stak ham Skinke- og Pølselugten i Næsen, og Lysten til at nyde vendte tilbage med Livsbevidstheden. Han strakte begiærlig Haanden op efter Brændeviinsflasken, efter Levnetsmidlerne; da han intet deraf kunde naae, begyndte han at bande forskrækkeligt.

Men hans Eder og Banden hialp intet, og som til Spot fløi Myggene og Fluerne frem og tilbage, fra Fødevarerne til hans honningsøde Læber, for at faae lidt Konfekt ovenpaa det solidere Maaltid. Men dermed var nu ogsaa Qviden forbi; han blev løst af sine Baand, og bragt til et Bord under Træet, hvor vi i det skiønne Veir vilde nyde vor Aftensmad og vor Hævn. Han maatte staae, som en Læredreng, nederst ved Bordenden, mens vi andre sadde til høibords. Det var ham heller ikke tilladt at tale et Ord, kun skulde han med foldede Hænder læse tilbords. Men han græd, saa den ene Taare ikke kunde bie den anden, svor paa, det var ham plat umuligt; han vidste ikke en eneste Bøn udenad, og bad os, dog ikke længer drille ham.

Saasnart han var mæt, blev han ført over Grændsen af nogle Kammerater, mindre af Strenghed end af Barmhiertighed; thi var han falden i Øvrighedens Hænder, var han ikke sluppen saa godt.

Da han var borte, og vi endnu sade tilbords, kom der en Skare, med Landser og Blikhuer paa, anført af en Mand i sort Kaabe med hvid pudret Paryk. Det var Byens Vægtere anførte af en Raadstueskriver, der kom som overordenlig Gesandt fra den høie Øvrighed. En Trompeter gik foran, stod hvert Øieblik stille, og blæste i Trompeten, for at lade os vide, at man begierede Stilstand, og at vi ikke maatte forgribe os paa Ambassadeurens hellige Person.

Vi gik ham altsaa med Ærbødighed imøde, og da han mærkede vor Underdanighed, holdt han os følgende Straffeprædiken med rynket Pande: Hvad er mig dette for Streger? Gior man saaledes paa egen Haand Oprør, in bona charitate, medens Hertugen er udenlands med sine Krigsfolk? Her kan det med Rette hedde: mens Katten er ude, dandse Musene paa Bordet. Men tager Eder i Agt, Krabater! Den leer bedst som leer sidst. Hvad er mig dette for et Væsen? Snart kommer vor naadige Fyrste tilbage, som et Stormveir, og da vil det baade gaae ud over de Fromme og de Ugudelige. Hvor understaaer man sig at radbrække en fyrstelig Hverver in effigie, som med durchlauchtigst Tilladelse gior Rekrutter? At lade ham læse tilbords og jage ham over Grændserne?

Men da vi havde fortalt Raadstueskriveren alting, og sagt ham, at vi agtede at giøre den høie Øvrighed en Foræring med de tolv erobrede Bosser, samt de fire skionne Heste, da opklaredes pludselig Mandens Ansigt. Han lod Vægterne gaae hiem til Byen igien, med deres Hellebarder og Blikhuer, satte sig tilbords, for at drikke med os, lovede at stille alting paa behørige Steder i det gunstigste Lys, og begyndte selv, som gammel Student, at istemme den latinske Drikkevise:

Gaudeamus igitur,
Juvenus dum sumus!

Skilsmissen.

Nu havde vi da Fred en tidlang. Min Broder gik til Værkstedet med de øvrige Svende, og jeg vandrede i god Mag, som sædvanlig, til Skolen med Bogen under Armen, for ikke at lære noget Ordenligt, og for at ærgre mig over mine Kammeraters ofte ondskabsfulde Kaadhed. Jeg var dog altid heller der, end hiemme, hvor det gik jammerligt til, siden min Mosters Giftermaal med Sebastian Veilchenblau. Denne lille Slubbert forvandlede sig snart til Husthyran, og pryglede sin tykke søvnige Kone, ved enhver Leilighed. Anledningerne vare ofte høist latterlige. Hun lod ham i det Hele raade i Huset, som han vilde, han var Herre over hendes Pung, han kunde giøre Giæstebud, og gaae selv til Giæst, naar han vilde. Heller ikke plagede hun ham med Skinsyge, endskiøndt han havde sig en Hiertenskiær. Her kom ham Historien om Abraham, Sara og Hagar vel tilpas. Hun sad sædvanlig hiemme i sin Stue og sov med Hunden i Skiødet. Naar Uhret spillede, vaagnede hun altid op. Men siden hun var gift, brød hun sig ikke mere om den gamle Elskovsvise, der klang om Dagen; derimod kunde hun aldrig om Aftenen høre den Psalme: „Naar min Tid og Stund er forhaand," uden at græde og tørre Øinene med Hunden; og da kunde jeg ikke andet, end have Medlidenhed med hende. Sagtens vilde hun undgaaet mange Ubehageligheder, hvis hun ikke havde indladt sig i theologiske Stridigheder, med den lille Handskemager.

Een Dag vare de i et overordenlig stærkt Klammeri. Striden var om Følgende: Min Moster paastod, Gud havde rigtignok, efter Bibelens Udtryk, skabt Himmel

og Jord i Begyndelsen; men hvis det havde været hans Villie, kunde han ligesaa godt skabt det altsammen tilsidst. Handskemageren raabte, det var platterdings umuligt; ligesaa gierne kunde man sye Handsker til Fødderne, og giøre en firkantet Triangel. Mosteren paastod, for Gud var ingenting umuligt. Jeg løb min Vei, for ikke længer at være Vidne til denne Strid.

Kort efter havde jeg den Sorg at miste min eneste sande Ven, min Broder. Vor Hertug kom hiem, og lod strax udraabe, at han vilde giøre fælleds Sag med Grev Mansfeld, der trængte ind i Østerrig med en Hær. Hertugen opfordrede alle vaabendygtige Undersaatter til at følge sig.

Neppe havde min Broder hørt det, før han forlod Værkstedet, ombyttede Vævestolen med Sværd og Landse, og sin Klaphue med en Blikhielm.

Aftenen før Hertugen drog bort med sine Krigere var jeg med min Broder paa Wartburg. Hertugen havde ladet ham indqvartere i Luthers Kammer, da han hørte, han var af hans Æt. Jeg kunde nu engang igien tilbringe en heel Nat med min Broder, og sove i Seng med ham, som da jeg var lille. Ak, det var sidste Gang! Jeg har siden intet hørt om hans Skiæbne; indtil da du, min Eberhard, kom paa min Øe, og fortalte mig at han er bleven Stamfader til en lykkelig Slægt. — Jeg greb Pennen og, dreven af min Følelse, skrev jeg til Afsked følgende Vers:

Ak Gud, min Broder kiære!
Du iler fra vor Stad.
Saa maa det nu da være?
Dig vinker Kampens Had.
Før nød vi Livet sammen
I Gammen,
Nu skal vi skilles ad!

Ved samme Hierte baaren,
Vi died samme Barm;
Deelte saa tro vi i Vaaren
Hinandens Fryd og Harm.
Nu, i den ældre Alder,
Nu kalder
Dig Verden med sin Larm.

Erindringen vil drage
Dig hid til denne Vraa;
I Aanden du tilbage
Vil tidt til Wartburg gaae;
Vil mindes Lampens Lue,
Den Stue,
Hvor først du Luther saae.

Og sidder jeg alene
Og paa hans Billed seer,
Paa Klippens øde Stene,
Hvor Rudolf er ei meer,
Da vil mit Savn jeg qvæde,
Og græde,
Mens Midnatsmaanen leer.

Hvor flyder nu min Taare
For hver barnagtig Kiv;
Kan Vennen Vennen saare
I dette korte Liv?
Modstridelig at være
Den Kiære?
En usel Tidsfordriv!

Men ak, Skilsmissen kommer,
Da see vi alting grant.
Den er en ærlig Dommer,
Men haard, som Diamant.
For silde vi begræde
Den Glæde,
Som pludselig forsvandt.

Nu i mit lille Kammer
Jeg sidder drøvelig.
Du, som fra Luther stammer,
Hans Aand ledsage dig!
O kom i Fremtidsdage
Tilbage,
Til Wartburg og til mig!

Min Broder læste dette Digt, omfavnede mig hiertelig, og jeg maatte endnu giøre en Afskrift deraf. Derpaa sagde han: Dette Blad tager jeg med; det skal hænge mig som en Amulet paa Brystet og gienne Kuglerne bort. Men den store Bibel har jeg ikke Rum til, den skal blive hos dig. — Ak, Rudolf, raabte jeg, saa maa du tage Uhret! Og skiøndt Timerne hurtig forsvinde i Menneskevrimmel og altid ny Eventyr, vil du dog undertiden, naar du seer paa den store Viser, der sniger sig langsomt hen, tænke paa din Broder, der længes efter dig i sin Ensomhed. — Ret saa! raabte Rudolf: Kriger og Præst. Tid og Evighed; Uhr og Bibel! Gud i begge. Nu maa jeg ogsaa giøre dig en Vise. Derpaa skrev han uden at betænke sig længe, følgende Linier:

Mangen Vei paa Jorden gives,
Haabet farver mangt et Blad;
Spæde Planter sammen trives,
Siden skiller man dem ad.

Aldrig kan dog Hiertet glemme
Barnlighedens første Ven;
Thi der er en lønlig Stemme,
Som forbinder dem igien.

Flyver end til fierne Linde
Fuglen, fra sin Rede kiær,
Veed den dog sit Træ at finde,
Mellem alle gamle Træer.

Lad os virke, lad os gavne,
Du i Celle, jeg i Dal,
Og lad atter Biſpen favne
Broderen ſom General.

Jeg var ſkilt fra min Broder, og forblev endnu et Aars Tid hos min Moſter. Da jeg havde faaet lidt meer Forſtand, kunde jeg ſelv drive mig til Flid, og giorde i den Tid ganſke gode Fremſkridt. Men den lille Salvator Veilchenblau, der egenlig blot burde havt dette ſøde Navn, fordi han ſaa tidt pryglede ſin ſtakkels Kones Ryg violblaa, kunde ſlet ikke udſtaae mig. For at hævne den ſtakkels Moſter, havde jeg engang, ved at ſkyde Brættet tilſide, ladet ham dumpe i Rendeſtenen, i al ſin Pragt og Herlighed. Herved fik hans Skarlagenskiortel ſaamange Pletter, at han, da han opbragt traadte ind i Stuen igien, med den knudrede Allongeparyk ſkievt hvirvlet over Panden, ikke ſaae en ſpættet Leopard, eller et Panterdyr, ulig. Han kunde rigtignok ikke beviſe noget imod mig, og jeg taug bumſtille; men havde han ikke før været min Fiende, ſaa blev han det nu.

En Middag, da jeg ſpiſte alene med min Moſter, begyndte hun, imod Sædvane, at tale ganſke fornuftigt, uden at betiene ſig, ſom ſædvanlig, af de gammeltestamentariſke Talemaader og Lignelſer. Heller ikke havde hendes Foredrag de rhetoriſke Vendinger, der næſten vare blevne hende til anden Natur. Hun talede om ſin Søſter, min Moder, vel uden Taarer, men ikke uden Følelſe. Det var mig paafaldende og det rørte mig. Hun talede endvidere om min ſalig Moders Grav, ſom hun hvert Fierdingaar, meget ſamvittighedsfuld, havde ladet opklappe og beſtrøe med Sand og Buxbom. Hun ſagde at hun vilde begraves ved Siden af ſin Søſter, naar hun var død. Derpaa ſtirrede hun ſmilende hen paa Luthers Billed (ingen ſlet Copie

af Originalen paa Wartburg) og sagde med en vis phlegmatisk Stolthed og Selvkiærlighed: Han var dog vor Stamfader! Jeg har dog altid saa gierne seet hen paa det kraftige Ansigt, naar jeg saadan sad med min lille Jolie i Skiødet, og naar Orgelværket gik i Uhret. Han holdt jo ogsaa meget af Orgelspil. —

Da hun havde talet disse Ord, vilde hun føre Skeen til Munden, men sov ind, inden Armen havde giort den halve Vei, og lod Haanden synke ned. Jeg var vant til sligt, og vilde vække hende igien. Men forgiæves! Den gode Moster sov den lange Dødens Søvn. Da nu just i samme Øieblik Stueuhret begyndte at spille den sædvanlige Elskovsarie, hvorover den salig Moster saa tidt havde grædt og jeg leet, rørte det mig ind i min inderste Siæl. — Stakkels Ursula raabte jeg, nu vil denne Vise aldrig mere vække en i Hiertet dybt giemt Erindring om et feilslaget Haab. Ak, hvi finde vi forfængelige unge Mennesker dog en gammel Jomfru ofte saa latterlig? Lad hende ogsaa have noget Underligt ved sig, det er jo mere til at græde, end til at lee over. Mange af disse Skabninger have eengang været henrivende Skiønheder; vore Fædre have glødet af Kiærlighed til dem, ligget paa Knæ for dem, havt søvnløse Nætter for deres Skyld, giort Vers over deres Perletænder. Et feilslaget Haab har for evig tilintetgiort deres Livs Lykke. Bestandig drømmende om et kiært længstforsvundet Øieblik, bleve de skiødesløse for Øieblikket, for dem selv, agtede ikke det Nærværende. Og vi spottede de stakkels Ulykkelige? Levningerne af en fordums Menneske-Skiønhed opvækker kun foragtelige Følelser i vore Hierter, og paa gamle forfaldne Borgmure skrive vi sværmerske Sange med hellig Ærbødighed! Og hvad ere dog Borgmurene andet end Steen og Gruus? Her derimod lever endnu en udødelig Siæl,

banker et Hierte. Og var denne Menneskesiæls Larve hæslig og modbydelig, saa at den bortskræmmede, hvad et følsomt tiende Hierte saa inderligt ønskede, o gode Gud, var det da et Under, om en endnu sælsommere Forstyrrelse, der grændsede til Vanvid, lidt efter lidt bemægtigede sig den Arme, og om denne Tilstand gav sig tilkiende i forvirrede Ord og Handlinger? Nei, min stakkels Moster, vedblev jeg, medens Uhret endnu fortlirede sin Melodie — et dødt Instrument af Træ og Malm skal ikke være den eneste Røst, som beklager din Død. Du har i mange Aar været god og velgiørende imod mig. Et varmt deeltagende Hierte skal skienke dig sin oprigtige Følelse. Jeg vil følge dig til Graven, og derpaa forlade et Sted, hvor der ikke lever et Menneske meer, som bryder sig om mig og min Skiæbne.

Da jeg havde holdt denne Parentation, medens Mosteren endnu sad stiv og fast ved Bordet, som sædvanlig, med Skeen i Haand, uden i mindste Maade at have forandret sig, traadte den lille Salvator Veilchenblau ind ad Døren. Han var i meget ondt Lune, og vilde til at skiende, men da han hørte, hans Kone var død, blev han pludselig oprømt, og begyndte at holde Lovtaler over den Hensovede. Han græd ogsaa noget; men jeg var saa ondskabsfuld at troe, det var af Glæde, høist af Taknemmelighed, fordi salig Ursula ikke længer var ham i Veien, men havde giort ham til eneste Arving.

Han satte sig endogsaa tilbords og spiste med god Lyst. Jeg vil, sagde han, bilde mig ind, at den salig Siæl lever endnu, og at jeg sidder tilbords med hende for sidste Gang. Hun var en from Christen, og jeg er slet ikke bange for hende. Hun har ofte siddet saaledes i levende Live, uden at tale et Ord, hun vil heller ikke giøre det nu, hun er død.

Jeg blev opbragt, men fattede mig, og sagde rolig: Spiis kun, Salvator! Velbekomme Jer! I har jo dog ikke ægtet min stakkels Moster for andet, end for at leve som den rige Mand. Men med den Døde skal I ikke drive Jert Abespil. — Jeg kaldte paa Folkene, og lod dem bære Liget bort. Han undrede sig over min Dristighed, men vovede dog ikke at sige et Ord derimod; kun bemærkede han tørt: I veed, Eders Moster har giort Testament, jeg er Universalarving. Men hundrede Daler har hun dog testamenteret Eder; dem skal I faae imorgen, og saa ønsker jeg Eder en lykkelig Reise.

At leve af Eders Ædelmod, svarede jeg, var at blive sat paa al for ussel Kost. Jeg under Eder disse Grunker, som I ved Giftermaal med et gammelt Fruentimmer, har skilt min Broder og mig ved. Jeg forlader strax Eders Huus. Men vogt Jer for at tale et eneste Ord, mine Forældre, min Moster, min Broder eller mig til Vanære, medens jeg endnu er i Eisenach.

Jeg forlod Huset, og følte mig meget lettet, ved at jeg engang havde givet ham det glatte Lag.

Da jeg havde faaet mine hundrede Daler udbetalt, tyktes det mig, som aldrig før havde havt meer end et Par Skilling i Lommen, at jeg aldrig i Fremtiden kunde komme til at trænge. Jeg boede hos en Skolekammerat, en god Ven, ved Navn Seifart, nogle Aar ældre end jeg; et godt Hoved, men et phantastisk, dog tillige elskværdigt Menneske.

Man skulde troet, at min Exonkel og jeg aldrig mere vare komne hinanden for Øine, og dog maatte vi et Par Timers Tid gaae roligt og sædeligt ved Siden af hinanden, Skridt for Skridt. Han kunde ikke undgaae at lade mig bede til at følge min Moster til Jorden, siden jeg var hendes nærmeste Slægt. Saaledes ginge vi da langsomt sammen, indhyllede i

vore sorte Kapper, Liigkisten nærmest. Jeg var det eneste Menneske, som var bedrøvet, medens Liigfærden varede. Men den lille Veilchenblau havde den Fordeel, at Øinene altid randt ham i Blæst; han tørrede dem flittigt med det hvide Tørklæde, og Tilskuerne vare meget opbyggede over hans Deeltagelse. Jeg kunde ikke græde. Først da jeg hørte en sagte Klingen af en Bialde, bag Liigfølget, og opdagede den lille Hund, som ogsaa fulgte sit Herskab til Jorden, blev jeg smeltet af en sympathetisk Følelse. Denne blev endnu større, da jeg saae ned i den aabne Grav, og opdagede en Kant af min Moders Liigkiste, der var blottet ved Gravningen. — Da Liget var sænket ned, og jeg havde læst et Fadervor med Hatten for Øinene, gik jeg min Vei, og har fra det Øieblik af aldrig seet min Mosters Huus, eller min Fødeby Eisenach igien.

Eventyr.

Man kunde sammenligne de første skionne Børneaar, der uskyldig henleves i Hiemmet, med de venlige Martsdage, som uventede henrykke os. Solen skinner da varm, Græsset begynder at spire, Violerne blomstre. Stuevinduerne paa Solsiden aabnes; ja man finder det vel endog for hedt i Stuen, sætter sig udenfor paa Bænken i Middagsolen, og bilder sig ind, det er alt Sommer. Men see, da kommer den vilde April, med sit Vægelsind, sine Lidenskaber, sin Regn, Storm og Hagl.

Otte Dage efter min Mosters Jordefærd, sad jeg med min Ven Seifart og flere lystige Fyre, i et Værtshuus, to Miil fra min Fødeby, med firsindstyve Daler

i Lommen; de ti havde lille Veilchenblau givet mig adskillige Smaaregninger for, og de andre ti havde jeg brugt, til at give mine Kammerater et Afskeds-gilde og til at kiøbe mig Klæder for.

Seifart sad ved Enden af Bordet, med en Flaske fransk Rødviin for sig; alles Øine vogtede paa ham. Jeg vilde ønske, jeg kunde give Eder ret et lignende Billed af dette forunderlige Menneske. Han var temmelig høi, rank og bredskuldret, men mager; alting paa ham var Sener og Nerver. Hans Ansigtsfarve var bleg og faldt i det Gule, naar han var rolig; men saasnart han begyndte at tale, glødede Kinderne smukt, og de store brune Øine funklede.

Skiøndt han i det Hele taget foragtede Verden, lyste dog en ubeskrivelig Ynde og Venlighed frem imod de Mennesker, som han eengang havde fattet Godhed for. Men disse maatte ogsaa blindt hen rette sig efter ham, ellers bruste han op. Skiøndt han ikke giorde meget af Poesie, fordi hans egoistiske Natur ikke selv kunde øve den, var dog hans hele Væsen poetisk. Enhver Hændelse, ethvert Menneske, som mødte ham, forstod han at see fra den eiendommelige Side, og hvad han tænkte og meente, kunde han strax udtrykke med naturlig Veltalenhed. Men alt hvad han skulde, maatte være improvisatorisk, paa staaende Fod. Hans Indfald, hans Tanker, hans Begeistring lignede Champagneskum, der øieblikkligt bruser og vil nydes strax.

Brødre! sagde han, idet han fyldte os vore Glas, med den fyrige, endnu aldrig smagte Burgunder: der gives i Grunden ingen høiere Lykke, end det skiønne, fri omtumlende Liv. Saaledes have alle dygtige Mennesker egenlig ogsaa bestandig levet, fra de ældste til vore Tider. Hvilket Gaudium maa det ikke have været for Inachus, Cadmus og Cecrops, at lande med alle de lystige Kammerater i smaae Skibe, paa fremmed Kyst,

og indføre en ny Levemaade? Men da de lærte at læse og skrive af Erichtonius, var det ude med dem; og Perikles var, med samt sin Agtelse for Kunst og Videnskab, en Philister. Argonauterne seilede til Kolchis; Hellenerne til Troya. Den forblindede Verden troer, de giorde det, for at faae et forlobent Qvindfolk tilbage, eller et sælle gyldent Skind, men de betiente sig af dette Skalkeskiul, for at kaste de Svage i Aanden Blaar i Oinene. I Grunden løb kun Munden dem i Vand efter et godt Eventyr. Hvilken Fornøielse maatte det ikke have været, at leve med Romulus, Remus, og at danne en Fristat med dem, mod Sabinerne, Albanerne, og hvad de Spidsborgere videre heed. Dog, skulde jeg ønske mig at leve med Romulus, saa var det for at slaae ham ihiel igien, fordi han, ligesom den første Philister Cain, dræbte sin Broder af ussel Skinsyge. Remus har udentvivl været en ganske anderledes Karl. Han udloe Broderens barnagtige Indretninger; denne vilde allerede giøre en Vold, for at tvinge Indvaanerne ind i Borneertheden. Men nu kom Burscherne af den rette Suurdeig: Odin, med sine Aser, til Norden; Cimbrer, Teutoner, Longobarder til Syden. Det var engang Eventyrere i stor Stil. Siden efter slappede den misforstaaede Christendom sagtens Menneskeslægten noget igien. Men saa kom Normannerne og lærte Sydlænderne Mores. Et ridderligt Sindelag udbredte sig, og snart kunde Korsfarerne maale sig med Cimbrer, Longobarder og Normanner. Rigtignok maatte de atter smøre Philisterne Honning om Munden. Men det var dem ikke meer at giøre om den hellige Grav, end om Keiser Frederiks røde Skiæg. Siden den Tid har desværre Philisteriet udbredt sig. Men Vorherre sørger dog for Sine. Nu ere vi Protestanter. Og hvad protestere vi egenlig imod? Spørger Mansfelds, Hertug Christians Skarer,

spørger Tillys og Wallensteins, hvad de slaaes for? Gud straffe mig, om de vide det. De søge kun Eventyr, og ere hinanden høist forbundne, fordi den forskiellige Tænkemaade giver dem Anledning til at bevæge sig heroisk og eventyrligt mod hinanden.

Her tømte han sit Glas og blev ved i sin Tale: Nu kunde vi sagtens giøre fælleds Sag med een af disse store Hære; men saa bleve vi Trælle, der blindt maatte adlyde en mægtig Anfører. Soldaterne ere her kun Brikker paa det store Skakbrædt; den bedste Skakspiller er den bedste Helt. Nei, levede vi endnu i de vandrende Ridderes Tider, saa vilde vi, i Guds Navn, drage paa Eventyr, staae Enker og Faderløse bi, forsvare Jomfruer og skille Philisterne ad. Men Verden vil ikke vide mere af nogen Ridderaand, Enkerne ville ikke staaes bi, Jomfruerne ville ikke forsvares, Borgere og Bønder ikke kommes til Hielp. Og Røvere ville vi ikke være; skiønt denne romantiske Streifen omkring i de friske, grønne Skove har noget yderst Tillokkende. Men Røverne ere Lumpenpak og de allerværste Philistere. De flakke ikke om af Kiærlighed til Eventyr, ikke for at øve Kræfter og Mod, men af Myrdelyst, af Vindesyge. Fanden tage alle slige usle Bevæggrunde.

Men jeg veed en Udvei, — vedblev han, — hvorved vi kunne vorde Konger, Helte, Patriarker, Borgere, Bønder, Røvere, Tyrker og Jøder; udøve Ædelmod uden Selvopoffrelse, Grusomhed uden Samvittighedsnag. Vi ville være Comødianter! Vi ville opføre gamle Fastelavnspil, Farcer, Tragødier, ja selv moralske Legender. Og jeg vil være Formand for Banden.

Seifart havde ikke havt Halvdelen af sin Veltalenhed nødig, for aldeles at stemme os unge Mennesker efter sit Ønske. — Men vi ville forædle Haandværket, vedblev han; ikke drage omkring som Bacchanter, og tvinge de Svagere til at tigge for de Stærkere. Heller

ikke ville vi give os ud for Troldmænd, Skattegravere, Astrologer og Negromanter. Endnu betragte vi kun Livet fra den lystige Side. Naar vi blive ældre, ville vi ogsaa være alvorlige. Endnu synge vi:

Nonnen drak, og drak med Munken,
Karle, Piger tømte Dunken;
Vor Prior med hele Flokken,
Og Forvalteren med Kokken.
Og for Paven, Fædrelandet,
Drak de Vinen uden Vandet.
Og for Konge, ja for Pave,
Drak Enhver sig reent af Lave;
Pimped Morgen, pimped Aften,
Til der ei var meer af Saften. *)

Nu droge vi lystige afsted med vor Seifart, som Trækfuglene i ubekiendte Egne, og morede os; men da der begyndte at blive Ebbe i Pungen, sagde han: Nu, Børn, maae vi arbeide.

Temmelig trætte og meget trængende kom vi en deilig Aprilaften forbi en Ridderborg paa Thüringerfieldet. Vor Veiviser pegede, i Forbigaaende, paa en stor, rusten Jerndør i Klippen. Vi troede det var et Fængsel, men Veiviseren sagde, at Ridder Curt von Knaufdegen, der boede hist oppe paa Borgen som Enkemand, havde sin Vinkiælder her. Det var en venlig,

---

*) Efter den gamle Vise:

Bibit ille. bibit illa,
Bibit servus cum ancilla;
Bibit Abbas cum Priore,
Bibit coquus cum factore.
Et pro Rege, et pro Papa
Bibunt vinum sine aqva.
Et pro Papa, et pro Rege
Bibunt omnes, sine lege.
Bibunt primum et secundo,
Donec nihil sit in fundo.

oprømt Mand, fortalte han, der godt kunde lide Løier iblandt, og som til den Ende tidt forklædte sig som slet og ret Borger, for at tale med de Reisende i Værtshuset, og give sig i Kast med dem. Det kunde hænde sig, at vi ogsaa traf ham i Aften.

Neppe havde Seifart hørt dette, saa hviskede han til os: Vi ville heller have vore Løier med ham; og dersom ikke alting er imod os, saa skulle vi endnu i Aften smage Ridder Curt von Knaufdegens Viin.

Nu maa man vide, at vi havde optaget en Bonde, ved Navn Barthel Schmolz, i vor Bande; han havde en tyk Mave, en bred Mund og et taabeligt Ansigt. Vi brugte ham til at børste vore Klæder og Skoe, og Seifart havde endnu af en anden Aarsag taget ham med; thi denne Barthel var en comisk Maske, som kunde være os til største Nytte i vore Efterspil.

Da vi traadte ind i Giæstestuen, sad en ærbar gammelagtig Borger ved det blankskurede sneehvide Egebord, hvis Midte var indlagt med sort Skiffer. Han havde et stort Bæger staaende for sig af Buxbom, hvorpaa den berusede Noah, der tildækkes af sine baglænds gaaende Sønner, kunstigt var udskaaren.

Vi gave vor Veiviser Drikkepenge, han var veltilfreds, og hviskede os, til Tak, ved Afskeden i Øret: Den Mand, der sidder, er den omtalte Ridder Curt von Knaufdegen, en hiertensgod mandhaftig Herre. Men her i Værtshuset maae I ikke forlade Jer paa hans Ærlighed. Under Borgerkiortelen skiuler Ridderen sig, og Træbægeret er ikke fyldt med Værtens sure Viin, men med den herlige Druesaft, fra Kielderen, jeg viste Jer. — Veiviseren gik. Seifart havde med to Ord sagt os, hvad vi behøvede at vide, og Barthel begreb sin Rolle.

God Aften, I høviske Ungersvende! raabte Ridderen os imøde. Hvad ere I, med Forlov? Omvandrende

Skolarer formodenlig? — Vi ere Studenter, som reise til Erfurt, for der at fortsætte vore theologiske Studeringer; svarede Seifart høfligt. — Nu, det er vel giort af Jer, vedblev den gamle Herre; det fornøier mig altid at see unge raske Folk, der lægge sig efter den himmelske Videnskab, saaledes som den udødelige Luther har rendset os den, fra alle Udvæxter og Tilsætninger. — Ved disse Ord fik jeg, efter Sædvane, stor Lyst til at fremstille mig som den salig Doctors Ætling, men et Blik af Seifart bandt min Tunge. Idet han vendte sig til Barthel, spurgte han ham smilende: Naa, Barthel! hvordan gaaer det? Er du endnu altid saa træt? Du gad vel gierne have en god Taar Viin at lædske dig paa? Den gamle Viinkiælder deroppe i Klippen, med de forfaldne Trappetrin og den rustne Dør, fik dig Munden til at løbe i Vand. Ikkesandt?

Den gamle Viinkiælder? sagde Ridderen. — Ja vist, vedblev Seifart. Jeg har rigtignok fortalt Knægten, at det spøger deroppe, og han pleier ellers at være bange for Giengangere, men hans Bug gaaer ham over alting, som I seer; og naar han blot kan drikke god Viin, forskriver han sig gierne til Fanden, med Krop og Siæl. — Ja, svarede den gamle Ridder, som strax mærkede hvor Seifart vilde hen, rigtignok siger man, det spøger der. Har du ikke hørt tale om den Viinkielder før, min Ven? — Nei, svarede Barthel svinepolisk, men jeg gav meget til, at jeg kiendte den ret.

For hundrede Aar siden, vedblev Ridderen, skulde en ligesaa forvoven Svend som du gaae til Kiøbstæden. Da han kom i Nærheden af den gamle Viinkiælder, fik han Lyst til at undersøge den nøiere. Han saae sig om, og fandt Døren aaben til en Trappe, hvor der var ganske lyst. Han steg ned, og befandt sig pludselig i en Kiælder, med Viinfade, i Rækker, til

begge Sider. Han havde to store Krukker med, som rummede flere Kander hver. Vinen var fortræffelig; men dog kunde intet i Verden formaae ham til at vove den Spøg endnu engang. Længe efter har man fundet Nøglen til Viinkiælderen siddende i Døren; og den hænger til en Amindelse, stor og ruften som den er, der henne paa Væggen i Stuen.

Har han da seet Spøgelser? spurgte Barthel. — Formodenlig, svarede Ridderen. Man siger, Giengangeren havde forudsagt ham sin tilkommende Død; og han skal ogsaa ganske rigtig være død derefter. — Jeg kunde selv have stor Lyst, sagde Barthel, til at prøve den Valfart.

Den gamle Ridder trak Seifart hen i en Krog, og sagde: han vilde gierne have nogle Øxier for med Tykkerten. Seifart lod som han blev forundret, giorde Complimenter og var strax villig til at giøre fælleds Sag med Ridderen.

Den gamle Herre sendte Jilbud til Borgen, for at lade hente hvad man behøvede. Barthel maatte Værten forsinke. Os andre havde Ridderen midlertid bragt ned i Hvælvingen ad en Gienstie. Her fandt vi Lys og et lille Bord med Tavle og Griffel. Som Biergfolk, eller Svartalfer, maatte vi krybe i sorte Overtræk. Neppe vare vi færdige, saa kom Barthel. Vi havde sat vore Lys i en Klippekløft, for at han ikke strax skulde see os. Med en Hornlygte i den ene og en Spand i den anden Haand, treen han ganske forskrækket ind, og hans Ledsager forlod ham ved Døren.

Barthel spillede sin Rolle godt. — Her staaer Navne nok, deiligt skrevne med sorte Bogstaver paa hvide Skilter, sagde han, men det er galt Latin, som ingen kan læse. Hvad giør jeg nu? Maaskee tapper jeg af den urette Tønde.

„Tap af det Øxehoved, som du lægger din Haand

paa," tordnede den gamle Ridders hule Røst ud af Bælmørket. — Barthel skiælvede, saa at hans Lys nær var faldet om i Lygten; men pludselig, som om der gik ham et Lys op, giorde han et dybt Buk til alle fire Verdenshiorner og raabte: Mangfoldig Tak, naadige Herr Gienganger! Jeg mærker, I mener mig det ærligt.

Nu havde den gamle Ridder atter Lyst til at brøle forfærdeligt; men da han frygtede, Barthel i sin Angst skulde glemme at dreie Hanen om og spilde Vinen paa Gulvet, taug han stille; thi den skionne gyldne Kilde sprudlede alt i Spanden.

Medens Bonden vendte os Ryggen, havde vi Tid nok til at blive tilsyne; og da han dreiede sig om igien, for at gaae bort med den fulde Spand, sadde vi tre ærværdige Oldinger (Seifart, jeg og en tredie Kammerat) i Biergmandsdragter, med lange hvide Bukkeskiæg og Regnetavler foran os, ved det lille Bord, og spærrede ham Veien.

Nu skulde Draklerne tale; og her viste sig den gamle Ridders Godhiertighed. Giører ham det kun ikke alt for broget, hvidskede han os i Øret: man har før seet, at en dum, stakkels Diævel er falden i Afmagt af Skræk over saadant Hokuspokus, og har udgivet sin Aand. — Vær ikke bange, Herr Ridder, svarede Seifart, denne Karl har slet ingen Aand at udgive. Hvor lang Tid, Broder, spurgte Seifart mig nu høit, med huul Røst, — mener du vel, at denne uforskammede Tykkert, som bortstiæler vor Viin lige for vor Næse, endnu har at leve, stiæle og drikke i? — Kun en stakket Tid — var mit Svar — (Barthel skiælvede) vil han endnu drikke Viin. Skiæbnen har bestemt ham Døden i Øl og Brændeviin, og det ei engang af bedste Slags. — Ak, gode Gud, raabte Barthel fornøiet, — det er jo dobbelt saa stor Lykkesalighed, som en stakkels Bonde kunde haabe. Mange

Tak, kiære naadige Diævelskaber og Giengangere, for den gode Viin og den endnu bedre Spaadom. Thi skulde jeg ogsaa have den Skiæbne paa mine gamle Dage, at maatte tage tiltakke med Brændeviin og Øl, saa veed jeg dog, at man ogsaa kan blive overmaade godt fuld af disse tvende Drikkevare. Ere I salige Aander, saa ønsker jeg Eder at Saligheden maa vare til den yderste Dag; skulde I derimod være fordømte, da er det vist skeet af Vanvare; Vorherre vil nok forbarme sig over Eder, og forløse Eder af denne Arrest; skiønt en god Viinkielder ingenlunde kan kaldes et haardt Fængsel.

Derpaa vilde han gaae, men for at han dog ikke skulde dandse paa lutter Roser, giennem Jammerens Huler og Elendighedens Haller, slukkede vi Lysene og fulgte ham hylende tildørs med vore Krabasker.

Den gamle Ridder loe hiertelig over denne Spøg, tog Afsked med os, da det var silde, og indbød os, at spise hos ham paa hans Borg, næste Morgen Kl. 10.

Vi ilede til Værtshuset, og traf Barthel der med Viinspanden. Aftensmaden smagte fortræffeligt, oven paa alle disse Eventyr; og i den ædle Viin drak vi den ædle Ridder Curt von Knaufdegens Sundhed.

Ridderen og hans Borgkapellan.

Hvor fornøiede det mig, næste Morgen, at bestige Fieldet, med mine lystige Staldbrødre, og trine ind i den gamle Ridderborg.

Man bragte os giennem en Forstue og den smukke Riddersal, ind i v. Knaufdegens Dagligstue. Hans Borgkapellan stod for ham, og havde fuldendt en Skrivelse i hans Navn. Den gamle Herre trykkede Knappen af sit Sværd i den ved Brevet hængende Voxklump. Heraf saae man, at Ridder Knaufdegen ikke forstod at skrive.

Han hilste os venligt og spurgte, da han havde seet sig om: Hvorfor have I ikke taget Barthel med? — Strenge Herre, svarede Seifart noget ømfindtlig, han er vor Tiener, vor Opvarter. — Han var dog Hovedmanden i Comedien igaar, sagde den gamle Ridder tørt; og med en neppe mærkelig Rynke i Panden lagde han til: Jeg tænkte ikke, vi idag tog det saa nøie med Rangen. — Hvis det er saaledes meent, svarede jeg, saa takke vi for den tiltænkte Naade, og drage i Guds Navn videre. — Naa naa, min unge Spradenfelt, sagde Ridderen godmodig, du er mig fordømt kort for Hovedet. I ere Studenter — Theologer, — lærde Herrer; for dem bør en gammel Ridder have Respekt. — Seifart betragtede mig med et spodsk Smil, rystede paa Hovedet, og sagde: Det maa I ikke regne vor Ven Herr von Luther saa nøie, strenge Ridder! Herr von Luther? sagde den gamle Ridder — den adelige Slægt kiender jeg ikke. — Seifart, sagde jeg idet jeg trak ham ved Kioleærmet; endnu et eneste saadant Ord, og du seer mig for sidste Gang. — Tilgiv, Herr Ridder, vedblev Seifart, det er saa en lille Spøg vi unge Mennesker have for mellem hinanden. — Hvis I ønsker det, kunne vi gierne strax sende Bud efter Barthel.

Han kunde varte op med ved Bordet, sagde Herr von Knaufdegen. Og vide I hvad? En bedre, reenligere Dragt skulde han dog med Rette have paa. Hvis I intet have derimod, vil jeg forære ham en funkelnagende ny Narredragt, som min salig Faders Nar kun har baaret et Par Gange, før han døde. Den har ligget tyve Aar i Klædeskabet, og naar den bliver banket, børstet og luftet, er den saa god som ny. Den vil klæde ham godt. Jeg haaber ikke, han har noget at indvende mod Rævrumpen, Biælderne og Æselørerne? — Ikke det mindste, svarede Seifart og

vi andre med ham, meget fornøiede og tilfredsstillede. Strax blev der sendt Bud til Værtshuset efter Barthel.

Medens den gamle Ridder kaldte en Svend, og lod ham besørge Brevet, indlod Kapellanen sig i Samtale med os. Vi mærkede nok, at han skulde føle os paa Tænderne, hvor lærde vi vare; men han var selv et høist uvidende Menneske, som i sine unge Dage havde været Munk, og siden var gaaet over til den lutherske Troesbekiendelse. Da Seifart gik ham paa Klingen med sine latinske Floskler, tabte han Næse og Mund; og for at vi ikke skulde røbe ham, overøste han os med Lovtaler, da Ridderen kom tilbage.

Nu, det glæder mig, sagde von Knaufdegen, at I ere haabefulde Ungersvende. Nu skal jeg ogsaa vise Eder min Borg medens der bliver dækket Bord.

Derpaa førte den gamle Herre os omkring. Vi maatte bestige og omvandre den farlige Ringmuur med ham. Derpaa besaae vi Værelserne. Han aabnede os Rustkammeret, fuldt af Steenøxer og Askekrukker, fra de ældste Thüringers Heltetid. Skiønne Harnisker, Hielme og Sværd, fra yngre Tider, hang i glimrende Rækker. Men hvad der morede os meest, var en stor Samling Drikkekar af Guld, Sølv, Træ og Elfenbeen. Af alle mulige Skikkelser kunde man drikke: af Skibe, Veirmøller, Lygter, Sækkepiber, Vindruer, Æbler, Paafugle, Abekatte, Munke, Nonner, Bønder, Dyr og allehaande Horn.

Den gamle Ridder tillod os at vælge, hvilke Drikkekar, os lystede. Vi valgte nogle grønne Glas, dannede som Viindruer. — Det have I giort vel i, sagde den gamle Ridder; Rhinskviin maa drikkes af grønne Glas; og det andet Skramleri er mere til Spas, end til Nytte. Hvem Pokker vilde drikke af Vindmøller, Nonner og Munke, naar man har Glas?

Da vi traadte ind i Spiſeſtuen, ſtod Maden paa Bordet; det meſte efter den Tids Maade røget, indſaltet og pebret. Dog ſtod der ogſaa en ſtor ſtegt Kapun for Borgkapellanen, ſom ſtrøg Kioleærmerne op og giorde ſig rede til, med en lang blinkende Kniv i Haanden, at ſkiære for, og lod nu førſt ret til at være i ſit Element. Tre Tienere ſtode bag Stolene, og imellem dem Barthel ganſke ærbar, med en Serviet under Armen, klædt ſom Hans Wurſt, med lange nedhængende Æſelsøren. Naar han imellem rørte ſig, klang Biælden ham bag i Rævehalen, ſom paa en lille Stuehund; dette giorde ham undſeelig, og derfor blev han for det meſte ſtaaende ſom grundmuret til Gulvet. Ridderen hilſede ham ganſke alvorlig, med et venligt Nik, og efter hans Exempel lode vi andre ogſaa, ſom om ſlet intet uſædvanligt foregik.

Da Kapellanen havde læſt tilbords, overfaldt han Kapunen, og krammede lidt efter lidt alle de Anekdoter ud, ſom findes i Frater Johannes Pauli Vademecum. Dog havde han ogſaa ſelv undertiden pudſige Indfald, og det var rørende at ſee, hvordan den gamle Ridder, der formodenlig hver Dag maatte døie diſſe Hiſtorier, anſtillede ſig forundret og overraſket, ſom om det havde været førſtegang, og ſtirrede os ſtivt i Øinene, for at opfordre os til at lee. Altſammen for at ſtille ſin Kapellan i det gunſtigſte Lys, og for at more os.

Kan I vel ogſaa ſkiære en Kapun for, Fader Gottſkalk? ſpurgte han ſpottende, ſiden I dog ſtaaer ſaa forvoven der, med det blinkende Staal i Haand? I er maaſkee bange for Herr Ridder, ſvarede han, at jeg ſkal foreſkiære denne Steg, ſom fordum Adelsmandens Skriftefader? — Nu, hvad giorde da han? ſpurgte Ridderen, i det han nysgierrigt ſtirrede paa os; og vi mærkede meget godt, at han kunde Hiſtorien

uden ad. — Han skar først Hovedet af Kapunen, sagde Herr Gottskalk, og lagde det for Adelsmanden selv, fordi det tilkom ham med Rette, som Familiens Hoved. Fruen fik Halsen, fordi hun var Hovedet nærmest; Frøknerne Vingerne, fordi Pigebørn flagre hid og did med deres Tanker; og Sønnerne fik Benene, som Støtter for Familien. Men den uformelige Krop tog Munken selv, fordi han ogsaa var saadan en Klods uden Hoved, Hals, Vinger og Laar.

Ridderen loe, fyldte vore Glas, og fortalte Herr Gottskalk, at han idag havde viist os Borgens Sieldenheder. — Da vare de dog sikkert intet imod de tre Sieldenheder i Leipzig, sagde Kapellanen. — Hvad var det da for nogle? spurgte Ridderen, og saae paa os. — Munkene — vedblev Kapellanen — solgte der Korn hele Aaret igiennem, og havde ingen Marker; opførte store Bygninger, og vare Staaddere uden Penge; og fik Børn hvert Aar uden at være gifte. —

Vore Fremmede have endnu ikke seet Kapellet, sagde Ridder Knaufdegen, der maae I vise dem det skiønne Altarblad. — Det kommer an paa, om de helst ville see Vorherre død eller levende, svarede Kapellanen; det kunde ellers let gaae mig, som Maleren med de tre Bønderkarle. Hvordan gik det da ham? spurgte Ridderen og saae paa os. — Kapellanen vilde først drikke engang til sin Mad; men skyndte sig for meget, og fik Vinen i Vrangstruben. Seifart benyttede denne Pause, og tog til Orde: Tillad, Herr Ridder, at jeg fortæller Historien, medens Herr Gottskalk faaer sit Veir igien; jeg har ogsaa læst den, hos Frater Johannes Pauli. Maleren spurgte dem, om de vilde have en død eller levende Christus? Min gode Mand, svarede Bønderne, mal os en Levende! Ere vi ikke fornøiede med ham, kunne vi jo altid siden slaae ham ihiel.

Jeg hører dog intet heller, sagde den gamle Ridder, end slige lystige Historier. Det er saa morsomt ved Bordet; man leer og fordøier Maden bedre. — Visselig, svarede Seifart, til Afvexling kan det være godt nok. Kun maa slige Anekdoter ikke følge Slag i Slag ovenpaa hinanden; thi da kunde man ligesaa gierne sætte sig alene hen paa sit Kammer, med et gammelt Vademecum i Haanden. — Det tilstaaer jeg, sagde Ridder Curt, bedre er bedre; og det Allerbedste er, naar man selv kan hitte paa gode Løier. — Men saa maa ogsaa Alvor smukt afvexle med Spøgen, bemærkede Seifart. Den evige Spas er et Slags Parforcejagt, hvorved tilsidst det ædle Dyr Vittigheden styrter og forbløder sig. Jeg har ogsaa mærket, at der gierne skiuler sig noget Uvenligt, Tilbageholdende, i det uophørlige Spasmageri. Man spøger, fordi man ikke troer hinanden ret; fordi man frygter for at blive uenige i en alvorlig Samtale. Ogsaa følger der altid paa saadan Overgivenhed en tom, flau Taushed, i hvilken man seer forlegen paa hinanden og ikke veed hvad man skal hitte paa.

I har Ret, min Ven, svarede den gamle Ridder, Sligt maa komme af sig selv, og ikke drives alt for vidt. — Hvorfor, vedblev Seifart, var altid Hofnarren, med samt sin Vittighed, et foragteligt Dyr? Fordi han var en Tiener? Paa ingen Maade! Det vare de andre Svende ligesaavel, og foragtedes dog ikke derfor. Nei, fordi han giorde et Håandværk af Spasmageriet. Det er altid en jammerlig Ting at skulle være lystig: derpaa giver vor Barthel os idag et indlysende Beviis. Igaar var han oprømt, da han endnu stak i Bondekoften; idag, da han har faaet Narredragten paa, har han mistet sit Lune, staaer med Servietten under Armen som en Dosmer, og ligner, med de nedhængende Æselører, en virkelig Æsel

Ved Gud, det er sandt! raabte den gamle Ridder. Hen med dig, Karl, og kom igien i dine gamle Klæder og med dit gamle Lune! Staaer han ikke der med det forbarmelige Ansigt og de foldede Hænder, som en arm Synder i Skriftestolen, der gierne vilde skiule Ræveskandsen for Vorherre selv, hvis han kunde. Saa sandt jeg lever, det alvorlige Skabilken faaer mig til at lee.

Saa har jeg jo opfyldt min Pligt, som Hofnar, hvis I gior det, sagde Barthel, og gik ud, fulgt af de andre Tienere, som efter Ridderens Vink lode os være alene ved Bordet.

Den Bondeknold har moret mig igaar i Vinkiælderen, sagde Ridderen. — Jeg troer der kunde blive en taalelig Comødiant af ham, svarede Seifart. Holder I af Skuespil, Herr Ridder? — Spørgsmaal, om jeg holder af dem, svarede den gamle Herre; men hvor skulde jeg vel faae slig en Fornøielse, her i min gamle afsides Rede? Jeg var engang i Dresden tilstede ved et Fastelavnsspil, og havde nær leet min Mave itu. Men der gaaer mig et Lys op! I ere vandrende Skolarer. I ere udentvivl — — Det maa forstaaes cum grano salis, faldt Seifart ham i Talen. Grano salis, gientog Ridderen, og vendte sig til Kapellanen, som sad ganske taus og stødt, fordi han ingen flere Anekdoter maatte fortælle, — hvad er grano salis, Kapellan? — Uden at sige et Ord, pegede Kapellanen med Kniven paa det for ham staaende Saltkar; og Seifart vedblev: Vi ere skikkelige Folk, og ordenlige Studenter, som alt Herr Gottskalk har sagt Jer. Vi have ogsaa isinde at fortsætte vore Studeringer med al Alvor og Flid; bede derfor, at I ikke blander os med det sædvanlige Kram. Men Ungdommen elsker Munterhed; hvis det skulde behage Eders ridderlige Giestfrihed at tage tiltakke med vore

første Forsøg i en Kunst, som Aristoteles og Grækerne agtede høiere end Alt —

Paa min Siæl, det er herligt, raabte den gamle Ridder. Ikke sandt, Kapellan? — Comødianter! sagde den geistlige Mand, og trak Rynker paa Næsen, ha ha! nu begriber jeg, hvorfor de gode Herrer selv ville snakke. Kun veed jeg ikke, hvad de da have saa meget mod Hans Wurst og andre saadanne Narrestreger. Paa Brøderne, velærværdige Herre, have vi intet derimod, raabte Seifart; men det gaaer os som andre Haandværksfolk: vi kunne ikke lide Bønhaser, som fuske os i Haandværket. Isvrigt, — tilsatte han fornemt, — spille vi kun for at øve vore videnskabelige Talenter. Vi give egenlig latinske Comødier; dog ogsaa Stykker i Modersmaalet. Ønsker I at see nogle Dramer af den udødelige Plautus, eller Terentius opførte, Herr Ridder?

Nei, nei, sagde Ridderen, tydsk, kiære Drenge! tydsk, at vi alle kunne forstaae det. Jeg vil indbyde saamange Folk dertil fra Byen, som Riddersalen kan rumme. Maaskee lyster Eders Strenghed at see den gruelige Tragødie om den vidtberømte Doctor Faust, samt nogle Hans Sachsiske Efterspil, hvori maaskee ogsaa Barthel med Held kunde optræde? — Ja, ja! svarede Ridderen; det er godt! det er herligt!

Saa vil da Eders Strenghed gunstigen tilgive os, vedblev Seifart, at vi allerede i Aftes have aflagt Prøver paa vor Duelighed, og opført Eder et lille muntert Stykke, for at vise Eder vore Gaver, at I ikke skulde kiøbe Katten i Sækken. Illusionen var dertil aldeles fornøden, og I vil altsaa ikke tage det ilde op, at vi dengang, — som altid maa skee ved slige Forestillinger, — bildte Eder noget ind, for at more Jer.

Hvorledes? raabte Ridderen vred, I have spillet Comødie med mig? — Ikke med, kun for Jer, Herr Ridder! svarede Seifart med et ærbødigt Buk. Vi have fordrevet Eder Tiden med en Spøg, og skaffet os selv et godt Glas Viin, som ikke var at faae for Penge. — Og Bondeknolden? — Vilde ikke været halv saa morsom, — vedblev Seifart, hvis han havde været virkelig bange.

Nu opstod der udenfor en forfærdelig Larm. De tre Tienere styrtede ind i Stuen med blodige Næser, og anklagede Barthel, der havde pryglet dem, fordi de havde skiældet ham ud for en Nar.

Skammer Eder for en Ulykke! raabte den gamle Ridder. Tre slige Flegler, der skulde være Ridder-svende, lade sig prygle af en eneste Bonde? Nu seer jeg, Barthel er en heel Karl, og jeg tilgiver Jer andre for hans Skyld. Min Borgfoged skal skaffe Jer Skiærmbrætter, og i Overmorgen seneste maa der op-føres et Stykke i Riddersalen.

Kapellanen indvendte, at de skiønne vævede Tapeter vilde tage Skade deraf; men uden at bryde sig om hans Indvendinger og Væv, stod Ridderen op, og ind-bød os at gaae paa Jagt med sig.

Bisekræmmersken.

Jeg begriber ikke, hvor Seifart saa hurtigt, med Borgfogdens Hielp, fik indrettet et Theater i Salen; jeg havde nok at passe paa mine egne Sager, thi jeg skulle spille Hovedrollen i et Stykke, som heed den forlorne Søn. Deels havde Seifart vel ikke Tid til at spille med, første Aften, fordi han tillige var Directeur og Maskinmester; deels har jeg ham mistænkt

for, at han brugte mig som Folie for sit Ingeniums Diamant; saa at man, naar jeg i Forveien havde anstrenget mig forgiæves, først ret skulde beundre hans Kunst efter Fortieneste.

Men dengang havde han forregnet sig, thi jeg fik et overordenligt Bifald. Jeg var en ret smuk Knøs, og den Skuespiller, der har dette Fortrin, spiller altid Qvinderne tilpas. I første og anden Akt fremtraadte jeg kiek og tillidsfuld, i al min Pragt og Herlighed. I tredie Akt, da jeg skulde æde af Trug med Svinene, var jeg vel ikke meer saa pyntet; men den phantastiske, sagtens noget forrevne, men derfor ikke mindre smukke Hyrdedragt klædte mig endnu bedre. Koner og Piger havde en ret hiertens Medlidenhed med mine nøgne Arme og Been, og græd ikke lidet, da den grumme Fader ikke strax vilde tage den bortløbne Herr Søn til Naade igien. Men da jeg nu lovede Bedring, i lange kiedsommelige Knyttevers, kastede mig for Faderens Fødder og blev løftet op af ham og trykket til hans Bryst, da begyndte der en forfærdelig Næsefnyden, og Bifaldet fik ingen Ende. Den lystige Person i Stykket derimod, Svinehyrden, lagde man slet ikke Mærke til. Kun nogle gamle Folk loe ad hans Pudsenmagerier, og iblandt disse Ridderen selv, der intet Dølgsmaal lagde paa den Forkiærlighed han bar for Barthel, der agerede samme Svinehyrde.

Jeg var ret oprømt, og da jeg, efter at Stykket var tilende, traf Seifart bag Skiærmbrætterne, trykkede jeg ham mere broderligt, men ogsaa mere kiek til Hiertet, end nogensinde før. Han modtog temmelig koldt mine Gunstbeviisninger, og sagde blot: Det fornøier mig, at vi endogsaa kunne behage Folk, som slet ikke vide hvad Kunst er. — Dette skulde jeg nu egenlig taget ham ilde op; men jeg havde ingen Tid. Der skulde spises nede i en stor Lade, hvor alt et langt

Bord var dækket. Dog, det var ikke efter Maden at Tænderne løbe mig i Vand, skiøndt jeg havde grebet mig dygtigt an, som forloren Søn; imellem Tilskuerne havde jeg opdaget en deilig Pige, hvis blaae, smægtende Øine bestandig vare henvendte paa mig, saa at jeg et Par Gange under Spillet nær var kommen ud af Concepterne. Hendes sorte rødtsømmede Livstykke, der sluttede ærbart om den fremknuppede Barm, de nedhængende blonde Flætninger, og den lille Gyldenstykkes Hue med de stivede Kniplinger, som bedækkede hendes Baghoved, uden at skiule Haarene foran, der skilte sig ad i Panden, klædte hende overmaade godt. Man sagde mig, det var en omvandrende Bissekræmmers Datter.

Jeg havde, strax efter at Stykket var ude, seet hende gaae op i det øverste Stokværk, til Borgfogdens gamle Kone, med en Æske Kniplinger; og jeg kiendte allerede Huset saa vel, at jeg, efter min Regning, maatte møde hende paa den lange halvmørke Gang, naar jeg skyndte mig noget.

Med bankende Hierte og skiælvende ilede jeg op ad Trappen. Jeg havde ikke ventet længe, før jeg hørte en Dør aabnes henne i Gangen, og gienkiendte den lette skiønne qvindlige Skabning, som kom hurtig tilbage. Mit Hierte bankede endnu stærkere, og en heftig Følelse sagde mig, at jeg maatte benytte Øieblikket, dersom det ikke skulde gaae tabt for evig. At Pigen holdt af mig, havde jeg tydelig mærket.

Da der pludselig mødte hende Nogen i den mørke Gang, blev hun forskrækket og udstødte et lidet Skrig. Jeg greb skiælvende hendes skiønne Haand og stammede sagte: For Himlens Skyld, kiæreste Jomfru! skrig ikke, giør ingen Støi, det er mig, det er den forlorne Søn. — Med disse Ord trak jeg hende hen til den matbrændende Lygte, at hun kunde see, hvem jeg var. —

Ak Gud, kiære forlorne Søn, sukkede hun venligt, og trykkede heftigt min Haand. I dette Nu laae vi i hinandens Arme. Hendes Mund, hendes Hænder, hendes Hals og Nakke blev bedækkede af mine Kys, hvilke hun stiltiende og ofte giengieldte. Det var et herligt Øieblik. Kiærlighed var det endnu ikke, men Forelskelse af det ædleste Slags; uden Forfængelighed, uden Forførelse, uden Synd.

Gud veed, hvorlænge vi vare blevne staaende saaledes i den mørke Gang, som Amor og Psyche, dersom ikke den gamle Borgfogedinde havde aabnet sin knærkende Dør, for at gaae ned til Selskabet. Brat var min skiønne frygtsomme Naa flygtet bort af mine Arme. Tumlende fulgte jeg hende ned ad Vindetrappen. Denne Aften havde jeg endnu den Glæde at sidde ved Siden af hende. Jeg vovede at berøre hendes Fingre, og at trykke dem med mine, naar jeg rakte hende Tallerknerne; det fandt hun sig i, uden dog at giøre Giengield. Men da jeg vovede at berøre hendes Fod lidt med min, trak hun den hurtig tilbage og rykkede sin Stol længer fra mig. Nu blev jeg vred, vilde ikke tale med hende, og vendte mig til min anden Naboerske. Da talede hun atter saa venlig til mig; hendes kiærlighedsfulde Blik hvilede paa mig, hun greb min Haand under Samtalen og trykkede den; og da jeg atter vovede at nærme mig hendes Fod, trykkede hun min ganske sagte med Spidsen af sin Sko. En himmelsk Ild giennemstrømmede mine Aarer, og da jeg i samme Øieblik skulde række hende en Suppetallerken, var jeg just ifærd med at hælde hende den glohede Suppe ned i Skiødet. Men Seifart, som sad ligeover for, fordybet i en Samtale med et smukt Fruentimmer, havde desuagtet holdt Øie med mig; han bøiede sig hurtig over Bordet, og greb Tallerkenen, just i det Øieblik, da den begyndte at gynge mig i Haanden.

Da Maaltidet var til Ende, blev man enig i at spadsere, siden det endnu ikke var silde, og det var deiligt Maaneskin. For at komme i den store Skov, gik vi først giennem en lille Lund; her var et Steengierde, som skulde overklavres, fordi Ledet var lukket. Min Skiønne var kommen op paa Gierdet, og mig tilkom det nu at hielpe hende ned. Men af ærbødig Beskedenhed, — egenlig af lutter Lyst dertil, — vovede jeg ikke at omarme de trinde Lænder. Jeg tog hende om Smalbenene, nede ved de nydelige Fødder; derved tabte Legemet Ligevægten, hun vaklede, og havde maaskee slaaet Hovedet i Stykker mod Steengierdet, hvis ikke lykkeligviis Seifart, — der ikke havde været halv saa undseelig for sin langt tungere capitolinske Venus, — var sprungen til, og havde reddet min styrtende Pige.

Plager da Fanden dig skinbarlig, Menneske? raabte han. Er du gal? Vil du i Aften myrde den søde Glut, paa alle mulige Maader? Først koge hende levende, og saa slaae hende Hierneskallen ind? — Ak Gud, kiære Jomfru, sukkede jeg, idet jeg kyssede hendes Haand, tilgiv! Det var af bare — af bare — af bare — Af bare Dumhed! raabte Seifart, idet han forlod os, og atter skyndte sig hen til sin Skiønne, der bragte sine Klæder i Orden, hvilke vare blevne noget forskubbede ved Nedhielpningen. — Men den kiære Pige vidste nok, hvorfor jeg havde baaret mig saa keithaandet ad, og tilgav mig gierne.

Næste Dag maatte hun følge sin Fader omkring i Egnen og i Kiøbstæden; først følgende Dags Aften saae jeg hende igien i Ridersalen, da den gruelige Tragødie Doctor Faust blev opført. Jeg spillede ikke med i Aften, stod iblandt Tilskuerne, og havde valgt min Plads saaledes, at jeg under Forestillingen bestandig kunde have hende i Øiesyn. Ak, hvormange forelskede Øiekast verlede vi ikke denne sidste Aften! Men vi

giorde det for grovt, Faderen mærkede Uraad, og da Foreſtillingen var tilende, tog han hurtig Afſked med den gamle Ridder, og gik ſin Vei med ſin Datter.

Hun vendte ſig om i Døren, løſte en lille rød Sløife af ſit Bryſt, lod den falde, ſaae endnu engang paa mig med et ſødt Afſkedsſmil, og forſvandt. — Jeg ſtyrtede hen og bemægtigede mig min Skat. Jeg har endnu den lille Sløife, den er mør og aſkegraa. Den ſøde Glut ſaae jeg aldrig ſiden.

Efter Foreſtillingen ſpiſte Seifart og jeg alene ſammen paa vort Kammer. Uagtet min Bisſekræmmerſke, havde jeg dog, i enkelte opmærkſomme Øieblik, overtydet mig om, at han ſpillede Fauſts Rolle fortræffeligt. Flere ſmukke Tanker, Billeder og Indfald, havde han ſelv ſat til, Meget havde han udeladt, for at fremſtille Charakteren og Lidenſkaben mere kraftigt. Men han forlangte ſlet ikke min Roes; heller ikke brød han ſig om, at den gamle Ridder og Tilſkuerne havde moret ſig mere over Barthel ſom Casperl, end over ham ſom Doctor Fauſt.

Jeg har allerede vænt mig til at foragte Menneſkenes Ligegyldighed og Ubilligheb, ſagde han. Hvo der virker noget tilgavns, maa være tilfreds med at han giør det; kunne eller ville de Andre ikke begribe det, deſtoværre for dem.

Du har ſpillet fortræffeligt, ſagde jeg med et dybt Suk. — Hvad Forelſkede og Drukkenbolte ſige, ſvarede Seifart, rager mig endnu mindre, end hvad ædru Philiſtere vaaſe. Du har jo ſlet ikke ſeet mig ſpille, men uafladelig badet dine Øine i Bisſekræmmerſkens blaae Feedamme. Men bild dig ikke ind, at jeg imidlertid har været ørkesløs, og ſom en Nar kun ſnappet efter tørre Laurbær og hule Nødder, medens du giorde dig lækker for det ſmukke Barn. Saae du ikke det deilige unge Fruentimmer, ſom ſad hos mig i Overgaarsaftes,

da du var ifærd med at hælde Suppen i Skisdet paa din Hyrdinde? Hende med den fulde, faste Barm, det smekkre Liv, de sneehvide Hænder og Arme, de svulmende Haarflætninger? — Vist saae jeg hende, svarede jeg; hun var rigtignok meget smuk, kun forekom hun mig at have noget vel Sandseligt, Letfærdigt i sit Væsen. — Deslettere bliver jeg færdig med hende, svarede Seifart. Det er min Elskte; og nu vil Tiden lære, hvem af os To der høster den bedste Kiærligheds-frugt.

Jeg var for høitidelig stemt, for veemodig og trøstesløs, til længer at kunne holde ud hos denne sangvinske Elsker. Han spiste en heel Kapun med største Appetit, og drak overflødig Rhinskviin dertil, paa den smukke Bagerskes Sundhed. Jeg sneg mig ud af Døren, tog min Pennekniv med, som laa paa Bordet. — Hvorledes? raabte han efter mig, du vil dog ikke stikke dig ihiel? I Aften have vi havt Tragødie nok; glem ikke, at du i Overmorgen skal spille Gaardskarl i de Hans Sachsiske Narrefødsler. — Jeg vil kun skiære hendes Navn i et Træ, sagde jeg. — Saa giør mig den Tieneste, raabte han, og skiær min Dyrebares Navn ved Siden af! Hun hedder Catharina Benedicte Elisabeth Messerschmidt. Men pas vel, at du vælger et fyldigstammet Træ, til alle disse mange Bogstaver, med rigeligt Løvværk og glat Bark, som hun er selv. Og tag dig ogsaa vare, at du ikke skiærer dig i Fingrene, eller brækker Pennekniven i Stykker, med alle de mange C'er, E'er og B'er, der ere vanskelige at skiære, især i Maaneskin.

Jeg løb hen i Lunden, og standsede først ved Steengiærdet, hvor jeg, betagen af bange Kiærlighed, havde været nær ved at dræbe min huldе Byrde. De deilige Been, som paa en saa fortryllende Maade forenede det Spæde med det Fyldige, stode atter for min

Phantasie. Derpaa forestillede jeg mig ret levende det herlige Ansigt, med de adskilte Haar i Panden, med de nedhængende Flætninger, og den Gyldensthkkes Hue, med de stivede Kniplinger.

Et stort Træ stod just og vendte sin glatte, lyse Bark imod Maaneskinnet. Hurtig lukkede jeg Penneknive op, vilde skiære — og nu først faldt det mig ind, at jeg ikke vidste hendes Navn. Jeg begreb ikke, hvor det var muligt, ei at vide Dens Navn, som jeg allerede kiendte saa godt. Jeg var utrøstelig! Ikke engang hendes Navn havde jeg tilbage. Jeg kastede mig paa en Bænk og flød hen i Taarer. Et lille lystigt Egern hoppede omkring i Grenene, sad undertiden stille i Maaneskinnet, lagde sin prægtige, brune Hale tilbage paa Ryggen, og lod til at holde mig, der sad med Armene overkors, hensiunken i Drømme, for en Træklods. Jeg havde endnu aldrig seet sligt et Dyr; det nydelige Syn adspredte mig nogle Øieblik. Men snart vendte Veemoden tilbage. Jeg skiar Ordet „Elskede" i Træet, kysede Bogstaverne, og gik en lang Vei hen ad den Kant, hvor hun var bortreist med sin Fader. Træt og modig kom jeg tilbage fra min Vandring. Jeg vilde endnu engang kysse Ordet „Elskede", og saa gaae tilsengs med min Kummer.

Da jeg nærmede mig Træet, læste jeg: Elskede Catharine Benedikte Elisabeth Messerschmidt. Den Skiælm Seifart havde endnu i Aften, saa søvnig han var, spillet mig dette Puds. Jeg fandt mit Kiærlighedsminde vanhelliget ved denne Spas. Først havde jeg isinde at skrælle al Barken af, paa det Sted, siden vilde jeg kun bortskiære Bagerskens Navn. Endelig greb jeg til det Middel, kun at bortskiære det af mig indprægede Ord „Elskede", og lod Navnet staae. Men, lig Spindevæven, der naar man sønderriver dens Væv, ufortrøden begynder sit Arbeide i en anden Krog, ud-

søgte jeg mig et andet Træ i Nærheden, omvoxet af Krat. Her trængte jeg mig giennem Torne og Qviste, og brød mig ikke om at de reve mig tilblods; tvertimod var det mig kiært at blive saaret: det forvissede mig om mit Monuments Sikkerhed. I dette skiulte Lys kunde jeg nu anbringe mit „Elskede", uden Frygt for at det skulde blive profaneret ved fremmede Tilsætninger.

Ak Gud, Børn! vi gamle fornuftige Folk skiæmte altid, naar vi tale om Ungdommens Kiærlighedshistorier. I Grunden er det Misundelse, fordi vi ikke længer kunne lege med; fordi denne bittersøde Glæde nu er nægtet os. De ere sure, sagde Ræven om Viindruerne, der hang ham for høit.

Bagerſken.

Saa hurtig som min Kiærlighedslue var fremblusset, saa snart slukkedes den, da den intet Tønder havde meer. I tre Dage drømte, sukkede, græd jeg; saa begyndte jeg lidt efter lidt at fatte mig. Livets Engel har plantet Forglemmelsens Valmue ved Siden af Kummerens Tornebusk, ellers var det ikke til at holde ud her paa Jorden. Kun huld og blaa maa de svundne Glæders Kiærminde blomstre i vore Hierter, som den lille Forgietmigei ved Bækkens Bred. Melankolske Folk, hos hvem Misfornøielsen er bleven Sygdom og Vane, kalde det Letsind og Utroskab, naar sunde Mennesker fatte sig, efter at have udstaaet svart Forliis. Men det kalder jeg en velsignet Gudsgave. Utroskab og Letsind røber jeg, naar jeg uden Grund forlader det forhen Elskte. Men naar det Elskede forlader mig, eller naar det hører op at være elskværdigt, da ligger Utro-

skaben jo ikke i mig, men i Omstændighederne, eller i Gienstanden. Visselig gives der Forliis, naar Døden berøver os det Dyrebareste, hvortil vort Livs lange Sædvane var knyttet, som kunne kaste os i Støvet og næsten knuse os. Her var det nu let at fatte sig, efter en flygtig Forelskelse.

Vort Forhold til den gamle Ridder Curt von Knaufdegen havde ogsaa snart forandret sig. Han var af det Slags joviale, heftige Mennesker, der imellem faae stor Lyst til en Ting, men som snart blive kiede af den igien. Men Seifart, som ellers altid havde Bisselæder i Skoene, vilde dennegang ikke af Stedet. Jeg vidste nok, hvad der holdt ham, det var den smukke Bagerske.

En Dag sagde Seifart til mig, da vi vare ene: Albert! du er rigtignok endnu ikke min Fortrolige; men det kommer kun an paa dig, saa kan du blive det. Og skulde du end ikke ville være det, saa vil jeg tvinge dig dertil; thi jeg kan ikke leve uden Meddelelse.

Jeg svarede: Hvad behøver du min Barm, til at udøse dine Følelser i? Jeg tænkte, du havde fundet en langt bedre, under hvis dobbelte Hvælving der var Plads nok til Modtagelse.

Du mener Bagerskens? sagde Seifart. Rigtignok er den meget smuk udvendig; men jeg veed ikke ret, hvorledes det er beskaffen med den indvendige Hvælving, og frygter halv om halv for at det spøger i Kiælderen. Har du ikke hørt tale om de kalkede Grave? — Hvad mener du, spurgte jeg alvorlig. — Følelser forlanger jeg nu vel ikke, hun skal dele med mig, sagde Seifart; du veed, jeg hører ikke til den ømme Nation.

Jeg svarede: Seifart, tag dig iagt, at du ikke selv bliver en Faust. Jeg er halv bange for, du har altfor godt studeret din Rolle. Til Noget maa dog Mennesket holde sig med Troskab og Kiærlighed.

Du tænker paa din Bissekræmmerske, svarede Seifart. Det hulde Barn lignede en Maane; og jeg troer, det unge Blod havde gierne bestandig trippet omkring din Jordiskhed, som tro Drabantinde, dersom Skiæbnen, i den grusomme Faders Lignelse, havde saa villet det. — Men at jeg ingen Faust er, beviser min Aabenhiertighed mod dig, og min Frygt for Bagersken. Hun er hverken Sol eller Maane, men en deilig, sielden Komet, med lange flagrende Guldhaar, dog uden Kierne. Og havde man ingen bedre Indsigt i Naturen, saa kunde sandelig et saadant Nattephænomen indjage den mindre Fornuftige Skræk og Bæven.

Jeg vil tilstaae dig, — sagde han, da han saaledes havde spændt min Nysgierrighed paa det Høieste, — at jeg oftere har besøgt den smukke Bagerske. Hvad nu min Fornerina angaaer, saa har hun vel Lidenskab, Ild; men jeg frygter, hun er gal og vanvittig. Vel veed jeg endnu hverken ret ud eller ind. Først i Aften, naar vi have Fuldmaane, har hun lovet at aabenbare mig Alt; thi slige Meddelelser lade sig ikke giøre ved høilys Dag. — Du smiler, Albert? Kun under den udtrykkelige Betingelse er det mig tilladt at besøge hende i Aften, at jeg kommer selvanden, med en fortrolig Ven af Banden, som hun kalder det. Jeg har foreslaaet dig til min Følgesvend i Aften. Nu ja, raabte hun, lad ham kun komme. Han er jo af vore Folk! — Jeg vilde vide, hvad hun meente med vore Folk? — Altid blander hun Forestillingerne saa selsomt. Saaledes kaldte hun mig engang, da jeg ivrigt kysede hendes Haand, hendes kiære Faust, og fordreiede dertil de skiønne Øine saa vanvittigt, at jeg næsten blev bange for hende. Sandsynligviis er hun noget forrykt, og indbilder sig at have Omgang med Hexer og Diævle. Men skulde hun virkelig elske mig,

fordi hun troer jeg er en Diævel, saa maa du dog tilstaae, at slig Kiærlighed kun har lidet Smigrende for mig.

I begribe, med hvilken spændt Forventning jeg denne Aften fulgte min Ven til hans forunderlige Kiæreste. Vi aabnede Døren til Boden, Klokken ringede, den behagelige Lugt af det friske Kryderbrød med Rosiner, mindede mig om min Barndom, naar jeg havde faaet en Skilling, og løb hen at kiøbe mig en Kringle. Den unge Bagerske stod i Boden, og jeg maa tilstaae, jeg har aldrig seet en mere yppigblomstrende Qvinde. Hendes Ærmer vare, paa Bagerviis, krængede op til Skuldrene, og lode os see de skiønneste Arme og Hænder, saa hvide som Hvedemeel. Barmen var tildækket af et brunt Livstykke, uden at skiule de herlige Former. Hals og Nakke vare blottede; omkring Hovedet vandt sig de frodige Flætninger, om hvilke Seifart havde talet med saa høi Beundring; og om disse hefte de sig bag til en lille Gyldensthkkes Kappe med brogede Baand, som en prægtig Sommerfugl, hvis Vinger kun bedækkede hendes Tinding. De blaae Øine, de røde Kinder og Læber, den blændende hvide Hud og Perletænderne, erstattede hvad Ansigtet manglede i regelmæssig Skiønhed. Hendes store Øine funklede vildt og smægtende; men de stirrede ogsaa med en selsom Henrykkelse, der forædlede det Sandselige i hendes Væsen.

Hun befalede Drengen at passe paa i Boden, og lod os gaae ind i Dagligstuen, hvor alting var net og pænt. Men Kanarifuglen qviddrede høit i Vinduet, til Seifarts Ærgrelse, der ikke kunde udstaae slig Fuglesang i et Værelse. Hun loe, fordi hun alt kiendte hans Had til Fuglen, og da hun havde faaet den lille Skrighals til at tie, ved at kaste et Klæde over Buret, indbød hun os til at sidde ned hos sig paa Kanapeen. Her tillod hun Seifart at kysse hendes Hænder; men

til Munden turde han ikke vove sig. Hun gav ham dog selv et Kys og sagde: Siden vi ikke ere ene, og jeg veed, at det fornøier Eder, skal I have et Kys. Men naar vi ere ene, maae I være smuk beskeden, hvad vilde ellers Eders Elskerinde, Hertuginden af Parma, sige dertil? Seifart, som endnu langtfra ikke var tilfreds med denne Seier, og følte det Latterlige i sin Stilling, blev, for førstegang i min Nærværelse, lang i Ansigtet og strøg sig om Munden. — Hertuginden af Parma! sagde han, idet han stod op og gik hen for Vinduet; nu tager hun mig atter for Faust.

Den unge Bagerske trak ham tilbage paa Kanapeen, og sagde hemmelighedsfuld: Fuldmaanen straaler over Trætoppene — nu er det Tid. Værer opmærksomme, kiære, unge Venner, og misbruger ikke min Fortrolighed!

Heren.

Jeg vil uden Frygt skrifte for Eder, — vedblev hun, — thi I ere ogsaa Folk, som kun bryde sig lidet om Verdens Domme; tvertimod have I jo vovet offenlig at tilstaae Eders Pagt med Aandeverdenen, skiøndt kun forblommet, for ei at falde i Øvrighedens Hænder.

Hvis I forraade mig, og vorder mit unge Legem fortæret af de hungrige Flammer, da tager Eder iagt! Lucifer, Fru Venus og Bacchus ville hævne mig, og giøre Eder Helvede endnu hedere. Forresten maae man vænne sig til at leve i Ild, thi det bliver dog Enden paa Legen. Men lader Eder ikke forskrække af en barnagtig Frygt! Efter Døden iføre vi os et nyt Legem, der befinder sig ligesaa vel i Ilden, som Salamanderen

og som de jordiske Lemmer i Luften. Hvor kunde Diævlene ellers være saa lystige, sunde og friske, dersom ikke Helvedflammerne bekom dem vel?

Seifart saae betænkelig paa mig og sagde: Hun er af min Skole og gaaer kun et Skridt videre. Ikke desmindre, — imod hende føler jeg mig selv at være en Philister endnu.

Uden at bryde sig om hvad han sagde, vedblev hun: Min Fader var en riig Bager, og af det sunde Brød, han bagte, trivedes jeg vel i min Barndom. I mit tolvte Aar var jeg allerede en voxen Pige. Men min Fader var en grusom Mand, som ved sin Strenghed har forledt mig til mine Synder. Dog nu kommer Angeren for silde, og kan jeg ikke komme i Himmelen, vil jeg i det mindste forestille mig Helvede saa behagelig som mulig. Gud tilgive min Fader, og tage ham op til sig i Himmelen! Thi skulde jeg være bange for Helvede af nogen Aarsag, saa var det, fordi jeg frygtede for at træffe min Fader der igien.

Jeg havde en ældre Søster, hun var ikke nær saa smuk som jeg, thi Kopperne havde tilredet hendes Ansigt. Men da hun var flink, god og velvoxen, og vor Fader formuende, fik hun sig dog en vakker Mand, Mølleren, vor Nabo. Jeg tænkte: Raden kommer nok ogsaa til dig, naar du skikker dig vel.

En ung Bagersvend var traadt i Tieneste hos min Fader, en deilig Knøs, to og tyve Aar gammel, ved Navn Joseph. Naar han saadan om Eftermiddagen stod i Porten paa Bagermaneer, i kort Trøie, lange, hvide Beenklæder, med en rød Hue paa Snit over de brune Lokker, og de bare Arme overkors, og jeg sad paa Bænken og strikkede, kunde jeg ikke lade være at give mig i Snak med ham, og at skotte efter de bare Arme. Thi Bagerfolk (sagde hun, idet hun hævede sin Haand op til Flætningerne, for at stryge Lokkerne

fra Panden) have for det meste smukke Arme. Det faae de af det daglige Arbeid; af at skyde Brødene ud og ind paa Skuffer i Bagerovnen, svulme dem Musklerne skiønnere og kraftigere. Jeg har rigtignok aldrig forrettet saadant haardt Arbeid; men med Fruentimmer er det en anden Sag; de kunne gierne faae smukke Arme uden det.

Det varede ikke længe, saa tilstod Joseph mig sin Kiærlighed. Jeg fortalte ham, at jeg holdt ligesaa meget af ham, gik til min Fader og sagde: Fader, Malle har faaet den rige Møller, giv mig Joseph, saa kan han blive din Medhielp; vi leve sammen som Blommen i et Æg, og kunne for Alvor mele vor Kage. Men han svarede: Du uforskammede Tøs, du Grønskolling, som neppe er voxet ud af Skiorten, vover du alt at snakke om en Mand? — Jeg svarede: Jeg kan gierne bie et Par Aars Tid endnu, hvis I vil; men jeg vilde gierne strax. — Han gav mig et Par dygtige Ørfigen, og forsikkrede mig, at dersom jeg endnu engang vovede at tale om Joseph, skulde han hudflette mig. Jeg taug og elskede i mit stille Sind. — Nede i Haugen, i Lysthuset, kom vi ofte sammen om Aftenen, og der gik det da løs paa en Kyssen.

Min Fader var en Aften, tvertimod Sædvane, silde i Haugen. Vi sadde i Jasminhytten, og der havde vi nu været sikkre nok, thi den Gamle kunde ikke lide Jasminlugt. Os derimod duftede de sødt og lifligt, og alting var løbet lykkelig af, hvis den uforsigtige Joseph blot ikke havde kysset saa høit. Denne eneste Lyd har giort os ulykkelige for evig, og fordømt mig til Helvede.

Min Fader hørte, der blev kysset i Løvhytten, ilede derhen, og traf mig paa min Kiærestes Skiød. Joseph sprang op og løb bort i sin Angst. Jeg stod

forstenet og vovede ikke at slaae Øinene op. Jeg havde belavet mig paa en Straffepræken, min Fader befalede mig at gaae i Seng, uden Aftensmand. — Jeg tænkte: Ikke andet end det? Men neppe havde jeg slumret en halv Timestid, før jeg blev vækket af et Bulder. Jeg hørte min Faders Stemme, og den gamle Husholderske Mariane, som vel var ham hengiven, men ogsaa godt kunde lide mig. Hun raabte: Lad være, Husbond! Hun er jo intet Barn meer, det skikker sig ikke. Det hialp altsammen intet; den ubarmhiertige Fader hudflettede mig tilblods.

Uden at sige et Ord gik han bort; uden at sige et Ord, sad jeg næste Middag ved Bordet. Men min Beslutning var tagen, Hævnens kildrende Følelse bemægtigede sig min Siæl. Jeg vilde hævne mig paa det Eftertrykkeligste, og vise min Fader, at jeg intet Barn længer var.

Nu besøgte Joseph mig hemmelig hver Aften, og saaledes levede vi tre Maanedes Tid i Herlighed og Glæde. Den gamle Mariane var Medvider i vore Sammenkomster og var godhiertig nok til ei at forraade os.

Men jeg havde ikke betænkt, at om ogsaa Alle taug, vilde dog tilsidst min egen Tilstand forraade mig.

Min Fader opdagede Følgerne af en Kiærlighed, som Præsten endnu ikke havde indviet, og skummede af Vrede. Og jeg maa rigtignok tilstaae, at min gode Joseph ved den Leilighed just ikke viste, at han havde Hiertet paa det rette Sted; thi istedet for at staae mig bi, møde min Faders Vrede med Bønner og fornuftige Forestillinger, reiste han sin Vei, og vi have ikke seet ham siden. Det vil da sige: i Virkeligheden; thi hvorledes jeg atter ved Trolddom har fundet ham og levet mange glade Timer med ham, skal jeg strax fortælle.

Istedet for altsaa at gifte os sammen, hvormed hele Ulykken havde været hævet, morede det min hjerteløse Fader, med stivsindet Hævn, at styrte os begge og sig selv i Fordærvelse.

Hans Huus bestod af flere Bygninger og Gaardsrum. Under Baghuset var en Hvælving, hvis to smaae Gittervinduer vendte ud, det ene til Hønsegaarden, det andet til Kiøkkenhaugen. Der satte han mig paa Vand og Brød, og siden paa smal Kost. Men gamle Mariane, som havde været snu nok til at betage ham al Mistanke, blev atter min Paapasserinde. Hun skaffede mig en god Seng, god Mad, og stod mig bi i et farligt Øieblik, fremskyndet af Skræk og Fortvivlelse, der vel kostede mig mange Taarer, men tillige forskaanede mig fra, daglig at have et ulykkeligt Pant for Øie af min ulykkalige Kiærlighed.

Mariane pleiede mig godt; jeg fik snart mit Huld igien og blomstrede som en Rose. Jeg spiste godt, sov bedre, men havde ingen Bevægelse. Min eneste Tidsfordriv var at see ud af Vinduerne. Hist i Haugen lugtede Krusemynterne og Resedaerne ret vedervægeligt, og erindrede mig om Jasminhytten, hvor jeg havde været saa lykkelig. Igiennem det andet Vindue saae jeg Hønsene trippe om i Gaarden, Enderne svømme i Vandpøsen. Hanen gik stolt og trodsig med den blodrøde Kam, mellem Hønerne, som den tyrkiske Sultan i sit Harem.

Traadte jeg da et Skridt tilbage, saa fandt jeg mig alene og forladt i den dunkle Hvælving, med min Seng, min Stol, mit Bord og mit Syskrin. Mariane havde ogsaa skaffet mig Bibelen og nogle verdslige Bøger; men det hialp ikke meget; thi jeg kunde ingen ret Vei komme med at læse. Anstrenge mig, gad jeg ikke, og saa var der da ingen Tidsfordriv at vente paa den Maade.

Nu begyndte jeg om Natten at have selsomme Drømme, eller rigtigere, hvad jeg siden har overbeviist mig om, Aabenbaringer. Thi letsindige Mennesker kalde ofte forunderlige Ting, som de opleve, Indbildninger, tomme Gisglespil af Phantasien, og tage saaledes paa en taabelig Maade det Allerselsomste for det Allersædvanligste.

En Aften silde kunde jeg slet ikke falde i Søvn, jeg kastede mig omkring i Sengen og tænkte paa min troløse Joseph. Jeg hadede ham, fordi han saa feigt havde forladt mig; men hans Elskværdighed stod mig klart for Øine, og var han kommen i dette Øieblik, jeg troer, jeg havde tilgivet ham.

Endelig sov jeg ind; men vaagnede snart igien ved et sagte Tryk af en varm Haand. Jeg raabte forfærdet: Hvem er det? Og see, der stod min Joseph, i en viid, brun Kappe, kastede sig ned for Sengen, kysede mine Hænder, og bad med grædende Taarer om Forladelse.

Jeg vilde trykke ham til mit Bryst, da veeg han tilbage og beklagede, at han maatte gaae strax igien. Idet han gik, svøbte han sig i sin Kappe; men som han treen hen ad Gulvet, saae jeg ham gisre en Omvei for Bordet, hvor Bibelen laa. Jeg opdagede ogsaa en Hestefod stikke frem under Kappen, og han forsvandt giennem Skorstenen.

Jeg gyste og tænkte: Har Fanden sit Spil? Ikke desmindre længtes jeg efter næste Nat. — Den kom, og Joseph med den. Jeg vovede ikke at spørge ham om noget; han var mig for kiær, jeg frygtede, hans Forsvar skulde ikke være tilstrækkeligt, og tilgav ham uden at forlange videre Undskyldning. Han besøgte mig tidt paa den Maade, mange Nætter i Rad, en heel Maaned; men altid varede det kun nogle Øieblik, og han havde slet ingen Ro paa sig.

Da jeg mærkede, at Bibelen, hvori jeg dog ikke kunde læse, laa ham i Veien paa Bordet, flyede jeg den tilbage til gamle Mariane. — Det hialp noget, Joseph dvælede nu længer, og skred lige hen ad Gulvet; men han forsvandt mig altid for tidligt, og min daglige Tanke var: Skulde det dog ikke lade sig giøre, at vi kunde opholde os noget længer sammen paa et behageligere Sted?

Gamle Mariane, som besøgte mig daglig og bragte mig Mad, undrede sig over at finde mig saa forandret. Thi fra den Tid af, at jeg atter saae Joseph, vendte min Munterhed tilbage. Rigtignok ængstede Hestefoden mig noget, og at han forsvandt giennem Skorstenen, kunde jeg heller ikke lide. Men det bedrøvede mig meest, at han altid havde Hastværk. Desuden var hans Blik mørkt, hans Kiærtegn krampagtige. Engang da han skulde gaae, trykkede han mig saa stærkt til et Brystspænde paa sin Kappe, at jeg skreg af Smerte. Han forsvandt. Da jeg vaagnede, var det høilys Dag; han havde trykket en rød Plet paa min Arm. Jeg sad overende i Sengen, og havde Lysesaxen i Haanden, som ellers laa paa Bordet ved Stagen.

Tilsidst kunde jeg ikke modstaae den Fristelse, at giøre gamle Mariane deelagtig i Hemmeligheden, tildeels i det Haab at hun skulde troste mig, i Anledning af Hestefoden og Forsvindingen giennem Skorstenen.

Hun hørte mig med største Opmærksomhed, nikkede tilfreds med Hovedet, og tilkiendegav mig, medens Fortællingen varede, sit Bifald. Da jeg var færdig, sagde hun: Det glæder mig, Barnlille, at den gamle sorte Gedebuk endelig ogsaa engang har forbarmet sig over dig. Thi hvem Han deroppe (hun pegede til Loftet) forlader, Den har intet bedre at giøre, end paa nogen Tid at kaste sig i Lucifers Arme. Rigtignok er han en frafalden Engel, meget af sin forrige Magt og

Hurtighed har han dog beholdt; og staaer gierne Den bi, der ikke tager det altfor nøie med Maaden at tækkes ham paa; om det ogsaa just ikke altid skulde være efter deres Smag. Thi rigtignok finder man ham i hæsligt Selskab. Som gammel, stinkende Buk sidder han oppe paa Bierget, paa sin Træstol. Hans Kammerherrer og Hofjunkere gaae klædte som Helvedeshyngel, med Neger- og Abekatteansigter. Nattergale, Bogfinker, Hiorte og Daadyr i Skoven kiender man der intet til. Hans Musikantere og Lakaier ere Frøer, Skrubtudser og Slanger. Men det er altsammen kun Biting, hvorom intet fornuftigt Menneske bryder sig, naar man kan komme til Maalet i Hovedsagen. Det Vigtigste er, at man finder sin Kiæreste hos ham; som rigtignok ogsaa maa have noget af Diævelsnaturen, for at kunne lade sig see ved Helvedhoffet i den behørige Galla, og smykt med de giængse Ordner. Det er Aarsagen, hvorfor din Joseph, som jeg hører, er benaadet med Hestefoden.

Forresten gaaer alting der godhiertigt og venskabeligt til. Festerne holdes meest om Foraaret, da dufte Blomsterne, Græsset er blødt og grønt, Fuldmaanen skinner og Træerne ere prydede af det unge gulgrønne Løv, der endnu hænger slapt paa Grenene. Da spises den allerfortræffeligste Frøragout af den store Trylle-kiedel. Ingen fransk Kok var istand til at lave den bedre. Hvo der ingen Elsker er af Frøer, kan faae Kattesteg, der ikke staaer tilbage for den bedste Haresteg.

Dit Selskab og dine Retter, raabte jeg, ere afskyelige, dog vilde jeg gierne finde mig i Alt, naar jeg blot kunde finde min Joseph der. — Det er just Knuden, svarede gamle Mariane; og han har formodenlig kun for din Skyld ladet sig optage i dette Slags Frimureri. Hestefoden beviser, at han beklæder en høi Æresposst mellem Helvedesaanderne; thi saaledes gaae

ellers kun Diævlene af Blodet. Ja, hvad gior man ikke, naar man elsker? vedblev hun med et Suk. Jeg har ogsaa engang været ung, smuk og forelsket. Skiæbnen havde ogsaa skilt mig ved min Beiler; da forbarmede en gammel Kone sig over mig, saaledes som jeg nu mig over dig. Hun giorde mig bekiendt med Herren af Bierget; og han trykkede meget naadig et Blodtegn paa min Arm, ved første Audients, som jeg har endnu.

Det er ogsaa skeet med mig, Mariane! raabte jeg. See engang! — Herligt, svarede den Gamle, saa er allerede det overstaaet. Derpaa — vedblev hun — maatte jeg sværge, at helligholde de fire Hexesabater, især St. Hansnat. For at kunne feire den standsmæssig, maatte jeg røge mig med adskillige Slags Urter, klæde mig nøgen af og smøre mig med Hexesalve under Axlerne, paa Albuerne, Knæskallerne, i Haserne og under Fodsaalerne.

Og hvoraf bestaaer da denne Salve? spurgte jeg. Mariane svarede: Den bliver kogt af Barnefidt, Natskygge, Jodekirsebær, Skarntyde, Jødelever og adskillige andre Ingredientser. En saadan Potte fik jeg strax til Foræring af min bukkebenede Elsker. Jeg har endnu Hælvten af sidste Portion staaende i mit Skab. Rigtignok er den bleven lidt skimlet og harsk; men derved har den vundet i Kraft, og jeg vil giøre dig en Present dermed. Da jeg begyndte at blive gammel, gad jeg ikke længer fortfare i disse Ungdomsdaarligheder, og giorde Pønitents. Paa den Maade kan jeg endnu blive nogenlunde salig; og bliver jeg det end ikke saa fuldkommen som mangen Anden, saa har jeg allerede lært i denne Verden at nøies med lidet, og tage tiltakke med hvad der forefalder. Ak ja! — sukkede hun, — naar man kun giør Bod og Bedring, kan man gierne blive en Smule salig ovenpaa; og det er en stor Trøst for os Mennesker; saa behøver man ikke at være saa

ængstelig med at synde lidt i Forveien. Rigtignok maa man ogsaa skrifte; men det skal Vorherre bevare mig fra, før jeg ligger i sidste Aandedræt. De misundelige Mandfolk unde ei engang os stakkels Fruentimmer den Smule Spas og Tidsfordriv i Drømmenes Land, naar den virkelige Verden har vendt os Ryggen. De koge og stege os levende ved en sagte Ild, naar de faae sligt at vide. Og hvad have vi da syndet? Stiæle, myrde, røve, gisre vi ikke, og det er dog de værste Synder. Spise, drikke, dandse, kysses og dovne! Er det Umagen værd at stable Baal op for det? Især nu omstunder, da Brændet er saa dyrt? Og dog har man levende brændt flere hundredtusind Qvindemennesker, blot af den Aarsag.

Jeg svarede: Mariane! undgaae Baalet vilde jeg gierne; men hvad det angaaer, siden at give Bod og Bedring, saa sætter jeg slet ingen Lid dertil. Han deroppe lader sig ikke skrive et X for et U. Jeg kan heller ikke lide saadant Vægelsind og Hykleri; har man engang givet sig Diævelen i Vold, saa maa man ikke fortryde det, men saalænge modig gisre sig fortrolig med Fordømmelsens Tanke, til den har tabt al sit Skrækkelige.

Jeg vil ikke vidtløftigere gientage Eder mine Samtaler med den gamle Kone; men kun tilføie, at jeg, med hendes Hielp, bestrøg mig med Salven næste St. Hansnat, da jeg først havde klædt mig af. Derpaa raabte jeg: „Oven Vei, Hinder ei!“ og fløi ud giennem Skorstenen, hvor allerede min Joseph havde banet mig Vei. Oppe paa Taget ventede mig en gammel sort Staldmester med Horn. Han gav det Valg, at ride paa en velsadlet Buk, en sort Kat, en Geed, en Høthv, eller et Kosteskaft? Jeg valgte Bukken, som forekom mig stærkest til at udholde en saadan Reise; og saaledes rede vi da mageligt giennem Luften, og

traf Hexecompagniet samlet paa Bloksbierg, som Mariane havde sagt. Jeg maatte finde mig i Selskabets Noder, som man ellers gierne kunde kalde Unoder, og som vare saa plumpe og uanstændige, at jeg væmmes ved at fortælle Eder dem. Hvad der morede mig meest, vare de smaae Diævleunger, meget pænt sammensatte af Katte, Fiirbeen, Aber og Slanger; de kunstige Basiliſker, halv Hane, halv Snog; de naragtige levende Beenrader, som klapprede med Knoklerne efter Takten, lig gamle udmarvede Dandsemestere, der ikke kunne holde op igien af Forfængelighed. Dinene funklede meget lifligt paa alle disse Utyſker, giennem Skovens Mørke, og de fordreiede dem lystigt og vanvittigt omkring i Hovedet, medens der paa de giftige Urter og Skarntyder hang fuldt af St. Hansorme, og medens en stor Symphonie, som bestod af Giøen, Miauen, Brølen, Hylen, Hvrindſken, Stønnen, Puſten og Pidſkeknalden, blev opført, med Contrapunkt og Generalbas. Derpaa blev der dandſet og valſet, alt hvad Toiet kunde holde.

Jeg havde snart fundet min Joſeph i Mængden. Vi gik bort, for at giøre en Vandring i Maaneſkin sammen. Retterſtedet vinkede os selsomt henne paa Fælleden, med sine Linier, Triangler og Cirkler, som strengt skulde beviſe en vis Læreſætning. Vi satte os i Skyggen af den murede Galge, der var forfalden og bevoxet med Mos og Blomster, som en Borgruin.

Nu overgave vi os ganske til Gienſynets Glæder, og bleve kun imellem forſtyrrede af nogle Natteravne, som flagrede omkring os for at søge Næring, men fløi bort igien, da de ikke saae andet end de sneehvide Knokler, der blinkede i Græsset.

Ulykkelig-, eller rettere: lykkeligviis forsinkede vi os. Spøgelsetimen var forbi, Basiliſkerne havde galet; vi saae Hexene høit oppe i Luften, paa deres Koſte-

skafte og Gedebukke, ile hiem, som en Skare sorte Trækfugle. De sang:

Runa her, Runa hist!
Over Flod og Skovens Qvist,
Iler jeg, som Skyen frem,
At betids jeg kommer hiem.

Da vi stode oppe paa Bierget igien, var alting øde og tomt. Vi fandt kun Ildstedet i Jorden fuldt af Aske, som i Skoven, hvor en Flok Zigeunere have havt deres Leir. Hvad gisre vi nu? spurgte jeg. Hvorledes kommer jeg tidsnok tilbage til mit Fængsel i Thüringen, inden min Fader opdager min Fraværelse? — Og hvordan kommer jeg til Schaffhausen i Schweitz, hvor jeg tiener igien som Bagersvend? spurgte Joseph, og vreed sine Hænder. Brødene staae alle i Bagerovnen; kommer jeg ikke til rette Tid, saa brænde de til Kul, og Folk have imorgen tidlig ingen Frokost.

I denne Nød dreve vi omkring i Skoven og kom til Venusbierget. Vi vare meget glade over at træffe Fru Venus hiemme.

Hun sad udenfor Døren med tre deilige Jomfruer; men hun var selv den Smukkeste. Værer mig velkomne! raabte hun; jeg vil ikke byde Eder ind i mit Bierg; thi med Fruentimmer morer det mig ikke at omgaaes, og den Ungersvend der har jo alt en Kiæreste. Dog, da I sætte Eders Tillid til mig, skal jeg ogsaa hielpe Jer ud af Eders Forlegenhed. Cupido, kom hid engang! (Det var hendes Søn.) Den lille nydelige Dreng kom strax lobende. Han havde leget med Lygtemændene i Mosen, og der var voxet ham et Par smaae brogede Vinger ud af Skuldrene. Hun plukkede to fine Dunn af Vingerne, gav os hver eet og sagde: Med disse ville I let finde Veien hiem igien til Thüringen og Schweitz. Men hvad vil

du paa Bloksbierg, mit ſmukke Barn? ſpurgte hun mig; det Selſkab der, ſikker ſig ikke for dig. — Ak, kiære Fru Venus, ſvarede jeg og neiede dybt, hvad finder man ſig ikke i, naar man elſker, naar man der kan træffe ſin Kiæreſte? — Havde du ikke en Fætter, ſagde Fru Venus, ſom gik i latinſk Skole? — Jo, ſvarede jeg. — Fortalte han dig ikke dengang meget om den hedenſke Gud Bacchus, om Faunerne, Sathrerne og Bacchantinderne paa Viinbierget? — Viſt giorde han, ſvarede jeg. — Nu, det kommer i Grunden altſammen ud paa Eet, raabte Fru Venus; kun ere Bacchanalierne meget behageligere og ſkionnere paa det indiſke Viinbierg, end Diævle- og Heredandſene paa Bloksbierg. Vilde du ikke heller, at din Joſeph mødte dig der, ſom en ung Faun, end paa Bloksbierg, ſom hinkende Diævel, med en Heſtefod? — Jo, det forſtaaer ſig, hvis det lod ſig giøre, ſukkede jeg. — Fru Venus hævede derpaa ſin deilige ſneehvide Haand, berørte Joſephs Øre dermed, og ſtrax var Heſtefoden forſvunden, og han ſtod der ſom en endnu ſkionnere Yngling; kun vare Ørerne, bag Lokkerne, blevne ham en Smule tilſpidſede.

Derpaa lod hun os gaae. Vi ſtak Dunene af den lille Cupidos Vinger i Barmen, og ſtrax kunde vi flyve og kom hiem til rette Tid. Da jeg vaagnede killede Dunet mig endnu paa Brhſtet, men det havde miſtet ſin røde og blaa Farve, og ſaae ud ſom en ſædvanlig lyſebrun Hønſefiær, hvoraf der laae nok omkring paa Gulvet, ſom Vinden havde blæſt ind giennem Vinduesgitteret, fra Hønſegaarden. Men jeg lod mig ikke narre, giemte omhyggelig min Fiær i mit Syſkrin, og har ſiden den Tid ofte, ganſke mageligt, i kort Tid giort den lange Reiſe, til det herlige Bacchusbierg i Indien. Den ſmilende Gud, med Ranken om de bølgende Lokker, har forenet mig der med min' Joſeph;

vi have svunget Thyrsusstavene, med den glædedrukne Flok; gamle Sathyrer med Bukkefødder have blæst for os paa Rørfløiter, og den grønne Skov, fuld af Dryader og Najader, har seet os lykkelige.

Da jeg nu tilbragte Nætterne i saa megen Gammen, glemte jeg reent, hvor elendigt jeg om Dagen maatte smægte min Tid hen i Fængselet; og da jeg et Aar derefter blev befriet ved min Faders Død, og pludselig saae mig indsat til Arving af hans hele Formue, følte jeg derved min Glæde kun lidet forøget. Thi det Bedste havde jeg jo alt; og skiøndt min Fader behandlede mig slet, havde jeg dog gierne undt ham Livet, om jeg end skulde siddet indespærret min hele Levetid.

Det første jeg nu giorde, var at sende Brev til Schaffhausen, for at bede min kiære Joseph komme hiem og blive min Mand. Men jeg var forsigtig nok til aldeles ikke at udlade mig i Brevet om vore forrige natlige Sammenkomster; jeg bad ham kun, hurtig at ile i mine Arme.

Til min Bedrøvelse fik jeg intet Svar. Et halvt Aar derefter udfærdigede jeg atter en Skrivelse til alle Bagerne i Schaffhausen. De svarede mig, at de aldeles ikke kiendte nogen Joseph. Endelig opdagede de Een og sendte mig ham med Posten. Mit Hierte bankede høit af Glæde, da Pigen en Aften kom ind og sagde: der stod en Bagersvend fra Schaffhausen, ved Navn Joseph, uden for Døren og ønskede at tale med mig. Det var mørkt, men uden at give Tid til at tage Lyset med, løb jeg ud i Forstuen, omfavnede ham, og tvivlede ikke paa, at det var den rigtige Joseph. Men da jeg havde bragt ham ind i Stuen, opdagede jeg et gammelagtigt, svindsottigt, skrummelt Menneske, som hostede bestandig og havde daarlige Øine. Jeg foer med Øyen tilbage og forsikkrede gientagne Gange

at jeg havde taget feil. Men han vilde absolut ægte mig, fordi jeg havde lovet det og fordi han til den Ende havde giort den lange kostbare Reise. Han forpligtede sig til med Eed og Dokumenter at bevise alle de tre udfordrede Betingelser: at han hed Joseph, var Bagersvend og var fra Schaffhausen i Schweitz. Kun med Nød og Neppe slap jeg ham. Jeg maatte betale ham Reiseomkostningerne dobbelt, og endnu en Sum Penge, for sin havte Tidsspilde og Uleilighed, samt for sit feilslagne Haab. Saa pakkede han ind igien, og glad blev jeg.

Men ogsaa mit Haab var nu forsvundet. Denne Begivenhed havde giort Opsigt og man loe mig ud. Imidlertid meldte sig adskillige Friere; men jeg havde svoret Joseph evig Troskab, og siden jeg dog saae ham hver Nat, var hans Fraværelse om Dagen mig mindre tung, end den ellers havde været.

Det Forunderligste var, at det aldrig faldt mig ind i vore natlige Sammenkomster, at spørge ham om hans Opholdssted. Jeg foresatte mig det hver Aften, men glemte det igien. Og der har Diævlen atter havt sit Spil, for ei at miste mig af sine Kløer; thi havde vi først været lykkelige med hinanden i den virkelige Verden, hvad havde vi da brudt os mere om det natlige Giøgleri?

Imidlertid levede jeg ret godt, som en ung, riig Bagerske. Gamle Mariane blev hos mig, og jeg giorde alt hvad der stod i min Magt, for at behage hende. Men som hun blev ældre, blev hun ogsaa sygeligere og vrantnere. Mine natlige Valfarter begyndte at mishage hende, og hun forlangte at jeg skulde omvende mig. Men det vilde jeg ikke, for ei at gaae Glip af min Joseph. Farten til Bacchusbierget, istedet for til Bloksbierg, var hende heller ikke med. — Om man ogsaa giver sig Fanden i Vold, sagde hun, maa man dog elske sit

Fædreland og ikke kaste Vrag paa det indenlandske. Hvorfor kunne vi ikke ligesaa godt have hiemmegiorte Diævle, som Indianerne og Grækerne? Behøve vi at gaae saa langt tilbage i Tiden og Rummet, for at finde et ganske skikkeligt Helvede? Bilder du dig maaskee ind, at Grækerdiævlene ere menneskeligere og skaansommere, fordi de ere smukkere? Stakkels forblindede Faar! Værre ere de! Skionhed er jo netop den bedste Mading paa Lucifers Fiskekrog, for at faae Menneskesiælene til at bide paa, med største Begierlighed. Det er altsammen kun Bedrageri og Diensforblindelse. Paa Bloksbierg derimod, gaae de omkring i deres sande Skikkelse, som ærlige Diævle, uden Maske, i deres lovlige Kald. Der har man nu eengang vænt sig til dem, som de ere, og ingen overspændte Forventninger giort sig, der ikke finde Sted i den virkelige Verden. Men tænk dig bare, hvordan du engang vil blive tilmode, naar Lokkerne og Viindrubladene paa din Bacchus forvandle sig til lutter Horn og Slanger. Og nu denne Fru Venus, der skal have henimod sine firetusind Aar paa Bagen! Naar du engang faaer den gamle Hex at see, inden hun har siddet ved sit Natbord, skruet sig de falske Tænder i Gummerne og sminket sig.

Jeg svarede: Hvor min Joseph er, vil jeg ogsaa være; heller i Helvede med min Joseph, end i Himlen uden ham. — Ak du gode Barn, svarede Mariane, kyssede og omfavnede mig: du elsker din Brudgom hierteligt, og det er smukt giort af dig; men den gode Gud maa dog heller ikke være Stedbarn.

Jeg vil tale med Joseph, sagde jeg; kan jeg faae ham overtalt, saa ville vi begge omvende os; men jeg forlader ham ikke i Nøden, hvori han har styrtet sig for min Skyld.

Da jeg næstegang saae Joseph, meddelte jeg ham, ikke uden Forlegenhed, mine Samvittighedsnag. Men

han rystede paa Hovedet og svarede: Min gode Pige, det er forsilde!

Fra dette Øieblik af stod min Beslutning fast, og al den gamle Marianes enfoldige Snak kunde ikke hielpe hende. Men der forestod mig en gyselig Skræk. Hun blev dødsyg, hendes Oplosningstime stundede til, og hun vilde skrifte.

Hun havde alt sendt Bud efter Præsten, da jeg traadte alene ind til hende i Værelset. Hun legede med de blegblaae Fingre paa Sengelagnet (et Tegn til at Døden var nær) og mumlede Bønner med qvalt Stemme. Jeg kastede mig for hendes Fødder og vreed mine Hænder. — Mariane, raabte jeg, for Gud i Himlens Skyld, forraad mig ikke! du har selv forført mig. Hvad kan det hielpe dig, at styrte et Menneske i Ulykke? — „Bedre brænde timeligt end evigt;" var alt hvad hun svarede med taagede Øine.

Jeg sprang op og stirrede rasende paa den Døende, saae mig om, og fandt mig ene med hende; thi Pigen var løbet efter Præsten. Mariane kunde ikke leve. Et eneste sagte Tryk af min Haand om hendes Hals, — og Døden var kun kommen et Par Minutter tidligere end ellers, min Hemmelighed var død med hende, og jeg var reddet. Min skiælvende Haand var allerede udstrakt og Fingrene krummede sig. Jeg hørte Nogen komme op ad Trappen, formodenlig Præsten. Min Angst tog til, kold Sveed bedækkede min Pande, jeg kunde neppe staae paa mine Been, mit Forsæt løb mig forvirret om i Hovedet, og det kom mig for, som om en sort Diævel drog Gardinet bort fra Væggen, hvor han havde skiult sig, tilnikkede mig grinende sit Bifald, og bød mig skynde mig. — Nei, Diævel! raabte jeg halv vanvittig, — saaledes skal du ikke have mig! Til slig en Synd skal du ikke forlede mig. Skee hvad der vil, jeg venter min Skiæbne.

Med disse Ord styrtede jeg fortvivlet ud af Døren, og havde nær stødt den gamle Præst omkuld, som jeg mødte paa Trappen. Jeg løb ned i Haven, i Jasminhytten. Her tilbragte jeg en heel Time alene, I kunne tænke Eder, i hvilken Tilstand. Enhver sagte Lyd i Grenene fik mig til at troe, at nu kom Rettens Folk for at slæbe mig i Fængsel. — Endelig kom der virkelig Nogen; jeg foer sammen af Skræk. Det var Pigen, hun flød hen i Taarer og vreed sine Hænder. — Ak Gud, ak Gud, hvilken Ulykke! hvem skulde have troet det? raabte hun og vilde ikke see paa mig. — Tal, hvad er der skeet? spurgte jeg ude af mig selv, og stirrede paa hende med et forfærdeligt Blik. — Den gamle Mariane — Nu? — Er død uden Skriftemaal og Sakrament. En Times Tid har Præsten og jeg seet hende kæmpe med Døden. Hun lod til at have noget høist Vigtigt paa Hiertet at aabenbare; men da vi kom, var allerede Mælet gaaet fra hende; og jeg løb dog saa hurtigt, at jeg tabte min ene Tøffel i Rendestenen.

Gud forbarme sig over hende! raabte jeg med lettet Hierte, idet min Barm atter svulmede frit og Blodet vendte tilbage i mine Kinder. Jeg skal give dig et Par nye Tøfler, og den Døde en anstændig Begravelse. — Derpaa vendte jeg kiek tilbage til Livet, til mit Huus og til min øvrige Eiendom; hvilket jeg altsammen, for et Øieblik siden, havde anseet for tabt.

Nu var jeg vel undsluppen en stor Fare, og der levede ikke et Menneske, som kunde forraade min Omgang med Aanderne; men jeg havde heller ingen Ven og Fortrolig. Ingen Menneskesiæl kunde jeg meddele mine Følelser, mine Bekymringer, mine Hændelser. Rigtignok besøger jeg endnu ofte Bacchusbierget og træffer min Elskede der; men Henrykkelserne ere ikke mere saa store som forhen. Det forekommer mig, som

om Joseph var mindre forelsket; alle Gienstandene træde afblegede tilbage i Baggrunden, og jeg er næsten bange for, at de reent forsvinde tilsidst.

I denne Nød, kiære Faust! har jeg giort dit Bekiendtskab hos Ridder Curt, den Aften, du veed nok. Jeg har overbeviist mig om, at du har bragt det vidt i den sorte Kunst. Sagtens troer menig Mand, at Fanden allerede har taget dig; men det var kun Diensforblindelse; thi at du er her endnu, beviser jo din Tilstedeværelse. Det faldt mig strax ind, at hente Raad hos dig, om du maaskee kunde hielpe mig til at træffe min Joseph, i den virkelige Verden, før min Ungdom er afblomstret. Thi hint aandelige Samqvem kan være godt nok, naar man intet bedre har; men det er dog altsammen saa tyndt og luftigt, og saa ligt en Drøm, at jeg vilde holde det for lutter Indbildning, hvis jeg ikke var overbeviist om det Modsatte. Hvor nu min Joseph er i Verden, veed jeg ikke. I Schaffhausen er han ikke, det veed jeg. Men det er en let Sag for dig at sige mig det. Rigtignok har du forelsket dig i mig, og det er slemt. Dog det er hændt mig med flere Mandfolk. Man kan ikke være venlig, ikke trække Handskerne af, eller vise Foden lidt meer end sædvanlig — strax fænger det. Men du er en fornuftig Mand, som vist indseer, at jeg umulig kan elske dig, siden jeg elsker min Joseph saa høit, at jeg selv for hans Skyld har givet Slip paa den evige Salighed. Han er vel ikke saa lærd, saa opvakt, saa veltalende, saa indsmigrende som du; men saa er han igien kraftigere, friskere, mere blomstrende, mere ligefrem, har ingen Kiærester havt uden mig, og er dog lige saa fyrig som du. Du seer, jeg taler oprigtig med dig, fordi jeg veed du besidder en sielden Forstand. Ogsaa har du, uagtet din Pagt med Diævelen, givet Prøver paa Høimod og Elskværdighed. Og derfor

vil du, skiøndt jeg ikke kan elske dig, viist ikke forraade mig; saalidet som denne Ungersvend vil giøre det, hvem jeg vilde holde for et ungt uskyldigt Blod, dersom jeg ikke vidste, at han ogsaa hørte med til Banden. Hvis det fornøier dig, maa du gierne kysse mine Hænder og Arme, saa tidt du vil. Ogsaa et Kys paa Munden skal du faae endnu. Men dermed maa du lade dig nøie; og for at du ikke skulde forlange meer, har jeg ladet dig tage denne vakkre Knøs med, saa at alting kunde gaae ordenlig og ærbart til i vor Sammenkomst. Den unge Gut har et ærligt Ansigt. Giv mig din Haand paa Bacchant! — (thi I ere jo ogsaa Bachanter) at du ikke vil forraade mig.

Saavidt var hun kommen i sin Fortælling, og jeg følte min Haand mildt trykket af hendes, da der pludselig blev Larm i Sideværelset, og vi hørte en Stol falde ned af et Bord. — Gud i Himlen, raabte Bagersken, vi ere forraadte! Drengen har luret, har hørt og seet alting giennem Hullet deroppe. See, der løber han allerede forbi Vinduet op til Borgen. Henter ham ind, eller jeg er dødsens.

Seifart og jeg styrtede ud af Døren og forfulgte Drengen. Men han var kommen os for langt i Forveien. Seifart var træt, inden vi havde tilbagelagt den halve Vei; men jeg var en ligesaa god Løber som Bagerdrengen; dog havde han allerede naaet Borgen, medens jeg endnu løb op ad Bakken. Jeg saae ham skynde sig ind i Borgkapellanens Kammer, og Døren blev lukket i Laas efter ham.

Hereprøven.

Da vi næste Morgen sadde ved Frokosten, traadte Rettens Betiente ind ad Døren, og forkyndte os Arrest. Seifart og jeg maatte strax følge dem op paa Borgen, til den gamle Ridder, der nu var vor Dommer.

Vi fulgte uden Indvending, og talede Latin sammen paa Veien, for at Drabanterne ikke skulde forstaae os. — Det er en fortvivlet Historie, sagde Seifart, Bagersken er forfalden til en Vanvid, der ikke er sielden i vore Dage, og har bragt mange Qvinder paa Baalet. Hun troer selv, at hun er en Hex. Et fyrigt Temperament, en letbevægelig Phantasie, Kiærlighed, Ulykke, Afholdenhed, Mangel paa Bevægelse, ere Aarsagerne til hendes Sygdom. Der see vi atter et Beviis paa den efter det Overordenlige stræbende Natur. Dog, tvungen af sin Egensind, maatte den stakkels Bagerske søge den Lykke i Drømmenes Land, som Virkeligheden nægtede hende. Alt hvad der er noget Dygtigt ved, higer efter Eventyr. Unge Fruentimmer more kun Kiærlighedseventyr; og der havde hun nu havt en viid Mark for sig. Men til Ulykke spiller den eensidige tossevurne Forelskelse hende et Puds, og hun forgaber sig i en eneste Joseph. Som om der ikke var andre Mandfolk til i Verden, end en forbarmelig Bagersvend. Fanden i Vold med alt det trangbrystede Philisteri. Nei, jeg trøster mig ved Visen:

Raske Liv, som mig fornøier,
Kom forstiellig steds igien!
Skaf mig Eventyr og Løier,
Da er du min bedste Ven.

Mageligt imellem leve?
Kiære Lykke, hvorfor ei?
Men hvis du mig giør til Greve,
Gaaer paa Timen jeg min Vei.

Tidt i Hytten, som en Hyrde,
Vil jeg hvile paa mit Bræt;
Hvo der aldrig bar en Byrde,
Bærer ikke Livet let.

Er den Lækkres Bord belæsset?
Vel! jeg kommer, Bacchus bød;
Men imorgen mig i Græsset
Qvæger Bondens Ost og Brød.

Skiønne Frøkner! Borgerinder!
Høit for Eder Hiertet slaaer;
Vinker mig med Rosenkinder,
Binder mig med bløde Haar!

Men kun smægte? Hvilke Fagter!
Kiære Børn, nei holdt! nei holdt!
Jeg gaaer ud til min Forpagter,
Konen, der, er ikke stolt.

Hvo er smukkest? Efter Lune
Dømmes kun i denne Strid;
Mere fyrig er den Brune,
Og den Blonde mere blid.

Snør mig da min Bylt paa Nakken!
Jeg vil nyde Verden glad.
Stav i Haand, og klædt i Frakken,
Iler jeg fra Stad til Stad.

Hvert et Haandværk snildt jeg finder,
Ingen Blomst for slet, for god.
Saadan da mit Liv henrinder
Sparsomt og i Overflod.

Det er en forhærdet Synder! sagde den ene af Drabanterne som ledsagede os. — O det er intet Nyt; svarede den anden. Jeg har kiendt flere slige Skiælmer, som sang letfærdige Viser paa Veien til Galgen. Men jeg 'haaber ikke, der bliver noget mere af, min Bro'er, med at snøre Bylten paa Nakken, og tage Stav i Haand. Tager jeg ikke feil, saa bliver der snøret dig en Strikke om Halsen.

Vi traadte ind i Ridderſalen, hvor vi før havde ſpillet Comedie. Ridder Curt ſad ved et ſtort grønt Bord, og havde nogle Borgere, ſom Biſiddere, omkring ſig. Kapellanen førte Protokollen.

Nu, det er ſmukke Optoier, jeg hører om Jer, raabte den gamle Ridder til os.

Seifart lod ham ſnakke og opførte ſig under det hele Forhør med megen Fatning, Klogſkab og Veltalenhed. Han ſpurgte beſkeden: Hvad man anklagede os for? Og da han hørte, at Bagerſken allerede havde tilſtaaet alt, ſagde han: Med Forlov, ſtrenge Herre! jeg ſkal ſiden træde frem ſom den ſtakkels Qvindes Sagfører; vort eget Forſvar er ſtrax færdigt: Hun har indbudet os, for at fortælle os ſit Liv og Levnet. Bagerdrengen har ogſaa hørt det altſammen, ſkiøndt paa en lumſk, ulovlig Maade; han er mere ſkyldig end vi. Og derſom det blot „at høre hende fortælle“ er en Forbrydelſe, Herr Ridder, ſaa er jo I og disſe ærlige Mænd, ſamt Herr Paſtor Gottſkalk ligeſaa Medſkyldige. I have jo ogſaa hørt alting af hendes egen Mund. Hvad kunne vi for at dette forrykte Fruentimmer holder os for Troldmænd? Hun blander altid Indbildning med Virkelighed; det har hun ogſaa giort her. Hun har ſeet mig ſpille Fauſt, og troer, jeg er den virkelige Fauſt.

Og hvad havde du hos hende at beſtille, ſpurgte Ridderen, naar du ikke vilde kiøbe Brød og ikke vilde hexe? — Hvem ſiger at jeg ikke vilde kiøbe Brød? vedblev Seifart. Vi ſtakkels Skolarer maae vel nu nøies med tørt Brød, ſiden Eders ridderlige Strenghed har unddraget os Eders runde og milde Haand. — Vilde du da ikke hexe? ſpurgte Ridderen. — Viſt vilde jeg hexe, ſvarede Seifart leende; men det fortiener ikke, at man derfor ſtrax ſættes i Fængſel. — Nu høre vi, han bekiender det ſelv, raabte Borgkapellanen;

hvad have vi videre Vidnesbyrd behov? — Jeg tilstaaer, vedblev Seifart, at det ikke blot var Bagerskens Hvedeknupper i Brødskuffen, der fik mig Tænderne til at løbe i Vand. Hun er et deiligt Fruentimmer; alle smukke Fruentimmer ere Hexer, naar de først have giort os forelskede. Men skulde hver den fordømmes til Baalet, som kunde gisre og som kunde blive forelsket, hvorledes fik da Fremtiden Fædre og Mødre til sine Sønner og Døttre? Istedet for at skiænke mig Gienkiærlighed, har hun fortalt mig en vidtløftig Drømmehistorie. Hvad kan jeg for det?

Altsaa — raabte Kapellanen, — har han dog tilstaaet, at han har søgt at komme i syndig Forstaaelse med en Hex. Det er meer end nok! — Nei holdt, Fader Gottskalk, svarede den vakkre Ridder, der er en Fandens Forskiel. Vi ere alle Mennesker; vi To ere sagtens over de Aar, at sligt kunde lokke os; men jeg begriber ret godt, at et ungt Menneskes Hierte kan blive sat i Brand af Bagerskens Yndigheder, naar han virkelig ikke veed, at hun har indgaaet Pagt med den Onde.

Og hvis hun selv troer at vide noget derom, sagde Seifart, saa er det altsammen kun Vanvid. Naar et Fruentimmer, som hun, efter at være skilt fra sin Joseph, ikke kan tilfredsstille sin Kiærlighedslængsel paa en naturlig Maade, saa maa Hovedet tilsidst gaae i Baglaas paa hende.

Nei, nei, raabte Ridderen, hun har selv tilstaaet, at hun er redet til Bloks- eller Bacchusbierget paa en sort Gedebuk, og at hun just i Overmorgen, da det er St. Hansdag, atter havde en saadan Reise for. — Saa er det jo en let Sag at komme efter Sandheden, svarede Seifart: Stiller Eder an, som om I vare overbeviste om hendes Uskyld; lader hende gaae hiem, og overrumpler hende i Overmorgennat i hendes eget Huus. Jeg vædder, istedet for at see hende ride ud

af Skorstenen paa en Gedebuk, ville I finde hende sovende i sin Seng.

Den gamle Ridder Curt var en temmelig fornuftig Mand, hvor slet og ret Menneskeforstand, uden videre Kundskaber og Anstrengelse, kunde forslaae. Efter Seifarts Raad lod man Bagersken gaae, og giorde hende en Undskyldning. Man sagde, at man havde taget feil, man oppebiede St. Hans Aften, og udstillede hemmelige Vogtere, for at hindre hendes Flugt.

Vi toge os vel vare for at besøge hende; men St. Hans Nat begave vi os med Ridderen, Kapellanen og nogle Borgere hen til hendes Huus, aabnede sagte Døren med en Nøgle, som den utro Bagerdreng havde stiaalet fra sit Herskab, og traadte ind i hendes Dagligstue. Kapellanen havde bevæbnet sig med et Røgelsekar, han begyndte at røge og at exorcisere. Derpaa aabnede Ridder Curt selv Sovekammeret. Vi fandt Sengen tom! — Seer I vel, hvidskede Kapellanen, hun er alt Fanden i Vold. — Ved Siden af Sovekammeret var en Havestue, vi begave os derind. — Aldrig glemmer jeg dette Syn. I lyst Maaneskin laa den skiønne Qvinde, nøgen som Eva, eller som den sovende Venus, paa en Løibænk af unge Mai- og friske Vaarblomster. Alle Tilstedeværende, selv Kapellanen, glemte nogle Minutter, i Henrykkelsen over hendes Skiønhed, hvorfor de vare komne. Endelig befalede Præsten at man skulde gaae baglænds, ligesom Noæ Sønner, og bedække hende med det lyseblaa Klædebond, der laae ved Siden og var gleden af. Vi mærkede tydeligt, at hun indvortes var stærkt bevæget; hun drømte og Barmen bølgede heftigt. — Nu seer I vel, Herr Ridder, sagde Seifart, der have vi Trolddommen. Alting Selvbedrag! Hysteriske Tilfælde. — Det glæder mig, sagde den gamle Ridder, at vi kunne skaane dette unge Fruentimmer; thi i Sandhed, disse Ledemod ere

altfor herlige og fuldendte til at de skulde fortæres af graadige Flammer.

Har den Onde nu ogsaa faaet Bugt med Eder, Herr Ridder? raabte Kapellanen. Veed I ikke, at Satan kan giøre slige og vanskeligere Kunster, naar det er ham om at giøre, at faae en Menneskesiæl i sine Kløer? Det lader vel, som om hun laa her, men jeg vædder, at hendes virkelige Legem i dette Øieblik er mange Mile herfra paa Bloksbierg.

Denne Taabelighed giorde mig, der under hele Sagen havde forholdt mig temmelig stille, saa opbragt, at jeg i ungdommelig Overilelse raabte: Hvad Hoved? Kiødhoved! Hvor kan Den have et Hoved at vædde bort, som er istand til at sige slige Dumheder? — Ridderen giennemborede mig med et vredeligt Blik, og sagde: Med dig, Dreng, har Jeg siden en Høne at plukke; nu til Sagen! Herr Gottskalk har Ret, man kan ikke vide hvorledes det hænger sammen. Hexen maa atter stædes til Forhør; tilstaaer hun selv, at hun har været paa Bloksbierg, saa maa hun underkaste sig Vandprøven.

Dermed forlod han hurtig Værelset, fulgt af os Alle; og Seifart hvidskede mig i Øret: Der har din Hidsighed spillet os en smuk Streg. Du har gydt Olie i Ilden, og er maaskee Skyld i, at det arme Menneske maa udgive sin Aand i Flammerne.

Jeg var bleven ganske spag og lod Hovedet hænge. Der blev strax formeret hende en Proces, hun blev stævnet for sine Dommere, og da man spurgte hende, tilstod hun, vel ikke uden Skiælven, men dog med en vis Stolthed, alting oprigtigt. Nogle meente, det var nok, man kunde gierne strax skride til Henrettelsen; men Seifart paastod, understottet af den gamle Ridder, at hun var forrykt, og at man maatte behandle hende som en Rasende. Nu blev der da skredet til Vandprøven.

I Processsion, ikke ulig den, hvori man i Spanien leder Kietterne til en Autodafee, bragte man den skiønne Qvinde, i hvide Klæder, med udslagne Haar og foldede Hænder, ud af Byen, for at hun i Floden kunde underkaste sig Prøven. Utallige Tilskuere vare forsamlede ved Flodbredden.

Hun gik med langsomme faste Skridt. Selvfølelsen af hendes Skiønhed, hendes Uskyld (som hun ikke engang selv kiendte), gav hende en Ynde, en Værdighed og noget Rørende, som virkede fordeelagtigt paa Mængden. Da Klæderne bleve tagne af hende, saae hun stolt hen for sig og skammede sig ikke; men Vreden farvede hendes blegvordne Kinder med skiønne Roser igien. Alles Øine hvilede paa hendes Yndigheder; fra alle Munde lod: Gud, hvor deilig! Et mildt Smil svævede paa hendes Læber. Denne, maaskee sidste, Seier smigrede hendes Forfængelighed. I dette Øieblik var der neppe Een tilstede, som ikke ønskede den skiønne Skabning reddet.

Et ungt Menneske, som ikke stod langt fra mig, sukkede, græd, vreed sine Hænder, bad, og mumlede alt imellem hen for sig: Benedicte! Benedicte!

Før det endnu kom saa vidt, havde en Herold forkyndt hendes Dom: at hun skulde overgives til Flammerne, hvis hun ikke sank i Floden.

Hun blev nu bunden korsviis, den høire Fod til venstre Haand. Midlertid hørte jeg bestandig den før omtalte Yngling med krampagtigfoldede Hænder og fortvivlet Ansigt, bedende gientage sit „Benedicte, Benedicte!" hvoraf jeg drog den Slutning, at det var en Katholik, som anraabte en Helgen, for Bagerskens sin Paarørende.

Den Ulykkelige blev lagt paa Vandfladen, og det afgiørende Øieblik kom. Men Uskyldigheden seirede; Tregange blev Prøven gientaget, tregange sank hun ned.

Uskyldig! raabte Seifart, jeg, og den hele Forsamling med os. — Uskyldig! hulkede det unge Menneske, og strakte sine Hænder mod Himlen. Den skiønne Qvinde stod igien paa Strandbredden, som en græsk Billedstøtte i vaade Drapperier, stirrede forbauset hen for sig, og spurgte med den hende egne Barnlighed, idet en himmelsk Straale af Haab atter oplivede de matte Øine: Gode Gud! er jeg da virkelig uskyldig?

Ja du er, du er, Benedicte! raabte det unge Menneske, der nu trængte sig giennem Mængden og omfavnede hende. Og her er din Joseph, din Brudgom, der kommer hiem fra fremmede Lande som Bagermester, for at ægte dig og leve lykkelige Dage med dig. Jeg var just steget af Vognen, og vidste ikke hvad alt dette Opløb skulde betyde. Tænk dig min Skræk, da jeg fik det at vide.

Nu forvandlede alting sig til Lyst og Gammen. Ingen forlod Stedet, uden først at have hilset Benedicte, og ønsket hende til Lykke. Det bedste var, at hun selv blev fuldkommen helbredet ved denne Prøve. Det faldt hende som Taage fra Øinene, og hun indsaae tydeligt, at hun havde været betagen af en stærk Vanvid; især da Joseph forsikkrede hende, at han aldrig havde været paa Bloksbierg, aldrig i Venusbierget, og aldrig i Schaffhausen.

Mængden fordeelte sig munter og overgiven, og der fulgte et lystigt Efterspil ovenpaa Tragødien. En stakkels Maler havde sneget sig ud til Flodbredden med sin Tegnebog, for at staae bag en Busk og bruge den skiønne Bagerske til Model, i det Øieblik hun var afklædt; men da Venus aabenbarede sig for ham, kunde han ikke tegne, hans Haand skiælvede, og han bragte et hæsligt Skabilken paa Papiret. Han blev opdaget, man rev Tegningen fra ham og Bagerskens Caricatur gik fra Haand til Haand og opvakte en almindelig Latter.

Ogsaa Benedicte og hendes Joseph fik den at see. De kunde ligesaa lidt bare dem for at lee derover; men for at trøste Maleren nogenlunde, lovede hun ham at han med det Første skulde male hendes og hendes Kiæreſtes Portrætter.

Røverhøimod. Spøgelserne.

Med lettet Hierte og fyldte Lommer droge vi videre. Alle havde offret til os, Ridder Curt giorde os en anseelig Foræring ved Afskeden.

Barthel blev hos Ridderen, der nu eengang, Gud veed hvorfor, havde faaet ham saa kiær, at han ikke kunde affee ham.

Den sidste Aften havde Seifart ogsaa vundet i Spil; vi kunde altsaa slaae stort paa, og vare rigere, end da vi droge ud fra Eisenach. Seifart bar sin Skat i en Lædergiord om Livet, og saa vandrede vi da lystigt videre giennem Thüringerskoven.

Vi vare Fem ialt, efter Datidens Maade vel bevæbnede med Bøsser og Sværd, og ikke bange, skiøndt Rygtet gik, at man ofte blev plyndret der. Paa en lille Høi hvilede vi og spiste til Middag. Den store Krukke, som Ridderen havde ladet os fylde af Tryllekielderen, var allerede flere Gange gaaet rundt fra Mund til Mund, da vi opdagede syv otte Karle bag Træerne, med lange sorte Skiæg og underlige Huer, vel bevæbnede.

Seifart befalede os at gribe til Vaaben og sigte paa Roverne med vore Bøsser.

Neppe saae Anføreren os giøre disse Anstalter, før han befalede sine Svende at kaste deres Flinter og

Pistoler i Græsset. Derpaa tilvinkede han os Fred med sit Tørklæde. Vi toge ogsaa Gevær ved Foden, men droge vore Sværd og raabte til Roverne, at de ikke maatte understaae sig at nærme sig os paa ti Skridt.

Vi opdagede snart at Høvedsmanden og tre andre vare Jøder, et Par Zigeunere, de øvrige formodentlig maadelige Christne. De talde med hverandre i Kochumersproget; men da de ogsaa havde skilt sig ved deres Sværd, tillode vi dem at komme ganske nær. Derpaa tiltalede Anføreren os saaledes:

Skulde vi ikke kiende dig, store Seifart! der er berygtet ved alle mulige Høiskoler og Ingfersiteter her i Landet, saavel for din Tapperhed som din Lærdom? — Har jeg ikke, som en Bi, suget Honning af dine Læber, da du sidst i Værtshuset forførte disse unge Knægte til at blive Comodianter? Men om Roverne har du snakket hen i Taaget, og som den Blinde om Farverne. Vi ere Pokker ikke saa egennyttige som du troer, og myrde ikke blot af Gierrighed, men ogsaa for Lyst; fordi det Væsen, som du siger, morer os, ligesom Cimbrerne og Leoparderne. Det forlyster os ogsaa at høre Finkerne qviddre i Skoven og Vagtlerne slaae i Marken.

Seifart svarede: Jeg hører, du er en Jøde. Det havde jeg ikke troet, at en af Jeres Folk kunde være tapper nok, til at svinge sig op til Roverhøvedsmand.

Roveren svarede: Du vil ingen Philister være, Seifart, og kan dog tvivle om Samsons Styrke? Have Jøderne ikke ogsaa engang været tappre? Vare Moses, Josva, Kong David og Maccabæerne ingen Helte? Var der ikke, i det trettende Aarhundrede, 30,000 Stykker af vore Folk, som tiente under Kong Philip den Smukke? Have vi ikke selv engang holdt en Jødeturnering?

Sagtens er det ikke gaaet os altid saa godt; man har beskyldt os for afskyelige Misgierninger, at vi have giennemboret Hostier med Søm, agtet en Jødesiæl høiere, end hundredtusinde Christensiæle, forgiftet Brønde, solgt og slagtet Christenbørn. Men det er lutter Løgn. Penge have vi fortient, fordi vore Folk ere klogere end I; det er hele Sagen. Og var det vel et Under, da I ærlige Folk intet mere ville have at bestille med os, at vi giorde fælleds Sag med Stratenrøvere, Krybeskytter og Landstrygere? Men vandrende Skolarer giøre vi ingen Fortred; det er en Lov mellem os. Vi ville kun hvile os ud et Øieblik i Jeres Selskab, og modtage grundig Underviisning af din Mund i Spidsbubefilusophien. Giv os en Slurk af Eders Krukke! Saa have vi sluttet Giæstevenskab og drage videre.

Det var os kiært at vi paa saa let en Maade kunde blive disse Skiælmer qvit, og vi rakte dem Krukken. De satte sig ubevæbnede ned hos os, drak vor Skaal, tømte Krukken, og til Afsked maatte enhver af os endnu finde sig i, at modtage en hiertelig Omfavnelse. Derpaa ønskede de os en lykkelig Reise, og forlode os.

Er det dog ikke besynderligt, sagde jeg, da vi ikke saae dem mere, at man selv hos slige Landstrygere undertiden opdager Funker af Ædelmod. De forlangte kun en Drik Viin, saa droge de videre.

Roes kun ikke altfor stærkt deres Beskedenhed, sagde Seifart ærgerlig. Den Gaptyv har stiaalet mig min Pengekat af Kroppen, mens han omfavnede mig. Fordømte Taskenspiller! Det var rigtignok lettere, end at give sig i Kast med fem velbevæbnede, tappre Svende. — Som Seifart sagde det, greb enhver af os i Lommen, og see — den var øde og tom! Kun en Byldt med Smaating af ingen Værdi, der hørte til Comødiespillet, havde de ladet os beholde, foruden tre

Guldmynter, Seifart uformærkt strax havde stukket i Træbarken.

Saa ginge vi da tause og modfaldne giennem Skoven for at komme til næste By. Hvor skulde vi flagre videre? Man havde stækket os Vingerne!

I denne ubehagelige Tilstand kom vi til en Landsby, beboet af lutter fattige Folk. Kun — fortalte os en Tigger — boede der en riig Enke paa Hiørnet, ikke langt fra Kirken; hun stegte Giæs i Aften, men var gierrig og ubarmhiertig.

Lader os prøve vor Lykke hos hende! sagde Seifart, hvem Haabet om et lystigt Eventyr strax igien giorde oprømt. Paa vore tre Guldstykker maae vi spare, som Skibbrudne paa deres Tvebakker. Vi ville banke dygtigt paa denne Kones Huusdør og Hierte. Den lurvede Tigger har hun viist bort; vi ere smukke, velskabte Ungkarle, med dem pleie Enkerne at have meer Medlidenhed.

Det var en kold, stormfuld Aften og meget mørkt. Vi kom forbi Kirkegaarden, og saae en Lampe brænde inde i et lille Kapel. Tiggeren fortalte os, at der laa en adelig Frøken begravet, at der hver Nat brændte en Olielampe over hendes Kiste, og at der blev ringet hver Aften med en lille Solvklokke i Taarnet, fordi hun, for flere hundrede Aar siden, havde testamenteret Kirken sin store Formue. Men det skulde ikke gaae rigtigt til inde i Gravkapellet; man sagde, at den naadige Frøken undertiden selv lukkede sin Glaskiste op, steeg ud og gik op og ned ad Fliisegulvet derinde.

Tiggeren gik sin Vei, og vi stode lige udenfor Kapeldøren. Degnen maatte have glemt at lukke den, vi traadte ind og fandt den lille Hal luftig, reenlig og munter. Paa Gulvet maatte endnu Dagen iforveien være strøet Sand og Blomster. Mumien laa, som en

pyntet Dukke, roligt i sin Glasæske. Over Lampen hang et gammelt Maleri, saa sort tilrøget at man ikke kunde skielne hvad det skulde forestille. Det lod til at være en Marthyrindes Billede. — Her træffe vi et godt Natteleie, i hvordan det gaaer, sagde Seifart; men Halm maae vi selv gisre Udveie til. Vi gik ud igien, og det trøstede mig, da vi atter nærmede os de Levendes Boliger. Vi kom snart til den rige Enkes Huus paa Hiørnet.

Skorsteensilden funklede i den mørke Nat lystigt ud til os, med sin røde Flamme, giennem Blyruderne. Vi kom nærmere, og saae en gammelagtig Kone, føer af Lemmer, med et gnavent Ansigt, beskiæftiget med at stege Giæs.

See engang, sagde Seifart, hvor brune og lækkre de glindse paa Speddet, hvor vevre de dreie sig. Skulde man tro, at en Gaas kunde see saa deilig og fornuftig ud? Jeg vil ikke høre et ondt Ord om den Kone.

Ak, hvad hielper os alle disse Herligheder, sukkede jeg, naar vi intet faae deraf? — I samme Øieblik fik Drengen derinde et Drefigen, fordi han ikke vendte Stegespeddet i den rigtige Takt. Han gav sig til at hyle og vi hørte ham sige: Jeg har jo ingenting giort!

Just derfor! sagde Konen; du glemte at dreie Speddet. I er et ugudeligt Menneske, sagde Drengen, og behandler et faderløst Barn saa Gud maa sig forbarme. Altid maa jeg tage tiltakke med oret Brød, Ostekorper og tyndt Øl; medens I og Jeres Søn gisre Jer tilgode. Imorgen er det Søndag, saa kommer han fra Byen, i Aften maae allerede Giæssene være stegte, for at I kan gaae i Høimesse med ham. Men saa viis da ogsaa Frugter af Eders Gudsfrygt! Alle Fattige og Nødlidende viser I uden Barmhiertighed Døren; men tag Jer vare, at ikke Martin Kiperlein, der blev hængt forleden, stikker sit kridhvide Ansigt

ind ad Blyvinduet, som han giorde Aftenen da han var rettet, fordi I ingen Medlidenhed havde havt med ham. — Dreng, tal ikke saa ryggesløst, svarede Konen blidere, med dæmpet Stemme. Lad de Døde hvile i Fred, og før dig skikkeligt op, saa skal du faae Pølse og Sigtebrød.

Nu havde Seifart nok. Byldten med de theatralske Efterladenskaber blev lukket op; han smurte sig i Ansigtet med Kridt; bandt sig en Strikke om Halsen, hyllede sig i et Lagen, og stod nu der, som den livagtige salig Martin Kiperlein. Dog tog han sig vel iagt for at lade sig see, før Giæssene vare stegte nok. Men neppe stode de i Havn, paa de store Tinfade, før han pikkede sagte paa Vinduet, og trykkede Næsetippen flad imod Ruden.

At see det blege Ansigt, skrige og løbe bort, var et Øieblik's Sag for Konen og Drengen; at springe ind, erobre Giæssene, to store Sigtebrød og en Dunk Øl, kostede Seifart ikke mere Tid. Derpaa ilede han over Hals og Hoved til Kapellet, hvor Maaltidet skulde holdes.

Jeg blev misfornøiet tilbage paa Kirkegaarden. Det gaaer for vidt, tænkte jeg. Rigtignok skeer det altsammen i Spøg; men slige Bedrifter kunde tilsidst giøre os ulykkelige. Han bestiæler Folk, vanhelliger Helligdommen, spotter de Døde i Graven. Altsammen i Spøg! Jeg vil skilles fra disse Letsindige, og vandre min egen stille eensomme Vei.

Medens jeg talede saa med mig selv, havde jeg sat mig paa en Liigsteen, hvorpaa det høie, halvmaaneformede Kapelvindue kastede sit svage Lys. Hvor forskrækket blev jeg, da jeg vaagnede af mine Grublerier, og fandt mig — selvanden paa Liigstenen. En lang Skikkelse sad i hvide Klæder paa den modsatte Kant, og stirrede paa mig med bedrøvede Øine.

Stakkels unge Menneske! sukkede den Blege, er du ogsaa ulykkelig? Jeg er en Ulykkeligs Gienfærd. Er du bange for Spogelser? — Min Skræk tillod mig intet Svar, og Synet vedblev: Jeg vil indvie dig i mine Lidelsers Hemmelighed. Hvad jeg var i Verden, og hvilket Navn jeg bar, veed jeg ikke meer; thi med Døden forgaaer alt det Timelige; men at jeg elskede en yndig Pige, veed jeg desværre endnu altfor godt. Jeg vandt et trofast Hierte, fordi jeg, som du vel endnu kan see paa mit Spogelse, var en overordenlig deilig ung Mand. Men Forfængelighed og Letsind bragte mig snart til daglig at ægge det stakkels Barn til Skinsyge. Da græmmede hun sig i Stilhed, smægtede hen og døde. Jeg græd over hendes Liig. Men hurtig udslettede Letsindigheden dette Indtryk. Aftenen før hendes Jordefærd gik jeg omkring paa Gaderne. Maanen skinte, jeg tænkte paa hende. Da blev jeg pludselig et deiligt ungt Fruentimmer vaer, ovre paa det andet Fortoug. Det havde nylig regnet, hun havde optrukket sin Kiole usædvanlig høit bag til, og de meest velskabte Been viste sig for mig. Jeg forglemte min Døde og fulgte den Fremmede i Hælene. Hun gik giennem mange Gader, og lod ikke til at tage det ilde op, at jeg fulgte hende, idet mine Øine uafladelig stirrede paa de deilige Been.

Endelig smuttede hun ind ad en Dør, uden at lukke efter sig. Jeg vovede at folge. Jeg besvoer hende, at tilgive mig; jeg mærkede vel af Husets Pragt og af hendes Opførsel, at jeg havde en Dame af Stand for mig. Jeg frygtede, at hun skulde lukke mig ind i et stort Selskab, og give mig til Priis for almindelig Spot. Men hun lagde alvorlig Fingeren paa Munden og hvidskede: Følg mig! — Mit Hierte bankede høit af Lyst. Snart stode vi i det afsides Værelse, med en hvid Loibænk midt i Stuen; lange hvide Gardiner vare

trukne for Vinduerne. Hun svævede hen til Løibænken, strakte sig ud derpaa, og en gyselig Klynken hylede giennem Luften og giennembævede alle mine Nerver. Jeg vilde flye. — Døren var i Laas. Jeg nærmede mig: hun laa bleg udstrakt. Jeg vilde tage hendes Haand: — en iiskold, klam Haand trykkede jeg med min. — Gud i Himlen, det var min døde Brud! Jeg stod for hendes Liig, for hendes Kiste. Kistelaaget var opstillet til Væggen; en græsselig Liiglugt opfyldte Værelset. I dette Øieblik faldt jeg i Afmagt og døde.

Men dermed var min Straf ikke forbi. Jeg skulde ingen Ro have. Ingen christelig Begravelse blev tilladt mig. De gale Mennesker paastode, jeg levede endnu; og istedet for at begrave mig, spærrede de mig i Daarekisten og tvang mig, uagtet jeg var død, til at spise og drikke. Men jeg har, uagtet al deres Paapassenhed, sneget mig ud af Fængslet, opsøgt min Venindes Grav og lykkeligviis fundet den. Nu har jeg anraabt hende om Tilgivelse. Hendes Aand har aabenbaret sig for mig og forkyndet mig: at hvis det lykkedes mig, at offre en uskyldig Yngling paa hendes Liigsteen, da vilde jeg finde Ro. I dette afgiørende Øieblik fandt jeg dig, dyrebare, herlige unge Mand! Dit Øie bedrager mig ikke; du er sikkert god og uskyldig, og fortiener, hvad jeg vil giøre for dig. Din Braddød vil skaffe os begge Fred og den evige Salighed. Tag mig det altsaa ikke ilde op, at jeg ikke stikker dig denne blinkende Kniv i Hiertet. Min Elskede har befalet det.

Med disse Ord greb den Rasende mig i Brystet og strakte krampagtig sin Haand tilbage med Kniven, for at myrde mig. Men i det samme greb ogsaa en stor og stærk Næve ud af Hyldebusken bag Gravstenen, fik den Vanvittige fat i Armen, og en stærk Basstemme raabte: Her er den Vindegale. Afsted med ham i Daarekisten!

Uden at bryde sig videre om mig, grebe de hidilende Mænd den Vanvittige og skyndte sig afsted med ham. Snart maatte de dog staae stille igien, fordi den Gale giorde Modstand, og da hørte jeg den ene sige til den anden: Nu spøger Frøkenen i Kapellet. Seer I ikke Skyggen paa Loftet derinde, hvor den bevæger sig frem og tilbage?

Det kommer ikke os ved, svarede Brumbassen. Med de Døde have vi intet at giøre. Ufornuftige Dyr, raabte den Gale, naar I intet have med de Døde at giøre, hvad have I da med mig at giøre, som er en Aand? — Det kan man siden undersøge, svarede hin; for det første ville vi lægge den naadige Herr Aand i Lænker. Til min Trøst droge de nu afsted med ham; thi de uforsigtige Mennesker, i Kapellet derinde, talede og loe imellem saa høit, at man ikke blot kunde see deres Skygger paa Loftet, men ogsaa høre deres Røst.

Saa misfornøiet jeg end var med Seifart, kunde jeg dog ikke sige Nei, da han kom ud og indbød mig til Giæst i Kapellet. Jeg havde intet nydt den hele Dag, fandt det meget koldt derude paa Liigstenen, og fulgte ham villig.

Derinde var alting husligt og net indrettet. Det hvide Klæde, hvori han havde spillet hængt Mand, var bredt ud over Liigkisten, der nu giorde Tieneste som Bord. Saaledes havde han paa en nem Maade skiult det Gyselige under dette Dække; og istedet for at være i et Gravkapel, bildte man sig ind at staae i en nydelig Havestue. Giæssene stode paa Tallerknerne, meget vel skaarne for, i lige Portioner. Ølkunken og Brødene opdagede jeg ogsaa. Langs ad Væggen var der redt Seng af frisk Halm, til fem Personer.

Kom nu, sagde Seifart, og tag tiltakke med Indretningen! Hvad vi behøve inat, have vi; den Dag

imorgen ville vi overlade sin egen Plage. Bryd dig ikke om Liigkisten! De kostelige Specerier, hvormed den naadige Frøken er balsameret for trehundrede Aar siden, dufte ikke meer. Hun er at betragte som en ægyptisk Mumie. Hun vil vist ikke tage det fortrydelig op i Himlen (hvor der kun komme fornuftige Folk), at vi benytte os af hvad hun ikke meer behøver paa Jorden.

Seifart, svarede jeg, jeg havde isinde at skiende dig Huden fuld i Aften; men din Godhiertighed, din Vid, din Omhu for os alle, binder mig atter Munden. Thi sandelig, du har sørget som en ærlig Ven for dine Kammerater. Rigtignok var det slemt, meget slemt, at du skulde — tage disse Giæs; dog —

Vistnok havde det klædt bedre, hvis den gierrige Kiærling havde foræret os dem (faldt han mig i Talen); det vil sige: for hende. Thi af os var det bestemt sindrigere, at bemægtige os Fiærkræet paa denne Maade. — Men det er dog at ansee som et Slags Tyveri, sagde jeg. — Gud bevares! raabte Seifart, der er kun en Uglspilstreg! Alle fornuftige Folk, som fik det at vide, vilde lee og holde med os. — Men hvad leder dette Væsen til? spurgte jeg alvorlig. Til Gaasesteg, svarede han. Spiis nu, drik, sov og hold Mund! Have vi end ingen flere Penge i Lommen, ville vi dog derfor ikke bides, som Hestene, naar Krybben er tom.

Jeg fandt mig i Omstændighederne, og maa tilstaae, aldrig har et Maaltid smagt mig bedre. Til Desert fortalte jeg mine Kammerater Eventyret, jeg havde havt paa Liigstenen. De hørte mig med Forundring; snart sov vi alle sødt paa vort Halm.

Præsten og Degnen.

Herre Jesus! hvad er dog det? hørte jeg en Stemme skrige, da jeg vaagnede. — Jeg aabnede Øinene, mine Staldbrødre ligeviis, vi saae os forvildede om, og studsede, da vi opdagede Landsbypræsten og hans Degn i Kapeldøren; den første med Hænderne sammenslagne over Hovedet. — Løb, Trautmann, raabte Præsten, og ring med Stormklokken! det vil sige med den største, den eneste Klokke vi have. Ring Landstorm! Zigeunerne ere i Egnen; Tyrkerne ere komne og have forvandlet den christelige Kirke til en Hestestald.

For Guds Skyld, Herr Pastor, — sagde Seifart, som strax var munter og paa Benene, — giør os ikke ulykkelige. Vi ere hverken Zigeunere, Tyrker eller Heste; men kun stakkels omvandrende Skolediſciple, der forgiæves søgte Ly i Nat hos de Levende, og derfor bleve nødte til at sove hos de Døde. — Hvor er den naadige Frøken? Hvor er den Høisalige bleven af? spurgte Præsten ængstelig. I skulle svare mig til hendes mindste Finger. Miste vi hende, saa mister Kirken trehundrede Daler aarlig. Hvor have I giort af den naadige Frøken? — Jeg troer, de have ædt hende op, — sagde Degnen — der ligge endnu Knoklerne paa Tallerknerne. — I spøger i Utide, Trautmann, svarede Præsten. Hvor have I giort af Liigkisten? — Uden at svare, rev jeg Dugen bort, og Mumien laa ubeskadiget i sin Æske med Glasruder og Jerngitter. At giøre en Liigkiste til et Spisebord! sukkede Præsten; har jeg i mine Dage seet Magen? Og hvad have I spiist? Stiaalen Gaasesteeg!

Bevares! svarede Seifart. Det forunderligste Eventyr er mødt os igaar, Herr Pastor. Her henne paa Hiørnet boer en velhavende Enke — Hun har

ikke givet Jer et afgnavet Been med sin gode Villie; faldt Præsten ham i Talen. — Nei, sikkert ikke, vedblev Seifart, uden at lade sig forstyrre; — thi det er det gierrigste Menneske paa Guds Jord. Men hun er overtroisk! En vanvittig Mand er inat brudt ud af Daarekisten. I hvidt Lagen kigede han ind ad Vinduet til hende, just som hun stegte Giæssene. Den dumme Gaas troede at see et Spøgelse. Den Gale styrtede ind i Kiøkkenet, erobrede Giæssene, en Dunk Øl, nogle Brød, og løb ud dermed paa Kirkegaarden. Underveis mødte han os. Da han nu bilder sig ind at være død, og altsaa ingen Mad behøver, gav han os det altsammen. Vi stakkels forsultede Skolediscipler takkede ham, og indrettede os her i Kapellet saa godt, det i en Hast lod sig giøre; siden vi i Byen havde fundet alle Christendøre lukkede for os. For at undgaae Synet af den Døde, og for ei at fornærme den høisalige Frøken (der uagtet sin Død, dog er og bliver en sædelig Jomfru), have vi brugt dette Klæde; som Dug for os over Jerngitteret, og som et Slags Sengegardin for hende, medens vi gik til Køis i Halmen. Den Gale blev derude paa Kirkegaarden. Den desperate Karl har været ifærd med at stikke een af vore Kammerater ihiel, som staaer der. Til al god Lykke kom Oppasseren endnu til rette Tid, før Mordet var skeet, og trak af med den Gale. See, velærværdige Herre, det er den rene Sandhed. Og vil I ikke troe mig, saa spørg Inspecteuren for Daarekisten, der selv har været her. Det er en Mand, der ikke farer med Tant, han vil sande mine Ord.

Ved denne halve Sandhed og halve Løgn reddede Seifart os. Den gamle Præst, der var en noget enfoldig, men tillige god Mand, blev rørt over vor Tilstand; og ved den lystige Indklædning, som Seifart gav sin Fortælling, vandt han Degnen, der var et

godt Hoved, og som, uagtet sit melankolske Ansigt, nok lod til at kunne lide Spøg, hvortil han selv havde angivet Tonen.

Vi maatte bære Halmen ud igien og feie Kapellet. Derpaa indbød Præsten os til Middag og jeg havde Leilighed til fremdeles at studere Degnens besynderlige Karakteer. — Han lod slet ikke til at være født til Degn. Han var midaldrende, mager og bleg, havde et smukt Ansigt, og de dybtliggende Øines Ild forraadte Følelse. Han drak meget, spiste lidet og spottede Verden i en godmodig Tone. Den gamle Præst var et Hverdagsmenneske, og kunde godt lide os, fordi Seifart smigrede ham og roste de gamle Skilderier i Stadsestuen.

Nu, Trautmann! raabte Gubben over Bordet, det er ikke nok at drikke god Viin; man maa ogsaa synge en Vise til. Han kan mange smukke, ærbare Drikkeviser, vedblev den Gamle, som selv en geistlig Herre gierne kan høre paa. — En ærbar Drikkevise? raabte Seifart; saadan en Høne gad jeg nok see flyve. O, kiære Herr Degn, syng os dog een! — Han har en meget god Syngestemme, hvidskede Præsten Seifart i Øret. Derfor har jeg ogsaa giort ham til min Degn og til min Cantor.

Degnen, som havde været beskiæftiget med at fylde alle vore Glas, sagde: Jeg veed nok, at man sædvanlig pleier at parre Bacchus med Venus i Viserne; men det er, i mine Øine, et høist miserabelt Ægteskab. Enten maa Kiærlighed nydes uden Viin, eller Viin uden Kiærlighed.

Hvormed vil I nu bevise den Paradox? spurgte den gamle Præst. — Med en Vise, svarede Degnen, som jeg selv digtede for ti Aar siden, da jeg endnu følte noget. Dermed satte han sit Glas hen for sig og sang:

Venus hylde, Bacchus hylde,
Giør ei en lykſalig Mand;
Hvo gienelſket elſke kan,
Kan ſin Lyſt ei Druen ſkylde.
Venuskarmens bange Duer
Flygte for Bacchanters Støi;
Roſen rødmer mere høi,
End de dunkle Purpurdruer.

Men uſalig, haabløs ſukke,
Uden Ven og uden Mod — ?
Ja, da varmer du hans Blod,
Kan ham ind i Himlen lukke;
Bacchus! da til dine Kunſter
Tyer det ſønderknuſte Bryſt.
Sorg forvandler du til Lyſt,
I de ſtærke Taagedunſter.

Drikke vil jeg, meer ei græde,
Tomme Lethes dunkle Skaal;
Da jeg nærmer mig mit Maal,
I min Siæl er atter Glæde.
Drikke vil jeg, meer ei ſukke;
Og forglemme ved min Sang
Druen, der for høit mig hang,
Som jeg aldrig turde plukke.

Altfor ſnart kun naaer man Bunden,
Bacchus, fra din Bægerrand;
Sprang jeg driſtig ned fra Strand,
Var paa eengang Troſten funden.
Floden vinker, Bølgen qvæger,
Der ei Nogen tørſter meer. —
Det var Spog kun, ſom du ſeer.
Fyld mig atter Glædens Bæger!

Da Trautmann havde endt ſin Viſe, ſtod han op og gik ud i Haugen, og Præſten ſukkede: Gode Gud, næſten kunde man falde paa at troe, den gamle Karl endnu var forelſket, ſkiøndt det er femten Aar ſiden den hedenſke Gud Cupido ſaarede hans Hierte. Jeg forlanger, at han ſkal ſynge os en ærbar Drikkeviſe,

og saa synger den gudsforgaaede Krop en forblommet Selvmordersang.

Nu, Herr Pastor, svarede Seifart, det var vel ikke saa alvorlig meent. Naar man drikker, maa man enten elske Livet eller Døden med Begeistring. Thi hvad Ærbarheden angaaer, den er god ved visse Leiligheder; men i en Drikkevise duer den ikke. — Hvad snakker I der om alvorlig meent? raabte Gubben. Jeg siger Jer, han havde giort det, hvis jeg ikke havde været. Nei, af den Natur maa Kiærligheden ikke være. Jeg har ogsaa begrædt en Hustrus Tab; men alt med Maade. — Det forstaaer sig, svarede Seifart, naar Barnet er dødt, saa er Fadderskabet ude. — Saadan var det heller ikke meent, sagde den gamle Præst; men man har mere at gjøre her i Verden, end at elske; og man maa ikke give Everet op, fordi der stundom gaaer os noget imod.

Men nu ere, sagde jeg — der dog ogsaa vilde give min Skilling med i Lauget — Menneskenes Lidenskaber og Tilbøieligheder høist forskiellige, Herr Pastor! og yttre sig raskere, eller svagere. Jeg begriber meget godt, hvordan ulykkelig Kiærlighed kan svække et udmærket ungt Menneskes hele Kraft, just fordi han var kraftigere end andre, som ikke blive svækkede i en lignende Tilstand. Stormen knækker Egen, Sivet bøier sig og reiser sig igien. — Man maa ikke see tilbage til Sodoma og Gomorrah, sagde den gamle Præst, saa bliver man til en Saltstotte. Trautmann forelskede sig i en smuk Pige, der, for at lyde sine Forældre, havde forlovet sig med en anden respektabel Mand. Nu lærte hun for silde at kiende den gode Trautmann, og maatte bide i sit sure Æble. Jeg traf den fortvivlede Yngling just i det Øieblik, han vilde drukne sig i Floden. Jeg holdt ham en dygtig Straffeprædiken. Siden blev han min

Degn; og det maa jeg bekiende, han har i ti Aar forrettet sit Embede upaaklageligt, og opbygget Menigheden med sin skiønne Tenorstemme, naar han sang de herlige Psalmer, om Hengivenhed i Gud, Længsel efter Døden, Haab om Opstandelsen, Trøst i Qval. De gode Folk troede, det var idel Gudsfrygt, som tonede af hans Mund. Gud hielpe os! Jeg vidste nok hvor Skoen trykkede, at det kun var en verdslig Kiærlighed, som besiælede ham. Men jeg lod de gode Christne blive i deres fromme Vildfarelse og tænkte: Ogsaa af et braadent Kar kan man øse den himmelske Lædskedrik. Paa den senere Tid er han rigtignok bleven mere bitter; og til Trods, fordi Forsynet nægtede ham den Pige, han havde Øine paa, giftede han sig med en hæslig Rappenskralle, der daglig ærgrer ham værre, end Xanthippe ærgrede Sokrates.

Degnen kom igien, og da han havde talet noget med Seifart og hørt hans Meninger og Synsmaader, som han altid rykkede ud med ved et godt Glas Viin, sagde Trautmann: I lader til at være besiælet af en krigersk Aand, og skulde heller, i dette vigtige Tidsrum, tage militair Tieneste, end løbe omkring med unge Mennesker og spilde Tiden. Hvad I siger om Tilly og Wallenstein, er Sandhed. Men veed I da ikke, at slig en Helt, som I ønsker, nylig er fremtraadt paa tydsk Grund? Den herlige Gustav Adolph er landet med sine svenske Helte i Skiærene ved Elfsnaben, for at staae Protestanterne bi i den yderste Nød. Som en diærv Ætling af de gamle Jomsborgere, har han bemægtiget sig Usedom og Wollin; de Keiserlige har han fordrevet fra Rügen; Hertugen af Pommern har han tvunget til at giøre fælleds Sag med sig, og han er alt draget ind i Stettin.

Vi unge Mennesker bleve ganske forundrede over at høre slige Efterretninger; thi skiøndt der vel den-

gang alt blev udgivet offenlige Blade, var dog hverken Frankfurter Journalen, eller Postaviserne nogensinde komne os for Øine. Men Degnen, som holdt af alt Historisk, var ogsaa vel bevandret i sin Tids mærkværdige Begivenheder. Den gamle Præst vilde gierne give sin Beskyv til; men han forverlede og fordreiede alle Navnene, og blandede Begivenhederne og Aarstallene saa forvirret mellem hinanden, at Trautmann havde megen Umage med at bringe Orden i dette Virvar igien.

Fra nu af havde Seifart taget sin Bestemmelse: han vilde begive sig til Gustav Adolph og prøve sin Lykke. Vore andre tre Staldbrødre, der fulgte ham som hans Skygge (og om hvilke jeg intet har fortalt, fordi der intet var at sige om dem), fulgte ham ogsaa dennegang.

Jeg dvælede hos den gamle Præst, for at blive — hans Degns Substitut! I mene, det var en tynd Lykke? I min daværende Tilstand dog paa ingen Maade. Thi hvad var der vel ellers bleven af mig, da jeg nu engang ingen Lyst havde til at være Soldat? Præsten hørte mig med megen Fornøielse synge Psalmer i Kirken; med min Basstemme maatte jeg secondere Trautmanns Tenor. Jeg kunde ogsaa spille Choralerne paa det lille Orgel. Alt dette fornøiede den gamle Musikelsker meget. Hans skrøbelige Medhielp behøvede selv en Støtte. Og da jeg vilde tiene for den blotte Kost, saa var snart alting i Rigtighed. Men Noget maae jeg ikke glemme: jeg skulde boe hos Trautmann, og han lovede i ledige Timer at undervise mig i Skolesagerne. Han holdt Ord, den stakkels Ulykkelige, og jeg har aldrig kunnet glemme hans venlige Omgang.

Fra Seifart skiltes jeg ikke uden Bedrøvelse; men fra det Øieblik af, han havde besluttet at blive Soldat, giorde han sig det til Pligt, at undertvinge enhver mild Følelse.

Da jeg sidste Aften, rørt af Afskeden, vilde sige ham noget Venligt, raabte han: Ti stille med det! Endnu behøver jeg ingen Feldtpræst. En Karl som jeg, finder du snart igien; og din Lige gives der ogsaa endnu i Verden. Jeg kan ikke lide den Græden og Flæben ved Afskeden. Det er ligesom med en Enke, der har giftet sig igien, og daglig begræder sin første salig Mand, med hvem hun heller ikke kunde komme tilrette, for at ærgre den anden. Saadan er det ogsaa med den Beden og Lamenteren paa Sottesengen, fordi man skal miste det Smule Liv, som man sielden rigtigt har nydt. Vil du ikke, jeg skal skrive i din Stambog: Gaa paa Roser og forglem mig ei? Og naar du engang læser i Frankfurt-Journal: Seifart er falden ærefuldt, i denne eller hin Træfning, vil du da ikke tegne en lille Gravhøi, med Kors paa, under mit Navn?

Jeg vidste ikke hvad jeg skulde svare til disse forskruede Talemaader. I Skienderi vilde jeg ikke med ham den sidste Aften; jeg trykkede alvorlig hans Haand og sagde venlig rolig: Farvel, Seifart! Jeg takker dig for de gode Timer, vi have nydt med hinanden. — Da brast han pludselig i Graad, trykkede mig hefrig til sit Bryst, kysede mig, som om jeg havde været hans Kiæreste; men bad mig med det samme, for Guds Skyld ikke at sige til Nogen, at han bar sig saa qvindagtigt ad, for at man ikke skulde belee og forhaane ham. Ja, han skrev det endog paa Rusens Regning, skiøndt han netop denne Aften næsten intet havde nydt. Derpaa rev han sig løs fra mig og ilede bort.

I stille Grublen blev jeg siddende paa mit lille Kammer, og overveiede, hvad jeg havde tabt i Seifart. Egenlig havde han ingen god Indflydelse havt paa mig. Han havde forført mig til et omsværmende Liv og ofte giort mig vaklende i mine gode Grundsætninger, med Sophismer. Altid vilde han alene føre Ordet, altid

høre sig selv; bestandig spottede han mine Følelser. Der var ingen egenlig Alvor, ingen Ro, ingen ret aandelig Tilfredshed og Munterhed i ham, skiøndt han bestandig førte disse Talemaader i Munden. Med overordenlig Veltalenhed og Begeistring forsvarede han altfor ofte en slet Sag godt, uden selv at være slet; men jeg følte nok, at det vilde vare længe, inden jeg, paa min Vandring i Livet, traf en saa morsom Staldbroder igien.

Ulykkelig Kiærlighed.

Det glædte mig, atter at leve et stille, ærbart Liv. Mit Forhold til Trautmann var behageligt; hans milde, melankolske Taushed var mig en Balsom paa alle de Saar, Seifarts Hidsighed ofte havde givet mig. Nu kunde jeg dog selv imellem faae Lov til at tænke og yttre mig frit. I Hins Nærværelse følte jeg tilsidst mine Kræfter undertrykte, min Personlighed forkuet, og jeg havde lidt efter lidt vænt mig til at være den stumme Person, han behøvede, som en Conductor, for de kolde Funker, der uophørlig knittrede ud af hans Electriseermaskine.

Trautmann talede nu rigtignok igien altfor lidet; men det morede ham at læse Classikerne med mig, og hans aandfulde Underviisning gav mig Smag paa en Beskiæftigelse, der før næsten havde været mig modbydelig, og hvortil jeg altid maatte tvinge mig.

Mine daglige Forretninger i Kirken holdt jeg ogsaa af. Ofte gik jeg alene derinde, og betragtede de afdøde Præsters Billeder paa Væggene. Var der Barnedaab, maatte jeg udpynte Daaben med Papirblomster. I Førstningen giorde jeg mig Umage for, om Sommeren,

at skaffe naturlige Blomster; men det vilde Bønderne ikke vide noget af. De forbandt en hellig Følelse med de gamle støvede Voxpapirs Hængler, der saa ofte vare brugte ved lignende Leilighed. Markblomster, meente de, havde de nok af derude paa Fælleden; dem behøvede de ei at bringe deres Børn i Kirken for. Jeg fandt mig deri. Smagløsheden er undertiden hiertelig, og man kan være koldhiertet, skiøndt man har Smag. Ved Jordefærdene sang jeg Liigspalmer, ved Bryllupper Høisange, med Trautmann. Saaledes væntes jeg til, som rolig Tilskuer, at betragte Menneskene i deres lykkeligste og ulykkeligste Øieblik; medens en religiøs Høitidelighed mildnede deres Sorg, lod dem holde Maade i deres Glæde, og gav det altsammen Præget af from Værdighed.

Ofte, naar jeg gik alene, tænkte jeg paa Martin Luther, paa mine Forældre, min gode Broder, som jeg maaskee aldrig mere fik at see. Da kunde jeg græde ret bitterligt, og betragtede mig selv som en stakkels Fader- og Moderløs, kastet ud i den vide Verden. Men naar jeg da knælede ned for Alteret, naar jeg stirrede paa den fromme Jesu Billede, hvor han sad tilbords med sine Disciple den sidste Nat; naar jeg hævede mine Øine til Helligaandsduen over Daaben, til det hebraiske Jehovanavn i den mystiske Triangel, med smaae Basunengle i de blaa Skyer, med forgyldte Brædt-Straaler over Orgelet, — da tyktes det mig, som om jeg var omgiven af usynlige Hærskarer i det evige Hiem, hvilket jeg aldrig kunde forlade; og da var jeg munter og glad igien.

Hiemme vare mig Underviisningstimerne, paa Trautmanns Kammer, de kiæreste. Mit Tagkammer var slet, og jeg kunde den hele strenge Vinter igiennem fra min Seng see Karlsvognen giennem Tagstenene. Jeg kan ærgre mig endnu, naar jeg tænker paa, hvilken Fætter

Hielpeløs jeg dengang var. Hvor let havde det været mig, at tætte Loftet med lidt Kalk og et Par Tagstene. Men bevares! En slig Tanke kunde dengang endnu ikke opstaae i min Siæl. Siden efter har jeg lært at klavre paa farligere Steder, og at være min egen Muur- og Tømmermester.

Nede i Dagligstuen, hos Ægtefolkene, var der igien for hedt; thi den onde Birthe lagde altid saa meget i Ovnen, at man kunde stege Æbler i Vindueskarmen; og saa støiede og skiændte hun, som en Furie. Aldrig havde jeg den Nydelse, som et ungt Menneske dog holder af: at spise mig fuldkommen mæt. Naar hun om Aftenen havde givet mig eet Stykke Smørrebrød, spurgte hun: Vil han vel have meer? Og skiøndt Munden løb mig i Vand, vovede jeg dog ei at sige Ja, for ikke at opbringe hende mod mig. Kun naar jeg spiste hos Præsten, eller naar Trautmann trakterede mig i Værtshuset, kunde jeg fuldkommen tilfredsstille min Hunger.

Han talede næsten aldrig med sin Kone; men sad gierne og læste i en Bog. Naar hun rasede, mødte han hendes ildsprudende Øine med et koldt, foragteligt Blik, som kun giorde Ondt værre. Gik det endelig for vidt, saa løb han op paa sit Kammer, hvor hun ikke uden Fare turde forfølge ham, eller ogsaa besøgte han sin Ven Giæstgiveren. Kom han silde hiem om Aftenen, exalteret, men dog aldrig egenlig beruset, i hvilken Tilstand han var elskværdigst og venligst mod alle Andre, saa vovede Konen ikke at give sig i Kast med ham; thi da pryglede han hende sædvanlig, uden at sige et Ord, og gik i Seng.

Engang, da jeg fulgte ham hiem i denne Tilstand, da han var oprømt og spottede muntert sin Kones Usselhed, vovede jeg at spørge, hvorledes han dog var kommen til slig en Ægtefælle? — Jeg er slet ikke

kommen til hende, svarede han, hun er kommen til mig. Hun har beilet til mig, og jeg syntes ikke, det skikkede sig for et Mandfolk at give et Fruentimmer Kurven. Hun havde forgabet sig i mig, og jeg vilde ikke være hende imod, da jeg af Erfaring vidste, ulykkelig Kiærlighed er en haard Nød at knække. Først havde jeg rigtignok isinde at drukne mig, og det havde uden Tvivl ogsaa været det bedste. Men saa lagde den gamle Præst sig derimellem, ligesom jeg var ifærd med at plumpe ud. Han vilde afpresse mig et høitideligt Løfte, aldrig meer at gribe til et sligt fortvivlet Middel. Jeg lovede ham, at leve endnu ti Aar. Det beroligede ham; thi han meente, saa havde det ingen Nød, naar Lidenskaben først havde udraset. Men det var dog muligt at han havde forregnet sig; thi det var ikke Lidenskab der drev mig, men Kiedsommelighed, Modbydelighed for at leve; og det er blevet værre med Aarene. — Men, kiære Herre! svarede jeg, hvor var det da muligt at vove et sligt fortvivlet Skridt? At smedde sig selv i endnu værre Lænker? — Præsten, svarede Trautmann, troer, jeg har taget min Birthe til Trods, fordi Sigfride ikke kunde vorde min. Der farer han atter vild, som han sædvanlig gior. Allerede dengang var jeg for svag til at tænke paa Trods. Jeg forsømte alting, og boede i Huus hos Birthe. Hun gav mig at spise og drikke, Klæder, Sko, Seng, Brænde, ja endogsaa Lommepenge. Gud veed hvormeget jeg tilsidst var hende skyldig. Da solgte jeg mig selv, med Hud og Haar, for at giøre den hele Gield af med eet. Jeg forskrev mig til hende, som til Satan. Hendes Skiælden og Smælden kan jeg ikke sige, var mig imod. Jeg havde boet fem Aar i Forveien hos en Kobbersmed; saa vænner man sig, lidt efter lidt, til en saadan Larm. Jeg kan heller ikke sige, at hendes Kiævlerier misshagede mig. Fornuftigt kunde jeg dog ikke tale med

hende; hvad skulde vi da fordrive Tiden sammen med? Hvad Alexander havde giort, hvad Aristoteles og Plato havde tænkt, brød hun sig Fanden om. I denne Tilstand kom ofte et godt Skiældsord, en uforskammet Fornærmelse, som kaldet. Men tilsidst giorde hun mig det dog for broget.

Vi vare komne til Gadedøren, og hørte hende allerede skraale og udskiælde Tieneştepigen derinde. Lad os gaae ind i Frøkenkapellet, sagde Trautmann; der er altid saa ordenligt og luftigt; der skal jeg fortælle dig meer; den onde Birthe forstyrrer os ikke der. — Ak Gud, Albert, sagde han derinde, da han havde sat sig paa Bænken, jeg omgaaes saa gierne med de Døde. De ligge beskedent, alvorligt, blidt og roligt i deres Liigkister. Men jeg maa dog ogsaa sige dig, at dette Kapel har noget særdeles Tiltrækkende for mig, thi her saae jeg Sigfride sidstegang. — O min gode Herre, bad jeg, fortæl mig dog Eders Kiærlighedshistorie! — Af en Kiærlighedshistorie lader der sig kun lidet fortælle, svarede Trautmann; ikke fordi Sagen selv giver saa magert Emne; men fordi vor Tunge er for plump, vort Sprog for fattigt, vore Hierter for kolde, for afslovede, til atter at udfolde denne fine, skiønne Væv, uden at sønderrive den. Hvorledes vilde du være istand til at male Morgenrøde med Aftentaage? Kun en Digter formaaer med enkelte Toner, med nogle rask henkastede Træk, med en Efterklang, igien at fremkalde en saadan forsvunden Følelse. Istedet for at give dig en iiskold Beskrivelse af min brændende Kiærlighed, vil jeg forelæse dig en gammel Ballade, digtet om den salig Frøken her i Glaskisten. Hun skal ogsaa i sin Tid have været en ulykkelig Elskerinde. — Med disse Ord tog han et gult Papir ud af sin Brevtaske, og forelæste mig en Sang, hvoraf jeg endnu besidder Afskriften.

Den vene Jomfru af Gravensteen,
Med en Dueſiæl og ſom Roſen i Mai,
Hun var en adelig høviſk Mø,
Men lykkelig var den Jomfru ei.

Hendes Fader eiede Borge tre,
For hans blanke Glavind Fienderne gios;
Hans Hielm var Trods og hans Skiold var Skræk,
Og dog var Ridderen hierteløs.

Udi Kapellet i Reifenwald
Vel ſerten Aner i Kiſterne laae.
Han havde ſig faſt ſom en Abe forgabt
I de Dødningerader med Laagene paa.

Ham ellers i Verden kun lidt var kiært,
Sit Vaabenmærke dog ſvigted han ei;
Der ſtod tre Diævle med ſkarpe Klør,
Det var ham det kiæreſte Kontrafei.

Skiøn Jomfru vandrer i Roſenlund,
Hvor Birken ſig ſpeiler i Bækken ſkiøn,
Der hilſer hver Aften, naar Sol gaaer ned,
Saa venligt hende den Møllerſøn.

Han eier ei Skiold med Diævleklør,
Og ingen Borg, ingen Pandſerſærk;
Dog mangler ei Skiønhed og Forſtand;
Hans Hierte var ædelt, hans Arm var ſtærk.

Og Gaarden han arved, med dyrket Jord,
Og Møllen hisſet ved høien Lind.
Sig Regnbuen ſpeiler i ſtøvende Dunſt,
Naar Vandet falder i Solens Skin.

Grønſværen trives hvor Ellen groer,
I Møllen de Hiul ſig vælte med Lyſt;
Dog maler Hiertet finere Meel,
Hint kunſtige Værk i Støvets Bryſt.

De fagre Timer forſvinde ſnelt,
Som Vandets Bølger i Elveſeng;
Erindringen viger dog ei ſaa brat,
Tilbage den lyder fra Harpens Streng.

Bort Somren viger med skyggende Blad,
Som lykkelig Elskov tidt har skiult;
Bag nøgne Grene de Kiærlige sad,
Dem Ridderen træffer bag Løvet gult.

Du Tærne pletted mit Adelsblod,
Min Adel fordum som Lilien reen;
I Fængsel forsmægte du under Jord.
Hin Træl er værdig til Galgens Green.

Uskyldigheden vor Elskov saae,
De reneste Kys har Roserne seet.
Sig Vedbend slynger om Poplen tro,
Derved er endnu ingen Brøde skeet.

Men I er Herre, men Fader streng,
Og dømmer Jer Datter til Dødens Skræk:
Saa vil jeg heller ei leve meer!
Saa qvad han og styrted i Møllens Bæk.

Men bryde vil Hiulet ei hans Been,
Det standser i Farten og knækker itu.
Da henflød Liget saa blegt og smukt,
I klareste Vand giennem Sivene nu.

Est du ei skyldig og er han død,
Da stoler igien jeg paa din Dyd.
Trin atter i Sol fra Skyggen ud,
Taknemmelig vær og din Fader lyd!

Og skiænk hin høviske Ridder din Tro,
Som beilet hos mig har om din Haand.
Ei Datteren svarer et eneste Ord;
I Ridderssalen hun staaer som en Aand.

Og nærmer sig lyttende Vinduets Rand.
„Hvad, hørte du Hesten, og kommer han alt?"
Ak nei, min Fader! det var kun Vand,
Som nede med Susen i Møllen faldt.

Grønsværen trives hvor Ellen groer,
I Møllen de Hiul sig vælte med Lyst;
Dog maler Hiertet finere Meel,
Hint kunstige Værk i Støvets Bryst.

Den skiønne Rudolf begraven er lagt,
Hvor Lindens Krone mod Himlen groer.
I Vandet speiler sig Buens Pragt.
Et Tant! som alting paa denne Jord.

Nu Ridderen kommer af Skaren fulgt,
I Purpur og Guld, i Zobel og Maar.
Hvor er min Datter? den Gubbe qvad;
Mig tyktes, hun var ei frisk igaar.

Hun sover end paa sin Løibænk hist. —
Da blegner Gubben, han aner sin Nød.
Han iler til Datterens Jomfrubuur —
Der laa hun, hvid som en Engel, død.

Sivblomsten trykker den kolde Haand
Mod isnede Læbe, saa blegligblaa.
Om Tindingen har hun den friskeste Krands:
Fra Ellemosen Kiærminder smaae.

Den store Formue, skiøn Jomfrus Gods
Har Kirken arvet, nybygt af Steen.
Bag Ruderne giemte de hendes Liig,
I Mosen muldne Møllerens Been.

Men ofte, naar Aftenklokken af Sølv
Mod Solens Nedgang kimer saa sødt,
Har Pigen Bruden og Beileren seet,
I Ellemosen hun dem har mødt.

Der svæver det kiærlige Par i Mai,
Og synker tilsammen i Bækken ned,
Og siunger: I Elskende, græmmes ei!
Hist nager Ormen ei Kiærlighed.

Da Trautmann havde forelæst dette Digt, taug vi begge en Tidlang, og vore Øine hvilede paa den brune Mumie, der engang havde været en saa deilig Pige, at hun havde giort en rask Møllerknøs fortumlet i Hovedet. — Som jeg mærker, sagde Trautmann, har denne Vise sat dig i den rette Stemning. Nu vil jeg fortælle dig noget om min Kiærlighed. — Jeg var

Student, og besøgte min Moster her, den rige Enke, fra hvem du og Seifart tog Giæssene. Sigfride var allerede forlovet, da jeg lærte at kiende hende; hun var i Besøg hos Præstens Datter. Jeg kom daglig der i Huset og blev indtagen af hendes Ynde. Vore Øine talede fortroligt sammen; men til Ord kom det ikke i lang Tid. — Endelig skrev jeg Sigfride et Brev til, hvori jeg besvoer hende, ei at giøre den Ikkeelskede, sig selv og mig ulykkelige for Livstid. Jeg fik intet Svar. Endelig, da vi saaes igien, var hun forstemt, kold, forlegen, og undgik at tale med mig.

Da hun frygtede for at den Kiærlighed, hun virkelig bar for mig, skulde bringe hende til at overtræde sin Pligt, skyndte hun sig at skrive Brudgommen til, og fastsatte en Dag, paa hvilken han skulde hente hende. Der gik to Dage hen uden at jeg saae hende, skiøndt hun lod sin Veninde sige, at hun gierne ønskede at tale med mig. Den sidste Morgen, da jeg temmelig tidlig traadte ind i dette Kapel, fandt jeg hende knælende for Kisten, badet i Taarer. Jeg vilde ærbødigt kysse hendes Haand, da trykkede hun mig til sit Hierte og vore Læber mødtes. Ak, dette Honningbæger havde kun Skiæbnen tilladt mig at nippe til, for at Malurten siden skulde smage desbittrere. Hun forsvandt, som en aabenbaret Engel, og lod mig ene mellem Gravene. Fra det Øieblik af levede jeg kun i min Følelse, min Phantasie, i Erindringerne. Den Qvæstede tænker kun paa sit Saar, det finder man billigt; en Siælevunde derimod spottes af de Dyr der bære Rhinoceroslæder omkring Hiertet. Det kalder man Indbildning, og leer deraf! Under visse farlige Operationer faaer den Syge Opium, for at bedøve sin Følelse; hvorfor maatte jeg ikke ogsaa tage Opium? Naar jeg da vaagnede igien, var Qvalen forbi og — vaagnede jeg ikke, var den ogsaa forbi.

Min kiæreste Spadseregang var langs Floden, hvor en Række grædende Pile dyppede deres langtnedhængende Grene i Vandet. Jeg tænkte ofte paa Propertii Elegie, hvor Hylas bliver trykket ned i Floden af Nympherne; paa gamle Folkeviser om Havmænd og Havfruer. Paa Sigfrides Bryllupsdag spadserede jeg her. Jeg fik en inderlig Lyst til at synke ned i min Moders, Jordens, Skiød, at opløse mig som en Draabe igien i det store Verdensalt. Jeg vilde vove dette Saltomortale. — Da stod den gode gamle Pastor Schleeman for mig, i sin Præstekiole, og holdt mig, da han først havde trukket mig et dygtigt Stykke bort fra Vandet, en lang Straffepræken over Selvmord, fuld af de forslidteste Trivialiteter. Og dog havde Manden Ret! De gamle Trumfer, som han spillede ud, med saamegen Vægt og Selvtilfredshed, i den godhiertige Hensigt at redde min Siæl, fik mig baade til at græde og til at lee. Der gives ingen bedre Modgift for pathetiske Følelser, end det Latterlige. Desuagtet gav Gubbens Præstekiole og ivrige Retskaffenhed ham en Værdighed, der rørte mig, og indtog mig for ham.

Saa gik jeg da hiem med ham og blev hans Degn. Fra den Tid af har jeg drukket af Lethe; dog kan jeg forsikkre dig, at Havfruerne endnu ofte vinke mig, naar jeg hisset ved Floden gior min sædvanlige Aftenvandring. Ingen Lidenskab driver mig meer. Ak nei, saa lykkelig er jeg ikke! Kun Kiedsomhed, Træthed, Ildebefindende.

Jeg læser i dit ærlige Ansigt, Albert, vedblev han, idet han trykkede min Haand, at du misbilliger min Tænkemaade, at du ikke kan agte denne Slaphed, hvori du finder mig. Jeg vil ikke retfærdiggiøre mig; men kun endnu anføre dette til min Undskyldning: Aldrig trykker Skiæbnen haardere ned, end naar en

stor Ulykke har en ringe Aarsag. En overdreven Pideblyhed giorde Sigfride og mig ulykkelige for evig. Havde hun sagt sin Brudgom det, hvad havde hun, hvad havde han tabt derved? Elsket ham havde hun dog aldrig; og efter hans Maade at elske paa, havde han let fundet en anden Kone, der havde passet bedre for ham. Men du veed endnu ikke Alt!

Ti Aar snege sig hen; Lidenskaben var indslumret. I ti Aar havde hun levet roligt, som tro Hustru, med en Mand, der ikke forstod hende, ikke var istand til at dele hendes Følelser. Saa døde han. Et Aar efter hans Død besøgte hun atter sin Veninde her. Gud hvilken Glæde! Hun blomstrede ikke meer som fordum; i min Kalk havde Ormen gnavet endnu dybere; men vore Siæle gienkiendte hinanden; et Venskab, grundet paa Overeensstemmelsen i Følelser og Tænkemaade traadte i Kiærlighedens Sted. Vi kom daglig sammen, spadserede med hinanden; jeg forelæste hende Bøger, og alting lod til at gaae fortræffeligt. Jeg besøgte ikke mere Værtshuset, gik atter velklædt, og fandt mig i min Kones Uartigheder med mere Taalmod. Men Furien lod mig ingen Ro have. Denne gale uopdragne Qvinde begyndte at rase. Opbragt af en taabelig Skinsyge, vilde hun ikke meer tillade os en selskabelig Omgangs uskyldige Glæder. Hun overfaldt den ædle Sigfride med de nedrigste Skiælsord, fornærmede hende, der var Sædeligheden og Dyden selv, med ryggesløse Beskyldninger. Skiælvende af Undseelse og Afsky, blev den uskyldige Due nødt til at flagre bort til fierne Egne.

Fra den Tid har jeg intet mere hørt til hende; fra det Øieblik af opdagede hun at jeg var en Usling; thi hvad andet hindrede mig i at lade mig skille fra den skammelige Qvinde, end min Feighed? Kun naar jeg drikker god Viin, lever jeg endnu i glade eller veemodige Erindringer. Ogsaa naar jeg synger mine

Kirkepsalmer, nyder jeg endnu Livet. Det eneste Menneske, der i lang Tid har giort et behageligt Indtryk paa mig er du, Albert! derfor skiænkede jeg dig min Fortrolighed.

Her endte Trautmann sin Fortælling. Med inderlig Medlidenhed søgte jeg at trøste den nedbøiede Mand, trykkede hans Haand og stirrede paa Gulvet. Det var silde, Lampen glimtede, som den vilde gaae ud, og Trautmann sagde: Kom, lad os gaae i den provisoriske Grav!

Flygtige Søvn! vel er du det ligeste Billed paa Døden;
Efter dig længes jeg dog, følg mig paa Leiet, som Ven!
Qvægende Hvile! Forønskede, kom! Thi sødt uden Livet
Er det at leve; thi sødt er det at døe uden Død.*)

Bi! raabte jeg, — hvad ligger der paa Gulvet? En lille Pakke. Jeg tog den op. Et rødt Bændel var viklet om Papir. Jeg kiendte min egen Haand, og læste: „Den forlorne Søns Rolle." Jeg huskede meget godt, at jeg havde tabt dette Hæfte ud af Lommen, da jeg sidste Aften sad tilbords med min skiønne Bissekræmmerske. En glad Straale af Haab henrykte min Siæl. Jeg løste skiælvende Bændelet. O Himmel! En lang Silkelok, hvis Blødhed og Farve jeg altfor vel gienkiendte, laa deri, tilligemed nogle visne Markblomster, som jeg vel mindtes at have plukket hende, da vi spadserede sammen, den uforglemmelige Aften. Under mit Navn paa Rollen stod skrevet, med lidt usikkre, men dog ret smukke Bogstaver: „I Liv og Død din Johanna." O gode Gud!

---

*) Somne levis! qvanqvam certissime mortis imago,
Consortem cupio te tamen esse tori.
Alma qvies, optata veni! nam sic sine vita
Vivere, qvam suave est, sic sine morte mori.

Auson.

hvilken himmelsk Salighed giennemstrømmede mit Bryst. Fader! raabte jeg til den forsagte, blege Mand, som sad ved Siden af mig og forundrede sig over min Glæde, — græd ikke meer, græm dig ikke meer over Menneskenes Ulykke. Der slaaer ogsaa lykkelige Hierter under Solen. I det Øieblik, du fortæller mig din sørgelige Skiæbne, tilsmiler Lykken mig paa det sødeste, mest fortryllende. Min skiønne, frygtsomme Naa er atter funden. Min Johanna — nu veed jeg hvad hun hedder — er her igien, og har tilstaaet mig sin Kiærlighed. Kom! jeg vil opsøge hende. Vi ville aldrig forlade hinanden, dele Livets Blomster, og du skal see dig ung og lykkelig igien i vor Glæde.

Det er tomme Ungdomsdrømme! En lettroende Indbildnings Sæbebobler! — talede en Stemme. Jeg kastede forfærdet mine Øine derhen. En Mand stod i Døren, med Byldt paa Nakken, med graa, vildt om Hovedet flagrende Haar, en Knortestok i Haanden. Græmmelse havde forandret hans Aasyn, men jeg gienkiendte dog Bisekræmmeren. — Fader! raabte jeg, vær ikke længer grusom. Adskil ikke meer to elskende Hierter! Er jeg end ikke riig, jeg er dog ung og dygtig; jeg har lært noget, og vil hielpe Eder at fortiene Eders Brød.

Elendige Comødiant! raabte Gubben fortvivlet; bliv mig fra Livet med dine Fagter. Mig giør du ikke Hovedet forrykt med dine Giøglespil; og hende, som du har bedaaret, seer du aldrig meer. Hun ligger i sorten Jord. Giv mig min Pakke igien! Jeg har tabt den her i Kapellet, da jeg hvilede lidt efter en tung Vandring. — Er hun død? raabte jeg. — En Feber har dræbt hende, svarede Gubben; Følgen af en Forkiølelse, da jeg paa aaben Vogn, Dag og Nat, over Stok og Steen, maatte fierne hende bort fra din forførerske Nærhed. — Jeg har ikke forført hende, raabte

jeg, og er ingen Niding. Til Eders Svigerſøn var jeg altid god nok; til den herlige Piges Brudgom altfor ſlet, derfor har Himlen forkaſtet mig. Men hvorfor har I ſønderrevet hendes Hierte, med plumpe Kloer, ſom en Tiger? — Det var mit! Jeg har læſt det, hun har tilſtaaet det.

Ak, du taler ſandt, ſagde den gamle Mand, pludſelig bevæget og ſmeltet. Jeg har ofte ſagt mig det ſelv. Kun jeg er Skyld i hendes Død. —

Han rakte mig ſin Haand. Gravlampen gik ud. Et Bælmørke udbredte ſig, og Trautmann raabte med gyſelig Haanlatter: Det er Menneſkelykken paa Jorden!

[redacted]

Oehlenschlägers

samlede Værker.

Et og tyvende Bind.

Den i Sydhavet.

En Roman.

Anden Deel.

Kiøbenhavn.

Universitetsboghandler Andr. Fred. Høsts Forlag.

Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

1846.

Oehlenschlägers

Digterværker.

Tolvte Bind.

Den i Sydhavet.

En Roman.

Anden Deel.

Kiøbenhavn.

Universitetsboghandler Andr. Fred. Høsts Forlag.

Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

1846.

Indhold.

	Pag.
Gravene	7.
Ritmesteren	11.
Tvekampen	17.
Lykke	22.
Ulykke	28.
Øland	33.
Skibbrudet	37.
Udstyret	44
Kiøbenhavn	54.
Maleren	59.
Ankersmeden i sin Glorie	62.
Mandfolkebruden	68.
Afsked fra Kiøbenhavn	75.
Macbeth og Sørøverne	82.
Skibbrud og Redning	91.
Troglodytliv	100.
Nye Opdagelser	111.
Den	120.
Gubben i Hulen	124.
Don Cyrillo de Valaros Levnetsløb	134.
Længangen og Stiernetaarnet	175.
Kometen	183.
Jordefærd og Fødselsfest	189.
Lemelies Levnet	196.
Ah que l'amour est chose jolie	218.

Pag.
Spring i Historien ..... 232.
Litzbergs og Lademanns Hændelser ..... 242.
De ulykkelige og lykkelige Elskere ..... 253.
Lille-Klippeborg ..... 263.
Forskiellig Smag ..... 269.
Albert Julius for sidstegang ..... 275.
Portugiserne ..... 284.
Indvortes Uroligheder ..... 288.
Stakkels Eberhard ..... 294.
Skovhuset ..... 298.
Bryllupsfesten ..... 302.
Liigbegiængelsen ..... 305.
Eberhard paa Wartburg ..... 308.
Spillemændene ..... 312.
Morbærtræet ..... 321.
Hvorledes det imens var gaaet Eberhard ..... 327.
Blomsterpigen og den gamle Munk ..... 329.
Enden god, alting godt ..... 333.

Den i Sydhavet.

Anden Deel.

Gravene.

Den gamle Bissekræmmer blev endnu en Dags Tid i Byen hos os, og jeg veeg ikke fra hans Side. Jeg brød mig ikke om, at han i Førstningen havde skiældet mig ud, og jeg mærkede ogsaa ret godt, at han gierne havde mig om sig. Kiærligheden til, Erindringen om en tredie Fraværende, forbandt to vildfremmede Mennesker; og det trøstede os, at vi kunde sørge sammen over den kiære Døde. Det lettede Gubben, at udøse sin Sorg i min Barm, og hvert Ord, han sagde mig om Johanna, var mig uskatteerligt. Kun leed han ikke, at jeg saa ofte spurgte, om hun da virkelig havde elsket mig saa høit? — Hvor tidt skal jeg sige dig det, svarede han gnaven; hun havde aldeles forgabet sig i dig; i sin Feber drømte, i Dødens sidste Stund talede hun kun om dig.

Da Gubben forlod Byen, fulgte jeg ham to Mile, til Nabokiøbstæden, hvor Johanna laa begraven. Der vare flere Grave pyntede med Sand og Blomster. En for kort siden opklappet lille Høi var alt bevoxet af Nælder og Ukrudt. Paa det sorte Kors stod skrevet med slette Bogstaver: Johanna Klein. — Dine Øine fyldes med Taarer, min Eberhard? Ak, du føler, hvad jeg følte, ved dette ringe, stille Tegn. Jeg tænkte paa den Nat, da jeg, uden at vide hendes Navn, havde

skaaret Ordet Elskede i det grønne Træs Bark. Gubben omfavnede mig og drog hiem til sin Fædrenestad Magdeburg. O, algode Forsyn! hvor underlige ere dine Veie. Hvis den hulde Johanna var vendt tilbage til Magdeburg, saa var hun sikkert, et Aar derefter, bleven et Offer for den afskyelige Tillys Grusomhed. Nu tog den Algode hende til sin Himmel, medens hendes unge Hierte var henrykt af en skiøn, stærk, reen Følelse. Jeg havde ophørt at elske hende, medens hun endnu levede, nu elskede jeg hende igien, da hun var død. Trautmann fornøiede sig over mit Sværmeri. Denne eneste Ven skulde jeg nu ogsaa miste. Engang blev han længe borte; han kom ikke hiem hele Natten. Konen hylede og græd, jeg søgte ham forgiæves. Næste Morgen bragte Fiskerne hans Liig, der var fundet i Floden. Det havde regnet om Natten; Flodbredden var leret og slibrig, det var ikke usandsynligt, at Trautmann var gledet ud af Vanvare, fra et steilt Sted. Nigtignok fandt jeg Propertii Elegie og Visen om Havfruen i hans Lomme. Jeg stak dem hemmeligt i min, for at Ingen skulde komme paa slemme Formodninger. Ogsaa sit Uhr havde han, imod Sædvane, ladet hænge paa Sømmet ved sin Seng. Søndagen i Forveien var han gaaet til Gudsbord. — Han fik en christelig Jordefærd, jeg sang over hans Grav og arvede hans Degnekald. Den onde Qvinde maatte ud af Huset. Hun havde endnu nogen Formue, og gav sig i Kost hos den gierrige Moster, fra hvem Seifart havde taget Giæssene.

Naturligviis kunde to slige Xanthipper ikke forliges i eet Huus. Man kaldte dem „Torden og Lynild". Anledningen til disse Øgenavne var underlig nok. En lummer Sommerdag trak et frygteligt Tordenveir op. Under Uveiret vare Bønderne, efter Sædvane, meget andægtige. Det blev dødstille i alle Huse, intet

Menneske vovede sig ud. Jeg stod i Vinduet og betragtede det høitidelige Naturoptrin med Forundring. Tordenslagene fulgte hyppigt paa hinanden. Men i den korte Mellemtid, naar det var stille, forekom det mig som jeg hørte Skiældsord og Qvindelarm. Regnen øste ned, som med Spande, Gaden var oversvømmet. Pludselig, — just i det Øieblik, da et forfærdeligt Lyn slog ned i en trøsket Portstolpe, ikke ti Skridt derfra, — styrte hine tvende Qvinder, som Furier, ud af Huset, med Haarene vildt omkring Skuldrene. Uden at agte Uveiret fortsatte de, under Torden og Lynild, deres Slagsmaal midt paa Gaden i Pladskregnen, og holdt ikke op, før de begge styrtede hovedkulds i den oversvømmede Rendesteen.

Jeg har endnu et Træk at fortælle, hvoraf I kunne giøre Eder et fuldstændigt Begreb om Degneenkens Karakteer. Engang, da jeg var beskiæftiget med at opklappe Trautmanns Grav, kom en Vogn langsomt kiørende, med fire Heste for. Det undrede mig, at Hestene slæbte saa dovent hen med Vognen; men da den kom nærmere, opdagede jeg en stor firkantet Steen ligge deri. Kudsken kiørte ind paa Kirkegaarden, en Muursvend fulgte med. Da de saae mig, hilste de mig og spurgte, hvor Degnen Trautmanns Grav var? Den har jeg nu just bragt i Orden, sagde jeg, og viste dem de Rosmariner, som vare plantede derpaa. — Ei, min kiære Mand, sagde Muursvenden, saa gior det mig ondt, at jeg strax igien maa forstyrre Jert Arbeid, og luge Eders Planter op; thi jeg bringer her en prægtig Liigsteen, som en Veninde af den salig Mand har bekostet, og som jeg med Øvrighedens Tilladelse skal mure fast over Graven. — Det finder jeg mig gierne i, svarede jeg. Mine Urter trives kun kort, en saadan Steen kan holde længer ud.

Arbeidet var snart færdigt, og nu holdt en tildækket Vogn udenfor Kirkeporten, hvoraf der steg en bleg Dame; hun havde endnu meget skiønne Ansigtstræk og var sort klædt. Hun nærmede sig Graven, stirrede rørt paa Indskriften, og spurgte mig derpaa: Er I Degnen her, min kiære Mand? — Ja, svarede jeg. — Saa beder jeg Eder, vedblev hun, idet hun vilde trykke mig en Pung med Penge i Haanden, at drage Omsorg for dette Gravmæle. — Det behøves ikke, Madame, sagde jeg; det gior jeg gierne for intet, thi den Afdøde var min Ven. Men tillad mig et Spørgsmaal! Er Eders Døbenavn ikke Sigfride? — Jo! sagde hun, trykkede min Haand og ilede i Vognen igien. Jeg bukkede ærbødigt for hende, og hun raabte grædende ud af Vognen: Tilgiv, kiære Herre, at jeg bød Eder Penge! — Derpaa rullede hun bort, Arbeiderne forlode mig, og jeg stod alene ved Liigstenen.

Men Natten derpaa skyndte Enken sig hen paa Kirkegaarden med en Øxe til Liigstenen. Neppe stod hun der, før hun raabte: Skiøge, du har spildt din Umage! Vover du endnu at lefle med min Mand efter hans Død, for mine aabne Øine? Og nu begyndte hun af alle Kræfter at hamre paa Liigstenen med Øxen. Lykkeligviis kom Vægteren, standsede hende i Arbeidet og bragte hende til Øvrigheden, hvor hun fik sin fortiente Løn.

Ritmesteren.

Midlertid raste Krigen med alle sine Rædsler, og Sachsen var det eneste Land, som hidtil var skaanet. Nu skulde det da endelig ogsaa gaae ud over os. Da Tilly ikke kunde blive længer i det udsugede Nedersachsen, og Churfyrsten smmede sig ved at fratræde Leipzigerforbundet, rykkede den Anden videre frem, og indtog Eisleben, Merseburg, Naumburg, Zeiz og andre Stæder.

Menighederne forsamlede sig daglig med Andagt i Kirkerne; Klokkerne ringede, Orglerne klang, foran den udødelige Reformators Billede brændte Vorlys, som for en Helgen, og af Mænd, Qvinder, Ungersvende, Møer, Oldinger, Børn, blev daglig den herlige Strids- og Trøsteſpalme ſiunget: „Vor Gud han er saa fast en Borg."

En Dag, da der blev holdt Gudstieneste hos os, og vi just vare komne til det Sted: „De Ordet skulle lade staae, og Tak derfor ei have!" blev Kirkedøren pludselig høit aabnet. En Coureer, i churſachsisk Mundering, med Støvler til op over Knæene, traadte ind. Orgelet tier, Sangen forstummer; han iler hen til Alteret, svinger sin Hat tre Gange og raaber høit: Glæder Eder, kiære Brødre og Christne! Lutheranerne have seiret, Slaget ved Leipzig er vundet, 7000 Keiserlige ligge paa Valpladsen, Tilly har taget Flugten. Seiren er vor! Gustav Adolph og hans hele Hær have takket den Almægtige paa deres Knæe.

Da lod jeg atter Orgelet klinge, med alle dets Fløiter og Stemmer, og med høie Glædestaarer fortsatte vi Sangen:

„Han vil med os i Kampen gaae,
Alt med sin Guddoms Gave.
Miste vi end vort Liv,
Gods, Ære, Børn og Viv;
Ei agte vi derpaa;
De kan ei mere faae.
Guds Rige vi dog beholde!"

Tre Uger efter Seiersfesten, da jeg en Aften silde traadte ind i Frøkenkapellet, for at gyde Olie i Lampen, som vilde gaae ud, mødte mig en underlig Hændelse. I Tusmørket blev jeg en Menneskeskikkelse vaer, siddende paa Bænken, hyllet i sort Kappe og med en Klædeskaskiet paa Hovedet. Skikkelsen havde megen Lighed med salig Trautmann, og lod ikke til at mærke mig; den sad i dybe Tanker, og giorde aldeles saadanne Hoved- og Armbevægelser, som den Afdøde, naar han troede at være ene, og overlod sig til sine egne Phantasier. Jeg treen et Skridt tilbage, og Haaret reiste sig paa mit Hoved. — Albert, talede Stemmen huult (og nu gienkiendte jeg tydeligt Trautmanns Røst), frygter du for en gammel Bekiendt? Alle gode Aander love Herren den Gud! stammede jeg. — Alle gode Aander love Herren den Gud! gientog Synet. — I Jesu Navn, tal, hvad vil I? spurgte jeg. — Nævn ikke dette Navn nu her, svarede Skikkelsen; jeg vover ikke at gientage det, i min nærværende Tilstand. — Stakkels Ulykkelige, spurgte jeg, er du ikke salig? — Ak nei, endnu ikke, svarede den klynkende Stemme. — Har du da taget Livet af dig selv? — Ikke af mig selv, men jeg har giennemboret Hiertet og spaltet Hirneskallerne paa mange andre uskyldige Mennesker. — Enten lyver du, raabte jeg, eller du er et Gisgleshn; det har Trautmann aldrig giort. — Vover du slige Ord mod mig? spurgte Giengangeren i en truende Tone. — Jeg frygter Gud, og ingen Diævel, var mit Svar.

Bravo, Albert! raabte Seifart leende, idet han afkastede Kappen; det havde jeg ikke troet, at du havde saamegen Courage. — Min Forfærdelse forvandlede sig til Glæde, men min Forundring var ikke mindre stor; thi min eventyrlige Staldbroder stod for mig som svensk Officeer, i lysegrøn Lædertrøie, med et blankt Staalpandser, med høie Støvler, klingende Sporer og et stort Slagsværd ved Siden. Hans Fiæderhielm laa hos ham paa Bænken.

Omfavn mig! sagde han; og saa vil jeg ikke fortælle dig, hvordan jeg er bleven svensk Ritmester; thi det er let at begribe. Naar det kommer til Stykket i Verden og bliver Alvor, have de Fornemmes Børn og Prindsernes Yndlinger kun lidet at betyde. I vore Dage vil du sielden træffe en Høvding, der ei i sin Ungdom har baaret Musketten paa Nakken. Selv hos de Keiserlige og Katholikerne, der dog ere de bedste Aristokrater, er dette Tilfældet. Tilly og Wallenstein vare i deres Ungdom ubethydelige, fattige Adelsmænd; Dampier og Bouquoi ligeledes. Johan von Wert var en Bondedreng, General Beck en Hyrde, Stallhantsch var Lakai, og Feldmarskalk Aldringer var Kammertiener.

Han fløitede, en stor blank svensk Dragon traadte ind, lagde en reen hvid Damaskes Serviet over den velbekiendte Kiste, satte en Flaske Viin og to grønne Glas derpaa og gik igien. — Den salig Frøken, sagde Seifart, vil fremdeles ikke tage det ilde op, at en reisende Soldat, der intet Sted har at hælde sit Hoved til, atter tager sig nogle Friheder i hendes Nærværelse. — Derpaa fyldte han Glassene med Rhinskviin, klinkede og raabte: Gustav Adolph leve! Ja, Albert, mit Ideal spøger ikke længer tomt i min Hierne, det er traadt klart ud i Virkeligheden, og Philisteriet har en Ende, i det mindste saalænge han lever. Alt hvad der har Aande, (det vil sige, hvad der har Aand), maa tiene

ham. — Han tømte sit Glas og vedblev: Hvad har ikke Gustav udrettet? Et bedre Menneske lever ikke paa Jorden, og i Krigsvidenskaben har han bragt det videre, end nogen Dødelig før ham. Gustav Adolph leve! Selv om han havde ifinde at blive romersk Keiser.

Jeg undrede mig ikke lidet over den Forandring der var foregaaet med Seifart. Han fortalte mig Meget og sluttede med de Ord: „Nu vil jeg ogsaa giøre din Lykke. Til Soldat duer du eengang ikke; men hos os agter man ogsaa den Lærde. Jeg har ofte spottet dit Slægtskab med Luther, men nu skal det hielpe dig af Støvet. Kongen er en ivrig Lutheraner, og vil bestemt giøre noget for dig, naar han hører du stammer ned fra den store Morten, skiøndt kun i Sidelinie. — Og nu god Nat! Min Hest hvrindsker paa Kirkegaarden i den kolde Luft; jeg maa afsted. Vi ligge i Qvarteer tre Mile herfra, paa et Naboslot. Der er ogsaa Kongen og alle Generalerne. Besøg mig i Overmorgen, saa vil jeg bringe dig til hans Majestæt. Med disse Ord omfavnede han mig, og svang sig paa sin skiønne Ganger. Dragonen fulgte ham paa en lignende; og som tvende Skygger fra Oldtiden fløi de giennem Maaneskinnet over Kirkegaarden, med vaiende Hielmbuske, og forsvandt i det Fierne.

Aldrig har jeg børstet og banket min sorte Kiole som hin Morgen, da jeg skulde begynde min Vandring til Slottet, for at presenteres for den store Gustav.

En Fierdingvei fra Slottet traf jeg Soldater i Huse og Telte; de vare alle vel klædte og forholdt sig rolige. — Jeg troede, at de skulde giort Nar af mig som en sælle Degn; men da jeg havde viist een af de fornemste Officerer mit Skudsmaal, behandlede de mig med Agtelse, som en geistlig Mand og sagde mig, hvor

jeg kunde træffe Ritmester Seifart, som boede i Nærheden af Slottet.

Jeg haabede at Seifart skulde modtage mig med aabne Arme, men hans Ansigt var bedækket med Skyer; da han saae mig, blev han endnu mere forstemt og gik mig imøde med de Ord: God Dag, kiære Albert! Var det idag du skulde komme? Mig tykkes, jeg først havde bestilt dig herhid imorgen. Dog lad saa være! sagde han venligere, idet han trykkede min Haand; imorgen havde du maaskee ikke truffet mig.

Hvad er der paa Færde, Seifart? raabte jeg forundret; er der skeet en Ulykke? Er du falden i Unaade? Tvertimod, svarede han, Kongen har viist mig en stor Naade, og giort en ganske særdeles Undtagelse for min Skyld.

Han lukkede Døren, og da vi vare ene, vedblev han sagte: Hvert Menneske har sin Orm; en stor Konge er ogsaa et Menneske. Gustav har forbudt Tvekamp under Livstraf.

Jeg vilde tale, men Seifart afbrød mig: Ti stille, Albert! Jeg veed alt hvad du vil sige. Som Degn holder du med Kongen, kan heller ingen Tvekamp lide, og finder at han har Ret. Saaledes kan en Konge og en Degn tænke; thi en Degn tager det ikke saa nøie med Point d'honneuren, og en Konge kan ikke fornærmes paa slig Maade. Men lad det være som det vil, Kongen har dennegang giort en Undtagelse, og tilladt mig at duellere paa Liv og Død med Ritmester Soop; kun skal Kampen skee i Riddersalen, for Alles Øine, og Kongen vil selv være tilstede, med sine Generaler. Men paa Galleriet komme ogsaa Borgerfolk, og der skal jeg strax skaffe dig en god Plads. Tag mig det ikke ilde op, at jeg endnu ikke har talt med Kongen om dig. Jeg havde i disse Dage fuldt op at giøre med mine egne Sager. Seirer jeg, saa er der jo

altid Tid nok til sligt; gaaer jeg bag af Dandsen, — saa vil du dog let som Luthers Afkom — (han smilede lidt, derpaa trykkede han min Haand alvorlig og vedblev) nei i Sandhed, nu spaser jeg ikke; som Luthers Ætling vil du vorde Kongen mærkværdig, og han vil sikkert tage sig af dig.

Han kaldte paa en gammel sachsisk Underofficeer, og sagde: Jørgen, du skal følge denne gode Mand op paa Galleriet! Sørg for at han faaer en god Plads, hvor han kan see alting og ikke kommer i Trængsel. Nu maa jeg klæde mig paa og pynte mig lidt; thi vi have fornemme Tilskuere.

Men siig mig, du forunderlige Menneske, raabte jeg, som lober saa lystig og forfængelig til en Tvekamp paa Liv og Død, som til et Skuespil, hvad ondt have I da egenlig giort hinanden? Hvori bestaaer den store Fornærmelse? — Han har skiældet mig ud for en Vindmager, svarede Seifart, og jeg har igien kaldet ham en grov Oxe. Nu ville vi dog see om Oxen kan nedstøde Vinden med sine Horn, eller om Vinden blæser Oxen om. Med disse Ord forlod han mig, for at klæde sig paa.

Jeg stod forstenet. Den gamle Underofficeer saae betænkelig paa mig, tog sig en Priis og sagde tørt: Det kan han vel ikke begribe, Skolemester? Om det saa er mig, som dog er Underofficeer, saa kan jeg neppe faae det i mit Hoved. Siig han mig, som en lærd Mand, hvoraf kommer det, at Barnet saa sielden vil kaldes ved sit rette Navn? Jeg kiender nu min Herre et Aarstid; jeg har seet ham kæmpe i Striden, og Gud straffe mig, om han ikke bruger sit Sværd ligesaa godt som sin Mund; og det er meget sagt. Thi det forstaaer sig, Forstand og Kundskaber har han, men noget Vindmageri er der ogsaa ved ham; det kan ingen nægte mig. Og Ritmester Soop er upaatvivlelig

en tapper Helt, han har endog engang reddet Kongens Liv; men der er intet Spørgsmaal, at han er en Grobian. Hvor har det nu altsaa kunnet krænke ham saameget, at man kaldte ham en Oxe?

Tvekampen.

Jeg gik paa Galleriet med min gamle Underofficeer. Der var allerede fuldt af Folk. Den kongelige Garde, med lyseblaae Kiortler, med Brystpandsere af Staal, Fiærhielme og lange gule Klaphandsker, havde allerede i to Rækker besat Salen, og deres skarpe Hellebarder blinkede paa høie sorte Skafter.

Nu blev Salen, lidt efter lidt, fuld af Officerer. Pludselig blev det stille, en ærbødig Taushed udbredte sig, Fløidørene gik op, og mit Hierte bankede høit ved den Forestilling, at jeg nu for førstegang skulde see Gustav Adolph. En lang mager Herre, men stærk af Legemsbygning, med en Ørnenæse, høi Pande og buskede Øienbryne, traadte ind. I hans Ansigt var sielden Kraft forenet med Venlighed; Skarpsind og Ild, med dyb Tungsind. — Han hilste høfligt til begge Sider, derpaa gik han til den Plads, man havde anviist ham, og stod der med Armene overkors, med Øinene nedslagne, uden at tage videre Deel i det Hele. — Hvem er den fornemme Herre? spurgte jeg; det kan dog ikke være Kongen; Kongen, har jeg ladet mig sige, skal være en korpulent jovialsk Herre.

Det er Kongens høire Haand, svarede gamle Jørgen, den fortræffelige Gustav Horn, som i Slaget ved Leipzig stod ligeover for Tilly. Han er et ligesaa ædelmodigt Menneske, som en stridbar Kæmpe. En

Stad (jeg har glemt dens Navn) skulde plyndres, fordi Commandanten havde været uforskammet mod Generalen. Da kom de skiønneste Piger ud af Byen, grebe Horns Stigbøiler, kastede sig paa Knæe, græd og bade ham, at skaane deres Ære og deres Paarørendes Liv. Siig hint Kiødhoved af Commandant, sagde den vakkre Horn, at jeg ærer Eders Taarer ligesaa høit, som jeg foragter hans Sværd. Og Byen blev reddet. — Hvorfor er han da nu saa bedrøvet? spurgte jeg. — En hidsig Feber har nylig berøvet ham hans herlige Gemalinde og to velsignede Børn, var Svaret. Men see, der er Rigskantsleren Oxenstierna, som nylig er ankommen. Hvilken høvisk Ridder! Har I seet et aabnere Ansigt, ret hvad Italienere kalde un viso seiolto, og hvad de selv saa sielden besidde. Ingen Cardinal Richelieu, ingen Macchiavelli, og dog klog som Fanden.

See der, den unge Hugaf, som iler ind, med Hielmen under Armen, fordi det er ham for hedt. Han der, som har Haarene kiæmt ned over det Halve af Panden, efter de unge Herrers Maade nuomstunder, ikke strøget opad paa Løveviis, som paa Kongen og Rigskantsleren. Kiender I ham? — Ak, raabte jeg, det er jo min naadige Fyrste, Prinds Bernhard af Weimar. Ja, det bliver med Tiden den anden Gustav Adolph, sagde Jørgen. Hvo er den alvorlige Høvding, spurgte jeg, som triner ind nu, og som Alle hilse saa venligt? — Ja seer han vel Skolemester, sagde Jørgen, det er just det Gode ved Krigen, at Dygtigheden i den selv kan svinge sig i Veiret; det er Oberst Stallhantsch, en Finlænder. I sin Ungdom var han Tiener, nu er han Hertug Bernhard af Weimars Kammerat.

Nu hørte vi Hestetrampen ude i Gaarden, og der blev raabt Vivat. Jeg behøvede kun at vende mig om, saa kunde jeg overskue Gaarden, thi jeg havde Vinduet

i Ryggen. Der var en stor Trængsel af Mennesker; men Soldaterne giorde ingen Plads, thi Folket veeg selv ærbødigt tilside og skilte sig ad. Jeg saae en stor Mand, i en ny Kiortel af graat Klæde, han havde en grøn Fiær i Hatten, og red en deilig Skimmel. Ingen behøvede at sige mig, at det var Kongen. See kun hvor langsomt han rider giennem Gaarden, sagde Jørgen; han er bange for at Hesten skal træde paa de smaae Drenge, og han holder Haanden over Øinene, thi han er noget nærsynet. Kongen er slet og ret klædt, sagde jeg. Hans Hest er udmærket smuk. — Det er hans Liebhaveri, sagde Jørgen. — Og hvem, spurgte jeg, er den bredskuldrede Mand, med det friske brune Ansigt? og dette smukke unge Menneske, i den sorte Kiortel, med Studenterkraven? Han lader endnu neppe til at være sytten Aar gammel. — Den stærke Mand, svarede Jørgen, er den herlige Banner; et levende Krigsbanner i vilden Slagtummel. Den Ungersvend der, hvidskede han mig i Øret, er Kongens Slegfredsøn, Gustav Gustavson, som han før sit Ægteskab har faaet med Margaretha Cabiliau. Skade at den Dreng ikke er Kronprinds af Sverrig; thi han har arvet meget af Faderens Ingenium. Han bliver vist en fortræffelig General. For det første, siger man, skal han endnu fortsætte sine Studeringer i Wittenberg.

Nu sad Kongen i Salen, paa et noget ophøiet Sæde, omkring ham vare hans Rigskantsler og Krigshøvdinger. Den lystige skiønne Marsch, som havde modtaget Kongen, ophørte, og paa hans Vink begyndte Musikanterne at blæse en Sørgemelodi, der sædvanlig blev hørt, naar en Officeer, for en begangen Subordinationsfeil, skulde skydes. Under Musiken blev der af Soldater baaret to sorte Liigkister ind, og bag efter gik en stor skummel Mand, med blottet Hoved, og med et fælt Ansigt. Udaf hans røde Kappe fremstak

et blankt, bredt Sværd, som næsten mere lignede et chirurgisk Instrument, end et Vaaben. — Hvad er det? spurgte jeg forundret min gamle Ledsager, som hidindtil havde vidst saa god Besked om alting. Ligesaa nysgierrig som jeg, svarede han, uden at vende Øinene bort fra dette Syn: Det er to Liigkister; og Manden der, med Sværdet i den røde Kappe, er Krigsprofossen, Skarpretteren.

Da Liigkisterne vare stillede hen i en Krog, og Bøddelen traadt tilbage i Baggrunden, taug Musiken, og Kongen talde omtrent saaledes:

Kiære Herrer og Venner!

Det er enhver af Eder bekiendt, at jeg efter modent Overlæg med mit tro Raad og mine Krigshøvdinger, allerede for flere Aar siden, under Livstraf, har afskaffet Tvekamp i min Hær. Duellen var nødvendig i Hedenold, da endnu ikke Land byggedes med Lov. Siden have Ridderne, med sværmersk Elskværdighed, overdrevet dette, som saa meget andet. Men vi skulle ikke efterligne deres Lyder.

Og dog see vi idag, at to bolde Helte lade sig forlede til en saadan Daarskab, og troe maaskee endog at opvække Beundring her, fordi de, paa givet Vink, strax staae færdige, at knække Halsen paa hinanden.

Nu kunde det vel tykkes Eder vægelsindet af mig, kiære Herrer, at jeg, som har forbudt Alle Tvekampen, dog gior en Undtagelse med to Officerer, og tillader den endog i min egen Nærværelse. Men her indtræffer et besynderligt Tilfælde, som jeg vil giøre Eder deelagtig i. To Løfter binde mig og modsige hinanden. For at være Medvidere til dette synderlige Forhold, for rigtigt at kunne bedømme det, har jeg indbudt Eder alle hid, paa det at I maae undskylde mig paa bedste Maade. De tvende Ritmestere, Soop og Seifart,

ville endelig dræbe hinanden. I kiende dem begge, som tappre Mænd. Soop viste sig alt længst som Helt; han har i den polske Krig reddet mit Liv, dengang Sirot i Skiærmydselen erobrede min Hat; hvilken ugudelige Kiætterhat, man siger, Østerrigerne have sendt til Loretto, for der at smykke den hellige Jomfrues Altar. Dengang slog jeg Soop til Ridder, og tillod ham engang at giøre mig en Bøn, som jeg vilde opfylde. Hidindtil har han intet forlangt, men igaar udbad han sig Tilladelse af mig, at duellere med Seifart. Den gode Seifart har lært at være Helt paa tydske Universiteter. Mit Løfte til Soop, ikke at afslaae ham en Bøn, kan jeg nu ikke bryde, min Lov kan jeg for hans Skyld ikke overtræde. Overtalelser og Grunde have ingen Magt over disse opbragte Mennesker. Lykkeligviis har jeg fundet en Udvei. Soop og Seifart ville plat ud udvise deres Mandhaftighed her i Salen, og slaae hinanden ihiel. Velan, det skee! Deres Ønsker skulle vorde opfyldte; saa har ingen noget at klage. Jeg vil selv være Øievidne til denne overordenlige Tapperhed og Uforfærdethed. Godt, mine Herrer! Fægter nu, til den ene af Eder bliver paa Stedet. Jeg har bestilt Krigsprofossen hid; i det Øieblik, den Ene ligger dræbt, hugger Skarpretteren, i mit Paasyn, den Anden Hovedet fra Kroppen med sit Sværd. Paa den Maade faaer Hver sin Villie, og jeg har ingen Lov overtraadt.

Her taug Kongen. Sørgemusiken begyndte paa ny, Liigkisterne bleve flyttede nærmere, Skarpretteren traadte frem og blottede sin forfærdelige Glavind.

I dette Øieblik saae jeg de tvende Modstandere kaste sig for Kongens Fødder og bede om Naade.

Mig have I intet at bede om, sagde Kongen, da alting var roligt igien; thi naar I ikke kæmpe sammen, saa har Skarpretteren her intet at giøre. (Han gav

et Vink, og Bødelen begav sig bort, giennem en Bagdør.) Men ville I atter som Christne vinde Agtelse af denne hæderlige Forsamling, — o saa forglemmer alt Nag, og omfavner hinanden som Venner!

Fienderne laae i hinandens Arme.

Lykke.

Efter denne Begivenhed, begav jeg mig atter til Seifarts Bopæl. Leende og kiæk kom han mig imøde, rakte mig lystig Haanden og raabte:

Naa, ikke sandt, Albert? Det var dog engang en deilig moralsk Comødie! Endnu bedre end Narrefødslerne hos Ridder Knaufdegen. Alt dette, kiære Barn, har jeg nu ladet indrette, blot for at giøre dig en Fornøielse, at du paa eengang kunde faae et Blik over det Hele, og hurtig sætte dig ind i vore Forhold her, hvad ellers vilde bleven dig vanskeligt, som Degn over en lille Menighed. Spillede Kongen ikke fortræffeligt? Det er virkelig vor allerbedste Acteur. — Han har ikke spillet, Seifart, raabte jeg; han var Sandheden selv. — Nu ja, vedblev hin, det er just det, jeg mener. Et godt Spil kan ikke undvære Natur. Især var det Indfald med Skarpretteren allerkiæreste. Det havde ingen Anden saa let giort ham efter. Saadanne Gaver maa man være født med.

Og nu, min Søn, sagde han, idet han trykkede min Haand, bliver du hos mig. Jeg har bestilt et lille Aftensmaaltid, under hvilket Øxen og Vindmageren agte at drikke Forlig. Vil du nu bidrage din Skiærv med dertil, saa digt os en lille Vise derover! du kan jo rime. Men lad den for Guds Skyld

være lystig: at Vinen og Venskabet desto bedre glide ned, og at ingen af Delene, som Moral og Støv, komme os i Vrangstruben.

Jeg lod mig ikke bede to Gange. Han lukkede mig inde, da han havde givet mig Pen, Blæk og Papir; og jeg skrev følgende Vise, som de Herrer Officerer om Aftenen sang med lydelig Latter, da Bacchus havde giort det Bedste i Forveien.

Oxen og Vinden.

Er Oxen ei et ædelt Dyr?
Vi eie selv en Asa-Tyr,
Med Kæmpehorn i Stiernen.
Dog stanger han ei blot med Horn,
Men endnu meer — med Hiernen.

Og Vinden — vækker den Foragt?
Vel iler den i Flaggerdragt,
Hen over Skov og Moser;
Snart hvirvler den i Vintersnee,
Snart vifter den i Roser.

Med Vinden Oxen ingentid
Kan dog indlade sig i Strid,
Hvi vil han den da hade?
Thi stanger Oxen hen i Vind —
Det kan ei Vinden skade.

Og blæser Vind mod Oxens Vom,
Den blæser dog ei Oxen om;
Det hielper ei at true;
Thi Oxen bær en dygtig Pels,
Og faaer saa let ei Snue.

Men begge gisre Bonden kry;
Henblæser Vinden Regnens Sky,
Da trives Græs i Enge;
Selv Oxen høit i Kløver gaaer,
Paa spraglet Blomstervænge.

Forliges Øxe da med Vind!
Fornoier altid Bondens Sind,
Lad steds ham Lykken friste.
Men giør til Øxe sig en Frø,
Gid den af Vinden briste!

Visen behagede. Den blev hurtig bekiendt i Leiren, og kom ogsaa Kongen for Øre. Allerede næste Dag lod han mig kalde.

Jeg var ganske elendig tilmode, og vidste i min Befippelse hverken ud eller ind. Jeg spurgte Seifart om han kunde skaffe mig nogle bedre Klæder; men han svarede: Albert, det forstaaer du dig nu atter slet ikke paa. Just i denne luslidte lurvede Degnekiole maa du træde for Kongen; og som Ven raader jeg dig, endnu underveis at rive flere Huller paa Albuen. Smukke Klæder seer Kongen nok af, dermed tiltrækker du dig ikke hans Opmærksomhed; men du maa optræde i dit eiendommelige Kostume, som den store Luthers Afkom, der er kommen til Agters og paa Knæene. Det vil vække hans levende Deeltagelse, og inden Sol gaaer ned, vædder jeg, har han ladet dig istandsætte og nyt overtrække.

Mine Knæe skiælvede, da jeg gik op ad Slotstrappen, og Jorden bævede under mine Fødder. Det hialp lidet, da jeg saae den store Urolighed der var i Gaarden, med Indpakken og Vognlæssen. Jeg erfoer, at Kongen vilde reise strax, og tænkte med lettet Hierte: I denne Hurlumhei lægger han vel ikke synderlig Mærke til dig. Audientsen vil kun vare kort.

Jeg blev fort ind i Kongens Gemak, hvor han grundende gik op og ned ad Gulvet og dicterede en Secretair noget. Den tiensthavende Officeer, som indbragte mig, meldte med det samme, at Rigskantsleren strax vilde komme. — Aa, hent mig dog Gustav Gustavson! sagde Kongen. — Derpaa vendte han sig til mig og

spurgte: Est du den unge Degn, Luthers Ætling, Seifarts Ven, der igaar digtede den lystige Vise? — Jeg bukkede dybt og svarede skiælvende: Ja, Eders Kongelige Majestæt. — Nu vær kun ikke bange, min Søn, sagde han venligt, idet han klappede mig paa Kinden; seer jeg da saa forfærdelig ud? Han betragtede mig med et sandt Faderblik, hvori den hele store Siæl aabent viste sig, og strax var al min Frygt forsvunden. Ak nei, Eders Majestæt, svarede jeg; men man kan ogsaa skiælve af Glæde. — Hvor nær er du i Slægt med Luther? spurgte han. — Ak, det er langt ude, svarede jeg. Jeg stammer ned paa mødrene Side fra en Broder af ham. — Du har et ærligt, aabent Ansigt (vedblev Kongen, for endnu bestandig at sætte Mod i mig), forsaavidt ligner du Luther; men Luther var ikke smuk, og du har jo ret et Pigeansigt. Kan vel endog blive rød som en Jomfru? — Det rører mig dybt, svarede jeg, at Eders Majestæt saa nedladende taler med et stakkels Menneske. — Hvo der har Aand, Hierte og Ungdom, svarede Kongen, er ingen Stakkel. Jeg vilde gierne giøre noget for dig, men har ingen Tid til at opholde mig længer her. Du er opdraget i en lærd Skole, men har endnu ikke besøgt noget Universitet; til Degn er du for god, du maa blive Præst ligesom Luther. Havde du vel Lyst til at følge med min Søn til Wittenberg, og have det der saa godt som han? — Jeg stod som forstenet. Den skiønne Yngling, som jeg havde seet igaar, traadte ind. — Gustav, sagde Kongen, mit kiære Barn, jeg maa nu forlade dig. De omfavnede hinanden, græd hierteligt og ginge ind i Sideværelset, for at overlade sig til deres Følelser.

Midlertid stod jeg ene og forlegen i Selskab med den stolte Skriver, som flere Gange maalte mig fra øverst til nederst med et foragteligt Blik. Jeg kram-

mede min Hat, og ønskede Kongen tilbage, med hvem jeg allerede havde giort Bekiendtskab. Min Stilling blev endnu pinligere, da Rigskantsler Axel Oxenstierna i det samme traadte ind, satte sig ned og ventede paa Kongen. Skriveren rakte ham nogle Papirer; han giennemsaae dem flygtigt, rynkede Panden og spurgte, idet han gav dem tilbage, paa Svensk (hvad jeg dog kunde forstaae lidt af): Er Abo endnu altid syg? Kan han ikke snart arbeide igien? — Aa jo, svarede Skriveren, han kommer imorgen. Er Eders Excellence ikke fornøiet med mit Arbeide? — Nu, svarede Rigskantsleren, jeg er engang vant til Abo, han forstaaer bedre at føie sig efter min Maade.

Jeg havde imedens ikke vovet at hilse Kantsleren; det undrede ham maaskee, og han spurgte Skriveren paa tydsk: Hvem er det unge Menneske der? Hvad vil han? — Det er den Degn, strenge Herre, svarede Skriveren hurtigt, med et ondskabsfuldt Smil, som har giort Visen igaar, om Oxen med Horn i Panden, eller hvad det var.

Nu løb det mig koldt ned ad Ryggen. Herre Jesus! tænkte jeg, du har taget Rigskantslerens og General Horns Navne forfængelig; nu staaer du for ham, hvad vil der blive af? Kantsleren, som strax mærkede min Angst og indsaae dens Grund, gav sig høit til at lee, reiste sig, lagde sin Haand paa min Skulder og sagde, idet han, ligesom Kongen, strax indgiod mig Fortrolighed: Saa sandt jeg lever, min ærlige Ven, I har sagt mig en sand Compliment, at min Oxenstierna ikke blot stanger med General Horn, men ogsaa med sin egen Hierne. Tak skal I have for den lystige Spas, den har ret gottet mig. Tag denne Skuepenge til min Erindring! — Med disse Ord rakte han mig en stor Sølvmynt, som Kongen nylig havde ladet slaae, til Minde om Seieren ved Leipzig.

Kantsleren blev kaldet ind til Kongen, og jeg stod atter alene med Secretairen. Men da jeg alt havde saa store Patroner ved Hoffet, vovede jeg at møde hans stolte Blik med temmelig Ligegyldighed.

En deilig Indretning! brummede han i Skiægget. Man behøver blot at smørre en elendig Vise sammen, saa bliver man og faaer man, jeg veed ikke hvad. En Anden kan slide sig træt fra Morgen til Aften, med solide Forretninger, han kommer aldrig videre, og faaer endogsaa Næser ovenikiøbet.

Jeg nøiedes med sagte at nynne de to sidste Linier af min Vise:

„Men giør til Oxe sig en Frø,
Gid den af Vinden briste!"

Hvad, for tusind Diæble, understaaer han sig? raabte den opbragte Skriver; synger og trallarer han i Kongens Kabinet?

Nu kom den tiensthavende Officeer, som havde bragt mig ind, og bad mig følge sig; han vilde skaffe mig Reiseklæder, thi om en Times Tid skulde jeg kiøre med den unge Gustav til Wittenberg. — Ja men, min gode Herre, sagde jeg i min Enfoldighed, hvordan kommer jeg ud af det med min gamle Præst, naar jeg forlader ham uden Afsked og Orlov? — Det vil Kongen nok bringe i Rigtighed, sagde Officeren smilende; jeg vil strax dictere Skriveren her et Brev, hvori jeg skal stille Eders Sag i det bedste Lys. — Ogsaa det endnu, sukkede Skriveren og beed i Pennen!

Triumpherende fulgte jeg Officeren; men glædte mig dog over strax igien at forlade Hoffet, hvor man ei et Øieblik kan bestraales af Naadens Sol, uden tillige strax at forfølges af Misundelsens Myg.

Ulykke.

Med den herlige Yngling Gustav Gustavson drog jeg til Universitetet i Wittenberg, og levede der et Aars Tid med ham, uden at det egenlig kom til Venskab mellem os. Dertil vare vi altfor forskiellige. Som Søn af den store Gustav, skiøndt af uægte Fødsel, agtede jeg ham langt over mig; ogsaa var der, uagtet hans Godmodighed, en vis Storagtighed ved ham, som jeg har fundet hos de fleste Adelige, som jeg gierne undskylder, men min Natur har aldrig kunnet fordrage den; thi jeg var ogsaa stolt, og trak mig let tilbage, naar man ikke kom mig imøde. Han var nogle Aar yngre end jeg, kiendte endnu aldeles intet til Verden, men var meget lærdere. For at smigre hans store Fader, giorde man ham strax til Universitetets Rector. Han opførte sig med Anstand, selv med Beskedenhed, i dette Embede, og holdt ved Tiltrædelsen af sit Rectorat en smuk latinsk Tale, som blev rost af de største Philologer. Med alt det var en syttenaars Rector Magnificus et sælsomt Syn; ogsaa mærkede jeg ret godt, at han egenlig slet ikke var skabt til Bogen. Soldaten tittede frem overalt giennem den unge Rector Magnificus. I hans Værelse hang Floretter, Sværde og Hielme, mellem Qvarter og Folianter; og istedet for et Skrivebord brugte han sædvanlig et Par store Pauker, med irrede Kobberkiædler, paa hvilke han ofte øvede sig, til langt ud paa Natten; saa at, mens hele Wittenberg sov, man endnu kunde høre Rector Magnificus paa sit Kammer slaae Pauker og blæse i Trompet. Altid havde han Lyst til at fægte, og heri kom ham Ingen nær i Færdighed. Ogsaa brødes han gierne, for at vise sine usædvanlige Kræfter. Af ungdommelig Forfængelighed forekastede han mig tidt, naar jeg ingen Deel vilde

tage i de underlige Øvelser, at jeg intet Mod havde. Intet i Verden kunde ærgre mig mere. En høi Rødme farvede mit Ansigt, og jeg skiælvede af Harme; men da det var min store Velgiørers Søn, tvang jeg mig, for ei at sige ham Ubehageligheder, og nøiedes tilsidst med at bede ham om at lade det være. Krænk mig dog ikke, kiære Herre! — sagde jeg eengang — med at beskylde mig for Feighed. Menneskets Mod er forskielligt; hvorledes kan en dyb Æresfølelse være til uden Mod? Maaskee har jeg ikke, som I, det øieblikkelige Krigerske, men der hører ogsaa Mod til at tænke og opfinde noget Nyt og Eget. Der gives ogsaa et aandeligt Mod. Troer I ikke Luther havde Mod? — Ei, raabte han, det skulde jeg mene, da han red til Worms, til Diævlene og Tagstenene. — Nu ja, svarede jeg, med Sværd i Haand derimod vilde han giort sig latterlig. Og hvilken af disse to Sorter Mod har da min Fader? spurgte han mig fristende. — Han har dem begge, raabte jeg; han er ligesaa god Borger som Adelsmand, thi han er en sand Konge, og denne bør forene alle Stænder i sin Person. — Det er sandt, svarede Gustav, min Fader er Alt. Gustavus er et Anagram af Augustus. Han forener alting i sig. Han er langt større end Augustus, sagde jeg, Augustus var ikke stor. — Hvordan? spurgte han forundret, finder I ikke at Keiser Augustus har været stor? Troer I, at I kunde være en Augustus? spurgte han mig spodsk. — Gud bevares, svarede jeg, dertil har jeg hverken hans glimrende, eller hans slette Egenskaber.

Naar den unge Gustav fik Breve fra sin Fader, forelæste han mig dem altid, og vi fulgte jublende den herlige Seiervinder paa sine Tog. — Da Faderen beskrev ham sit høitidelige Indtog i Augsburg, hvordan han pludselig havde faaet Lyst til at dandse, og giort et Bal for de smukke Døttre af den Fuggerske Slægt,

samt andre Patricierfamilier, hvordan de havde faaet sig et Svingom, baade paa engelsk og tydsk; — da kastede Sønnen Cicero de officiis, som han just stod med i Haanden, ud af Vinduet i Gaarden, i en stor Vaskerballie, og raabte ynkelig: Nei, det er for galt! Han faaer sig et Svingom, med de nydelige sydtydske Piger, hver Aften; og jeg Ulykkalige maa imidlertid sidde her og læse i Cicero de officiis.

Slaget ved Lützen var nær. Alle haabede, at Gustav vilde fælde Wallenstein; jeg havde saa gierne deelt dette Haab, men en dunkel Anelse betyngede mit Bryst. Jeg var nærværende med flere Professorer, da Sønnen fik den skrækkelige Efterretning. Brevet var ikke fra Faderen, som sædvanlig, men fra Oxenstierna, og forseglet med sort Lak. Ynglingen aabnede det, blegnede som et Liig, men skialv ikke. Uden at forandre en Mine, læste han det til Ende; derpaa sagde han med qvalt Røst: Glæder Eder, mine Herrer! Protestanterne have seiret: den fiendtlige Hær er ødelagt; Wallenstein har tabt Slaget og er flygtet som en Niding. Kun een Mand af Bethydenhed er falden paa svensk Side! — Med disse Ord strømmede Taarerne ham ned over Kinderne, han styrtede ud af Døren og ned ad Trappen. Vi søgte efter den ulykkelige Søn, og kunde længe ikke finde ham. Endelig hørte vi, at han selv havde indspærret sig i Carceret, for at have Ro, at ingen skulde see ham græde. Der blev han fire og tyve Timer, uden at nyde det Mindste. Kun Vægteren hørte ham tale høit, kalde sin Fader ved Navn og jamre sig.

Derpaa fremtraadte han atter, bleg som en Dødning. Mange Haarlokker havde han fortvivlet revet af sit Hoved, ogsaa vare to Knoer paa den høire Haand stærkt saarede, uden at han vidste det. — Vil du følge med mig, Albert? spurgte han. Han aabnede et Skab, hvori

der hang en fuldstændig Rustning og raaabte: Nu, Fader! gaaer jeg ogsaa i Krig. Jeg vil træde i dine store blodige Fodspor, jeg vil træffe din Morder.

Vi begave os paa Veien, og hørte, da vi kom til Grimma, at Liget vilde indtræffe der om Aftenen, og at Dronning Maria Eleonora, som havde fulgt Kongen til Tydskland, reiste med, for at bringe hans Levninger til Sverrig. — Saa, sagde Gustav alvorlig og tankefuld, maae vi blive her incognito. Jeg vil ikke see hende, og hun skal ikke see mig for førstegang ved min Faders Liig.

Som Studenter fra Wittenberg leiede vi os et lille Kammer i den største Gade, temmelig dyrt; thi Byen var allerede fuld af Mennesker, især i de Gader, hvor Liget skulde igiennem, for at sættes i Kirken den Nat. Her vare vi da bag Vinduesgardinet Vidner til det hele Optrin. Forestiller Eder det stakkels unge Menneskes Tilstand, da han giennem en Gardinridse saae den af Ryttere omgivne Vogn, der temmelig hurtigt kiørte hen til Kirken; Dronningen var steget af i Herberget. Men Vognen kunde dog ofte kun komme langsomt frem, da Gaden var fuld af Mennesker, som kastede sig paa Knæ ligefor Hestene, strakte Hænderne op mod Vognen og raabte hulkende: Gud velsigne dig, du ædle Gustav Adolph, i sin Himmel. Du vor anden Luther! Du Lutheranernes Fader, Beskiærmer og Redningsmand. Da græd de gamle Knebelsbarter, som fulgte Vognen; Veteranerne, som havde giort Krigstogene med Gustav, og hvis kraftige brune Ansigter fast alle vare smykkede med Æresarr. Gustav Gustavson og jeg kastede os begge med foldede Hænder ned paa Gulvet, bag Gardinerne og bade med Folket.

Saasnart det mørknedes gik vi, den stormfulde Novemberefternidag, hen til Klokkeren ved Kirken, og forlangte han skulde lukke os ind. Han svarede, at

han umuligt kunde føie os i vor Begiæring; der havde allerede været saa mange, som han havde maattet afslaae det; thi det var ham strengeligt forbudt at indbringe Nogen i Kirken.

I skal ikke blot aabne mig Kirken, men ogsaa Kisten, raabte Gustav med Tordenrøst; thi jeg er hans Søn, og vil see min Faders Liig.

Saasnart den forskrækkede Mand hørte det, løb han hen for at giøre Anstalter, og det traf sig saa, at netop Ritmester Soop havde Commando ved Kirkevagten. Saasnart han kiendte den unge Gustav, gav han strax Befaling at aabne Kirken og Liigkisten.

Men ak! — Af den store Gustav Adolph var intet meer at see. Hans opsvulmede blaa Ansigt havde Saarene og Døden giort ganske ukiendeligt.

Sønnen stirrede længe paa de forstyrrede Levninger; derpaa spurgte han nedslaaet: Er dette Cadaver, der, virkelig min store Fader? Er det alt hvad der er tilbage af ham? — Nei, ved Gud, raabte Soop, hans udødelige Ære er høit ophøiet over Tidens Ødelæggelser. — Da opdagede Sønnen Faderens høire Haand, som endnu var heel og uforstyrret. Han bedækkede den med Kys og raabte: Nu kiender jeg ham igien. I have ikke bedraget mig, ikke løiet mig noget for. Her er den Haand, som har slaaet Tilly og Wallenstein, som har ført Redningsværdet i Tydskland for den luttrede Christendom. Kiende I endnu denne kraftige Heltehaand, med den mægtige Tomme, med de lange stærke Fingre, de skiønne store Negle? Den Haand, der lige saa mandhaftig krystede Sværdet, som den barnligfromt foldede sig for Gud den Almægtige; denne Haand, hvormed han for sidstegang gav mig den faderlige Velsignelse!

En dyb Taushed herskede. Sønnen laa længe maalløs ved Siden af Kisten, trykkede den blege Haand

til sine Læber og bad sagte. Derpaa stod han op og gik bort, udmattet og taus. Laaget blev atter af Veteranerne lagt over Kisten. Alle fulgte langsomt med ud af Kirken.

Da jeg, hensunken i bedrøvelige Tanker, atter opløftede mine Øine, saae jeg Ritmester Soop gaae ved min Side. — Hvordan gaaer det Seifart? vovede jeg at spørge. — Han er falden i Slaget, svarede Soop. — Jeg taug og fulgte Ritmesteren ud paa Gaden. — Hvad var Seifarts Tab mod den store Gustavs? Og dog — han havde været min Ven, og jeg offrede ham mine Taarer.

Øland.

Jeg blev i Wittenberg til 1635. Jeg vil ikke dvæle ved at berette Eder mit Dagværk: hvor ofte jeg besøgte Luthers Grav, hvor gierne jeg gik i de Universitetsbygninger, hvor han havde havt sin Virkekreds, i de Høresale, hvor han havde holdt Forelæsninger som Professor. Imellemstunder, naar Ingen var tilstede, besteg jeg Cathederet, hvor den store Mand havde staaet, og holdt mig selv begeistrede Taler. Mine Venner kaldte mig for Spøgs Skyld Klosterbroderen, fordi de troede om mig, at jeg, med samt min Godmodighed, var doven.

Hvad det sidste angik, kunde de vel have Ret, skiøndt ikke paa den Maade, de meente. Jeg følte et praktisk Talent vaagne i mig, som ikke slog ind ad den videnskabelige Vei. En Snedker kom ofte i vort Gymnasium, hans Haandværk fornøiede mig; jeg leiede mig en Høvlebænk, og medens de andre oppe i Auditoriet disputerede paa Latin om philosophiske Spidsfindigheder, lærte jeg at forfærdige Stole, Borde og Skabe nede i

Værkstedet. Da det gik saa godt fra Haanden med det bløde Træ i den kiølige Luft, vovede jeg mig ogsaa til det haarde Jern i den brændende Ild. Jeg besøgte Smeden i Nærheden, og skiønt jeg ikke giorde store Fremskridt hos ham, lærte jeg dog at bruge Hammeren, at smedde Søm og Spiger, hvilket siden er kommen mig til stor Nytte.

Tilsidst tabte jeg Lysten til at være i Wittenberg; jeg vilde see mig noget mere om i Verden, og længtes atter efter Eventyr. Jeg fik Lyst til at reise Nord paa. Gustav Adolph og hans Søn havde giort mig Sverrige kiært, og man sagde mig, at det ikke vilde være mig vanskeligt at giøre min Lykke der.

Jeg reiste paa et lille Fartøi fra Danzig til Calmar. En Storm nødte os til at ankre ved Øland. Her fik jeg Koldfeber, vovede ikke at drage videre, og maatte blive flere Uger i en Landsby. Bonden var en velhavende Mand; man behandlede mig godt, jeg havde ogsaa for det første saa mange Penge, at jeg ikke behøvede at tage imod Velgierninger. Men jeg kunde ikke blive af med Feberen. Der var ingen Læge paa Øen; han fra Calmar duede heller ikke stort. Jeg beholdt altsaa min Feber, der tilsidst udmattede mig saaledes, at jeg maatte frygte, en anden farligere Sygdom vilde afløse den.

I denne Tilstand trøstede mig en ung, smuk Tieneſtepige, stærk og rank og meget blond. Hun elskede Sønnen i Huset, og han igien hende. Men Forældrene vilde ikke vide noget deraf, fordi Pigen var fattig. Det stakkels Barn vartede mig samvittighedsfuldt op i min Sygdom, betroede mig sin Kummer, og det huſvalede mig at yttre den trofaste Siæl min Taknemmelighed og min inderlige Deeltagelse i hendes Skiæbne, med enkelte Ord og Tegn. Det varede ikke længe, før jeg kunde

saameget Svensk, at jeg næsten forstod hende. Hendes Kiæreste var reist til Danzig med en Ladning Kalksstene; thi Indvaanerne, her paa Øens vestlige Kyst, leve især af deres Kalksteenshandel med Danzig, Riga og Reval. Jeg beklagede mest den gode Sara, fordi hun altid maatte gaae saa langt efter Vand. Thi da Jordbunden er stenet der, kan man ingen Brønde grave, men maa nøies med de sparsommelige Kilder, der danne sig af Regnvandet og sive ud giennem Biergridserne. Derfor er ogsaa Egnen plaget med en saadan Tørke, at Engene tilsidst blive ganske mørkebrune. Desuagtet elskede Sara sit Hiem høit, og fortalte mig tidt om de nydelige Harer og smukke Hiorte, der løbe over Veien, naar hun gik til Kilden, og om de utallige Nattergale og andre Sangfugle, som om Sommeren sang i de tykke Tornebuske.

Engang kom hun ganske veemodig hiem fra et Bryllup i Nabolauget. Hun fortalte mig, hvordan Brudgommen havde redet foran Præsten; derefter var Bruden kommen tilfods med Brudepigerne. Veiret var slet, det støvregnede, og undertiden havde de været nødte til at vade giennem det stigende Søvand paa Strandbredden, til op over Anklerne; men det havde de slet ikke brudt sig om; og Sara var endnu ganske varm. De havde nemlig løbet stærkt; thi jo hurtigere Bruden løber til Kirke med sine Jomfruer, desmere æres hun.

Saras Kiæreste kom hiem, og havde giort en fordeelagtig Handel; men da han hørte, Pigen havde sagt op (formodenlig for at forekomme Herskabet), og agtede igien at begive sig hiem til sin gamle Moder, blev han meget bedrøvet.

Jeg laa i en aaben Alkove, som vendte ud til en rummelig Stue, der var bestemt for fremmede Giæster. Kun der fik den gode Knos Lov at tale med sit Hiertes Herskerinde om Aftenen. Thi hun vidste, at jeg ikke

sov saa tidligt; jeg var indviet i Hemmeligheden, og kunde ikke forlade Sengen. Saaledes vare de Elskende alene og ikke alene, hvad netop Pigerne altid saa gierne ville. De klamredes bestandig. Han vilde have at hun skulde sige: „Jeg elsker dig," og give ham et Kys; men det vilde hun ikke, siden Forældrene endnu ikke havde samtykket. Erik var utrøstelig; snart græd han, snart blev han vred, og bandte store svenske Eder, snart bad han om Forladelse og overtalte; men det hialp altsammen ikke; og skiøndt Pigen blussede for ham som en Rose, vilde hun dog ikke sige: Jeg elsker; men kun: Jeg holder af dig. Heller ikke turde han kysse hende paa Munden, men kun paa Kinden.

I sin Fortvivlelse kom han engang ind til mig i den mørke Alkove, just som jeg havde et stærkt Feberanfald, saa at Tænderne klapprede mig i Munden, og spurgte: Er det ikke en afskyelig Kulde, Herr Magister? Hun vil ikke sige: Jeg elsker dig, og ikke give mig et eneste Kys. — Ak, kiære Børn, sukkede jeg skiælvende under Dynen, værer dog ingen Daarer! Nyder i Uskyldighed og Glæde Eders unge, friske Liv. Naar den hvide Beenrad kommer med sin Lee, klapprer med Tænderne, som jeg nu, og viser Eder det udrundne Timeglas, da er det forsilde.

Det virkede! Et sligt Orakelsprog af en Døende (saaledes saae jeg i det mindste ud) helbredede pludselig Sara for alle knibske Betænkeligheder, og bragte hende tilbage til Natur og Billighed. Hun omfavnede Erik, sagde: Jeg elsker dig! og deres Læber mødtes. I dette Øieblik gik min Feberkulde over i en brændende Hede.

Det var en forfærdelig Nat. Stormen rasede, og jeg kunde høre Brændingerne syde mod Klippen. Frygtelige Vindstød hylede over Mark og Skov. Det kom mig for i Drømme, som om en stor Rednings-

engel, en Cherub med sex uhyre Vinger (saaledes som Ezechiel beskriver ham), kom os til Hielp, giennem det øde Firmament. Men da han kom nærmere, forsærdedes jeg over hans uhyre Storrelse, og krøb under Dynen.

Jeg vilde vende mig i Sengen, da tørrede en venlig Haand min Pande, og en Stemme spurgte: Hvordan gaaer det, Herr Albert? I har atter været stærkt angrebet. — Ak, Sara, gispede jeg, er du der? Hvor er Erik? — Han er gaaet i Seng for længe siden, svarede hun. — Har du seet Engelen? spurgte jeg. — I har havt en svar Drøm, sagde Sara, og jeg nænte ikke at forlade Eder i denne Tilstand. Nu haaber jeg, Feberen har udraset for denne Gang, og jeg vil ogsaa gaae hen at lægge mig. Det er et forfærdeligt Veir. Gud forbarme sig over de stakkels Mennesker, der ere paa Søen i Nat. Gud skee Lov, vi have Erik paa det Tørre. Med disse Ord tog hun Lyset og forlod mig. Jeg faldt i en vedergvægende Slummer.

Skibbrudet.

Jeg vaagnede silde om Eftermiddagen, Veiret var smukt, Solen skinnede ind ad Vinduet. En varm, kraftig Mandfolkehaand tog omkring min og følte min Puls. Nu har han ingen Feber meer, sagde en klar, mandig Røst paa tydsk; men han maa have været stærkt angrebet, thi Pulsen slaaer mat. — Hvordan skal vi dog faae det arme Menneske helbredet? hørte jeg Sara medlidende spørge. Han har længe brugt Medicin, men der vil intet hielpe. — Lad mig see Eders Chinapulvere! — Sara bragte ham nogle; han

aabnede Papiret, lugtede til Pulveret, smagte derpaa og sagde: Det troer jeg nok! Med Birkebark helbreder man ingen Koldfeber. Jeg skal skaffe Jer nogle ægte Chinapulvere. Den Syge lader til at være en ung Mand af god Constitution, han kommer sig snart.

Da han saa havde talet, gik han. Jeg betragtede Sara med Forundring og sagde: Min Gud! hvo er dog den gode Mand, som har indgydt Haab og Mod i min Siæl? — Han var selv i Livsfare for nogle Timer siden, svarede hun. I har sovet og veed ikke hvad der er skeet. Et Skib med mange fornemme Herrer er strandet i Nat paa vore Kyster. Over hundrede Mennesker ere indqvarterede rundt omkring her i Byerne. Lykkeligviis er Skibslægen her, og han vil vist snart bringe Jer paa Benene igien.

En gammel graahærdet Sømand havde imidlertid sat sig ind i Stuen ved et Glas Brændeviin og noget Smørrebrød.

Hvad ere I for Folk, min Ven? spurgte jeg nysgierrig. — Vi ere Holstenere, sagde Baadsmanden, og skulde bragt Hertug Frederik af Holsteen-Gottorps Gesandtskab fra Lübeck til Reval. Fra Reval agte disse Herrer at fortsætte Veien til Persien, til Hest.

Jeg spurgte om Gesandternes Navne. De hedde „Dag og Nat", sagde Baadsmanden leende. — Dag og Nat, det er jo en gammel svensk Familie. — Det forstaaer sig, Dag og Nat er den ældste adelige Familie, thi den blev til i Skabelsens første Tid. Men det er ikke saadan meent: jeg kalder de to Gesandter saa, fordi de ere saa forskiellige som Natten og Dagen. Krusius er aaben og venlig, Brüggemann skummel og mørk. Men der kommer en Herre, af ham kan I faae bedre Besked.

Værten traadte ind med en ansеelig, midaldrende Mand. Den Fremmede var fort klædt, bar en stor

hvid, rund Paryk, og ovenpaa den en lille Fløiels Hætte. Han havde et kraftigt Ansigt, just ikke smukt, men meget ærligt. Et kort Skiæg bedækkede hans Overlæbe. Det er Legationsraaden og Secretairen Herr Adam Olearius, sagde Baadsmanden, en lærd Herre, som agter at opskrive denne Reise og give den ud paa Prent, naar han lykkelig er kommen hiem igien. — Og den unge Mand, spurgte jeg, som nylig var hos mig, det er Skibslægen? — Fanden heller, det er Poeten Trugsessen, Hofjunkeren, den lystige Paul Flemming. — Hvordan, raabte jeg forskrækket, det er en Poet, som vil fordrive mig Koldfeberen?

Her traadte Lægen ind i Stuen. Da Herr Olearius hørte, der sov en Syg i Alkoven, vinkede han ad de Andre, og listede sig sagte paa Tæerne ud af Døren, for ei at vække mig. De Øvrige fulgte hans Exempel, og lode mig ene med Lægen og Poeten.

Lægen gav Digteren Ret i, at jeg, under et ordentligt Tilsyn, snart vilde komme mig. Han lagde flere smaae hvide Papirer med ægte China paa Bordet; og jeg betragtede dem med samme Følelse, som en Elsker sine Kiærlighedsbreve, hvori hans Hierteskiær tillader ham at haabe. Poeten trak endydermere en temmelig stor Flaske Chinamixtur ud af Kiolelommen. Pulverne, Grahmann, sagde han, kunne ei alene udrette saa store Ting. Her er China, sat paa god gammel Rhinskviin, den vil baade styrke og opmuntre, saa kommer han snart paa Benene. Jeg tænker, at vi endnu kunne bringe et Bal istand her paa Øen for den lystige Landsbyungdom, inden vi reise videre.

Lad os springe, lad os dandse,
Lystigunge, glade, frie!
Thi ved Dandsen lære vi
Noget, som er værd at sandse.

Jeg har, vedblev han, allerede udseet mig en smuk Pige til min Dandserinde. Det eneste Hæslige der er ved hende, er hendes Navn, Sara; den lille Hex skulde egenlig hedde Hagar.

Lægen, som var ældre og alvorligere, svarede, idet han venlig trykkede hans Haand: Ja, kiære Flemming, saa overlader jeg da dig denne Patient; thi jeg har, som du veed, fuldt op at gisre med langt farligere Syge. Farvel, min Herre, sagde han til mig, stol kun I med Tillid paa denne gode Mand! Han er ikke blot, som jeg, en Læge for de Syge, men ogsaa for de Sunde.

Da vi vare ene, herskede der en kort Taushed. Digteren betragtede mig opmærksomt, saae hvad der foregik i mit Indre, kastede sig i Lænestolen og gav sig høit til at lee. — Nu, raabte han, troer I nok, at være falden fra Scylla i Charybdis? En Poet skal helbrede Jer! Ved denne Tanke reise Haarene sig paa Jert Hoved, og Skrækken knuger Eder ligesaa stærkt, som Feberen før.

Men for at betage Eder den sidste Rest af Frygt, sagde Flemming, idet han rakte mig en Skeefuld China-mixtur, saa viid, at jeg ogsaa har studeret Medicin et Par Aar i Leipzig, og, hvad Doctor Grahmann kan bevidne, ikke uden Held. — Her slugte jeg tillidsfuld Mixturen, og det kom mig for, som om jeg alt sporede den helbredende Virkning. — Jeg kan heller ikke sige, vedblev Flemming, at denne Videnskab var mig imod. En Læge maa ogsaa være Kunstner; han maa have Genie, forstaae sig paa Menneskenes Personligheder, Egenskaber, Lidenskaber, Vaner. Dog — jeg havde formegen Følelse, var for heftig, for om til at blive en god Læge.

Ak, hvorfor har I dog opgivet denne nyttige Videnskab, kiære Herr Flemming? spurgte jeg. — Just

fordi den er nyttig! svarede han. En Digter skal ikke nytte; det vil sige: til det siebliklige Livs Nødtørft; han skal virke med sin Kunst paa Aand og Hierte, danne Følelsen og Smagen for det Skionne.

Det glæder mig, kiære Herre, vedblev jeg, at I ikke deler den giængse Skiæbne; at I er lykkelig, og som en Trækfugl kan flagre til det skionne Giniſtan, medens Vinterstormen ødelægger Europa.

O ja! svarede Flemming, derfor reiser jeg ogsaa. Thi hvordan seer det nu ud i Tydskland, siden Gustav faldt?

I er ansat ved Gesandtskabet, sagde jeg. — Ja vist, svarede han atter lystig, som Hofjunker og Trugsess; id est Forskiærer ved Gesandtskabstaffelet. Er det ikke en stor Ære for en Doctor philosophiæ, necnon Magister artium? Jeg forsikrer Eder, Herr von Brüggemann troer, at Hertugen begik en stor Bummert, da han gav mig dette Embede.

Her blev Stuedøren slaaet op paa vide Væg, vi hørte Nogen larme og skiænde udenfor, og en lang, vranten Mand, med et tyndt, rødligt Skiæg og en Guldkiæde om Halsen, traadte ind, fulgt af Kruſius og Olearius.

Nei, det er til at blive gal over, raabte den Fremmede med skingrende Fistelstemme; have ikke de Nækler ladet Skrinet med de fyrstelige Creditbreve falde i Vandet, saa at de ere blevne ganske vaade og ulæselige? Nu maae vi skrive fra Reval til Gottorp om nye Creditbreve.

Nu, gode Ven, sagde Kruſius rolig, i sligt et Virvar kan ikke alting gaae efter en Snor. Vi maae takke Gud, at vi dog, efter Omstændighederne, slap saa heelbrede derfra og fik alting paa det Tørre. — I er altid tør, Herr von Kruſius, raabte Herr von Brüggemann. Og hvad rende de nu efter? Hvad er der da

at see og tage i Øiesyn paa denne usle Oe? Staaer der ikke skrevet med klare og tydelige Ord i det fyrstelige Hofreglement, at „saasnart der bliver blæst til Taffels, Alle og Enhver sig haver at indfinde, paa det at man ei nødig haver paa Nogen at vente?" Og dog staae nu Trompeterne og blæse en halv Time, inden Pagerne bære Maden paa Bordet, og de Herrer Trugsesser lade sig ikke see. Især er denne Poet, denne Poul Flemming, meget forsømmelig, og sit Embede aldeles ikke voxen. Hvor er han nu henne? — Han sidder derinde i Alkoven hos en Syg, svarede Olearius. — Hvad? raabte Herr von Brüggemann, er her en Syg? saa gaaer jeg strax igien. Hvad det ogsaa er for Huse og Indretninger! Giæsteværelse og Sygestue løber i eet.

I har intet at klage over Eders Værelser, Herr von Brüggemann, sagde Marskalk Herman von Staden; jeg har skaffet Eder et meget godt Qvarteer. — Men der kan man dog ikke sidde alene den hele udslagne Dag og ennuyere sig, raabte Gesandten. De Herrer ville ikke giøre mig den Ære, saa maa jeg vel komme til dem. Hvad fattes den Syge? Jeg vil dog ikke haabe, at det er en smitsom Sygdom? — Flemming kom ud, og forsikkrede, at Patienten kun havde Koldfeber. — Godt nok, svarede Brüggemann, men derfor skal I dog ikke række ham Medikamenter. Nu er I Hofjunker, Trugsess, og har intet meer at bestille med Apothekerkrukkerne. Naar jeg spiser Agerhøns, vil jeg ikke have at min Trugsess skal stinke af Dyvelsdræk, China eller Rhabarbra. — Jeg besprænger mig altid med Hovedvand, inden jeg kommer Eder nær, Herr von Brüggemann, svarede Flemming, og kunde ikke tilbageholde et spodsk Blik. — Alt nok! kiære Flemming, faldt ham Krusius i Talen, idet han venligt lagde sin Haand paa hans Skulder; vi ere alle meget vel tilfreds

med Eder; og skulde der tilstøde Livlægen noget, saa er det jo en stor Lykke for os, at vi endnu have en Mand med, som — Som kan giøre Vers derover! faldt ham Brüggemann haant i Talen. — Hvilke vist ikke mishage Eders Høivelbaarenhed, naar de ere gode, sagde Flemming; thi det er kun Kiødhoveder, som have en naturlig Afsky for Vittighedsværker. — Glem ikke den første Artikel i Hofreglementet, raabte Brüggemann: „Først og fornemmelig skulle Alle og Enhver vise bemeldte vore Gesandtere al skyldig Respekt og Ærbødighed, Lydighed og Opvartning, og uden Contradiction og Vægring parere deres Ordre." — Der staaer ogsaa i Hofreglementet, sagde Flemming: „at Alle og Enhver ved Ambassaden sig paa Enighed haver at beflitte, at den Ene skal staae den Anden bi med alt muligt Venskab, Samdrægtighed og Assistents; og stedse afholde sig fra Kiv, Trætte, unsdig grov Opførsel, Udskiælden og Slagsmaal." — Med disse Ord forlod han Værelset.

Vi kun, Knægt, raabte den opbragte Gesandt efter ham, jeg skal nok faae fat paa dig. Jeg skal skrive en Klage over dig og sende til Holsteen. Du skal ikke andengang faae Moskaus gyldne Spire at see.

I er i ondt Lune, Herr von Brüggemann, sagde Krusius, fordi vi have lidt Skibbrud. Det er naturligt, og vi ville betragte denne Stemning som den sidste Levning af Uveiret, der endnu ikke ganske har lagt sig. Men den gode Poul Flemming vil I vist ingen Fortræd giøre. Vi holde alle saameget af ham; og heller vilde vi reise tilbage til Gottorp igien, end miste denne raske Staldbroder og trofaste Ven af vort Samfund. — Ja det er en afgiort Sag, istemmede Olearius. — Afgiort, gientog Marskalk von Staden. Afgiort! raabte den fyrige, raske Staldmester von Mandelsloh. Afgiort! gienlød det fra Alle.

Jeg seer her er lagt Raad op imod mig, fnysede Brüggemann; jeg vil ikke længer incommodere de Herrer med min Nærværelse. Han gik sin Vei og slog Døren i efter sig.

Krusius tang. Gud give at han altid vilde blive det Forsæt tro, raabte Mandelsloh. Du milde Fredsens Gud, med ham skulle vi nu giøre den lange Reise til Ispahan. Hvad ere Klippekløfter, Ørkner, Slanger, Tigere, Beduiner, Tartarer, Tørst, Hunger, Hede, Kuld, Sygdom og Pest, mod et eneste saadant arrigt, trættekiært Menneske uden Hoved og Hierte?

Stille! bød Krusius med Venlighed; tilbords! Alle gik, og mig i Alkoven derinde kildrede det ind i Siælen, at min poetiske Doctor var saa elsket og afholdt.

Udstyret.

Alt togange skulde jeg havt Feberen, og den blev borte. Hvad det var for en himmelsk Følelse, veed Enhver, som har havt denne slemme Giæst at trækkes med. Mine forrige Kræfter kom snart tilbage. Midlertid blev Skibet flot. Gesandtskabet skulde reise igien; men Herr von Krusius havde først foranstaltet et Bal for Nabolaugets Ungdom.

Ved denne Leilighed vilde Flemming udøve en ædel Hævn over den gierrige Brüggemann. Baadsmanden havde alt fortalt mig, at Gesandten i Havsnød havde lovet at udstyre en fattig Jomfru paa Øland.

Vor Vært Clas Lundgreen var underrettet om alting; han sendte sin Søn til Gothland for at kiøbe en Hest, og Sara tillod han at besøge sin gamle Moder nogle Dage i Runsteen. Denne Tilladelse benyttede den

gode Pige strax. Da Kiæresten var borte og jeg helbredet, forlod hun gierne Huset, for at undgaae den forelskede Poul Flemming, som sneg sig i Hælene paa hende. Han vidste ikke, at hun var hemmelig forlovet, og hun ikke, at hun vilde komme til at takke denne ædle unge Mand for sin Lykke.

Ak, Julius! sagde han, da vi sadde alene sammen, og jeg havde spøget lidet med hans Forelskelse, eengang har jeg elsket en herlig Pige; da kunde jeg synge:

„Mig ei træffer Sorg og Smerte,
Thi jeg eier hendes Hierte."

Da kunde jeg synge:

„O Solens Glæde,
O Glædens Sol!"

Men min søde Rubella er død! Skiønheden henriver mig endnu; men min Rubella finder jeg aldrig meer. Hiertets Følelser kunde ikke længer giøre mig lykkelig, nu har jeg givet mig Phantasien i Vold, og vil plukke skiønne, sieldne, forunderlige Blomster i fierne Egne. Herlige Urtekoste vil jeg binde; men min søde Rosenknup, som altfor tidlig blev naget af Dødens Orm, finder jeg ei igien. Skiønnere ville Georgierinder og Circasierinder møde mig; men min hulde Viol fra Pleissen, der saa brat forsvandt, vil dog ingen faae mig til at glemme.

Nu blev naturligviis salig Johanna Kleins Skygge ogsaa manet frem, og saaledes deelte Flemming og jeg hinandens Følelser. Jeg vovede ogsaa at forelæse ham nogle af mine Vers. De behagede ham; han laante mig Opitzes Digte, som jeg ikke kiendte, og forsikkrede, at jeg i dem vilde finde en sand Guldgrube.

Derpaa ilede han bort, for at sætte i Værk, hvad jeg fik for silde at vide, fordi han vilde overraske

mig dermed. Ballet var bestemt til Overmorgen Aften og for at ikke Herr von Brüggemann skulde sadle om og bryde det Løfte, han rigtignok havde giort i hele Mandskabets Nærværelse, foranstaltede Flemming, da han først havde talt med Krusius og Olearius, en Deputation af Landsbyens fattigste Fædre, afsendt til Herr von Brüggemann, for at takke ham for det christelige Forsæt, at ville udstyre en stakkels Pige der paa Øen.

Gesandten, som ikke vidste hvad man vilde ham, og som gierne vilde gisres af, lod strax en Trompeter sammenkalde hele Personalet; hvorpaa han, omringet af Hofjunkere og Pager, gav Bønderne formelig Audients. Men da han mærkede hvor Vinden blæste hen, blegnede han og kastede et forbittret Blik paa Flemming; thi han giettede strax, hvo der havde spillet ham dette Puds. Flemming lod som ingenting. Da nu Sagen var kommen saa vidt, mærkede Brüggemann vel, at han maatte lade Tingen gaae sin Gang, reiste sig derfor fra Sædet, og holdt en pyntelig Tale. Thi han besad en vis Færdighed i at sige Ingenting med glatte Ord og kunstige Vendinger.

Han tilstod, at han havde giort et lignende Løfte, i den yderste Nød, hvori han vistnok havde handlet høist ufornuftigt; thi enhver god Christen vidste jo vel, at man ikke kunde afspise det guddommelige Forsyn med usle Pengeløfter. Men i en saadan Tilstand vidste Mennesket ikke ret hvad han giorde, og siden nu dog Løftet engang var givet, vilde han heller ikke svigte sit Ord, beklagede kun at Omstændighederne ikke tillod ham at gisre Meget. Han reiste giennem Rusland til Persien; og skiønt hans fyrstelige Durchlauchtighed ikke havde ladet Gesandtskabet mangle noget, kunde han dog ikke blotte sig for meget; thi Penge brugte man overalt, og hvor man hverken forstod Svensk, Fransk eller Tydsk længer, der forstod man sig endnu altid paa Penge;

hvilke, som den allerfortræffeligste Tolk, overalt giorde Forretninger af i største Hast. Tredive Daler vilde han imidlertid give. Hvis hans Herrer Colleger og de øvrige Officiantere fandt Summen for liden, stod det Enhver frit for at forhøie den. Thi siden dog ikke han alene, men det samtlige Mandskab var reddet fra Faren, indsaae han ikke, hvi han skulde betale for dem alle.

Krusius, som ikke længer gad spænde sin Collega paa Pinebænken, svarede strax, at han var rede til ogsaa at give tredive Daler. Alle de øvrige Personer ved Gesandtskabet forpligtede sig forholdsviis at bidrage til Udstyret. Paa den Maade var snart en Sum af hundrede Daler i klingende Mynt bragt tilveie; en sand Skàt for en ølandsk Bondepige, paa den Tid.

Jeg vidste slet ikke noget af alt dette. Formodenlig vilde Flemming heller ikke have mig paa Ballet, for at jeg ikke skulde forkiole mig; sandsynligviis havde han forbeholdt sig det Morskab, at fortælle mig alting næste Dag.

Jeg havde om Middagen, den Dag Ballet skulde være, spadseret lidt i Solskin, og da det var førstegang efter min Sygdom, følte jeg mig noget mat derefter, lagde mig paa Sengen i Alkoven og sov ind. Da jeg vaagnede var det Eftermiddag. Clas Lundgreen traadte ind i Stuen med sin Kone, og da han troede, de vare ene, sagde han: Naa min Hustru? Har jeg ikke ganske snildt spillet mit Kaart? Erik er reist til Gothland, for at kiøbe en Hest; Sara besøger sin gamle Moder i Runsteen. I Aften blive de Brude her i Byen, som kunne giøre sig Haab om Udstyret, fremstillede for Gesandten. Vel at Sara ikke er her. Fik hun ikke Medgiften, saa var det os kun en Ydmygelse mere, da vor Søn elsker hende; fik hun de lumpne hundrede Daler, saa maatte jeg holde mit Ord, og vor Plan

gik reent overstyr. Nei, Erik skal ægte den rige Enke, og Sara maa bort. Naar hun har grædt et Par Ugers Tid, trøster hun sig nok igien. — Jh, naturligviis, sagde Konen. Vi To have jo heller aldrig elsket hinanden, og ere dog blevne lykkelige. Det er ikke gaaet os, som de følsomme Siæle; thi vor Kiærlighed har aldrig ophørt, siden den aldrig har begyndt.

Men tag mig titusind Tønder Diævle, min Hustru, sagde Fader Clas sagte, ligger Tydsken ikke derinde paa Sengen, og har maaskee hørt hvert Ord. — Han sover, den arme Stakkel, svarede Konen. Han har spadseret lidt omkring i Solen idag, og er nu saa mat som en Flue. Kom, lad ham have Ro. De gik ud, men jeg havde nok.

Saasnart jeg var ene og det mørknedes, trak jeg en Overkiole af tykt blaat Filt, der tilhørte Værten, over mine øvrige Klæder, tog en god Ridehest af Stalden, sadlede den i største Hast, og uden at tale med Nogen, eller bede om Tilladelse, gallopperede jeg til Runsteen, for at hente Sara, at hun skulde komme tidsnok til Udstyret.

Efter halvanden Times Ridt standsede jeg min Hest uden for det Huus, hvor Saras Moder boede. Jeg bandt den ved Døren. Det var et temmelig stort Vaaningsrum, som udgiorde Kiokken og Stue tillige. En lystig Ild brændte paa Skorstenen. Den gamle Kone sad ved Ilden i sin Lænestol, ved hendes Fødder strikkede Datteren paa en Skammel, og hørte Moderen fortælle det Folkesagn om den døde Ridder, som bragte Pigen bag paa sin Hest til Kirkegaarden. — Nu, Sara, raabte jeg i Baggrunden af Hallen, just som Eventyret var 'tilende, nu gielder Hurtighed! Sving dig bag paa Hesten, og hold mig om Livet; saa ride vi over Bierg og Dal, og komme endnu før Midnat tidsnok til Bryllup, naar vi skynde os godt.

Moderen, som saae mit dødblege Ansigt (Ridningen havde angrebet mig), sank forskrækket tilbage i Lænestolen og troede virkelig, den døde Kæmpevise-Ridder var kommen, for at hente hendes Datter til Graven. Men Sara kiendte mig strax; med to Ord havde jeg sagt hende alt hvad hun behovede at vide; — hun tog hurtig Afsked med Moderen, og nu travede jeg afsted med Pigen, over Stok og Steen, Bierg og Dal, nøgne Heder og oversvømmede Strande.

Det saae ud til Regn, jeg hørte det fromme Barn inderligt bede til Gud, at han dog ikke vilde lade det regne, før vi atter havde Tag over Hovedet, for at jeg ikke skulde faae Feber igien.

Gud bønhørte hende; først da vi rede ind i Byen ruskede det lidet og der faldt en fiin Støvregn. Vi hørte Fiolerne lystigt klinge i det store Værtshuus. Da vi kom derhen, var hele Gaden lys af den Glands, der straalede fra Dandsesalens Kierter. Jeg kastede Overkiolen af, løftede Sara ned, gav en Gaardskarl Hesten og Kavaien at passe paa, og vilde til at bringe min Dame op. — Er det ikke Carl Lundgreens Hest og Kavai? spurgte Gaardskarlen. — Jo, rigtig! svarede jeg. — Er I ikke den unge Tydsker, som boer hos ham? — Jo, min Ven! — Nu, det vil lette ham en tung Steen fra Hiertet, sagde Karlen; han troer I er desserteret med Kavaien og Hesten, uden at betale Regningen. — Dum Snak! svarede jeg; fra en lille De desserterer man ikke langt paa en Hest.

Jeg gik op med Sara og traf Fader Clas i Døren. — Hvor er min Hest? raabte han mig imøde. Den staaer nede i Porten, min gode Mand! — Og hvor er min prægtige ny Kavai? — Den har Gaardskarlen faaet i Forvaring. Og her er ovenikiøbet Eders Svigerdatter. — Uden at bryde sig videre om hvad jeg sagde, styrtede han ned af Trappen, efter Hest og

Kavai. — Jeg traadte ind med Sara i den store Balsal. To Læneſtole ſtode i Baggrunden; i den ene bredte ſig Herr von Brüggemann, ſaameget ſom hans lange Tyndhed tillod det. Den anden Stol, beſtemt for Kruſius, ſtod ledig, dog ſaae jeg ham og det øvrige Geſandtſkabsperſonale i Nærheden.

For Dommeren i Læneſtolen ſtode tre Tieneſtepiger, hverken ſmukke eller unge, hvis plumpe uædle Anſigtstræk gjorde et ubehageligt Indtryk paa alle Tilſkuerne. — Nu, mine Herrer, hørte jeg von Brüggemann ſpørge ſpodſk, hvem af disſe tre Gudinder tykkes Eder, jeg ſkal give Æblet?

Jeg tænkte: Som Gudinderne, ſaa Paris. Alle tav, ingen havde Lyſt til at ſige noget til disſe Pigers Fordeel. — Her er endnu en Fierde, raabte jeg, og drog min nydelige ſvenſke Flikke frem, hvis blyſomme Beſkedenhed gjorde hende endnu elſkværdigere. Jeg behøvede kun ganſke ligefrem at fortælle Sagens Sammenhæng, ſaa havde Sara vundet Priſen, og de hundrede Daler i Guld laae i hendes Forklæde.

Clas Lundgreen kom tilbage. Min Hest er der, ſagde han, ſvedt og ſkamredet. Min Kavai er ganſke vaad og overſtænket med Dynd. Hvo har tilladt Eder ſaaledes at holde Huus med Andres Tøi? — Spørg Eders Søn, Fader Clas, naar han kommer tilbage fra Gothland, ſagde Olearius, — og ſkiend ikke paa dette ſkikkelige unge Menneſke, ſom heller fortiente en Belønning for ſin tappre Bedrift. — Nu ville vi ſørge for ham, ſagde Paul Flemming.

Han og Dr. Grahmann bragte mig ſtrax hiem i Seng, gave mig en dygtig Slurk Chinamixtur og dækkede mig varmt til. Jeg ſov ſom en Steen, og vaagnede næſte Dag med ſtærk Appetit, uden at ſpore ſlemme Følger. Gubben var nu nødt til at bide i det ſure Æble. Heſten, ſom jeg havde ſkamredet, blev imidler-

tid syg, og han vilde skrive mig den paa Regning; men da Erik kom tilbage fra Gothland med en god Hest, vovede Faderen ikke meer at slaae paa den Streng, af Frygt for at gisre Sønnen altfor opbragt, naar denne hørte den Streg, han havde villet spille ham.

To Dage derefter holdt de unge Folk Jaord. Flemming skrev en Bryllupsvise, hvori han, som han pleiede, spogede med Brudgommens og Brudens Navne. Han viste Forskiellen paa den unge slandske og den gamle bibelske Sara. Det faldt i min Lod, som Cantor, at føre Sangen an ved Bordet. Jeg maatte siden drikke Dus med Flemming, hvorved jeg tedte mig heel undseelig. Flemming havde allerede et bersmmeligt Navn, og jeg satte ham som Digter over Opitz. Da jeg siden yttrede min Forundring for Olearius over min Vens store Forkiærlighed for Opitz, svarede denne: Det er atter et Træk af Flemmings Elskværdighed; han har læst Opitz som Barn, disse Sange have forenet sig i hans Siæl med hans kiæreste Ungdomserindringer; nu kan han ikke meer skille det Ene fra det Andet. Forresten er Opitz en Mand af Fortieneste.

Skibet var nu klart igien til at gaae under Seil. Jeg, som slet ingen Livsplan havde lagt, som stod alene i Verden og havde fundet nye Venner i Flemming, Olearius og Grahmann, var gierne fulgt med til Persien; alle de Andre havde gierne taget mig med; men Herr von Brüggemann satte sig med Hænder og Fødder derimod, især fordi Flemming saa inderligt ønskede det. Saa maatte jeg da, efter at have omfavnet min Ven hierteligt, med vaade Øine see Skibet gaae under Seil.

Nu vidste jeg ikke hvad jeg skulde tage mig for. Feberen var jeg rigtignok qvit, men under mit lange Ophold her paa Øen var min Børs ogsaa næsten bleven lænds; og skiøndt de unge Folk gierne vilde beholde

mig hos sig, som deres Velgiører, følte jeg dog, at det for et høimodigt Hierte er langt behageligere at bevise, end at modtage Velgierninger.

Men min gode Skiæbne vilde, at jeg paa andre forunderlige Veie skulde finde min Lykke. En Dag, da jeg sad ganske sørgmodig i Stuen og støttede Haand til Kind, traadte Erik Lundgreen ind og raabte: Nu Herr Albert, kan I sige, at I har skudt Gisgen: nu kan I komme til at see Jer om i Verden, hvad I saa gierne vil. Et Skib fra Esthland ligger for Anker i Calmar; en fornem hollandsk Adelsmand, som har isinde at seile til Kisbenhavn først, for derfra at drage til Ostindien, har mistet sin Kammertiener, og ønsker sig et skikkeligt Menneske, som har lært noget og altid kan være om ham. Hvis I giør Eder lidt Umage troer jeg nok, det vil lykkes Eder at faae denne Tieneste.

Det Ord „Kammertiener" skurrede mig i Øret; men efter modent Overlæg fandt jeg det taabeligt, ikke at ville modtage en saadan Redning i min nærværende slette Stilling, blot for et Navns Skyld.

Jeg tog til Calmar og lod mig melde hos Adelsmanden. Jeg behagede ham, og Herr Carl Franz van Leuven giorde strax et fordeelagtigt Indtryk paa mig. Han havde et mildt stille Væsen, men lod til at være noget melankolsk. Dette melankolske Træk, forbunden med den hollandske Phlegma, gav ham et eget Anstrøg. Jeg mærkede snart, at han, uagtet sit Phlegma, var forelsket; thi naar han troede, ingen saae det, kysede han ofte et Miniaturbilled, som han bar paa Brystet. Under hans glatnedstrøgne Haar hvælvede sig en skiøn Pande, der bragte mig til at tænke paa de nederlandske Frihedshelte, fra hvilke han stammede. Vi bleve snart enige: jeg skulde have det saa godt som han, og kun være ham til Selskab; han havde en anden Tiener, som skulde forrette alt grovt Arbeide. Imidlertid be-

holdt jeg dog Navnet „Kammertiener." Vi heiſede Anker og ſeilede bort.

Da vi fore Øland forbi, ſtod det unge Budepar Arm i Arm paa Strandbredden, tilvinkede mig Levvel med deres Lommetørklæder og tørrede deres Øine dermed. Jeg hilſte dem venligt igien. Kiølen giennemſkar Bølgerne. Jeg ſtod paa Dækket og grundede bekymret over min tilkommende Skiæbne. Men ſnart fattede jeg Mod; og for at trøſte mig tog jeg min Stambog frem og giennemlæſte det ſmukke Digt, Paul Flemming havde ſkrevet mig deri til Afſked:

Hvi om din Skiæbne ſpørge?
Hvi ſørge?
Vær ſtille!
Guds Villie ſkeer.
Lad Taaren meer
Ei trille!

Glem du den Dag imorgen,
Med Sorgen!
Den Høie
Har faderlig
Ei vendt fra dig
Sit Øie.

Vær rolig! Lær at ſavne,
At gavne
Din Næſte!
Hvad Himlen vil
Dig vorder til
Det Bedſte.

Kiøbenhavn.

Da vi vare komne her til Byen, toge vi strax ind i et godt Værtshuus. Min Herre fik et smukt Værelse; men da der endnu boede en Fremmed i det Kammer, jeg skulde have, som først reiste næste Morgen, fandt jeg mig villig i, at der imidlertid blev opslaaet en Feltseng for mig i Tienerkammeret. Herr van Leuven besøgte strax samme Aften en af sine Bekiendte i Byen.

Da jeg havde giennemstreifet nogle Gader, gik jeg hiem med Gaardskarlen. Jeg vilde gaae tidlig tilsengs, thi Reisen havde trættet mig.

Medens jeg gik op ad Trappen satte jeg mig for, at være ret venlig mod de andre Tienestefolk, og vel vogte mig for al Storagtighed.

Da jeg kom ind, stode de alle op, og hilste Herr Kammertieneren; ja, jeg kom endog til at præsidere i en Læneſtol. Jeg satte mig, og forsøgte at sætte et muntert Ansigt op, skiøndt den plumpe Samtale, de flaue Ansigter og Stedets Smuds, forstemte mig i høieste Grad.

Den Agtelse, som man i Forstningen havde viist mig, ophørte snart, og de generte sig altid mindre og mindre. Min Nabo havde skiænket mit Glas fuldt, og spurgte om vi ikke skulde drikke Dus? — Jeg blev saa rød som Blod, og kom i den yderste Forlegenhed. Ligefrem sige nei, vovede jeg ikke, for ei at udsætte mig for det beskiænkede Menneskes Vrede. Et lykkeligt Indfald reddede mig: jeg foregav at have faaet Næseblod, holdt Lommetørklædet for Ansigtet, skyndte mig ned af Trappen paa Gaden, løb giennem nogle Smaastræder og standsede ikke, før jeg var vis paa at det fulde Broderskab ikke kunde finde mig.

Jeg trak nu mit Veir med lettet Hierte, dog giorde den Betragtning mig atter trangbrystet, at jeg ved Midnatstid stod paa Gaden i en fremmed Stad, uden en Skilling i Lommen, og uden at forstaae Landets Sprog; dog haabede jeg at slaae mig igiennem med min Smule Svensk.

Jeg satte mig ned paa en Dørtærskel, lod Skiæbnen raade og haabede at Vægterne i det mindste skulde komme og trække mig paa Raadstuen, hvor jeg heller vilde være end i det drukne Broderskab. — Det varede heller ikke længe, før jeg saae to Vægtere komme op ad Gaden, med en fuld eller død Mand paa en Stige. De stode stille ved den Dør, hvor jeg sad, lagde Stigen ned og raabte flere Gange: Mads Hansen! nu er I hiemme. Det hialp ingenting. Saa maae vi kniibe ham i Næsen, sagde den Ene. Da det var skeet, blev den Drukne paa Stigen oprømt og sagde: Allerede hiemme? Nu god Nat, kiære Børn! Mangetak! Der er Drikkepenge. Har I ringet paa Klokken? — Det giorde de, og Pigen kom med Lys. Saaledes opdagede da ogsaa Vægterne mig og vilde slæbe af med mig. Men da jeg havde sagt hvem jeg var, og at jeg var faret vild, raabte Mads Hansen paa tydsk: Man kan let fare vild! Saa min Siæl, Børn, I skulle ikke giøre denne stakkels Tydsker Fortred. Det er et skikkeligt Mands Barn og et godt sælle Skind, det mærker man paa alt. Der gives overhovedet i denne Verden ingen Ondskab, ingen Synd, ingen Skurker, Bedragerier og Æselsstreger. Det er kun Kieltringer og Spidsbuber, som lyve de stakkels Mennesker saadan noget paa. Alting er fortræffeligt, allerkiæreste, paa denne skiønne Jordklode. Seer kun Stiernerne deroppe! Melkepletterne og Taageveien, hvor de funkle og dreie sig om. Hvad ere vi Orme og Madiker mod slige mægtige Himmellys, som aldrig gaae i Seng? Og

naar selv de kunne gaae i Taaget, kunne vi det ikke? Og naar selv Himlen har sine Pletter, hvad behøve vi at skamme os over, at være plettede og tilrakkede?

Vægterne forlode os, Mads Hansen førte mig op af Trappen og bragte mig i et smukt Værelse, med en god Seng, hvor jeg kunne ligge i Nat. Ruset lod til at være gaaet noget over; da han hørte jeg ingen Aftensmad havde faaet, lod han bringe koldt Kiokken ind, og jeg maatte drikke et Glas Viin med ham.

En Ruus, sagde han, er i og for selv betragtet, ikke at laste, naar man kan taale den, og naar den ingen skadelig Indflydelse har paa Helbreden. Jeg er egenlig aldrig hvad man kalder fuld; lægger jeg mig ogsaa engang imellem paa Stigen, og lader mig bære hiem af Vægterne, saa er det en frivillig Handling, fordi jeg ynder denne Befordring, der er baade magelig og sconomisk. Jeg hviler ganske bequemt paa Trinene, faaer frisk Luft, og kan ubehindret betragte Melkeveien naar jeg ligger paa Ryggen. — Ellers drikker jeg daglig fire Flasker Viin; Søndagen undtagen, da jeg tømmer tolv, og geraader derved i tre forskiellige Tilstande, som jeg nu skal beskrive Jer. Først bliver jeg meget mistænkelig og krakelsk, og da raader jeg ingen at komme mig for nær, thi i denne Stemning er jeg rundhaandet med Skiældsord og Næsestyvere. Siden betages jeg, jeg veed ikke selv hvordan, af en inderlig Veemodighed og Sønderknuselse; jeg bliver rørt over alting, Taarerne løbe mig ned i Munden, og jeg faaer en uimodstaaelig Drift til at omfavne alle Mennesker, kysse dem, og bede dem om Forladelse; indtil jeg har tømt Dusinet, hvorved jeg bliver høitidelig stemt, stirrer op mod Himlen, og kan ikke blive færdig med at beundre og tælle Fixstiernerne.

Morgenen derpaa traadte han dygtig og munter ind til mig, og saae slet ikke ud som et forsviret Menneske. Manden var firskaaren og havde en overordenlig Legemsstyrke. Han trykkede min Haand, saa Blodet var nær ved at springe ud af Neglersødderne, og loe umaneerligt, da jeg ommede mig derover. Da jeg havde drukket varmt Øl med ham, maatte jeg følge ham i Værkstedet, hvor jeg ikke nok kunde forundre mig over den Kraft, hvormed han smeddede de mægtige Ankere. Alle Svendene viste ham største Ærbødighed, og han var hele Dagen en ordenlig Mand. — Det morede ham, at jeg havde lært lidt af Smedekunsten, men han meente dog, at jeg med mit glatte Pigeansigt og pene Hænder ikke vilde bringe det vidt. Derpaa bragte han mig til sin Kone, en frisk Blondine, med skielmske Øine. Da hun var gaaet i Kiøkkenet igien sagde han: Vi have endnu nogle gode Værelser at leie ud, og hvis Mynheer van Leuven vil tage tiltakke, saa staae de ham til Tieneste. Paa min første Sal boer en fornem Officeer, som ofte kommer til Hove. Han er en god Ven af os, især af min Kone. Folk kalder ham Mars, min Kone Venus, og mig Vulcanus; men da jeg ikke forstaaer mig paa Ethymologien, saa veed jeg ikke, hvad de ville sige dermed. Forresten har Officeren skaffet mig Leverancen til Flaaden, hvorved jeg er bleven en velhavende Mand.

Jeg skyndte mig nu hen i Værtshuset igien. Herr van Leuven mødte mig urolig paa Trappen og sagde, at han for min Skyld ikke havde lukket et Øie hele Natten; Tienerne havde fortalt ham, at jeg havde faaet Blodstyrtning og var løbet bort, som et galt Menneske. Man havde søgt overalt efter mig, men forgiæves. Jeg fortalte ham reent ud hvorledes det hang sammen. — Kiære Julius, sagde han venlig, hvorfor har I ikke sagt mig det før? I den korte Tid, vi kiende hin-

anden, har jeg allerede opdaget, at I er et vakkert velopdraget ungt Menneske Fra nu af er I min Secretair. Den næsviſe Tiener har allerede faaet Løbepas.

Denne ſieldne Godhed rørte mig meget, jeg kyſſede hans Haand og han trykkede mig til ſit Bryſt. Derpaa flyttede vi hen til Smeden, hvor vi ſiden boede.

Herr van Leuven havde meget at afgiøre og mange Breve at ſkrive, ſom jeg ikke vidſte noget om, ſkiøndt jeg var hans Secretair. Imidlertid gik den vakkre Smed ofte ud med mig i Byen og viſte mig omkring. Han bragte mig i den ſkiønne Roſenborghave, hvor der blev opſat en koſtelig Statue, ſom foreſtillede en Løve, der ſønderriver en Heſt.

Man mumlede allehaande om Billedſtøttens Betydning, om Hertugen af Lyneborg, der har en Heſt i ſit Vaaben, ligeſom Danerkongen Løverne; man ymtede eet og andet om det Fiendſkab, Hertugen ſkulde have viiſt Kong Chriſtian i Krigen. — Høit vovede ingen at tale derom, uden Mads Hanſen, der holdt Fyrabend og allerede havde ſtukket et Par Flaſker ud over det ſædvanlige Tal. Han var førſt i ſit krakelſke Lune, og giorde høirøſtede Anmærkninger over tydſke Heſte og danſke Løver, ſom ikke lode ſig kaſte Lyneborger Sand i Øinene. Derpaa begyndte han ovenikiøbet at ſnakke om tydſke Vindbeutler. Dette ſkulde jeg nu egenlig taget ham ilde op; men da jeg alt kiendte Mandens Natur, og vidſte, denne Sindsbevægelſe ſnart vilde vige for en anden, ſaaſnart han kun havde faaet mere Viin tillivs, ſkyndte jeg mig ind med ham i et Værtshuus; og neppe havde han der tømt to Flaſker endnu, ſaa maatte jeg ud i Haugen med ham igien. Her plukkede han grædende Hatten fuld af viſſent Løv, og ſkiøndt det var ſilde paa Efteraaret, vilde han dog ſanke Violer og Kiærminder. — Ak, Julius, hulkede

han, hvad ere vi Mennesker andet, end visent Løv? Alt Kiød er Hø, min Søn! Alt visner og forgaaer. Af Jord est du kommen, til Jord skal du blive, og af Jorden skal du igien opstaae — siger Præsten. — Men Herre Gud, kan man ogsaa forlade sig paa at det er sandt? En svar Tvivl bethynger mit Bryst. Kiære velsignede Dreng, kan du bevise mig Udødeligheden mathematisk, skal du faae en Rigsort. Troer du virkelig, at vi hinsides vaagne saligt op i Liigkisten igien, naar vi ere begravne? Jeg veed nok, der er en Politiforordning for, at man skal troe det; men som Philosopher, kiære Dreng, som Fritænkere og Atheister — hvad troe vi da? Og hvorfor kan en Kat eller en Hund ikke blive ligesaa salig som jeg, naar den skikker sig vel, omvender sig og ikke drikker sig fuld?

Da vi kom hiem, forlod han mig, for ved den sidste Dosis at blive sat ind i Høitideligheden, og jeg tvivler aldeles ikke om, at Astronomien atter har bragt ham i Ligevægt.

Maleren.

Herr van Leuven havde sørget for min Garderobe, som var bleven meget forfalden; men da Skræderen baade tog Maal af mig til en Mandfolke- og en Fruentimmerdragt, kunde jeg ikke begribe hvad det skulde betyde. Gaaden blev mig snart løst.

I deiligt Høstveir kiørte vi en Dag ud til den nære Hollænderby*), som ligger ved Foden af en smuk Bakke, hvorfra man har fri Udsigt over Kiøben-

*) Siden Frederiksberg.

havn, Amager, Østersøen og Sverrig. Sit Navn har den af Hollænderne, der siden Christian den Andens Tid saavel beboe denne By, som Øen Amager, hvorfra de forsyne Staden med herlige Kiøkkenurter.

Hvor glædede det van Leuven at finde sit Fædreland her igien i det Smaa. Vi kiørte op ad Bakken, og holdt stille ved et nydeligt Huus, hvor Kongens Hofmaler van Mandern boede; en god Kunstner og gammel Ven af min Herre, just i disse Dage beskiæftiget med at male Kongen.

Hans Stue hang fuld af den nederlandske Skoles Værker, og jeg kunde ikke see mig mæt paa de yndige Billeder.

Har I faaet Fruentimmerdragten fra Skræderen? spurgte van Leuven. — Det forstaaer sig, sagde Maleren, den hænger paa Qvistkammeret, hvis Herr Albert vil umage sig derop. — Albert, sagde Herr van Leuven, der skal snart være Maskerade, havde I vel Lyst til at være med? — Til sligt har et ungt Menneske altid Lyst, var mit Svar. — Velan, Albert, I skal klæde Eder ud som ung Hollænderinde, og jeg vil være Eders Mand. Herr van Mandern har lovet at staffere Eder vel ud, saa at det mandige Væsen kan blive vel skiult. I er en smuk Yngling, har endnu intet Skiæg, og kan til Nød gielde for en Pige. Gaae op og tag Klæderne paa! Jeg vil imidlertid see mig lidt om i Egnen. Naar I er færdig, saa gaae ned til van Mandern, han lægger den sidste Haand paa Værket.

En slig Spas var ret efter mit Hoved. Deroppe traf jeg en gammel Husholderske, som hialp mig, og snart stod den unge Hollænderinde færdig, ret pen, i sort Silkekiole med stivet Halskrave.

Jeg løb ned af Trappen, lukkede Døren op og raabte: Her er jeg, Herr van Mandern! Hvordan klæder Dragten mig? Er det saaledes ret? — Men

hvor forskrækket blev jeg, da jeg saae en anseelig Herre sidde for Maleren. Af det udtryksfulde Ansigt, af Guldkiæden, hvori han bar Elefantordenen, og den nedhængende Marelok, mærkede jeg strax, det var Kongen selv. Jeg traadte forskrækket tilbage og trak Døren i efter mig. Kongen sprang leende op og raabte: Ei ei, min kiære van Mandern, er det den gamle Huusholderske, I har fortalt mig saa meget om? — Stormægtigste Konge, svarede Maleren forvirret, det er en ung Slægtning, som nylig er kommen fra Amsterdam. Hun forstaaer hverken Dansk eller Tydsk. — Nu, sagde Kongen, saameget Hollandsk kan jeg altid, som der behøves til at snakke lidt med et ungt Fruentimmer. — Jeg skiælvede over mit hele Legem bag Døren, og tænkte: Gode Gud, hvordan vil det spænde af? Jeg kan ikke et Ord hollandsk, og er intet Fruentimmer.

Lykkeligviis kom den skiønne Frøken Eleonora Christina, Kongens kiæreste Barn, og befriede mig af min Nød. Hun holdt i sin Vogn for Døren, og var kommen for at holde sin Fader med Selskab, medens han blev malet, at han skulde see smukt munter ud og ikke giøre sure Miner af Kiedsommelighed.

Neppe saae Kongen sin Datter fra Vinduet, før han satte sig ganske graviterisk hen paa Stolen igien, og bad Maleren fare fort i sit Arbeide. Jeg løb op paa Kammeret, klædte mig i en Hast i mine egne Klæder, og sneeg mig ud af Huset for at finde van Leuven. Denne Hændelse giorde ham meget bestyrtet. — Min hele Plan kunde derved gaaet mig i Løbet, sagde han, Gud skee Lov, det endda gik, som det gik. Jeg forstod ham ikke, men vilde ikke forlange videre Oplysning, da jeg nok mærkede han ingen Lyst havde til at give mig den.

Ankersmeden i sin Glorie.

„Men I maa ikke omfavne og kysse min Kone, thi det gaaer for vidt!" hørte jeg Mads Hansen raabe, da jeg traadte ind i Stuen til ham igien, og traf Mars, Venus og Vulcanus paa een Plet. — Ei min gode Ven, sagde Officeren oprømt: Med et Kys i Ære bør man overbære! Jeg sværger Eder til, det er det første jeg har givet hende idag, min hele Levetid. Jeg troede, I var ophøiet over slige Fordomme. Vær intet Barn, og hør hvad jeg har at sige Eder. — I har saa ofte misundt mig, fordi jeg kunde spise og drikke ved Kongens Taffel! Hvad siger I nu, hvis jeg ogsaa skaffer Eder en Tilsigelse til Majestætens Disk og Dug, hvor I ikke blot skal drikke saa meget I har Lyst, men endnu langt mere?

Gior mig ikke Hovedet kruset med Eders taabelige Snak, raabte Smeden. Bærer jeg intet Glavind, saa forstaaer jeg desbedre at svinge Hammeren; og det Menneske jeg rammer for Panden med den, reiser sig ikke saa snart igien. — Saa sandt jeg er en Cavalleer og Eders gode Ven, vedblev Officeren, jeg har ikke løiet Eder noget for. — Her er kommen en fornem fyrstelig Herre, en Knees, eller hvad det er, fra Rusland, som bilder sig ind at kunne drikke alle Mennesker under Bordet. — Kongen har allerede prøvet ham med alle sine taffelmulige Undersaatter, men alle have de maattet strække Gevær paa Naade og Unaade. Da nu den gode Herre elsker sine Undersaatter som en Fader, har det ret inderlig krænket ham, at Danskerne skulde tabe deres forrige Roes, at være de bedste Drankere i Europa. Da traadte jeg trøstig for hans Majestæt og sagde: Stormægtigste Arvekonge og Herre! man skal ikke altid søge Dyd og udmærkede Talenter

i de høiere Stænder. Ogsaa under en slet og ret Troie skiuler ofte den stille Fortieneste sig, som Violen under Græsset. Jeg kiender en Dannemand, som vel er istand til at tage den russiske Knees paa sin Samvittighed. Vel er han hverken af Adel eller af udmærket Rang, men han driver et ærligt Haandværk, thi han smedder Eders Skibe alle den mægtige Jerntand, hvormed de bide i Afgrunden og trodse Stormvinden. — Det fornøiede Kongen meget, at høre Eder saaledes rose, og han svarede: Det siger intet, om det ingen Adelsmand er, naar han bare ikke kan blive fuld. Gaae strax hiem, siig Eders Smed, at han i Morgen Klokken 11 møder i det store Lysthuus i Rosenborghave. Men lad ham først gaae i Bad. Klæd ham saa ud som en Ridder, og bring mig ham. Jeg ilte over Hals og Hoved, at forkynde Eder dette Evangelium; da nu Eders gode Kone elsker Eder saa ømt, faldt hun mig om Halsen af Glæde ved denne Efterretning; da hun nok troede, det vilde smigre Eder. Nu veed I alt.

Saa fald ham endnu engang om Halsen, kiære Sidse! raabte Ankersmeden rørt; thi det er en Ven i Nøden, som veed hvor Skoen trykker. Har jeg først nydt den Naade at drikke mig en Ruus lige for hans Majestæts Øine, ved hans eget Bord, saa gaaer jeg med Glæde i min Grav. — Men først maa den russiske Knees drikkes under Bordet! raabte Officeren. — Det skal have gode Veie, svarede Smeden.

Jeg havde forfærdelig megen Lyst til at bivaane Drikkegildet i Lysthuset; men det lod sig ikke giøre. Herr van Leuven havde maaskee, som Adelsmand, kunnet havt denne Fornøielse, naar han havde ladet sig forestille ved Hoffet, men han var for alvorlig til at finde Morskab i sligt; desuden ønskede han at blive incognito.

Men Lykken kommer ofte, naar man mindst venter det, siger Ordsproget. Jeg havde Dagen i Forveien sat mig hen i Haugen paa en Bænk om Morgenen, og læste i Horats. En Ordsøining i en Ode var mig vanskelig, jeg brød forgiæves mit Hoved dermed og sagde tilsidst ganske utaalmodig: Hvem der dog havde en Ordbog her! —

Her er en Ordbog, hørte jeg Een sige, i Nærheden af mig, hvad vil I vide? — Jeg slog Øinene op, og saae en smukt, prægtig klædt Herre sidde ved Siden af mig, med et aandfuldt Ansigt. Jeg stod hurtig op, bukkede dybt for ham, og rakte ham Bogen. Han oversatte mig strax Stedet med Lethed paa flydende Tydsk, skiønt jeg kunde høre paa hans Udtale, at han var dansk.

„Voldsommere rystes den uhyre Gran af Stormen, den oplostede Borgtinde styrter med stærkere Gny, Lynet slaaer ned i de høieste Biergtoppe."

Da han hørte, jeg var en Reisende, som havde Lyst til at see Drikkegildet imorgen, lovede han at skaffe mig en Plads uden for Vinduet i Haugen, hvor det ved slige Leiligheder var Folk tilladt at staae. — Vend Eder kun til een af mine Tienere, sagde han, og siig, jeg har befalet, de skal skaffe Eder en god Plads. — Dermed gik han sin Vei, uden at sige hvem han var. Jeg vovede ikke at sporge; og altsaa var jeg lige nær, da jeg idet samme saae en liden, selsom Skikkelse ile giennem Haugen op til Slottet; en gammelagtig Mand med krum Næse, stor Skaldepande, hvis enkelte brune Haar begyndte at graane. Han havde en smudsig Læderkofte paa, Skoene holdt han sammen med Hægter.

Jeg vovede dog at træde ham i Veien, og sporge, om han ikke kunde sige mig, hvem den fornemme Herre var, der nylig havde hiulpet mig med en horatisk Ode? —

Den lille Mand stirrede paa mig med giennemtrængende blaae Øine, spurgte derpaa nysgierrig: Hvilket Sted lod han Jer oversætte? — Jeg viste ham Oden; han slog Øinene til Himlen, rystede paa Hovedet og sagde: Selsomt! Selsomt! Men hvad hielpe alle Varsler? Kiære, hvorfor har han ikke oversat Slutningen: „Vær kiæk og stærk i Medgang; men naar Vinden dreier sig, tag da viselig Reeb i de altfor svulmende Seil!" —

Den fornemme Herre i den Gyldenstykkes Kiortel (vedblev den lille Mand), var Rigshofmesteren Corfiz Ulfeld. Og jeg i Lædertrøien, med de sammenhægtede Skoe, er Frederik Günther, Kongens Statssecretair. Farvel, min Ven! jeg har ikke Tid at snakke længer med Jer. — Dermed skyndte han sig op til Rosenborg; og jeg kunde ikke nok undre mig over dette til hinanden selsomt afstikkende Par.

Folgende Dag saae jeg hele Drikkecomødien meget mageligt giennem Lysthuusvinduet. Kongen selv bragte den fornemme Rus ind i Salen, hvor Bordet var dækket. Min Vært var ogsaa allerede tilstede, og jeg kiendte ham paa den bondeagtige Compliment, han giorde Kongen; ellers havde det været mig umuligt; thi Mads Hansen struttede stiv i Guldbrokades Klæder, og paa Hovedet havde man ydermere sat ham en stor pudret Allongeparyk.

Bordet var rigeligt forsynet med Retter, med Stege, Posteier, Viinsupper og Tærter. Posteierne vare bagte som Griffer med udspilede Vinger, stærkt forgyldte og bemalede, samt udstafferede med Buxbom. Foran paa Brystet bare de det danske Vaaben. Der blev ogsaa indsat meget Bagværk, dannet som Basilisker og Haner. Jeg saae to stegte Grise, med røde Æbler, Geder med Lever i Munden. Heller ikke var der Mangel paa Marcipaner og lækkre Confiturer.

Kongen vinkede, og en skiøn Taffelmusik lod sig høre fra forskiellige Aabninger i Salsvæggen; snart syntes den at være ganske nær, snart langt borte; denne Opfindelse havde man Kongen selv at takke for. Russen troede, det var Hexeri, og forundrede sig saare. Smeden lod sig ikke anfægte af nogenting; han stod ganske rolig med Øinene heftede paa de store Sølvpokaler, som vinkede ham til Kamp.

Nu skulde det gaae paa en Drikken løs. Ankersmeden sad ligeover for Kneisen. Han var iforveien præsenteret for Russens medfølgende Cavalleer, der talede fransk, som en Herr von Anker, af en ældgammel Familie. — Nu rakte man Drankerne de store Pokaler. Ankersmeden havde kun lært saameget fransk, at han kunde sige: à vous! naar Russen skulde drikke efter ham. Men da de saalunde havde pimpet en rund Tid, begyndte den danske Magt at udmattes, og Kongen frygtede for, at Mads Hansen skulde bukke under. Smeden derimod var nu i sit krakelske Lune, og begyndte at forfatte bidende Satirer over den Allongeparyk, han maatte bære. — Naar man skal qvæles i saadan en Balk, sagde han, og sidde saa indeklemt i Gyldenstykkes Snørliv, som et nyfødt Barn i Løiert, hvor er det da muligt at drikke? Det siger jeg reent ud, faaer jeg ikke Lov, at kaste de unødvendige Klædningsstykker overbord, saa har den hellige russiske Nicolaus for evig giort Kaal paa alle de tre danske Løver, med samt Elefanten! — For Fanden, raabte Corfiz Ulfeld, brug Eders Commoditet, men drik bare!

Neppe hørte Mads Hansen dette Drakelsprog, før Allongeparykken fløi over Bordet, en Page lige i Ansigtet, som stod bag Kongens Stol. Herved udbredte sig en hvid Støvsky over hele Bordet, og af denne Trylletaage fremsteg Mads Hansen nyfødt, som Venus af Havets Bølger. Thi da Veiret havde klaret sig,

sad han atter, ganske Smed, med skaldet Pande, i blotte Skiorteærmer, der ikke vare de pæneste; thi Manskietærmerne rakte kun halvt op til Albuerne.

Da begyndte han det store Værk paany med friske Kræfter, medens de klare Taarer, over Kongens Nedladenhed og Naade, trillede ham ned ad Kinderne i Pokalen og krydrede Vinen; thi nu var han kommen ind i Veemoden. — Russen begyndte at see endnu dummere ud end før, og vidskede sig Skiægget med Haanden, ligesom Katten med Poten, naar den har faaet for megen Fløde. Men Mads Hansen, kun mere opmuntret og begeistret herved, raabte: Nu, ved alle hellige Syvstierner og Karlsvogne, ville vi engang drikke den udsdelige Tycho Brahes Skaal, der havde en Kobbernæse ligesom jeg, og der forstod sig saa godt paa Himmelens Løb, uden at være en Nar paa Jorden. Men først maa jeg et Øieblik ud i den friske Luft og besee den Lüneborger Hest bag Træerne derhenne i Nærheden; ellers gaaer det mig som Tycho Brahe ved Keiser Rudolfs Taffel.

Hofmændene saae betænkeligen paa Kongen; men da denne slog en Skoggerlatter op, vovede de det med. Russen bukkede sig over Bordet, hans Øine vare fortinnede med Kiærnemelk, og han søgte forgiæves at drage Læberne til et Smil. Da traadte Mads Hansen atter frisk og vedergvæget ind i Havesalen; og da han opdagede et stort Sølvbækken, en Fiskumme, hvori Vinen blev afkiolet, befalede han Mundskiænken at fylde sig samme med gammel Rhinskviin. Derpaa rystede han Russen i Ærmet, raabte: à vous! og tømte Hælvten. Nu skulde Knesen drikke det Øvrige; men neppe havde han begyndt, før Øinene dreiede sig døsigt om i Hovedet paa ham, som paa en Stud, der blev slaaet for Panden, og han sank bevidstløs under Bordet.

Da blev Mads Hansen prydet af Pagerne med en Viinranke om Hovedet; og under et lydeligt Hurra af den forsamlede Mængde kiørte man ham hiem.

Mandfolkebruden.

Jeg længtes efter Maskeraden, og spurgte Herr van Leuven, om den ikke snart skulde begynde? — Jo vist, kiære Ven, svarede han, i Overmorgen bliver den opført, og I er den eneste forklædte Person deri; dog behøver I ikke at maskere Eder. Jeg vil bringe Eder ud paa Landet i et Selskab, som I var min Kone; Beflit Eder kun paa at være ret kiærlig imod mig! Men I behøver ikke at tale; jeg bringer Eder i en engelsk Familie, hvor man ikke forstaaer Hollandsk. Engelskmændene tale overhovedet kun lidet med et fremmed Fruentimmer, som de see førstegang, Hollænderne slet ikke; og I har Lov til at være saa blu og undseelig som I vil. Saameget Hollandsk kan I alt, som behøves, for til Nød at sige et Par høflige Ord. Spiller I Rollen godt, saa har I giort min Lykke, og jeg skal giøre Eders igien, hvis I kan finde Eder i at følge med mig til Ostindien. — Jeg følger Eder til Verdens Ende, Herr van Leuven, svarede jeg, og giør alt hvad I forlanger af mig.

Omtrent to Mile fra Byen kom vi til et deiligt Landsted, liggende ved Indgangen til en Skov og ved Bredden af en lille Sø. — Her boer den engelske Kiøbmand Herr Samuel Plürs, sagde van Leuven. Jeg har giort hans Bekiendtskab i London for to Aar siden. Kongen af Dannmark, som giør alt muligt for at fremme Handelen i sine Stater, har formaaet denne

indsigtsfulde Mand, paa fordeelagtige Vilkaar, til at nedsætte sig her i Landet.

Van Leuven vilde sagt mere, men en Fætter af Huset, som kiendte ham, mødte os til Hest og raabte: Ei, ei! velkommen i Danmark, min Herr van Leuven! Men mindes I vel Eders Løfte, ei at besøge min Morbroder, før I er gift? — Det er nu skeet, svarede van Leuven, her seer I min Kone. — Nu, det er en anden Sag, raabte Engelskmanden; og naar I kommer om fiorten Dage igien, haaber jeg ogsaa at vise Eder min; thi den smukke Concordia vil snart adlyde sin Fader, haaber jeg, og give mig sin Haand. — Altsaa gior hun det ikke gierne? spurgte van Leuven med et tvungent Smil. — Det giver sig nok siden, vedblev Engelskmanden. Men nu vil jeg melde Eder. Saaledes, selvanden, er I hiertelig velkommen. — Dermed sporede han sin Hest og red tilbage.

Nu veed I allerede noget, Albert, sagde van Leuven, da vi igien vare ene sammen, og naar alting er løbet vel af, skal I vide alt. Tilgiv, at jeg nu tier! Mit Hierte slaaer for uroligt, for utaalmodigt, for spændt, forventningsfuldt. Spil blot i Dag min Kones Rolle! Den er let at spille, thi I skal forholde Eder ganske passiv.

Det glæder mig, Herr van Leuven, at ee Eder hos mig i Danmark, — raabte Kiøbmand Samuel Plürs, en feed Mand med røde Kinder og lysegraae Øine, idet han kom os imøde i Døren. Jeg hører I er gift. Eders Herr Fader i Antwerpen og jeg i London, stode ellers altid i venskabeligt Forhold, og have afgiort mange Handelssager sammen, hvorved vi begge have vundet, og ingen er kommen tilkort. Men som Adelsmand vilde han ikke tillade, at I ægtede en borgerlig Pige; og jeg fortænkte ham ikke deri. Lige søger Lige. Eders Bryllup med min Datter vilde have bragt

ham hans Stammetræ i Vilderede. Eders Fader fandt det unaturligt at pode en frisk Green i et gammelt Træ; og mig var, oprigtig talt, dette Giftermaal ogsaa særdeles imod. Vi Uadelige have ogsaa vor Stolthed. Adel og Borgerlige, det er to forskiellige Nationer, der hade hinanden, som alle Nabofolk, fordi de altid have ligget i Kiævleri sammen. Eders Børn med min Datter vare dog kun blevne et Slags Mulatter. Hverken ret Fisk eller Kiød. Adelen vilde slaaet Krøller paa Næsen, fordi de kun førte et halvt Vaaben, de selv vilde slaaet Krøller paa Næsen over deres borgerlige Bedstefader, som var Skyld i deres adelige Halvhed, og i alle borgerlige Selskaber vilde man atter slaaet Krøller paa Næsen af dem over deres taabelige Indbildskhed. See alt dette vexelsidige Næsekrølleri slippe vi nu for. Nu ægter Concordia sin Fætter. Vi ere allerede Handelscompagnons, dette Ægteskab vil knytte vor fælleds Interesse fastere.

Der vare flere Giæster tilbords hos Kiøbmanden. Før Maaltidet spadserede man flokkeviis omkring i Haugen; men den deilige Concordia, for hvis Skyld alle vore Tilberedelser og hele Reisen var giort, saae vi ikke. Hun lod sige: hun havde Hovedpine, og blev paa sit Kammer. Van Leuven, som efter Maaltidet spadserede alene med mig i en stor, høi Hækkegang afsides i Haugen, var utrøstelig. Han havde mærket af flere Yttringer, at der ikke fattedes Datteren noget, og at det hverken var Faderens eller Beilerens Skyld, at hun ikke kom ned til Selskabet. Det maatte altsaa være af Vrede mod van Leuven, fordi hun troede, at han virkelig var gift. — Hvad hielper det mig nu altsammen? sukkede han; alting er tabt! Kun for at finde Leilighed til at tale ene med hende og overtale hende til en hurtig Flugt, indlod jeg mig i dette Mummespil. Men hun vil ikke see mig! Gode Gud,

har hun virkelig forglemt mig? Vil hun i Sandhed ægte dette forbarmelige Menneske, som kun uafladelig tænker paa Penge og paa Regninger? Og vredes hun, fordi jeg kommer ubeleiligt? — Han støttede sig til min Skulder, trykkede min Haand til sit Bryst, og jeg følte en heed Taare falde derpaa.

Ei, ei! hvor I maae være forelsket i Eders unge Kone, — sagde en skingrende Stemme, — siden I ikke engang kan bie med Kiærtegnene til I kommer hiem. — Jeg saae i Veiret og blev en hæslig Negerinde vaer, som stod for os med et vredt Ansigt. De store, brede Læber havde hun med et haanligt Smil næsten trukket op til Oreflipperne, og hun viste de sneehvide Tænder, som om hun vilde bide os.

Ak, Minga, er du der? sagde van Leuven; kiære tro Minga, hvor er din Miss? Hvor er min Concordia? — Eders Concordia, gientog den Sorte spodsk, sender Eder dette Brev. — Han brød skiælvende Brevet og læste:

Troløse Carl Frands!

I tre Aar har jeg kun tænkt paa Eder! Nu er alt forbi, som en Drøm. I har forladt den arme Concordia, og er endog saa grusom, at komme her med Eders unge Brud, for at forhaane mig. Gud forlade Eder denne Synd! Fra nu af har Livet ingen Fryd meer for mig. Det Dyrebareste er allerede dødt, ak, har vel aldrig været til, var kun en Indbildning af min lettroende Uerfarenhed. — Jeg tilhører nu ganske min Fader, og har selv ingen Villie; thi jeg vil intet meer. Den for Forhadte rækker jeg min Haand. Han er ikke smuk, ikke aandrig, ikke behagelig; men han er ærlig, og lover ikke meer, end han kan holde. Lev vel, Carl Frands van Leuven! Vær lykkelig med Eders skiønne Kone; Concordia Plürs seer I aldrig meer."

Gud i Himlen! raabte Elskeren, bleg som Døden, hun maae paa Øieblikket bringes ud af Drømmen. — Han tog en Blyant af sin Brevtaske og skrev paa et lille Stykke Pergament:

Himmelske Concordia!

Det er altsammen en Misforstaaelse. Jeg er ikke gift. Kun Venskab har paataget sig den Rolle at spille min Kone, for at staae vor Kiærlighed bi. Skynd Eder ned i Haugen! Den tro Minga vil sige Eder hvor I kan træffe

Eders til Døden tro og uforanderlige
Carl Frands van Leuven."

Da han havde forelæst Negerinden disse Linier, forsvandt de fæle Miner af hendes Ansigt. Nys havde hun vist Tænder som en knurrende Lænkehund, nu saae hun ham ærligt i Øiet, som en tro Pudel, og hurtig som en Vindspiller løb hun afsted med Seddelen.

Henrykkelsen over Concordias tro Kiærlighed afvexlede nu med Bekymring og Længsel i hans Bryst, og han kunde neppe oppebie Minuterne, som skilte ham fra sin Elskerinde. Hvor meget pinligere blev endnu denne Tilstand, da Herr Plürs kom os imøde. Han havde søgt van Leuven op, for at vise ham en Billedstøtte, hvilken han havde ladet sætte hen paa en Grønning, og som skulde forestille Mercurius. Figuren, sagde han, er rigtignok kun af Træ, men da jeg har ladet den male over med graa Oliefarve, blandet med Sand, saa seer det livagtig ud, som det var den virkelige Mercurius af Steen. — Van Leuven sagde mig et Par Ord i Øret; jeg maatte foregive Træthed og blev siddende paa Bænken, for at der dog kunde være Nogen tilstede naar Concordia kom.

Det varede ikke længe før der svævede en deilig rank Pige ned ad Gangen. Hendes Ansigt kan jeg

ikke beskrive Eder, sligt maa man see med egne Øine. Hvad hielper det jeg siger: hun havde næsten sorte Haar, som en Brunette, blændende hvid Hud og blaae Øine, som en Blondine; at hendes Legemsforhold vare skiønne og fuldkomne; at barnlig Uskyld og et følsomt Hiertes alvorlige Sværmeri lyste saaledes frem af hendes Blik, under de store, hvalte Øielaage, som Morgensolen, naar den smiler giennem en dunkel Sky? — Mit Barnebarnsbarn, den lille Cordula der, ligner hende meget, kun at hun er ganske blond. — Saasnart hun saae mig, ilte hun mig imøde, sluttede mig i sine Arme, trykkede mig til sit Bryst, kysede mig gientagne Gange og sagde: Kiære, ubekiendte Veninde! for Himmelens Skyld, tilgiv at jeg har miskiendt Eder og taget feil af Eder et Øieblik.

En elektrisk Ild giennemfoer mig, som I vel kunne begribe, og det kostede mig meget at sige hende, at hun endnu tog feil, og at jeg var et Mandfolk. — Hun foer forskrækket og skamfuld tilbage, men fattede sig strax og sagde: Ogsaa godt! Endnu bedre! Min Tak har I, og den er Eder af Hiertet undt.

Nu kom van Leuven tilbage, jeg og Minga gik tilside, for at staae paa Udkik, og for at give de Elskende Leilighed til at tale sammen i Eenrum. Den deilige Piges Kys brændte mig endnu hedt paa Læber og Kinder. Vi gik forbi en Kilde; jeg tog skiælvende Vand med den hule Haand, drak noget og vaskede mit Ansigt, men det vilde altsammen ikke forslaae. — Pludselig kom os det elskende Par bange og forvirret imøde. — Gud, bedste Minga, sagde Concordia og vreed sine Hænder, har du allerede bragt min Fætter Anton Plürs Brevet, som jeg skrev i den første Hede, og hvori jeg har givet ham mit Ja? — Jeg traf ham ikke paa sit Kammer, svarede Minga, men jeg lagde Brevet paa Bordet i Lysthuset, hvor han efter

Maaltidet pleier at røge sin Pibe og tage sin Middagsluur. — Løb, for Guds Skyld, raabte Concordia, og hent Brevet tilbage, hvis det er der endnu. — Løbe kan jeg, trods den Bedste, svarede Minga, men om Brevet ligger der endnu, veed jeg ikke.

Hun løb sin Vei, men kom snart igien med den bedrøvelige Efterretning: Brevet var allerede taget bort af Bordet. — Det er Guds Straf, raabte den deilige Concordia grædende, fordi jeg blev vred og vilde hævne mig. Anton Plürs tager jeg aldrig, min elskede Carl Frands, nu da jeg er overtydet om Eders Troskab og Redelighed. Jeg følger Eder hvorhen I vil. Men det er dog ret en Ulykke! Jeg har endnu aldrig bedraget noget Mennneske, eller brudt mit Ord; — og nu — nu maa jeg dog gjøre det!

Vi vare alle forstemte og nedslaaede over dette Tilfælde, og bleve det endnu meer, da Fætter Plürs kom os høist fornøiet imøde, med et aabent Brev i Haanden. Concordia var nær falden i Afmagt; men da han viste hende Brevet og hun hørte, det kun var den behagelige Correspondenteefterretning om en vellykket Handelsspeculation, fattede hun Mod igien og yttrede ligegyldig sin Tilfredshed derover. Nu vilde han sætte sig ned hos os, men hun sagde rolig: Kiære Anton, lad os være et Øieblik alene! Herr van Leuven besøger os aldrig mere her, han reiser til Ostindien. Min Fader vil intet have imod, at jeg siger vor Ven Farvel i hans Kones Nærværelse.

Saa gik da den besværlige Elsker igien, for ei at mishage sit Sødskendebarn, og trøstede sig formodentlig med, at denne Samtale med den forhadte Medbeiler var den sidste. Concordia fulgte ham med Øinene til han dreiede om Hækken, og sagde: Det er mig en Gaade! Han lader ikke til at have faaet Brevet, og

dog laa det ikke paa Bordet. Er det maaskee falden i min Faders Hænder? Det var det allerværste!

I dette Øieblik hørte vi en Biælde klinge; det var den lille Beautiful, Concordias Skiødehund og Skiødebarn, der kom løbende med Brevet i Munden til sin Herskerinde, som efter Sædvane, naar den fandt noget, der tilhørte hende, og som den kiendte paa Lugten. — Anton Plürs mødte Hunden henne i Gangen, og da han saae den havde et Brev i Munden, vilde han lokke den lille Beautiful til sig, fange den og rive den Brevet af Tænderne. — Man tænke sig Concordias Skræk; thi Udskriften var jo netop til ham. Men Hunden undveeg lykkeligt, løb hen til sin Miss, sprang op paa hendes Skiød og rakte hende Brevet, som hun hurtig stak i Barmen. Anton Plürs kom tilbage og vilde vide, fra hvem Brevet var. — Sir, sagde Concordia kiæk, thi nu drog hun atter Veiret let, — endnu har I intet at befale over mig; endnu er I ikke min Huusthyran; om I bliver det nogensinde, vil Tiden lære.

Han sneg sig bekymret bort; og nu var Alt i sin Orden. De Elskende aftalte det Fornødne, og Concordia gik paa sit Kammer. Vi toge Afsked med vor Vært og kiørte til Byen igien.

Afsked fra Kiøbenhavn.

Flugten var lykket, Vielsen fuldbyrdet i al Hast i de nødvendige Vidners Nærværelse. Et Skib laa seilfærdigt paa Rheden, for at bringe os til Ostindien.

Herr van Leuven havde skrevet Breve til begge Fædrene. Indholdet var: Han indsaae vel, at agt-

værdige Mænd, som begge havde tilbragt en stor Deel af deres driftige Liv, hver i sine Forhold, ingen Forandringer ønskede; at de gierne vilde danne deres Børn efter sig. Det var ogsaa gode Børns Pligt at adlyde Forældrene, at efterligne dem i alle Dyder, ja endog med Ærbødighed at skaane og skiule deres Skrøbeligheder; men han troede, at Gud tilgav Børn, der handlede mod Forældrenes Egensind, naar denne truede med at tilintetgiøre deres høieste Lykke. Han var ikke af Fædrenes Mening om Standsforskielligheden. Just for at de nære Slægter ikke bestandig skulde forbindes og udarte tilsidst, havde Gud indplantet Kiærligheden i Menneskenes Hierter; hvorved det Ny, det Uvante, det Fremmede pludselig, som ved en Trolddom, blev Hierterne ønskeligt og dyrebart. Ved Omplantning og Indpodning af fremmede Grene forædledes ligesaavel Menneskeslægten, som Væxterne; hvad som slet ikke blandede sig, vanartede tilsidst. Hvoraf kom vel Nædselen for Blodskam, om ikke af denne Følelse? Hvad nu van Leuven og Concordia angik, saa var deres Stand slet ikke saa forskiellig. Deres Fædre vare begge Kiøbmænd; om adelige eller borgerlige, det giorde lidet til Sagen. De havde længe staaet i venskabelig Forbindelse og handlet med hinanden; dette Giftermaal vilde være dem til endnu større Fordeel. De havde længe ønsket dem en tro, paalidelig Fuldmægtig paa Den Ceylon; van Leuven agtede at reise derhen med sin unge Kone, at opholde sig der fem Aar. I den Tid vilde han udrette hvad de betroede ham, med Troskab og Nøiagtighed, og naar han drog til Europa igien, vilde han skaffe dem en paalidelig Ven, der kunde afløse ham. Ogsaa langt borte vilde han og hans Kone elske deres Forældre, bede daglig til Gud for dem; og den Almægtige, der havde indplantet den himmelske Kiærlighed

i deres Hierter, vilde viſt ogſaa bringe dem tilbage, ſom trofaſte Børn, i de forſonede Fædres Arme.

Jeg var hverken tilſtede ved Vielſen eller det lille Gilde, ſom Carl van Mandern havde beſørget ovenpaa, ſkiøndt jeg var indbuden. Hvorfor? — Jeg havde foregivet Upaſſelighed. Hvad feilede mig da? Skal jeg ſkrifte Jer det? Den ſkiønne Concordias Kys brændte mig endnu ſtærkt paa Kind og Læbe. Jeg var dødelig forelſket i hende, og ſkiøndt jeg ærede og holdt meget af Herr van Leuven, var det mig dog umuligt at bivaane hans Bryllup med den deilige Engellænderinde.

De lode dem ſamme Aften roe ud til Skibet. Jeg vilde denne Nat endnu blive hos min Ankerſmed, og først komme næſte Morgen. Tanker og Forſæt krydſede ſelſomt omkring i mit Hoved, og jeg kunde ikke ſove hele Natten. Først beſluttede jeg, ikke at reiſe med. Van Leuven, tænkte jeg, er en Hædersmand, han fortiener ei at du moder hans Aabenhed med Underfund, at du hemmelig misunder ham. Denne Flamme formaaer kun Tiden, Skilsmiſſen at dæmpe. Hvi ſtyrte dig frivillig i Krateret? Endnu er det Tid at drage Foden tilbage fra Afgrunden.

Men ſaa tænkte jeg igien: Du har givet ham dit Ord, at følge ham, han giør Regning derpaa; din Udebliven vilde ſætte ham i Forlegenhed. Unge Elſkende behøve en fornuftig, rolig Ven i Nærheden. — Er du da denne fornuftige, rolige Ven? ſpurgte jeg mig ſelv. — Men gode Gud, hvad ſkal jeg da giøre? Kan jeg ſige ham den rette Aarſag? Og ſiger jeg det ikke, maa han da ikke holde mig for et utaknemmeligt, vægelſindet Menneſke, uden alle ædlere Følelſer? Og ſkal hun troe det om mig? Skal de Kys fortryde hende, ſom hun gav mig for første og ſidſte Gang? Og har jeg virkelig beſluttet, aldrig meer at ſee den ſøde Concordia?

Nei, nei! Jeg reiser med. Men ved Gud, den ærlige van Leuven skal ingen Slange opfostre i sin Barm. Jeg vil elske dem begge, være deres Ven, og glæde mig over deres Lykke.

Da jeg saaledes var bleven enig med mig selv, tog jeg Afsked fra min vakkre Vært; men han vilde absolut følge mig ud paa Skibet. Idag var han ikke beskiænket. — Vinen har jeg altid, sagde han; og naar jeg drikker, har jeg ikke den nødvendige Opmærksomhed for en Ven. — Jeg havde igien faaet den ærlige Mand kiær; jeg trykkede hans Haand og bad ham for Guds Skyld ikke drikke saa forfærdelig megen Viin i Fremtiden. Han lovede mig det strax, uden Modsigelse. Vi roede forbi den danske Flaade i Havnen. De skiønne røde Flag med hvide Kors vaiede overalt.

Ankersmeden fortalte mig mange Matroshistorier, og steg op paa Skibet med mig. Hele Mandskabet havde forsamlet sig ved Rælingen, for at see den mærkværdige Dranker. Da han kom op og blev det store, ny Anker vaer, som han selv havde smedet, og som nu skulde giøre sin første Reise med, blev han ganske øm om Hiertet, og begyndte at karessere og klappe Ankeret, som det kunde været et kiært Huusdyr. — Er du der, min Dreng? sagde han; nu, det var godt. Lykke paa Reisen, skik dig vel! Søsyg vil du vel neppe blive. Hils Hvalfiskene, Søslangerne, Haierne og Delphinerne! Bliv ikke stolt, og glem ikke, naar du ligger paa Havsens Bund mellem Korallerne, og giør Bekiendtskab med selsomme Planter og Vexter, din gamle Mads Hansen og de glade Timer, vi To have tilbragt sammen i det lystige, varme Element. Du est jo et Haabets Billed! Saa vær ogsaa stærk, som Haabet paa Gud, og lad disse ærlige Folk aldrig fortvivlet vride Hænder. Hold godt fast med din Tand, naar Vinden piber og Bølgen skummer. Men skulde du endelig engang blive liggende,

fordi det raadne Toug ikke mægter meer at løfte dig, saa lig du der trøstig til Dommedag. Og naar engang Jorddeigen bliver æltet om igien, saa leg du lystig Skiul i et Stykke Leerskiffer, eller hvad det kan være, for at de kan giemme dig omhyggeligt i tilkommende Naturaliekabinetter, og forgiæves bryde deres Hoveder om det Navn: „Mads Hansen", der er hamret i dig, er Ægyptisk, Chaldæisk eller Hebraisk.

Vort Skib var nyt, smukt og næsten saa stort som en Fregat, men havde kun faa Kanoner. Skibskaptainen, en Franskmand, havde ladet bringe et lille Bord paa Dækket, med tolv Flasker fiin Bordeauxviin og med røget Kiød. Rundtomkring blev der sat Stole, som til et Skuespil; altsammen (som jeg siden hørte) for at more den deilige Fru van Leuven. Kaptainen talede Hollandsk, hvilket Ankersmeden forstod, rakte ham Haanden og sagde: Siden I har overladt mig Ankeret for godt Kiøb, Mester, skal det ikke komme an paa et Dusin Flasker af den bedste Bordeauxviin. Sæt Jer ned og tag Eder en Taar for Giøgen, det er tidligt paa Morgenen, og Ssluften tærer. — Mads Hansen skielede til ham, som en knurvurren Pudel, naar man byder den at drikke af et Glas, og svarede: Mangetak, Kaptain Lemelie! Da I tingede med mig om Ankeret, var I ikke saa rundhaandet. Jeg drikker kun i Selskab, eller for mine egne Penge. I har jo ordenlig slaaet en Fiællebod op der; troer I, jeg vil være Eders Nar? Saaledes drikke maaskee Franzoserne, men ingen dansk Mand. — Da har I dog omtrent sviret paa den Maade i Lysthuset i Kongens Hauge, sagde Kaptainen. — Det giorde jeg min store Konge til Ære, svarede Mads Hansen; men imellem Christian den Fierde af Dannmark og Kaptain Lemelie fra Havre de Grace er der dog vel nogen Forskiel; fast jeg veed, I kalder Jer Adelsmand. Der var ogsaa en Karl, en Knees, som

kunde drikke mig til; men I lader ikke til at være Manden. I kan vel have øvet Eder flittigt i det Smaa, men det har kun havt maadelige Følger; thi det lader til at være daarligt fat med Eder. — Kaptainen blegnede af Vrede; han havde et ret smukt, men et mig høist modbydeligt Ansigt. Sandselighed, Hovmod, Hevngierrighed, Arrighed og Lumskhed søgte forgiæves at skiule sig i de store matblaae Øine, hvormed han ikke kunde see noget Menneske lige i Ansigtet; og det falske Smil paa hans Læber var sødt og giftigt som Blysukker. — Han søgte hurtig at fatte sig, hvilket ikke lod til at falde ham vanskeligt, og begyndte at smaadrille Smeden, for at bringe ham mere i Harnisk. — Men Mads Hansen sagde rolig: Jeg forstaaer Jer nok, Herr Lemelie! Her paa Skibet er I Herre; I gad gierne hidse mig op til at begynde Klammeri og forløbe mig. Saa kunde I maaskee straffe mig for Mytteri og lade min høire Haand nagle fast til Masten med en Kniv, som jeg selv maatte trække ud. Nei, det skal aldrig skee. Med denne senefulde Næve, som Vinen endnu ikke har svækket, trykker jeg til Afsked mine Venners Albert Julius og Herr van Leuvens Haand. Endnu længe, haaber jeg, skal jeg med den svinge den tunge Hammer og det lette Glas. Men skulde I have Lyst til at forføie Eder op i Vinhuset paa Landjorden med mig igien, hvor I ikke har et Ord at sige over mig, der staaer jeg Eder til Tieneste, med denne gode Næve, i alting. Der vil jeg drikke Eder under Bordet, eller kaste Eder ud af Vinduet, ligesom det kan falde sig; mer her recommanderer jeg mig; thi her er I Herre.

Dermed forlod den gode Smed os. Herr van Leuven og jeg tilvinkede ham vort Farvel, da han lod sig roe tilbage. Han havde havt en Flaske Vin med, skiult i Baaden, denne tog han frem, svingede sin Hat

over Hovedet, satte Flasken for Munden, og saaledes forsvandt han da Baaden kom bag nogle store Skibe, som laae for Anker, og vi saae ham aldrig siden.

I Skibet havde de unge Ægtefolk deres egen Kahyt. Her fandt jeg den deilige Concordia, den sorte Minga og den lille Beautiful med sin Bielde. Hunden løb ubekymret omkring, og var fulgt med sit Herskab, uden at vide hvilken lang Reise der forestod. Concordia rakte mig sin herligtformede, sneehvide Haand, jeg kysfede den skiælvende og blev rød som Blod. — Man skulde troe, han var endnu en Pige, sagde van Leuven, saa bly, undseelig er den gode Albert. Dog, det giver sig nok. — Vi maae ikke blive fremmede for hinanden, sagde Concordia. Min Carl Frands og jeg tale Hollandsk, I Tydsk, Herr Albert, saa forstaae vi hinanden snart uden Vanskelighed. Jeg har alt hort saa meget Godt om Eder. Jeg haaber, vi skulle leve ret fornøiede sammen paa Ceylon, hvor de herlige Kaneeltræer groe, med hvis søde Bark Europæerne bestroe deres Risengrød. — Denne Bark, sagde van Leuven, vil sætte os istand til ret at nyde Marven af Livets Træ. — Jeg istemmede den spogende Tone med dem, og snart var Bekiendtskabet giort. Concordia var munter og opvakt, men tillige følsom og alvorlig. Hendes Hierte var blodt, hendes Karakteer fast, kort: det var en Perle blandt Qvinder. — Det har ofte undret mig, sagde hun, hvorledes Ting, som i Europa nydes i saa ringe Qvantitet, dog kunne berige Kiøbmændene saa overordenligt, blot fordi Alle nyde Lidet deraf. Hvo, i de smaae fattige Familier, der tager lidt Sukker i Munden til sin Kaffe, kommer en Knivsod Peber i sine Ærter, lidt Ingefær i sin Suppe, eller nogle Gran Indigo i sin Vaskerballie, tænker vel paa, at han bidrager til at giøre Millionærer.

Da vi lykkelig havde overstaaet Søsygen, søgte Enhver paa sin Viis at fordrive Tiden. Concordia tilbød at lære mig Engelsk, og hvor gierne var jeg hendes Lærling! Lemelie vilde igien lære hende Spansk; thi han forstod de fleste levende Sprog. Hun takkede ham, men undskyldte sig med, at hun ikke besad Opmærksomhed nok for at være Lærling; Lærerinde var meget lettere, især i hendes eget Modersmaal. Ogsaa meente hun, Kaptainens Nærværelse paa Dækket vilde hvert Øieblik være fornøden. — Ikke naar vi komme under Passaten, svarede han med et tvungent Smil og skiulte sin Vrede.

Jeg mærkede nok, han misundte mig, naar jeg sad den skiønne Kone saa nær, at min Kind næsten berørte hendes, og naar mine Øine mere hvilede paa den deilige Haand, der holdt Bogen, end paa Ordene. Concordia mærkede ret godt min Adspredelse, og smilede undertiden derover; dog udtrykte dette Smil hverken Spot eller Misfornøielse. Det behager ogsaa en dydig Kone med Aand og Hierte, at see sig hyldet af en Mand, som hun agter og ynder. Van Leuven var ikke skinsyg; at jeg var indtagen af hans Kone, fandt han ikke blot naturligt, men næsten nødvendigt. Han vidste, jeg var et uskyldigt ungt Menneske, og var ikke bange for mig. Denne Høimodighed forpligtede mig ham endnu mere, og giorde vort vexelsidige Forhold ædelt og høist behageligt.

Macbeth og Sørøverne.

Saasnart jeg havde lært lidt Engelsk, begyndte Concordia at giøre mig bekiendt med Shakespeares Værker. Shakespeare var hendes Stamfader paa mødrene Side;

thi hun var en Datterdatter af hans kiæreste Barn Susanna, gift med Lægen Dr. John Hall. Hendes Bedstemoder levede endnu, men hendes egen Moder var død i Barselseng med hende. Concordia fortalte mig meget om den store Digter, der havde seet saa dybt ind i Menneskenes Hierter. Hun viste mig et lille Billed af ham. Hvilket kraftigt, aabent Ansigt. I Ørene havde han smaae Guldringe. — Vi dog, raabte Concordia, dem kan jeg vise Eder i Virkeligheden. — Hun skyndte sig hen, aabnede et Skrin og tog en lille Æske frem, hvori der laae et Par glatte Guld-Ørenringe. — Der ere de, sagde hun. Det er Shakespeares Ørenringe! I Dag vil jeg bære hans Ørenringe.

Minga maatte hielpe hende med at tage hendes egne af og stikke de andre i. Der sad nu den skionne blomstrende Datterdatterdatter af den store Shakespeare, med hans smaae Guldringe i de nydelige Ører, som en sand Julie, som en yndig Viola.

Hun havde fortalt mig noget af Tragødien Romeo og Julie, og jeg spurgte om hun ikke vilde læse den med mig? Men hun valgte Macbeth.

Lemelie var ofte tilstede i Underviisningstimerne, ikke for at høre Stykket, hvilket han altid smaaligt kritiserede; men for at forstyrre min Glæde, da han ikke undte mig, at tale ene med Concordia, skiøndt Minga bestandig var tilstede.

Det er et afskyeligt Stykke, raabte Lemelie harmfuld, da vi kom til Macbeths Død i sidste Akt. Saadan noget burde en Digter aldrig skildre; et Digt skal kun opvække behagelige Følelser, og denne Macbeth kunde jo faae Haarene til at reise sig paa Hovedet af Een, hvis man ikke havde mere Courage, end han, der i Grunden er et forbarmeligt Skrog; thi han har hvert Øieblik Cujonfeber, og lader sig

uophørlig sætte Vornæser paa af Hexer og gamle Kiærlinger.

Dette Mesterstykke, svarede jeg, er frembragt af en høist menneskelig, mild Genius, der føler Medlidenhed med de arme, af Laster og Lidenskaber forblindede Mennesker, i hvis Bryst endnu ikke den sidste Gnist af Samvittighed er aldeles slukket. Dette Dramas Indhold bestaaer ikke saa meget i Macbeths Misgierning, som i Syndens Kamp med Samvittigheden, før og efter Mordet. Hans Viv lader vel til at være af mere diævelsk Natur; hun hidser sig selv op med græsselige Ord, men naar hun sover, kræver Naturen sin Ret, og som Drømmevandrerske tilstaaer hun, hvad Stolthed og Frygt forbød hende at sige vaagen. Ja hun bliver syg, hun dør af Fortvivlelse. Den pirreligere Qvindenaturs Ondskab blusser hidsigere op i Forstningen, men holder ikke saalænge ud, som Macbeths. Alting i dette fortræffelige Værk røber den dybeste Menneskekiender. — Latterligt, raabte Lemelie, at tale om Menneskekundskab og Natur i et Stykke, der er sammensat af lutter Unatur og Urimeligheder. Hexerne spaae ham jo alting forud, ere udrustede med overnaturlig Kraft, til at forlokke ham til Synden. Saa er jo alting grundet i Fatalismen, Macbeth er uskyldig, Vorherre eller Satan har Skyld. Og det er endda det Fornuftigste af det altsammen, vedblev han efter en kort Taushed; — thi jeg er selv tilbøielig til at troe, at man ikke stedse maa tilregne fyrige Temperamenter, hvad man i daglig Tale kalder Synd.

Gud bevares! raabte jeg, — saaledes har Shakespeare sikkerlig ikke meent det. Disse Hexer ere ikke andet end Macbeths egne onde Lidenskaber og Tilbøieligheder; Herskesygen, Utaknemmeligheden, Grusomheden, personificerede og naivt forbundne med den gamle Folketro og Tilfældet; hvorved de undgaae at blive blot

kolde Allegorier. Saaledes optræde disse fixe Ideer for Macbeth paa Heden, da han kommer tilbage fra et vundet Slag og møder tre Qvinder med en Spaadomsgave, paa hvis Mulighed Troen endnu ikke aldeles er ophørt. Saaledes aabenbare sig hans onde Villies, hans sygelige Indbildnings fæle Gjøglebilleder; Misfostrene af de tvende Yndigheder: Grumhed og Frygt, der altid ere forbundne, som Qvinder med Skiæg, og lægge de udtærede Pegefingre paa falmede Læber.

Stor Allarm for ingenting, — sagde Lemelie. Det er vel Umagen værd, at giøre saa mange Ophævelser over et enkelt Drab? Hvor tidt er der ikke begaaet langt værre Misgierninger, mod hvilke Macbeths var en reen Barneleg. Hvad siger I om de tyrkiske Sultaner, der hver Dag, for Morskabs Skyld, hugge Hovedet af den Slave, der holder dem Stigbøilen naar de svinge sig til Hest? Og have Christne, Korsfarere, Inqvisition, Katholiker og Kiættere ikke raset langt værre mod hinanden?

Med de værste Afskyeligheder — svarede jeg — kan Digtekunsten ikke befatte sig. Digteren kan ikke bringe Tigre, Hyæner og Klapperslanger paa Skuepladsen. Geniet taler til Mennesker med Dyd og Smag, eller som i det mindste ere istand til at erhverve sig disse Egenskaber; og kun saameget Sort af Virkeligheden beholder Digteren i sit Billed, som er nødvendigt, for at frembringe en tragisk Virkning. Ellers vilde chaotisk Nat opsluge alle Farver.

Herr Lemelie synes at modsige sig selv — bemærkede Concordia. Først var ham Macbeth for græsselig, nu er han ham ikke græsselig nok. I troer, Shakespeare kunde ingen hierteløse kolde Nidinger skildre, uden Samvittighed og Anger? Læs engang Othello, Herr Lemelie, og sig mig saa, om I er fornøiet med

Jago. Jeg skulde troe han var nederdrægtig og uforskammet nok.

I denne Samtale bleve vi forstyrrede, thi en Matros kom ned i Kahytten, og meldte at en marokkansk Sørøver satte efter os for fulde Seil, og snart vilde indhente os. Concordia blegnede, og jeg blev heller ikke vel tilmode ved denne Efterretning. Men Lemelie lod sig intet mærke med. Da han havde udspeidet Schebekken giennem sin Kikkert og mærkede at Skibet, propfuldt af Mennesker med Sabler i Hænderne, styrede lige hen imod os, gik han ned i Kahytten igien og sagde spodsk: Nu, Madame, vil det snart gaae værre til end i Macbeth. Hexerne nærme sig alt. Vil I nu ikke bede Eders store Poet om at komme os til Hielp? Ellers er det ude med vort Liv og med Eders Dyd. Corsarer have ikke læst Romeo og Julie; de sælge Eder som Slavinde, og jeg vædder, inden tre Maaneder har Eders Skionhed oftere skiftet Mode, end Maanen paa Himlen.

Nu traadte van Leuven ind i Kahytten. Rørt, men med Fatning, greb han sin Kones Haand og bad hende ikke at fortvivle. Vi ville forsvare os, sagde han, til det Yderste, og enten leve eller doe med Ære.

Lemelie lo haant. Staae Barbarerne først paa Dækket, sagde han, saa hugge de os til Fricassee, og den deilige Kone maa tiene ovenpaa til Desert. Kun List og Snedighed kunne redde os. — Hvor vil I nu hen med Eders List? raabte van Leuven. Barbarerne forstaa hverken List eller Fransk; som vilde Dyr styrte de ind paa os med skarpe Kloer. — Og falde maaskee i Snaren, svarede Lemelie kold som Jis.

Derpaa befalede han Konstabelen, at trække to Kanoner ud af Kanonhullerne og plante dem paa Dækket; tillige, at der ikke maatte løsnes et eneste Skud

paa Fienden, som vogtede sig for at komme os paa Siden. Da Corsarerne troede, at vi ingen Modstand vovede at giøre, klavrede de alle ud paa Bogsprydet af deres Skib, hængende der, som en Bisværm paa en Green, svang de Sablerne, raabte: Alla, Alla! og ventede paa det Øieblik, da de fra Bogsprydet kunde springe ned til os paa Dækket, naar de vare seilede lige ind paa os. Det var just det, Lemelie vilde. Det var et græseligt Øieblik. Alt saae vi tydeligt Turbaner og Knebelsbarter paa de brune Ansigter, der tørstede efter Rov og Mord. Sablerne funklede vildt, Øinene endnu vildere, de grumme Ansigter glødede af Forbittrelse.

Lemelie stod bleg og kold ved sine Kanoner, som han holdt skiult bag et Stykke Seildug. Pludselig gaae Kanonerne af. Kuglerne søndersplitte Bogsprydet. Masten og det hele Mandskab derpaa styrte bragende og hylende, som trufne af Lyn, ned i den skummende Sø, hvor alle finde deres Død. Vort Skib seiler sin Vei uforstyrret fort, Slaget er endt, Faren forbi.

Dette pludselige Lykkeskifte virkede heftigt paa os alle, især paa Concordia, som udmattet tidligt om Eftermiddagen kastede sig paaklædt paa Sengen, og slumrede ind. Vi Mandfolk vare alle meget glade. Matroserne havde faaet dobbelte Portioner Brændeviin, raabte Hurra, og drak den tappre, kloge Kaptains Skaal. Ogsaa van Leuven og jeg kunde ikke andet, end yde ham vor Beundring og Taknemmelighed. Han havde jo reddet os fra Skiændsel, Slaveri eller Død. I et saadant Øieblik er Mennesket ligesaa villig til at bedømme sin Næste skaansomt, som han er streng, naar Egenkiærligheden bliver krænket, eller Misundelsen vakt.

Den brave Lemelie, sagde van Leuven, vi have giort ham Uret. Hvad kan han for, at Naturen

har givet ham et ubehageligt Ansigt? — Hans Ansigt, svarede jeg, er egenlig slet ikke hæsligt; kun noget for tilsluttet og ærgerlig seer han ud. — Han maa have giort mange slemme Erfaringer i Verden, derfor troer han ikke Folk meer.

Da Lemelie havde bragt alting i Orden paa Dækket, og Matroserne vare rolige, kom han ned til os, og spurgte van Leuven og mig, om vi ikke vilde drikke et Glas Punsch med ham i hans egen Kahyt, mens Fruentimmerne sov? Denne Indbydelse modtoge vi gierne, da vi kun attraaede at vise vor Redningsmand al mulig Tak og Forekommenhed.

Der stod ingen Punschebolle paa Bordet, men en Theemaskine med kogende Vand, og tre deiligt slebne, store Glas. — Jeg drikker helst Punschen som Thee, sagde Lemelie; man faaer den saaledes varmest, og Punsch maa drikkes varm. Paa den Maade kan Enhver brygge sig den, som han vil.

Vi havde intet mod hans Theorie; han kom nu Sukker i Pokalerne, og bad enhver at tage Citron, Vand og Rum efter Lyst; ogsaa mere Sukker, hvis Nogen behagede.

Konstabelen, som idag havde hiulpet Kaptainen med Kanonerne, og var hans Tiener, stod bag van Leuvens Stol. Han havde et lille Bord i Ryggen, med en lignende, fierde Pokal, som heller ikke blev glemt. Vi vare alle enige i, at den ærlige Karl nok fortiente at drikke et Glas med os; uden hans Hiælp havde Lemelie ikke kunnet udføre sit Maneuvre.

Da Punschen var lavet, blev Theemaskinen sat hen paa det lille Bord hos Konstabelen, for at vi skulde have bedre Plads paa vort eget. Vi klinkede og vilde just sætte Pokalerne til Munden, da et selsomt Syn forhindrede os saaledes, at hver satte sit Glas

paa Bordet igien. Døren gik op, og med et Lys i Haanden, med stive Skridt og opspilede Øine, som intet saae, traadte Concordia ind, spøgelseagtig og drømmevandrende, i sit hvide Nattøi, satte sig mellem sin Mand og Lemelie, og sagde med hul Røst: Mig først Pokalen! Jeg vil credense den. — Derpaa greb hun van Leuvens Glas og vilde drikke. Lemelie blegnede, rev hende hurtig Bægeret fra Munden, og sagde i en tvungen rolig Tone: Punschen er for stærk for Eder, Madame! Jean maa først komme mere Vand i. Ved Gud, hun sover, hun veed ikke hvad hun gior. — Dermed rakte han Glasset til Konstabelen, som nu stod bag hans Stol. Jean satte Glasset paa det lille Bord, ved Siden af sit Glas; men da han vendte os Ryggen, og stod imellem mig og Glassene, kunde jeg ikke skiælne om han satte van Leuvens Glas paa høire eller venstre Side af sit eget; altsaa var det ogsaa siden uvist, i hvilken af Pokalerne han skiænkede Vand, thi de vare hinanden fuldkommen lige. — Concordia stirrede græsseligt paa Lemelie og sagde:

— I en Helt, og forsager? Hvad siger det, om nogen ogsaa veed det? Hvo kræver Eder til Regnskab? — Derpaa greb hun hans Haand, og sagde: Her er en Plet, som lugter af Blod. Al Arabiens Virak mægter ei at betage denne Haand sin Blodstank. — Ak, sagde Lemelie, som hurtig havde fattet sig, nu forstaaer jeg det altsammen! Hendes Livsaander har Skrækken idag bragt i Uorden. Hun gaaer i Drømme, har nylig læst Macbeth, og spiller Lady Macbeths Rolle, med nogle smaae Variationer.

Kom, kiære Concordia, sagde van Leuven, jeg vil følge dig tilsengs. — Ak ja, min Ven, svarede hun, og kyssede ham; følg mig! Bliv ikke hos den Ondskabsfulde, og drik ikke Døden! — Jeg forfærdedes og

sprang op fra min Stol. — Næk mig Pokalen igien, Jean, sagde Lemelie rolig. — Tieneren rakte ham een af de to, der stode paa det lille Bord, men hvilken det var, kunde jeg, som sagt, ikke vide. — Ville I ikke drikke med mig, vedblev Lemelie, saa vil jeg i det mindste, til Afsked, drikke Eders Skaal af Eders egne Glas, for at denne Begivenhed ikke skal fylde Eder Hiernen med urimelige Indbildninger. — Med disse Ord tømte han virkelig Hælvten af min Pokal, og af den, Tieneren rakte ham.

Vi stode alle op; men Jean, der vilde træde tilbage og gisre os Plads, var saa uforsigtig at støde sit eget Glas, der stod bag ved ham, paa Gulvet med Albuen. Herover blev Lemelie særdeles opbragt, og medens han skiældte Karlen Huden fuld, fordi han havde slaaet ham det store deilige slebne Glas i Stykker, fulgte van Leuven og jeg Concordia ind i sin Kahyt. Den sorte Minga og den lille Beautiful sov allerede i deres Aflukke. Concordia strakte sig hen paa sit Leie, uden at vaagne; van Leuven og jeg stirrede længe tause og forfærdede paa hinanden.

En tom Drøm, sagde han endelig; Lemelie drak jo selv af mit Glas. — Af mit drak han, Herr van Leuven! Men Konstabelen havde først sat Eders paa det lille Bord. Hvis han nu havde ombyttet det medens vi forundrede os over Concordia? Da har Lemelie drukket af Konstabelens Glas, og Konstabelen kastet Eders paa Gulvet.

For Guds Skyld tie, sagde van Leuven, og tal ikke et Ord til Concordia derom i Morgen. Maaskee veed hun det ikke selv, naar hun vaagner. Gud give at vi vare dette farlige Menneske qvit, og stode lykkelige paa Ceylon.

Da Concordia vaagnede, næste Morgen, sagde hun: Jeg har havt en fæl Drøm i Nat, men aldrig siger

jeg Nogen hvad jeg drømte. Vi frittede hende ud, men hun vedblev: Vogt dig for Lemelie, min Ven! Spiis og drik kun, hvad jeg ogsaa nyder. Van Leuven lovede hende det. Da vi saae Lemelie igien var han saa rolig og munter, som om der slet intet Overordenligt var hændet. Vi andre taug ogsaa.

Skibbrud og Redning.

Vor Seilads var i Begyndelsen saa lykkelig som man kunde ønske det. Alt saae vi langt borte det gode Haabs Forbierg, uden at have udstaaet det Mindste af Regn, eller Storm. Kaprainen forsikkrede, vi vilde snart være der, hvor han havde isinde at udhvile nogle Dage. Men Himlen havde besluttet det anderledes, og slemme Vartegn lode befrygte det Værste. Solen var om Aftenen gaaet ned i en tyk jordfarvet Sky, de øverste Kanter vare mørkerøde. Morgenen derpaa, da det gryede ad Dag, straalede Skyerne vel smukt forgyldte, men neppe var Solen to Grader i Veiret, før de forvandlede sig i en tyk, røgagtig Dunst, der omgiordede Horizonten som en Muur, og hvorfra der udgik en Mængde sorte Straaler. Snart var Himmelen bedækket med slige Skyer, som Sømændene kalde tætte, og som ikke true med Regn. Fra Syndkredsens Rand, tre fire Grader i Veiret, vare de gyldne, saa rødglindsende, endelig mørke.

Lemelie holdt disse Vartegn for høist vigtige, thi han havde bemærket, at saadanne Skyer altid forkyndte en nær forestaaende Storm. Jeg ventede, at han skulde gaae Faren imøde med sædvanlig Koldblodighed; men det var langt fra! Han var nedslaaet og urolig, hans An-

sigt endnu meer blyfarvet end sædvanlig; han skiælvede, gik ned i sin Kahyt, lukkede Døren i Laas efter sig; vi hørte ham plappre Paternostre, som et Barn opramser sin Lectie, og med hæs Stemme sang han latinske Litanier.

Da han kom ud igien, var han lidt roligere. Jeg undrede mig over Forskielligheden i hans Sindsstemning nu og før mod Søsverne, og gav ham det at forstaae. Han svarede: For Mennesker har jeg aldrig været bange; men naar man har med Vorherre eller Satan at giøre, saa veed man aldrig ret hvordan man er faren. — Derpaa søgte han at opmuntre Matroserne. Mod manglede dette Pak ikke, (thi som Herren er, saa følge hans Svende), men de søgte at opmuntre sig paa en egen Maade. — Da Stormen raſede værst, ophørte reent deres Lydighed mod Kaptainen, og uden at spørge ham, sloge de to Brændeviinsfade op, begyndte at drikke sig fulde, raabte Hurra og sang Drikkeviser, som de selv ikke kunde høre, thi Stormen overdøvede dem.

Da Lemelie saae Døden for Øine, bar han sig ad som en grov Misdæder, der skal henrettes. Han fortrak Ansigtet afskyeligt; et halvvanvittigt Smil, som baade udtrykte Trods og Fortvivlelse, bævede fra Tid til anden græsseligt paa hans Læber. Mekanisk fremsagde han endnu nogle Bønner, og derpaa drak han sig fuld, for at dysse Samvittigheden i Søvn.

Nu var der ingen Redning meer at tænke paa. Bølgerne ginge saa høit og fulgte saa brat paa hinanden, som man sielden har seet Mage til. Havde en Bølge brudt sig over vort Skib, saa vare vi ufeilbarlig sunkne tilbunds. Derved kom Skibet i en saa voldsom vaklende Bevægelse, at man svævede i uophørlig Fare for at slaae Hovederne i Stykker mod Dækket, eller mod

Væggene i Kahytten. Regnen øste ned som med Spande, Orkanen hylede saa stærkt, at det ikke vilde været os muligt at høre en affyret Kanon. Denne usynlige Magt har udentvivl ført vort Skib mange Mile bort i en Time. Undertiden lod det igien, som om Skibet blev staaende paa et Sted i Søen, og dreiede sig om, som en Top, medens Vinden giennemløb alle Streger i Kompasset.

Van Leuven og Concordia havde strakt sig hen paa deres Leie, omfavnede hinanden og lode ikke til at frygte Døden. Paa Madradsen paa Gulvet laae endnu et kiærligt Par: Negerinden med den lille Hund. Jeg Stakkel havde ingen, med hvem jeg kunde døe. Jeg stirrede hen i en Krog, der opdagede jeg min Bibel; jeg tog den ned af Hylden, og trykkede den til mit Hierte. Derpaa giennemlæste jeg det første Blad, hvor min Fader havde optegnet min Fødselsdag, samt sin egen Dødsdag. Herved følte jeg mig lettet, og det forekom mig, som jeg snart igien skulde see mine kiære Forældre.

I dette Øieblik hørte jeg et forfærdeligt Knald. Skibet opløste sig af sine Sammenføininger, og Kahytten blev halvfuld af Vand, hvilket dog hurtig løb ud igien. Skibet var strandet paa en Sandbanke. Kahytten laa paa Skraa: Gulvet var blevet Væg, og vi vare alle henkastede i en Krog. Nu hørte jeg en Røst kalde: Concordia! Concordia! Det var Lemelie, som havde bemægtiget sig Baaden. Paa den store Chaloupe havde allerede det fulde Mandskab indskibet sig. Van Leuven og jeg toge Concordia, der var besvimet, og vilde bringe hende i Baaden. Men Kaptainen raabte: han vilde kun tage imod Concordia. Vi brøde os lidet om hans Trudsler og Eder, og sprang ned med. Neppe vare vi deri, før Bølgerne slængte

os ud igien af Baaden og opslugte os. Hvordan det videre gik, veed jeg ikke, Bevidstheden forlod mig. Først den følgende Dag vaagnede jeg, og fandt mig liggende i Solskin paa det tørre Sand.

Det forundrede mig at see Solen igien og den klare Himmel. De varme Straaler vederqvægede mine Lemmer. Jeg reiste mig overende, og mærkede, at jeg laa paa en Sandbanke. Bag mig ragede uhyre steile Fielde i Luften. Er du alene reddet her, tænkte jeg, for at døe en langsom Død ved den golde Klippe? Har alt dine Venner derude tømt Dødens bittre Kalk? — Hvor glad blev jeg, da jeg, ikke langt fra mig, opdagede Concordia og van Leuven sovende paa Sandet. Nu var jeg atter ganske rolig. Jeg vendte min endnu vaade Side mod den hede Sol, lod mig giennemvarme og sov ind.

Da jeg opslog Øinene, efter en lang Slummer, stod van Leuven ved Siden af mig, med Armene overkors og betragtede mig veemodig. — Stakkels Albert! sukkede han, er det den Lykke, jeg lovede Eder? Har jeg taget Eder med fra Europa, for at I skulde deeltage i slig Elendighed? Tilgiv, min Ven! Som trofaste Staldbrødre ville vi dele Medgang og Modgang; henkastede paa en fremmed Jord ere vi overladte til vore egne Kræfter. En Engel og en Diævel følge os. Ved disse Ord saae jeg mig om, og opdagede foruden Concordia endnu Lemelie; han sad langt borte fra os, paa en Steen, med Haand under Kind og stirrede i det nu rolige Hav. Van Leuven havde en stor Viinflaske, omflættet af Bast, hvoraf han gav mig at drikke. — Jeg har havt Møie nok, sagde han, med at faae den fra Lemelie et Øieblik, thi han havde isinde at tømme den ene. Hvor vi nu ere, om vi nogensinde see Mennesker igien, maa Gud vide. Skibet er strandet der henne paa den anden Sandbanke. Agterdelen rager

endnu temmelig høit op over Bølgerne, og altsaa kunne vi haabe at redde Levnetsmidler og friste Livet i det mindste endnu nogle Dage.

Jeg bragte Lemelie Viinflasken tilbage. Istedet for at takke Gud for sin Frelse, foer der kun lutter Forbandelser og Gudsbespottelser ud af hans Mund, og han vilde slet ikke lade sig trøste, men raabte bestandig, at han baade havde sat Ære og Formue til ved dette Skibbrud. — Formue, tænkte jeg, kan være; men hvo der ei har tabt Æren i Forveien, mister den ikke ved et Skibbrud.

Vi forlode ham og gik hen til Concordia, som laa indhyllet i en Kappe, klapprede med Tænderne, klagede over Frost og vilde sove igien; men først forlangte hun en Drik koldt Vand. — Det havde vi ikke. Van Leuven gav hende lidt Viin, hvilken hun drak begierlig, fordi den var kiølig; men hun befandt sig værre derefter, og glødede som et Kul. Hendes Husbond viste hende de største Kiærtegn, men hun sagde strengt og med et vildt Blik: Carl Frands gaae fra mine Øine, at jeg kan døe i Ro. Min altfor store Kiærlighed til Eder har forført mig til at overtræde det fierde Bud; nu kommer Straffen ovenpaa. Gud være min og Eders Siæl naadig.

Den ellers saa besindige van Leuven blev ved disse Ord aldeles fortvivlet. Retfærdige Himmel! raabte han og vred sine Hænder, er det muligt? Endnu et Tab skal jeg lide paa denne øde Klippe, efter at jeg troede alting tabt? Det Forfærdeligste: hendes Kiærlighed! for hvis Skyld jeg vilde trodse Døden og alle rasende Elementer. Nu saa vil jeg da heller ikke leve meer. — Han løb hen mod Havet og havde udentvivl styrtet sig ud deri, hvis jeg ikke havde grebet ham i Flugten og ved en kraftig Tiltale, som Gud indgav mig, atter bragt ham til Fornuft. Jeg forestilte ham

at Concordia i denne Feberhede ikke vidſte hvad hun ſagde. Det giorde ham roligere, han lagde ſig atter hen og ſov udmattet ind.

Concordia rørte ſig, og jeg løb hen til hende. Hun forlangte, jeg ſkulde vride noget Regnvand af en Kappe, der hang henne paa Træet. Gode Gud, der var hverken Træ eller Regnvand. Jeg bad hende have Taalmodighed en halv Times Tid, da dette Arbeid vilde gaae langſomt fra Haanden; hun lovede mig Taalmodighed ſaalænge. — Nu vadede jeg lige ud til Skibet; Vandet gik mig ikke længer end til Knæene; jeg klavrede mageligt op. Da jeg var kommen hen til Kahytdøren, hørte jeg til min Forundring følgende Ord: Stakkels Dyr! Stakkels Sorte! vor Frue hengivne med Liv og Siæl. Kunde ikke døe den vaade Død med hende; ſaa ville vi da forſmægte ſammen paa Madradſen. Intet æde, intet drikke, holde af hinanden til vi udgive vor Aand." — Derpaa hørte jeg en gientagen Kyſſen og en ængſtelig Piben. Jeg ſlog Døren op, og fandt Minga liggende paa Gulvet med den lille Beautiful. Hendes ellers kulſorte Anſigt var aſkegraat af Kummer og Mathed; hun ſtirrede paa mig, ſom paa et Spøgelſe. Men den lille Hund, min gode Ven, løb mig ſtrax imøde, ſprang op ad mig, gisede af Glæde, kradſede mig med Poten paa Knæet, lagde ſig paa Ryggen, og hylede derpaa igien af Hunger og Tørſt, medens den tørre Tunge hang den ud af Munden.

Saaſnart Minga hørte, Concordia levede endnu, vendte den ſorte Farve tilbage i hendes Anſigt, og hun raabte: Saa ville vi ogſaa leve, Beautiful, og nyde Glædesmaaltid. — Derpaa løb hun hen at hente Levnetsmidler; thi det havde virkelig været hendes Agt, at ſulte ſig ſelv og Hunden ihiel.

Jeg opsøgte i Hast det Nødvendige. I Kahytten hang en Rulle Svovl. Fyrtøi kunde jeg ikke finde, men et Par vel indsvøbte Pistoler tyktes mig tilligemed Svovlet at være det fortræffeligste Fyrtøi. Til min Glæde fandt jeg et vel tilbeget Fad med ferskt Vand. Jeg fyldte en stor Dunk; Thee, Sukker og Rum fandt jeg i Kahytten, og med denne Byrde vadede jeg tilbage.

Negerinden maatte blive paa Skibet, for at tage Skibstvebakker, røget Kiød, Risengryn og Meel udaf Sadene, og binde det i smaa Pakker, at jeg næstegang bequemt kunde bringe det over. Vi havde ikke megen Tid at spilde: det første stærke Vindstød kunde ganske adsplitte Vraget. Jeg medtog derfor ogsaa strax nogle Fødevarer, og skyndte mig tilbage med alle disse Herligheder.

Paa Sandbanken laa der opskyllede Bræder nok, en Øxe og en gammel Brystdug havde jeg fundet i Kahytten. Jeg rev den sidste i Laser, slog Ild, huggede Brænde og blæste saalænge paa Ilden, til Flammerne luede. — Concordia vaagnede igien og forlangte utaalmodig at drikke. Jeg rakte hende den Thee jeg imidlertid havde lavet, i et Bæger; hun troede det var Viin, og skreeg grædende: I vil knuse mit Hierte med Viin, Gud forlade Eder det! Men da hun havde smagt Theen, blev hun glad. — Mangetak, kiære Albert! nu er jeg fuldkommen vedergvæget; dæk mig nu til med min Kappe og lad mig sove. — Jeg adlød, og bag hendes Ryg giorde jeg en Ild, som ikke maatte gaae ud før Solen stod høit nok med sine kraftige Straaler. — Da jeg havde hensat alle mine medtagne Sager paa en bred, flad Steen, stoppede jeg Piberne, lavede en god Punsch, (skiøndt ikke efter Lemelies Theorie) og gik hen at indbyde ham og van Leuven til Giæst. Den Sidste sov endnu, thi han havde vaaget Natten i Forveien hos Concordia, uden at kunne lukke

et Die for Sorg. Men han var snart paa Benene igien, glædte sig meget da han hørte, det var bedre med hans Kone, og da han saae det dækkede Bord paa Sandbanken. Lemelie, som havde havt Tvebakker med i Lommen og tømt den store Viinflaske, bandte endnu saa-smaat. Jeg havde tændt hans Pibe, for at forsone mig lidet med dette fæle Menneske, med hvem Nøden havde forbundet mig; jeg rakte ham høflig Piben og spurgte om han ikke siden vilde spise og drikke med os? — Han rev mig Piben af Haanden, som om jeg havde været hans Tiener, og takkede mig ikke med et Ord.

Under Maaltidet var han galant mod Herr van Leuven; thi han havde mærket min Sindsbevægelse og vilde ærgre mig. Vi to ere fødte Adelsmænd, Herr van Leuven, sagde han; den gode Albert har, som jeg hører, før været Eders Tiener; og saa er det vel bedst at han tager sig en Tienerskikkelse paa igien; thi en Secretair bruger I vel neppe meer her paa Sandbanken. En Tiener kan man altid bruge.

Det fornøier mig, Herr Lemelie, svarede van Leuven, at see Eder lystig igien og høre Eder spøge; thi for Alvor kan det umulig være meent. Kun en Misforstaaelse gav Anledning til hint øieblikkelige Misforhold mellem Herr Julius og mig. Han er af gode Forældre, velopdragen, har Kundskaber og har i forrige Tider levet paa en fortrolig Fod med Folk, som vare høiere paa Straa, end I og jeg. Og hvad jeg sætter over alting, han er et dydigt, uskyldigt ungt Menneske. Selv i de meest glimrende Forhold vilde jeg vælge ham til Ven, hvor meget mere nu, som stakkels skibbruden Mand paa den øde Klippe, hvor Ulykken gior os alle lige, og hvor kun gienſidig Hielp kan giøre os vor Tilstand taalelig.

Uden at sige et Ord, ikke engang god Nat, gik Lemelie da han havde drukket dygtigt, hyllede sig i sin Kappe, kradsede et Hul i Sandet, og snorkede snart som en Sælhund, saa man kunde høre ham langt fra. Van Leuven og jeg bleve enige om at løse hinanden af, for at vaage ved Ilden. Han gik fornøiet til Hvile, da jeg havde fortalt ham om Minga og om lille Beautiful, med hvilken Efterretning vi i Morgen vilde glæde Concordia.

Jeg giorde en god Ild bag hendes Ryg og forskandsede hende med en Sandvold mod Stormen, hvis den atter skulde reise sig. Derpaa satte jeg mig hen paa en Steen, og stirrede snart ud i Bælmørket, der rugede over den uhyre Havflade, snart betragtede jeg den deilige Qinde, som laae ved Siden af mig, malerisk oplyst af Natteilden. — Ak, tænkte jeg, hvad var mig hele Verden uden hende? Og hvor gierne skilles jeg fra hele Verden, naar jeg kun kan leve i Eensomheden med hende. Mit Ungdomsmod lod mig ikke tvivle om, at det endnu vilde gaae os godt. Hun havde i Søvne strakt den skiønne Haand ud af Kappen; jeg vilde dække den til, men følte mig fristet af en uimodstaaelig Lyst til først at kysse den. Jeg sank ned paa Knæ, mine skiælvende Læber nærmede sig alt den sneehvide Haand, — da opdagede jeg van Leuvens glatte Guldring paa hendes Finger, og bævede tilbage. Jeg vendte mig om og saae hen efter ham. Tillidsfuld og venligtsmilende sov den ridderlige Hollænder, som han vilde sige: Min tro Albert vaager, jeg forlader mig paa ham. — Aldrig skal jeg heller misbruge din Tillid, sagde jeg sagte, og bedækkede hurtig den skiønne Haand. — Lemelie sov uroligt der langt henne, væltede sig omkring i Drømme, og slog med den knyttede Næve i Sandet. Jeg haabede van Leuven skulde blive ved at sove, jeg vilde vaage alene, men blev dog saa søvnig

tilsidst, at jeg ikke kunde holde Øinene oppe. Da jeg havde lagt mere Brænde til Ilden, satte jeg mig paa Stenen, støttede mig til en Stang, og begyndte at nikke ind imellemstunder. Da stod pludselig den trofaste Staldbroder munter for mig. — Hvor har I kunnet passe det saa nøie? spurgte jeg; I laae for et Øieblik siden i den dybeste Søvn. — Har end Krigstieneſten ikke været mig til andet Gavn, svarede van Leuven, saa har den i det mindste lært mig at staae op til rette Tid, og jeg forsover mig aldrig. Gaa nu hen og læg Eder, kiære Albert! I har grebet Eder mere an igaar end vi andre, og trænger meest til Hvile.

Troglodytliv.

Concordia vaagnede silde, Frokosten ventede og hun spiste med god Lyst. Hendes Ungdom og Sundhed lode til snart at ville seire over Forkiolelsen, og hun spurgte utaalmodig, hvor hendes Carl Frands var? — Han kom strax, og kysſede knælende med Taarer hendes Haand. Hun aftørrede hans Øine med sit Halstørklæde og sagde med kraftig Stemme: Græd ikke, min dyrebare Ven! jeg befinder mig bedre. Gud vil hielpe fremdeles.

Nu vare vi alle Tre saa glade, som om vi vare lykkeligen ankomne til Ceylon. Van Leuven vilde fortælle hende noget om Minga, men jeg bad ham tie, for at Overraskelsen skulde blive større.

Derpaa vadede jeg atter ud til Skibet, hvor jeg fandt Minga og den lille Hund sovende. De bleve begge snart muntre. Jeg lod Minga bære saameget som hun orkede, selv gjorde jeg ligedan, saa vadede vi

afsted. Det gjorde mig ondt for Hunden, at den maatte blive tilbage, fordi vi dennegang vare altfor belæssede til at tage den med. Jeg spærrede den ind i Kahytten og det bedrøvede mig, at høre det tro Dyr hyle, gise derinde og kradse paa Døren med Poten.

Concordia vilde ikke troe sine egne Øine, da hun saae Minga. Nu, raabte hun, tvivler jeg ikke om Guds Bistand, siden han ogsaa har reddet mig min tro Veninde. Men Henrykkelsen skulde endnu blive større. Lille Beautiful, der maa have fundet en aaben Sprække i Kahytvæggen, var sluppen ud af sit Fængsel, havde forladt sig paa sit medfødte Svømmetalent, og begivet sig ad den vaade Vei for at finde sit Herskab. — Hvilken Fryd! Men jeg maatte holde den lille Svømmer, der fuld af Vand og Sand vilde afryste sig i sin Frues Skiød, saalænge tilbage, til vi fik den aftørret.

Tilsidst vaagnede ogsaa Lemelie. Uden at bryde sig om os, og uden at tage Deel i Frokosten, begav han sig lige ud til Vraget. — Jeg løb henrykt omkring med Hunden paa Armen; den kunde jeg dog uden Synd holde af, saa meget jeg vilde. — Men denne Morgen var bestemt til lykkelige Opdagelser: thi idet jeg løber saadan omkring, støder jeg med Foden paa vor omvæltede Baad, bedækket med Sand, ligeledes hidkastet af Stormen.

Vi to Mandfolk og Minga havde fuldt op at bestille med at trække Baaden ud af Sandet. Nogle Bræder laae i Nærheden, hvoraf der let lod sig hugge et Par Aarer. Snart var Arbeidet færdigt, og vi kunde gjøre Brug af den for os høist vigtige Baad, der ikke blot vilde skaffe os alle vore Sager langt lettere fra Vraget, men ogsaa kunde bringe Concordia hist hen til Bredden af Klippen, som var skilt fra Sandbanken ved en dyb bred Vandfure, hvorover man ikke kunde vade. Hist ovre saae vi herlige tørre Huler i Klippen.

Vi bragte den hulde Skabning strax til den sikkre Strand, og udsøgte hende en tør Grotte, hvor der baade var Sol og Skygge. Her blev hun tilbage med Levnetsmidlerne; vi andre roede ud til Vraget, for at redde hvad vi kunde, før en ny Storm reiste sig og adsplittede Skroget.

I Kahytten laa Lemelie paa Gulvet uden Bevidsthed. Vi tænkte, Nidingen havde myrdet sig selv, eller at han havde faaet et Slag; men han var kun drukken og sov Rusen ud. Vi brøde os ikke videre om ham, pakkede Baaden fuld, og roede saaledes hele Dagen frem og tilbage, indtil vi næsten havde bragt alt hvad der var i Kahytten over paa Klippestranden.

Ved den femte Ladning vaagnede først Lemelie, og giorde store Øine da han fandt Kahytten saa tom. Han spurgte hvad det skulde bethyde? Om vi vare Sørøvere? og befalede os at lade slig Egenraadighed fare, eller han vilde lære os noget andet. — Herr Lemelie, svarede jeg, enten er I gaaet fra Forstanden, eller har endnu ikke sovet Rusen ud. Jeg beder Eder, hold op at brutalisere! Eders Commando er tilende. Vil I sætte Livet til paa dette skrøbelige Vrag? For os gierne! Vi redde, hvad der er at redde. Vil I være fornuftig, saa dele vi broderligt med Eder.

Over denne Tale blev han rasende og trak paa Øieblikket blank; men van Leuven stødte Storpraleren med eet Stød overende, som et Barn. Nu sadlede Lemelie om paa Øieblikket; det lod som om han pludselig havde faaet Forstanden igien, hialp os ret broderligt, og lagde flittig Haand paa Værket, saa vi lykkelig ankom til Concordia i Klippehallen med vor fulde Ladning inden det mørknede.

Jeg har fortalt at der vare flere Klippehuler. Ægtefolkene fik den bedste og rummeligste. Minga laa strax

i Nærheden, jeg ikke langt fra hende, og saa kom Lemelies Hule.

Saalænge vi vare ifærd med at redde, besiælede en glad Følelse os; — men da det hele Forraad stod i Hulen, da sank atter vort Mod, thi et kort Overslag lærte os snart, at vi høist endnu med dette Lidet kunde friste Livet et Par Uger.

Kiød og Tvebakker var der rigtignok Forraad af til noget længere Tid. Med vore Bøsser kunde vi skyde Fugle; en stor Skildpadde havde vi fundet paa Stranden, og nogle Søkalve lode sig see ude i Skiærene, som vi kunde giøre Jagt efter. Lemelie var en fuldkommen Kok. Dette Arbeide bragte ham i et nærmere Forhold til Concordia. Ved Bordet fik Lemelie altid den første Portion, og vi vogtede os vel for at stikke en Bid i Munden, før han havde smagt af Maden. Denne Forsigtighed giorde ham ikke i mindste Maade forlegen; han antog det for en Høflighed, der blev viist ham som den Fornemste.

Van Leuven var en god Jæger, jeg en lærvillig Skolar, som gierne fulgte ham med Flinten paa Nakken. Saaledes havde vi da ret godt kunnet leve en tidlang her, og tilbringe vore ledige Timer med at see efter, om der ingen Skibe seilede forbi? hvis der kun havde været Vand! Men hvad vilde et Par Oxehoveder ferst Vand forslaae? Og hvilken græsselig Tanke: at tørste ihiel paa den tørre Klippe. Vi løbe omkring saa langt som vi kunde, men ingensteds var der Spor af en Kilde.

Vi haabede endnu at finde et Fad Vand paa Vraget, og besluttede at giøre en Valfart derud næste Morgen; thi skulde ogsaa nogle Tønder være blandede med Saltvand, saa var det jo dog bedre end intet. Men om Natten reiste sig atter en stærk Storm, og vi kunde takke Gud for, at vi boede temmelig høit oppe

paa Klippen, og havde alting paa det Tørre; thi Sandbanken og den flade Strand ved Klippens Fod bleve aldeles overſvømmede af Havet. Henimod Morgen lagde Stormen ſig vel igien, men — da vi ſaae ud efter Skibet, vare de ſidſte Levninger forſvundne. Kun noget Sort ragede ud af Bølgerne paa det Sted, hvor Skibet var ſtrandet.

Van Leuven og jeg roede ud for at ſee hvad det Sorte var. Det var Pligtankeret, ſom ſtod faſt opreiſt i Sandet; og de Ord: „Mads Hanſen i Kiøbenhavn", ragede op over Bølgerne. Van Leuven blev bedrøvet, thi han havde viſt haabet at finde noget, ſom man kunde tage med. Men jeg raabte: Hurra! min Herr van Leuven, det er jo Haabet ſelv. Huſker I ikke den ſmukke Tale, Mads Hanſen holdt os ved Afſkeden? Den faderlige Velſignelſe, han gav ſit Anker? Haabe, kiære Herre, maa man til Hiertet briſter. Nu ville vi ſtrax forſøge en Fart omkring Klippen. Paa Landjorden hindre os vel to i Havet vidt udrækkende Baſaltpiller at vandre Kyſten om; men roe kunne vi, og maaſkee opdage vi i en fiern Kløft den høiſtforønſkede Kilde.

Vi foreſatte os altſaa at roe ret langt omkring; men neppe vare vi forbi Baſaltpillerne, før vi pludſelig kom ſom i en Art Maleſtrøm, der bevirkedes af to mod hinanden ſtaaende Klipper. Forgiæves anſtrengte vi os for at redde vor Baad. Roret braſt i min Haand; og nu var intet andet for os tilbage, end at ſpringe i Vandet, ſvømme hiem og lade Baaden glide i Malſtrømmen. Med Nød og Neppe frelſte vi Livet paa denne Maade; men Baaden, til hvilken vi havde ſat alt vort Haab, miſtede vi for ſtedſe. Concordia takkede Gud, fordi vi dog vare undgaaede Faren; Lemelie ſtøiede og bandte og giorde os bittre Bebreidelſer, fordi vi to Landrotter, ſom ikke forſtode at omgaaes med

et Fartøi, uden hans Vidende og Hielp havde begivet os paa dette Eventyr. Vi følte, at han dennegang havde Ret, og taug.

Jeg gik ind i min Hule, tog Tørt paa, spiste dygtigt, drak, sov godt ovenpaa Bevægelsen, og da jeg vaagnede, havde Haabet ikke forladt mig. Den gamle Lyst, som jeg saalænge ikke havde sporet, at giøre Vers, kom atter over mig, og jeg skrev følgende Sang:

Du klare Bæk
Bag grønne Hæk,
Drik, som til Livet kræves,
Du søde Vand,
Paa denne Strand
Vi søge dig forgiæves!
Før havde du dog Klippen kiær,
Og midt i Stenens Dynge
Var du, som venlig Engel, nær,
Der hørte man dig synge.

Hvad hielper nu,
O Hav, os du,
Med dine brede Bølger?
Et Giøglespil,
Som giække vil,
Mens Fieldet Kilden dølger.
Os spotte kun de Vover blaae,
Vandfurerne bedrage;
Som Tantalus vi Bægret faae,
Men tør dog intet smage.

Skiøndt Vandet nær,
Dog intet her,
Der Tørstens Glød kan lædske;
Som tørre Sand
I Ørkens Land
Kun spotter bittre Vædske.
Men i en Ørk jo Kilden sød
Tidt Pilegrimen finder:
Hvad finde vi? Dog med vor Død
Først Haabet reent forsvinder.

Da Moſes tog
Sin Stav og ſlog
I tørre Dal paa Fieldet,
Sprang Straalen frem
Af Klippens Hiem,
Og viſte Kildevældet.
Høit ſlaaer vort Haab
Til Gud, med Raab,
Han giør os atter glade;
Vort Mod har plat
Os ei forladt,
Gud vil os ei forlade..

Jeg havde forfattet denne Sang til en Kirkemelodi. Concordia, van Leuven og jeg ſang hver Aften denne og andre aandelige Viſer treſtemmigt; og det klang ſmukt i den høie Hvælving, medens Solen ſank i Havet. Men eengang bleve vi forſtyrrede midt i vor Andagt af et græsſeligt Skrig. Det kom fra Mingas Hule. Vi løb derhen, og traf Lemelie ſkiælvende af Forbittrelſe med en blinkende Kniv i Haand, og Negerinden, altid endnu ſkrigende, flygtet hen i en Krog. Vi troede først, han vilde myrde hende, men opdagede ſnart at det var ſigtet paa den lille Beautiful, ſom hun havde paa Armen. — Hvorfor, ſpurgte van Leuven, vil I myrde det uſkyldige Dyr? — Hvad, uſkyldig? raabte han raſende; fordømte Bæſt, ſom æder og drikker den Smule op for os, der endnu er tilbage. Skal det ovenikiøbet afknappe os, hvad der er tildeelt os karrigt nok alligevel?

Concordia kaſtede ſig for hans Fødder og bad ham med Taarer at ſkaane hendes lille Yndling. Det rørte ham noget. Han bad hende høflig ſtaae op, trykkede hendes Haand og ſagde: For Eder, Madame, opoffrer jeg alting, ſelv mit Liv.

Saaledes blev der da ſluttet Fred. Da vi talede med Minga derom, ſagde hun: Var Hunden graadig. kunde det endda være hvad det var; men den ſpiſer

kun lidet og drikker næsten intet. See, der staaer dens lille Vandbakke, den har endnu idag ikke rørt derved.

Ikke rørt derved? — gientog jeg, og en Straale af Haab trængte ind i min Siæl. Men jeg taug, for at undersøge alting selv. Næste Morgen stod jeg tidlig op; den lille Beautiful, som havde sovet hos mig og som jeg lod løbe, smuttede ind i Klippekløfterne og blev borte. En halv Timestid derefter kom den tilbage, slikkede sig om Munden, og i Skiægget hang endnu klare Vanddraaber. Jeg smagte deraf; o Himmel! det var ferskt Vand. Endnu taug jeg og besluttede at følge Hunden næstegang paa sin Vandring. Men det var umuligt, den smuttede bort fra mig, jeg kunde ikke finde dens Spor. Nu fyldte jeg en lille Pose med hvidt Sand, giorde et Hul deri, og bandt næstegang Hunden Posen paa Ryggen, saa at den, imens den løb, bestandig maatte tabe noget Sand ud deraf. Paa den Maade viste en hvid Stribe mig Veien over nøgne, sorte, brændte Stene, over Mospletter, giennem Torne og mange Krinkelkroge. Jeg havde omtrent tilbagelagt en Fierdingvei saaledes, da jeg hørte en stærk Brusen. Jeg var, paa en temmelig lang Omvei opad, kommen omkring de steile Basaltstøtter, og nærmede mig Havet igien nedad. Her opdagede jeg et stort Vandfald, som styrtede ud giennem en viid. Aabning og flød i Søen. Den lille Beautiful stod ved Bredden og drak, med Sækken paa Ryggen, hvoraf den næsten havde rystet alt Sandet. Jeg befriede den fra sin Byrde, øste Vand med den hule Haand og smagte det. Det var klart som Krystal, og kunde ikke være bedre.

At beskrive Eder den Følelse, der i dette Øieblik betog mig, er umuligt. Saaledes bliver en Syg tilmode, der har overstaaet en farlig Krisis; saaledes en arm Synder, der bliver benaadet paa Retterstedet. Jeg faldt paa mine Knæe, strakte Hænderne mod Himlen og

takkede Gud; mens den lille Opdager sprang lystig omkring, greb i de smaae brogede Stene med Poterne, og syntes, ved lunefuld Gisen og Gallopperen, at tage Deel i min Glæde.

Jeg skyndte mig tilbage og mødte Lemelie, som saae fortrædelig og nedslagen ud. Han undrede sig over mit glade Ansigt. — Har Concordia igien givet Eder en engelsk Time? spurgte han spodsk. — Herr Lemelie, svarede jeg, jeg vil gjøre Eder ligesaa fornøiet, som jeg er.

Derpaa bragte jeg ham hen til Stedet. Hvorledes beskriver jeg Eder hans Ansigt, da han saae og hørte Vandfaldet bruse? Der gives Øieblikke, hvor selv det koldeste Hierte, i den meest forhærdede Synder, røres over Guds Almagt og Godhed. Hans Ansigtstræk bevægede sig krampagtigt, thi det kostede dem stor Anstrengelse at forjage de sædvanlige haanlige Spotfolder, den lurende Lumskhed, for at see ydmyge, glade og taknemmelige ud. Dette lykkedes nu sagtens ikke; det Hele blev ikke andet end en væmmelig Fordreielse; men rørte mig dog, fordi jeg troede at spore Mulighed til Bedring deri.

See engang, Herr Lemelie! raabte jeg; denne Kilde har den lille Hund opdaget, som I vilde dræbe iovergaars, fordi den havde faaet lidt Vand i sin Skaal. Var det skeet, saa havde vi Alle snart maattet forsmægte paa den tørre Klippe. Vær i Fremtiden ikke saa grusom, og had og forfølg ikke uskyldige Skabninger, der ikke have lagt Eder et Halmstraa i Veien.

I har Ret, Herr Albert! svarede han blidt og betænkeligt, idet han klappede Hunden, som var fulgt med os til Kilden. I Sandhed, det er en smuk Maade at hævne sig paa. I samle mig alle gloende Kul paa mit Hoved. Nu ville vi ogsaa leve ret broderligt og enigt med hinanden.

Concordia, van Leuven og Minga deeltog i vor Henrykkelse, da vi bragte dem til Vandfaldet. Da Lemelie var gaaet bort, fortalte jeg hans Anger, og hvor fromt han havde yttret sig.

Gud give, sukkede Concordia, at dette Sindelag maa være varigt. Men desværre! Ogsaa paa nøgent Sand voxer vel undertiden Hedeurter. — Jsær bad hun sin Mand tage sig vare for det falske, grusomme Menneske.

Kiære Barn, sagde van Leuven munter, vi Hollændere ere et roligt, opmærksomt Folk, og lade os ikke saa let bedrage. Have vi ikke daglig et langt frygteligere Uhyre at kæmpe mod, som truer med at opsluge os? Det ubændige Hav? Og dog leve vi lykkeligt bag vore Diger, lade os ikke bringe ud af vor Fatning, og ingen Frygt forstyrrer vor stille Nydelse.

Vi vare nu i Besiddelse af de vigtigste Livsfornødenheder. Fieldet forsvarede os, naar Havet raste; bag dets Vægge fandt vi Skygge mod den trykkende Middagshede, skiøndt vi ikke havde den Glæde at vederqvæge os under et kisligt Træ; thi intet uden vantrevent Krat grønnedes i Rifterne. Kun omkring Kilden voxte Græs og Blomster. Vi kaldte dette Sted Concordias Hauge, og jeg huggede Sæder i Stenen, for at vi kunde sidde Morgen og Aften der. Vi indrettede ogsaa et Kiskken i Nærheden, for at have Vandet ved Haanden. Skibstvebakker og røget Kiød havde vi endnu for et Fierdingaar; Krudt og Kugler for et heelt Aar. Og for at vi ogsaa i Fremtiden skulde være istand til at søge vor Næring, havde Forsynet ladet os finde en deilig Bue med Pile i Kahytten, hvormed van Leuven før sin Afreise for Morskabs Skyld havde øvet sig; thi han vilde vise Indvaanerne paa Ceylon, naar han kom der, at han ogsaa forstod at bruge deres Vaaben.

Denne Bue bevarede vi som vort dyrebareste Klenodie. Jeg kaldte den Philoktets Bue, og følte nu først ret Skiønheden i den gamle Tragødie, hvor hele Handlingen, enfoldig skiøn, dreier sig om en saadan Bue, den Forladtes eneste Trøst, som grusomme Landsmænd egennyttig ville berøve ham.

Forresten var vor Tilstand dog elendig. Vand havde vi vel nu; men skulde vi aldrig mere betræde den moderlige Jord? Ja til vor Skræk truede endnu et tredie Element med at forlade os: Skabningens Opliverske og Frembringerinde, den hellige Ild. Thi Bræder og Planker laae der sagtens endnu efter Skibbrudet; men hvorlænge vilde det vare? Og Træer voxte der ingen af paa dette Field.

For Concordias Skiønhed giorde det mig meest ondt. Skal denne hulde Blomst, tænkte jeg, saa snart visne og sammenkrympes i Taage, Regn, Hede og bidende Søvind? Skal denne deilige engelske Lady snart see ud som en skrumpen hollandsk Fiskerkone?

Endnu var intet tabt; vi havde Alle Klæder nok, Minga var en flittig Vaskerpige. En stor bredskygget Solhat, som Concordia havde taget med, kom hende vel tilpas. Og noget maa jeg ikke glemme: vi havde bragt en stor Pakke Randers Handsker fra Kiøbenhavn; disse vare ogsaa biergede. Saaledes havde jeg da Haab om, at hverken Regn, Kuld eller Solskin i lang Tid vilde skade hendes Hud.

Jeg selv skal som fireogtyveaarig Yngling ikke have taget mig ilde ud paa Fieldstien, med de bølgende, brune Lokker, den sorte Fiederhat, den korte Trøie, med Jagttasken ved Siden og Bøssen paa Skulderen. Til min sangvinske Blomstren giorde van Leuvens mandigrolige, dybsindige, noget blege Ansigt en god Modsætning. Og for at Billedet ogsaa skulde have sin Skygge, stak atter Lemelie ret poetisk af til os andre,

med det listige, lumske Aasyn, de kortkrusede blonde Haar, hvoraf han var saa stolt, fordi han meente, denne Blondhed beviste hans ældgamle franske Adel. Rigtignok var han allerede temmelig skaldet, den brede Pande var kun bedækket med tynde Haar; men det røde Skiæg var stærkt, og skiulte den altfor spidse Hage. Næse, Mund og Øine havde man kunnet kalde smukke, dersom en bedre Aand havde besiælet hans Ansigt. En graa opkrampet Hat med en rød Hanefiær sad ham altid paasnit; og saaledes saae han ikke Diævelen ulig. Minga og lille Beautiful, sort og hvid, fuldendte Billedet; begge troe, sunde, aarvaagne, altid i Bevægelse. Nærmede den butte Negernatur sig noget til det Dyriske, saa laa der i Hundens hengivne Blik atter noget Menneskeligt. I Følelsen af dette Slægtskab vare de uadskillelige Venner.

Havde nu en god Maler seet hele vort Selskab paa Klippen, leiret om det herlige Vandfald ved Solens Nedgang, eller naar Maanens blege Skive svævede over Fieldet og Kiskkenilden luede rød giennem Biergklæften; havde han tillige seet en plettet Skildpadde klavre hist op paa Sandet, eller en Søkalv stikke Snuden frem af Bølgerne, hvor de steile Basaltpiller speilede sig i Vandet; havde han dertil endnu befolket Luften med nogle Søfugle, saa kunde det virkelig blevet et smukt Billede.

Nye Opdagelser.

I at klavre søgte jeg min Lige, thi jeg har aldrig vidst hvad Svimmelhed var. Da jeg mærkede, at der paa de øverste Fieldtinder lode sig andre Fugle høre og see, prøvede jeg paa mange Omveie, altid at komme

høiere, fra det ene Klippestykke til det andet, og holdt en Formiddag ikke op, før jeg havde naaet den høieste Fieldspidse. Hvad skildrer min glade Forundring, da jeg fra dette Sted pludselig fik en Oversigt af hele denne Klippeøe, med alle sine deilige Bakker, Dale, Floder, Skove, omringet og skiult for den øvrige Verden af himmelhøie bratte Fieldmure?

En heel Time stod jeg henrykt fordybet i dette Syn; thi Modsætningen af mit forrige Opholgssted og nærværende, kunde ikke være stærkere. Hist vaad, kold Luft, steile, golde Fieldvægge, det øde, flade eller skumbedækte brusende Hav; Sandbanker, Tang, Skildpadder, hæstskrigende Vandfugle, skumle Kløfter; alt dette kun eensformig oplyst af Morgen- og Aftenrøden, eller spøgelseagtigt af Maanen. Her sød varm Foraarsduft, Blomster, Skove, Bække, Sangfugle, Hiorte, Raadyr, Aber og Geder i Dalene; som, mere forundrede end bange, kun vege lidet tilbage og studsede — maaskee for førstegang — ved Synet af et Menneske. Jeg saae et Slags Fuglevildt, som lignede Agerhøns, skiød paa dem, og fem bleve liggende paa Stedet. Ved Knaldet, som Gienlyden i Biergene ofte gientog, forbausedes alle levende Skabninger, gik og fløi, skiøndt langsomt, bort, eller skiulte sig i Skovene. Det giorde mig næsten ondt at jeg saaledes havde bortskræmmet det behagelige Selskab.

Jeg streifede vidt omkring, for ogsaa at finde Mennesker, men fandt intet Spor deraf; og skal jeg skrifte ærligt, jeg kan ikke sige, jeg brød mig meget derom. Det var idag forsilde at vende tilbage over Fieldet til mit øvrige Selskab. Jeg blev altsaa paa Den og fortærede min medtagne Aftensmad. Skiønne, røde Bær, der lignede Moreller, hang paa Træerne og lokkede mig, men da jeg ikke kiendte dem, vovede jeg ikke at smage dem, og nøiedes med at slukke min Tørst

ved Kilden. Derpaa steeg jeg i et Træ og sov der om Natten. Jeg, som lang Tid kun var vant til at høre Havet bruse, blev næste Morgen vækket af lystig Fuglesang. Jeg slog Øinene op: det høie Græs var rigt bestrøet med Dugdiamanter. Det brune Vildt viste sig og forsvandt igien bag Træerne. Brogede Poppegøier og Guldfasaner hoppede omkring i Grenene. I de høieste Trætoppe struttede kalkunske Haner, bredte deres Vifter trodsigt ud og bleve rødblaae i Hovederne af Forbittrelse, fordi Morgensolen understod sig at skinne dem lige i Øinene. Naragtige Aber krøbe omkring i Nærheden, betragtede mig nysgierrigt og vidste ikke ret om de skulde regne mig til deres Folk eller ei. En deilig lille Fugl kom mig saa nær, at jeg kunde kaste min Hat over den og fange den levende. Jeg stak Fuglen i min Jagttaske, og da Græsset endnu var for vaadt til at gaae i, fordrev jeg Tiden med i Hast at flette et Buur til min Fugl, som jeg vilde bringe Concordia. Nu begav jeg mig igien paa Reisen, for at bringe mit Selskab til dette Canaan. Det overordenlig rige Farvespil paa Sommerfuglevingerne, Blomsterbladene og Fuglefiærene, hvis Lige jeg aldrig havde seet i Europa, henrykte mig særdeles. Endnu var det ikke faldet mig ind at frygte for mulige Vanheld her. Pludselig foer mig den Tanke som et Lyn giennem Hovedet: Hvis nu Skoven var fuld af glubende Dyr, Græsset af Øddersslanger, Jorden af giftige Urter? Min ophidsede Phantasie lod mig skue alting tydeligt. Jeg troede at see et Løvehoved med uhyre Manke stikke hist frem giennem Busken; her krøb en skællet Slange med den græsselige Brille paa sin svulmende Hals. Men Løvehovedet var ikke andet end en Træknub i Barken; Slangen en vindtør nedfalden Green med gult Mos.

Pludselig opdager jeg nogle Potteskaar, halv fremstikkende af Jorden. Dette Tegn paa Menneskenærværelse

trøstede mig noget. — Altsaa, tænkte jeg, kunne dog Mennesker leve og bygge her. Men, gode Gud, hvis det nu er Kanibaler, som gribe, slagte, stege og opæde dig? — Det løb mig koldt ned ad Ryggen; jeg fordømte min Nysgierrighed og ønskede mig tilbage igien i Steenhulen, hos Concordia og van Leuven, hvor vi kunde leve i Ro, og hvor vi kun havde eet glubende Dyr, een Giftblomst, een Brillesslange, een Kanibal at trækkes med.

Fordybet i disse Betragtninger var jeg kommen paa en smal og, som det lod til, forlængst giennem Lunden hugget Vei, der førte ind i en stor Løvhytte. Denne var rigtignok nu næsten ganske tilgroet igien, men lod dog til at være et Værk af Menneskehænder. Det sluttede jeg mig til af de fordum i en lige Linie afsaugede Træstammer, der atter vare skudte høit i Veiret. Herved var Taget blevet tykkere; og Grenenes tætte Sammenflætning lod mig ogsaa formode, at ikke alting var Natur og blot Tilfælde. Løvtaget var saa tæt, at ikke en Regndraabe kunde trænge derigiennem.

I Nærheden af denne Løvhytte saae jeg tydelige Spor af en længst forfalden Hauge, hvor der endnu stode gamle Frugttræer i Rækker. Men Mennesker og Menneskeboliger lykkedes det mig ei at opdage. Dog, denne Opdagelse var mig just den kiæreste. Jeg indsaae, at her maatte have boet nogle faa Mennesker, som for længe siden vare døde. Altsaa tilhørte Den os, og vi behøvede ikke at frygte for glubende Dyr; thi disse Levninger viste, at enkelte Mennesker en rum Tid havde drevet deres Væsen uforstyrret her.

Jeg ilede tilbage over Fieldet, men skiød endnu en ung Raabuk, som jeg slæbte med. Tilbageveien fandt jeg let og sikker; thi jeg havde sat Mærker ved ethvert Hiørne. Min Raabuk, som jeg slæbte efter mig, blev temmelig støvet. Agerhønsene hang mig i et

Baand paa Ryggen, Fugleburet paa Brystet, min Bøsse tiente mig til Støttestav; min Hat var omflettet af Blomster og unge Løv.

Jeg undrede mig over min egen Dristighed, da jeg som en Steenbuk sprang over Afgrunden og uden Gru klavrede ned ad de steileste Klippevægge. Men siden jeg var her paa Øen, følte jeg Kiækhed og Mod altid meer vaagne i mig, og saaledes, troer jeg, gaaer det de fleste Mennesker. Ogsaa min uskyldige romantiske Kiærlighed begeistrede mig og gav mig Kraft. I den senere Tid overveiede jeg sielden Faren, men tænkte kun om min Handling vilde behage eller mishage Concordia, om den vilde gavne eller skade hende?

Derfor havde jeg ogsaa, medens jeg gik deroppe paa Øen, bestandig tænkt paa hende, hvormeget det skiønne Syn vilde overraske og henrykke hende. Naar vi nu ere vel komne alle herop, sagde jeg, hvor skal hun da boe? Den maa være saa smuk som den vil, noget tabe vi dog ved Byttet: de luftige Steenboliger dernede. Her er alting omringet af Træer og Buske. Plantelusten er usund om Aftenen. Maaskee ville Ægtefolkene blive glade over Løvhytten og vælge den til Opholdssted; men det maae de ikke.

Idet jeg steg ned, lagde jeg Mærke til en farlig Kløft. Her maa der slaaes en lille Bro for Concordia, tænkte jeg. Jeg skiælvede, naar jeg forestilte mig den Fare, hun skulde udsætte sig for, men min Trøst var: Det er lettere at stige op, end ned.

Den Første, jeg atter traf i de lavere Egne, var van Leuven. Han sad dog temmelig høit oppe paa en Klippeblok, med Haand under Kind, og jeg hørte ham sige: Gode, fromme Albert! Saa have vi da nu ogsaa mistet dig? — Herr van Leuven, raabte jeg, græm Eder ikke! Her er Albert igien. Og see engang den deilige Fugl! Den bringer, ligesom Noahs Due, et

Olieblad i Munden. Seer I ikke det friske Mai i min Hat? og Blomsterne, Agerhønsene og Raabukken?

Han vilde ikke troe sine egne Øine, og den høieste Glæde fortrængte den dybeste Kummer. Ak, raabte han, saa kunne vi dog endnu helligholde min Concordias Fødselsdag. Jeg troede, det skulde kun været en Smertesdag for os. Jeg har søgt Eder forgiæves, har været langt længere oppe, og var gierne steget endnu høiere, men den Tanke: ogsaa, som formodenlig I, at styrte i Afgrunden og at lade den elskværdige Skabning dernede tilbage i en afskyelig Nidings Vold, holdt mig derfra.

Hendes Fødselsdag? raabte jeg, og en glad Rødme farvede mit Ansigt. — Hun er i Dag atten Aar, svarede han. Ak, jeg har ingen Gave havt at byde hende; ikke engang min kiærlige Opmærksomhed kunde jeg skiænke hende; thi mine Tanker vare paa Fieldet hos Eder, kiære Ven! Men Lemelie er særdeles oprømt. Det lader slet ikke til, at han har taget sig Eders Tab nær. Han ønskede vel gierne at have seet os beggeto for sidstegang. Et Par smukke Fiskeangler har han skaaret og foræret Concordia den ene. Nu sidde de dernede og fiske. Altid maa den uskyldige Siæl høre hans Lefletale, hvormed han haaber at forføre hende. Men hvad skulle vi giøre? Skiæbnen har nu engang bragt ham i vor nærmeste Kreds. Baade med Strenghed og med Blidhed maae vi see at tæmme og betvinge hans Ondskab. Den tro Minga forlader aldrig Concordia, saalænge han er hos hende, og han er mere bange for den godhiertige Sorte, end for Fanden selv.

Van Leuwen fulgte mig hen i min Hule, hvor jeg først skrev et lille Digt paa Concordias Fødselsdag, som fornøiede ham. — Jeg troer, hun har

ogsaa forfattet Noget over Eder idag, sagde han; thi hun var ganske utrøstelig. Hun har længe siddet i sin Hule og skrevet. Men hun rev det atter i Stykker, uden at vise Nogen det, og var saa bedrøvet, at den ene Taare ikke kunde bie den anden.

Hvor sød var mig den Efterretning! Jeg bandt en Krands af Løvet og Blomsterne, og løb ned til Stranden for at trøste den skiønne Fiskerinde, og for at pryde hendes Hat med min Krands. Fuglen i Buret havde jeg ogsaa med.

Lemelie sad og mulede, temmelig langt fra hende, og lod til, med rynket Pande, meget opmærksomt at betragte sin Angel i Vandet. Minga stirrede haant paa ham, med Hænderne i Siderne, og kastede alt imellem betydningsfulde Blik til Concordia, som sad bedrøvet i Tanker, med Hænderne i Skiødet.

Jeg sneg mig sagte paa Sandet hen bag hende, og strakte min Arm over hendes Hoved, saa at den nydelige Fugl i Buret kom hende lige for Øinene, uden at hun vidste hvordan? Og hvor allerkiæreste: den lille Sanger, som havde tiet stille hele Veien, begyndte strax at qviddre en lystelig Vise. — Hun sprang forskrækket op og vendte sig om. Der stod jeg og strakte hende Krandsen og Sangen imøde. Hun faldt mig henrykt om Halsen, kysede mig og raabte: Min elskede Broder, min Ven! Min ædle Husbonds Ven! Lever I endnu? Aander I end? Nu, saa ville vi ogsaa leve og haabe paany. — Jeg bad hende læse det lille Digt:

Fisken og Fuglen.

Den lille Fisk er nydelig,
Med blanke Sølverskæl;
Men kan den leve vel med dig?
Snart siger den Farvel.

I Haanden sprætter den saa kort;
Den vaade Siæl flyer hurtig bort;
Snart ligger den paa Stranden død,
Som det Naturen bød.

Og følge Fisken ei du kan,
Hen ad de Vover blaae;
For iiskoldt er det dybe Vand,
Hvor ingen Straaler naae.
Der svømmer Hval, der svømmer Hai,
Ad grenede Korallers Vei;
Og hvad i hine Dyb der skeer,
Ei noget Die seer.

Men mærk i broget Fiæderdragt
Den muntre lille Fugl!
Den bringer dig til Skovens Pragt
Fra golde Klippeskiul.
Naar Sol gaaer op, naar Sol gaaer ned,
Den synger Vaarens Herlighed.
Den ved din Skiønhed fryder sig,
From, ei misundelig.

Til Fødselsfesten Fuglen gav
Concordia sin Krands.
Det sorte, skumbedækte Hav
Har ei slig broget Glands.
Saa følg da Fuglen til sin Green,
Frimodig over Klippens Steen.
See — Paradiset er os nær!
Kun Eva mangler der.

Lemelie sad imidlertid med paatagen Ligegyldighed ved sin Angel, hvorpaa intet vilde bide, og lod som om han ikke havde mærket min Tilbagekomst.

Ei ei, raabte han endelig, der have vi jo vor Poet. Jeg vidste nok, han var for besindig til at vove sig i virkelig Livsfare. Han har fundet Blomster i en Fieldkløft og fanget en Fugl? Charmant! Og derfor er Madame van Leuven falden ham om Halsen og har kysset ham saa kiælent, som om det kunde været

hendes Husbond. Hvad siger den gode Ægtemand dertil? — Jeg vilde ikke elske hende, svarede van Leuven, dersom hun ikke holdt af den gode, ærlige Albert, og ikke havde været bekymret for ham. — I taler jo ret som en fuldkommen Ægtemand, Herr van Leuven, vedblev Kaptainen. Men hvorfor skal da jeg alene være Stifbarn? Hvorfor tør jeg ikke ogsaa kysse og blive elsket lidt med? Hvad Sædvanen forbyder i Europa, hvor der er Fruentimmer nok, derom kan Talen ikke være paa en øde Klippe, hvor der kun er eet eneste Fruentimmer. Thi det hæslige sorte Menneskedyr der, som slæber Vildtet hen til Kiøkkenet, vil I dog vel ikke regne med til Qvindekiønnet?

Herr Lemelie, svarede van Leuven, kunde I tale saadan for Alvor, da maatte jeg beklage og foragte Jer. Dog maa jeg sige Eder, at selv i Spøg finder jeg saadan Tale, i en dydig Kones Nærværelse, uanstændig, og skal have mig den frabedet i Fremtiden.

Concordia var gaaet grædende bort ved Begyndelsen af denne Samtale. — Kom, raabte jeg til van Leuven, vi ville strax begive os op paa Den uden at sige den Niding et Ord derom. Han fortiener det ikke. Han har villet myrde Eder med Gift, ogsaa mig maaskee. Eders Kone fornærmer han daglig. Lad os undflye denne Ogle, være lykkelige oppe i Paradiset, og ikke selv bringe Slangen med.

Skulle vi da dræbe ham, fordi han vilde dræbe os? spurgte van Leuven. Albert! Her paa denne øde Klippe, overladt til sin egen Dovenskab og Letsind, vilde han snart omkomme.

Ogsaa Concordia var af den Mening, at vi skulde tage Lemelie med, skiøndt hun aldeles tvivlede om hans Bedring. Vi meddeelte ham altsaa Hemmeligheden, der dog intet synderligt Indtryk lod til at giøre paa ham. Han misundte mig min Opdagelse og spurgte spodsk:

Har Støverhunden nu atter snuset os noget op? Jeg brød mig ikke om hans Ondskab, og værdigede ham intet Svar. Næste Morgen blev bestemt til Valfarten.

Øen.

Van Leuven, Lemelie og jeg begave os tidlig paa Reisen. Concordia blev tilbage i Klippehulen, saalænge til vi havde banet hende en bequemmere Vei og bygget en Hytte deroppe. Lemelie stillede sig an som han var syg, da han havde fulgt os et lille Stykke Vei, og sagde: han kunde umulig klavre høiere idag, han blev saa svimmel. Men da vi vilde opsætte Reisen for hans Skyld og forsikkrede, vi giorde intet Skridt videre, uden ham, fandt han sig i det, og sagde: Ligesaa godt først som sidst, naar det endelig skal være.

Men man kan ogsaa giøre et Skarn Uret, og det var Tilfældet idag; thi han befandt sig virkelig ikke vel. Da vi stode ved den brede Kløft, som man maatte springe over, var han udentvivl styrtet i Afgrunden, hvis jeg ikke havde grebet ham ved Armen. Han faldt i Afmagt, vi bare ham hen i Skyggen, og gnede ham med Brændeviin i Tindingerne. — Han skiælvede over sit hele Legeme, Fraaden stod ham for Munden, og kold Sveed bedækkede hans Pande.

Da han slog Øinene op igien, stirrede han paa mig og sagde med svag Stemme: Det var ikke smukt af Eder, Monsieur Julius, at føre mig lige hen til Helvedporten, før jeg havde skriftet. Sæt nu, at jeg var faldet ned?

Herr Lemelie, svarede jeg, I taler endnu i Feber. Jeg har intet ondt giort Eder, men tvertimod reddet

Eders Liv. — Ak, det er jo sandt! svarede han, nu husker jeg det! I greb mig i Armen, da jeg tumlede. Nu befinder jeg mig vel. Jeg har den Svaghed undertiden, at blive svimmel i Hovedet. Saasnart jeg taler om Fanden, kan I være vis paa, der feiler mig noget. Naar jeg er frisk tænker jeg aldrig paa sligt Phantasteri. Men lad mig nu blive her og hvile ud. Over Kløften springer jeg ikke, thi der er det aldrig rigtigt fat.

Van Leuven og jeg raadsloge om hvad vi skulde gisre med ham. Et saadant i Bund og Grund fordærvet Menneske, sagde jeg, kan man ikke stole paa. Maaskee siger han det kun altsammen, for, naar vi have forladt ham, at lobe ned igien til Concordia. Det er bedst, vi To gaae ned og hente et Par Bræder og et Toug herop. Vi maae jo dog bygge Concordia en Bro paa dette Sted.

Som sagt saa giort; og da Brædtet laa over Afgrunden, og van Leuven holdt i den ene, jeg i den anden Ende af Touget, som Rækværk, vovede Lemelie sig endelig derover i Dødsangest. Vi undrede os over, at en erfaren Sømand kunde være saadan; men vor Formodning bestyrkedes daglig meer, at Lemelie kun var en Eventyrer, som aldrig ret grundigt havde drevet Sømandskabet.

Concordia viste sig, medens hun besteg Klippen, langt raskere og dristigere, end jeg havde ventet. Længsel efter at see den deilige De, fordrev hos hende enhver Tanke af Frygt. Som en Nymphe svævede hun over Afgrunden, og da hun endelig stod deroppe i Græsset, mellem Blomster og Træer, da knælede hun, strakte de skisnne Arme mod Himlen, og jeg sang:

Taagen svandt for Solens Skin,
Glad blev sorrigfulde Sind;
Og paa Lidelser og Brøst
Fulgte Opvækkelser og Trøst.

Nu min Siæl, som Helved fræk
Trued nys med Sorg og Skræk,
Svinger sig mod Himlen kiæk!

Jeg havde min Psalmebog i Lommen, slog Psalmen op og rakte van Leuven og Concordia den. De havde allerede ofte dernede før sunget tydske Psalmer med mig, og den fremmede Udtale giorde deres Andagt end mere rørende. Kun Lemelie sang ikke med. — I ere Kiættere, sagde han; jeg, som en god Katholik maa holde min Andagt særskilt fra Eder. Derpaa drev han af med Brændeviinsflasken, og jeg tvivler ikke om at han har opbygget sig ivrigt paa sin Maade.

Vi havde fuldt op at bestille med at indrette os husligt paa Øen. Løvhytten var snart renset og udluftet. Under det løse Jordlag, der havde dannet sig Aar for Aar af de forraadnede Blade og Grene, fandt vi et fortræffeligt fast Gulv, stampet sammen af Sand og Leer. Da vi havde klippet Væggene glatte og aabnet Vindueshullerne, kunde jeg ikke holde Concordia fra at vælge sig denne Løvhytte til sit Sovekammer. — Med alle Eders øvrige Indretninger, kiære Albert, sagde hun, er jeg meget vel tilfreds; men der i Træet i Fugleburet gider jeg ikke krybe hver Aften, naar jeg har saadan en deilig Bopæl, som denne. Eders Frygt for den usunde Luft er overdreven. Steenkulsdampen i London er ofte værre. Hvad siger du dertil, kiære Carl Frands? — Ak, sukkede van Leuven, gid vi i Holland og Antwerpen altid havde havt saadan en Luft som her. — Nu, sagde Concordia leende, saa lad den Albert, der som Sachser har forvænt sine Lunger paa Wartburg, paa Thüringerfieldet, hos Ridder Knausdegen, — ikke at tale om Øvistkammeret hos Degnen, hvor han saae Karlsvognen giennem Taget — længe nok sidde oppe i Træet, som Viisdomsugle. Vi Ægtefolk og Minga blive her. Et lille Aflukke til hende

kunne vi vel snart faae istand. — Ak Frue, svarede den Sorte, hvor der er Jord og Græs, der er Seng for Minga og for lille Beautiful.

Saa indrettede vi os nu, saa godt som vi kunde; og da der intet andet var at vælge, maatte Lemelie ogsaa op i et Træ. Concordia og Minga begyndte strax at arbeide i den forfaldne Hauge. Vi Mænd tilbragte flere Dage med at skaffe vore Sager fra Klippehulerne over Fieldet op paa Den. Her lettede os van Leuvens Indsigt i Mekaniken Arbeidet overordenlig, og giorde os fast det Umulige muligt.

Da vi vare færdige dermed, havde vi næsten intet at tage os for. Jagt og Fiskeri kostede i Begyndelsen slet ingen Umage. Dyrene lode sig skyde, Fiskene fange uden Besværlighed. Og saadan er Mennesket! Hvad han har altfor let, agter han ei. Jagten havde intet mere Tillokkende for os, fordi der var intet at vove, og fordi det ingen Anstrengelse udkrævede. Tvertimod kostede det van Leuven og mig megen Overvindelse at dræbe de uskyldige Dyr, der kom os saa tillidsfuldt sorgløse imøde.

Men denne Kiedsomhed varede ikke længe. Dyrene lære snart at kiende Menneskene, hvor de mødes. Snart flygtede Fugle og Raadyr, naar de saae vore blanke Bøsser.

Hvis nu van Leuven og jeg kunde kaldes hele Jægere og Bygmestere, Concordia og Minga Gartner-inder og Fiskerinder, saa var igien Lemelie en for-træffelig Kok, og han forstod at sætte Smag paa de Retter, som han, ved sin Opførsel, ofte forbittrede os under Maaltidet. Viin havde vi ikke meget af; men Palmesaft blandet med Vand var os en behagelig Drik. Vore Tvebakker bleve giemte, som kosteligt Bagværk, til visse Festdage. Men Brødtræet var paa eengang vor Bonde, vor Møller og vor Bager, og vi behøvede

blot at strække Haanden ud, for at faae den nødvendige Næring. Lemelie, som før havde været bleg og mager, begyndte at blive feed. Han giorde sig ingen Bevægelse, paa Jagt gad han ikke gaae; naar han var færdig i Kiøkkenet, laa han hele Dagen paa en Løibænk og klimprede paa en Luth, han havde reddet; og vilde Concordia ikke bringe ham Galden i Kog, saa maatte hun daglig, i det mindste en Times Tid, høre paa hans maadelige Spil ved Haandarbeidet.

Gubben i Hulen.

Da jeg engang var bleven Opdager, nøiedes jeg ikke med at opholde mig blot i vor Egn, men streifede vidt omkring paa Øen. Overalt fandt jeg frugtbare Dale, skiønne Skove. En større og mindre Flod dannede nydelige Indsøer, og giennemskare Engene. Den store Flod tabte sig i en Biergkløft, der hvor vi vare komne fra, og jeg opdagede siden, at den udstyrtede i det Vandfald dernede, som i de første Dage havde vederqvæget os.

Midt paa Øen var der atter Bakker. En deilig Brink tiltrak sig især min Opmærksomhed. Jeg havde let kunnet bestige den fra den modsatte Side, men da det var bleven min Vane at klavre, morede det mig meer at krybe op ad den steile Side, fordi Veien her var kortere. Steenvæggen var dækt af Mos og Buske. Neppe var jeg stegen et Par Skridt, før jeg faldt ned i et Hul og befandt mig i en mørk Hule, med saa beklumret Luft, at jeg nær var qvalt. Jeg skyndte mig at komme ud af Hullet igien. Derpaa løb jeg det bedste jeg havde lært; det forekom mig, som om

jeg havde seet en gammel Mand, med langt Skiæg, sidde ved et Bord inde i Hulen.

Da jeg var under aaben Himmel igien, maatte jeg lee over min egen Indbildning. Thi hvorledes kunde vel et Menneske boe i en saadan tilsluttet Hule, fuld af usund Luft?

Jeg brød mig ikke videre derom, og blev denne Nat oppe paa Høien; der fandt jeg en god tør Steengrund, hvor jeg kunde sove, indhyllet i min Kappe. Hvad der hændte mig, vil jeg fortælle Eder. — Sandsynligviis var det en Drøm. Vistnok blandte der sig noget Forunderligt i denne Drøm, dog intet ganske Umuligt. Phantasien giør sig stundom Forestillinger, som paa det Sælsomste stemmer overeens med Virkeligheden.

Det forekom mig, som der blev en Larm under Jorden i Høien, hvor jeg sov, og som om Nogen reiste sig op af en Stol og skiød et tungt Bord bort fra sig. Derpaa lød der et Suk, som af et bedrøvet Menneske. En dyb Basstemme læste latinske Bønner. Saa hørte jeg tydeligt, der blev slaaet Ild; hvorpaa alting var roligt en kort Tid. Men jeg reiste mig overende fra mit Leie, og stirrede forfærdet lige hen for mig; thi mig syntes at see Een komme langt borte, med sagte Skridt. Først blev jeg kun en lille rød Stierne vaer. Da Stiernen kom nærmere, var der et Lys i en stor Lampe med fire Taner, som man ofte seer dem i Skibslygterne. Lampen blev baaren af en gammel, runken Knokkelhaand, og bagved opdagede jeg en høi udtæret Gubbe. Hans graa Skiæg rakte ham til Beltet, han havde en Kiortel paa af raa Dyrehuder, og en lignende Hue paa Hovedet. Hans Ansigt var alvorligt og bedrøvet, Alderen havde giennemfuret det med Rynker. Dette Skrækkebillede betragtede mig længe taus; endelig talede det:

Letsindige Knøs! Denne Hule vil du atter forlade, som jeg har arbeidet paa i saa mange Aar, indtil den blev mig nyttig og magelig? Troer du at Forsynet blot tilfældigt lod dig styrte ned til mig igaar? Nei, ingenlunde. Men da jeg, med egne Hænder, har begravet flere Christenbrødre paa denne Ø, sømmer det ogsaa dig at giøre mig samme Skiel. Vær uden Frygt! Luk op min Bolig, men vogt dig for at gaae ind, før du har renset Luften med Krudt og Røgelse. Du vil finde din Umage rigelig lønnet; og en i Gud hensovet Christen takker dig, naar du skaffer ham Ro i Graven.

Med disse Ord forsvandt Synet, eller vaagnede jeg af Drømmen. Jeg skyndte mig tilbage til mit Selskab, og van Leuven og jeg bleve enige i, med det første at gaae hen og undersøge Hulen. Men Lemelie var aldeles derimod. — Lad de Døde ligge, sagde han, hvor de engang ligge. Hvi ville I rode op i Jordens mørke Skiød? Der komme I tidsnok. Maaskee spøger der en fordømt Aand, eller i det mindste en i Skiærsilden lidende Siæl, fordi der ingen Siælemesser ere sungne over den. Og kunne I det som Kiættere? Hvad hielper da den Oproden til? Mennesker er jeg, som sagt, ikke bange for, men med Spøgelser vil jeg intet have at bestille.

Maaskee, sagde Concordia, ængstede Spøgelserne Eder mindre, Herr Lemelie, hvis I agtede Menneskene meer. — Vi lode den Taabe snakke, hvad han vilde; men den ellers saa beskedne Concordia holdt ikke op at forfølge ham med Spot, før han gik med. — I taler altid saameget om Eders Mod, Herr Lemelie, sagde hun, men jeg er bange for, det er kun slet bevendt dermed. Fordi det engang er lykket Jer at fyre en Kanon af paa Folk, som endnu ikke kunde forsvare sig, er Eders Heltemod ikke afgiort. Vil I gielde for en

Mand, saa følg Mændene, og lad os Qvinder være alene i Kiøkkenet. Vi behøve ikke Eders Hielp meer. Min Carl Frands og den gode Albert ville, naar de komme hungrige hiem efter dygtigt Arbeid, tage tiltakke med Huusmandskoſt, om vi end ikke forſtaae at kræſe ſaaledes op for dem, ſom J. Saaſandt jeg lever, man ſkulde troe, J før havde tient ſom Kok. Følg Mændene, ſiger jeg, rør Eder og arbeid! Her ſidder J hele Dagen i Hytten, klimprer forbarmeligt paa Luthen, ligger paa den lade Side, bliver tyk, fuldblodig, arrig, trættekiær og uforſkammet, af bare Dovenſkab. — I trøſket Træ trives Giftſlangerne bedſt, ſagde Minga.

Det forundrede os, at høre den blide Concordia, med funklende Øine, tale ham ſaaledes til; men hendes Kinder blusſede af ædel Harme, og hun havde viſt ſine gyldige Grunde. Lemelie blegnede, ſom han altid pleiede naar han blev fortørnet, men fattede ſig ſtrax og ſagde ſmilende: En deilig Dame kan ikke fornærme en Cavalleer. Hint vigtige Kanonſkud, der reddede Eders Liv og Ære, Madame, ſkulde J dog ikke lade ſaa haant af. Hvad den barnagtige Spot angaaer, over min Kogekunſt, ſaa kan jeg lee deraf. En franſk Soldat, ſelv af den ældſte adelige Byrd, lægger ſig i ſin Ungdom altid noget efter Kogekunſten, for ikke, naar han cantonnerer i barbariſke Lande, hvor man ikke forſtaaer at lave Mad, at omkomme af Hunger. Og denne Færdighed kan en Sømand, ſom hver Dag gaaer Mangel og Nød imøde, endnu mindre undvære. Vil J heller i Fremtiden ſpiſe Kiødet raat, eller forbrændt til Kul? For mig gierne! Vil J fordærve Eders deilige Hænder i Kiøkkenilden, ſkal diſſe nydelige Fingre ſnart ſee ud ſom Perſille- og Gullerødder? Det giør mig ondt; men lad ſaa være.

Følg Mændene! raabte Concordia, og bryd Eder ikke om mine Fingre. Eders Frygt for Uveir og Spø-

gelser røber en slet Samvittighed. — Samvittighed? gientog Lemelie: med dette Ord forbinder man ofte et høist dunkelt Begreb. Jeg tilstaaer, jeg elsker kun det Skiønne, og gider ikke befatte mig med det Ækle. Imidlertid, for at I ikke skal holde mig for feig, vil jeg gaae med.

Saa begave vi os da paa Veien til Hulen. Rø-gelse, Krudt, Spader, Hakker og et Stykke Seildug, havde vi medtaget. Oppe paa Høien fandt vi et rundt Hul hugget giennem Stenen, bedækket af Krat, ikke langt fra det Sted, hvor jeg havde sovet om Natten. Om det fordum havde tient til Vindue eller Skorsteen, var ikke let at bestemme. Indgangen til Hulen aabnede vi uden Møie, i det vi bortryddede Buskværket. Der-paa hidsede vi et Lys i en Snor ned i Hulen, giennem Hullet deroppe. Dette Lys saae vi, i en Afstand fra den aabne Dør, brænde dybt inde, til det pludselig gik ud. Lemelie troede allerede her at lugte Spøgeri; men van Leuven forsikkrede, det kom kun af den kulsure Gas og af Mangel paa Livsluft i det indsluttede Rum. — Gud skee Lov, sagde han, at Albert ikke vovede sig dybere ind, ellers var han neppe kommen levende derfra. — Og dog vil I jage mig ind i denne Diævle-rede? raabte Lemelie. — Luften derinde kan let renses. Nu ere Døren og Skorstenen aabnede, Trækvinden kan frit øve sit Spil. Vi ville kaste nogle Troldkiærlinger derned; de skulle sprutte Troldene bort. Afbrændt Krudt og Æddikerøg ville snart faae Luften reen. Saa lade vi Kielderen staae aaben nogle Dage, og prøve atter med Lyset. Hvor et Lys kan brænde klart, kan et Menneskebryst aande sundt.

Hvad van Leuven havde sagt forud, indtraf aldeles. Tilsidst brændte Lyset godt derinde. Vi hidsede en stor Lampe ned; da denne ganske muntert oplyste Hulens Vægge, fik Lemelie pludselig Mod, og for at bortrydde

den sidste Tvivl om hans Tapperhed, vilde han selv gaae først ind. Neppe var han der, før han raabte: Jesu Maria! og styrtede som livløs til Jorden. — Hvad er dette, sagde van Leuven og saae paa mig med betænkelig Mine; — er Luften derinde endnu saa forpestet? Har jeg, skiøndt mod min Villie, befordret dette onde Menneske ud af Verden? — Vi trak os noget tilbage. At redde Lemelie, som laa dybt inde i Hulen, var umuligt; vi havde, ved ogsaa at vove os derind, kun opoffret os selv med.

Vi satte os paa Steenblokkene, noget fra Hulen, betragtede hinanden stiltiende, og vilde ikke være os selv bekiendt, at et Menneskes Død ei gik os nær, hvis Ondskab daglig havde truet os med Undergang. — Jeg fik Samvittighedsskrupler over denne Ligegyldighed; men snart havde vi intet at bebreide os; thi Lemelie kom uventet, dødbleg og forvirret tilbage. Jeg troede, han vilde overvælde van Leuven med Bebreidelser og Skiældsord, fordi han havde lokket ham ind i den mephitiske Luft; den ærlige Hollænder belavede sig allerede paa et Forsvar. Dog om Qvælstof var Talen slet ikke; Lampen brændte endnu klart derinde. — Hvorover er I da falden i Afmagt? spurgte vi. — Over Skrækkebilledet, som atter lod sig see! svarede han. — Paa min Ære, og ved den hellige Antonii Anfægtelser, jeg har ogsaa seet Gubben med det lange Skiæg. Han sad ved Steenbordet og stirrede græsseligt paa mig med de hule Øine. — Ikke andet? sagde van Leuven rolig, saa ville jeg og Albert strax i Guds Navn gaae derind, for at fortsætte Opdagelserne.

Vi gik ind (jeg ikke uden en hemmelig Gysen). Neppe havde vi giort nogle Skridt, før vi bleve Synet vaer i Hulens Baggrund. I Krogen paa høire Haand, saae vi en gammel Mand, just saaledes, som han havde aabenbaret sig for mig forgangen Nat. Han sad i en

Steenstol, som om han sov, og støttede Hovedet til den venstre Arm paa Bordet; den høire Arm laae udstrakt derpaa. Ved Siden af ham, paa Væggen, hang en firkantet Jernlampe; paa Bordet stode nogle Spise- og Drikkekar. Det rustne Fyrstaal i det lille Trætrug undgik ikke min Opmærksomhed.

Snart opdagede vi, at det var et udtørret Liig, som sad saaledes for os. Paa Bordet, under hans høire Haand, hvori der endnu stak en Staalgriffel, laa en udhamret Tintallerken; heri stode følgende Linier indgravede paa Latin:

Fremmede! hvo du end er, hvem Tilfældet bringer i denne Hule, forfærdes ikke ved det uventede Syn af min Beenrad; men betænk, at du, formedelst vore første Forældres Syndefald, er samme Skiæbne underkastet. Lad en ærlig Spaniers jordiske Levninger ikke ligge ubegravne. Det sømmer sig dig som Christen, hvis du er Christen, (i det mindste er du Menneske) at stæde en Broder til Jorden. For din ringe Umage venter dig en rigelig Løn; thi i min Hule vil du finde Skatte, som berige dig langt meer end du behøver. Tvinges du derimod, som jeg, til at forblive her i Eensomheden, saa ville dog nogle mærkværdige Skrifter, i min steenudhugne Stol, være dig til Gavn og Tidsfordriv. Lev vel, nysankomne Ven! Himlen giøre dig lykkeligere end mig; skiøndt jeg aldrig var ganske ulykkelig.

Jeg er født den 2den August 1498, kom til denne Ø den 14de November 1530. Jeg føler at jeg snart maae døe af Alderdom, skiøndt jeg hverken lider af Smerter eller Sygdom. Jeg lever endnu i Aaret 1613, men er Døden saare nær, den 28de, 29de, 30te Juni. Endnu den 1ste Juli. Den 2den, 3die, 4de, — —

Van Leuven vilde strax, at vi skulde begrave Eremiten efter hans Ønske. Lad ham sidde! sagde

Lemelie; vi kunne jo indrette os et Naturaliekabinet her. Mumien have vi alt.

Den christne Gubbe har ønsket sig en christelig Jordefærd, svarede van Leuven, den ville vi ikke nægte ham. — Og hvis han nu havde forlangt, at I skulde balsamere ham med Ambra og Myrrha, og sende ham til Spanien? Vilde I ogsaa det uden Specerier og Skib? spurgte Lemelie spodsk. Tilgiver, at jeg tagerBladet fra Munden, I tvinge mig dertil. Hvor kunne I give den strengcatholske Spanier en christelig Begravelse? I som selv ere Kiættere, og, — evig fordømte.

Nu kom Concordia og Minga, for at see det endnu ved Bordet siddende Liig, inden vi begrove det. Men her viste sig ret et sandt Træk af Lemelies Ondskab. Concordia havde nylig behandlet ham med Foragt. Det maatte den lille Beautiful undgielde, der var løbet med, og paa Hundeviis begyndte at snøfte, tude og gise, da den saae Liget i Hulen. Lemelie sparkede det arme Dyr med Foden saa stærkt i Siden, at Indvoldene væltede den ud af Livet, og sagde i det samme: Fordømte Bestie! vover du endnu, med uforskammet Tuden, at forstyrre den salige Olding sin Ro?

Nei, Bestie! raabte van Leuven og greb ham med stærk Arm i Brystet: det lille Dyr var uskyldigt; men du er værre end et rasende Dyr. Eengang har du allerede villet myrde mig, min Kone vil du vanære, vort Liv forbittrer du daglig med Lumpenhed og Ondskab. Viig bort fra os Satan! Vi kunde have forladt dig, og ladet dig forsmægte nede paa den golde Klippe; men det vilde vi ikke. Og du skal heller intet miste nu; vi ville ærligt dele med dig. Men som Kain skal du være forbandet ud af vort Eden. Endnu har du ikke myrdet Abel. Fly langt fra os, til fierne Egne!

Vi skulle hensætte dig det Nødvendige til bestemt Tid, paa et bestemt Sted. Men see dig ville vi aldrig meer.

Herre Gud, Herr van Leuven, svarede Lemelie ydmyg og bange, vær dog ikke saa haardhiertet, og forjag ikke en stakkels Mand, efterat han alt har mistet Skib, Mandskab, Fragt og Eiendom. Jeg sværger Eder til, I gior mig største Uret. Jeg har aldrig tænkt paa at skade Eder. Jeg drak jo selv Eders Glas halvt ud. — Da din Konstabel havde ombyttet det! raabte van Leuven. — Har I seet det? Kan I for Gud og Eders Samvittighed bevidne, at det er saa? — Van Leuven taug. — I formoder det altsaa blot, fordi Eders Kone havde en taabelig Drøm. Men at fordømme et uskyldigt Menneske, paa Grund af en luftig Drøm, sømmer det sig en Adelsmand og en Christen? To Gange, — ikke i Drømme, — har jeg virkelig reddet Eders Liv; først mod Corsarerne, siden i den lille Baad, da Skibet strandede. Og hvad Ondt har jeg siden giort? — Er jeg ogsaa undertiden fortrædelig og utaalmodig, — hvad man vel kan holde en Mand i min Stilling tilgode, — saa har jeg jo altid ovenpaa giort det godt igien, og finder mig i alle Eders Indfald og Indretninger. Det gior mig hiertelig ondt, at jeg har dræbt lille Beautiful, som opdagede os den skiønne Kilde; det skete i Hidsighed. Men det er altfor haardt, at straffe et Hundedrab med et Menneskemord! Og myrde mig giøre I, hvis I udsætte mig for, ene og afsondret, at udholde alle denne Øes Besværligheder. Det er altsaa Uret af Eder, her at udøse Eders Galde over mig. Thi at I blot yppe Klammeri, for at beholde hele den fundne Skat alene for Jer, uden at give mig min Deel deraf, det kan jeg dog aldrig troe.

Saa bliv da, Niding! raabte van Leuven, bliv, og pønds paa at styrte os alle i Fordærvelse.

Lemelie gik ind i Skoven med disse Ord. Concordia var utrøstelig over den lille Beautiful og fulgte Minga, som bar det stakkels døende Dyr hiem paa Armen. Van Leuven og jeg bleve tilbage. Graven havde vi snart opkastet, og vilde nu lægge det udtørrede Liig i Seildugen. Van Leuven tog det ved Skuldrene, jeg ved Benene; men da vi vilde løfte det fra Stolen, faldt det med Raslen sammen i en Klump. Vi bleve først lidt forskrækkede, men fandt snart, at det ikke kunde gaae anderledes. Saa begrove vi da vor ærværdige Forgiænger, saa godt som vi kunde, ved Floden, under et stort Træ, satte ham et Kors paa Graven og sjunge Liigpsalmer over ham.

Jeg vil ikke trætte Eder, kiære Venner, med at opregne alle de Skatte, vi fandt i Hulen. Saameget vil jeg kun sige, at denne Fangst giorde Lemelie paa nogen Tid næsten ganske forrykt i Hovedet. Han sammenlignede sig selv med Tantalus; med en ringe Deel af disse Riigdomme, sagde han, kunde jeg leve i Europa som en Fyrste. Jeg kunde styrte mig i Nydelser, og nu ere disse Guldmynter mig ikke mere værd, end Regnepenge; Perlesækkene ei engang saa nyttige, som nogle Tønder Ærter.

Jeg beskiæftigede mig med at oversætte Don Cyrillos latinske Levnetsbeskrivelse, som jeg havde fundet i Steenstolen. Saa snart jeg var færdig, læste jeg Oversættelsen for de Andre. Jeg har endnu Manuscriptet, og her kan min Eberhard afløse mig.

Don Cyrillo de Valaro's Levnetsløb.

Sandelig, fremmede Ven! naar jeg siger dig Overskrifterne til mine Livskapitler, troer du sikkert, jeg spøger, eller giver dig Gaader at giætte. Thi hvad siger du dertil, naar jeg fortæller: at min ædle Fader er skammeligt henrettet efter sin Død? At min skyldige Broder begik et uskyldigt Selvmord? At jeg har seet den rigeste Mand i Verden døe i Armod? At min Hustru har opoffret Alt, af Kiærlighed til hendes ikke elskede Husbond? At jeg har seet en Digter tæmme Roverbander med nogle Vers, som en Fyrste ikke kunde tvinge med sin Hær? Og endelig, at den selsomme Skiæbne har bragt mig, fra et tvungen kunstigt, hen i et frit naturligt Kloster?

Jeg nedstammer fra en ældgammel Slægt. Min Fader var Don Diego de Valaro, Overste i den kongelige Hær, og min Moder en Donna Blanca de Cordua.

Den første Begivenhed der giorde Indtryk paa mig lille otte Aars Dreng, var følgende: Jeg havde tidlig mistet mine Forældre; kun en Broder, ti Aar ældre end jeg, levede med mig. Vor Fader havde efterladt os en betydelig Formue, og vi bleve opdragne i et stort eensomt Pallads i Valadolid, vor Fødeby. Med vor Hovmester besøgte vi ofte den gamle Domkirke, hvor vor Faders Marmorgravmæle var og hans veltrufne Brystbilled stod over Sarcophagen, mellem Trophæer og Attributer.

Een Dag, som vi stode saaledes, traadte nogle Familiarer af Inquisitionen med deres Drabanter ind

i Kirken. Don Pedro de Tramasso, der, som jeg siden hørte, havde været min Faders dødelige Fiende, en berygtet Fanatiker, nærmede sig os; og da han hørte mit fromme Ønske, om at see min Fader igien, raabte han: Nu Barn, den Bøn kan jeg strax lade gaae i Opfyldelse. Derpaa gave hans Folk sig til at nedhugge det skiønne Marmormonument, og ødelagde det i Hast, med deres Hammere og Brækkejern. Laaget blev løftet af Kisten, man udtog min Faders balsamerede Liig, berøvede det al sin Pragt, og kastede det paa en smudsig Bærebør. — Har du nu seet ham, Barn? spurgte den grusomme Familar; og medens jeg græd bitterligt, og betragtede min Faders Liig, halv med Gysen, halv med barnlig Kiærlighed, kastede de et grovt Stykke Sækkelærred over ham, og bare ham ud af Kirken.

Nogle Dage derefter hørte vi den store Klokke i Domkirken kime til en Autodafee. Toget gik vort Huus forbi, og der saae vi da, efter den Tids hyppige Sædvane, de til Baalet fordømte Kiettere, i safrangule Bodfærdighedsklæder og med de spidse Huer overmalede med Flammer og Helvedesaander, vandre til Døden. Ogsaa en saadan overmalet Liigkiste blev baaret hen i det frygtelige Følge. Det var vor Faders jordiske Levninger; sex Aar efter sin Død, blev han dømt, som Kietter, til at brændes paa Baalet.

Min Broder, saa meget ældre end jeg, havde en stoisk Karakteer. Hans Hierte var ikke blødt, hans Temperament melankolsk; derfor indesluttede han Smerten stumt i sin Barm. Dagen efter Henrettelsen sagde han til mig: Cyrillo! man har beskiæmmet vor Fader efter sin Død, af Hævn og af rasende Sværmeri. Hvis vi ikke levende ville brændes med, maae vi tie, som Marmorgraven, da de nedhuggede den. Men desuagtet falder Straffen ogsaa paa os. Vor Formue beholde vi, men Æren har man berøvet os, og vort

gamle Navn er fra nu af en falsk Mynt uden Klang. Saa lad os da dyrke Videnskaberne, som vi have begyndt i vor Eensomhed, og lad Verden gaae sin skiæve Gang. Bliv du her tilbage, med din Lærer Vincente Perez. Jeg drager bort med min eneste Ven (her klappede han en deilig Jagthund), til vort lille Jagtslot i Skoven.

Jeg blev altsaa tilbage i Paladset, med min gode Vincente Perez. Det var bygget i stor Stiil, med rummelige Haller og brede Marmortrapper. Værelserne vare næsten alle tomme, Møblerne, efter vore Forældres Død, deels solgte, deels bortstiaalne. Kun Consolbordene stode endnu, med forgyldte Been og skiønne brogede Steenplader, indskruede i Væggen. Ogsaa beundrede jeg daglig de skiønne indmurede Speile.

Hvad der gjorde dybest Indtryk paa min barnlige Siæl, var en stor sortgraa hvælvet Marmorhal, nede i Stuelængden, der vendte ud til en Grønning i Haven, omringet af Popler, hvor Kildevældet sprudlede frem af et Klippestykke. Her tilbragte min Hovmester og jeg de hedeste Sommerdage med at læse, i den friske Kiølighed, i den dybeste Eensomhed. — Og hvor selsomt! — Er det ikke ogsaa undertiden gaaet dig saaledes, fremmede Ven, at du troede at opleve Ting to Gange i dit Liv? Saaledes forekommer mig mit Opholdssted i Valladolid, i den sortgraa Marmorhal, at have havt megen Lighed med mit nærværende Eneboerliv i denne Hule paa Øen.

Jeg gik tidt omkring i de øde, tomme Sale. Kun eet Billed hang endnu i et Kabinet. Det forestillede et deiligt Fruentimmer, med en lille Dreng paa Armen. Den gode Kones Ansigt betragtede mig saa kiærligt, skiøndt Fugtighed havde skadet Farverne noget; og den lille Dreng paa hendes Arm saae altid saa skiælmsk paa mig, som om han vilde spørge: Kiender du mig da ikke?

Efter mange forgiæves Bønner og uopfyldte Løfter, overtalte jeg endelig engang min gamle stive Lærer, til at umage sig op ad Trapperne med mig. Han forstod sig slet ikke paa Malerier; da han længe havde stirret paa Billedet, sagde han: Jeg maatte tage meget feil, hvis det ikke var din salig Moders Portrait. Drengen skal nok være din Broder, da han var lille; thi dig ligner det jo ikke. — Nu hentede jeg Husholdersken, der forsikkrede, at Barnet ingen anden var end jeg selv, og at jeg just havde seet saaledes ud, da jeg var to Aar gammel.

Hvor kiært Billedet nu blev mig, begriber enhver der har mistet en Moder. Jeg gik dagligt derop og læste min Morgenbøn, naar Solen skinnede muntert i Kabinettet. Engang fik jeg ogsaa Lyst til at holde Aftenbøn der. Det var temmelig silde, og Maanen lyste giennem de lange store Vinduer hen i Værelserne. Just som jeg vilde træde ind i Kabinettet, hvortil Døren stod paa Klem, kom det mig for, som jeg saae en sneehvid Skikkelse staae og betragte Billedet, rørt og meget opmærksom, med foldede Hænder. Da den hørte mine Trin, vendte den Ansigtet mod Døren, og mig tyktes, jeg saae min salig Faders Ansigt, hvidt som Alabastbusten paa Gravmælet. Jeg flygtede med et Skrig. Det hialp ikke, at min Lærer forsikkrede mig, det havde kun været min egen ophidsede Phantasie. Jeg vovede aldrig at betræde de øde Haller alene i Maaneskin.

Vincente Perez foreslog mig en Dag at følge hen med ham i et lille Stræde, for at besøge en af hans gamle Venner. Det var en vidt bereist Mand, der for kort siden havde levet i lykkeligere Omstændigheder, og som kunde fortælle mange morsomme Historier.

Jeg fulgte gierne med, og vi traadte ind i et temmelig slet Værelse med hvidtede Vægge, og med en stor sort Jernlænke hængende paa et Søm, som i et Fængsel. En gammelagtig Mand, med et solbrændt, men meget udtryksfuldt Ansigt, sad i en underlig Læneſtol af flættede Vidier. I Bure rundt omkring hang skiønne, brogede Fugle, hvis Lige jeg aldrig havde seet; og han havde et smukt lille spraglet Teppe af flættet Bast under sine Fødder. Forresten var Huusgeraadet fattigt og sparsomt, og Manden støttede sin Arm til det umalede Fyrrebord, hvorpaa stod en lille Jordglobus. Han sad fordybet i Tanker, stirrede paa Globen og dreiede den legende omkring sin Axe.

Da vi traadte ind, opløftede den Fremmede sine store brune sialfulde Øine og smilte venlig. — Velkommen, Ven Perez, sagde han med svag Stemme; her sidder jeg med min lille nysopdagede Jord, som jeg har skaffet et Janusansigt, saa den i Fremtiden kan skue ud til begge Verdenskanter. Hvi anstrenger Mennesket sig dog for at finde saa megen Jord? Tilsidst behøver han dog ikke meer, end et Par Skuffer fulde, til at bedække de trætte Been med. Hvo er den vakkre lille Dreng der?

Min Lærer fortalte ham hvem jeg var, vendte sig til mig og sagde: Knæl ned mit Barn! og lad denne udødelige Mand give dig sin Velsignelse. Han lider ogsaa uskyldigt, har ogsaa maattet døie meget af Menneskenes Nag og Misundelse. Du seer her den store Admiral Christoval Colon, eller, som han hedder i sit italienske Modersmaal: Christophero Colombo.

Gode Barn, sagde Colombo, idet han lagde sin Haand paa min Pande, — fat Mod! Du er endnu i alle skiønne Muligheders lykkalige Aar. Var jeg endnu ung som du, ved Gud, jeg vilde ikke grænme mig; endnu ikke tage Reeb i Seilene. Jeg lod atter mit dristige Flag vaie, og stak i rum Sø. — Og dog, —

vedblev han, efter et lidet Ophold, — hvad vilde jeg egenlig opdage? Mennesker og Menneskeboliger? Dem kiender jeg allerede altfor godt.

Hans Huusholderske kom ind og hviskede ham noget i Øret. Da hun var gaaet igien, vendte han sig til sin Ven og sagde: Jeg skammer mig næsten, min kiære Vincente, men Nød bryder alle Love: kan I ikke laane mig fem Piastre paa otte Dage? Det lader rigtignok underligt, at Vicekongen af Indien, der fyldte hans spanske Majestæts Skatkammer med Guld, skal bede om fem Piastre. Men min Kasse er tom! Jeg har givet Kongen alt; min lille Pension udebliver.

Min Hovmester brød ud i Bebreidelser over Regieringens Utaknemmelighed, men Colombo bad ham være rolig. — Jeg er allerede ophøiet over slig Forfængelighed, sagde han; thi jeg føler, at der snart forestaaer mig en langt længere Reise, til et vigtigere terra incognita, end Indien. Jeg vil ingen Forekastelser giøre Kong Fernando; hans lille Siæl følte aldrig hvad Stort var, og i hans smaalige Hierte giærede kun Misundelse mod alt Udmærket. Da Dronning Isabella døde, faldt min sidste Støtte. Jeg tilgiver ogsaa gierne mine Fiender. Havde jeg selv ikke været ærgierrig, saa havde jeg ikke som Udlænder ægget Nationalstoltheden imod mig. Hvi vilde jeg være Vicekonge? Var den genuesiske Skipper Christoffer Colombo, der opdagede den ny Verden paa sine smaae skrøbelige Færtøier, der først arbeidede sig giennem alle Hofkabaler, siden giennem alle Skiær og Sandbanker? uden at strande, — var han ikke mere værd, end en vestindisk Vicekonge, hvortil man kan giøre ethvert Hofkryb. Derfor tilgiver jeg ogsaa gierne den usle Bovadilla, der lod mig bringe som Forbryder til Europa i denne Jernlænke. Og, ved Gud, Lænken hænger ikke der paa Væggen af Hævn, for at anklage

ham; men som Memento mori, om al verdslig Forfængelighed.

Jeg besøgte fra dette Øieblik af daglig den store Colombo, som fandt Fornøielse i at fortælle mig lille Pog adskillige af sine Eventyr.

Hans Sundhed leed daglig meer, og han bøiede sig sienshynligt mod Graven. En Aften da jeg besøgte ham, var han særdeles oprømt. Han havde digtet en Sang. Vinduet stod aabent; Luften var saa dunkelblaa som Havet, og lette Skyer, kantede af den dalende Sol, med Guld og Purpur, svævede fiernt i Horizonten som Øer. — Læs mig engang denne Svanesang for, mit Barn! sagde han, idet han foldede begge sine Hænder over Jordgloben, der stod for ham paa Bordet og stirrede hen i de fierne Skyer. — Jeg læste:

Snart er alting nu fuldbragt,
Snart jeg maae paa Reisen ile
Til det ubekiendte Land,
Over Skyen, mange Mile,

Som Enhver opdager selv,
Naar den sidste Kundskab slipper.
Aldrig hid tilbagekom
Derfra nogen dristig Skipper.

Intet kunstigskaaret Træ
Svømmed hid til os fra Himlen;
Intet Engleliig fra Sky
Risler giennem Bølgevrimlen.

Evig Gaaden er i Skiul.
Kun paa Troens, Haabets Vinger,
Kun ved Kiærlighedens Flugt
Did dig Døbningskibet bringer.

Heis da dristig dine Seil,
Christen, uforsagt, du Fromme!
Siæl, igiennem Æthrens Hav
Vil i Havn du sikkert komme.

Hvor ei Loddet finder Bund,
Ei paa noget Rif du strander.
Englevingens milde Vift
Der sig med Passaten blander.

Saa forlad da modigt nu
Kiendte Kyster og Azorer!
Seer du hist din Redningsøe?
Morgenskyen den omflorer.

Seer du alt Sanct Salvador?
Snart du vil din Frelser finde.
Hvor Forfængelighed døer,
Der kan Glæden ei forsvinde.

Jeg havde, efter hans Forlangende, læst med tydelig, høi Røst, og kastede nu mine Øine hen fra Papiret paa Forfatteren, for at takke ham for det fromme Digt. — Da sad den store Colombo død, med Hænderne foldede over Jordgloben. Hans brustne Øine stirrede hen paa Skyserne, Aftensolen smilede muntert paa den rustne Jernlænke, — og halvfemte Piastre laae endnu paa Bordet.

Jeg kommer nu til at fortælle en mere sørgelig Begivenhed: et ungt Menneskes fortvivlede Død, som staaer i mærkelig Modsætning til hin store Mands salige Endeligt. — Det er alt sagt, at min Broder, der deels tilbragte sin Tid med Læsning, deels med Jagten, boede eensomt i Skoven paa det lille Jagtslot, hvor han havde den Grille, aldeles ikke at ville vide af nogen Anden. Togange om Ugen lod han sig de nødvendige Levnetsmidler bringe ud i en Kurv, der blev sat i Vestibulen. Og saaledes levede han da virkelig som Eremit, med Hunden, sin eneste Ven og Fortrolige; thi siden hint skiændige Spil, man havde drevet med hans Faders Liig, var

han bleven en Menneskehader. Alle den ærlige Vincentes Forestillinger hialp intet; og som en hidsig Yngling snart er færdig med sin Theorie, var det ogsaa Tilfældet her. Selv den oprigtige Perez mistede min ufornuftige Broders Venskab, fordi han modsagde hans Spidsfindigheder og vilde bevise, at der endnu gaves Ærlighed og Troskab i Verden.

Nei, raabte den opbragte Dionysio, Mennesket er et falskt Uhyre, kun sammensat af Egenkiærlighed, Vellyst, Grumhed, Kulde, Dovenskab, Misundelse, Ubarmhiertighed. Kun hos Dyrene er endnu Troskab at finde. Hunden er tro; den elsker mig ærligt, og forlanger intet andet, end det Nødvendigste til Livets Ophold. Den beskytter mig aarvaagen og tapper, og forlader mig ikke i Døden. Med sine ærlige brune Øine skuer den mig ind i Siælen uden Skrømt. Kun Fidelio skal være min Staldbroder i Livet; og dør jeg engang, vil den dø med af Sorg paa min Grav.

Derpaa vendte han tilbage til Skoven med Hunden igien.

I min Eensomhed svandt min Barndomsalder. Et Par Gange om Aaret besøgte jeg min Broder paa Jagtslottet.

Som Yngling gik jeg oftere i Kirke, end som Barn. Skal jeg sige hvorfor? Ikke saameget af Gudsfrygt, som for at høre den skiønne Musik, og for at see et deiligt Fruentimmer, der under Messen næsten ikke havde havt sine Junoøine fra mig et Øieblik.

Vi saaes ofte der, og vore Blik bleve altid mere veltalende; men jeg vovede mig ikke et Skridt videre, fordi jeg endnu var meget ung og desuden blyg af Karakteer. Hun derimod havde mere Mod end jeg. Engang, da hun gik bort, trykkede hun i Trængselen min Haand. Jeg vovede dog ikke at følge hende.

Endnu kiendte jeg hende ei engang af Navn; jeg turde ikke spørge Nogen derom, af Frygt for at min Stemme, min Rødmen skulde forraade Hemmeligheden.

Hvad skildrer min Nød, da jeg fra den Dag af ikke fandt min Skiønne meer i Kirken? Jeg fordømte min Undseelighed, der vist havde fortørnet hende, og lovede mig selv helligt, at jeg næstegang vilde være forvoven. Trøstesløs gik jeg omkring paa Gaderne, i det Haab at møde hende. Ak, tænkte jeg, det har været en deilig Reisende; hun er nu i fierne Lande, og du seer hende aldrig meer.

Saaledes talende med mig selv, gik jeg et stort Palads forbi, hvor der hang Sørgegardiner i Vinduerne. Et Gardin blev trukket lidet tilside af en sneehvid Haand, og, lig et Englehoved ud af en Sky, stak min Elskedes Rosenansigt frem bag Gardinet, og Sørgefloret giorde det endnu skiønnere.

Neppe seer jeg hende, saa styrter jeg, uden at betænke mig, op af Trappen. Hun møder mig i den store Forsal. Vi flyve i hinandens Arme, vore Læber mødes og mine brændende Kys bedække hendes skiønne Hænder. Men neppe har jeg nippet lidet af Elskovens søde Skum, før hun angst beder mig at gaae bort strax igien, for at Ingen skal møde mig. Sædvanen, hvidskede hun, tillader mig endnu ikke at see dig hos mig her. Min gamle Mand er død i Forgaars, han ligger endnu Liig derinde. Skynd dig! at ingen af Tienerne, eller af mine Frænder, møde dig paa Trappen. Jeg kiender dig, Cyrillo, elsker dig. Kun du skal eie mit Hierte og blive min Mand igien. Men skynd dig idag hurtig bort, at Ingen træffer dig.

Jeg tumlede afsted, og vidste ikke ret om jeg vaagede eller drømte. Først da jeg var kommen til Enden af den lange Gade, vovede jeg at spørge en Lastdrager om, hvo der boede hist i Sørgehuset? — Der boer den

smukke Donna Eleonora de Sylva, svarede han, der idag begraver sin gamle Mand, som hun har ærgret Livet af; og hvis hendes fyrige Øine ikke lyve, gifter hun sig vel snart paany, naar Sorgeaaret er forbi.

Gode Gud, tænkte jeg unge Daare i min enfoldige Utaalmodighed, et heelt Aar skal du vente endnu! — Jeg skyndte mig hiem, hvor min gamle Lærer mødte mig med et saa alvorligt Ansigt, at jeg ikke vovede at sige ham et Ord. Men jeg trængte til en Fortrolig, og besluttede engang igien at besøge min Broder. Ellers, naar jeg var hos ham, gik Samtalen istaa hvert Øieblik, fordi vi intet havde at sige hinanden. Nu var mit Hierte fuldt; hvad der var mig vigtigt, troede jeg, maatte ogsaa være ham det. Jeg ilede afsted, og havde valgt en kiølig Maaneskinsaften til min Vandring, medens Nattergalene bedre besang mine forelskede Drømmerier, end jeg selv var istand dertil.

Da jeg nærmede mig Jagthuset, saae jeg min Broder dybsindig sidde i det aabne Vindue og betragte Maanen. Han sprang op, saasnart han saae mig, og raabte med mørk Glæde: Nu, saa kommer du dog endelig engang, Cyrillo? Længselsfuld har jeg ventet dig. Var du nu ikke kommen, saa havde jeg maattet skrive dig et Brev til, som formodenlig en Anden havde fundet, og saaledes bemægtiget sig din retmæssige Eiendom. Her, kiære Broder, ere Juvelerne, det Eneste, som vi endnu havde reddet.

Han kastede en lille forseglet Pakke ned i min Hat, derpaa sagde han: Og nu, Cyrillo, maa jeg tage Afsked med dig, og følge vore Forældres Skygger i hine usynlige Boliger.

Jeg raabte: For Guds Skyld, Dionysio, hvad betyde disse gyselige Ord? — Han sagde: Ingen jordisk Magt kan holde mig tilbage, døe maae jeg, Spørgsmaalet er kun, om en modig Bradød, eller langsomt,

af de grædseligste Pinsler. — Jeg raabte: Du døe? I din Ungdoms Kraft og Styrke? Dionysio, er du bleven vanvittig? — Alt noget! svarede han frygteligt; og tøver jeg længer, vorder jeg det altid meer. Mit Svælg vil udtørres; jeg bliver hæs, giøer som en Hund, vil skiære Tænder, betaget af en uimodstaaelig Lyst til at bide alt, hvad der kommer mig nær. Kun i enkelte Øieblikke vender Forstanden og Roligheden tilbage, for at jeg ret skal føle min Jammer. Da stiger Raseriet til en umaadelig Høide; Pulsslaget, Aandedrættet standse, kold Sveed bedækker mit Legem; og da — da — da først ender Døden, med Lamhed, Banghed og Krampetræk, min Qval.

Gud i Himlen, Dionysio, raabte jeg, har du faaet Gift? Hvo har giort det? — Min eneste Ven! svarede han med Haanlatter, hos hvem der kun endnu var Troskab at finde; som uden Falskhed saae mig ind i Siælen med sine ærlige Øine. Min Fidelio, min Staldbroder i Liv og Død, min Hund, det fordømte Uhyre, der havde faaet Vandskræk, lønnede mig saaledes engang da jeg kiælede for den, og sang min sædvanlige Nidvise om Menneskenederdrægtigheden. Tyve Dage er det siden. Endnu sniger Giften sig lumsk omkring i mine Aarer, som en Bandit i de mørke Værelser, før han fuldbringer Mordet. — Men der er ingen Redning. Jeg har skriftet for en Munk, jeg har knælet for Krucifixet i Skoven, og nu gaaer jeg et bedre Liv freidig imøde. Lev vel, min Broder! — Med disse Ord greb han sin Jagtflint, stak Bøssepiben i Munden, trykkede Hanen med Foden, der gik et Skud af, og min ulykkelige Broder styrtede tilbage med søndersplittet Hierneskal.

Jeg veed ikke hvorlænge jeg stod saaledes forstenet af Skræk, uden at bevæge mig. Jeg kom først til mig selv da nogle Bønder grebe mig og spurgte: Hvad har du i Haanden? — Det er Juvelerne, svarede jeg

sagte og stirrede paa dem. — Griber ham! raabte den Ene, der er Morderen, som har røvet Juvelerne fra den Dræbte. — De greb mig og slæbte mig afsted. Det hialp ikke, at jeg gientaget raabte: Jeg er hans Broder; Mennesker, raser dog ikke værre end Hunden! — Er du hans Broder, svarede de, saa er din Forbrydelse saa meget desstørre; da har du raset værre end en Hund. — Med disse Ord slæbte de mig videre fort og kastede mig i et afskyeligt Fængsel.

Her blev jeg ikke længe. Mit Udsagn, at min Broder havde myrdet sig selv i Vandskræk, blev stadfæstet af undersøgende Læger. Som Brodermorder kunde man altsaa ikke straffe mig; men man havde seet mine Juveler, og de havde faaet adskillige Inquisitions-Familiarers Tænder til at løbe i Vand. — En Morgen, da jeg haabede at blive sat paa fri Fod, hentede man mig, for at kaste mig i et langt værre Fængsel. Saasnart jeg kom der, var alt Haab om Redning ude. Af en ordenlig Rettergang var her ikke mindste Spor i denne Kule. Fangerne maatte selv anklage sig; hemmelige Angivere bleve hørte og troede, uden at forhøres med de Anklagede.

Jeg vidste endnu slet ikke hvad Ondt jeg havde bedrevet. Endelig spurgte mig en from Pater, der besøgte mig af christelig Medlidenhed, om jeg ikke havde paastaaet, at nogle af de hellige Martyrer havde søgt Døden af sværmersk Forfængelighed, og ophidset deres Bødler med Skiældsord, for selv at vorde desto saligere i Himlen, og faae deres Pinere til at brænde desto dybere i Helvede? — Denne Beskyldning giorde mig forfærdet; thi skiøndt jeg kunde giøre min Eed paa, at jeg aldrig havde betient mig af saa stærke Udtryk mod nogen Helgen, kunde jeg dog ikke nægte, at jeg havde tænkt noget Lignende, og at der var undsluppet mig en

Tvivl, om vel en slig Higen efter smertelig Henrettelse kunde være Gud velbehagelig?

En Medskyldig var given mig til Selskab i mit Fængsel. Han skulde brændes levende ved næste Auto-dafee, fordi han havde paastaaet, at Jesu Lære var guddommeligere end hans Mirakler. — Fritænkeren var ganske rolig, og sagde: Stakkels Cyrillo! du er dog en god Katholik, og maa desuagtet snart følge mig; thi de have forgabet sig i dine Ædelstene, og for at komme til Perlen, maa man sønderbryde Muslingen.

Jeg forberedte mig altsaa til min Død, som jeg troede uundgaaelig; og da en Nat to sorte Masker i Kapper traadte ind til mig for at hente mig, fattede jeg Mod, for at følge med dem til Retterstedet. Det undrede mig kun, at Henrettelsen skulde skee om Natten; thi ellers pleiede man at give slige blodige Skuespil ved høilys Dag for Folkets Aasyn, under Domklokkens Kimen, i store Processioner.

De tvende Masker lode mig stige i en Vogn, og kiørte i fuldt Fiirspring til Simanca, en lille Stad ved Dueros Bredder. Her bragte de mig i et Fartøi med en Kahyt og forlode mig.

Hvad skildrer min Henrykkelse, da jeg pludselig følte mig omfavnet af min deilige Donna Eleonora de Sylva? — Saa har jeg dog reddet dig, min Inderligelskte! raabte hun. Her ere dine Diamanter! (hun rakte mig en Pakke,) og her ere mine! (hun viste mig en lignende.) Vi flygte til Portugal, og derfra til Ferrara, hvor jeg har mægtige Beskyttere. Kummer, Nat, Fængsel, Død, have forvandlet sig til Glæde. Kun Amor er nu Fangevogter, men hans Fanger bære Rosenkieder.

I Lissabon opholdt vi os kun kort. Da vi havde solgt et Par Juveler, leiede vi et Skib og seilede til

Venedig. Jeg havde gierne strax ægtet min skiønne Eleonora, dersom det havde sømmet sig. Men der var endnu forgaaet al for kort Tid af hendes Enkestand. — Den grusomme Skik, sagde hun, at opoffre en vranten, aldrig elsket Gubbes Erindring et af sin Ungdoms bedste Aar, skal ikke binde mig, naar vi først ere i Ferrara. Jeg har allerede skrevet Hertuginde Lucretia Borgia til, en Veninde af min salig Moder; hun vil forskaffe os et Brev fra Pave Leo, som sikkrer os for alle Inqvisitionens Efterstræbelser, og tillader os uforsvet at ægte hinanden. Slig ringe Villighed vil han ikke nægte en italiensk Hertuginde og en Paves Datter.

En Paves Datter? raabte jeg forundret og slog Hænderne sammen i min Uskyldighed; jeg troede ikke Paverne turde gifte sig? — Min skiønne Brud betragtede mig spodsk, men dog med et Velbehag, hvormed erfarne Fruentimmer ofte see paa uerfarne Ungersvende, i hvilke de ere forelskede, strøg mig med sin Silkehaand over Ansigtet og sagde: Du er en Begynder i alting, min Cyrillo; veed du da ikke, at man ogsaa kan have naturlige Børn? — Hvad heed da hendes Fader? spurgte jeg. — Alexander den Siette. — Men det skal jo have været et Uhyre. — Stille, Cyrillo! væn dig til i Fremtiden bedre at skiule dine Følelser. Alexander var ikke god; men hvad kan den uskyldige Lucretia for det?

Jeg elskede min Eleonora saa høit, og var saa lidet hiemme i den nyeste Verdenshistorie, at jeg blindt havde troet hende, om hun saa havde giort Lucretia Borgia til en Lucretia Collatina. Hvor kunde jeg ogsaa andet, end elske et saa deiligt Fruentimmer, der havde reddet mit Liv, og som giengieldte min Kiærlighed? — Den nedrige Familiar havde ogsaa været dødelig forelsket i hende; hun havde lovet, ikke at afslaae

ham noget Ønske, naar han vilde frelse mig. Forblindet af Elskov, havde han givet hende mine Juveler, samt Nøglen til mit Fængsel. At hun selv vilde flygte med, kunde aldrig falde ham ind. For at følge mig, havde hun givet Slip paa sit store Palads og sit gode Rygte. Hvor salig følte jeg mig i hendes Arme!

I Ferrara bleve vi vel modtagne af den hertugelige Familie. Hertugen var en ædel, venlig Herre, kun noget stille og tilbageholden; han elskede Kunst og Videnskab, og i sine Fritimer morede Metalstøberiet ham. Hans Gemalinde Lucretia havde været en blændende Skiønhed, og understøttet af Toilettets Kunster, var hun endnu altid meget smuk. Hun modtog min Eleonora med moderlig Ømhed; de lukkede sig inde sammen og havde meget at betroe og fortælle hinanden. Vi ventede hver Dag det pavelige Brev. Der skulde kiøbes os et smukt Huus, og vore Juveler sikkrede os en Formue, hvoraf vi kunde leve anstændigt. Til Hofmand var jeg ikke skabt. Jeg foretrak Ensomheden for de støiende Adspredelser, og kunde kun faae Munden ret paa Gang, naar jeg var alene sammen med en god Ven. Denne Ven fandt jeg der, hvor jeg mindst havde ventet det: den berømte Digter Ariost blev mig en saadan Ven.

Efter Eleonoras Beskrivelse og efter de mange Smigrerier i hans rasende Roland, til Cardinal Hypolit, havde jeg forestilt mig ham som en smidigvalket Hofmand, der aldrig vilde behage mig. Det var mig altsaa en suur Gang, da jeg paa min Bruds udtrykkelige Forlangende, gik hen at giøre ham min Opvartning. Han havde nylig kiøbt et lille smukt Huus med Hauge til. Jeg undrede mig over, at en Mand, der i sin Orlando skildrer saa prægtige Paladser, kunde nøies med en saa tarvelig Bolig. Men da jeg læste Indskriften over Døren:

Lidet, men dog beqvemt og net, men ærlig erhvervet,
Jeg, for mit eget Erhverv, kiøbte mig dette mit Huus,*)

begyndte min Frygt noget at sætte sig. Jeg trak i Klokkestrengen, og ponsede paa, hvorlunde jeg vilde giøre den store Mand en galant Kompliment. Ariost var ikke hiemme, og jeg maatte gaae ned i Haugen, hvor jeg fandt alting nydeligt og ordenligt. En gammel Mand var tilstede, der vandede Blomster, ham yttrede jeg min Tilfredshed over, at Herren i Huset var en saa god Gartner.

Gartner? gientog Gubben noget spodsk, men dog godlidende. Ja hvis gamle Antonio ikke var, saa vilde det see smukt ud med Gartneriet. Den gode Messer Lodovico tænker, det er ligesaa let at anlægge Blomsterrabatter og plante Træer, som at skrive Vers. Han giør alting om hvert Øieblik, og lader ingenting i tre Maaneder staae paa sit forrige Sted. Naar han har lagt Pferskenkierner, eller hvad det ellers kan være, seer han saa længe efter om de spire, indtil han endelig har faaet Bugt med dem. Og da han ikke kiender Urterne, saa udklækker han, istedet for dem, det ved Siden staaende Ukrudt, med stor Omhyggelighed, indtil han endelig mærker Feiltagelsen. Saaledes havde han nylig saaet Kapers, og gik hver Dag hen at see hvordan de voxte. Tilsidst opdagede vi, det var Hyld; men af de forventede Kapers kom der ikke een.

Denne Efterretning morede mig og gav mig igien gode Tanker om Eiermanden. — Ariost, tænkte jeg, maa dog være en virkelig Digter, siden han bryder sig saa lidet om det Enkeltes Oconomie, og glæder sig saameget over den skiønne Blomstren, at han derover

---

*) Parva, sed apta mihi, sed nulli obnoxia, sed non Sordida, parta meo sed tamen ære domus.

glemmer de nødvendige Betingelser. Jeg var selv endnu ligesaadan; ingen kunde glæde sig meer over Blomster, Urter og Træer, naar de stode der; men hvordan de skulde pleies, og hvad de alle heed, vidste jeg ikke. Navnene, tænkte jeg, ere vilkaarlige Lyd; Planterne have længe blomstret, før Menneskene gav dem Navne.

Der kom mig en høi, anseelig Herre imøde i Præstedragt og med et udtryksfuldt Ansigt. Det var Arioſt. Hans Pande var bredhvælvet, han havde sortkruset Haar, og da han tog Kasketten af, saae jeg at han var noget skaldet. Hans Øienbryne hvælvede sig høit og frit over dybtliggende sorte Øine. Da han hørte hvem jeg var, raabte han: Ei, den unge Spanier, der allerede har havt saa mange Eventyr? Den skiønne Donna Eleonoras Brudgom? I maa spise med mig til Middag! Tager jeg ikke feil, saa staaer alt Maden paa Bordet.

Det smigrede mig, strax at blive buden tilbords af den store Digter. Han bragte mig ind i en kiølig Spisestue, hvor der var dækket for To, og jeg maatte under Maaltidet fortælle ham min hele Historie.

Han hørte mig med største Opmærksomhed. Imidlertid spiste han altid fort med god Appetit, og glemte næsten at lægge noget paa min Tallerken.

Ved Slutningen af Maaltidet traadte hans Broder Gabriel ind i Stuen, og da han saae alle Benene af det fortærede Fuglevildt paa Værtens egen Tallerken, raabte han: Min Gud, der har han nu atter i Distraction spiist alting selv op, Rub og Stub. — Arioſt giorde mange Undskyldninger, og Husholderſken maatte paa staaende Fod lave mig en Kage. — Han er frisk og rask, sagde Broderen, og spiser kun eengang om Dagen. Men saa kan man ogsaa sætte for ham hvad man vil, han æder det op. Husker du endnu,

Lodovico, da vor Ven Alberto Pio trakterede dig med en Krage eller en Ugle, hvad det var, som du fortærede, i den Tanke, at det var en Agerhøne?

Digteren smilte og bad mig besøge sig oftere; det giorde jeg gierne, og derved lykkedes det mig lidt efter lidt at vinde hans Venskab, og tildeels hans Fortrolighed. — Vi Poeter, sagde han engang, da jeg forundrede mig over hans Aabenhiertighed mod mig, maae holde os til de unge Mennesker, i hvilke der endnu er Saft og Kraft, Følelse og Ild. Det gaaer de fleste Ældre ligesom Asparges og Ærter: de blive lidt efter lidt trædde, tykskallede, og tilsidst ganske ufordøielige. I Digterens Siæl blomstrer en evig Vaar, og det er den største Gave, hvormed Guderne kunne lyksaliggiøre de Dødelige. — Jeg havde reent taget feil af Eder, Mesær Lodovico, sagde jeg. Jeg troede, I var en Verdensmand, en Politiker, fiin og smidig som en Damehandske, og nu træffer jeg en troskyldig Præstemand, der lever stille for sig i sin Celle.

Nu med Præsteskabet, svarede han, er det just ikke stort bevendt. Rigtignok gaaer jeg klædt som Præst, og har ogsaa nogle Indkomster, som jeg kan takke Cardinal Hypolit for, hvilke endnu vare bedre, hvis jeg havde kunnet overtale mig til at blive virkelig Munk. Men da jeg elsker Friheden over Alt, og ikke vil give Slip paa den Ret, at gifte mig, maa jeg noies med hvad jeg har. — Men I er jo dog ikke gift! — Nu, saa har jeg i det mindste Lov til at giøre det, hvis jeg vil, og det er det fornemste. — Saa er da nu alting godt og vel, sagde jeg: I er lykkelig. — Jeg kalder mig gierne lykkelig, svarede Ariost, fordi jeg har min Helbred og min Aandskraft; men jeg lider dog bestandig af Næringssorger, thi jeg har en stor Familie at sørge for. Alting havde været godt, hvis man havde ladet os beholde vort Arvegods, men vidt-

løftige Processer have forbittret mig mange skiønne Dage af mit Liv. Især nu, da Alfonso Trotto, min Fiende, en Digter i egen Indbildning, er hertugelig Faktor og Fiskal. Jeg har ikke opbragt ham med andet, end med at skrive bedre Vers end han; men denne Brøde kan han aldrig tilgive mig. Han bliver ligesom rasende, saasnart Talen er om mig. Tilforn var han en temmelig ordenlig Mand i Embedssager; men nu har han faaet den Grille, bestandig at giøre bedre, hvad jeg giør. Skriver jeg en Comødie, strax giør han ogsaa een; digter jeg en rasende Roland, strax rimer han en fornuftig Dito. Man leer ham vel sagtens ud; og jeg vilde ogsaa lee, hvis det fatale Menneske ellers ikke kunde skade mig, i Forhold, hvori jeg er afhængig af ham. Et Ord af Hertugen kunde ende den hele Proces; men jeg venter forgiæves. Eet Aar forgaaer efter det andet; jeg bliver hvergang et Aar ældre, Haarene falde mig alt meer og meer af Hovedet, og Skaldepanden bliver daglig større.

Saa maa man bedække den med Laurbær! sagde den skiønne Alessandra Strozzi, Digterens Veninde og, som Nogle meente, hans hemmelige Hustru. Hun kom just ind fra Haugen med en frisk Krands, som hun trykkede ham om Tindingen.

Der forløb endnu tre Ugers Tid; da giorde Ægtestanden mig til det lykkeligste Menneske, og i min skiønne Eleonoras Arme følte jeg den høieste Henrykkelse. Hertuginden holdt selv vort Bryllup paa et lille Lystslot; thi Hertugen var bortreist paa nogle Uger. Hvedebrødsdagene vare lutter Fester, og om Aftenen spadserede vi unge Ægtefolk i Skoven sammen.

Engang, efter Ave Maria, vandrede jeg og min unge Kone ene sammen, for at høre Nattergalene slaae.

De søde Toner lokkede os dybere ind i Skoven, end sædvanlig. Eleonora var en stor Elskerinde af Nattergale; i Aften hørte vi fire, der ordenlig løste hverandre af, og fløitede langt stærkere end de pleiede. Tilsidst vare vi dem ganske nær, og frygtede halvveis for at forskrække de smaae frygtsomme Dyr med den Larm, vi giorde i Buskene. Men de lode sig ikke forskrække og qviddrede endnu kiækkere end før.

Hvor forfærdedes vi, da vi istedet for fire smaae Fugle, der lignede Graaspurve, opdagede fire Karle i Træerne, med Knebelsbarter, i røde Troier, sigtende paa os med deres Bøsser. Eleonora faldt i Afmagt. Andre Røvere sprang ud af Krattet, bemægtigede sig hende og førte hende bort, medens Nattergalene med frygtelige Basstemmer befalede mig, ikke at gaae et Skridt, hvis jeg ikke vilde skydes ihiel paa Stedet. Jeg var ubevæbnet, og Een mod saamange, hvad kunde jeg giøre andet end lyde?

Da Røverne vare komne langt nok bort med deres Bytte, gave de Andre i Træerne mig et Tegn, at jeg skulde gaae. Jeg adlød, og da jeg var vandret et lille Stykke, hørte jeg en fiern Hestetrampen, hvoraf jeg sluttede, at Røverne vare langt nok borte med min Hustru, til ei at kunne indhentes.

Fortvivlet og badet i Taarer mødte jeg Ariost, som temmelig ligegyldig og adspredt hørte min Fortælling, og da jeg beskrev ham Nattergalene, brød han ud i en Skoggerlatter. Hans Spøg opbragte mig, jeg udskieldte ham for et koldt Hierte, et egoistisk Menneske, der kun gik omkring i sine egne Drømmerier, uden Følelse for Næstens Skiæbne. Jeg vilde forlade ham; men han greb mig ved Armen og spurgte, hvor jeg vilde hen? — Til Hertugen, raabte jeg. — Han er ikke hiemme. — Til Hertuginden, til min Bruds Ven-

inde! — Bliv her, sagde han, det er bedre. Hertuginden vilde græde altfor bitterligt. Jeg græder ikke, har vel endog leet mere end sømmeligt var; men I har været uhøflig imod mig, skieldet mig ud, og jeg forlanger Satisfaction. — Gierne! raabte jeg, og trak blank; Livet har intet Værd meer for mig, jeg er rede. — Jeg ikke, svarede Ariost rolig; thi vi geistlige Folk gaae ubevæbnede, veed I vel. Jeg behøvede heller ikke, som geistlig Mand, at slaaes med Eder; gior jeg det, saa skeer det af bare Venskab, for ei at støde Eder endnu meer for Hovedet.

Hans fortsatte Spøg opirrede mig ikke mere, den beroligede mig noget. Saa haard og grum kunde Ariost ikke være, at forhaane en Ulykkelig i sin hielpeløse Nød. Tvertimod fremdæmrede der en Trost for mig af hans Munterhed, hvori jeg begyndte at ane noget Haab. — Jeg bad ham om Forladelse. — En choleriſk melankolsk Spanier, sagde han, maa man holde noget tilgode. Men tag Eder vare i Fremtiden, Cyrillo, for at bruge visse hidsige Talemaader! Vi Italienere ere et godmodigt Folk, men kunne ikke godt taale Fornærmelser, og hævne os gierne. Jeg vil ogsaa hævne mig. I troede, jeg var udeeltagende og adspredt, medens jeg pønsede paa Eders Redning. — I har endnu ikke mistet Eders Brud for evig. Men Hertugen kan ikke hielpe Eder; det maa I selv giore! Maaskee kan jeg det.

Derpaa fortalte han mig, at der i Garfagnana, en Provinds, giennemskaaret af høie Bierge, mellem Modena, Lucca og Massa, der tilhørte Hertugen, var opstaaet Røverbander, dengang hint Land var i Pavens Magt. Medens den afskyelige Cæsar Borgia raste, hørte Mord, Vold, List og Røveri til Dagens Orden. I den senere Tid havde en Sværm unge Mennesker af fornemme Huse, der selv havde mistet deres hele Formue, forenet sig, for at opsnappe Folk, og udlevere dem

mod Løsepenge. Men disse maatte betales nøiagtigt til rette Tid, hvis ikke Røverne skulde henrette Fangerne, hvorpaa de havde svoret en gyselig Eed.

Hvad Ariost fortalte mig, fik jeg endnu samme Aften Stadfæstelse paa, da en Seddel af følgende Indhold, skrevet med Blyant, blev kastet ind ad Vinduet til mig.

„Hvis Don Chrillo de Valaro inden en Maaned fra idag henlægger sine og sin Kones Juveler i det Træ i Skoven, hvor han hørte Nattergalene slaae, da faaer han Donna Eleonora uskadt tilbage. — Skeer det ikke, da vil han finde hendes Liig i Skoven. Hullet i Træet er godt at kiende; det har fordum tient et Egern til Forraadskammer. — Han maa udbringe Pakken ved Midnat, uden Følge, og behøver ikke at frygte for Nogen. Af Juvelerne maa der ingen mangle. Man har vidst at skaffe sig en nøiagtig Fortegnelse over dem alle."

Ak, raabte jeg henrykt, da Ariost traadte ind til mig, jeg faaer hende tilbage. Røverne forlange kun usle Juveler; den kostbareste, skiønneste Ædelsteen, som de allerede besidde, forstaae de ikke at skatte, vide de ikke at sætte Priis paa. — Ikke at sætte Priis paa? sagde Digteren, da han havde læst Seddelen; nu per Bacco! mig synes, Prisen er høi nok. Og hvad vil I siden leve af med Eders uskatteerlige Hustru, naar I har mistet al Eders Formue? — Naar Hertuginden indlægger et godt Ord for os, vil Hertugen vist give mig et lille Embede, hvoraf vi kunne leve. — Stol ikke paa det, raabte Digteren, Hertugen har selv ikke meget. Landets indfødte Børn, som han ynder og understøtter, og som daglig ere om ham, maae nøies med Lidet. Til mig, for Exempel, har man nylig ophørt at udbetale et Stipendium, som jeg allerede fik meget uordenligt i Krigens Tid, fordi der ingen Penge

er i Kassen. — Det begyndte at blive mig hedt om Ørerne. Arioſt vedblev: Jeg vil ikke nedslaae Eders Mod, Cyrillo; men heller ikke trøste Eder for tidlig med et usikkert Haab. Jeg vil ligefrem sige Eder, hvad jeg har isinde.

I tager Juvelerne med, jeg forfatter et Digt, dermed begive vi os ud til Garfagnana, og besøge Røverne ved Nattetid. De udsatte Vagter ville strax gribe os og bringe os i Kulen, naar vi sige, at vi ønske at tale med deres Høvding Domenico Morotto. Maaskee stoler jeg formeget paa hans Ædelmod; men saameget veed jeg, at ofte glimter endnu en Gnist af Høimod i Asken der, hvor Retfærd og Billighed længe have været udslukte; især naar man blæser Luen op ved at smigre Forfængeligheden og ved at vise Tillid. I har selv sagt, at mit Navn i Italien endogsaa gielder noget hos Røverne. Maaskee sagde I det blot af Høflighed; men jeg har taget det for god Mynt. Nu kommer det an paa en Prøve. Skulde jeg staae med en lang Næse, saa har jeg dog i det mindste viist Eder min gode Villie; og naar I bringer Røverne Diamanterne, faaer I jo Eders Hustru tilbage, i hvordan det gaaer.

Ædelmodige Mand! raabte jeg, det er formeget; de ville bemægtige sig Eder, for at sætte hele Italien i Contribution. — Det giøre de ikke, naar jeg kommer frivillig, sagde Arioſt. Have de ingen sand Æresfølelse, saa ere de i det mindste stolte. Lig Beduiner i Arabien, ville de ikke overtræde Giæstfriheden og tilføie den Mand Ondt, som tillidsfuld træder over deres Tærskel. Jeg har sagt Eder, at de fleste af disse Røvere ere Ynglinger af gamle adelige Familier. De bilde sig meget ind, og deres Haandværk har allerede beriget dem.

Jeg takkede Gud, der havde givet mig en saa fortræffelig Mand til Ven, som Arioſt, ellers havde jeg været uden Redning; thi Hertugen blev borte, og Hertuginden græd rigtignok da jeg fortalte hende min Ulykke, men Dagen efter lod hun alt til at være troſtet, og til at have ſlaaet den hele Sag i Glemmebogen.

Jeg tog da min hele Eiendom med mig og drog med Arioſt til Garfagnana. Her indtraf vi ved Nattetide, og ſtrax ſkyndte vi os ud i den øde Biergegn. Vagterne grebe os og bragte os ned i Hulen, med tilbundne Øine.

Aldrig glemmer jeg det Syn, da vi ſtode i Klippehallen, og man løſte mig Tørklædet fra Øinene.

Først, hvor vi traadte ind, i en Slags Forſtue, løb en Skovbæk ſagte rislende giennem Kloſten, medens Maanen oppe fra Ridſen i Loftet kaſtede ſin blegblaa Straale ſkraas giennem Tusmørket. Indenfor rundede ſig en ſtor Hvælving, ſom et Tempel, tildeels oplyſt af rødtbrændende Fakler. Væggene vare prægtigt udſtafferede med koſtelige Sager, Vaaben, Fløielspelſe, Silkeklæder, Guldſmykker og Sølvkar. Midt i Værelſet ſtod et Marmorbord, og omkring dette Tafelrunde ſadde Roverne, ſmukt grupperede, uden ſelv at vide det; thi de havde henkaſtet ſig ſkiødesløſt i forſkiellige Stillinger, for at høre deres Høvding Domenico Morotto forelæſe dem høit af en ſtor Bog. De vare alle særdeles opmærkſomme, og intet Billed af Caravaggio kunde være bedre. Skiønne, ſledſke, ſmilende, vellyſtige, tildeels gruſomme Anſigter, glatte og ungdommelige, med ſmukke Knebelsbarter; nogle med Fiæderhatte, andre med blottede Krunshoveder, vare phantaſtiſk ſtillede deels i det klareſte Fakkel- eller Maanelys, deels i den mørke Slagſkygge. Ved Siden af Høvdingen Morotto, hvis veldannede Legem kunde tiene en Billedhugger til Model, ſad min Eleonora de Sylva ganſke rolig, klædt ſom

idealsk Bondepige. Med et lysrødt Næt over de blonde Haar, med de deilige Hænder og Arme i den fordeelagtigste Belysning, sad hun som Penelope hos Frierne i Ulysses Fraværelse, ved noget Haandarbeide. Hun hørte paa Domenico med tilfreds Opmærksomhed, og lod tillige at være meget fordybet i sit Arbeide, skiøndt hendes Øine dog ofte, som om det havde været i Tanker, hvilede paa Forelæserens fuldendte Legemsbygning. Naar han undertiden saae i Veiret, hen paa hende, smilede hun venligt og nikkede med Hovedet.

Da vi traadte nærmere, hørte jeg tydeligt, at der blev forelæst af Ariost's rasende Roland. Det var i tolvte Sang, hvor Helten udenfor Paris slaaes ganske alene med de vilde Saracener; og vi hørte Høvdingen med sin Stentorstemme læse følgende Vers:

Vel tusind Landser, Pile, Sværde sendte
De mod hans Harnisk; mod hans Skiold det samme;
Stridskollen hin i Ryggen mod ham vendte,
Hin vil ham Panden, hin ham Siden ramme;
Men han, som aldrig end til Frygten kiendte,
Ei agter Flokken meer, ei Sværdets Skramme,
End Ulven hist i Ødemark, naar Dug er falden,
En Hoben rædde Lam i Faarestalden.

Ha, Bravo! Arioste, Bravissimo! lød fra alle Kanter. — En herlig Karl! En ægte Poet! raabte Een; han skildrer os Mændene ligesaa tappre og dristige, som Qvinderne forelskede og tillokkende. — Han har ogsaa selv lugtet Krudtet, raabte en Anden, har erobret et Skib paa Posloden fra Venetianerne. — Jeg gad seet den Mand! meldte en Tredie. — Jeg vilde gierne giøre ham en Tieneste, vilde forære ham mine bedste Pistoler, sagde den Fierde. — Her er han, sagde den Femte, som bragte os; han kommer med den skiønne Eleonoras Mand, for at løskiøbe hende.

Roverne sprang alle op fra deres Sæder, som for en Aabenbaring, der satte dem i Forundring, og

toge uvilkaarligt Hattene af. Dette Øieblik benyttede Digteren, og idet han greb mig ved Haanden, fremsagde han høit og tydeligt følgende Stanzer:

I Mænd, som altfor dristigt eftertragte,
Hvad der med Heltetiden er forbi;
Som Eventyr, men ikke Livet agte,
Hvor Lov og Sæder gjør Jer mindre frie;
Mig Tillid ned i Eders Hule bragte,
Ad Skovens natligstumle Fieldesti.
Jeg Eder over Grumhed troer ophøiet,
Og skuer Jer med Kiækhed hver i Øiet.

Thi om end altfor heftig og forvoven
Jer Daad opvækker Fædrelandets Harm,
Var I dog altid bedste Pragt for Skoven,
Og Dristigheden styrer Eders Arm.
I Eders Samfund giælder ogsaa Loven;
Kun Æren, ikke Blodtørst gjør Jer varm.
De fleste, Børn af Landets ædle Mødre,
Blev Lykkeridd're, tappre Vaabenbrødre.

Ei som en lurvet Sværm I Eder snige,
Af Natten skiult og nødt af Fattigdom;
I kappes, tænker jeg, snart med den Rige;
Thi fielden Pragt jo viser sig rundtom.
I Eventyr kun Lige søger Lige;
Ei ned jeg til en usel Kule kom.
Guldkieder seer jeg, skiønne Sølvpistoler
Og diamantindlagte Terceroler.

Som unge Ørne hiem med Byttet vende
Til Granereden, høit bag Fieldets Hang,
Seer jeg kun lutter stolte Ungersvende
Om breden Bord, og Mænd af første Rang.
For Skiønhed Eders stolte Hierter brænde,
Og her foragtes ingen Musasang.
Saa hører Sanggudindens Bøn til Eder,
Og afslaaer ikke, hvad den Hulde beder!

I om Angelica jo gierne hørte,
Hvor inderligt hun elsked sin Medor?
En deilig Brud I ned til Hulen førte,
Hvis Sorg er, som Angelicas, saa stor;

Til Elskov hun en Ynglings Hierte rørte,
Der til hvert Offer sig forpligtet troer.
Men — kan ei Regn, kan Muld ei Blomsten nære —,
Paa golde Steen vil Heden den fortære!

Han staaer med Skatten her, jeg staaer med Sangen.
Et Væddemaal jeg kiækt indgik igaar:
Jeg vover dristig, qvad jeg, Nattegangen,
Og bringer Bruden hiem, før Lærken slaaer.
Thi ingen Drage holder hende fangen,
Og om den Skiønne sine Knuder slaaer.
Selv Røverhiertet aabner sig histneden,
For Digtekunsten og for Kiærligheden.

Af Ariost I læste Eventyret
Om skiønne, nøgne Mø, til Pælen bunden;
Men ei af Kraken, ei af Søuhyret
Er atter hun i Fieldekløften funden;
Ei Heltehiertet synker ned til Dyret;
Høimodigheden her er ei forsvunden.
Saa skiænker, sælger Manden ei sin Skiønne!
Dermed min Sang I rigeligt belønne.

I ønsked Ariosto tidt at skue?
Velan da, nu I see ham her i Nat.
Han staaer for Jer ved Faklens røde Lue.
Har I ham kiær, kan I det vise brat.
Berøver Ynglingen ei sin Formue,
Gienskiænker ham sin Viv, sin Siæleskat,
Og tvinger Verden til med mig at sande:
Høimod kan findes i en Røverbande!

Behøver jeg at tilføie, hvilken Virkning dette Digt, fremsagt i det heldigste Øieblik, giorde paa de phantastiske, forfængelige, unge Mennesker? Et almindeligt Bifaldsraab lød endnu stærkere end før. Enhver trængte sig hen for at see den yndede Digter, for at trykke hans Haand og høre ham tale. Jeg fik strax min Eleonora tilbage, der ikke saae saa fornøiet ud derved, som jeg havde ventet; skiøndt hun gientaget forsikkrede, at jeg ikke kunde forestille mig, hvor glad hun var.

For at Røverne ikke skulde bryde deres Eed, ved at frigive Nogen uden Løsepenge, maatte jeg levere Domenico Morotto Ædelstenene, der med ridderlig Elskværdighed giorde min Kone en Foræring dermed og forsikkrede, det glædede ham usigeligt, at have giort den store Arioſts Bekiendtskab, og at have været istand til at vise ham en Tieneste.

Derpaa lod han hente kostelige Vine og kolde Posteier, og vi maatte spise og drikke med ham. Med et forfærdeligt Brøl drak man Digterens, derpaa den skionne Eleonoras Skaal. Om hendes Mand var, Gud være lovet, slet ikke Talen; thi det vilde kun ydmyget mig og giort mig latterlig, hvis Nogen af Høflighed var faldet paa, ogsaa at foreslaae min Skaal. Da Maaltidet var endt, tog Høvdingen meget venlig Afsked med os. Man bandt os atter for Øinene; to Drabanter bragte os ud paa Landeveien, og forlode os hurtig, da et Selskab unge Mennesker leende og støiende kom os imøde.

Os tre Tilbageblevne ængstede dette Møde ikke lidet, og vi frygtede for at være faldne fra Scylla i Charybdis; thi disse Herrer saae ligesaa mistænkelige ud, som dem, vi havde forladt, ja næsten værre. Havde det været Folk af Domenico Morottos Bande, saa vilde vore Drabanter ikke forladt os saa pludseligt og, som det lod til, saa urolige. Derimod var det høist sandsynligt, at denne Flok adlød Filippo Pacchione, Morottos dødelige Fiende. Dennes Beskyttelse kunde altsaa her slet ikke hielpe os, den vilde meget mere styrte os i Fordærvelse. Thi at ogsaa Filippo Pacchione skulde være en saa enthusiastisk Digterven, det var slet ikke at formode.

Vi vare i den pinligste Uvished, og Faren var uundgaaelig, thi Eventyrerne havde slaaet deres Leir tvers over Landevien, hvor vi just skulde forbi; og

steile snevre Klipper paa begge Sider tillode ingen Omvei. Vi vare altsaa nødte til at staae stille, og overgive os paa Naade og Unaade. Dog vor Frygt forsvandt snart; thi alle Røverne kiendte Ariost, og gave sig unaadeligt til at lee, da de mærkede vor Bestyrtelse.

Neppe hørte Ariost dem tale, og saae dem ret i Øinene, før han kiendte dem alle, slog forundret Hænderne sammen og raabte: Gaaer jeg i Drømme, eller ere alle Ferraras ædle Ungersvende nu blevne Stratenrøvere? — Det forstaaer sig, svarede Pietro Bembo, den Ældste, som besad et prægtigt Palads i Staden; — hvad gior man ikke for at behage Muserne, og for at beæres med en Sang af Italiens største Digter? Naar Apollo roser Tyvene og kroner dem med Laurbær, skulde vi da ikke stiæle?

Vi begrebe endnu ikke, hvad det alt vilde sige; men da Ariost ogsaa opdagede sin Broder Gabriel, samt sine to halvvoxne Slegfredsønner, Virginio og Giambattista, i Flokken, begreb han vel, at man havde en Spøg for. Han fortalte sit Eventyr, Følgen deraf, og bad de Andre, ogsaa indvie ham i deres Hemmelighed.

I kommer til en ny Triumf, guddommelige Mand! raabte Pietro Bembo. Nys blev Eders Fortieneste selv paaskiønnet af Røvere og tvang deres Glubskhed; snart skal I være Vidne til Indbildskhedens Ydmygelse, naar den troer at kunne gaae i Laug med Geniet.

Nu erfarede vi, at den hele Maskerade var anrettet til Ære for Faktoren Alfonso Trotto. Dette selsomme Menneske havde neppe udspioneret, at Ariost vilde drage til Røverne i Garfagnana, for i et Digt at bede dem om den skiønne Eleonoras Løsgivelse gratis, før han besluttede at forekomme Digteren, og giøre det selv. Nogle Venner, som han betrode sig til, forfærdedes, da de forudsaae den Fare, hvori Manden styr-

tede sig, der, som streng Embedsmand, oftere havde forvoldet flere Rovere Døden. Deres eneste Trøst var, at der sadde tre Forbrydere, formodenlig af samme Bande, fængslede i Ferrara. Herpaa grundede ogsaa Alfonso Trotto sit Haab; thi ved sin Indflydelse troede han at skaffe Fangerne Naade, hvis deres Kammerater satte Donna Eleonora paa fri Fod. Men dermed beroligede han dog ikke sine Venner, thi det var slet ikke afgiort at hine plumpe Forbrydere hørte til Domenico Morottos galante Bande. Rigtignok sagde de det selv, men det havde andre før giort, for at slippe lettere, da man vidste at de morottiske Rovere aldrig begik Mord, uden i Kamp, eller naar Løsepengene ikke indtraf i rette Tid.

I denne Forlegenhed vendte Alfonsos Venner sig til andre deres Venner, der ikke vare hans, og paa den Maade kom Comedien i Gang. Forestillinger, vidste man, hialp intet hos Alfonso Trotto, der aldrig lod sig sige, men altid havde hundrede Spidsfindigheder at indvende imod een Formuftgrund; thi han var ligesaa egensindig og paastaaelig, som tosset og tykpandet. Naar man altsaa reddede hans Liv, meente man, havde man ogsaa Lov til at gotte sig paa hans Bekostning.

De unge Herrer forklædte sig altsaa som Rovere. Alfonso Trottos gamle Husholderske, som tvang Pebersvenden til at lystre Tøffelhælen, blev indviet i Hemmeligheden. Denne Xanthippe, hvis eneste Glæde bestod i at klamres med sin Husbond og ærgre ham daglig, giorde gierne idag alt hvad man forlangte, for at tugte og ydmyge Alfonsos overordenlige Daarskab. Hun lod sig endogsaa overtale til at spille den skionne Eleonoras Rolle; og fulgte tilsvret med, for naar Tiden kom at overskiære Knuden med sin Tunges Ragekniv.

Vi havde ikke ventet længe, før vi saae Alfonso Trotto komme, fulgt af To, paa hvis Hoved- og Arm-

bevægelser man tydelig kunde mærke, at de raadte ham fra denne farlige Leg. Men han lod dem gaae tilbage; og heel ivrig og uforfærdet vraltede den magre, hiulbenede Faktor os imøde, med en Oliegreen i Haanden og med de smaae kattegraae Øine høit opspilede, for at indgyde Ærefrygt. Han havde en Trompet hængende ved Siden, hvori han undertiden blæste, for at tilkiendegive, at han kom som en Fredsherold. Da han var os paa et Bøssefkud nær, forlangte han Opmærksomhed. Denne blev strax tilstaaet ham. Derpaa tog han et Papir ud af Kiolelommen, et Par Briller af Buxelommen, og satte dem paa Næsen.

Nu rømmede han sig og deklamerede med megen Pathos følgende Vers:

I Syndere! som op man burde heise
I Galgen, ja paa Hiulet og paa Steilen;
Frivillig foretog jeg denne Reise;
I mærke: Frygt hos mig er ikke Feilen.
Skiøndt vel jeg Eder seer haardnakket kneise,
Til Eders Naade venter ingen Beilen!
I skal mig til min mindste Finger svare,
Forrædere! fra hvem os Gud bevare.

I har begaaet skiændige Bedrifter,
Og skal derfor paa Pinebænken svede,
Ifald I Eders Brøde nu ei skrifter,
Forhærdede! da skiælver for min Vrede.
Da spaaer jeg hver usalig Urostifter
En værre Løn, end hele Helveds Hede.
For silde da I vildt paa Veie tager.
Men nu jeg vender mig til andre Sager.

Altsaa: I Konen stiaalet har fra Manden.
Var det med Rette? Svarer mig dertil?
Veed I ei: Hun er hans, og ingen anden,
Og bør kun det, som hendes Husbond vil?
Løsgiver hende flux! Jeg haaber, Fanden
Har ei med Eder her alt havt sit Spil;
At ei I vovet har for frækt at spøge.
Og dette kommer jeg at undersøge.

Jeg vil af Logica Jer strengt bevise:
I har ei Ret til Eders Næstes Liv.
Thi hver bør ved sit eget Bord kun spise,
Kun skiære Maden med sin egen Kniv.
Naar vor Uskyldighed vi først forlise,
Forliste bedre vi vort usle Liv.
Dog hvortil nytte slige høie Taler,
For Tatre, Tyrker og for Kannibaler?

En Riimsmed, siger man, vil vove Livet,
Og smigre Jer med Vers i disse Lunde;
Men jeg har som Jurist mig hid begivet,
Og vil, som Hund, ei klappe Jer, som Hunde.
Vel veed jeg: hvor sig smidigt bøier Sivet,
Kan Egen knækkes let og gaae til Grunde;
Ei for Juristers præker jeg, for Døve!
For Folk, der stiæle meer end de behøve.

Hvis I mig kiendte, vist I vilde takke
Min sieldne Lærdom, som mit sieldne Mod:
Jeg som et Barn Latin alt kunde snakke,
Ja selv som Dreng af Græsk jeg lidt forstod.
Og dog jeg vrages for en Taabenakke,
Ei værd at binde Skoen paa hans Fod?
Troer I, han ene Digter er i Landet? —
Men nu jeg vender mig til noget Andet.

Giengiver atter Spanieren sin Qvinde,
Forsager de forargelige Skikke!
Tre Brødre vil til Giengield Naade finde,
Der ellers dingle skal i Hampestrikke.
Jeg haaber, I af Landet saa forsvinde,
Men nærmer Eder atter Grændsen ikke!
Gaaer til Venedig! Der kan I bedrive,
Hvad Synd I vil. Og Himlen Jer tilgive!

Da Alfonso Trotto var færdig, raabte Pietro Bembo med forstilt Beundring: Ved Jupiter! en herlig Sang! Hvad det er for en Ild! Bedre Stanzer kunde selv den guddommelige Ariost ikke smedde. — Det skulde jeg mene! svarede Alfonso, saa rød i Hovedet som en Kalkun. I mine Stanzer finde I intet Smigreri,

ingen fantastiske Billeder. Jeg taler til Fornuften, til Retfærdigheden; og dermed Basta.

Og nu denne Humanitet, denne Fædrelandskiærlighed, raabte Giambattista, der mener vore Naboer, Venetianerne, det saa godt. — Og endelig det fromme, christelige Ønske til Beslutning, vedblev Pietro Bembo; det har huet mig over al Maade. — Paa min Ære, jeg indseer ikke der er andet for os at giøre, end at udlevere ham den Skiønne, som hun staaer og gaaer. — Jeg har et andet Forslag, sagde Gabriel Ariost med grov Basstemme. Jeg finder intet uden uforskammet Skryden i disse elendige Riim, og troer, vi giorde bedst i at skiære Bugen op paa den Skurk og hænge ham i det første det bedste Træ, som han har truet med at giøre ved os. — Skulde det være rigtigere? sagde Pietro Bembo betænkelig. Ja det er meget muligt. Man kan see en Ting fra forskiellige Synspunkter, og hvis Fleerheden mener, at han billigviis bør hænge, da er jeg ikke den Mand, som siger et heelt ærværdigt Samfund ubeskeden imod.

Nu opstod der Strid, hvortil Alfonso Trotto neppe var en rolig Tilhører, skiøndt han virkelig bedre beholdt sin Fatning, end vi havde ventet. Nogle vilde sprætte Bugen op paa ham og hænge ham, Andre vilde krone ham med Nælder, i Mangel af Laurbær, og udleverede ham den Skiønne. Man begyndte allerede at flætte Krandsen og at slaae en Løkke paa Rebet. Endelig seirede det milde Partie, og den gamle Husholderske, der som en Hyæne havde luret bag Sløret paa sit Rov, blev overleveret ham, som Donna Eleonora. Derpaa forlode vi den Nældebekrandsede, men dog ikke længer, end at vi bag Buskene kunde høre dem skiændes, da Sandheden kom for Lyset. Alfonso var opbragt, men den gamle Xanthippe endnu meer. Har jeg i mine Dage seet saa galt, raabte hun; den gamle Giæk løber

graſat ud i Skoven og vil lade ſig ſlagte af Røvere, for at befrie et ungt Qvindfolk af tvethydigt Rygte. Har I ikke mig hiemme uden al Riſico? Er jeg Eder maaſkee for gammel nu? I gamle Dage var jeg Eder ung nok. Har I havt godt af min Vaar og min Sommer, ſaa maae I nu ogſaa tage tiltakke med min Høſt og min Vinter. — Siig mig bare, ſiig mig bare, min kiære, bedſte Rebekka, ſtammede Faktoren raſende af Forbittrelſe, hvem de Umenneſker ere, der ſaaledes have forhaanet mig, ſaa vil jeg hiertelig gierne tilgive dig din hele infame nederdrægtige Lumpenhed. — Lutter Venner! Lutter Velgiørere, Philoſopher og verdsligviſe Sokratesſer, raabte hun, ſom vilde give Jer gamle Harlekin en nyttig Lærdom. Lutter Ædelmodige, ſom have reddet Eders uſle Liv. Troer I at virkelige Røvere havde taalt ſlige Skiældsord, uden at flaae Eder levende, eller koge Jer i ſydende Olie? Tak I Gud og den hellige Jomfru, at alting er løbet ſaa vel af. Nu er I rigtignok bleven til Latter for den hele By, men det var I jo alt i Forveien. I har altſaa intet tabt, men tvertimod vundet overordenligt.

Jeg var nu atter i Beſiddelſe af min deilige Kone, og vilde have følt mig fuldkommen lykkelig, derſom jeg ikke havde opdaget en vis Sørgmodighed hos hende. Jeg begyndte at frygte for, at hun ikke elſkede mig meer. Før havde hun altid betragtet mig ſaa henrykt, nu mønſtrede hun mig med et tvungent venligt Smil, og lod til at giøre hemmelige Sammenligninger.

Engang laae der et Brev paa Bordet, og løſte mig Gaaden. Dets Indhold var følgende:

„Kiære Cyrillo!

Det gior mig ondt, at jeg skal bedrøve dig; du har gjort dig altfor høie Tanker om mig. Du troede, da du saae mig knæle i Kirken, at opdage en hellig Cæcilia, hvis Følelser paa Melodiens Vinger svævede op til Himlen; skiøndt jeg dog kun var en smuk, (men oprigtig talt ingen bodfærdig) Magdalena, paa Jorden. Det Dødningehoved, hvormed Malerne pleie at male Magdalena, havde jeg rigtignok hver Nat liggende ved Siden af mig; thi mine strenge Forældre giftede mig i min tidlige Ungdom med en Olding, hvis eneste Dyd var, at han ikke var skinsyg. Jeg har af Naturen en let bevægelig Phantasie, megen Ild, et blødt Hierte, og den mandlige Skiønhed har altid havt stor Magt over mig. Men som man siger om Sommerfuglene, at naar de have giftet sig, døe de snart, saa troer jeg, gaaer det ogsaa Kiærligheden; hvad intet Under er, thi Amor er jo en Sommerfugl.

At jeg blev dødelig forelsket i dig, veed du ret godt. Din barnlige Ungdoms Uerfarenhed, din jomfruelige Blyhed havde for mig, der hidindtil kun kiendte dristige forvovne Mænd, noget eget Behageligt, noget sært Tillokkende, og det morede mig, engang til Forandring, at spille Rollen omvendt med min Elsker. Men tak du den hellige Jomfru, Cyrillo! for at jeg ikke sværmede saa platonisk som du; thi da havde din Aske længe været kastet som Avner for Vinden. Den grusomme Familiar, der kiendte Verden bedre end du, lod sig ikke nøie med tomme Løfter; og havde din Elskerinde været en Helgen, saa var du bleven brændt levende ved en Autodafee. Jeg har reddet dig Liv og Formue, jeg har i et fremmed Land skaffet dig din Ridderære igien, som du, for din Faders Skyld, havde mistet hiemme; jeg har skaffet dig Sikkerhed og Beskyttelse mod Inquisitionens Forfølgelser; jeg har hen-

givet mig til dig med Ømhed. Hvad kan du forlange meer? At jeg skal forblive dig tro og hengiven? Det kan jeg ikke, det er ganske mod min Natur. Skal jeg hykle? Skal jeg lyve for dig?

Hvor gierne havde jeg ikke undgaaet Vielsen, dersom jeg havde vidst et andet Middel at komme i Besiddelse af dig; men dit i Grunden phlegmatiske Væsen tillod dig aldrig at lade dig henrive af Kiærlighedens Magt og at glemme Verdens Fordomme. Rigtignok burde din ængstelige Frygt, som du selv indbildte dig at være Dyd, helbredet mig for min Kiærlighed til dig, men din Kulde lagde kun mere Tønder til min Ild, istedet for at slukke den; og jeg maatte eie dig. Nu har jeg eiet dig, og jeg skiænker dig tilbage til dig selv igien.

Jeg elsker nu den skiønne, herlige Domenico Morotto. Hans Kiærlighed er selvstændig, mandig, og behøver ingen Præstevielse. Jeg følger ham paa hans Eventyr. Dette Levnet behager mig; det er saa romantisk; det sætter mig aldeles ind i vor store Digters poetiske Verden. Hils ham, den herlige Ariost og sig ham, at Domenico og jeg læse sammen af al Magt i hans rasende Roland. Men du maa ikke blive en saadan rasende Roland, min kiære Cyrillo! hvis du hændelsesviis, ligesom hin fandt Angelica og Medor, skulde finde Navnene Domenico og Eleonora udhugne i Klippevæggen.

Jeg maa have en Mand, der kan imponere mig, og det kan Domenico. Han er saa skiøn og fyrig som en Tyrk; jeg troer, han kunde prygle mig af Kiærlighed, og jeg er saa forelsket i ham, at jeg troer, det vilde henrykke mig at faae Hug af ham. Forresten veed du, at han slet ikke er grusom; og jeg haaber desuden at have en gavnlig Indflydelse paa ham og

det hele Selskab, og at giøre dem alle sædeligere og artigere, end de alt vare i Forveien.

Saa lev da vel, gode Cyrillo!

„Forgiæves nu fra denne Dag du søger
Den Skiønnes Spor, som intet røber dig." —

Dine Juveler har jeg alle ladet ligge tilbage, og du vil desuden finde de tre største af mine egne der iblandt, hvilke jeg beder dig, til en venskabelig Erindring om mig, ikke at forsmaae.

Din indtil Døden tro Veninde
Eleonora de Sylva."

Elske hende kunde jeg nu vel ikke meer; men Forbittrelse mod hende følte jeg heller ikke. Selv midt i hendes Fordærvelse viste sig dog endnu et naivt oprigtigt Naturel. Hun havde virkelig reddet mig Ære, Liv og Gods; nu fulgte hun sin usalige Tilbøielighed, og fløi som en Myg i Lyset. Hvor kunde jeg hade hende? Beklage hende kunde jeg; Medlidenhed følte jeg for hende. Men fra dette Øieblik af blev mit Hierte ligesom omgivet af en Bark, der giorde mig følesløs for alle saavel behagelige som ubehagelige Indtryk.

Midt i dette bølgende Verdenshav, fuldt af stormende Lidenskaber og ulykkelige Begivenheder, vinkede mig det stille Kloster, som en Klippe i Søen, med sin rolige Hytte, sin vedergvægende lille Urtegaard. Benedictinernes kiølige Korsgange, deres fredelige, broderlige Samliv, deelt mellem Andagt og uskyldigt Haandarbeide, behagede mig fremfor alt. Og snart gik jeg ogsaa i Munkekappe, kronraget, da jeg først havde sat den hellige Jomfru og Jesusbarnet i Sølvkapellet

to Guldkroner paa Hovederne, hvori mine jordiske Diamanter blinkede, som Veemodsdug og Længselstaarer.

Arioſt ſaae jeg i lang Tid ei igien. Jeg holdt endnu af ham, men var altfor alvorlig ſtemt, til at finde Smag i hans ſandſeligletſindige Væſen.

Skulde jeg tykkes dig for ſtreng, min Læſer, for uvenlig mod en Mand, der kort i Forveien havde viiſt mig ſaa megen Godhed, da betænk, at noget af min Afſky for Tidens Uvæſen og min Huſtrus Handlemaade nødvendig ogſaa maatte træffe Arioſt. Thi hun havde virkelig handlet ganſke i hans Aand, dannet ſig efter hans Smag; og vort hele Eventyr vilde ſlet ikke have taget ſig ilde ud ſom en Epiſode i den raſende Roland.

Jeg havde været to Aar Munk, da vor Prior vilde ſende et ſikkert Bud til Mailand, for at afgiore en Ting af Vigtighed med en derværende Prælat. Da jeg nu gierne vilde giøre mig en dygtig Bevægelſe, (maaſkee ogſaa ubevidſt, af Lyſt til at ſee Verden lidt igien) bad jeg ham om at maatte foretage denne Reiſe.

Saa vandrede jeg da med Stav i Haand og Byldt paa Nakken, mageligt afſted, kom til Prælaten, udrettede mit Ærinde, og begav mig paa Hiemveien igien. — Dagene vare hede, Aftenerne ſvale, og jeg, ſom ikke var bange for Røvere (thi jeg havde lidet, de kunde ſtiæle) gik ubekymret Veien ved Lodi, der milevidt med ſine Pilegiærder ſtrækker ſig giennem lutter Enge, hvor de Urter groe, ſom krydre Kiernes Melk til Parmaſanoſten. Men her drive ogſaa Røverne deres Haandværk uhindret i den ſtørſte Eenſomhed, ſkiøndt ingen Skov er i Nærheden.

En Aften efter Solens Nedgang, da jeg gik ſaaledes fordybet i Tanker, hørte jeg pludſelig en Nattergal ſlaae nær mig. Mindet om den mærkværdige Aften, da Eleonora blev ranet bort fra min Side, vaagnede i min Siæl; jeg ſlog Øinene op, og undrede mig

næsten over, at jeg ingen Røvere saae i Træet, men kun den liden graa Sanger selv, der forskrækket over den Støi jeg giorde, flagrede ud af Hækken, satte sig længer borte igien og vedblev sin Sang.

Jeg fulgte Fuglen, da netop min Vei faldt der forbi. Neppe staaer jeg ligeover for nogle grønne Bakker, før jeg opdager et Legem liggende paa en Steile, og noget derfra, til Venstre, seer jeg en Stage med et Hoved, hvis lange blonde Haar flagrede langt hen i Luften, saa at jeg undertiden kunde see Stiernerne derigiennem, især Venus, der blinkede overordenlig deilig, just i sin Nedgang. Jeg stod ligeover for Dødningehovedet, og kunde ikke lade være at betragte det noie. Da stirrede Eleonora de Sylvas skionne Ansigt liliehvidt paa mig.

Jeg segnede til Jorden. En medlidende Bonde hialp mig op og bragte mig i sin Hytte. Af ham erfarede jeg, at Røverhøvdingen Domenico Morotto igaar var radbrækket, for flere Misgierningers Skyld. Hans Kone, eller Frille, havde man halshugget og mange Mennesker vare gangne ud, for at see Hovedet paa Stagen, fordi det var saa smukt, med den deilige, rigelige Haarfylde, der viftede langt hen for Vinden.

Dette var min sidste Vandring i Europa. I fem Aar kom jeg ikke udenfor Klosterets Mure; men i den Tid var mit Hierte atter blevet roligt og muntert. Jeg levede i venskabelig Forstaaelse med mine Ordensbrødre; efter Verdens Forfængelighed og Nydelser længtes jeg slet ikke. For Fruentimmer havde jeg, siden hin frygtelige Tildragelse, faaet en Skræk, og jeg befandt mig slet ikke vel i deres Nærhed. Jeg var altsaa ikke i mindste Maade misfornøiet med min Stand; og hvad der giorde mange Andre ulykkelige, giorde mig saa

lykkelig som jeg kunde blive det i denne Verden. Det eneste, jeg længtes efter, var en større, høitideligere Natur. Klosterhaugen var mig for liden, jeg misundte Oldtidens Eneboere, som havde levet i store Skove og Ørkner, og jeg havde selv Lyst til at leve saaledes.

Dette Ønske fik alt meer og mere Magt i mit Hierte, og Klostermurene indklemte mig daglig meer. Hvor stor var derfor min Glæde, da Prioren en Middag kom ind i Refectoriet og fortalte os: Paven havde udgivet et Manifest, at det var fromme Munke, som følte Kald dertil, uformeent at drage til Indien, for der at bygge Klostere i de nysopdagede Lande, Mexico og Peru, at omvende Hedninger og prædike Evangelium.

Neppe hørte jeg dette, før der vaagnede et Mod i mig, som jeg ikke havde tiltroet mig selv, og jeg satte alle Hiul i Bevægelse, for at blive Stifter af et saadant Selskab. Jeg besøgte endnu engang Ariost, der efter hin Begivenhed var bleven Stadtholder i Garfagnana, jeg besøgte Hertugen og hans mig ellers modbydelige Hustru Lucretia. Ariost giorde atter alt hvad han kunde for mig, og jeg bebreidede mig selv, at jeg før for strengt og uvenligt havde bedømt denne gode Mand, der rigtignok var ældet af en ganske anden Deig end jeg.

Snart havde jeg opnaaet mit Ønske ved mine Venners Indflydelse, og Paven indsatte mig til Prior over de Munke, der vilde seile med mig til de mexikanske Skove. Vi indskibede os i Livorno. Reisen var først lykkelig; men Skipperens Uduelighed bragte os paa gale Veie, og Stormen sønderslog vort Skib paa denne Klippe, hvor jeg reddede Livet, i Selskab med otte Brødre.

Hvorledes vi have tilbragt vore Dage her i mange Aar, udhugget os Celler i denne fortræffelige Sandsteenshøi, og fortsat vort forrige Munkelevnet, frit og

uindskrænket, i dette deilige Paradis, med Bønner og Takkesang, efter katholsk Ritus og vor Ordens strenge Observants; hvorlunde jeg har begravet mine trofaste Staldbrødre, den ene efter den anden, indtil jeg, som hundredaarig Gubbe sidder ganske ene her paa denne Ø; det, fremmede Ven! vil du finde nøiagtigen opskrevet i mine Dagbøger, der ligge vel forvarede i min Steenstol, blandt mange andre Optegnelser, som kunne være dig nyttige, hvis du, som jeg, maae opholde dig her alene i flere Aar, uden menneskeligt Selskab.

Saa vil jeg da nu sige dig Farvel, og af Hiertet ønske, at om du end tilforn har været ulykkelig, den himmelske Fader vil giøre dig ligesaa lykkelig, som mig paa mine gamle Dage. Dertil hielpe dig hans Søn Jesus Christus Vorherre, den Helligaand, den hellige Jomfru, og alle andre hellige Mænd og Martyrer; blandt hvilke jeg fornemmelig anraaber Sanct Hubertus, min og alle Skovbrødres Skytspatron. Amen!

Longangen og Stiernetaarnet.

I Don Cyrillos Efterladenskab fandt vi næsten alt hvad der kunde være os til Nytte i vor nærværende Forfatning; og hvad der var meer end Guld, Sølv, Juveler, Perler (hvilke Skatte vi slet ikke kunde bruge), vi fandt endeel italienske, spanske og latinske Bøger. Mange Skrifter laae uindbundne sammensnørede i Pakker, formodenlig reddede fra Skibbrud, og aldrig endnu læste af de fromme Brødre. I en tør Fieldkløft var der proppet meget søslaaet Papir. Det var lutter engelske Sager, for det meste gamle Aviser, der dog glædede Concordia meget, fordi de satte hende ligesom tilbage i hendes Fædreland.

Medens jeg nu graver der, finder jeg to Stykker af Shakespeare: Stormen og Kiøbmanden i Venedig. Hvor glade vi bleve herover, kan jeg ikke beskrive Eder.

Jeg bad Concordia læse Stormen med mig, der, som hun sagde, havde megen Lighed med vor egen Tilstand. Det vil jeg vel giøre stykkeviis, svarede hun; men I forstaaer alt engelsk nok, for at kunne læse en heeldeel selv. Al Poesie er ikke skrevet for Fruentimmer; i det mindste er det ikke skikket til, at en Qvinde læser det høit for en Mand. Der forekomme mange Skiældsord, Eder, Udtryk og Beskrivelser i Stormen, som vare nødvendige, for at skildre Søfolkene og Vantrevningen Caliban med de rette Farver, men som vilde tage sig ilde ud i min Mund.

Jeg læste nu Stormen, snart alene, snart med Concordia, og glædte mig over særdeles meget deri, især over Caliban.

Lemelie, der i den senere Tid var falden paa at give sig mere af med mig, (hvoraf jeg strax formodede en ond Hensigt), vilde ogsaa høre noget af disse Stykker. Han bedømte, som sædvanlig, alting skiævt, og fandt at Caliban havde overmaade megen Lighed med vor sorte Minga. Det Sted i Stormen, hvor Utyfket forhaaner Prosper og bander ham, behagede især Lemelie, og han slog en forfærdelig Skoggerlatter op. — Han henledte Samtalen paa Concordia og sagde: De Qvindfolk ere nogle Taabenakker, men man maa rette sig efter deres Luner, naar man vil vinde dem. Mig kan hun nu eengang, — Gud veed hvorfor — ikke lide, og til Kiærlighed tvinger man ingen; men hvorfor I er saa undseelig, Herr Albert, og ikke bedre forstaaer at nytte Leiligheden, begriber jeg ikke. Thi det er jo klart, at Fru van Leuven er forelsket i Eder. Da I blev borte den ene Nat, og vi troede Jer omkommet,

græd hun næsten sine Øine ud, skrev Vers og rev dem i Stykker igien. Naar I er tilstede seer hun kun paa Eder. Og det kiender jeg nok, naar Fruentimmerne ville læse med Mandfolkene, og blive rørte, i Compagnie med dem, over smukke Bøger. Saa har Fisken alt bidt paa Krogen, og I behøver kun at giøre et Ryk, saa sprætter den i Bøtten. Og hvad er det saa meer? Jeg lover Eder ikke at blive skinsyg; og den gode phlegmatiske Hollænder bliver det endnu mindre.

Jeg taug et Øieblik, derpaa svarede jeg: Viig bort fra mig, Satan! — forlod Fristeren og hørte hans Haanlatter lyde efter mig.

Van Leuven havde endnu giort større Bytte, end Concordia og jeg i Don Cyrillos Bibliothek. Skiøn Literatur var der kun lidet af, derimod lod det til, at de gode Munke have lagt dem meget efter Mathematik, Physik, Astronomie og Mekanik; disse vare just min Vens Yndlingsvidenskaber. I Gubbens Dagbøger fandt han optegnet, hvorledes man let om Sommeren, naar Floden var lav, kunde giøre en Dæmning, og gaae mageligt ned til Stranden giennem det udtørrede Bjergsvælg. — Dette Arbeid, hvormed Lemelie og jeg hialp ham, fik vi snart istand. Vi fandt det gamle Steenbolværk endnu ubeskadiget, og behøvede blot at tømre en Træsluse, saa kunde vi standse Floden i sit Løb.

Da vi havde tændt et Par Fyrrespaaner, som Fakler, tiltraadte vi Mænd (det vil sige, van Leuven og jeg) vor Vandring; thi Lemelie vilde atter ikke ned i Hullet, men blev, som en skiøn Hest, oppe paa Grenningen.

Hvilken Fornøielse for os, at gaae mageligt ned paa det fine, tørre Sand; efter kort Tids Forløb, at træde ud af den mørke Gang, og see det uendelige lyse Hav, med sine lystige Bølger for vore Øine, medens Søfuglenes Skrig hilste os og indbød os til at hvile ud

i de Grotter, hvor vi havde boet de første Dage efter Skibbruddet. — En Reise, der ellers varede flere Dage, og som maatte gjøres med største Anstrengelse og Livsfare, fuldendte man mageligt paa denne Maade i en Times Tid.

En Glæde, som vi i vor nærværende Forfatning slet ikke havde giort Regning paa: Gienshynets Glæde, opfyldte vore Hierter. Vi opsøgte alle de Klippeblokke, der i de første Dage medens vi levede her, havde tient os til Stole og Borde. De Huler, hvori vi havde sovet, forekom os som Hiemmets Arne. Sandbanken, hvorpaa vi først vare strandede, smilte os i Solskinnet sneehvid imøde.

Ude i Bølgerne sad en stor Fugl paa noget Sort og skreg uophørlig, som om den vilde gjøre os opmærksom derpaa. Da den fløi bort, opdagede vi Mads Hansens Anker, endnu lodret plantet i Sandet. Skulde da vort Haab ikke staae opreist?

Dagen efter bragte vi Concordia og Minga ned med, og da havde vi gierne undværet Lemelie, men han vilde endelig følge med. — Concordia glædte sig som et Barn og græd, da hun opdagede Skaarene af en Skaal, hvoraf jeg engang havde givet hende at drikke. — Lemelie var ogsaa vel tilfreds med denne Opdagelse. Nu, meente han, kunde man dog haabe, at blive seet og reddet af et forbiseilende Skib; oppe paa Klippen havde vi kunnet staae forgieves til Dommedag og viste med vore Tørklæder. Han sagde: naar vi vare oppe paa Den igien, vilde han samvittighedsfuldt dele de fundne Skatte, saa at hver fik sin Part. Thi hvad der nu forekom os Unyttigt, vilde blive os af største Vigtighed, saasnart et Skib lod sig see. Egenlig, sagde han, burde vi tre Mænd, der have fundet Skatten, gaae i lige Arv; men han paastod dog, at den skiønne Concordia ogsaa skulde have sin Søsterlod;

om den sorte Minga kunde, som om en Livegen, naturligviis Talen ikke være. — Minga maalte ham med et foragteligt Blik og sagde: I Mingas Fædreland finder man Guld som Sand; Minga har lært at foragte Guld som Sand.

Fra den Dag af giorde vi tidt behagelige Valfarter herned, og Forskiellighed af den varme blomstrende Natur paa Øen, og den vilde Høitidelighed nede ved Havets Basaltpiller, forekom Concordia saa forunderlig, som om hun ved Trolddom pludselig var bragt fra en engelsk Have i Sommersetshire til de skotske Høilande.

Van Leuven havde giort en anden ham høist behagelig Opdagelse. I Don Cyrillos Skrifter var givet ham Anviisning til et astronomisk Taarn paa Fieldet. Den lille Steentrappe, som førte did op, var snart funden; vi stege uden Vanskelighed til den høieste Biergtinde, og her opdagede vi et firkantet Kammer, hugget i Klippen, med Vindueshuller til alle fire Verdenshiørner. Rigtignok blæste det stærkt her, men det var der Hielp for, naar man satte Vinduesskodder i Hullerne.

Nu havde vi nok at bestille med at bringe dette astronomiske Taarn istand. Neden under, i den lille Stue, kunde Observator sove, naar han vilde. Omkring Taarnet, som bestod af den naturlige Klippe, gik en smal Gang med et lavt muret Bolværk. Herfra havde man den videste Udsigt, og kunde staae i Læ for Vinden, men maatte vel vogte sig for ei at falde ned.

Vi beundrede et Arbeide, hvorpaa en halv Snees Mennesker, maaskee i et halvhundrede Aars Tid, havde anvendt deres daglige Flid. Hvor lykkelig er jeg, at jeg har reddet min Kikkert, raabte den gode van Leuven. Hvad gavnede mig ellers alle disse skionne Tilberedelser?

Jeg tilbragte mange Timer med ham deroppe, og skiøndt det aldrig faldt mig ind for Alvor at stu-

dere Astronomie, fornøiede det mig dog meget at betragte Solens bevægelige Pletter, Maanebiergene, Jupiters Belter, den kobberrøde Mars, den lyſtblomſtrende Venus, Saturns Tryllering, Melkeveien, der oploſer ſig i utallige Stierner, og endelig den uhyre Høitidelighed i de blege, neppe ſynlige Taagepletter.

Naar man betragter alt dette, Albert! ſagde van Leuven, hvad bliver der da af vor Jord, af vort ephemeriſke Menneſkeliv? Et Støvgran i det umaalelige Rum! Ei engang en Sekund af Evigheden.

Derſom jeg ſkulde være vred paa Astronomien for noget, ſvarede jeg, ſaa var det, fordi den, med ſamt ſin Høihed, har forvænt ſaamange, forreſten særdeles fornuftige Mennesker. Thi det gaaer Jer Astronomer, ſom andre fattige Folk, der i kort Tid leve i fornemt Selſkab, og naar de komme hiem, ſkamme ſig over deres Armod, og ville neppe kiendes meer ved deres gamle Kammerater. — Hvis Livsforagten er en nødvendig Følge af Verdensbeundringen, ſaa holder jeg med Tycho Brahe, med Joſva og med Bibelen, imod Copernicus og Galilei; ja Homers Malmhimmelhvælving og hans Guder paa Biergtoppen ere mig endogſaa kiærere. — Den ſkionne Vildfarelſe maa vige for den høie Sandhed, ſagde van Leuven. — Hvad der er Skiønt, raabte jeg, er ingen Vildfarelſe; det Skiønne og det Høie vige ikke hinanden, de harmonere ſom Søſtre af forſkiellig Karakteer; det er kun Menneſkenes Foreſtillinger, der ſaa ſielden kunne forene de evige Sandheder og Skiønheder i eet Hoved.

Kun Forfængelighed og Egenkiærlighed, ſagde van Leuven, hindre os i, ganſke at hengive os til Uendelighedens ſtore Idee. For at redde vor ſtakkels Perſonlighed, gyſe vi tilbage for Storheden, og nøies heller med

en Solskiærm, overmalet med phantastiske Gioglebilleder, end vi med Kiækhed kaste os i Evighedens aabne Arme.

Og hvor ville vi da hen, min kiære Carl Frands? spurgte jeg. Skaberens Almagt viser sig i det Smaa, som i det Store. Den der kan danne en Rose og en Viol, kan danne Orion og Melkeveien. Qvantiteten er relativ, over et Stort kan jeg sætte et Større, og saaledes fort, til jeg taber Forstanden; — Men Qvaliteten giver enhver Ting sin eiendommelige Værdie: her gior Udvidelse eller Indskrænkning i Rummet intet til Sagen. Vi beundre Børnene just fordi de ere smaae; det Plumpe og det Dumme have Digterne altid tænkt sig i Kæmpeskikkelse. Hvis en Mide havde Fornuft, kunde handle frit og handlede skiønt, jeg vilde beundre den meer, end en Siriuskugle, uden Aand og Hierte. Thi hin var da kun en mekanisk bevægelig Klump, men her elskede jeg en udødelig Siæl.

Det er sandt! sagde den ædle Nederlænder, det lærer alt Religionen os. Men ogsaa deri stemmer Religionen overeens med Astronomien, at den hæver Mennesket til høitidelige Tanker, lærer ham at foragte det Jordiske og længes efter det Himmelske.

En dyb, veemodig, himmelsk Længsel, svarede jeg, er nedlagt af Gud i hvert følende Bryst, for at styrke og trøste os i Ulykke, Sygdom og Modgang, men ei for at svække og forstyrre vort lykkelige Liv. Og hvorfor, kiære Carl Frands, stirrer dit trofaste Die saa længselsfuldt hen i det Blaa, da du dog har en Himmel paa Jorden?

Ak, det er sandt, svarede den gode Mand, du har Ret, Albert, og jeg skammer mig over min underlige Melankoli; men jeg er nu eengang et tungsindigt Menneske. Vel føler jeg mig særdeles lykkelig, ved at eie min Concordia; men den onde Lemelie ængster mig.

Han sniger sig om os, som Slangen i Paradis, og vil vist ikke hvile, før —. Han taug.

Det lykkedes mig at opmuntre min Ven. Det morede ham, at jeg i Wittenberg havde lært at kiende Stiernerne lidet; han lod mig see i sin Tubus og viste mig de skjønne Stiernebilleder, som man ikke kan see i Europa.

Som han saaledes staaer med sin Kikkert, raaber han pludselig: Ved Gud, der er en Komet! — Jeg seer ogsaa i Røret, og opdager langt borte et saadant mat Taagelys, med blegt Svæv, der, som uventet hemmelighedsfuld Giæst, nærmer sig det øvrige lystige Selskab.

Jeg kunde ikke see Kometen uden Gysen. Maaskee, sagde jeg halvt i Spøg, støder denne lige paa vor Jord, og styrter den i Afgrunden. — Troer du ikke ogsaa, spurgte min stille Ven, med et godmodigt Smil, at en saadan Komet bringer Ulykker og Tvedragt over Jorden? — Jeg troer det ikke, svarede jeg; men ganske umuligt var det dog ikke. Et stort nært Himmellegem har Indflydelse paa vor Luft, vor Jord, med Ebbe og Flod; Luften virker atter paa Menneskets Legem, Legemet paa Siælen. Vel muligt, at en saadan almindelig Forstemthed kunde opstaae i det Store, som saa tidt i det Smaa. Naar man først er forstemt og vranten, bliver man let uenig, og Uenighed volder Tvedragt.

Phantasien, sagde min Ven, udtømmer sig i Hypotheser, hvor Forstanden ikke længer rækker hen. Du vilde opmuntre mig, Albert, vise mig det Ubyre fra en yndig Side, og nu forekommer dig selv et uskyldigt Himmellys som et Ubyre!

Kometen.

Vor Astronom havde alle Nætter fuldt op at tage vare paa Taarnet, med Jagttagelser og Beregninger. Concordia kunde ikke lide denne Nattevaagen; thi van Leuven var ikke af nogen stærk Constitution, saae bleg ud og befandt sig ikke vel. Men hendes Forhold til ham var, som Datteren til Faderens, og hun modsagde ham aldrig, fordi hun havde en uindskrænket Tillid til ham; og hvad der fornøiede ham, vovede hun ikke at indvende noget imod, af Frygt for at forstyrre hans Glæde.

Da Kometen var kommen os saa nær, som den kunde, opvakte dette store Himmelblus en gyselig Beundring i os, naar den stod saaledes skraa paa Himlen og strakte sit Riis over vor lille, menneskekomme Øe. Dog giorde Omgivning af Skov og Bakker dernede Synet mindre frygteligt; men da van Leuven indbød os til at besøge sig paa Klippen, og vi der saae dette Taagebillede i sin gyselige Eensomhed paa Firmamentet, da reiste sig Haarene paa vore Hoveder. Thi som en mat Lampe i Evighedens mørke Gravhvælving, hang den der, ligesom skiødesløst fæstet paa et Søm, saa man hvert Øieblik maatte frygte for, den skulde falde ned; medens de andre Stierner vare traadte tilbage i Baggrunden, for ei at forstyrre det selsomme Natteshn. Og nedenunder susede Blyhavet en Dødningedands, eller et Chor, som om alle de, siden Syndfloden, Druknede lode sig høre, og stak de blege Hoveder frem, for at see Liigblusset paa Himlen.

En drømmevandrende Lady Macbeth i det Store, sagde Concordia. — Minga var ogsaa med, og saae i Kikkerten. Hun lod den forskrækket falde, holdt Hænderne for Øinene og raabte: Hu, hu! græsseligt! Den

Halshugnes Hoved; Donna Eleonoras Hoved, sprunget fra Stage, svævede høit oppe i Luften, dødblegt, de lysegule Haar flagrende for Vinden. Man seer tydeligt Stiernerne derigiennem.

Nu I galne phantastiske Mennesker, sagde van Leuven, idet han ængstelig greb efter sin Kikkert, men tog den rolig op igien, da han mærkede, den ikke var kommen tilskade; nu synes mig der kunde være digtet og drømt nok om min Komet; lader mig nu have Ro til mine Beregninger! — Vil du da igien ikke gaae tilsengs i Nat, kiære Ven? spurgte Concordia. — Dernede i den lille Klippestue hviler jeg ret godt, naar jeg er færdig her, sagde han.

Disse bethydningsfulde Ord vare de sidste, vi hørte af hans Mund. — Da jeg gik hiem med Concordia, (thi Minga var løbet i Forveien) talede vi kun om ham, og Concordia kunde ikke ophøre at rose hans Elskværdighed. — I troer ikke, Albert, sagde hun, hvilken Magt denne herlige Mand vandt over mit Hierte, strax førstegang, da han besøgte os i min Faders Huus. Man siger, Shakespeare har tegnet alle menneskelige Karakterer; men ikke denne! Og det var vel heller ikke muligt; thi hvad der skal være dramatisk, maa giøre sig gieldende, maa vise Egenheder; og min Carl Frands, skiøndt en Mand der overalt erhvervede sig Agtelse og Ærbødighed, udmærker sig især ved christelige Dyder, der dog ere de bedste, skiøndt negative. De fleste udmærkede Mennesker ere heller høimodige, end retfærdige, dele heller en Nydelse med Andre, end nægte sig een selv; tale bedre, end de høre efter, tænke selv lettere, end de sætte sig ind i Andres Tankegang. Saaledes er ikke han! Naar han taler med en Ven, med sin Kone, er han lutter Øre og Opmærksomhed, lutter Hukommelse. De fineste Træk undgaae ikke hans fine Følelse. Alting var han istand

til at opoffre for en Ven. Den største Anstrengelse, det ubehageligste Arbeide kunde han finde sig i, for at tiene ham. I synes, han er ikke poetisk nok, og jeg tilstaaer, hans Væsen har ved andre Beskiæftigelser faaet en anden Retning. Han læser ikke selv gierne Digterværker, fordi Videnskaberne tage ham den meste Tid; men paa anden Haand faaer han dog alting at vide. Og hvad siger I dertil? Vort meste Samliv bestaaer i, at jeg fortæller ham de Digterværker, jeg har læst. Vistnok miste de i min Mund meget af deres Liv og Friskhed, men det erstatter igien den Kiærlighed, han har for mig; og derfor føler jeg dybt, det er min Pligt, at være dette herlige Hierte hengiven med Liv og Siæl.

Med disse Ord trak hun sagte sin Arm ud af min og lagde den deilige Haand, som jeg havde vovet at trykke, paa sit Bryst. — Jeg stirrede ned til Jorden, og en Mismodighedstaare trillede ned fra mit Øie, fordi hun, ved at trække sig saa ivrig tilbage, havde giort mig en Slags Bebreidelse. — Sandelig, raabte jeg, Eders Ægteherre er ædel og god; jeg elsker ham, og vil ikke berøve ham et Gran af sin Fortieneste, der med Rette henrykker Eder. Men hvad Forsagelsen, hvad Opoffrelsen angaaer; — jeg troer gierne, at han for en Vens Skyld kunde nægte sig meget; det vilde vist ikke falde hans stille milde Karakteer vanskeligt; men det behøver han ikke. Han er rolig i Besiddelsen af det høieste Gode! — Tænk Eder derimod en Aand fuld af Ild, et Hierte fuldt af Kiærlighed, en Siæl fuld af Trang til at meddele sig, der smægter efter Forening; — og som dog maa savne, dog fornægte sig, dog tie; og gierne giør det, fordi Dyd, Pligt, Venskab byde det. Ved den evige Gud, et saadant Hierte fortiener heller ikke at behandles med Haardhed og Mistillid.

O min kiære Albert, raabte hun bedrøvet, har jeg fornærmet Eder? Er I vred paa mig? — I trækker Eders Arm ud af min, sagde jeg med Taarer, har jeg fortient denne Engstelighed, denne Kulde, dette stumme Mishag? — Nei ved Gud ikke, raabte hun, og rakte mig sin Haand, som jeg bedækkede med Kys. — Evigt Venskab! Reent uskyldigt Venskab til Døden, raabte hun. Jeg trykkede hende til mit Bryst, mine Læber brændte paa hendes. Da stødte hun mig vildt-forfærdet tilbage. — For Guds Skyld, raabte hun, Uhyret! seer I ikke Uhyret, som lurer paa os? Maanen har forvandlet sig til et truende Spøgelse, fordi —. Hun taug.

Jeg saae op giennem Grenene. Kometen stod just nu tæt ved Maanen. De havde mødt hinanden, vare ligesom smeltede sammen, og Kometens lange Riis strakte sig underligt ud fra Maanens underste Rand. For-skrækkede og forstemte skiltes vi ad.

Lemelie havde været syg i disse Dage, og laa tilsengs. En stor Angst og Uro martrede ham; han kunde ikke udstaae Kometen, kaldte den et Diævlefiæs, og blev i sin Hule, hvor Minga bragte ham Maden.

Næste Morgen, da Concordia og jeg samledes ved Frokosten, forundredes vi over Minga; thi hun var ganske forstyrret: Haarene hang hende uordenligt ned om Skuldrene, hun var askegraa i Ansigtet og vilde ikke tale et Ord. Naar vi sagde noget til hende, rystede hun fortvivlet paa Hovedet og pegede til Le-melies Hule. — Er han død? spurgte jeg. — Hun foer skiælvende sammen, stirrede paa mig med stive Øine og nikkede.

Jeg ilede hen i Lemelies Hule, han laae iiskold og skiælvede under Dynen; de matte Øine brændte med Feberhede, jeg hørte ham uthydeligt mumle nogle Bønner, han prøvede forgiæves at folde Hænderne,

Skummet stod ham for Munden. Denne Paroxysmus maatte allerede have varet længe; idet jeg traadte ind, kom han noget til sig selv igien, dreiede ængsteligt Øinene hen efter mig, rakte mig den iiskolde Haand og sagde: Ak, kiære Herr Albert, er I der? Jeg har havt en forfærdelig Nat, atter været paa Bredden af Afgrunden. Giv mig noget Palmesaft! — Da han havde drukket, spurgte han urolig: Hvor er den gode Minga? Hun har vaaget hele Natten over mig, den trofaste Siæl. Jeg har maaskee giort hende vanvittig med min vilde Snak; for I veed nok, naar jeg er syg, taler jeg altid om Diævelen og Helvede. Da hun nu er sort, har jeg maaskee i Vildelsen taget hende for den skinbarlige Satan selv, og klemt hende noget vel haardt om Halsen, for at forsvare mig. Men det har ingen Nød, haaber jeg. Hvorledes befinder den kiære Concordia sig, og den gode Herr van Leuven? Vil denne ædle Velynder ikke ogsaa giøre mig den Ære at besøge mig?

Van Leuven, svarede jeg, er ikke kommen hiem inat, han sover paa Stiernetaarnet. — Ak det er sandt, svarede Lemelie: nede i den lille Klippestue. Hans Aand svæver over Stiernerne, han gider intet mere have med os Jordorme at bestille. Jeg drømte inat, at jeg forærede ham en Kikkert, hvori han endnu langt bedre kunde see Melkeveien og Kometen. Skinner det Afskum endnu? — Det er høilys Dag, Herr Lemelie, svarede jeg, Kometen er forsvunden for Solens Lys. — Nu det var vel, sukkede den Syge, Solen maa heller ikke see slig en Rædsel. Jeg vil heller ikke see den, og haaber den besøger os ikke oftere.

Vi ventede hvert Øieblik at van Leuven skulde komme hiem, men han kom ikke. Nu begyndte vi at blive bange. Jeg løb op ad Klippen, og Concordia vilde endelig med. Hendes Ængstelse tiltog med hvert

Skridt, og hun søgte at trøste sig selv med alle mulige Sandsynligheder.

Han har siddet der saa længe, sagde hun, til Trætheden tilsidst har overvældet ham, og saa har han forsovet sig. Ikke sandt? Og saa gad han ikke gaae hiem i Middagsheden. Ikke sandt, kiære Albert? — Saaledes er det vist! sukkede jeg.

Vi nærmede os den lille Steentrappe. — Hører I ikke hvor mit Hierte banker? spurgte hun, og stirrede vildt paa mig; mig tykkes man kan høre det slaae. Ræk mig Eders Haand, ellers falder jeg. Hun løb saa stærkt, at jeg selv var bange for, hun skulde styrte ned. Jeg bad hende, ikke skynde sig saa meget. — Ak I har Ret, stønnede hun, lad os tøve og hvile paa denne Bænk, saa kunne vi dog haabe nogle Øieblik endnu, om ogsaa det Værste skulde være hændt. Man siger, Vished er bedre end Uvished; det er ikke altid sandt! thi —. Hun holdt inde, og sagde idet hun ængstelig lagde Haanden paa sit Hierte: Jeg vilde saa gierne drikke lidt koldt Vand. — Jeg skal strax hente det, sagde jeg. — Nei, nei, raabte hun atter urolig, kun hurtig afsted derop! Carl Frands! min kiære Carl Frands, er du deroppe? saa svar mig med et eneste dyrebart, uskatterligt Ord, at jeg hurtig kan finde dig.

Der herskede en Dødsstilhed. Hun styrtede derop, løb forbi det lille Sovekammer og traadte i Stiernetaarnet. — Der er han, raabte hun glad, han er her endnu, vi have ængstet os uden Grund. — Her? spurgte jeg nedslaaet, jeg seer Ingen. — Hans Hat, jublede hun, hænger paa Sømmet. Og der ligge endnu Papirerne fulde af Beregninger, Buer og Kometer. Ak, see engang! Han har skrevet Concordia paa Randen af sit Manuscript, og tegnet en lille Blomsterkrands deromkring. Han tænker dog altid paa mig, selv under de alvorligste Forretninger. Og Albert Julius staaer

ogsaa der. Og nede i Krogen, langt nede, staaer Lemelie ganske smaat, med rødt Blæk. — Lad os nu gaae ned i Sovekammeret og vække Syvsoveren.

Hun ilede derned. Men Løibænken var tom, og det lod slet ikke til, der havde været nogen inat. — Han maa være gaaet ud paa Bolværket for at tage frisk Luft, raabte hun. Der har man fri Udsigt over hele den skiønne Egn, der finde vi ham vist. Jeg anede det Værste og fulgte Concordia i Hælene, kun betænkt paa at redde hende selv. — Det kunde behøves. Hun stirrede ned, tumlede paa Randen af Afgrunden, udstødte et vildt Skrig; og var jeg ikke sprunget hende til Hielp, var hun styrtet i Dybet.

Hun laa i mine Arme som død. Jeg bar hende hen i det lille Sovekammer, lagde hende paa Løibænken, skyndte mig op igien, stirrede ogsaa ned til Stranden, og var selv nær ved at tumle omkuld, thi jeg opdagede min dyrebare Vens Liig dybt nede, jammerlig sønderslagen paa Klippen.

Jordefærd og Fødselsfest.

Hvordan beskriver jeg vor uhyre Smerte? De voldsomste Følelser og Lidenskaber, der bespænde det menneskelige Bryst, give sig kun Luft i usammenhængende Toner, afbrudte Ord. Concordia og jeg løbe ned til Stranden, giennem den underjordiske Gang, og fandt vor salig Vens døde Legem paa Sandet, rødfarvet af hans eget uskyldige Blod. Hovedet var knust; han kunde ingen pinlig Død have lidt. Kikkerten holdt han endnu fast i den kolde Haand, og — af de skrøbelige Glas var intet sønderbrudt! Jeg eier endnu denne

Kikkert, og har ofte i den skuet op til Himlen, hvor min Ven venter mig, og hvor jeg snart skal see ham igien.

Jeg lod Concordia blive tilbage ved Liget, og hentede Minga. Lemelie var sygere end nogentid og Feberen rystede ham saa stærkt, at jeg ikke nænte at sige ham den Ulykke, der var hændt, for ei at forværre hans Tilstand.

Minga forfærdedes ikke, da jeg bragte hende det bedrøvelige Budskab, men græd meget og rystede fortvivlet paa Hovedet. Hun kunde endnu ikke tale, men kun give en hæs Lyd fra sig, hendes Hals var meget svullen. Hun havde selv hængt Igler paa den, og kogt nogle Blade hvormed hun gurglede sig. — Skulle vi ogsaa endnu miste denne tro Siæl? tænkte jeg. Har Nidingen ovenikiøbet qvalt hende? Ak, nu kan ingen Ulykke mere overraske os, det Uhyreste er skeet.

Dernede fandt vi den trofaste Hustru henstrakt ved Liget. — Jeg har fattet mig, sagde hun med milde Taarer. Den friske Søvind har vistet min vilde Fortvivlelse hen over Bølgerne, den skal ikke forstyrre den Saliges Slummer. Mine Suk skulle kun omvifte ham, som smaae bedrøvede Alfer. Som en Christen har han levet, som en Christen er han død. Da han tog Afsked med mig igaar, hørte jeg ham, paa Veien til Stiernetaarnet, synge dette Vers saa rørende, saa skiønt:

Tog du mig i din Haand, o Fader!
Da vil de Kiære, jeg forlader,
Om Sorgen end dem bøier ned,
Snart trøstes ved min Salighed.

Det var hans Svanesang, Spaadommen om hans Skiæbne. Ak Albert! see hvor min Forlovelsesring endnu blinker paa hans Finger. Det betyder, at han

var mig tro til Døden. Ja jeg veed det, han var aldeles ganske min. Ingen phantastisk Indbildning, ingen fremmed Tillokkelse, ingen sværmersk Følelse kunde drage hans Hierte et Øieblik fra hans Concordia. Og stræbte end hans Aand ofte ud fra dette Timelige efter Evigheden, saa viste dog hans Kiærlighed ham Evighedens Engel i Concordias Skikkelse, det veed jeg. Og derfor fortiener heller ikke min Ring, som jeg her trækker af hans kolde Finger, at følge ham i Graven, ikke at jeg sætter den ved Siden af hans. Den skal sidde paa min venstre Pegefinger, erindre mig om hans Troskab, og altid være mig en stille Bebreidelse. — Og Gud veed dog, at han var mig inderlig kiær. Jeg har aldrig ophort at elske ham, og har fra dette Øieblik af ingen glad Time meer i mit Liv. Men min kiære Carl Frands, jeg vil tvinge mig, tvinge mig af Pligt. Smerten skal ikke knuse mig; thi jeg besidder et levende Pant af dig under mit blødende Hierte, som jeg maa skaane. Du skal atter leve for mig i dit Barn; jeg skal gienkiende dine ædle godmodige Træk i' den lille Skabnings Ansigt, jeg skal daglig fortælle den om sin salig Fader, som nu er i Himlen, hvor Solen skinner, hvor Stiernerne blinke, og hvorhen hans jordiske Øie skuede saa længselsfuldt. Ak, min elskede Ven! hvorfor skulde du dog ikke nyde Faderglæden, du som var saa ganske skabt til at være Fader?

En rigelig Taareflod badede den Lidendes deilige Ansigt. Hun kysede sin døde Ægtefælles Mund og Haand. Derpaa reiste hun sig op igien og sagde: Nu og aldrig meer. Mine Venner! begraver dette Legeme, jeg vil ikke see det oftere. — Derpaa forlod hun den Døde med langsomme Skridt, hyllet i sit Klædebond. Ved Indgangen til det underjordiske Svælg vendte hun sig endnu engang om, kysede paa Fingeren ad Liget, slog sine Øine mod Himlen og forsvandt i Mørket.

Jeg sad længe paa Klippeblokken og stirrede paa min salig Ven, medens Minga vaskede hans Ansigt og Hænder, og hentede Blomster fra Vandfaldets Rand, for at smykke Liget dermed. Hun talede ikke et Ord, men græd tidt, kysfede ham paa Haanden hvert Øieblik, og stirrede op mod Skyerne som for at see hans Aand.

Minga, sagde jeg, see engang alle de aabne Haller i Klippeklofterne, som vende ud mod Havet! I en saadan Hule ville vi henlægge vor salig Ven, og tilmure Indgangen, for Sofugle og Sælhunde. Saa har han her et ligesaa smukt Begravelseskapel, som han kunde faaet i Antwerpens Domkirke, hvis han der slumrede bag det sorte Gitter hos sine Forfædre. Ærkefædrene holdt ogsaa meget af slige Gravhuler. Abraham kiobte sig en til sin Sara i Hebron, og Joseph af Arimathia lod ligeledes Jesu Legem nedlægge i en saadan luftig Hule. Den salig van Leuven skal hvile ligesaa, og vi ville tidt gaae ned og besøge hans Grav.

Minga trykkede min Hannd, vi tilbragte hele Dagen med at faae Gravstedet færdigt. Just som jeg vilde tilmure det sidste Hul, steg Maanen op af Havet og kastede venlig sin Straale ind paa Liget, og paa Haabets Anker derude i Bølgerne, der hændelsesviis stod lige over for Gravhulen. Jeg udøvede alle Præstens Forretninger; jeg sang Liigpsalmen: Jesus du mit Haab, min Trøst; kastede paa Liget tre Skuffer sort frisk Jord, som jeg havde taget med oppe fra Øen; thi her var ikke andet end Sand, og sagde: Af Jord est du kommen, til Jord skal du blive, af Jorden skal du igien opstaae; hvortil den gode Minga med hæs Røst, saagodt som hun kunde, istemte sit Amen.

Da Concordia, hensiunken i sin Smerte, imod Sædvane kom alene hiem, uden Minga, fordi hun troede,

Lemelie var syg og sengeliggende, fandt hun ham siddende ganske oprømt udenfor Hulen, røgende sin Pibe. — Trøst Eder, Madame, sagde han, vi skulle alle den Vei, tidlig eller sildig. Den som stedse vilde sørge over Andres Ulykke, fik ikke en glad Time i sit Liv; thi der forgaaer ikke et Øieblik, hvori ei et Menneske døer eller bliver begravet. Men hvert Øieblik fødes, døbes og ægtevies der ogsaa flere Mennesker; og saa maa det Ene bøde paa det Andet. Villien formaaer meget over Følelsen, sige jo Philosopherne, og derfor har jeg nu ogsaa slaaet alle sørgmodige Griller i Glemmebogen, og vil ikke længer være syg. Jeg røger min Pibe, tømmer mit Glas og befinder mig bedre. Saadan vil det ogsaa gaae Eder, naar Lidenskaben har udraset. Thi hvad er Kummer og Sorg? Kun en Feber, der ryster Legemet en tidlang meer end sædvanlig.

Concordia værdigede ham intet Svar, men gik hen i Løvhytten, hvor vi traf hende. Jeg havde mærket at den tro Sorte meget urolig havde skyndt sig op efter sin Frue, saasnart hun hørte, Concordia var gaaet ene hiem.

Lemelie mærkede nok at vi afskyede ham, og holdt sig nogle Dage borte fra os. Minga kunde endnu ikke tale ret, dog begyndte Hævelsen at falde, saa der ingen Fare var, om hun endog endnu en tidlang skulde blive hæs.

Fiorten Dage efter van Leuvens Død forlangte Lemelie at at tale ene med Concordia: men hun vilde kun høre ham i Mingas Nærværelse, og der giorde han hende ligefrem et Ægteskabsforslag. Der var kun nu To at vælge iblandt, sagde han; men han tvivlede ikke om, at hun vilde foretrække ham, en Officeer af det ældste franske Blod, for en Skopudser og halvstuderet Skoledreng. Vil I ham vel, saa siig ham for det første ikke et Ord om, hvad der er forefaldet; og

mishager min Utaalmodighed Eder, saa betænk, at I er selv Skyld deri, og at det staaer i Eders Magt, at giøre mig til det venligste, føieligste Menneske af Verden.

Den stakkels Concordia vidste ikke hvad hun skulde svare; de Trudsler han udstødte mod mig, forskrækkede hende, hun bad ham, for Guds Skyld være rolig og fornuftig og betænke hendes Tilstand. — Jeg giver Eder endnu tre Dages Frist, sagde han. Eders Barn vil jeg antage som mit eget; men min Kone maae I være. Jeg venter ikke længer. Albert har jo været Degn, saa kan han ogsaa være Præst. Lad ham vie os efter Eders egne Kirkeskikke, for at I ingen Skrubler skal giøre Eder. Jeg finder mig i alting.

Dermed gik han. Concordia betroede mig Alt, saasnart hun saae mig. Vi vare i den største Uro. Lasten har hundrede Midler, hvor Uskyldigheden tidt ikke finder eet. Men Minga var i den senere Tid bleven oprømt og munter, tvertimod sin Sædvane. Hun begyndte ogsaa at kunne snakke lidt igien, og sagde: Lader mig kun raade, frygter Eder ikke! Lemelie har sagt, det er hans Fødselsdag imorgen; I maae spise med ham og drikke hans Skaal. Alting kan endnu gaae godt; vi skulle nok faae ham til at slaae sig til Taals. — Men kun ingen lumske Midler, gode Minga, raabte Concordia og jeg paa eengang. — Alting aabenbart, og ligefrem, svarede den Sorte.

Vi lode hende raade, og hun tilberedte et godt Maaltid, hvortil hun indbød Lemelie. Da han traadte ind med os i den største Hule, opdagede han en Blomsterkrands omkring sit Navnetræk, just paa det Sted, hvor Don Cyrillos Jernlampe havde hængt; og der hvor det stive Liig havde siddet, var der dækket for Lemelie.

Det smigrede ham, fordi han troede, det var Concordias Værk; men da han hørte det var Minga, der havde viist ham denne Opmærksomhed, sagde han

skummel: Det havde jeg strax skullet giette; det sorte Dyr forstaaer jo ikke engang at skille Tidsler fra Blomster. Har hun ikke flættet mig en Krands af lutter Ukrudt?

Smukke Farver! raabte Minga hæst: Blaat og Guult og Rødt og Grønt. Saadan bruge vi det hiemme hos os ved vore Offerfeste. Sæt Eder ned og vederqvæg Eder, min Herre og Beherster!

Samtalen ved Bordet standsede hvert Øieblik i Begyndelsen, men da Lemelie havde drukket dygtigt, blev han munter. Kometen, sagde han, forsvinder nu hver Aften meer og meer, saa lad ogsaa Forlegenheden og Misfornøielsen mellem os forsvinde. Minga!ræk mig dog Kniven der, at jeg kan skiære den deilige Melon istykker.

Minga bragte Kniven; men da han bøiede sig tilbage paa Stolen, og udstrakte Armen efter den, stødte den Sorte det skarpe Staal dybt ind til Skaftet i hans Bryst, saa at hans Blod oversprøitede Bordet, og han, efter nogen Vaklen frem og tilbage, faldt af Stolen paa Gulvet.

Da Minga havde truffet Nidingen, raabte hun: Jeg kommer igien naar han er død! og løb ud i Skoven.

Lemelie var dødelig saaret, men døde først to Dage derefter i store Smerter. Vi forbandt ham, saagodt som vi kunde, og bragte ham tilsengs. Han leed forfærdeligt, undertiden ogsaa af Samvittighedsnag, hvilke han dog søgte at bedøve med Palmesaft og med sin elendige Philosophie. For sin Morderske var han endnu altid bange, og det beroligede ham noget, da han hørte, hun var gaaet bort.

Vi havde Medlidenhed med ham og bade ham, endnu medens det var Tid, at vende sin Siæl til Gud. Han beed Tænderne sammen, Skummet stod ham for

Munden og han raabte: Gisrer mig ikke min Tilstand endnu værre med Eders taabelige Snak! Vi taug; Concordia gik ud, og han sagde blidere: Herr Albert! ræk mig dog det skrevne Hefte der i Bordskuffen. Jeg kan ikke længer leve, og døe kan jeg heller ikke endnu. Meget smerter mig, især Eders enfoldige Medlidenhed og naragtige Indbildning om min overordenlige Ondskab. I ere endnu Børn, unge uerfarne Mennesker, som ikke kiende Verden; og her paa denne De ville I neppe finde Leilighed til at formere Eders Menneskekundskab. Læser mit Levnetsløb! Jeg er ogsaa bleven Skribent, og har i den senere Tid, ligesom Don Cyrillo, søgt at forslaae Tiden med at optegne mine Eventyr. I ville see, hvad jeg har giort, have tusinde Andre giort værre end jeg. Gak i Eders Celle og læs for Concordia! Lad mig alene med Palmesaften. En Pibe kan jeg nok røge endnu, ligesom en stakkels tyrkisk Slave, der sidder levende paa Sped. Naar I saa er færdig, kommer tilbage! Jeg skal fortælle Eder Resten; thi jeg føler at jeg ikke kan døe, før jeg har skriftet for Eder; skiøndt I ere Kiættere, der ikke kunne absolvere mig. Pas kun, at den Sorte ikke kommer igien, saa har det ingen Nød.

Jeg tog det skrevne Hefte, gik ind til Concordia, og der læste vi de Bekiendelser sammen, som jeg her meddeler Eder.

Lemelies Levnet.

Jeg er født i Paris Aar 1590; just i den store Hungersnød, da Munkene fordreve Tiden med Processioner og prækede, at hvo der døde Hungersnød, døde Martyrdød. 13,000 Mennesker vare allerede sultede

ihiel, og Henrik den Fierde kunde endnu ikke faae Bugt med Paris. Jeg er af den ældgamle Familie *****; mine Forældre vare saa fattige som Kirkerotter, og beboede et lidet Huus i Rue de la ferroniere; thi de hørte til Guisernes Partie, og vare neppe slupne derfra med Livet, dengang Henrik den Tredie lod Hertugen af Guise myrde af otte Adelsmænd. Nu levede de stille, ængsteligt i Løn, under det paatagne Navn Lemelie, og dreve en borgerlig Haandtering, som min Fader havde lagt sig efter i bedre Dage, blot for Morskabs Skyld.

Jeg hørte i min Barndom kun tale om Mord og Gift. Mine Forældre vare ivrige Katholiker, havde fattet et dødeligt Had til Hugenotterne, og talede med største Henrykkelse om Bartholomæusnatten, om Admiral Colignys Drab, om Prindsen af Condés Forgivelse. Dronning Katharina af Medicis, en Qvinde sammensat af alle Laster, blev priist os som et Mønster for Qvinder. Man roste det naive Træk af Carl den Niende, da han selv giennem Vinduet skiød ned paa sine Undersaatter og raabte: Dræber! dræber! Men Henrik den Tredie var forhadt af mine Forældre, fordi han havde myrdet Hertugen; og Glæden var stor, da den gudsfrygtige Munk Jacob Clement vovede sig ind til ham og dræbte ham igien.

Men hvad hialp Bartholomæusnatten, naar man satte en Kiætter som Henrik den Fierde paa Thronen? Sagtens bragte hans Forfængelighed ham strax til at fornægte sine Grundsætninger. Som Protestanternes Forsvarer var han optraadt; saasnart han kunde blive Konge, afsvor han sin Tro. Kunde man stole paa denne nybagte Katholik? I det Nantiske Edict, hvori de Reformeerte tilstodes lige Rettigheder med de Katholske, saae man tydeligt, hvorledes det havde sig med ham. Ogsaa ærgrede det alle Mennesker, at denne unge Herre, med hyklet Dyd, vilde give sig Airs over de Ældre,

og indføre en ny Tone ved Hoffet. At han var tapper, kunde man ikke nægte, og hans Sully var en ret god Regnemester. Almuen glædede sig ogsaa meget over det Løfte han giorde, at hvis Gud sparede ham Helsen og Liv, skulde hver Bonde om Søndagen have sin Høne i Suppegryden. Men man kiendte ham forresten ret godt: han var en rasende Spiller og saa hengiven til Vellyst som Nogen; heller ikke tog han det saa nøie med de Midler, der førte ham til Maalet. Han frygtede sine Fiender, overdrev sin Mildhed mod dem, paa sine Venners Bekostning, og pleiede at sige for Spøg: Jeg forgylder de Onde daglig, for at deres Ondskabs Bly ikke skal blive tilsyne. Men da han dog ikke kunde forgylde alt Bly, blev der endnu synligt Bly nok tilovers; og man tænkte kun paa, hvordan man kunde træffe ham med en usynlig Blykugle, eller hvæsse et hemmeligt Staal imod ham.

Først forsøgte Jesuiterskolaren Johan Chatel at bibringe ham et Stød, men giorde det saa dumt, at han kun stødte ham et Par Tænder ind i Munden, hvorover den skiønne Gabriele græd, naar hun siden skulde kysse ham. Men det blev ikke derved. Den stakkels Chatels uhyre Dødspinsler forbittrede Hierterne kun meer; og snart fandt man en Mand i vort Naboslaug, der forstod Tingen bedre.

Naturligviis gad intet fornuftigt Menneske opoffre sig for den Sags Skyld; thi hvad ragede ham Frankrigs Frelse, naar han selv skulde levende radbrækkes? Lykkeligviis findes der altid godhiertige Narre nok, med hvis Poter man kan rage de hede Kastanier af Asken, uden selv at brænde Fingrene. En saadan Sværmer boede i vort Qvarteer; jeg lærte ved en Hændelse at kiende ham.

Jeg kunde omtrent være atten Aar, da jeg en Aften temmelig silde spadserede i Tuilerihaven, hvor en smuk

Pige havde sat mig Stævne; thi fra min Barndom af har jeg været en Tilbeder af Kiønnet, og Qvinderne have ikke bidraget lidet til mit Had mod Mandfolkene. — Da jeg nu gaaer saaledes omkring og venter forgieves, i Nærheden af en Fiskepark, hører jeg noget plumpe ud i Vandet, just ved den aftalte Hække. Jeg frygtede for, at det muligt kunde være min Skiønne; Parken var ikke dyb, og jeg sprang uden Betænkning i Vandet, for at redde min Guldfisk. Men istedet for Guldfisken havde jeg faaet fat paa en afskyelig Skrubtudse! Det var et stygt, skummelt Menneske; bleg og mager, med stor Mund, sorte Tænder og smaae matte, skiæve Øine, hvilke han meget andægtig opløftede mod Himlen. Han kysede mig paa Haanden gientagne Gange, og takkede mangfoldig, fordi jeg havde reddet ham; ikke fordi han satte stor Priis paa Livet, men fordi han troede at være født til noget Stort, hvilket endnu ikke var gaaet i Opfyldelse.

Jeg havde ingen Tid til at tale længer med ham, men skyndte mig hiem at tage Tørt paa, og løb saa ud igien, for at finde min Kiæreste. Aftenen derefter traf jeg atter min Opfiskede i Haugen, og giorde hans nærmere Bekiendtskab. Han heed Frands Ravaillac, havde været Munk, og var af en fattig Patricierfamilie fra Angouleme. Man havde jaget ham fra Klosteret, fordi han havde fordærvet flere kostbare Helgenbilleder, med at skrabe Farven af og drikke den i Altarvinen, mod den faldende Syge. Alt hvad andre Mennesker holde af, som smukke Fruentimmer, god Mad og Drikke, Musik, Dands, deiligt Veir, en behagelig Bopæl, var ham en Pest. Han gik med Hestehaarskiorte paa det blotte Legem, levede af Brød og Urter, hudflettede sig daglig, og gik kun ud naar det regnede og blæste, for at besøge Begravelseshulerne udenfor Paris. Da jeg engang spurgte ham, hvorfor han giorde det, svarede

han: for at døde og drukne Kiødet ved daglig Pønitence. Dette vilde Frands Ravillac giort igaar, da han mødte en tillokkende Pige (formodenlig min Skiønne) men han havde tabt Ligevægten, var plumpet omkuld ud paa Hovedet, og var han sikkert druknet, hvis jeg ikke var sprungen ham til Hielp.

Et Maleri, som hang i Forhallen til et Kloster, og forestillede en Martyr, der bliver levende flaaet, var hans kiæreste Dienslyst. — Hvad det maa være sødt! hvad det maa være honningsødt! sukkede han, at døe saaledes for den gode Sag. Denne Helgens Blod dufter som Roser, Knivstikkene smage ham som Ambrosia. — Og hvad det Vaas videre var.

En saadan Overspændthed maatte naturligviis tilsidst nedrive Sundheden. Han saae ogsaa ud som Døden selv, og var vist død for længe siden, hvis han ikke undertiden havde sovet saa overordenlig meget. Ofte satte han sig hen i en Grotte og sov to, tre Dage og Nætter i Træk; naar han da vaagnede igien, haabede han, ligesom de hellige Syvsovere, at have ligget flere hundrede Aar paa sit grønne Øre.

Vi loe ham ofte ud, jeg og min Kiæreste, der var Kammerjomfru hos Marquisen af Verneuil, Kongens forrige Maitresse. Ofte naar jeg og min Skiønne drømte os i Elysium, hørte vi den Forladte græde i sit Værelse derinde og raabe: Lever der da ingen Christensiæl, som vil give den Forræder sin velfortiente Løn?

I de Dage tildrog der sig endnu Noget, som indgiød mig et personligt Had til Kongen. Min Fader levede af at giøre lakeerte Papirbeider og Bisquitæsker af Pomerantsskaller. Hvad han ikke solgte i Huset, handlede jeg med paa Torvet, hvor jeg havde min Bod.

En Dag kom en Bonde og vilde kiøbe en Æske af mig, for at giøre sin Kone en Foræring dermed. Jeg mærkede nok, Knægten forstod sig ikke paa slige Ting, og forlangte tigange saameget som Æsken var værd. Men da Lakfirnissen glindsede giennemsigtig og klar over det brogede Billed, som forestilte Adam og Eva i Paradis, fandt Bonden sig i Prisen og gav mig Pengene. Neppe havde jeg dem i Lommen, for der kom en anden Æskemager styrtende, der vilde sælge ham een for Røverkiøb. Bonden forlangte sine Penge tilbage, jeg vilde ikke give ham dem; og i denne Hurlumhei kom just Kongen forbi; thi han havde giort sig det til Pligt, ligesom Harun al Raschid i Bagdad, undertiden at gaae forklædt omkring paa Torvene, for at see, om Borgerne fik deres Kiød og Brød til billige Priser, og om Hønen snart var ruget ud af Egget, som Bonden hver Søndag skulde have i Gryden. Med slige Forbarmeligheder giorde han sig Almuen til Ven, men de Store og Fornemme skammede sig over en saadan kongelig Pottekiger, og det forstærkede kun Forbittrelsen meer imod ham. Kongen vilde vide, hvad vi kiævledes om; man fortalte ham det, og jeg sagde: Sire! Handelen er sluttet. Et Ord er et Ord og en Mand er en Mand. — Giv ham strax Pengene tilbage, Bedrager! raabte Kongen opbragt, med et foragteligt Blik. — Denne Foragt, som ærgrede mig meer end Pengetabet, jog mig Blodet i Ansigtet, og jeg svarede: Sire, jeg er ingen Bedrager, jeg er en fattig Adelsmand, der er kommen paa Knæene, og som Nøden tvinger til at drive et borgerligt Haandværk. — Du beskiæmmer saavel Adelen som Borgerskabet med disse Ord, svarede Kongen. Nøden tvinger Ingen til at handle slet. Troer du, fordi du maaskee hører til Vinbærmen af Adelen, at du ustraffet kan blande det gode, klare, borgerlige Øl med dit uhumske Skum? — Jeg svarede i min For-

legenhed noget usammenhængende Tøi; men Kongen vendte sig leende fra mig og sagde: Den Dreng lader til at være dum; vi ville dennegang see giennem Fingre med ham. — Dermed gik han. — Jeg stod beskiæmmet tilbage, min Handel var ruineret, fra den Dag af kiøbte Ingen noget mere af mig.

Jeg betroede min Kiæreste min Ulykke endnu samme Aften. Marquisen kom ind til os og istemte Litaniet paa sin Viis. Hun havde Besøg af en fornem Herre, der først sendte sin Tiener hiem i Forveien, og spurgte nu venligt, om jeg vilde være saa god at følge ham hiem; thi paa den Tid var det usikkert at gaae silde alene paa Gaden om Aftenen. Jeg havde intet at tabe, og det fornøiede mig, at kunne vise den fornemme Mand en Tieneste. Jeg maatte følge ham op i Paladset giennem mange Værelser, lige ind i hans Sovekammer. Her sagde han meget huldsaligt og nedladende, men saa sagte, at jeg neppe kunde høre det: Kiære Lemelie! I har Uret i at hade den fromme Konge, og i at være saa vred paa ham. Det er virkelig et allerkiæreste Menneske; og som blot Privatmand, som tapper Soldat, behagelig Selskabsbroder, kunde man aldrig ønske nogen bedre. Men desværre, til Konge er han slet ikke skabt, og det er en stor Ulykke, hvorpaa der jo før jo heller maa raades Bod. Hans Fald er et nødvendigt Onde, til Held for det Hele, og derfor maa ingen ægte Patriot lade sig lede vild af godmodig Svaghed, eller smaae Betænkeligheder. Før kunde man maaskee have giort sig en Samvittighed deraf, da han endnu var Kiætter; men nu har det ingen Nød med hans Salighed, — og vidste man et godt Middel, som ingen Opsigt giorde, — hvorved man let og snart kunde befordre ham ind i Evigheden — —. En kiæk Patriot, som opfyldte det almene Ønske, kunde giøre sikker Regning paa alle Stores Taknemmelighed; og en Pengesum, der

giorde ham til en riig Mand, vilde bestemt falde i hans Lod.

Jeg saae den store Herre skiælmsk i Øinene og svarede næsviis: I vover meget, Monseigneur, ved at giøre mig sligt et Forslag.

Ikke i mindste Maade, kiære Lemelie, svarede han smilende. Eders Liv staaer i min Haand; jeg har mine Spioner overalt, og skulde I sladdre af Skole, vilde I sikkert styrte Eder selv i Fordærvelse. — Det var kun mit Spøg, naadige Herre! svarede jeg; I kan nok begribe, at Kongens Undergang er mig ligesaa meget om at giøre, som Eder. Naar man altsaa, som sagt, kun vidste et Middel? — Nu, der gives dog, oprigtig talt, Midler nok, svarede han. Nat, Mørke, en velslæben Dolk, kunne til Tid og Sted udrette store Ting. — Men Dagen kan opdage meget, sagde jeg; og i det varme Bad, man bryggede for Jacob Clement og Johan Chatel, var der for meget Sennop og Salt. Jeg tvivler om, at Nogen saasnart lyster derefter igien.

I dette Øieblik gik der mig et Lys op, og jeg raabte: Og dog, Monseigneur! I boer jo i Nærheden af den botaniske Hauge, hvor det deilige Palmetræ groer; kan I skaffe mig en Palmegreen (selv har jeg en reen, hvid Skiorte), saa haaber jeg, Ønsket skal blive opfyldt til alle Parters Fornøielse.

Den fornemme Herre troede først, at jeg vilde spøse med ham igien, men da jeg havde forklaret ham alting, fandt han mit Indfald ypperligt. Han skaffede mig hemmeligt Palmegrenen, jeg trak den hvide Skiorte over min Trøie, satte mig en blond Paryk paa Hovedet, som jeg fik af Kammerjomfruen; og da jeg fra Barnsbeen af kunde klavre som en Kat (det er først i senere Aar, jeg har været plaget af Svimmelhed), sneeg jeg mig op paa Taget, og spadserede hen over nogle Nabohuse, til jeg kom til Ravaillacs Øvistkammer. Her

brød jeg et Par Tagstene løs, krøb ind i Kammeret og skiulte mig i en Krog.

Han kom kort derefter hiem og giorde mig Tiden temmelig lang, med at læse adskillige Paternostre. Endelig krøb han i den elendige Seng, da han først ivrigt havde kysset nogle Helgenbilleder i en gammel Bog. Just ligesom han vilde til at slukke Praasen, aabenbarede jeg mig for Sengen, med Palmegreen i Haand, og raabte: Frands Ravaillac! — Han lod næsten til at have ventet sig et sligt Besøg, thi det satte ham slet ikke i Forundring. Han reiste sig overende, paa Knæe, foldede Hænderne og sagde andægtig: Tal, Herre! din Tiener hører. — Frands Ravaillac, vedblev jeg i roligbefalende Tone: du skal ihielslaae Henrik den Fierde, Frankriges Konge; dermed skeer vor Villie, i Himlen og paa Jorden. — Han kneb Øinene i, bøiede tre Gange Hovedet ned imod Dynen og sukkede: Vel, Herre! Vel, Herre! jeg lyder. See, jeg er din ringe Træl, kun et skrøbeligt Værktøi, som du betiener dig af til at fuldføre dine store Forsæt. — Jeg blæste ham Lyset ud, klavrede ud paa Taget igien, satte Tagstenene for Hullet, og kom tilbage uden at opdages og uden at brække Halsen.

Saa skete da nu den Daad, der er Alverden bekiendt.

Da Kongens Vogn en Dag kom hen i vor Gade, hvor jeg stod i Vinduet med La Masson, een af mine Kammerater, blev Kareten standset af Arbeids- og Pakvogne. Tienerne sprang alle ned; nogle gik over Kirkegaarden, andre løb forud, for at giøre Plads. Nu var Kongen ganske uden Omgivning; de sex baglænds siddende Herrer saae sig alle om efter Hestene.

I dette Øieblik opdagede La Masson og jeg vor gode Ven Ravaillac, der listede sig sagte og hurtigt hen til Vognen giennem Mængden.

See engang Ravaillac, hvidskede La Masson til mig, han er, saa sandt jeg lever, ogsaa krøbet ud af Reden idag, for at see den forfængelige Verdens Larm og Støi. Man mærker, han er kortsynet, siden han trænger sig saa nær hen til Vognen; men jeg er bange for, hans Næsviished bekommer ham ilde. — Min Siæl, raabte ham igien, Karlen er reent af Lave! han stiger op paa Hiulet og bukker sig ind i Vognen til Kongen. Jeg troer, han vil kysse ham.

Neppe havde La Masson sagt dette, før Kongen skreeg: Gud, jeg er saaret! — Han styrtede tilbage i sit Blod; og Ravaillac, der maaskee kunde sneget sig bort i Trængselen, stod stiv og rolig som en Støtte, med den blodige Kniv i Haanden, og ventede sine Giernings Løn.

Det havde siden været ham en let Sag at flye, thi ofte lod man Fængselsdøren staae paa Klem for ham. Marquisen af Verneuil, der stod i Forbindelse med mange store Herrer, hvem det giorde ondt, at den arme Diævel, saa at sige, skulde døe uskyldig, da han kun havde været et blindt Værktøi for deres Hævn, skikkede mig i Fængselet til ham, for at sige ham reent ud, at han gierne kunde pakke sig. Var jeg kommen i bare Skiorte, med blond Paryk og Palmegreen i Haand, saa havde han udentvivl lystret. Men det gik ikke an her; og paa den naturlige Maade kom man ingen Vei med ham. — Han rystede paa Hovedet, viste mig en gammel Billedbog fuld af Marthyrhenrettelser og sagde: De kunne dog ikke pine Livet af mig. Med Sværdet maae de slaae mig Hovedet fra Kroppen. Da vil Himlen aabne sig, og Englen med Palmegrenen vil komme ned igien og bringe mig op i Abrahams Skiød.

Jeg sagde: Ravaillac! har du maaskee dog ikke taget feil? Skulde den Engel, som du troer at have

seet, ikke have været en blot Indbildning, eller kanskee en forklædt Gavtyv?

Viig bort fra mig, du urene Aand! raabte han rasende. Jeg har endnu en Kniv her, som en Ven hemmelig har givet mig. Et Selvmord begaaer jeg ikke, men taler du endnu et eneste saadant Ord —

Jeg løb ud af Fængselet, slog Døren i Laas efter mig og tænkte: Lad den Nar have det saa godt! Jeg nærmede mig igien Fængselsgitteret og raabte ind til ham: Lykke paa Reisen, Ravaillac! Det skal fornøie mig at see dig baaret op af Englen i Abrahams Skiød.

Og det saae vi da ogsaa paa Grevepladsen, hvor han blev henrettet. Men jeg maatte dog først lee af den Forsigtighed, hvormed Vagten forsvarede ham imod Pøbelen, for at man ikke skulde stene ham og dræbe ham, før han havde udstaaet sine Pinsler. Hans Standhaftighed paa Skafottet maatte Alle beundre.

Dagen efter Henrettelsen sneeg jeg mig hen til min fornemme Velynder, der havde støbt de Kugler, som jeg havde udskudt, for at faae mine Penge. Han modtog mig overordenlig naadig, udbetalte mig Trediedelen af den lovede Sum og forsikkrede, jeg skulde faae Resten i Overmorgen. Derpaa bød han mig Frokost, skiænkede egenhændig et Glas sød Viin for mig, som han forsikkrede, skulde være høist kostelig, og spurgte: om jeg ikke behagede et Stykke Kage? — I dette Øieblik blev han kaldet ud. Hans lille Hund løb omkring i Stuen, logrede ad mig og vilde have Kage med. Jeg gav den et Stykke. Neppe havde Hunden faaet Kagen tillivs, før den hylede, fordreiede Øinene, løb et Par Gange rundt, faldt i Convulsioner paa Gulvet, og var død.

Min ædle Velynder kom tilbage og studsede, formodenlig fordi han endnu fandt mig i Live. Jeg beklagede hans Hunds ulykkelige Skiæbne og forsikkrede,

jeg var uskyldig i dens Død, da jeg ikke havde vidst, Kagen var forgiftet. Derpaa sagde jeg: Jeg begriber meget godt, naadige Herre, at I ønsker et Menneske af Halsen, som I har giort et overilet Løfte, og som er indviet med Eder i en vigtig Hemmelighed; men hvad Pengene angaaer, saa er jeg tilfreds med hvad jeg har faaet; og min egen Frelse tvinger mig jo til at holde reen Mund. Men, vedblev jeg, Eders Naade kan ikke fortænke mig i, at jeg ikke gierne vil myrdes. Skal jeg endelig afsted, saa giør jeg Larm og tager Eder med. Vinduet er aabent, jeg behøver kun at skrige ud. Men vil I sværge mig paa Crucifixet, ingen Skade at giøre mig, saa lover jeg at være ude af Paris inden tre, og ude af Frankrig inden otte Dage.

Min Velynder var yderst huldsalig, omfavnede mig og forsikkrede, at Kagen, saavidt han vidste, ikke fattedes det Bitterste; Hunden maatte et andet Sted have opsnuset noget, der var Helbreden skadeligt. Han giorde mig strax den forlangte Ed paa Crucifixet, der stod paa hans Natbord, fulgte mig med mange Kiærtegn og Complimenter nogle Trin ned ad Trappen, og bemærkede ved Afskeden med et fint Eftertryk og et elskværdigt Smil, at det vilde være høist tienligt for mig, at forlade Frankrig jo før jo heller og begive mig paa Reiser; thi der var intet bedre istand til at danne et ungt Menneske, end en Udenlandsreise.

Jeg drog nu til Italien. — Jeg vil ikke kiede Eder med at fortælle mine Elskovshandler. Men Eet maa jeg dog ikke fortie; thi skiøndt det var blot Phantasteri og Bedrag, ængster det mig endnu tidt, naar jeg er syg.

En ung, smuk Pige i Florents, forlovet med en Guldsmed, Andreas Druzzi, lokkede jeg i Brudgommens

Fraværelse i mine Garn. Hun var ikke af det sædvanlige Slags, og det kostede mig mere Umage med hende, end med mange Andre. Andreas Druzzi var reist til Frankrige, for at hæve en lille Arv, havde faaet en Proces i den Anledning, og blev opholdt et heelt Aar længer, end han havde ventet. — Jeg forstod at nytte hans Fraværelse. Følgerne af min Lykke bleve snart iøinefaldende, og den Skiønnes Nedkomst stundede til. Hun lod en gammel Kone bringe mig det nyfødte Barn, og paalagde mig at sørge faderligt for det. Hvad skulde jeg tage mig for med den Orm? Jeg svøbte det i min Kappe og gik en Aften silde ud langs Arnos Bredder, til jeg kom til et afsides Sted, omringet af Træer og Buske. Her vilde jeg sætte Æsken med den lille Moses ned i Sivene, at en medlidende Kongedatter kunde finde og opdrage ham til en stor Mand; da jeg hørte en Stemme tilraabe mig huult: Lad være, Barnemorder!

En sort Skikkelse stod for mig, hyllet i en Kappe. Jeg kiendte snart Ugolino Gaspari, en lystig Svend, hvis Bekiendtskab jeg havde giort i Siena, og der ikke turde komme til Florents for Giælds Skyld, skiøndt jeg havde mærket, at han i den senere Tid vandt store Summer i Spil. — Jeg gik med, beholdt Barnet under Armen i Kappen, og spurgte: Hvordan har du faaet min Hemmelighed at vide?

Det og mere veed jeg, svarede han mørk, og fortalte mig Ting, hvorover jeg maatte falde i Forbauselse, fordi ingen uden jeg og Antonia kunde vide det; det skulde da været hendes Brudgom Andreas Druzzi i Frankrige. Derpaa stak Ugolino Gaspari Haanden i Lommen, tog en Haandfuld Dukater frem og spurgte: Gad du ogsaa eiet mange slige? — Det var et Spørgsmaal, svarede jeg. — Er du bange for Satan? — Ikke synderligt. — Troer du, han har Magt over Menne-

skene? — Hvo der egenlig har Magten, svarede jeg, er ikke let at giætte; fast skulde man dog troe, at det meste, der skeer i Verden, kommer mere fra ham, end fra hans Contrapart. — Synes dig ogsaa, at een Fugl i Haanden er bedre end ti i Luften? — Det gior jeg. — Vilde du give Slip paa din tilkommende, sandsynligviis kun indbildte, Salighed, hvis du her paa Jorden kunde faae det godt og overflødigt? — Heel gierne! svarede jeg, dog ei uden en hemmelig Gysen.

Midlertid vare vi komne i en mørk Hule, hvor Maanen tittede ind, som et Spøgelse, og Kilden susede med selsom Nislen giennem Steenbunken.

Jeg har alt forskrevet mig til Diævelen, sagde Ugolino Gaspari; har du Mod, kan du ogsaa giøre det. Her er et Pergament af Menneskehud, her er en rød Hanefiær, men du maa selv skaffe Blæk af dit eget Blod. — Jeg vilde ridse mig en Rift i Huden, men han raabte: Vist ikke! Dit Blod flyder jo ogsaa der i Barnet. Dræb det hist henne paa den sorte Steen. — Jeg gyste tilbage. — Nar, sagde han, bilder du dig ind, fordi Vandet er blødere end Stenen, at denne Død er smerteligere og Mordet utilgiveligere? — Du har selv advaret mig for Barnemord, svarede jeg. — Og er det da afgiort, Taabe, at du er Fader til dette Barn? spurgte han med Haanlatter, og fortalte mig Ting, hvoraf jeg tydelig overbeviste mig om, at han havde staaet i den nøieste Forstaaelse med Antonia, medens jeg indbildte mig, at hun var dødelig forelsket i mig.

Dennne Opdagelse giorde mig saa forbittret, at jeg tog Barnet og slængte det mod Klippestenen. — See, der have vi jo rødt Blæk nok, sagde Ugolino rolig, dyppede Pennen i Blodet og rakte mig den. — Det Værste var overstaaet. Jeg betænkte mig ikke længe, min Hierne brændte, i de græseligste Udtryk

forskrev jeg min Siæl for evig til Diævelen, hvis han vilde giøre mig lykkelig her paa Jorden, det vil sige, ikke lade mig det mangle en tidlang paa Sundhed, Penge og smukke Fruentimmer.

Forskrivningen maatte jeg paa den øde Fælled grave ned under Retterstedet. Derpaa fulgte Ugolino mig hen paa Landeveien igien; her trykkede han krampagtigt min Haand og sagde: Farvel, Lemelie! jeg har hævnet mig. Jeg er Antonias bedragne, hiemkomne Brudgom Andreas Druzzi. Barnet var virkelig dit. Først vilde jeg dræbe dig, men denne Hævn tyktes mig bedre. — Han vendte mig Ryggen og forsvandt i Mørket. Jeg har aldrig seet ham siden.

Jeg var i den selsomste Sindsbevægelse. Jeg gyste for det Barnemord, jeg havde begaaet, skiøndt jeg var gaaet ud i den Hensigt at begaae det. Men saaledes havde jeg dog ikke villet det. Andreas Druzzi havde ført mig bag Lyset, altsaa havde den hele Pagt med Satan intet at betyde. Ikke desmindre ængstede den mig, og min Higen og Tragten gik kun ud paa at faae Pergamentet tilbage ud af Galgebakken, inden Satan fik det i sine Klør.

Det kostede mig megen Overvindelse, atter i den bælmørke Nat at gaae ene ud til Hovedpandestedet. Pergamentet havde jeg gravet ned midt under Galgens Trekant, hvor Alunerødderne groe. Ved Stiernelyset kunde jeg langt henne see den Hængte svæve hid og did. Han forekom mig som en Mørkets Engel, der skulde bevogte Skatten. — Længe stod jeg tvivlraadig, og vovede mig ikke derhen. Endelig fattede jeg Mod, og nærmede mig Galgen paa nogle Skridt, da i det samme den Hængte faldt ned (den møre Strikke maae vel være brusten) og kastede sig næsegruus paa alle Fire over det Sted, hvor jeg havde nedgravet Pergamentet. At vælte den Døde bort, for at faae For-

skrivningen tilbage, var mig umuligt. En panisk Skræk betog mig, Haarene reiste sig paa mit Hoved, jeg flyede.

Til Florents kom jeg ikke tiere. Jeg vandrede til Pisa, og havde kun et eneste Guldstykke tilbage. Jeg gik i Spillehuset, satte den paa et Kaart og vandt. Jeg spillede lykkeligt. Da jeg gik hiem, havde jeg Lommen fuld af Guldpenge. — Har Diævelen giort det, tænkte jeg, saa er det vel giort.

I Livorno giorde jeg Bekiendtskab med en Fribytter og lod mig hyre af ham; han lærte mig Navigationen, og vi giorde rigeligt Bytte. Mange Grusomheder begik vi, som ere uadskillelige fra dette Haandværk, og i Sammenligning med hvilke de Galskaber, jeg hidtil havde begaaet, kunde kaldes en sand Børneleg. Det Bytte, jeg giorde, satte mig istand til at nyde alle Livets Glæder fuldt op, naar vi kom i Havn. Men en altfor uindskrænket Nydelse bragte mig paa Sygeleiet, og neppe var jeg syg, saa indfandt sig Samvittighedsnagene igien. Jeg phantaserede i Feber, og hver Nat giorde Helvedesaanderne mig deres Besøg. Men jeg kom dog snart igien paa Benene, og nu satte jeg mig for at leve ordenligt. Jeg var just i Amsterdam, da den hollandske Skipper Pelsart gik til Ostindien og behøvede en Styrmand. Jeg havde godt lært Navigationen, og som Sørøver svet det Mod, enhver født Adelsmand aldrig savner. Nu havde jeg besluttet at blive ret from, da Satan igien drev sit Spil med mig og giorde mig forelsket i Skibspræstens Datter. Stormen kastede os hen paa en lille Ø, hvor Mandskabet giorde Oprør. Jeg var strax ved Haanden. Imod Høvedsmanden Cornelis at regne var jeg en sand Helgen. Fyrgethve af Mandskabet lod han strax ombringe. Der vare fem Fruentimmer med; jeg fik min deilige Præstedatter, og i mine Arme begræd hun sin dræbte Fader.

Pludselig kom Kaptainen tilbage med en Fregat. En ung Officeer, Weybehais, havde mødt ham først og opdaget ham Alt. Vi Oprørere bleve grebne og bragte ud paa Fregatten; man giorde kort Proces med os, og vi bleve alle hængte.

Jeg ogsaa? Det forstaaer sig. Opad alle Trinene paa Dødsangstens Galgestige maatte jeg træde, og skrifte med Strikken om Halsen. Men da jeg nu stod der, som Mikkel Ræv, paa Himmelstigen, tænkte jeg: Skulde Satan ikke mere ville hielpe dig? I Forskrivningen havde jeg begaaet den Feil, ikke at betinge mig nogen vis Levetid. — Denne Uforsigtighed, tænkte jeg, fører han sig nu til Nytte. Af ham faaer du ingen Hielp meer. Da han altsaa ikke længer vilde hielpe mig, vendte jeg mig til Vorherre, giorde Poenitence og blev absolveret af en katholsk Geistlig. — Det har sandsynligviis reddet mig. Thi da jeg dengang var gaaet altfor from ud af Verden, har den Onde vel frygtet for at miste mig. Han gav mig altsaa Galgenfrist, for at jeg skulde synde paany. Neppe var jeg hængt ud paa Bogsprydet i den aabne Sø, før Strikken brast med mig, ligesom med den Hængte paa Fælleden. Jeg faldt i Vandet, og Skibet seilede sin Vei. En medlidende Matros havde kastet en Aare ud til mig. Paa den svømmede jeg saalænge omkring, til der kom et andet Skib forbi, som havde Modvind og laverede langsomt. — Jeg var stærkt i Arbeide med at løse mig Strikken af Halsen, hvilket ikke var saa let, og jeg havde nær sat Livet til derover. Men jeg kunde dog ikke bestige det fremmede Skib med saadan et Ordensbaand. Endelig lykkedes det mig at faae Knuden op, og som forulykket fransk Sømand, der var falden overbord, besteg jeg det fremmede Skib, der bragte mig til Havre de Grace.

Jeg havde igien ikke meer end et eneste Guldstykke, som den medlidende Kaptain havde trykket mig i Haanden ved Afskeden. Det var en italiensk Dukat, og (saaledes kan Indbildningen spille Bas med os) det kom mig for, som om det var den samme, jeg havde havt i Pisa, dengang jeg vandt saameget der i Spil.

Jeg gik atter i Spillehuus. En Mulat i rød Uniform spillede uheldigt. Jeg hørte, det var en riig vestindisk Planters Søn. Hans Fader havde spillet Rouge et Noir med de blodigpinte Negere, og nu spillede Sønnen det samme Spil i Kaart, men ikke med samme Held. Jeg gav mig ogsaa i Kast med ham, og vandt flere Aftener efter hinanden bethydelige Summer. Altid smilte han saa fordømt derved, saa jeg var færdig at blive forrykt; thi dette haanlige Smil kom mig ganske sataniſk for; og jeg kunde ikke faae det ud af mit Hoved, at det var Satan i egen Person, som jeg spillede med.

Jeg vandt saameget, at jeg snart igien blev en holden Mand. Jeg udrustede et Skib, giorde et Par Reiser som Skaptain og stod mig godt. Handelsforbindelser bragte mig til Kiøbenhavn, hvor jeg giorde Herr van Leuvens Bekiendtskab. Men nu var Fanden løs igien, og der anede mig strax noget Slemt, da jeg saae Negerinden bringe sin deilige Frue ombord paa Skibet. Thi et sort Menneskeansigt —

Videre var Nidingen ikke kommen i sin skriftlige Optegnelse. Vi kunde ikke nok forundre os over denne selsomme Blanding af Ugudelighed og Overtro, af snedig Underfund og taabelig Letsind.

Gaa ind, kiæreste Albert, sagde Concordia, og lad ham fortælle Resten inden han døer.

Jeg bad hende ikke at følge med, thi det anede mig, at jeg vilde faae gruelige Ting at høre, som jeg maatte skiule hende.

Jeg fandt ham med Piben i Munden, roligere end jeg havde ventet. Palmesaften er mig for stærk, sagde han; bring mig et Glas koldt Vand, saa vil jeg fortælle Resten. Palmesaften er mig væmmelig. Denne slette Drik har altid beruset mig, uden at giøre mig lystig, og i slige Øieblik giorde jeg hvad jeg ellers ikke havde giort. Jeg dræbte den lille Beautiful, og jeg vil tilstaae Eder reent ud, at dette Mord og det, jeg begik paa mit eget Barn, fortryde mig meest. Thi de Børne have alle i Forveien fornærmet mig; men det nyfødte Barn og den lille Hund havde intet giort mig imod. Derfor fremstille sig ofte disse Misgierninger for min Phantasie; og om Natten, naar jeg havde drukken for megen Palmesaft, har jeg tydelig seet det blodige Barn ride paa Hundespøgelset, med en Tarm ud af Livet som Tømme.

Dog, ikke blot Palmesaften, ogsaa Concordia forførte mig til at synde.

Concordia? Løgner! faldt jeg ham i Talen, den dydigste af alle Koner, i hvis Siæl der ikke er en sort Plet.

Hvad hialp det mig, vedblev Lemelie, at hendes Siæl var dydig, naar hendes vellystigtbygte Legem daglig opflammede min Attraa? Det gik mig som Kong David, da han havde seet Bathseba i Badet: Urias maatte afsted.

Grusomme! raabte jeg, saa har du dog myrdet ham? —

Da den fæle Komet blev tilsyne paa Himmelen, vedblev Lemelie med svagere Stemme, forekom den mig som et Tegn fra Helved, at det nu var Tid at fuldbyrde mit Forsæt. Men det var mig ligesaa vigtigt, at Concordia ingen Mistanke skulde fatte. Jeg giorde

mig syg; og om det nu var, at Forsættet ængstede mig, fordi jeg i den senere Tid, i Omgang med Eder, var kommen ud af Øvelsen, eller fik jeg virkelig Feber? — nok, jeg skiælvede under Dynen; og havde der selv været en Læge paa Den, han havde taget mig for virkelig syg.

I hin uheldsvangre Nat, da I alle sov, sneeg jeg mig ud af Sengen, klædte mig paa i Hast, og ilede op til Stiernetaarnet. Astronomen sad ved sine Beregninger. Da han saae mig, blegnede han og greb efter sin Daggert. Jeg spændte min Kaarde af, rakte ham den og sagde: Min Herre, dræb mig strax paa Stedet, eller lad den fæle Mistanke fare! Hvad nytter mig et Liv paa denne menneskétomme Øe, uden Venskab? — Van Leuven rakte mig derpaa venligt Haanden og spurgte, hvad jeg vilde ham saa silde? — Maa jeg ikke ogsaa engang see Kometen giennem Eders Kikkert? svarede jeg. Fru van Leuven og Herr Albert loe mig daglig ud, fordi jeg var bange for dette Himmeltegn; men jeg var jo syg. Nu befinder jeg mig bedre, vilde gierne see Kometen før den forsvinder, og tænkte nok, I var ikke i Seng endnu.

Da jeg saaledes havde giort ham troskyldig, blev han meget tienstagtig, polerede Glassene i Kikkerten og lod mig see deri. Haarene reiste sig paa mit Hoved, da jeg betragtede dette himmelske Uhyre giennem en Tubus, hvorved alting blev større og tydeligere. Den runde Dunstkugle med sit lange Svæv forekom mig som et Furieansigt med udslagne Haar. Det tyktes mig, som om Kikkerten rakte op fra mit Øie til hendes Mund, lig et Talerør, som om hun hviskede mig derigiennem: Dræb ham nu, den Forhadte, og nyd din Løn!

Jeg skiælvede, lagde Kikkerten paa Bordet, og frygtede for at van Leuven ogsaa havde hørt disse Ord. Han mærkede min Sindsbevægelse, men den lod ikke

til at forundre ham, thi dette Natteſyn, endog ganſke naturligt taget, havde noget Skrækkeligt for uvante Øine.

Jeg lod ham nu ride ſin Kiæpheſt og forklare mig noget af Aſtronomien. Hvad han ſagde, forſtod jeg ſtrax, fordi jeg havde lært Mathematik; det fornøiede ham. Med Eder, ſagde han, kan man dog tale et fornuftigt Ord om ſlige Ting; den gode Albert og min Concordia ſværme altid poetiſk. Overalt, Herr Lemelie, vedblev han alvorlig, er I en Mand med mange Evner, hvis kun —. Han taug.

Jeg forſtaaer Eder, ſvarede jeg, hvis kun Hiertet var godt! Jeg ſværger Eder til, I ſkal i Fremtiden blive fornøiet med mig. Slet Selſkab havde fordærvet mig; med Eder, I gode redelige Mennesker, vil jeg herefter leve dydigt og ordenligt, paa denne velſignede Øe.

Nu var den ærlige Hollænder fuldkommen tilfreds med mig, iſær da jeg ſom et angrende Barn, ſtod for ham, og lod ham en tidlang moraliſere for mig.

Til Afſked trykkede han min Haand og ſagde: jeg har fra nu af det bedſte Haab om Eder. — Ak, raabte jeg, da vi vare komne ud paa Bolværket, lad mig dog endnu engang ſee i Kikkerten. Han rakte mig den. Spøgelſebilledet var blevet rødere, ſaae opbragt ud, og jeg troede at ſpore krampagtige Bevægelſer i dets Anſigt. Det ryſtede raslende ſit Hovedhaar, ſom en uhyre Manke, og dybt under os ſkummede Bolgerne utaalmodigt efter deres Offer.

Kometen har fordreiet ſit Anſigt! ſagde jeg: der bevæger ſig noget deri. — Phantaſerer I ogſaa nu? raabte van Leuven lænde; det maa være en lille Sky, der juſt ſvæver forbi. — Han tog Kikkerten og ſaae op deri, jeg ſtødte ham ſtærkt i Ryggen, og han ſtyrtede over det lave Bulværk i Afgrunden.

Jeg forlod Klippen og tog min Bøsſe med, ſom jeg havde ladet ſtaae nede, for ei at forſkrække van

Leuven. Omtrent en Fierdingvei herfra Hulen saae jeg noget Sort smutte ind i Busken. Jeg sigtede med Bøssen, da i det samme en Stemme raabte: Tryk ikke løs! det er mig. — Hvilken Mig? spurgte jeg, kom strax ud, eller jeg skyder. — Den sorte Minga traadte frem. — Hvad giør du saa silde her? spurgte jeg. — Det spørger jeg Eder om, svarede hun kiæk. I har Feber, og løber dog ud i Natteluften? Jeg vilde give Eder at drikke, da fandt jeg Reden tom og Fuglen udfløiet. — Du sniger dig i Hælene paa mig, for at udspeide mine Veie, Uforskammede? raabte jeg. Veed du hvor jeg har været? — Paa Stiernetaarnet! Der har I stirret i Høiden og — i Dybden. — Forbandede Qvinde! raabte jeg, greb hende om Halsen og kastede hende til Jorden; du maa ogsaa døe, du har været Vidne til Mordet. — Dræber I mig, svarede hun, saa mister I et uundværligt Tieneståethende. Hvem skal i Fremtiden opvarte Jer, slaae Ild, hente og koge Vand, feie Hulen reen, vaske Eders Linned, hielpe Concordia ved sin Nedkomst? Døer hun i Barnsnød, hvad gavner da Mordet Jer?

Jeg følte, hun havde Ret, at jeg ikke kunde undvære hende. Jeg vidste hun er overtroisk, jeg lod hende sværge en græsselig Eed paa det lille Crucifix, hun bærer om Halsen, ikke at forraade mig med mindste Ord eller Mine. Hun svor, og kunde neppe tale, thi jeg havde grebet hende temmelig plumpt om Halsen.

Hun har ærlig holdt Ord; sladdret af Skole har hun ikke. Paa min Fødselsdag krandsede hun mit Navn med Tidselblomster og stødte mig Kniven i Brystet. Det forbød Eden hende ikke. Satan er vittig! — Snart kommer han som Negerqvinde, snart som deilig Engellænderinde. — Jeg lugter Svovldampen — jeg svingler over Afgrunden. — Dernede staae Pinebænkene beredt. — Vee, Vee! Jeg kan ikke leve. Albert! Concordia! Hielper, redder mig! —

Ah que l'amour est chose jolie.

I stille Sorg tilbragte vi de første Maaneder efter disse tragiske Begivenheder. Jeg giorde alt, for at give Concordia Prøver paa min Ærbødighed, og boede ikke meer i Hulen hos Fruentimmerne, men havde igien bygget mig en Fuglerede i et Træ, en halv Fierdingvei fra Concordias Hule. — I de første Dage saaes vi slet ikke, Minga gik Bud frem og tilbage, siden spiste vi sammen til Middag, men alting stod paa en stiv Fod imellem os. Hendes Kummer over salig van Leuven, hendes Omsorg for sin tilstundende Nedkomst, lod hende ikke tænke paa Andet; og hendes Kummer og Tilstand havde skiæmmet hende saaledes, at man neppe kiendte hende igien. Dette, saavel som de foregaaende Nystelser og Ulykker, afkiolede min Lidenskab. Den Sorg, jeg følte over min Vens Tab, vilde desuden ladet mig ansee enhver sm Følelse for hans Enke, som en Troløshed imod ham.

Da hendes Forløsningstime nærmede sig, flættede jeg en Vugge af Vidier, hialp Minga med at sye Barnetøi, og medens hun stod Barselkonen bi, laa jeg ude i Græsset paa mine Knæ, og bad ivrigt til Gud, med Angstens Sveed paa min Pande.

Det varede ikke længe, før Minga bragte mig et sundt, kraftigt Svøbelsebarn. — Nu vare vi atter fire gode Venner her paa Øen. Den forrige Forlegenhed var reent forsvunden. Jeg besøgte Concordia, som Broder, Læge, Haandværker og Præst; paa den forrige Elsker blev ikke mere tænkt. Men hun tænkte heller ikke meer paa sin forrige Kummer. Fra det Øieblik hun havde det kiære Noer, hørte hun atter Verden og Haabet til. Livslysten opfyldte det moderlige Hierte, og hun tænkte kun paa ret at pleie sig

og gisre sig tilgode, for at faae sit forrige Huld igien, at ogsaa den lille Pige ret kunde trives.

Jeg var glad ved engang igien at kunne være Præst. En smuk antik Vase af brunt Porphyr, som var funden i Hulen, og hvori Munkene formodenlig havde havt deres Vievand, indrettede jeg til en Daab. Jeg trak min sorte Kiole paa, som jeg havde reddet fra Skibbrudet og sparede til overordenlige Leiligheder. Den Hule, hvor Barselkonen laa, blev pyntet med Blomster og Løv. Minga stod Fadder, holdt baade Huen og Barnet; og uden at spørge Concordia, gav jeg den lille Pige Navn af Carolina Franciſca, hvilket rørte den gode Moder saa stærkt, at jeg blev halv bange for hende. Dog fattede hun sig snart.

Siden søgte jeg at more hende paa alle mulige Maader. Nogle Kister fra et strandet Vrag vare just i de Dage skyllede op paa Klippebredden, hvori jeg fandt Klæder nok, især endeel Pagelivreer, som formodenlig en østindisk Nabob eller vestindisk Vicekonge havde ladet sye i England. Nu havde jeg netop afrettet fire Abekatte en tidlang i Løvhytten, for at de skulde opvarte Concordia, som smaae Lakaier, naar hun kom sig. Dem trak jeg Klæderne paa, der passede dem ret godt, da Minga havde syet dem noget ind; og hvor forundret blev Concordia, da jeg endelig indbød hende til et Gilde i Løvhytten, hvor hun blev opvartet af fire prægtigklædte Pager i gallonerte Klæder.

Disse Aber vare os ellers til stor Nytte, de kunde hente Vand, hugge Brænde og feie Gulv. Men eengang satte et af disse Dyr Concordia i stor Skræk. Hun var sovet ind ved Vuggen, og da hun vaagnede, var Barnet borte. Hun styrtede mig imøde med et ængsteligt Skrig og raabte: Hvor er mit Barn? Jeg drømte, at Lemelie steg op af Jorden og myrdede mit Barn. —

Jeg kastede fortvivlet Øinene rundt omkring og vidste slet ikke hvad jeg skulde tænke derom, da jeg lykkeligviis opdagede en Abe oppe i Høstakken, med Caroline i sine Arme. Da den blev mig vaer, tog den Barnet i Poterne, lod sig glide ned dermed, løb ind, og smed den lille Pige i Vuggen igien. Lykkeligviis havde hun ingen Skade faaet, og Barnethyen flygtede ud i Skoven.

Fra den Dag af maatte vi passe bedre paa. Den skiælmske Abe kom igien, og vi nænte dog ikke at jage vore letfærdige Pager bort, thi paa Jagten, i Kiøkkenet og ved Havearbeidet, vare de os til stort Gavn.

Saaledes henrandt to Aar. Saasnart Concordia havde vænt Barnet fra Brystet, blomstrede hun atter som en Jomfru. I de opskyllede Kister var der ogsaa smukke Fruentimmerklæder nok; det morede hende nu at pynte sig, og skiøndt hun intet andet Speil havde, end den klare Bæk, vidste hun dog at sætte sin skiønne Skabning i det fordeelagtigste Lys.

Nu begyndte jeg atter at blive forlegen og tankefuld. Jeg følte igien at min Veninde var et deiligt Fruentimmer. For hvem pynter hun sig da egenlig? tænkte jeg. Ak, det ligger i Qvindens Natur, det giør hun kun, for at lade Guds herlige Skabning straale i sin fulde Glands.

Jeg havde strax efter van Leuvens Død svoret mig selv en Eed, med intet Ord, ingen Mine at forraade Concordia min Kiærlighed, hvis den nogensinde skulde vaagne igien. Jeg gik hver Dag aarle paa Jagt. Ingen Klavren var mig for dristig, intet Arbeide for strengt, Storm og Regn holdt jeg af, thi det kiølede mine Kinder. Heel selsomme Tanker havde jeg tidt, naar jeg gik saaledes ene i de store Skove, og foer frivillig vild, hvor formodenlig endnu ingen Menneskefod havde traadt. Jeg betragtede de uhyre mosgroede Træstammer som Kæmpeskikkelser fra en forsvunden Oldtid.

Paa et eensomt Sted afskrællede jeg en Dag saameget Mos af Barken paa et Træ, til det overblevne udgiorde et stort C. Derpaa lagde jeg mig ned at sove under Træet. — Jeg vaagnede rørt; Johanna Klein havde staaet for mig i Drømme, bøiet sig over mig, med sit barnlige Rosenansigt, og sagt: Letsindige Albert! saa snart glemmer du den stakkels Johanna?

Hvad der giorde denne Drøm mere virksom, var et stort J i et andet, ligeoverfor staaende Træ, hvor Mosset tilfældigviis var voxet saaledes ud af Naturen.

I mange Dage, efter denne Drøm, følte jeg mig bedrøvet og veemodig. Min gamle Kiærlighed var vaagnet i min Siæl. Johannas Billed, som Tid og Skilsmisse havde svækket, stod igien for min Phantasie, forfrisket af Drømmens levende Farver. Mig syntes nu, det var at begaae en Troløshed mod den Døde, at elske den Levende. — Men en Nat senere hen aabenbarede Johanna sig atter, og skiøndt hun intet havde mistet af sin Skiønhed, men tvertimod vundet, saae hun dog ikke mere ud som et Menneske. Hun havde Vinger paa, var halvgiennemsigtig og lignede et overnaturligt Væsen. Hun holdt Concordia ved Haanden, bragte mig hende, og sagde venligt: Det Jordiske tilhører Jorden, det Salige Himlen. Elsker hinanden!

Elsker hinanden! gientog en Skygge i Baggrunden; og jeg kiendte min salig Ven Carl Frands van Leuven paa Høien i Morgenrøden, uden Blod og Saar.

Jeg vaagnede glad; da jeg slog Øinene op, stirrede endnu et Engleansigt paa mig og bøiede sig smilende over mig. Det var lille Caroline, min fortroligste Veninde, og, naar jeg ikke gik for langt, min daglige Ledsagerske. Jeg trykkede Barnet til mit Bryst, dets Kiærtegn henrykte mig.

Men Moderen vovede jeg ikke at sige et kiærligt Ord. Jeg talede kun med hende om Huusholdnings-

sager, om salig van Leuven, om Europa; og naar hun stirrede lidt længer paa mig, end sædvanlig, slog jeg rødmende Øinene ned og gik min Vei, saasnart Høflighеden tillod det.

Jeg havde opdaget en smuk Grønning oppe paa det lille Field, hvor man ikke behøvede at stige saa høit, for at overse det aabne Hav. Her var en Fordybning i Fieldvæggen, omkrandset af Buske, hvor man sad i Ly for Solen og i Læ for Vind og Regn. Det var mit kiæreste Opholdssted. Her sad jeg med det eneste Arvegods efter Lemelie, der var mig kiært, hans Luth. Jeg havde selv lært mig at klimpre derpaa, og sang hvad der faldt mig ind, naar jeg var ene. Concordia forstod meget godt at spille paa Luth, og havde lovet med det første at give mig Underviisning; men jeg skiælvede derfor. Allerede naar jeg hørte hendes deilige Stemme, saae de skiønne Øines himmelske Blik, den herligdannede Arm, og Haanden bevæge sig hen over Strengene, foer det mig giennem alle Nerver. Hvad vilde der blive af, naar hun tog om mine Fingre med sine? Nei, man maa ikke lege med Ilden, sukkede jeg. Jeg undrede mig over, at den fornuftige Kone vilde føre mig saadan i Fristelse, og tænkte: Skulde hun dog maaskee ikke elske dig? — Nei, sagde jeg saa igien, det er kun den sædvanlige Godhiertighed.

Lille Caroline blev mig hver Dag kiærere; som en nydelig skiælmsk Fugl, der har lært at snakke nogle Ord, flagrede hun omkring mig, kysfede mig og saae paa mig med kloge Øine. Moderen talede bestandig tydsk med hende, skiøndt hun selv var en Engellænderinde. Da jeg undrede mig derover, sagde hun: Man skal ikke forvandle et Barns første Leveaar til Underviisningstimer, blot for at øve Hukommelsen og fylde den med Ord. Børns Hukommelse er stor nok alligevel og øves af sig selv. Men Siælen er i Begyndelsen

en saa spæd Blomst, Karakteren er en saa fiin Spire, at begge strax behøve en vis Retning, naar de ikke skulle vantrives. Det Eiendommelige maa udvikles, Følelsen for Hiemmet. Det styrker Hiertet til Troskab og Kiærlighed, danner Karakteren, og er langt mere værd, end om et lille Barn kan pluddre to tre Sprog, før det kan tænke, og alt i sit femte Aar ikke mere veed, hvilken Nation det hører til.

I har ganske Ret, kiære Concordia, svarede jeg, kun undrer det mig, at I handler mod Eders egen Forskrift, og lærer Barnet tydsk, ikke engelsk. — Hun rødmede lidet, slog Øinene ned, men fattede sig strax, saae rolig paa mig og svarede: Vi udgiøre her en lille Nation, fire Mennesker stærk, paa denne Ø. I er Manden, en Tydsker; og Qvinderne bør rette sig efter Mændene. Min Carl Frands var en Nederlænder, vi Engellændere vare fordum Sachser. Normannisk Vold har sønderbrudt vort Sprog; Begeistring, Kraft, Følelse og Lune have limet det godt sammen igien, og udbredet det meer end noget andet over Jorden. Men vi bør ikke glemme, hvem vi nedstamme fra. Skiæbnen har skilt os Fire fra den øvrige Verden; Sproget maae ikke adskille os indbyrdes. Naar min Caroline er bleven en syv, otte Aar, og I, kiære Albert, taler engelsk som tydsk, ville vi ogsaa tale engelsk med Barnet.

Jeg kyssede ærbødig den deilige Kones Haand, hun forlod mig, og jeg tænkte: Skulde det dog ikke være Kiærlighed?

Engang, da jeg sad oppe paa Klippegrønningen med lille Caroline og læste i en Bog, raabte Barnet: Fader! Fader! (thi saadan kaldte hun mig bestandig) En stor Fugl, en stor Fugl med hvide Vinger, svømmer derude! — Jeg slog Øinene op, og opdagede et Skib langt borte, under fulde Seil. Uden at betænke mig, om man kunde see og høre mig, skreg og larmede

jeg saa høit som jeg kunde, og vinkede med Tørklædet. Men snart var den store Tremast igien forsvunden af Synskredsen.

Jeg kan just ikke sige, at jeg var bedrøvet derover, skiøndt jeg stillede mig saadan an, da jeg fortalte Concordia det. Hun var glad over, at man paa Skibet ikke havde opdaget os. — Hvem veed, sagde hun, hvad det atter har været for ryggesløse Mennesker. Maaskee igien en Lemelie! Een Fugl i Haanden, kiære Albert, er bedre, end ti i Luften. — Ja, tænkte jeg, hvem der kun havde fanget Fuglen; alle de andre i i Luften maatte gierne flyve hvorhen de vilde, for mig.

Nogle Dage derefter, da jeg atter sad oppe paa Klippegrønningen med den Lille, som jeg lærte at kiende Bogstaver paa et smukt Fibelbræt, jeg havde skaaret hende, faldt det mig ind, engang igien at digte en Vise. Jeg lod Barnet lege i Græsset, og da jeg havde smedet mine Riim, sang jeg dem saalunde ved Luthen:

Ak, havde jeg dog Skibet ei
Opdaget fra mit Klippefængsel!
Det Skiæbnen sendte denne Vei,
For at forstærke dig, min Længsel.

Til Vintren kommer med sin Snee,
Skal jeg min Ungdomskraft hensukke?
Skal overalt jeg Blomster see,
Men ingen søde Blomster plukke?

See, Tulipanen staaer i Pragt,
Sig Han og Hun i Hulen finde;
Hver Sommerfugl, i Høitidsdragt,
Paa Lilien træffer sin Veninde.

I Bækken Fisken, Fuglen øm
Bag grønne Løv sin Brud har funden;
Kun mig er Glæden blot en Drøm,
Og dog er Glæden ei forsvunden!

Da Adam eensom gik fortabt,
Var end ei Eva skiænket Livet;
Hun vandrer her, saa deilig skabt,
Og dog er hun ei Adam givet.

Jeg elsker hende; men en Eed
Tvang Haabet til mig at forlade.
Jeg skiule maa min Kiærlighed,
Som lukte Knup sin Roses Blade.

Saa nyd din stille Ro da nu,
Jeg skal ei Skranken overtræde;
Mig Hierteſorg kun volder du,
Dog skal du ikke see mig græde.

Ei hildet end i Sorgens Garn,
Jeg har din Glut, den lille Søde.
Naar jeg dig kysser i dit Barn,
Det veed jeg dog, er ingen Brøde.

Da jeg havde sunget denne Vise, hørte jeg en sagte Raslen i Busken bag mig. Mit Hierte sagde mig, at Concordia, der var kommen for at hente sit Barn, havde lyttet til min Sang; men jeg vovede ingen Undersøgelse. Et Qvarteerstid derefter kom den deilige Kone rødmende, med Tørklædet for Munden, og foregav, hun havde Tandpine. Da jeg nu vidste, at ingen af disse skiønne Perler vare giennemborede, og at hun ellers aldrig havde Tandpine, kunde jeg ikke begribe, hvorfra denne Pine var kommen med eet. Hun gik med Barnet, for at bringe det i Seng, og idet hun gik, tog hun atter Tørklædet fra Munden. Den nedgaaende Sol bestraalte den herlige Moder og det nydelige Barn, medens den milde Maane smilte paa den mørkeblaa Himmel, som om den vilde sige: Slig Tandpine helbreder man bedst med Kys!

Der gives ingen Kiærlighed uden Selvplage, og har man ingen Modgang, maa en retskaffen Elsker skabe sig den selv. Det gjorde jeg da ogsaa. — Jeg kunde

ikke blive den Tanke qvit: Nu elsker hun dig, fordi der ingen Anden er; Medlidenheden er gaaet over i en stærkere Følelse. Det er ikke rigtig Kiærlighed.

Saaledes gik jeg da flere Uger, som en veemodig Grillefænger. Een Dag drev jeg ned til Stranden giennem den underjordiske Gang, uden at vide, hvad jeg vilde dernede. Hensiunken i Tanker satte jeg mig i den Klippehule, hvor Concordia fordum havde sin Bolig, de første Dage efter Skibbrudet. — Nu faldt det mig ind, at Lemelie engang havde spottet over nogle Vers, hun skulde have giort i min Fraværelse, og siden revet itu. Ogsaa van Leuven havde jo fortalt mig noget Lignende. Jeg undersøgte Grotten og fandt, at en stor Blok, med glat Flade, dannede et naturligt Bord derinde. Mellem denne Blok og Fieldvæggen var en dyb Ridse. — Der har hun maaskee nedkastet det iturevne Papir, tænkte jeg. — Jeg kigede ned, men Ridsen var saa dyb, snever og mørk, at jeg slet intet kunde see. Dog opgav jeg ikke Haabet, men skyndte mig op paa Den igien, hentede Fyrtøi og et Stykke Voxlys. — Da jeg atter stod i Hulen, slog jeg Ild, holdt Lyset over Sprækken, og saae nu tydeligt en Hob smaae Papirstumper ligge ubeskadigede paa den tørre Bund. Men Kløften var for snever til at jeg kunde stikke Armen derned. Det vidste jeg ogsaa Raad for; jeg klæbede lidt Vox til Enden af min Stok, og saaledes nappede jeg den ene Papirstump efter den anden. Nu gieldte det at lægge Stykkerne i Orden paa Steenbordet. Jeg skiælvede, og denne Skiælven giorde mig Arbeidet vanskeligere. Endelig lykkedes det saa temmelig; men der manglede endnu nogle Stykker, og der maatte holdes en Efterslæt. Saaledes blev Samlingen fuldstændig; det kostbare Mosaik passede fuldkommen vel i hinanden; og tænker Eder min Henrykkelse, da jeg læste følgende

Sang paa engelsk, hvoraf jeg her giver Eder en Oversættelse:

Ak, han er død! Jeg aldrig meer
Det ædle, skiønne Ansigt seer.
Ad høien Sti han sig begav,
Og fandt i Fieldet dybt sin Grav.

Nu Albert, ingen, ingengang
Vi læse sammen Shakespeares Sang.
Jeg seer ham end! Han venligt staaer
Rødmosset og med lokket Haar.

Han var mig kiær! Nu jeg det veed,
Jeg mig fortaug min Kiærlighed!
Hvi røbed sig min Ømhed ei?
Min Carl han elskte høit, som jeg.

Farvel, du hulde Ungersvend!
Som Engel seer jeg dig igien.
Naar Døden os ei skiller ad,
Bli'er atter dette Hierte glad.

Nu var min Henrykkelse steget til det Høieste; jeg var overbeviist om, at hun alt før havde elsket mig, at kun Dyd og Pligt havde indsluttet Hemmeligheden i hendes Barm.

Jeg besøgte strax Concordia, dog endnu som sædvanlig rolig, i Mingas Nærværelse, talede kun om Huussager, og spurgte først ved Afskeden, om hun ikke snart vilde lære mig at spille paa Luth, som hun havde lovet? — Jeg vilde saa gierne lære nogle af de smukke spanske Romancer, vi havde fundet i Don Cyrillos Giemmer.

Hiertelig gierne! svarede hun. Imorgen kunne vi strax begynde. — Deroppe paa Klippegrønningen, vedblev jeg, er det saa stille, saa roligt. Hernede overdøves man hvert Øieblik af Fuglesskrig, af den rislende Bæk. Aberne rende ogsaa omkring og giøre Støi. —

Jeg veed det er Eders Yndlingssted, svarede Concordia; godt! vi ville imorgen begynde Underviisningen der.

Neppe var Solen steget af Havet i sit Purpur, før jeg sad deroppe med min Luth. Lemelie havde bragt nogle Noder med paa Den; der var en lille Sang som han tidt havde sunget og spillet, og som klang mig modbydelig i hans Mund; men nu behagede den lille uskyldige Folkevise mig særdeles; den var sat til en smuk Melodie, og saare let at spille. Omqvædet lød saaledes:

Ah que l'amour est chose jolie!
Avec l'amour
Toute la vie
Passe comme un jour.

Jeg havde ikke øvet mig længe selv, før jeg saae Concordia komme. Mit Hierte bankede høit, og Strengelegen faldt mig af Haanden i Græsset. — Mon hun kommer alene? tænkte jeg. Har hun Barnet med, elsker hun mig ikke. — Hun kom alene. — Jeg har ladet min lille Caroline blive nede hos Minga idag, sagde hun, det søde Barn vilde forstyrre os her; ikke fordi hun er uartig og urolig, men man maa holde saa meget af hende, naar man seer hende, at man ikke kan tænke paa andet. — Det var meget vel betænkt, kiære Concordia!

Hun var hyllet i et stort Tørklæde, og jeg kunde ikke see endnu, om hun idag havde lange eller korte Ermer. — Har hun lange, sagde jeg ved mig selv, elsker hun dig ikke. — Hun slog Klædebondet tilbage. Jeg saae et Par af de velbekiendte Randers Handsker, slutte sig, som fin Hud, om de skiønneste Slanger. Handskeskindets behagelige Lugt udbredte sig, og ingen Rose kunde dufte mig sødere. — I spiller jo allerede der efter Noder, sagde hun, og synger — om Kiærlighed troer jeg! Fransk? Det var ret ærligt. Istedet

for at tale om Kiærlighed, skulde Mændene altid synge fransk. — Det er en ret hiertelig lille Vise, Concordia. Lemelie har rigtignok fordum profaneret den, men derved taber den intet af sin Værdi. Det Slette kan ikke vanhellige det Gode. — Spil mig dog engang den Melodi for paa Eders egen Maade, sagde hun; jeg skal siden rette Eder.

Med den første Linie, Concordia, gaaer det ret godt: Ah que l'amour est chose jolie; men med hvad der følger paa, maae I hielpe mig, hvis det skal blive til noget. — Hun trak Handskerne af, tog Luthen, og en salig Følelse giennembævede mig, da jeg saae den deilige unge Kone sidde saaledes, og hørte hendes yndige Stemme. — Hun vilde give sig en lystig ligegyldig Mine; men det lykkedes ikke ret; hendes Stemme skiælvede og hun kom ud af Takten.

Jeg har forkiølet mig, sagde hun, og kan ikke synge; dog kom, jeg vil lære Eder Fingersætningen. I skal synge! — Jeg tog Luthen, spillede og sang: Ah que l'amour est chose jolie.

Godt! sagde hun; nu videre!

Avec l'amour — vedblev jeg. Nei, raabte hun, det maa tages ganske anderledes. Nu gik hun mig lige ind paa Livet, tog mig om Fingrene med de smukke Hænder, og satte dem rigtigt paa Strengene. Hendes Ansigt berørte næsten mit, hendes Aande beduggede min Kind. — Da kunde jeg ikke tvinge mig længer. Jeg trykkede mine hede Læber paa hendes Hænders Snee. — Concordia! raabte jeg; søde, tilbedte Concordia! — Luthen faldt atter i Græsset, jeg trykkede hende til mit Bryst. Hun betragtede mig med et usigelig sødt Smil, jeg trykkede min Mund paa hendes. — En herlig Sangfugl var lokket af Klangen op paa Fieldet, og medens vi taug og kysfedes, sang den for os:

Ah que l'amour est chose jolie!
Avec l'amour
Toute la vie
Passe comme un jour.

Fra den Dag af var jeg saa lykkelig som Adam i Paradis, da han havde fundet sin Eva. Hvad siger jeg, som Adam? O meget lykkeligere! Thi Slangen var jo selv jaget ud af Eden, og havde ikke trængt os derfra. I sød idyllisk Ro har jeg her nydt mit lange Liv, som Hyrde, som Patriark. Jeg var ogsaa lykkeligere end Abraham; thi min Concordia var mig en Sara og en Hagar tillige, og ingen nidkiær Fiende ængstede mig. Jeg var ogsaa mere lykkelig end Jakob, thi Gud har velsignet mig med mange Børn, som ham, men mine Børn vare alle fromme og gode, og ingen af dem har forraadt sin Broder. Endnu som hundredaarig Gubbe har jeg mit skarpe Syn, hvoraf Isaak ikke kunde rose sig. Min Hukommelse er heller ikke svækket meget, intet Træk fra gamle Dage er udvisket deraf; skiøndt, det maa jeg tilstaae, jeg husker ikke nær saa godt, hvad der er skeet i de to sidste Trediedele af mit Liv. Men det kommer vel ogsaa af, at der ikke har tildraget sig meget Eventyrligt i disse Tidsrum. — Og saa vil jeg da nu slutte; og ligesom salig Trautmann, forelæste mig en Ballade i Frøkenkapellet, for at stemme mig i sin Følelse, vil jeg lade min Søn Eberhard forelæse Eder en Sang, jeg digtede min Bryllupsdag, (paa hvilken Dag jeg selv var Bedemand, Præst, Degn og Brudgom; og hvoraf I kunne slutte Eder til den Ild, der dengang besiælede mig. — Albert Julius rakte Eberhard et gammelt Blad Papir, og han læste:

Alt sig forvandler!
Dødt er nu intet, Alt lever og handler;
Hvor jeg lyksalig henvender mit Die,
Kiærlige Væsner imøde sig bøie.

Vældige Pille!
Stærke Basalt, see hvor Bølgerne trille
Op mod det Mos, som din Side fordunkler.
Kiærlige Taarer i Pletterne funkler.

Svømmende Fiske
Tumles og gantes i Vandet, det friske;
Pyntet i Sølvmor og vevre forresten,
Komme med blinkende Skæl de til Festen.

Søfugle skrege
Kiærlighedshymner ved Haiernes Lege.
Selv Leviathan og Behemot føle;
Iiskolde Vover kan Elskov ei kiøle.

Ørnen deroppe
Svinger sig høit over Skovenes Toppe,
Synker mod Reden og finder sin Mage.
Blomsterne kysses i Sommerens Dage.

Roser i Dandsen,
Vindenes Dands, sig forene til Krandsen;
Krands, for den skiønneste Tinding at smykke,
Krands, for den gladeste Mand at henrykke.

Maanen bag Løvet
Græder ei længer veemodig bedrøvet;
Skiælmsk og forelsket med smilende Kinder,
Skiælmsk og forelsket den Sangeren finder.

Snart med de gule
Straaler, som Lampe, den maaler vor Hule.
Cynthia, snart ved din venlige Kierte
Synker min Brud til mit bankende Hierte.

Da skal din Rødme,
Morgen! forkynde den hellige Sødme;
Tusinde Fugle skal Skoven indvie,
Siunge den Fryd, hvorom Læberne tie.

Spring i Historien.

Her ophøre Bedstefaders Fortællinger, vi springe 76 Aar over, og befinde os midt inde i Tilhørernes Kreds, to Aar efter Eberhards Ankomst til Øen; thi saalænge omtrent kunne vel Oldingens afbrudte Meddelelser have varet; hvilke Eberhard siden har opskrevet, sammendraget, udfyldt og maaskee hist og her opfrisket lidt, hvor Farven forekom ham for afbleget; og det maa være nok for dem, der maaskee gjøre den Indvending: at en hundredaarig Gubbe umulig kunde huske alting saa nøie og skildre det saa ungdommeligt, som her er skeet.

Altsaa: da Albert selv havde viet sig til sin skiønne Concordia, levede han lykkeligt med hende, og i Tidens Løb skiænkede hun ham mange Sønner og Døttre. Da disse voxede til, bleve de kiære Forældre bekymrede for deres Børn, hvordan disse skulde blive gifte. Men det lod, som om Forsynet havde besluttet, at den hidtil ubeboede Øe nu i Hast skulde befolkes, thi der skete altid et lykkeligt Skibbrud til rette Tid paa Kysten; saa at Alberts Børn snart funde Brudgomme, snart Brude, alt som de behøvede dem. Engang vilde det dog paa denne Maade ikke lykkes, og paa et lille skrøbeligt Fartøi vovede sig nogle unge Klippeborgere til St. Helena; hvilken Øe formodenlig er Læseren vel bekiendt af den sidste store Robinsonade. Men som denne sieldne Robinson var original i alting, var han det ogsaa i at udgjøre en fuldkommen Kontrast til Albert Julius; thi han begyndte som en lykkelig Fyrste og endte med Intet.

Paa St. Helena giorde Klippeborgerne nogle Ynglinger og Piger deelagtige i deres Hemmelighed, overtalede dem til at reise med, og deeltage i Øens

Lykſalighed. Siden giftede Familierne ſig indbyrdes; og da Wolfgang kom paa Den, fandt han den temmelig beboet og dyrket. — Den ærværdige Alberts Kieldere bleve imidlertid alt fuldere og fuldere af Skatte, ved de mange Skibbrud (ogſaa ſpanſke Sølvflaader vare ſtrandede der); og han længtes inderligt efter at udruſte et Skib, ſom kunde bringe ham europæiſke Fornødenheder, Bøger, Vaaben, Klæder; men iſær en Præſt og nogle gode Kunſtnere. Ogſaa ønskede han meget, før ſin Død at ſee en Slægtning fra Europa, hvem han kunde giøre deelagtig i ſin Overflødighed.

Hvad nytte diſſe Rigdomme mig og Mine paa denne Ø? pleiede han at ſige. Maaſkee forſmægter en Ætling af min elſkede Broder Rudolf i Armod, medens de beſtøvede Kiſter i Kielderne ſtaae pakfulde af Sølv, Guld, Perler og Ædelſtene.

Wolfgang, hvem han meddeelte ſit Ønſke, var ſtrax villig til at gaae til Europa, for at ſkaffe Bedſtefader hvad han ønſkede. Nogle af Øens unge Folk bragte ham lykkeligt til St. Helena, og forlode ham der, uden at opdages; thi det var af ſtørſte Vigtighed for Klippeborgerne, at leve uopdagede af den øvrige Verden, bag deres Baſaltpiller. Bedſtefader havde givet Wolfgang ſtore Klenodier med, ſom han let kunde giemme. Han kom heldigt til Europa, udruſtede et Skib i Amſterdam, og erkyndigede ſig om Oldingens Paarørende. Han hørte ſnart, at der levede en Kiøbmand Martin Julius i Bremen, ſom nylig havde giort Opbud. Wolfgang ſkrev ham til, ſendte ham Penge, uden endnu at aabenbare ham Hemmeligheden, og fik det underlige Brev igien, ſom vi have læſt i førſte Deel. Dette Brev var ikke ſkikket til at give Wolfgang høie Tanker om Herr Martin Julius. Denne Mand vilde neppe fyldeſtgiøre den poetiſke Gubbes Forventning, paa Sydøen. Wolfgang ſkrev derfor til

Leipzig, til Herr Martins Søn, om hvem han havde bedre Tanker; og vi have seet, at han ikke fandt sig skuffet i sit Haab.

Den gamle Albert holdt overordenlig meget af sin Eberhard, og denne igien af ham. Albert troede at see sig selv som Yngling, naar han betragtede Eberhard, og denne havde intet varmere Ønske, end at blive saadan en Gubbe. Medens den Gamle fortalte sine Eventyr satte Eberhard i Tankerne sig altid ind i enhver Tilstand, og spurgte sig selv: Vilde du ogsaa have handlet saaledes? Og for det meste maatte han svare Ja. Kun ved Tid og Omstændigheder vare de blevne forskiellige i eet og andet. Albert var opdraget i Armod, Eberhard i Velstand; Albert havde selv maattet lære sig alting siden; Eberhard havde nydt en god Opdragelse fra Barnsbeen. Derved havde Albert faaet noget Undseeligt, Forlegent i sin Ungdom; Eberhard noget Stolt, Opfarende. Begge vare gudsfrygtige, elskede det Skiønne, hadede det Onde, forbandt Godhiertighed og Aabenhed med Kraft og Æresfølelse. Var Eberhard noget utaalmodigere, saa kom det af, at han sin meste Tid havde dandset paa Roser. Den Psalme: Jesus du mit Haab, min Trøst, og deres Kiærlighed til Luther, gik igiennem begges Ungdomshistorier. Og da Gubben i sin Fortælling kom til den skionne Bisekræmmerske, skyndte Eberhard sig ogsaa heri at blive ham lig. Mellem Tilhørerinderne havde hans Øine opdaget den deilige Cordula, der, skiøndt endnu kun fiorten Aar gammel, var fuldvoxen; og under Fortællingen mødtes deres Øine meer end sædvanligt.

Han fulgte hende hiem denne Aften, og da de stode ved Faderens Haugeport, tænkte de formodenlig: Skulde ikke en mørk Haugegang være ligesaa brugbar, som en dunkel Gang i Ridder Knausdegens Borg? Skulde Maanen paa Himlen ikke være endnu bedre,

end en søvnig Tranlampe? — Efter disse Betragtninger faldt de hinanden om Halsen, Eberhard trykkede sin Mund paa den skiønne Cordulas Læber, og siden der ingen gammel Borgfogedinde kom ud af den knirkende Dør, har formodenlig Eberhards og Cordulas Henrykkelse varet længer, end Alberts og Johannas. Ingen Pige havde skiønnere Træk, en rigeligere Haarvæxt, en hvidere Hud, end den ranke, lette Cordula, som forbandt et vist Udtryk af dyb Alvor, med ungdommelig Munterhed. Som alle Dens Børn talede hun ligegodt tydsk og engelsk. Hendes Ukiendtskab til den øvrige Verden gav hende kun en Yndighed mere. Ogsaa glædte det Eberhard, at Gubben selv havde sagt, hun lignede sin Stammemoder Concordia saa meget; kun at Cordula havde blonde Haar.

Saaledes vare nu de unge Forelskede en tidlang fuldkommen lykkelige; thi at Cordulas Fader af Naturen var en Suurmule, med et mørkt tilsluttet Væsen, bragte kun øieblikkelige Dissonantser i Harmonien.

Men siden en Rose uden Torne ingen rigtig Rose er, og siden der i Glædens Honningbæger altid maae blandes et Par Draaber Malurt, for at Smagen ikke skal blive vammel, saa sørgede ogsaa Skiæbnen herfor; og da deres Lykke, som ingen Forhold forstyrrede, flød som en rolig Bæk, giennem lutter eftergivne, grønne Haabets Siv, lagde Skiæbnen en Anstødsteen i Veien, for at give Bølgerne en kort modsat Retning, og frembringe det smukke hvide Lidenskabens Skum, der klæder Bækkens Bølger og Kiærligheden saa godt.

Der havde dog skiult sig en hemmelig Fiende i Løvhytten, som de Elskende ikke havde mærket, og som nu giorde alt Sit, for at tilintetgiøre deres Glæder og Haab. En lille Svartalf, som kommer ud af de grønne Bakker, naar Solen daler, og naar den endnu paa Himlen blinkende Venus stænker Dugperler paa

Græsset. Du kiender den strax, hulde Læserinde, naar jeg nævner den ved sit prosaiske Navn: den hedder Forkiølelse.

Denne Svartalf er af en ondskabsfuld Natur og saare misundelig. Det ærgrer den altid, naar Jomfruerne kysse deres Kiærester i Maaneskin; den udpuster sin giftige Aande over den stakkels Pige. For det meste kommer hun sig igien, men undertiden har man ogsaa, faa Dage derefter, hørt Taarnklokken ringe og seet en frisk opklappet Grav paa Kirkegaarden.

Den skionne Cordula faldt i en hidsig Feber, og Eberhard var utrøstelig. Bedstefader maatte ikke vide det, da man søgte at bortfierne ethvert ubehageligt Indtryk fra den alderstegne Gubbe, hvis Liv var Den saa kostbart. Eberhard maatte hver Aften være tilstede ved hans Fortællinger. Det traf just at Talen var om Trautmann og Sigfride, om den vene Jomfru af Gravensteen, om Johannas Død. — Eberhard var fortvivlet; han maatte græde hvert Øieblik, den ængsteligste Uro betog ham, og Bedstefader begreb ikke, hvor en blot Fortælling kunde ryste et Menneske saa meget. Du er ogsaa altfor blød, altfor følsom, min Eberhard, sagde han engang. Deri ligne vi ikke hinanden. Du kunde jo ikke bære dig anderledes ad, om du selv var i en saadan Tilstand; det maa ikke være. Men jeg seer ikke din Brud, den lille Cordula. Hun er dog vel ikke syg? — Hun befinder sig ikke ganske vel! svarede Eberhard, og forsøgte at see saa rolig ud, som muligt. — Det er en anden Sag, sagde Gubben, saa har dit elskende Hierte Lov til at overdrive Fare og Frygt. Jeg haaber dog, der feiler hende intet af Betydenhed? — Visselig ikke, svarede Lægen, Herr Cramer; jeg har endnu idag været hos hende, om et Par Dage er hun sikkert frisk igien.

Og det var ogsaa virkelig Tilfældet. Herr Cramer fordrev Feberen, men Recepten for Fremtiden lød: Forsigtighed: og ingen sildige Aftenbesøg i Løvhytten.

Wolfgang havde fundet sig en deilig Sophia og Herr Cramer var ogsaa bleven forlovet, skiøndt han undgik Aftenluften. Selv Smeden, Henrik Wetterling, traf en ung Enke, som vovede at smedde Livets hede og kolde Jern i Fremtiden med ham. Ogsaa Magister Schmelzer traadte, som protestantisk Geistlig, i Luthers Fodspor, og havde fundet sig en blomstrende Catharine Bora.

Kun Litzberg og Lademann tænkte ikke paa Kiærlighed, skiøndt Eberhard hver Dag drillede dem med den forestaaende Forandring fra Ungkarl til Pebersvend; en Forvandling, som var Sommerfuglenes ganske modsat, nemlig: først Sommerfugl, saa Kaalorm.

Formodenlig havde de Hovederne altfor fulde af deres Arbeider, til at kunne beskieftige Hiertet med ømme Følelser. Kirken var næsten færdig; det store Orgel herlig lykkedes; thi i Orgelbyggeriet havde Lademann bragt det vidt, og Kiærligheden til dette mægtige Instrument havde han arvet efter sin store Lærer, Sebastian Bach.

Lademann paastod, at Opfindelsen af det store Orgel i Tydskland havde været første Aarsag til Reformationen; thi derved var Gudstienesten gaaet over fra Melodiernes ørekildrende Leeg til Harmoniens dybe høitidelige Alvor; derved blev Gudstienesten ikke længer blot udført af Præster og Virtuoser, men af Folket selv. Menigheden blev til paa denne Maade; ethvert følende Bryst var saaledes istand til at udøse sig i lovprisende, tilbedende Toner for sin Skaber; og de skurrende Stemmers Feil og Mangler overdøvede og betvang det mægtige Orgel, som bragte alting i Samklang.

Nu stod Lademanns Orgel der med sine blinkende Kæmpepiber, ligeover for det skiønne Alter. Der havde været store Forhandlinger i Anledning af Kirkebygningen. Bedstefader og Eberhard ønskede at Litzberg skulde bygge en gothisk Kirke, han selv havde mere Lyst til at opføre et Tempel i græsk Stiil. — Man sige hvad man vil, paastod han, Grækerne vare dog de sande Bygmestere. Der gives to Hovedformer for Bygningskunst: de mathematiske Figurer og Vegetationen. Det ene tilhører Menneskets Forstand og Smag, det andet en bizar Efterligning af Naturen. At bygge en Hvælving af Steen og Kalk, der skal ligne grønne Buegange i Skoven, er en vanskelig Opgave. Stenen maa fornægte sin egen Natur, for at synes let og luftig. Hvortil dette Skin; dette Bedrag? Lad Skov være Skov, hvorfor skal Kirken see ud som en Skovhvælving? Ligesaalidet som Mennesket skal blot synes at være noget i Kirken, saa lidet skal Bygningen selv synes. Menneskets Dybsind har opfundet Mathematiken; Forstand og Følelse formaae i Virkeligheden at forbinde de abstracte Former til et skiønt Heelt. Slige Former ere de naturligste, for Piller, Biælker og Qvaderstene; derved opstaaer en Skiønhed, en Munterhed, som en gothisk Kirke aldrig faaer.

En saadan Bygning kan være meget smuk, svarede Eberhard; men et hedensk Tempel er ingen christelig Kirke. — Og vare Middelalderens Kirker, raabte Litzberg, da Grumhed, Had, Vellyst, Drukkenskab og Overtro raste, i Sandhed Kirker for en christelig Tid? Bliver en Kirke, der seer ud som en Skov, hvori Hedningerne offrede Mennesker, christeligere end et græsk Tempel, hvori der der dog i en kort, bedre Tid, herskede Humanitet? Og have de tydske Bygmestere ikke lært meget af Araber og Maurer, som vare Hedninger? — Kommer I mig der igien med Eders christne Kirke?

Hvor tidt skal jeg sige Eder, at den sande Kirke staaer i Menneskets eget Hierte? Hvorfor skal et Par barbariske Aarhundreders Moder udelukkende kaldes christelige? Have Petrus og Paulus ikke allerførst prædiket i hedenske Bygninger? Bleve de første christne Forsamlinger ikke holdte i Katakomber? Ere de fleste italienske Kirker, ofte Mesterstykker, ikke atter byggede i en ganske anden Stiil, som paa ingen Maade kan kaldes gothisk eller tydsk?

Vi ville gaae en anden Vei, svarede Eberhard. I skal ikke smutte mig ud af Haanden, som en Aal, i Eders Veltalenheds Slim. I siger: der gives to Hovedformer for Bygninger, Mathematik og Vegetation? Jeg siger: Der gives to Hovedformer for Kunsten, det Skiønne og det Høie. Det første frembringes af den jordiske Virkning, det andet af den himmelske Aarsag. Hist raader en indskrænket Fuldkommenhed, her en uendelig Stræben efter det guddommelige Udspring, som ingen Grændser kiender. Hist Glæde og Nydelse, her Længsel, Veemod og hellig Anelse. Disse sidste Følelser skal Christendommen især styrke, uddanne og luttre. Og derfor virker den tydske eller gothiske Bygningskunst vældigere paa Hiertet med sin Høihed, end den græske med sin Skiønhed. Det Ubestemte, Dæmrende, Gienlyden i Korsgangene, byggede efter Jesu Kors, hvorpaa han uskyldig leed, alt dette vækker en dybere Følelse, og derfor har man Ret til at kalde en slig Byggemaade christelig, om den end tildeels har dannet sig efter arabiske Moskeer, og er opfunden midt i Middelalderens Barbarie. Alle fortiente langtfra heller ikke at hedde Barbarer; Kunstnerne mindst; og de gode den Tids Mennesker besiæledes af en stærkere, frommere Følelse, end vi nu kunne rose os af.

Jeg mærker, I er bleven et Par Aar ældre, svarede Litzberg, man bliver ikke nu saa let færdig

med Eder; men med Eders Philosophie er det dog kun slet bevendt. I kalder Skiønheden mere jordisk, det Høie mere guddommeligt? — Ja det giør jeg. — Deri giør I Uret: Tvertimod, lille Ven, Gud kan selv glæde sig over sine Værkers Skiønhed, men ikke over deres Høitidelighed. Det Heles Fuldendthed maa fornøie ham selv, han maa see hvad han har giort, og finde det saare godt; men Gud kan ikke føle sig høitidelig stemt, thi denne Følelse er kun relativ, og han kan ikke skue op til noget Høiere, end han selv er. — Men det kunne vi, raabte Eberhard; vi komme just i Kirken, for at skue op til Gud! Altsaa er det Høie for os Mennesker den guddommeligste Følelse; jeg vil gierne indrømme Eder, at Skiønheden er det for Gud. — Og erkiender I da ikke Gud ligesaa meget i Skiønheden, i Kiærligheden til den fuldendte Skabning som i en uthydelig høi Stræben? — Hvad siger De dertil, lille Cordula? Deres Elsker vil i Veiret; Vorherre veed hvorhen, thi Skaberen er overalt, og Herr Eberhard behøver ikke at giøre sig saa megen Uleilighed opad for den Sags Skyld. Han finder ham ogsaa nedad, og rundt omkring, hvor han aander og lever. Dog jeg vil ikke disputere meer med dette forunderlige Menneske, men heller tale fornuftigt med den kiære Bedstefader. Det tilstaaer jeg, ærværdige Herre, en saadan Kirke som Strasburgs Münster, som Domkirken i Cøln, ere beundringsværdige Mesterstykker, der vække Høitidelighedens Følelser i høi Grad. Tro heller ikke, at jeg er kold for slig herlig Følelse. Mennesket maa snart ane, snart vide, snart virke lystig frem i Tiden, snart dvæle i Følelsen af sin Afmagt for Evigheden; denne Oscilation, imellem begge Livspoler, udgiør netop Livet selv, som Dag og Nat, Lys og Skygge Glæde og Sorg. Men hvordan skulde jeg begynde et

saadant Kæmpeværk paa denne lille Ø, hvor vi neppe ere halvfierde hundrede Mennesker? Det er jo plat umuligt. Og at bygge Eder en stor gothisk Kirke i det Smaae, det var kun Barnestreger, det var i det Høieste at giøre Eder Model til en Kirke. Jeg forsikkrer Eder, jeg har ogsaa lært at bygge slige Kirker; og naar jeg faaer Tid engang, vil jeg gierne sammenlime Eders kiære Barnebarnsbarn Eberhard Julius et saadant broget Oldenborrehuus af Fyrretræ, som han kan bruge til at sætte sig ind i Høitideligheden med, naar den stierneklare Nat, det uendelige Hav og Øens mægtige Basaltpiller ikke længer ere istand dertil.

Her er altsaa ikke Spørgsmaalet, om en stor gothisk Kirke er høitideligere, et græsk Tempel skiønnere, men: hvad passer sig bedst for os? Hvad kunne vi bringe tilveie? Og saa vil jeg da tilstaae Eder ærligt og ligefrem, uden at kives meer med denne philosophiske Digter, eller poetiske Philosoph, at jeg alt længe har tænkt paa, saa godt som muligt, at forene de to forskiellige Karakterer. Jeg har Tegningen færdig, og vil strax forelægge Eder den.

Nu hentede Kunstneren sin Taske, og fremtog en smuk Tegning, som forestillede en Kirke i Ottekant, der altsaa noget nærmede sig det runde Tempel, idet dog tillige de mange Kanter mindede om det Gothiske. Den skulde have et Klokketaarn og et Spir. I de lange Vinduer vilde Litzberg indsætte de gamle brogede brændte Ruder, som Wolfgang med stor Bekostning havde bragt med fra Europa.

Alterets, Orgelets, Prædikestolens og Pulpiturenes Prydelser skulde alle skiæres ud i Træ, paa gammel tydsk Viis. Et fortræffeligt Billed af en stor Mester, som forestilte Jesus til Bords med sine Disciple, den sidste Aften, skulde være Altertavle. — Hermed var

nu hele Raadet tilfreds; og efter to Aars Forløb stod Kirken færdig; og den herlige Klokke, støbt af Deklippernes Malm, hvortil Bedstefader havde givet meget Sølv af sit Skatkammer, kaldte for første Gang, med høitidelig Kimen, Indbyggerne til at bivaane Gudstieneſten. Hvad det var for en Følelse for den ærværdige Gubbe, da han førstegang hørte Klokken ringe, Orgelet lyde. Der blev paa denne Dag døbt et Barn og viet et Par Ægtefolk. Bedstefader vilde ogsaa lade en gammel Mand, der just var død i disse Dage, begrave, for dermed at betegne alle de tre vigtigste Øieblik i Menneskelivet; men det sidste fik de unge Folk ham fra igien, som ikke gierne vilde, at noget Sørgeligt skulde forstyrre det glade Indtryk. — Min Gud, Børn, er det da sørgeligt? spurgte den gudsfrygtige Olding; troer I at jeg frygter min nærforestaaende Død? Det vilde Ingen høre noget om; og for at bringe Bedstefader noget ud igien af den høitidelige Stemning, lod Litzberg sig overtale til, Aftenen efter Kirkefesten, at fortælle sine og Lademanns ulykkelige Kiærlighedshistorier.

Litzbergs og Lademanns Hændelser.

Jeg er opdraget i Wien, — begyndte han — men født i Nürnberg, hvor min Fader, en Patricier, havde ægtet min borgerlige Moder. Efter mine Forældres Død tog en Paarørende af min Moder mig til sig i Wien. Han vilde opdrage og sørge for mig, naar jeg vilde ignorere min Faders Adelsbrev, gaae over til den katholske Religion, og drive et borgerligt Haandværk. Til det første og sidste beqvemmede jeg mig

strax; men min evangelisk lutherske Tro vilde jeg ikke fornægte. Min Fætter, der var en god Instrumentmager, og som havde lært Tolerants paa sine Reiser, gav efter, og lod mig lære Mathematik og Latin. Jeg læste ogsaa hvad jeg ellers kunde faae fat paa, og snart var jeg indviet i de mekaniske Kunster, og kunde giøre med mine Hænder hvad jeg vilde.

I mit tyvende Aar døde min Fætter, og jeg maatte slaae mig igiennem saa godt som jeg kunde. Der boede en Adelsmand i Steiermark, som fik Lyst til at lade sine Børn undervise i Tegning. Jeg paatog mig dette Arbeide, fordi jeg gierne vilde ligge paa Landet om Sommeren. Der var blandt andre Børn en voxen Datter, ikke egenlig smuk, men i den Alder, da man finder enhver Pige smuk, der ikke er hæslig. Hun var alt en udlært Kokette, saa vidt Ærbarheden tillod det. Hun talede slet Tydsk, men godt Fransk, havde en god Forstand, var vittig, lod mig fortælle og hørte andægtig efter, med smægtende Øiekast, og med den lille Finger legende i Munden. Dette fordømte Manøvre bragte mig reent ud af Concepterne. Jeg løb ud i Skoven, begyndte at snakke poetisk med Bækken, at synge med Fuglene, at skiære Bogstaver i Træerne, og at græde over Maanen. Jeg læste Petrarchs Sonetter, den gamle Historie om Abaillard og Heloise, og tilsidst giorde jeg Vers, hvori jeg rimede Hierte med Smerte, Bryst med Lyst. Tale til hende vovede jeg ikke, naar jeg sad alene med hende. Hun viste særdeles megen Fatning alt imens; saasnart jeg vovede mig et Skridt nærmere, trak hun sig kold tilbage; naar jeg blev vred, var hun atter forekommende, og saadan legede hun et heelt Aar med mig, som Katten med Musen. — Tilsidst havde jeg dog isinde at tage Bladet fra Munden. At jeg var en Patricier af Fødsel, vidste hun alt, og lod ikke til at nære nogen

Tvivl om vor Stands Lighed. Min Videnskabelighed lod ogsaa til at behage hende.

Til Ulykke, — eller rettere sagt til Lykke, — kom der i de Dage en ung Officeer til at ligge i Vinterqvarteer hos os. Neppe havde min Frøken seet ham et Par Gange, saa var hun forelsket i ham, og anvendte alle de Kunster paa ham, som hun før havde ødslet paa mig. Om min Vrede brød hun sig slet ikke det mindste; tvertimod, hun giorde mig til sin Siæls Fortrolige, og spurgte mig, om jeg ikke fandt den unge Officeer elskværdig? — Min Selvfølelse vaagnede, og jeg blev kold nok, til at kunne lade ham vederfares Ret; thi det var virkelig en kiøn Fyr, kun særdeles eenfoldig og uvidende. Mig derimod havde de uforskammede Kopper saaledes tilredet, at jeg, naar jeg saae mig i Speilet, selv maatte tilstaae: mit Ansigt var ikke indrettet til at giøre unge Piger forelskede. — Imidlertid var det dog skeet! Men det kunde jeg vel takke Eensomheden for, fordi der ingen Anden var. Thi min Frøkens Koketterie var bleven hende til en Vane, og man forsikkrede mig, at i Nødsfald koketterede hun med den gamle halvfierdsindstyve Aars Forvalter.

Jeg sammenpakkede nu mine Blyantspenne, Velinpapir, Tusk, Pensler og Farvelade. Paa Blomstermaleri, paa Roser og Kiærminder tænkte jeg slet ikke meer. Jeg tog Afsked med Familien, ved hvilken Leilighed den Hulde opførte sig saa koldt og fornemt, som om vi to kun før flygtig et Par Gange havde seet hinanden. Jeg reiste andre Steder hen. Kiærligheden var uddunstet, jeg lagde mig atter efter Mathematik, og istedet for Blomster, tegnede jeg Grundrids og Profiler til mægtige Bygninger.

Næste Sommer giorde jeg igien en lille Reise, og kom paa Veien til et Værtshuus, hvor der var stort

Opløb af Mennesker. En ung Officeer, en ulykkelig Elsker, havde skuet sig en Kugle for Panden, fordi hans Kiæreste havde slaaet op med ham. Jeg lod mig vise Liget, og gios tilbage af Skræk og Forundring, da jeg saae min lykkelige Medbeiler ligge død og blodig paa Bordet. Hun havde altsaa ogsaa drevet sit Spil med ham; men han var en slettere Philosoph end jeg, og havde ikke forstaaet at finde sig i Modgang.

To Aar efter denne Begivenhed kom jeg atter paa en Reise om Aftenen silde til en lille Stad, hvor jeg hørte en forfærdelig Larm i et Huus, bag de lukkede Vinduesskodder. Det var en Mand, som bankede sin Kone. Jeg spurgte om Navnet, og hørte til min Forundring, at det var min Frøken, der endelig havde giftet sig med et Mandfolk, der ikke elskede hende. For at komme i Besiddelse af ham, havde hun taget ham, hvilket vel ellers neppe var skeet; men hvad hun havde sat sig i Hovedet maatte frem, det koste, hvad det vilde. Han havde taget hende for Pengenes Skyld, og nu pryglede han hende, fordi hun koketterede med fremmede Mandfolk, hvilket han ikke kunde lide.

Hun havde faaet min Ankomst at vide, skrev mig en Seddel til, og bad mig for gammelt Venskabs Skyld at komme et Øieblik til hende i hendes Mands Fraværelse, og give hende et godt Raad. — Jeg afslog hendes Begiering. — Søndagen derpaa gik jeg i Kirke. Hun sad i en Stol og var smukkere end før. Hun havde faaet røde Kinder og var fyldigere. Hun hilste mig venligt, jeg hilste koldt igien. Da Præsten steg paa Prædikestolen, begyndte den gamle Leeg med smægtende Øine og den lille Finger i Munden. Jeg vidste hvad det havde at betyde, og kunde dog ikke holde Øinene fra hende. Af Prædiken hørte jeg ikke et Ord. Da jeg kom hiem, laa der atter en Indbydelse paa Bordet. Manden var reist bort paa nogle Dage; jeg

maatte endelig komme, hun var uden Ven, uden Støttestav i den vide Verden. Jeg vilde atter sige Nei, men fandt ved nøiere Overveielse, at det var altfor grovt. Jeg kom; hun modtog mig som en gammel Fortrolig. Jeg vilde holde hende en Straffeprædiken, hendes Vittighed og Lune, hendes venlige Smil bandt min Tunge. Ved Afskeden bad hun mig at komme snart igien. Jeg lovede det; men satte mig næste Morgen tidlig paa Postvognen og rullede afsted. Jeg har aldrig seet hende siden.

Kort derpaa lærte jeg at kiende Lademann; men han maa selv fortælle sin Ungdomshistorie, at I dog engang kunne høre ham tale. Thi jeg forsikkrer Eder, han kan snakke og tænke, som et andet Menneske, naar han blot betvinger den fatale Blyhed og faaer Munden paa Gang.

Jeg føler selv, sagde Lademann, at denne Undseelighed er en meget slem Vane. Men idag vil jeg tvinge mig. Rigtignok giør mig strax Gienstanden forlegen igien; thi jeg er nødt til at blotte min salig Faders Svagheder.

Han var en fattig Spillemand, som maatte fortiene sit Brød kummerligt med at gnide paa Fiol, blæse Skalmeie og med at slaae Hakkebræt. Paa min Opdragelse kunde han intet anvende; saasnart jeg var stor nok, maatte jeg følge med ham til Barnedaab, Brylluppер, paa Dandsebod, og hielpe ham med at blæse Sækkepibe. — Havde vi nu tilbragt Natten paa denne Maade, saa maatte jeg i Daggry følge min ulykkelige beskiænkede Fader hiem, til et elendigt Loftkammer. Han var da sædvanlig opbragt, pryglede mig for ingenting, og da først kunde jeg Stakkel krybe i den mugne Seng, hvis tynde Dyne aldrig ret beskyttede mig for Kulden.

Naar min Fader var i denne Tilstand, og desværre var han ofte saa, vovede jeg næsten ikke at sige et Ord. Jeg taug, for ei at faae Hug, og saaledes har jeg vænt mig til at tie fra Barnsbeen. — I vort Nabolaug boede en Skolemester, som forbarmede sig over mig og lærte mig at læse og skrive; han forærede mig ogsaa det ny Testament, og der fandt jeg min Trøst.

Engang var det nær gaaet mig meget slemt, og min stakkels Fader endnu værre. Han var vred over at jeg gik i Skole, og over at jeg ikke meer vilde synge de fæle Viser, som man forlangte af mig ved Sviregilderne. — Da vi sadde en Aften alene sammen, og han var ganske beruset, skiænkede han et stort Glas Brændeviin fuldt for mig, og befalede at jeg skulde drikke det ud. — Jeg raabte angest: Fader! jeg kan ikke! Det er Gift for mig, vil du forgive dit Barn? — Hund! raabte han rasende, vover du at sige mig imod? Og uden at betænke sig, slog han mig Stokken i Hovedet, saa at jeg sank bevidstløs paa Gulvet. — Lykkeligviis kom jeg til mig selv igien; han havde været i Dødsens Angest, og Rusen var gaaet over, da han saae mig falde. — Ak, hvor var jeg glad, da jeg kom tillive igien. Jeg kyssede hans Haand mange Gange og raabte grædende: Gud skee Lov, kiære Fader, at du ingen Morder blev, at du ikke har slaaet mig ihiel! Ellers havde du maattet lade dit Liv paa Retterstedet.

Gottlieb, sagde den arme Mand, i en Tone, som jeg endnu aldrig havde hørt ham tale, jeg er en Niding, og fortiener ikke at kaldes Fader.

Han var fra den Dag af et andet Menneske. Den gamle Drikken kunde han vel ikke lade være, og spille og blæse maatte han vel ogsaa; men han bruste aldrig op i Vrede meer, men græd, naar han var i

den Forfatning, og sagde: Jeg har myrdet mit Barn, den stakkels Gottlieb, som aldrig har lagt mig et Straahalm i Veien. Jeg har slaaet ham noget itu inde i Hovedet. Om han endogsaa ikke sporer det nu, saa vil det dog med Tiden have slemme Følger og volde hans Død. — Saaledes græmmede han sig og døde kort derefter i en stærk Feber. Jeg opvartede ham saa godt jeg kunde. Han kaldte mig i sin sidste Stund og spurgte uafladelig ængstelig, om jeg tilgav ham? om jeg tilgav ham? til han sov ind.

Min Farbroder satte mig i Lære hos en Snedker; men i mine ledige Timer øvede jeg mig i Musik, da jeg elskede denne Kunst overordenligt. En lykkelig Hændelse satte mig istand til, ikke blot at anvende meer paa min egen Opdragelse, men ogsaa at hielpe min stakkels Farbroder.

Jeg læste om Søndagen i nogle gamle Bøger, der stod paa Hylden ved Uhret; der havde jeg ogsaa faaet fat paa Historien om den hellige Bonifacius, som først prækede Evangelium i Nordtydskland. Jeg havde faaet ham saare kiær, og drømte tidt om ham. Engang kom det mig for, som om han stod for min Seng. Jeg holder af dig, Gottlieb, sagde han. Jeg har omvendt Hedninger til Christendom, og jeg vil ogsaa giøre noget for dig, at du kan faae en christelig Optugtelse, og lære den skiønne Musik grundigt, der er saa nødvendig til Gudstieneſten.

Der var alt forløbet nogen Tid siden denne Drøm, og jeg var, som sagt, i Snedkerlære, da min Mester en Dag sendte mig hen til en bekiendt Gnier, der vilde gifte sig, og derfor var betænkt paa at udstaffere sin brøstfældige Rønne, for at modtage sin unge Brud. Der maatte jeg i en gammel Sal nedrive Panelet, for at Væggene igien kunde blive nyt beklædt med beitset Nøddetræ. Der stod et flet udskaaret, ormstukket Helgen-

billed i Salen (thi Staden, jeg boede i, var katholsk, skiøndt jeg var lutherſk). Huuseieren befalede mig at fare lempelig med hans Skytspatron, der kun ſtod paa ſvage Been.

Jeg var kommen temmelig vidt i mit Arbeide, men da Skytspatronens Ryg var ſlaaet faſt med Søm til Væggen, hvor jeg ſkulde have Panelet ned, gik han mig itu mellem Hænderne, og overøſte mig med en Mængde Guldſtykker, der faldt ud af hans hule Krop. Jeg ſamlede dem omhyggeligt i min Hat og bragte den rige Mand dem. — Iſtedetfor at takke mig, ſagde han: Tøv lidt, min Søn! jeg maa dog viſe min unge Brud, hvad du har fundet. Løb derpaa til Øvrigheden og anklagede mig ſom en Tyv. — Jeg blev ſat i et mørkt Hul, og Gud veed hvor længe jeg havde ſiddet der, var ikke Herr Litzberg, der juſt den næſte Dag paa Raadshuſet forelagde Raadsherrerne Planen til en ny Bygning, kommen mig til Hielp. — Da han hørte, den Gierrige paaſtod, der havde været mange flere Dukater i Helgenen, fordi hans Fader paa Sotteſengen ſkulde have mumlet nogle Ord, ſom han nu førſt forſtod, lod Herr Litzberg atter den ormſtukne Helgen ſammenlime; og da de fundne Dukater vare kaſtede i Hullet paa Sparebøſſen, der tilklinet med Vox fandtes i Iſſen paa Hovedet, ſaae man, at det ingen flere kunde rumme. Nu blev Summen deelt i tre lige Parter. Den førſte Trediedeel fik Skytspatronen, fordi han ſaalænge i Krigstid havde bevaret Skatten i ſit Legeme; den anden Deel fik Huuseieren, og den tredie jeg, ſom Finder; Herr Litzberg blev min Formynder, jeg kom i en god Skole, og fik daglig Underviisning i Muſiken af en god Organiſt.

Men det maa jeg ikke glemme, at da jeg ſpurgte, hvem dette Billed egentlig ſkulde foreſtille? hørte jeg, at det var den hellige Bonifacius! Saaledes havde

han virkelig holdt det Løfte, han havde givet mig i Drømme.

Imidlertid var min Farbroder flyttet fra sit forrige Opholdssted hen i en lutherſk Stad. Da den gamle Organiſt der behøvede en Medhielper, reiſte jeg ogſaa did, og ſpillede tidt for ham. Min Farbroder, der var en ſlet Huusholder og en latterlig Patron, var kommen ganſke paa Knæene, kunde ikke fortſætte ſit Haandværk, og juſt da jeg traadte ind i Stuen til ham, ſad han og ſkrev en Anſøgning om den ledige Bælgetrædertieneſte.

Den menneſkeædende Død, kiære Gottlieb, ſagde han, da han havde omfavnet mig, har omhugget den forrige Bælgetræder, ſom en Kaalſtok. Dette Dødsfald har den høie Magiſtrat taget ſig nær; thi det giør altid Mølleren ondt, naar han miſter ſit Æſel. Men det Bedſte manglede den ſalig Mand, thi han var ikke muſikalſk. Med mig, veed du, har det en anden Art, thi jeg kan ikke blot alle Choraler udenad, efter Tabulatur og Noder, men jeg ſpiller ogſaa paa Fiol.

Nu er der vel foruden mig en Skræder og en Brændehugger, ſom ſøge om dette Embede; men jeg kan ikke med god Samvittighed raade den høie Øvrighed, at foretrække nogle af diſſe Herrer for mig. Thi faaer den førſte ikke ſit Strygejern med i Lommen, kunde Fanden let ſluge ham ind i Bælgen. Den anden grove Bængel kommer ſlet ikke i Betragtning. Jeg derimod har en Anbefaling fra en boſat Muſicus her i Staden.

Jeg læſte nogle Linier, ſom en Galfrands havde ſkrevet: at Meſter Conrad, efter aflagt Calcantprøve, havde ſtaaet ſig heel vel, dog traadte han bedre Dur end Moll.

Min Farbroder blev virkelig Bælgetræder, og da jeg en tidlang ſpillede for Organiſten, forlangte Farbroder

altid, at jeg skulde sige ham hvad Tone Stykket gik af. Men da den vrantne, gamle Organist kom sig noget, og selv engang forrettede sit Embede, vilde han ikke sige ham nogenting. — Hvad rager Tonarten Jer? raabte han, gaae hen og træd Eders Bælg, eller jeg skal lære Jer Vinterveien. — Min Farbroder gik i Bælgekammeret, men svor paa, ingen Bælg at røre, før han vidste Takten og Tonen, der skulde trædes i. Midlertid forsamlede Menigheden sig i Kirken, og Gudstienesten skulde begynde. Jeg var ogsaa paa Orgelet, løb hen til min Farbroder og sagde: Stykket var af Fismoll, og gik i Femfierdedeelstakt. Nu fandt han sig i Billighed og traadte Bælgen; men Organisten var saa opbragt, at han hvert Øieblik kom ud af Takten, til stor Forargelse for Menigheden. Neppe havde han spillet den første Psalme, før han lod mig spille videre, løb bag Orgelværket og gav Bælgetræderen et Drefigen. Men min Farbroder forstod Tingen uret, betalte ham med samme Mynt, og kastede hans sorte Allongeparyk ud af Lydhullet paa Kirkegaarden, hvor den faldt ned om Halsen paa en gammel Kone, der vilde gaae i Kirke. Medens dette Klammeri stod paa, var Vinden gaaet af Bælgen, Orgelet taug atter, og Præsten maatte gaae i Prædikestolen uden Sang.

Det kom til Klage, men min Farbroder forsvarede sig tappert. — Kives ikke med en Mægtig, skrev han, at du ikke falder i hans Hænder. Gierrighed er en Rod til alt Ondt, altsaa ogsaa til Ærgierrighed. Havde Organisten ikke været storagtig, men smukt taget mig paa Raad med, som en Hovedperson ved Gudstienesten, saa havde alting faaet et lykkeligt Udfald. I Musiken er Harmonien den skiønneste Dyd, og den burde ikke blot findes i Piber og Fløiter, men ogsaa Menneskenes Hierter.

Ogsaa denne Strid bilagde den gode Herr Litzberg, som just i de Dage besøgte mig, paa bedste Maade, og min stakkels Farbroder mistede ikke sit Embede, men forsonede sig med sin Principal. Nu tog Herr Litzberg mig med sig, og lovede snart engang ved Leilighed at sørge for mig. For det første skulde vi drage omkring sammen og forbedre gamle Orgelværker i tydske Stæder; dermed, meente han, kunde vi fortiene gode Penge, og see os noget om i Verden. Jeg fandt mig i alt hvad han ønskede, og Himlen har giort mig lykkelig ved denne dyrebare Ven. Vort Rygte, som gode Mekanikere, udbredte sig meer og meer; tilsidst fik vi en Indbydelse fra Herr Wolfgang, at komme til Amsterdam, for at reise med ham til Ostindien. Paa Veien derhen lærte vi at kiende Herr Eberhard Julius og Madame Hanna Hellkraft. Hvad der videre er skeet, vide De alle.

Her taug Lademann, og Litzberg raabte leende, efter en kort Taushed, som opstod af spændt, utilfredsstillet Forventning: Snip, Snap, Snude, nu er Eventyret ude. Tip, Tap, Tønde, nu kan de Andre begynde. Nu, mine Damer og Herrer! var det ikke en deilig Historie? Om en tossет Bælgetræder! Om en ormstukken Helgen! Saaledes er min gode Lademann altid, og jeg troer, om vi saa traadte ham Bælgen, taug han, trods den hellige Bonifacius; skiøndt, jeg forsikrer Dem, der ligge Skatte i ham, som vel kunne opveie Dukater. — Der sidde nu de kiære Pigebørn, de gode Mødre, og spidse Ørerne efter en morsom Kiærlighedshistorie! Og saa maae de tage tiltakke med gamle Anekdoter? Nei, Ven! det gielder ikke. Vil I ikke skrifte, saa maa jeg. Jeg spiller rigtignok en Rolle med deri, saa godt som han; men jeg har jo alt eengang givet mig til Priis. Jeg har ikke meer at tabe. Velan, jeg for-

tæller! Men, ved den hellige Bonifacius, Lademann, jeg skaaner heller ikke Eder. Jeg tager Eder med i Faldet; og det vil lykkes mig bedre, end den rasende Karl, der vilde styrte sig ned fra Taarnet, med Keiser Carl den Femte, for paa den Maade at vinde et udødeligt Navn.

De ulykkelige og lykkelige Elskere.

Vi reiste da sammen, som sagt, for at reparere gamle Orgler i gamle tydske Stæder. Engang kom vi paa denne Reise til et Nonnekloster, hvor Orgelet ikke længer vilde gaae, hvor Taarnuhret var istaa, og hvor ovenikiøbet Lynilden var slaaet ned i Kirken og havde hugget en Kant af Alteret. Det skulde nu altsammen istand igien. Priorinden var meget streng; hun ansaae denne sidste Ulykke som en Himmelens Straf, fordi et Par af hendes Nonner havde havt hemmelige Kiærligheds-forstaaelser. Disse stakkels Børn, som vare blevne syge af Skræk og døde kort derefter, laae begravne paa Kirkegaarden. Fra den Tid af var der indført et strengere Opsyn i Klosteret; og de Mandfolk, som havde at bestille der, maatte underkaste sig den strengeste Quarantaine, for at Elskovspesten ikke igien skulde snige sig ind i Cellerne og i Nonnernes Hierter.

Længe blev Alteret femkantet, Uhret stod, og Orgelet brummede værre end Priorinden, fordi der endnu ingen Bygmester, Uhrmager eller Orgelbygger kom, der saae hende passelige ud. Men neppe havde hun betragtet mig og Lademann, før vi fandt Naade for hendes Øine, og hun fandt os netop som vi burde være. Hvad mig angik, saa begriber jeg, at mit diærve Væsen og mine Koparr vare hende ligesaa mange Be-

viser paa min Uskadelighed; men Lademann var en kiøn Knøs med et glat Melkebrødsansigt. Rigtignok havde han forblæst sig noget i sin Barndom paa Sækkepibe; men han var øm og blid, hvad just Fruentimmerne saa godt kunne lide. Dog, Priorinden, som lod til at være en stor Menneske- og især Mandfolkekienderinde, har formodenlig strax afmærket ham det bly Væsen, som intet Dristigt turde vove paa egen Haand. Nok, vi fik Arbeidet paa de Vilkaar, at vi ingen Svende eller Drenge maatte bringe med. Skiøndt der nu ikke var meget at fortiene her, indgik vi dog Betingelserne, fordi det eensomme Arbeid i et Nonnekloster havde noget Eventyrligt; og efter salig Seifarts Theorie, gaae jo alle Mennesker paa Eventyr.

I de første Dage skete der dog intet Sligt; thi Kirken stod tom. Men da vi en Aften temmelig silde gik over Kirkegaarden, saae vi to unge Mennesker ligge ved et Par Grave. De torrede deres Øine med hvide Lommetørklæder og giorde Armbevægelser mod Himlen, som om de vilde mane de Dødes Aander ned igien. — Jeg talede til den Ene, og han svarede, da han havde fattet sig af sin Skræk, fordi vi havde opdaget dem: Ak, kiære Herre, røb os ikke! Med Livsfare ere vi klavrede over den høie Klostermuur, blot for at have den sørgelige Glæde, at græde paa vore salige Kiæresters Grave. Hvis I nogentid have elsket, — og det er vel ikke andet muligt, — saa veed I hvad det vil sige, at miste sin halve Siæl, i Ungdommens blomstrende Vaar. Jeg beder Eder, forraader os ikke for Priorinden, der er en saa haardhiertet, kold, gammel Jomfru, at hun vist ogsaa vilde berøve os denne usle Trøst, hvis hun vidste, at to unge Mandfolk alene om Natten besøgte et Par Nonner ved deres Grave.

Her var nu naturligviis intet at røbe. Det giorde os ondt for de stakkels Ungersvende, og vi brugte alle de Talemaader, der faldt os ind, for at trøste dem. — Ak, kiære Herre, sagde den Ældre igien, forskaan os dog for denne forslidte Trøst! En Pine, som den Ulykkelige endnu altid ovenikiøbet maa døie, som man ikke tænker paa, og som ikke lidet forøger hans Kummer, er den kolde, trivielle Formaning af de Ikkelidende; det gode Raad, at man maa tvinge sine Lidenskaber, til man sees igien hisset, at der gives flere blomstrende Piger paa Jorden, og hvad den taabelige Snak videre hedder. I lader mig til at være en altfor fornuftig Mand, til at tage Eders Tilflugt til slige Forbarmeligheder.

Den Bedrøvedes Lune behagede mig, og jeg svarede: Nu vel, min Ven! flæb kun saa meget I gider, vi skulle ikke forstyrre Eder. — Men en sand Trøst kunde I skaffe os, hvis I vilde, vedblev den Bedrøvede. — Og hvilken? — Vore salige Kiæresters Søstre leve endnu som Nonner i Klosteret, hvor I arbeide. Den ene er Orgelspillerinde, den anden første Sangerinde; og da de begge ypperligt forstaae sig paa Orgler og Instrumenter, bliver Priorinden, der ikke kan skille Kattemiau fra Nattergaleslag, nødt til at sende disse Virtuosinder op til Eder, for at undersøge Arbeidet. Viis os da den Godhed, og giv een af dem hemmelig dette Brev. Vi vide, de besidde afskaarne Haarlokker af deres salige Søstre; og dersom I har elsket, veed I, hvilken Skat en Lok er for en ulykkelig Elsker. Det er alt hvad vi forlange af Eder.

Vi vilde ikke afslaae dem denne Begiæring, og lovede hemmeligt at besørge Seddelen til Organistinden. — Dagen derpaa kom to unge Nonner op til os paa Orgelværket, fulgt af en Gammel, der strax satte sig paa en Bænk, tog et Par Briller paa Næsen, og gav

sig til at læse i en Bog, som hun havde skiult i Lommen; medens de Unge undersøgte Orgelpiberne og Registerne med os. De havde aflagt deres Slør, slaaet deres Hætter tilbage og vare overordenlig deilige. Jeg gav den første Brevet, som hun hurtig stak i Barmen. — De stakkels Ulykkelige! sukkede hun; de elske endnu vore salige Søstre, efter et Aars Forløb, saa tro og ømt. Det var Synd at nægte dem den uskyldige Gave. Imorgen skal De faae Lokkerne, mine Herrer!

Nu begyndte Orgelspillerinden at spille paa de sorte Tangenter, med de sneehvide Hænder og veldannede Fingre, medens den Anden med klar Stemme sang en Arie, hvorved det hvælvede Bryst svulmede i sin hele Fylde. — Lademann var i den tredie Himmel; han bildte sig ind at see den hellige Cæcilia ved Orgelet; og da Sangerinden fløitede som en Nattergal og fyldte Kirkehvælvingen med sin herlige Sopran, blev jeg heel snever om Hiertet. Vi havde gierne hørt paa dem den hele Dag, uden at spise eller drikke; men den gamle Nonne mindte dem om at gaae igien, hvorpaa den Ældste vendte sig til os og sagde: Ja, mine Herrer! der er endnu meget ved dette Instrument at giøre, inden det ret kommer istand og klinger som det bør. Principalen er forsømt, Fløiten maa tone sødere, Mixturen skriger endnu afskyeligt, fordi den ei er bragt i rigtig Harmoni. Med Pedalen blive vi maaskee snarere færdige. Med disse Ord traadte hun mig sagte paa Foden, saae venligt paa mig, og forlod os med de Andre.

Da vi to lykkelige Elskere vare alene i Kirken, faldt Lademann mig om Halsen, og jeg fandt mig for førstegang i hans kiælne Sværmeri.

Næste Dag havde vi et Besøg igien af vore Skiønne. Den Gamle satte sig paa sit forrige Sted, og begyndte at læse der i Bogen, hvor hun sidst havde lagt Mærke. Det lod ikke til at være en gudelig Bog,

thi hun loe tidt polidſk og ryſtede paa Hovedet; ſaaledes benyttede hun da ogſaa Priorindens Fraværelſe til ſin Fordeel.

Nu vilde Sangerinden viſe mig en Feil paa Bælgen, medens Lademanns Skiønne ſpillede ham en Adagio for. Hun gik med mig bag Orgelet, der gav hun mig de ſalig Søſtres Haarlokker, indſvøbte i Papir, til de to ulykkelige Elſkere, og ſagde med himmelſk Stemme: Kiære Litzberg! gode Mand, red mig og min Veninde! Jeg elſker Dem, og hun elſker Lademann. Tiden tilſtæder ikke at giøre mange Omſvøb. Med diſſe Ord faldt hun mig om Halſen; og det maa jeg tilſtaae, et ſødere Kys har jeg aldrig faaet, hverken før eller ſiden. Alting blev aftalt i ſtørſte Haſt. Vi gik hen igien til de Andre. Den hellige Cæcilia ſad ved Orgelet, men ſpillede ikke. Lademann havde bøiet ſit Hoved over hendes Skulder, og trak ſit Anſigt hurtig bort fra hendes, da vi kom. Den Gamle var falden i Søvn med Bogen i Haanden.

Nu giorde vi en ordenlig Aftale. Kirkenøglen havde Priorinden aldrig betroet os; vi maatte lade os lukke ind og ud af en Portnerſke. Men Nonnerne havde ſkaffet ſig et Aftryk i Vox, ſom de gave os. Jeg lovede ſelv at ſmede en Nøgle derefter, og Natten til vor Flugt blev berammet.

Paa Kirkegaarden traf vi atter de ulykkelige Elſkere paa Gravene. Naar man ſelv er ſaa lykkelig, vil man gierne lette ſine ſørgende Medmenneſkers Tilſtand. Dennegang havde vi dog noget Bedre at byde dem, end Talemaader; jeg rakte dem Haarlokkerne, og neppe ſaae de dem, før de vare ude af ſig ſelv af Glæde. Det rørte os, at ſaa Lidet kunde trøſte dem; forelſkede unge Folk, ſom ikke pines af Skinſyge, blive ſnart fortrolige.

Vi giorde dem deelagtige i vor Hemmelighed, i Haab om at de skulde staae os bi. Thi for ingen Opsigt at giøre, maatte vi arbeide den hele Dag, som sædvanlig, i Kirken; og hvo skulde imidlertid bestille Postheste og skaffe Klæder til Maskeraden? — Jeg havde nok at bestille Morgenstunden, med at faae min Nøgle smedet. Men de taknemmelige Ungersvende lovede at staae os bi med alting. Ja de vilde endog følge os et Stykke Vei, for endnu engang at tale med de kiære Svigerinder, som de kaldte dem, om de elskede salige Søstre, og for endnu maaskee at faae nogle Reliquier, som Baand, Blomster eller Sligt

Nu fik vore to Nonner Mandsklæder; vi kom uden Forhindring ud af Klosteret, Vognen holdt ikke langt derfra. De ulykkelige Elskere vare ogsaa paa Pletten alt, omfavnede kiærligt deres salig Elskedes Søstre, og vi rullede afsted.

Da vi vare i Sikkerhed over Grændsen, toge vi ind i et godt Værtshuus og spiste vor Aftensmad. Lademann og jeg havde gierne havt en kiælnere tête à tête, men Høfligheden krævede, at vi bade de to Ulykkelige tilbords med. Her var hele Tiden kun Talen om de salige to afdøde Siæle, hvor ømt de havde elsket disse Ynglinger, og i deres sidste Stund kun talet om dem. Dette fortalte Sangerinden saa rørende, at det undrede mig, ikke at see de ulykkelige Elskere badede i Taarer. Men deres Taarekilder vare udtømte af den megen foregaaende Græden; og siden de havde havt saa meget Arbeid og Bevægelse hele Dagen, undrede det os ikke, at de spiste og drak med saa god Appetit. Lademann og jeg kunde hverken spise eller drikke, saa forelskede vare vi; thi vore Kiærester traadte os hvert Øieblik hemmeligt paa Foden under Bordet, medens de af Høflighed lode som om de vare lutter Øie og Øre for de ulykkelige Giæster. Min Skiønne klemte mig

engang saa haardt paa min Liigtorn, at jeg maatte skrige i vilden Sky og foregive, at jeg havde stødt mig paa Bordbenet. Den lille Skielmsmester kunde ikke bare sig for at lee; og som det nu gaaer, naar man er oprømt, at Latteren udbreder sig som et elektrisk Stød over hele Selskabet, saa loe vi ogsaa alle her, selv de to Ulykkelige, uden ret at vide hvorfor.

Nu ønskede vi andre ogsaa at see de salig Søstres Haarlokker. De havde megen Lighed med vore Kiæresters Haar.

Angsten og Reisen havde udmattet vore Skiønne, og de trængte til Hvile. Vi andre vare ogsaa søvnige, undtagen Lademann; vi gik tidlig tilsengs, og besluttede at reise tidlig videre næste Morgen.

Jeg vaagnede temmelig silde; Lademann sov endnu, thi han havde tilbragt de to Trediedele af Natten med søde Sværmerier. Jeg kaldte paa Opvarteren, bestilte fire Postheste, og Frokost for sex Personer. — Meget vel, sagde han smilende. — Hvad leer han af? — De Herrer have at befale, og for os er det jo altid en Fordeel, at der bliver forlangt Meget; men det undrer mig dog, at De forlanger fire Heste og sex Portioner Frokost til to Personer. — Kiære Ven, sagde jeg, vi ere Sex ialt. Veed han ikke at vi kom Sex her i Aftes? — Jo det veed jeg meget godt; men de Fire ere jo allerede reiste igien imorges Kl. tre. — Ere de borte? raabte nu Lademann, som endelig fik Øinene op og sad overende i Sengen. — Ak, det er sandt, sagde Opvarteren, der ligger et Brev paa Bordet, som de gode Herrer formodenlig ikke endnu have læst. Han rakte mig Brevet og gik sin Vei. Det lød saaledes:

„De ulykkelige Elskere græde ikke meer trøstesløse paa Gravene; de have fundet deres Veninder igien, som de i tre Aar trofast have elsket. De stakkels

Piger ere ikke længer levende begravede bag Klosterets Mure. Herr Litzberg og Herr Lademann ville godheds-fuldt tilgive den lille, nødvendige List. Skulde De endnu være lidt forelskede, da ville disse flygtige Ind-tryk sikkert snart udslettes igien. Til Erindring og Tak for Deres venlige Hielp, bede vi Dem ikke at for-smaae hoslagte Ringe. Heller ikke disse Haarlokker, som De kiende fra igaar, og som ikke ere skaarne af Liig, men af vore egne Nakker. Lever ret vel, gode Herrer! Himlen skiænke Dem Elskerinder, der ere Dem saa tro og hengivne, som vi vore Elskere. At forfølge og efterspeide os, vilde være forgiæves; en saa smaalig Hævn kunde heller ikke to ædle Mænd tage, som vi, i vort Bekiendtskabs korte Tid, i høieste Maade have lært at agte."

To Brillantringe af temmelig Værdi laae i Pa-piret ved Siden af Haarlokkerne. Den fortvivlede Lademann greb den blonde Lok, der havde tilhørt hans Skiønne, men vilde kaste Ringene ud af Vinduet. — Lad det være, sagde jeg, som, efter min Maade, strax var helbredet igien. Man har taget os ved Næsen, men det have vi fortient. Hvorfor vidste vi ikke bedre at skille Indbildning fra Virkelighed? Nonnerne have ikke spillet os denne Streg for at holde os for Nar; men kun af Nød, af Kiærlighed til de Andre, fordi de tvivlede om, ellers at faae os i Ledtog med. Rigtig-nok have de forført os til et Klosterran, og derfor er det billigt, vi bode for vore Synder. Forresten skal det ikke ængste mig i min sidste Stund, at have befriet to unge Piger fra Trældom og givet dem tilbage til Naturen. Orglet klinger nu atter smukt, Alteret staaer ædel bygt, Klokken slaaer rigtigt, og vi have ikke taget en Hvid derfor. Det kan være Priorinden en Erstat-ning for de mistede Nonner. Og disse Ringe kunne vi tage til Giengiæld, fordi de Skiønne have skilt os

ved vor Arbeidsløn. Det er altsaa ingen Gave. Vi kunne beholde Ringene, uden at takke derfor.

Lademann taug og søgte Eensomheden; jeg mærkede nok, at han ofte græd hemmeligt. Hans musikalske Phantasier bleve endnu skiønnere og mere hiertegribende. Saaledes udgiød han i velgiørende Toner sin Længsel og sin Veemod. Jeg udøste min Harme paa Biælker og Stene, hvis raae Klumper jeg tvang i skiønne Former. Siden have vi helliget vore Liv til Kunsten, indtil vi lærte at kiende vore Venner, Herr Wolfgang og Herr Eberhard Julius.

Da Lademann, efterat Litzberg havde endt sin Fortælling, fulgte Eberhard hiem, og de kom igiennem Skoven, hvor Maanen skinnede, begyndte han at græde og trykkede Eberhards Haand fast til sit Bryst. — Gode Gud! raabte Eberhard, elsker De da virkelig endnu Orgelspillerinden, min Ven? — Ak, jeg veed ikke, svarede Lademann. Jeg har længe ikke tænkt paa hende. Dengang jeg var syg, saae jeg hende tidt i Drømme, og nu staaer atter hendes Billed saa levende for min Siæl. De skulde kun seet hende ved Orgelet! Hvorledes hun spillede, og vendte det herlige, blomstrende Ansigt tilbage, medens de deilige Fingre hvilede paa de sorte Tangenter. Og saa gav hun mig et sødt Kys, som jeg aldrig glemmer, som gik mig lige ind i Siælen. Det forekom mig altsammen som en Drøm, og jeg følte, at slig Glæde skulde jeg ikke nyde meer i mit Liv. Men jeg haabede dog saa vist, saa vist, at hun vilde elske mig min hele Livstid. Med Herr Litzberg var det en anden Sag; han er saa diærv, ikke om nok; og saa var han ogsaa saa koparret —. Men — det forstaaer sig — dog, jeg vil trøste mig. — Han taug.

Eberhard betragtede ham med et medlidende Smil, hvori der blandede sig lidt Ringeagt, og sagde kold: Med en ulykkelig Kiærlighed kan jeg have den inderligste Medlidenhed, og det herligste Menneskehierte viser sig ofte just deri. Men saa maa Ulykken ogsaa være ædel. Jeg begriber ikke, hvor en ærekiær Mand endnu kan elske en Uværdig, som har bedraget ham saa haanligt. Og endnu at sukke og græde derover, efter Aar og Dag, og for slig en Indbildnings Skyld give Slip paa alle virkelige Glæder; — det, kiære Lademann, tilgiv at jeg siger det reent ud, forekommer mig at være en stor Svaghed, ja endnu værre, det forekommer mig latterligt.

Ak, sagde Lademann, saa seer jeg da nok, at jeg maa meddele Dem min Hemmelighed, for at De ikke skal foragte mig. Men De bliver ogsaa den Eneste. De maae love mig helligt at tie; thi det vedkommer ingen uden mig; og jeg vilde for alting ikke, at min Ven og Velgiører Herr Litzberg fik at vide, at jeg havde spillet en bedre Rolle ved hin Leilighed end han. Det kunde krænke hans Stolthed, og maaskee vilde han, uden selv at vide det, fatte Nag til mig derover.

Her tog Lademann en lille Sølvbodike frem, som hang i en Guldkiede ved hans Bryst. Herr Litzberg troer, sagde han, at jeg kun heri giemmer Haarlokken og Ringen; men der er endnu et Brev, som Opvarteren dengang hemmeligt flyede mig, da Herr Litzberg allerede havde faaet det, han læste for Dem. Læs selv! — Eberhard aabnede Seddelen og læste:

„Dyrebare Lademann! Beklag og tilgiv mig! Sukkende i et Kloster, hvor mine haarde Forældre satte mig, mod min Villie, lærte jeg at kiende min Brudgom for tre Aar siden, en vakker ung Mand med Aand og Dannelse. Han elskede mig, det fornøiede mig, jeg tog det Behag, jeg følte derover, for Kiærlighed, og tilsvor ham Troskab. Denne frivillige Ed tør jeg

ikke bryde. Jeg lærte at kiende Dem — for silde! Jeg er afhængig af min dristigere Søster, ligesom De af Deres Ven Litzberg, og vi maae, som afrevne Blomster, følge Strømmen. — Lev vel, dyrebare Ven! I Musikens Toner ville vi evigt leve sammen, og de usynlige Harmonier skulle daglig forene vore Hierter.

Cæcilia."

Ak, hun heed Cæcilia! raabte Lademann, idet hans Ven Eberhard faldt ham om Halsen og bad om Forladelse. Der er et skiønt Billed af Carlo Dolce, som forestiller den hellige Cæcilia, siddende ved Orgelet; krandset med Roser vender hun sig og seer til Siden. Just saaledes betragtede min Cæcilia mig. Kun havde hun ingen Roser om Hovedet, og for mig blomstrer i dette Liv ingen Rose meer. —

Lille-Klippeborg.

Da Veiret var saa smukt, fik Bedstefader Lyst til at foretage en Fart med de europæiske Venner til Lille-Klippeborg, paa en stor Baad, der laa skiult i en dyb Fieldkløft, bag Hække og Buske. — Jeg maa dog endnu før min Død, sagde han, see mig lidt om. — Reisen blev altsaa berammet til den lille Klippes, otte Mile fra den store; og Bedstefaders Søn, Albert Julius den Anden, maatte i den Tid besætte hans Plads i de Gamles Raad. Albert Julius den Anden, Bedstefaders tredie Søn (thi de tvende ældste vare døde), en Mand paa 70 Aar, var ret rørig og stærk af sin Alder, men ei af fortrinlige Aandsgaver. Hans Faders ungdommelige, muntre Væsen manglede ham ganske, og i Sammenligning med Sønnen, saae Gubben i be-

geistrede Dieblik ud som et ungt Menneske. Den gamle Herr Søn var, uagtet han aldrig havde været i Europa og altid havde levet i den enfoldige, store Natur, noget pedantisk; og Eberhard opdagede, til sin Forundring, en paafaldende Lighed mellem ham og sin egen Fader Herr Martin Julius. Adskilligt mindte ham ogsaa om salig Moster Ursula, og om Herr Samuel Plürs.

Lille-Klippeborg var ikke, som den store, en Blomsterkurv af Fielde. Den bestod meest af bratte, ufrugtbare Bierge; dog strakte sig nogle særdeles skiønne Dale mellem Biergene; og en Snees Familier havde rigeligt kunnet leve her. Men da endnu det meste af Store-Klippeborg laa udyrket, stod den lille De øde og forladt. Desuden var der en anden Aarsag, hvorfor Ingen turde bosætte sig der: Lille-Klippeborg var ikke ukiendt af de Søfarende; thi Dalene og Skovene strakte sig der lige ned til Stranden. Ofte ankrede et Skib her, for at forsyne sig med Vand. Der havde man altsaa ikke kunnet vedligeholde Hemmeligheden.

Lystfarten blev foretaget med megen Forsigtighed. Man havde først udspeidet Havfladen trindtomkring med Kikkerter, fra de høieste Biergtinder. Albert Julius den Anden søgte med mange Grunde at raade sin Fader fra denne Reise. Det var blot Fare, uden Vinding, sagde han. Spise Frokost kunde man overalt, men Bedstefader satte den hele De og sit eget Liv i Vove ved dette Tog. — Min kiære Søn, svarede Gubben, dersom jeg altid havde været saa forsigtig og fornuftig, som du vil have mig, var denne De aldrig bleven opdaget og befolket, og du havde aldrig seet Dagens Lys. Som en Fange gider jeg ikke levet, selv ikke i den videste Kreds; saa var jeg heller blevet Degn hos salig Trautmanns, hvor jeg dog kunde løbe omkring som jeg vilde. Med at opdages har det ingen Nød,

vi anvende jo den yderste Forsigtighed; et stort Skib see vi længe, før man fra det opdager vor lille Baad.

Den fornuftige Søn lod sig ikke overbevise; ikke desmindre hidsede man Anker, giorde en behagelig Reise, og spiste Frokost i en stor Hytte, der engang i Hast var opbygget der af nogle engelske Matroser.

Eberhard og Cordula sadde ved Siden af Bedstefader; Bægerne bleve fyldte med den gode Viin og tømtes igien. Munterheden blomstrede paa de veltalende Læber, og Bedstefader behøvede sin hele Anseelse, for at holde Litzbergs og Wolfgangs Lune i Ave, som hvert Øieblik gik ud over den forsigtige Søn, Albert Julius den Anden.

Pludselig blev det gode Lune forstyrret af en Jobspost. En ung Klippeborger, som havde holdt Vagt paa Biergaasen, traadte bleg ind og meldte, at et stort tremastet Skib nærmede sig Øen. — Alle taug et Øieblik og saae bekymrede paa hverandre. — Der har den gamle Herr Søn dog havt Ret, og den ungdommelige Fader Uret, sagde Gubben.

Det siger intet, raabte Wolfgang, da han havde betragtet Skibet giennem sin Kikkert, vi kunne være igien paa Store-Klippeborg, før de opdage os. — Nu pakkede man hurtig sammen, og alting var klart inden Borde og Ankeret lettet, da — Roret brast! — Denne Hændelse satte dem i den største Uorlighed, og der blev hurtigt holdt Raad om, hvad her var at giøre. Seile bort, var slet ikke mere muligt, og snart vilde Skibet opdage Baaden her i Vigen.

Nei, raabte Bedstefader, hvis Kraft endnu blussede ungdommeligt op ved denne Leilighed, det maa ikke være; saa bliver min Ø opdaget, en fremmed Magt bemægtiger sig den, fremmede Sæder indføres, slette, rovgierrige Mennesker undertrykke og fordærve mine Børn, deres Rigdomme slæbes bort, og de selv maae

som Træle lystre blindt en skummel, despotisk Statholder. Borer Baaden i Sænk! Jeg befaler Eder det. Vi ville skiule os paa Klipperne; siden kunne vi forbedre Hytten og boe der, til Kaptain Horn kommer tilbage fra Europa. Træffer han os ikke paa Store Klippeborg, vil han søge os paa den lille. Maaskee bygge de en Baad derovre, og hente os inden den Tid; thi vi have desværre intet Værktøi med; ellers kunde vi giøre det selv. — Med os andre, kiære Bedstefader, svarede Eberhard, kunde det vel lade sig giøre; — men De, i Deres Alder! Skal en hundredaarig Olding nu begynde for fra igien? Ak, det gaaer ikke saa let nu med at klavre og sove i fri Luft, som i salig van Leuvens og i Lemelies Tid. — O mit kiære Barn, svarede Gubben, jeg er vant til Bierglusten, jeg kan endnu sove ret godt i en Klippehule. Og hvis jeg ogsaa døer? Hvad er det meer? Et Aar tidligere eller sildigere, snart maatte det dog være. Saa bliver endnu det sidste Kapitel i mit Liv poetisk; jeg døer som en lystig Eventyrer, ligesom jeg har begyndt. Du, Eberhard, skal bringe mig min egen, den lille Cordula, min Concordias Ungdom i friskt Minde. Vore europæiske Venner, der forstaae sig paa saa mange Ting, ville vel vide at hielpe sig selv og os; saaledes svinder et Aar snart.

Alle beundrede Gubbens Mod, hans urokkelige Munterhed og Bestemthed; men det kunde ikke trøste dem; thi de indsaae tydeligt, at den gamle Mand ikke længe vilde udholde denne Levemaade.

Medens de stode saaledes nedslagne og tause, kom Kaptain Wolfgang tilbage igien fra Fieldet med sin Kikkert. Lystig, mine Venner! raabte han; frygter ikke! vi behøve ikke at bore Baaden i Sænk, intet Vovestykke truer den Elskedes Liv. Jeg har tydelig seet Flaget paa det fremmede Skib; trefarvet vifter

det blaat, rødt og guult, med Regnbuens Hovedfarver, som jeg aftalte med Ferdinand Horn, naar han nærmede sig Øen igien. Det er vort eget Skib, der kommer meget hurtigere tilbage fra Europa, end vi havde ventet.

Disse Trøstensord forvandlede strax den ængstlige Stemning til Glæde. Wolfgang havde sidst aftalt med Herr Horn, at han ikke næstegang skulde lande ved Store-, men ved Lille-Klippeborg, og der udskibe Sagerne og det medbragte Mandskab, for at den store Øes Hemmelighed kunde bedre bevares, naar ikke for mange Mennesker indviedes deri.

Men slig Forsigtighed var ogsaa Skyld i, at Skibet ikke strax nærmede sig Øen, da man blev Baaden i Havnen vaer. Det klippeborgske Flag blev strax ombyttet med et hollandsk, og Kaptain Horn laverede, uden længe at komme nærmere; thi han formodede, at det var en Baad fra et Skib i Nærheden, der laa for Anker bag Skoven.

Dette var nu en slem Omstændighed. Med Baaden vovede de ikke at nærme sig Skibet; thi det var jo muligt, at Horn kunde fyre paa dem, hvis han formodede Svig. Lykkeligviis havde Litzberg taget Raketter med. Han, som øvede alle mekaniske Kunster, morede sig ogsaa i den senere Tid med at giøre Fyrværkeri. Han havde et Forraad med, deels for at fornøie Selskabet, deels for at give Store-Klippeborgerne et Tegn, hvis man muligt skulde blive nødt til at overnatte her, for at de derovre skulde ængste sig.

Nu kunde altsaa Wolfgang give sin Ven det aftalte Tegn; og neppe lod han tre Raketter stige paa eengang i Luften, før det blev besvaret med to lignende fra Skibet. Chaloupen nærmede sig strax derefter Øen. Horn stod selv med Talerøret ved Roret, og neppe var han saa nær, at han kunde høres, før han raabte:

Lever Bedstefader endnu? — Han lever, svarede Wolfgang ham giennem sit, hvilket han havde taget med, som en gammel Virtuos sit Valdhorn.

Da begge Kaptainerne havde omfavnet hinanden, bragte Wolfgang Horn til Bedstefader i Hytten. Hvor gierne havde Gubben besteget Skibet, for endnu engang i sit Liv at sove i en Kahyt; men det gik ikke an, for Hemmelighedens Skyld. Ogsaa vilde det været den gamle Mand for vanskeligt at komme op og ned. — Horn fortalte Bedstefader, at han dennegang medbragte Herr Martin Julius, der endnu giorde sit Toilette, for at vise sig standsmæssig for Regenten. — Albert og Eberhard betragtede hinanden ved disse Ord med et godmodigt Smil.

Kort derpaa steg den nysankomne europæiske Fremde i Land, i stive Gallaklæder, med stor, pudret Paryk, Kaarde ved Siden og Chapeaubas under Armen. Bedstefader vilde omfavne ham, men slog Hænderne sammen over Herr Martins Ryg; saa dybt bukkede han for sin Stamherre, idet han kaldte ham: Deres fyrstelige Durchlauchtighed.

Bedstefader havde megen Moie med at faae ham fra alle disse underdanige Fagter. Jeg er kun en slet og ret Gubbe, min Søn, sagde han, og gaaer snart didhen, hvor ingen Rangforordning gielder meer. Hvad maa man da kalde Deres Ærværdighed? spurgte Herr Martin; om ikke Høihed og Durchlauchtighed, saa dog i det mindste Excellence? — Jeg hedder Albert Julius, min Søn, svarede Oldingen, og der staaer din Eberhard! — En naturlig Følelse betog ved dette Syn Herr Martin, saa at han for et Øieblik glemte Pedanten, og omfavnede sin Søn ret hierteligt.

Har I Uhret med? spurgte Bedstefader strax. — Jeg har hørt, naadigste Herr Ærkefader, De ønskede, jeg skulde bringe et Uhr med fra' Europa, og her er

det. — Han rakte ham et kostbart Guldur med Brillanter. — Gode Gud, min Søn, der har I misforstaaet mig; jeg meente min Faders gamle Sølvur, min Broders, Eders Bedstefaders! — Det har jeg ogsaa med, men vovede ikke at incommodere Eders Ærværdighed med slig en Bagatel strax ved første Audients. — Hvor er det, kiære Søn? Har I det i Lommen med Jer? — Han rakte Oldingen Uhret. Albert betragtede det længe, vendte det mange Gange om, lukkede det op og i, trykkede det til sine Læber, og store Taarer trillede ham ned over de røde Kinder i Sølvskiægget. — Jeg kiender det igien, sagde han.

Herr Martin saae forundret paa sin Søn, og kunde ikke begribe, hvor man kunde giøre meer af et gammelt Sølvur, end af et Guldur besat med Brillanter. —

Forskiellig Smag.

Kaptain Horn bragte Bedstefader gode Sager fra Europa, især Malerier af den nederlandske Skole, til Værelserne paa Albertsborg, og et Par italienske Mesterstykker til Kirken. Ogsaa skionne Portrætter af Klippeborgernes udødelige Stamfædre, Luther og Shakespeare, prydede nu Bedstefaders Dagligstue over Kanapeen, og overraskede Gubben en Morgen, da han traadte derind fra sit Sovekammer. Desuden fulgte en særdeles god Maler med, især for at male Bedstefader, af hvem man saa gierne vilde have et lignende Billed inden han døde.

Mange andre nyttige Ting, som Klippeborgerne ikke selv kunde skaffe tilveie, blev nu uddeelt af de europæiske Venner blandt Indbyggerne. Eberhard havde

paataget sig den Uleilighed, at uddele nydelige Skoe, syede i London, til Dens unge Piger. De maatte alle paa een Dag og til et vist Klokkeslet møde i den store Løvhytte, for at passe Skoene. Men blev da ikke den gode Cordula lidt skinsyg derover? — O nei! Thi som hun var Dens deiligste Pige, havde hun ogsaa den skiønneste Fod, hvorom Eberhard ved denne Leilighed forvisede sig. — O hvor brændte hans Hierte for den ranke, blonde Cordula, med de store, siælfulde Duesine, de lokkede, lyse Haar og det ovale Ansigt, hvor den fineste Rosenrødme smeltede over i det hvideste Lilieskiær. Hvor kiære vare ham de dunkle Purpurblomster, som hun sædvanlig bar i de rige Flætninger.

Der var ogsaa kommen endeel tydske Bibler og Psalmebøger, hvilke Magister Schmelzer uddeelte blandt Huusfædrene. Men da Eberhard vilde slaae nogle Kister op, hvori vare indbundne Exemplarer af Shakespeares Værker paa engelsk, for ogsaa at uddele dem, begyndte den sædvanlige Strid mellem ham og Litzberg, eller rettere sagt, dette Tanke-, Følelses- og Menings-Vexelspil, hvori egenlig deres Omgang og Samliv bestod.

Litzberg meente, det var farligt at give Folk slige Bøger i Hænderne. En dygtig Humorist, som han, kunde naturligviis ikke andet, end beundre den kraftige Verdenshumor i Shakespeares Værker. Det Skiønne og Høie derimod, det Følelsesfulde og Yndige i Poesien, var ham en lukt Bog med syv Segl. Paa Lune og Karakteertegning forstod han sig saa godt som Nogen; men det var ikke nok. Dertil kom, at han kun havde læst saare lidet af Shakespeare. Imidlertid dømte han dog frisk væk; thi det var bleven ham en saadan Vane, at bedømme de mange Ting, han virkelig grundigt forstod, at han ogsaa bildte sig ind at forstaae, hvad han ikke vidste, og hvad han aldrig ret havde givet sig af med.

Hvad Fanden! raabte han, vil I nu giøre Klippeborgerne til Poeter? Skulle de alleſammen være ſkionne Aander? — Nei, lad det være! det duer ikke; det adſpreder dem fra deres alvorlige, nyttige Sysler, og giør dem forvirrede i Hovedet. — De troer altſaa, for Alvor, Herr Litzberg, at Digtekunſten fordærver Menneſkene? — Pſalmer og Sange kunne de vel ikke undvære, men ſlige dramatiſke Tractater anſeer jeg for farlige. — Har Shakeſpeare da fordærvet Menneſkene dermed? — Nei; men ſlige Digtninger kan man kun forfatte der, hvor Menneſkene allerede e r e fordærvede, hvor det ſelſkabelige Livs Daarligheder og Lidenſkaber have raſet og ſtiftet Ulykker. D e r kan det maaſkee være Medicin mod Sygdommen ſelv; ligeſom man læger Skorpionbid bedſt med knuſte Skorpioner. Men ſunde Børn ſkulle ingen Medicin have. Man ſkal ikke ſelv plante Kundſkabens ved Siden af Livets Træ i Paradis, hvorved Uſkyldigheden gaaer tabt.

Men kiære Litzberg, hvorfor bygger De da Kirker og ſmukke Huſe paa denne De? O lad diſſe uforderede Naturmennesker beſtandig fort boe i blotte Huler; her er jo Klippekloſter nok. Hvad ſkulle de ogſaa høre Muſik for? Lad Fuglene qviddre dem i Øret med elſkværdig Eenfold. — Bygningskunſt og Muſik fordærve ikke Hierterne, kiære Eberhard, naar man hytter ſig for forfængelig Luxus og blød Vellyſt. — Det giør Poeſien heller ikke, kiære Litzberg, hvor Viisdom har digtet. Menneſket m a a nyde Frugt af Kundſkabens Træ. Bevar Eders Dukker ængſteligt i ſkiøre Glasæſker imod Storm og Luft, Regn og Solſkin, og ſee hvad de blive til! Høre Indbyggerne her intet om Europa? Om Fordærv og ſlette Sæder? Troer De, at ſlet ingen Lidenſkaber her forſtyrre den idylliſke Ro? — Nu, ſaa ſværmer De meer end nogen Digter. Ere Biblerne ikke uddeelte i Familierne? Lærer man ingen

Forsthyrrelse, Forbrydelser, Lidenskaber og Synder, ingen Forsængelighed og Ondskab af dem? — Dersom jeg var spurgt, svarede Litzberg, havde jeg heller ikke raadet dertil; og skulde jeg holde med Katholicismen i noget, saa var det deri, at den gior Bibelen utilgiængelig for Almuen, og kun meddeler den saameget deraf, som er den tienligt.

Tilsidst skal den vel slet ikke læse meer? — At opdrage voxne Mennesker som Børn, det er en mislig Sag. Ved denne patriarkalske (egenlig aristokratiske) Opdragelse blive de aldrig andet end Børn. I Bibelen svæver Guds Aand over det Hele, usmykket og nogen staaer Synd og Last fremstillet. Et Menneske med Hoved og Hierte, som læser Bibelen, lærer tidlig at skille Godt fra Ondt; uden at forføres af dette oversukkrede, overfirnissede Halvvæsen, som Politiken saa gierne vil udbrede som en klog Moral, fordi det er lettere at styre Marionetter, end tænkende og følende Væsner.

At faae Litzberg fra en forudfattet Mening, vidste Eberhard meget godt, var en Umulighed; derfor taug han, da han havde udtalt sig, og gik dog af med Seieren, thi Klippeborgerne læste nu alle deres Shakespeare.

I de første Dage efter hans Faders Ankomst bleve flere landlige Fester foranstaltede, paa klippeborgisk Viis, for at giøre Herr Martin en Fornøielse dermed. Han lod ogsaa af Høflighed, som om han var saare glad derover, men i Grunden kiedede han sig; og da han altid, før han gik i Seng, talede en halv Timestid med sin Søn alene, medens han klædte sig af, maatte den stakkels Eberhard døie alle hans ærgerlige Anmærkninger.

Det maa jeg sige, sagde Herr Martin, jeg har meget forregnet mig. Jeg haabede sikkert at finde et

lille Kongerige, i det mindste et Fyrstendømme; en smuk lille Hovedstad, med i det mindste een regulær Gade og eet Palads. Som Overhovedets nære Frænde havde jeg ogsaa giort Regning paa en qvalificeret Agtelse; at Soldaterne skulde præsentere Gevær, i det mindste skuldre for mig, naar jeg gik forbi. Men her er slet ingen Soldater. Enhver lille tydsk Fyrste har dog i det mindste en tyve, tredive Stykker. Tænderne løbe mig ogsaa i Vand efter nogle Ordensbaand, i det mindste en Kammerherrensgle; men det er fine Frugter, som ikke voxe i dette Clima. Enhver Bondelømmel, som møder mig, trykker min Haand, saa jeg er færdig at skrige derved, dutter mig og kalder mig Fætter og Ven. — Men det er han jo ogsaa, kiære Fader! Har De da glemt, at alle Indbyggerne her, nogle faa undtagne, stamme ned fra Albert Julius og ere hans Børnebørn? — Vi stamme alle ned fra Adam og Eva, min Søn, men det giør intet til Sagen. Forskiellighed maa der være i Verden, altsaa ogsaa Standsforskiellighed. Og hvorledes disse Mennesker her gaae klædte! Gammeltydsk, med Trøier, Halskraver og upudrede Haar. — Saa var Moden, da Bedstefader kom her, for hundrede Aar siden, kiære Fader! Som han gik, gaaer hans Ætt. Og oprigtig talt, jeg finder denne Dragt meget smukkere, end den nuværende Mode i Europa. Jeg hader Parykkerne, Pudderet, de trekantede gallonerte Hatte, Haarpungene og de stive Kioleskiøder, værre end Pestilents. — Jeg veed det nok, Eberhard, det er fordi du endnu ikke er kommen til Modenhed og Skielsaar og Alder. Naar du bliver ældre, skallet og graae, vil du nok slikke dine Fingre efter Pudder og Pomade, men da er det forsilde. Alting er her i Ulave, og den gode Bedstefader har selv en Manke, som ingen Løve skulde skamme sig ved; skiønt, det maa jeg sige, det er ellers en smuk, gam-

mel Mand. — Han forstaaer sig vel ikke bedre derpaa, stakkels Olding; men saa skulde han lade klogere Folk raade, som kunde hielpe ham. Hans Søn, Albert Julius den Anden, lader til at have langt mere Takt og praktisk Talent.

Eberhard maatte smile og sagde: Kiære Fader, har De da virkelig forladt saa meget Godt i Europa, at De maa længes tilbage derefter? — Om jeg har forladt Godt, min Søn? Veed du da ikke, at jeg havde etableret mig ganske magnifique i Leipzig? At jeg havde kiøbt og møbleret et nyt Huus, med Lysekroner og Fodtæpper, som ingen Greve skulde skamme sig ved? Veed du ikke, at jeg daglig blev opvartet af Lakaier i kostbare Livreer, at jeg to Gange om Ugen gav lækkre Diners, hvorved dine Velyndere og Ungdomslærere, Professor Schwefelkies og Grosserer Nierenstein assisterede, samt mange andre Hædersmænd? Nierenstein og Schwefelkies vare mine Hiertensvenner; hvor finder jeg slige Mænd igien? Med Herr Litzberg og Herr Wolfgang kan man jo ikke tale et fornuftigt Ord; de raillere bestandig, og ere ovenikiøbet undertiden næsvise og uartige. Den gode Schmelzer har jeg alt længe kiendt; det er et skikkeligt Menneske, men han hænger over sine Bøger, døber Børn, skriver Prædikener, gider ikke spille Kaart, og har heller aldrig lært det ordenligt. —

Altsaa Nierenstein og Schwefelkies, det er nu Lysene i Leipzig, kiære Fader? — Ægte Hædersmænd, min Søn. Den Første giver ligesaa gode Diners som jeg; det har nu vel Professoren ikke Raad til; men saa spiser han igien saa godhiertigt, med saadan Appetit og med saa høflig Taknemmelighed, at man ikke kan andet end holde af ham. Desuden er han meget lærd. Ikkesandt? Du skylder ham din hele Dannelse? — Visselig, svarede Eberhard; og hos den Anden har jeg

ogsaa været ofte tilbords, i det mindste eengang om Ugen, formodenlig? — Ja vist, det har han selv tidt fortalt mig, og det har glædet mit Faderhierte; thi du veed nok, Eberhard, at jeg, uagtet alle dine Særheder, holder af dig. — Det veed jeg, min Fader, svarede Eberhard og kysſede hans Haand. Men have de Herrer Schwefelkies og Nierenstein ikke ogsaa fortalt, om hvordan jeg ved Pleissen reddede deres Liv? — De have fortalt mig, hvordan du engang i Ungdomsoverilelse nær havde slaaet dem ihiel med et nedrevet Træ, fordi deres Heste bleve skye; men den Barnestreg have de begge af Hiertet tilgivet dig.

Nu, det var smukt giort af dem, svarede Eberhard. Dog — det er silde, kiære Fader! De er nu afklædt og vel kommen i Seng; jeg vil gaae hen at giøre det samme.

Albert Julius for sidstegang.

Maleren havde fuldendt et smukt, høist lignende Billed af Bedstefader. Den sølvgraa Gubbe sad i Læneſtolen i sit Værelse; giennem det aabne Vindue saae man Øens sydlige Vegetation og de fierne Klipper. Den gamle Mand lagde sin runkne Haand paa en deilig, knælende Drengs kastaniebrune Hoved; hermed vilde Kunstneren tilkiendegive den Velsignelse, som Stammefaderen gav sine Efterkommere. Billedet, i Legemsstørrelse, blev hængt ligeover for Luthers og Shakespeares Brystbilleder, efterat det først nogle Dage havde været udstillet til Skue. — O gid I ogsaa havde kunnet male min Concordia, sagde Bedstefader. Men veed I hvad? Mal den lille Cordula der! Hun ligner

sin Stammemoder meget, kun at hun er blond, og Concordia havde sortebrune Haar. — Herr Martin, der var nærværende, meente, man behøvede jo blot at give Cordula sorte Haar; men det vilde hverken Bedstefader, Eberhard eller Maleren vide noget af. — Der have vi igien det ulykkelige Quid pro qvo, af at bære egne Haar, sagde Litzberg. Hvis nu Concordia og Cordula smukt havde baaret pudret Paryk, saa var alting godt, og de lignede hinanden paa et Haar. — Ja, ikke sandt? sagde Herr Martin Julius.

Efter den sidste Fart til Lille-Klippeborg havde Bedstefader været noget upasselig, og han besluttede fra den Tid af at indføre en anden Levemaade hos sig. Han gav intet stort Giæstebud meer, gik tidlig i Seng, tog ikke imod Besøg og besøgte Ingen. Dertil havde især en Veninde faaet ham, som nu daglig var om ham, pleiede ham, forestod hans Huus, og uden hvis Samtykke han intet foretog mere, der angik hans Sundhed. Denne Veninde var Hanna Hellkraft, hvis Genie til at føre en Huusholdning og til at pleie ham, han snart opdagede og efter Fortieneste paaskiønnede. Endnu beholdt han i sit store, rummelige Huus tre smukke Drenge og ligesaa mange Pigebørn, som han selv undervivste i Læsning og Skrivning, som maatte spise med ham til Middag, læse til og fra Bords, og med foldede Hænder, i en Kreds omkring ham, synge Morgen- og Aftenpsalmer. Undertiden spiste ogsaa, istedetfor Børnene, Eberhard og Cordula, Schmelzer og Wolfgang, Litzberg og Lademann hos Gubben.

Hans Son, Albert Julius den Anden, giorde nu et stort Huus, men kom hver Morgen præcis Kl. 10, for at kysse sin Faders Haand og høre, hvordan han havde sovet i Nat? Det giorde den halvfierdsindstyveaars gamle Mand ganske barnligt endnu, som han var vant til fra Ungdommen af, og dette Syn havde noget

eget Rørende. Hos Albert den Anden var Martin Julius indqvarteret. De vare to Alen af eet Stykke. Herr Martin holdt daglig Forelæsninger for den gamle Klippeborger over europæiske Sæder og Skikke, og hans Lærdom fandt lettelig Adgang i det ham beslægtede Sindelag.

Endnu en anden Fremmed have vi hidtil ikke omtalt, der sidstegang var kommen med Kaptain Horn, der havde fundet en Ven i Robert Hulter, Cordulas Fader, og boede hos ham. Det var en Ingenieurofficeer von Birting, som skulde hielpe Wolfgang med at forskandse Øen, at ingen fiendtlig Magt kunde indtage den. Dette Værk begyndte han strax, med Flid og Dueligheed, thi det var en Mand med Kraft og Talent. Men i sit Udvortes havde han noget Frastødende. Han var lang og mager, det lange Ansigt saae alvorligt, misfornøiet ud; aldrig kunde han smile. Indlod man sig med ham, maatte man beundre hans Veltalenhed; men der var intet Godhiertigt i hans Væsen, og man mærkede, uagtet han giorde sig Umage for at skiule det, at han var adelstolt. Han var af en gammel, tydsk Familie; uheldige Omstændigheder havde nødt ham til at sælge sit Riddergods, og kun Nøden tvang ham til at følge Kaptain Horn hid til Klippeborg Alle Vennerne indsaae snart, at han ikke passede her; det kom dem for, naar de saae ham, som om der, uagtet alle gode Anstalter, havde indsneget sig en smitsom Siæleshge paa Øen. Men nu var det for silde at virke derimod. Eberhard havde især Aarsag til at være misfornøiet med v. Birting, thi neppe boede denne hos Robert Hulter, for han forelskede sig i Cordula. Da han hørte, Robert Hulter nedstammede fra Caroline Francisca, Concordias og van Leuvens Datter, gift med en skibbruden Yngling af adelig Herkomst, giorde han strax Robert Hulter opmærksom paa, at hans hele Stamme

egenlig var den fornemste paa Den, da den var adelig, og at det ikke skikkede sig for den, at staae tilbage for en borgerlig Sidelinie. Disse Inspirationer skete vel endnu ganske hemmeligt; men de havde stor Indflydelse paa den ærgierrige, mørke, indskrænkede Robert. Det giorde ham nu ondt, at han havde lovet Eberhard sin Datter, og Eberhard kunde ikke begribe, hvor denne Kulde kom fra, men trøstede sig med, at den huldе Cordula altid elskede ham inderligere.

Eberhard drev paa Brylluppet; men da Bedstefader daglig skrantede meer, havde Robert Hulter Anledning nok til at opsætte Vielsen.

Det blev hver Dag betænkeligere med den Gamle; Lægen Cramer vilde give ham Medikamenter; men han sagde: Min Søn, for Døden voxer der ingen Urt. Jeg gaaer alt et Par Aar ind i det andet Seculum, det kan Tiden ikke lide; hun lader sig ikke see paa Fingrene af os Mennesker, og vil ikke læres Kunsten af. Hun vil ingen Livsolie gyde mig meer i min Lampe; derfor rynkes min Hud, blive mine Lemmer stive, Øinene dumme, og Øret hører ikke længer grant. Men jeg har alt længe forberedet mig paa dette Øieblik, og hvor jeg gaaer hen, er jeg ikke fremmed; der vente en Hob gode Venner mig.

Man vilde faae ham til at glemme Døden, men han lod sig ikke adsprede og sagde: Dennegang, kiære Venner, lader Manden med Leen sig ikke afvise med smukke Ord; han har alt før banket paa et Par Gange, og er gaaet bort igien, rørt af mine Børns Taarer.

Hele Den sørgede, og alle vare bekymrede, da Bedstefader endnu engang vilde i Kirke, fordi de frygtede, at han der vilde forkiøle sig mere, og blive altfor bevæget. — Jeg dør ikke endnu, sagde han; nogle Dage har jeg tilbage at leve i; tillader mig at nyde denne korte Frist efter eget Tykke! Det lille, spæde

Barn bringes jo i Kirken, naar det skal begynde sit Liv paa Jorden, hvorfor maa det gamle Barn ikke ogsaa i Guds Huus lade sig indvie til det evige Liv?

Wolfgang og Eberhard bade Magister Schmelzer ikke at giøre sin Prædiken for rørende. — Frygter ikke, mine Venner, svarede den vakkre Mand; en høi, salig Flamme behøver jeg ikke at oppuste der, hvor den alt brænder klar i Kiærlighed. Jeg vil ikke pege med min Finger imod Himlen, hvor alt de gamle Øine uafbrudt stirre, jeg vil en liden Stund lokke dem til at see ned paa Jorden igien. Det træffer sig just saa heldigt, at vi næste Søndag have Evangeliet om Sædemanden. Jeg haaber, I skulle blive tilfredse med mig.

Lademann var ganske gaaet ind i Schmelzers Følelse; han som, naar han phantaserede paa sit Orgel, kunde stemme Hiertet hvorhen han vilde, præluderede idag stille, høitideligt, i dybe, muntre, faste Toner, og brugte Pedalen herligt, som om han dermed vilde antyde den ærværdige Oldingsalder og Bedstefaders stærke, kraftige Gudsfrygt. Undertiden udtrykte nogle høie Toner Veemod og Forlængsel, men strax lød igien den langsomme Bas, taalmodigt og beroligende i store Harmonier; og de forunderligste Dissonantser opløste sig let i Klarhed og Velklang.

Schmelzer holdt en fortræffelig Prædiken over de Ord: „Og noget faldt i god Jord og bar Frugt, som voxte op og blev stor; og noget bar tredivefold, og noget tredsindstyvefold, og noget hundredefold. Thi hvo som haver, ham skal gives, og hvo som ikke haver, fra ham skal tages ogsaa det, som han haver." — Denne Siælens Ikkehaven og Haven, hvormed Christus meente en kraftig Villie til det Gode, et fromt, modtageligt, kiærligt Hierte, anvendte Præsten, uden Smiger, paa Bedstefader, hvem en blomstrende Slægt, næst Gud i Himlen, havde at takke for sin Lykke. — Alle Hænder

foldede sig, alle vaade Øine stirrede op til Gubben, som sad undseelig og beskeden i sin Stol, med nedslagne Øine, smilte blidt og rystede undertiden sagte paa Hovedet. — Schmelzer vidste ret godt, at denne Vending ikke var efter Bedstefaders Smag, der var kommen i Kirke for at opløfte sin Aand til Gud, ikke for at høre Lovtaler; han troede, at Gubben maaskee endog vilde tage det lidt fortrydeligt op. Men netop paa dette Mishag, paa denne lille Forstemthed havde Schmelzer regnet; fordi han dermed haabede at adsprede Bedstefader fra en altfor angribende Begeistring. — Men det hialp dog ikke meget; thi da Gudstieneften var forbi, sendte Oldingen Bud ned til Herr Schmelzer og lod sige: han ønskede at nyde den hellige Nadver, og bad Chordrengene synge den Psalme: Jesus, du mit Haab, min Trøst! Neppe var dette meldt, før Albert Julius kom ned i Kirken, fulgt af Eberhard og Wolfgang. Han gik med raske Skridt hen ad Kirkegulvet; man mærkede ingen Svaghed paa ham; kun nogle Taarer randt ned ad de blege Kinder, da han for sidstegang nød Sacramentet. Da Chordrengene istemte Psalmen, hvori de Voxne for Graad ikke kunde tage Deel, sang Albert Julius høit med, og hans herlige Bas, der lod til at have faaet nye Kræfter, tonede forenet med de spæde Barnestemmer.

Ved Kirkedøren blev han staaende, lod alle sine Børneborn gaae sig forbi, trykkede mange i Haanden, og lod, hvem der vilde, kysse hans Haand. Derpaa blev han bragt hiem i sin Bærestol, og forberedte sig paa Døden. — Kun Hanna Hellkraft, Eberhard, Lademann og Chordrengene bleve hos ham. Til Lademann sagde han: Min Søn, I har allerede viist mig mange Tienester paa denne Øe, men jeg har dog endnu en Bøn til Eder, at I nemlig saa snart som muligt vil forfærdige mig mit sidste Sovekammer, eller min Liig-

kiste; thi jeg har ikke længe tilbage; Gud vil snart kalde mig, men jeg vilde dog saa gierne først see mit lille Sovekammer.

Den ærlige Lademann begyndte at græde, kyssede Bedstefaders Haand og sagde: han haabede endnu mange Aar at blive forskaanet for dette Arbeide; men Gubben svarede: Min Søn, den megen Talen falder mig vanskelig. Opfyld mit Ønske saasnart som muligt og giv mig Eders Haand derpaa.

Man føiede ham i alting, og snart stod Liigkisten færdig, slet og ret, af beitset Fyrretræ som Bedstefader havde forlangt: fire Brædter og to Brædter. Lademann vilde giort den af Mahogni med Sølvhanker; men Albert sagde: Mine ædle Forgiængere, Don Cyrillo de Valaro og Herr Carl Frands van Leuven bleve viklede i grovt Seildug. Da min Concordia var død, tømrede jeg og mine Sønner hende en slet Kiste af Skovens Tilier; jeg vil ikke have det bedre.

Det lille Haandorgel var bragt op paa Albertsborg; det spillede Lademann ofte paa, Chordrengene sang for den Døende, og ude i Lunden stode mange Klippeborgere, Fædre, Mødre, Ynglinger, Piger og Børn, og græd naar de hørte de skiønne Toner lyde giennem det aabne Vindue. Thi den Døende, som altid havde elsket frisk Luft, vilde ikke, at man skulde lukke Vinduet for ham i det deilige Sommerveir.

Nu laa han og drømte, og naar han vaagnede, fortalte han de Omkringstaaende sin Drøm. Disse Drømme vare ofte poetiske Tilbageblik paa hans forsvundne brogede Liv.

Først stod Døden for ham med sin Lee og viste ham det udrundne Timeglas. Albert sang:

Vel er jeg svag, dog kiære Død,
End und mig nogle Dage!

Men Døden svarede:

Er du ei, Gubbe, dækt med Snee?
Og dog vil du mig nødig see!
Nu tie og stands din Klage.

Da fremtraadte Alberts Fader, Haand i Haand med den hellige Stephanus. Faderen befølte Eggen paa Dødens Lee og sagde: Den er skarp, det gior ikke ondt, min Søn! Jeg har smagt Jernet i yngre Aar end du. — Derpaa hørte Albert en from Sang, det var hans Moders, og Broders Aander. Broderen viste ham Uhret og qvad: Tiden er udrundet. Moderen hævede Bibelen høit mod Himlen og raabte: Hist vinker Evigheden. Nu hørte Drømmeren en Rok snurre; der sad den gamle Parce Lachesis, hun var sovet ind over sit Arbeid, og Alberts Livstraad var brusten hende mellem Fingrene. Hun lignede Moster Ursula, og sagde i Søvne: I Graven sover man sødt og uforstyrret. — Nu kom der en lille Diævel, klædt i Skarlagen og med lang Knudeparyk, Hornene struttede ham naragtigt frem af Toupeen, han vilde ærgre og forstyrre den Døende. Albert kiendte ret godt Salvator Veilchenblau; da Liigpsalmen tonede paany, forsvandt Nissen. — Da hørte han et Knald af en Kanon, og ud af Kanonen foer Seifarts Aand, og forsvandt i Skyerne. Derpaa steg Maanen frem og lyste over Flodbølgerne. Trautmanns Hoved dukkede op, med vaade Haar, med brustne Øine; men Aftenvinden viftede i Sivet: Gud har tilgivet, du seer ham atter. — Nu flagrede et deiligt Cherubhoved, med sneehvide Vinger om Rosenkinderne, ind ad Vinduerne, saae saligtsmilende paa Albert og fløi bort. — Ak, Johanna, kiære Johanna! sukkede han, og vaagnede, men sov strax ind igien. Hanna Hellkraft tørrede Dødens Sveed af hans Pande. — Tak, Sara! trofaste Sara! sukkede Drømmeren. — Lademann vilde opmuntre ham og spillede paa Orgelet.

— Der hører jeg Poul Flemmings Harpe, sagde Gubben; han synger Oden til Opstandelsen og Udødeligheden. — Da forekom det den Syge, som om Himmelen blev ravnesort; en lys Skive udbredte sig derpaa, som en Maane, omringet af en rund Regnbue; den blev større og større, og tilsidst stod en Kæmpeskikkelse deri, i Læderkiortel og med Hielm paa. Det var Gustav Adolph. — En anden saadan lys Skive opdagede Albert ligeover for paa den sorte Himmel. Det var Klippeborgernes store Stamfædre: Luther og Shakespeare, der stode broderligt, Haand i Haand. — Nu lød der stærke Hammerslag, et lyst Værksted aabnede sig i Mørket, og her smeddede Mads Hansen, som Cyclop, Haabets Anker, omringet af hielpende Alfer. Den ærlige Smed var ikke beruset, men begeistret. Da foer Albert afsted paa Troens Skib, og Columbus stod selv ved Roret. Efter lang Fart naaede de Naadens Klippe. Her ventede Carl Frands van Leuven og rakte Albert sin Kikkert. Den Døende saae deri, og opdagede Jesus Christus, med Straaler om Hovedet, oppe paa den høieste Fieldtinde. Han vinkede ham, modigt at begive sig ind i Dødens mørke Svælg og at stige op i Paradiset. For Indgangen til Svælget traadte Diævelen i Lemelies Skikkelse, og vilde spærre ham Veien. Da nedsvævede Concordia fra Himlen som en deilig Engel. Neppe saae den Onde hende, før han hylende fløi giennem Luften som en brændende Komet, styrtede sig i Havet og udslukkedes. — Concordia! o min Concordia! ræk mig din Haand, at jeg kan stige op med dig i den evige Kiærligheds Løvhytte!

Det var Gubbens sidste Ord; med et let Suk forlod hans udødelige Siæl Legemet, og Hanna Hellkraft trykkede hans Øienlaage til.

Portugiserne.

Et halvt Aar var forløbet siden Bedstefaders Død, og meget havde allerede forandret sig paa Øen. Albert Julius den Anden var bleven Bedstefader, og skiøndt dette Hædersnavn ikke sagde andet, end at han i Raadet havde Forsædet og to Stemmer, begyndte han dog lidt efter lidt vilkaarligt at udvide sin Myndighed; hvad ikke var vanskeligt, da dette lille Øfolk hidtil ingen andre Love kiendte, som en stor Familie, end Fornuft, Billighed, Sædvane og Bedstefaders Ønske. Som Familiens Hoved havde altsaa han den udøvende Magt. Dette gav Anledning til at der dannede sig to Partier paa Øen, og for Modpartiet stod Robert Hulter og von Birting, hvem Bedstefader havde giort sig til Fiende, ved ei at optage ham i Raadet. Men Regenten sagde, det gik ikke an hvert Øieblik at foretrække nykomne Fremmede for Landets egne Børn.

Robert Hulters Stamme begyndte nu daglig meer at pukke paa sin Adel, og sagde, det skikkede sig ikke for den, at lade sig beherske af andre. Saalænge den gamle Albert levede endnu, havde man, af personlig Ærbødighed for ham, fundet sig i alting; men nu var han død, og hans Søn, der hverken havde Faderens Hoved eller Fortieneſter, skyldte man ingen Lydighed. Der opstode heftige Stridigheder i Forsamlingerne, hvori ogsaa Øberhard tog Deel, og det var allerede strax kommen til Brud mellem ham og Robert Hulter, hvis ikke pludselig et nyt Eventyr, hvorom ingen havde drømt, i det mindste for en kort Tid, havde forsonet og forenet Hierterne.

Inden man vidste et Ord deraf, saae man en Dag, udenfor Klipperne, tre store portugisiske Skibe krydse, som om de søgte Veien til Østindien. Klippe-

borgerne, der ikke fandt det raadeligt at lede dem paa Spor, holdt sig bag deres Fielde, saa stille som Muus.

Paa den tredie Dag blev der løst tre Kanonskud fra Skibene, og da man ikke svarede fra Den, satte man en Officeer, med en hvid Fane, og en Trompeter i Land.

Wolfgang og von Birting, som eenstemmigt vare valgte til Dens Gouverneurer og Commandanter, holdt det ikke raadeligt at standse Vandfaldet, og at bringe Parlementairen giennem Løngangen op paa Den. En ung dristig Klippeborger tilbød sig at klavre den farlige Vei frem og tilbage, ligesom Albert Julius for 80 Aar siden; men Wolfgang fandt det unødvendigt; thi fra en steil Kant kunde man mageligt nedhidse et Seilgarn med en Steen; og havde de Herrer Portugisere noget at sige, saa kunde de jo binde et Brev i Seilgarnet.

En Trompeter oppe paa Den svarede altsaa den portugisiske nede paa Stranden. Seilgarnet med Stenen blev nedhidset; men Parlementairen lod sig roe tilbage til Skibet igien med uforrettet Sag, da han formodenlig ingen Ordre havde til at indlade sig paa den Maade.

Admiralen paa den lille Flaade fandt sig høilig fornærmet over, at et stakkels Øefolk ikke viste hans Sendebud meer Ærbødighed; han lod hidse Anker og omseilede Den et Par Gange, for at finde et Hul, han kunde smutte ind ad. Men til sin Forundring opdagede han, at denne Ø, endskiøndt langt større i Omkreds, var ligesaa vel befæstet af Naturen som Gibraltar i Europa. Han maatte altsaa bide i det sure Æble og binde et høitravende Brev i det slette Seilgarn, ved Siden af Flintestenen.

Brevets Indhold var: Hans Majestæt Kongen af Portugal havde hørt, at en Kolonie paa egen Haand beboede en Ø, kaldet Klippeborg. Da nu Kongen ingen fremmed Stat kunde taale i sine Stater, og alle

Øer i disse Farvande med Rette tilhørte ham, forlangte han, at Indbyggerne underdanigst skulde underkaste sig ham, erkiende ham for deres Konge, sværge ham Troskab og antage Flaadens Admiral, Don Juan de Silves til deres Statholder. Saa vilde man skaane Privateiendommene, og Klippeborgerne kunde fortsætte deres rolige idylliske Liv uforstyrret. I modsat Fald, blev Øen bombarderet, og man maatte da tage Skade for Hiemgield.

Klippeborgerne svarede: De følte den største Ærefrygt for hans Majestæt Kongen af Portugal, og skammede sig, som et stakkels lille Øefolk, over at skulle modsige en saa høi Monark; men Nøden tvang dem dertil. Med deres ubethydelige Øe var hans portugisiske Majestæt kun lidet tient; de derimod vilde, med deres Uafhængighed, tabe Alt, naar Mennesker af en anden Religion, med andre Sæder og af en anden Nation beherskede dem. Som frie Folk, og som Lutheraner af den augsburgske Confession vilde de leve og døe.

Neppe havde Don Juan de Silves faaet dette Svar, før han bombarderede dem. Men det loe Klippeborgerne af, thi af alle hans Bomber faldt der kun tre paa Øen, og rodede Jorden lidt op. — I Raadet havde man først besluttet, at der ikke skulde løsnes et Skud fra Klippen; det var jo overflødigt, meente man; og naar først Portugiserne havde bortskudt deres Krudt og Kugler, bleve de nok nødte til at drage hiem igien med uforrettet Sag. Men Wolfgang meente dog, man burde bombardere igien, for at sætte Fæstningen Klippeborg i Agtelse; og v. Birting spurgte, hvad man vilde med Kanoner, Krudt og Kugler paa Øen, naar man ikke vilde bruge dem? Man kunde ikke forlange, sagde han, af tappre Soldater, at de skulde lade sig ustraffet forhaane.

Saa fik de da Lov til at skyde igien, og neppe var Tilladelsen given, for von Birting, der havde giort van Leuvens Stiernetaarn til sin Bastion, kastede Bomber saa lykkeligt, at en af dem faldt i Krudttønderne paa et af Skibene og sprængte det i Luften. Kaptainen paa det tredie Skib lod, greben af panisk Skræk, strax lette Anker, stak i Søen og Krigen var tilende.

Herover glædede Befolket sig overordenligt. Seiersfester bleve holdte, Seierssange digtede af endeel unge Mennesker (kun ikke af Eberhard), der alle vare ubetydelige Variationer paa det forslidte Thema. Von Birting blev i disse Sange kaldet en Leonidas, en Herman, der havde reddet Dens Selvstændighed og Frihed; han blev krandset med Laurbær og umaadelig hædret.

De Fornuftige og Erfarne taug, men kunde i deres Hierter ikke billige denne falske Enthusiasme. Thi hvad havde von Birting egenlig giort? Ikke andet, end som en god Skytte truffet Skiven engang i det Sorte. De flygtede Skibe vilde snart bringe Efterretninger til Portugal; saa sendte formodenlig den mægtige opbragte Konge en større Magt, for at hævne sig, og man var ikke videre end før. Men derpaa tænkte Ungdommen ikke. I dens Historie var denne Seier den meest glimrende, fordi den var den eneste. Havde von Birting været stolt og hovmodig i Forveien, saa blev han det nu meget mere. Sit mørke Væsen lagde han ikke længer Dølgsmaal paa; dog smigrede han Dens mandlige Ungdom, og lod i deres Kreds, som om han var forfærdelig populær. Alle hans Taler gik ud paa at bevise, at sand Fortieneste kun bestod i Tapperhed, og at borgerlige Indretninger i Fred egenlig kun svækkede Kraften og Æren. Derved kom Den i en større Fare, end den nylig havde været i; det trak op til en Feide inden for Klipperne, hvor ingen Basaltpiller længer kunde beskytte Orden og Samdrægtighed.

At Eberhard hadede von Birting, som ovenikisbet vilde berøve ham hans Brud, var naturligt. Han troede at see en anden Lemelie i ham. — Lemelie, sagde Eberhard til Wolfgang, har ogsaa fordum giort et lykkeligt Skud, hvorved han reddede denne Slægts første Forældre; men hvad har Birting reddet? Han hviler ikke, før han har bragt Den i Oprør, og tilranet sig Enevælden. — Ved Gud, raabte Wolfgang, det skal han ikke, saalænge dette Hoved er over Muld. — Eberhard trykkede hans Haand, og sagde: Jeg pleier ellers heller ikke at forsage; men nu elsker jeg, og elsker ulykkeligt. Den Dumdristige har ogsaa erobret min Cordulas Faders Hierte. Den Gamle vil bryde sit Ord og parre Høgen med Duen. Det skal han heller ikke! vedblev Wolfgang. — Jeg vier dem ikke sammen, sagde Schmelzer; og Litzberg som ogsaa var nærværende, og i meget ondt Lune, bemærkede: Det kommer altsammen af den fordømte Læsen i Shakespeare! Nu danne Partierne sig, og ville snart overfalde hinanden, som den røde og hvide Rose. — En Hamlet, der sukker over sin Skiæbne, have vi alt; og en Richard den Tredie, der bruger alle Midler for at tilfredsstille sin lumpne Herskesyge, vil heller ikke mangle.

Indvortes Uroligheder.

Der fattedes ikke meget i, at den lille Borgerkrig var udbrudt i det jordiske Paradis. Birting havde hele Robert Hulters Stamme paa sin Side. Wolfgang og Eberhard stode for det større Partie. Den barnagtige Bedstefader vidste hverken ud eller ind. Litzberg ærgrede sig; Krigen var ikke hans Sag; Lademann

som i Førstningen havde componeret skiønne Melodier til de slette Krigssange, græmmede sig over at Sagerne toge en saa skiæv Vending. Hanna Hellkraft boede igien hos Eberhard. Hun havde et godt Indfald, der, saa ligefrem det var, dog kunde være til Nytte. Hun bad Eberhard raade Bedstefader, jo før jo heller, ved Nattetid, at tage sine Skatte ud af Kiælderne paa Albertsborg, og forvare dem i hemmelige Fieldhuler.

Partiehadet viste sig hver Dag tydeligere, og var saameget farligere, da alle unge Mandfolk, mens de portugisiske Skibe laae for Den, havde faaet Vaaben, som de daglig endnu gik omkring med. Bedstefaders venlige Anmodning, at bringe Bøsser og Sværde igien til Albertsborg, vilde Modpartiet ikke lystre, og altsaa maatte ogsaa de Andre gaae bevæbnede. Hertil kom, at Birting altid endnu holdt sin Bastion besat, hvorfra han kunde bombardere Albertsborg.

Eberhard var utrøstelig, Robert Hulter havde aldeles brudt Venskabet med ham, ophævet Forlovelsen med hans Datter, og, uagtet hendes Fortvivlelse og Vægring, bestemt hende til at ægte Birting. — Saaledes var alting i den høieste Spænding. Wolfgang havde befæstet Albertsborg, saa godt, det i Hast lod sig giøre. Han havde ogsaa en Bastion paa den høie Klippe; og der var endnu altid et Tilflugtsted for Bedstefader, hvis det skulde komme til det Yderste.

Sandsynlig var ogsaa Feiden udbrudt, hvis der ikke var kommen en Dag imellem, som begge Partier ærede og først vilde lade gaae over. Det var salig Alberts Fødselsdag. Vel kunde den ikke feires ordenligt, i dette Forhold; den fromme Klokkelyd, Lademanns Orgel og Magister Schmelzers skiønne Prædiken formaaede ikke at forsamle Indbyggerne broderligt. Men der herskede overalt en stor Stilhed, og selv paa de trodsigste Ynglingers Pander svævede en dunkel Sky;

deres Hierter bankede tungt, og Urostifterne undtagne, lede de af en ond Samvittighed. Saaledes ginge de tause, nedslagne tilsengs, og vovede ei at tænke paa, hvad der vilde blive af den Dag imorgen.

Neppe laae de i den første Søvn, før de vaagnede ved en forfærdelig Larm. Stormen hylede over Øen, som den vilde blæse Basaltpillerne omkuld; Regnen nedstyrtede strømmevis. Pludselig standsede Storm og Regn, Luften blev trykkende lummer, Fuglene hylede i Skoven, Hundene tudede i Gaardene, alle Halvtsovende reiste sig overende og grebe forskrækkede om Sengestolperne. Et stærkt Jordskiælv begyndte, saa at Stole og Borde faldt overende paa Gulvet i Værelserne, og mange Ruder gik istykker. Pludselig hørte man et uhyre Knald, og Klippeborgerne troede at synke ned i den evige Nat, i Havets umaalelige Dyb.

I største Angst ventede de hvert Øieblik nye Jordskiælv; men Naturen blev atter ganske rolig. Luften var ikke længer lummer, derimod var Morgenkulden saa streng, at Ingen ret kunde holde sig varm under Sengetæppet. Neppe troede de deres egne Øine, da Solen atter yndig og vedergvægende hilste dem, og Fuglene qviddrede.

Nu skyndte sig ud, alt hvad der havde Been at gaae paa. I de smukke Gaarde og Hauger fandt man alting i sædvanlig Orden; men da de vendte deres Øine hen mod Fieldene, opdagede de til deres Forfærdelse, at en stor udragende Klippe (Stiernetaarnet, just den, hvor Birting havde havt sin farlige Bastion) var styrtet ned, og havde efterladt en viid Aabning, hvorigiennem man kunde see Havet. Den underjordiske Flodvei var spærret; oppe ved Sluſen havde der dannet sig en lille Sø, og Vandet søgte derfra, giennem utallige Ristor og Sprækker, at finde Vei til Havet.

Saaledes var da, — forunderligt nok! — Natten efter salig Albert Fødselsdag, Dens udvortes Selvstændighed ophævet, for at hindre en indvortes, meget farligere Sønderlemmelse. Neppe saae det lille Befolk sig udsat for fremmede Magters Overfald og Vilkaarlighed, saa tænkte man ikke meer paa indbyrdes Tvedragt. Det var, som om Hovmoden var styrtet i Havet med den udragende Klippe; som om Orkanen havde blæst al hiertelos Forsængelighed bort fra Den. Saa velgiørende virker undertiden den straffende Skiæbne paa Menneskets Hierte, naar den moralske Kraft er svækket. Ingen kunde undertrykke den Tanke, at det var salig Alberts Aand, som her endnu, efter hans Død, havde virket faderligt og velgiørende. Ved en diærv Revselse havde han frelst sine Børn fra Brøde; og som Adam og Eva bleve forviste fra Paradis, fordi de ikke adlød Guds Bud, saa skedte det her atter. Paa Synden fulgte Ulykken, og Klippeborgerne vare ikke længer, i deres Eden, Naturens frie Herrer, hvem alting stod til Tieneste. Snart vilde fremmede Magter hiemsøge dem, og i deres Ansigters Sved maatte de da fortiene deres Brød.

Selv von Birting lod til at have forandret sig. Han gik omkring i dybe Tanker og var beskednere. Robert Hulter var ikke længer vred paa Eberhard. Han kunde atter see og tale med sin Cordula, skiøndt kun i Faderens Nærværelse. Om de forrige Tvistigheder var Talen slet ikke meer; og Bedstefader var ved disse voldsomme Begivenheder ogsaa bleven forsigtigere og fulgte de Fornustiges Raad. — Til sin største Glæde hørte Eberhard kort derefter, at von Birting havde opgivet at ægte Cordula. — Jeg vil ikke længer være den forgiæves sukkende Hyrde, havde han sagt; ikke foraarsage Splid paa denne lille Ø. Jeg har eengang hiulpet Klippeborgerne, og vil giøre

det atter. Jeg veed, at Magthaverne her giemme store Skatte paa hemmelige Steder; giver man mig saa meget, at jeg igien kan indløse mit pantsatte Riddergods, saa gaaer jeg fra Klippeborg til England eller Holland, som man vil, og forlanger Beskyttelse og Bistand for denne De. Uden en fremmed Stats Hielp kan denne Haandfuld Folk ikke længer bierge sig; og tigange bedre dog at vælge de frie protestantiske Engellændere eller Hollændere til Skytspatroner, end sukke under den katholske Despots iskolde Jernspir.

Det kaldte Alle fornuftigt talt. Von Birting lod til at være bleven et andet Menneske. Uden Skinsyge saae han Eberhard besøge Cordula, og gik endog ofte bort med Faderen, for at lade de Forelskede være alene.

Nu hændte det sig, at der just i de Dage kom et dansk Skib, som havde mistet sit Anker i den sidste Storm, og søgte i Havn ved Lille-Klippeborg. Mads Hansens store Anker laa endnu velforvaret i en Klippekløft, hvorhen Klippeborgerne for mange Aar siden havde slæbt det med megen Umage, og bevarede det som en Helligdom. Rusten havde man filet af, og derpaa overstrøget Jernet med en Firnis, som bevarede det mod Luftens Angreb. Efter nogen Overveielse fandt man, at man ikke vel kunde nægte sin nødlidende Næste denne Hielp, skiøndt Ankeret havde noget Ærværdigt for Dens Indvaanere, der, ligesom salig Bedstefader, ansaae det for et Symbol paa deres Haab, hvilket de ikke vilde give Slip paa. Men Litzberg forstod at nytte denne Følelse, idet han foreslog, at sende von Birting med samme Skib til Europa, for i Hast at søge Beskyttelse hos en fremmed Stat; og naar han havde Ankeret med, meente Litzberg, vilde Haabet om et lykkeligt Udfald ikke svigte. Man kunde jo altid engang igien faae Ankeret tilbage.

Det glædede de Danske meget, at finde et kiøbenhavnsk Anker midt i Sydhavet, og de vare strax villige til at tage en Fremmed med ombord. Von Birting havde heller intet imod at reise; han vilde kun endnu oppebie Eberhards og Cordulas Bryllup, for at det kiærlige Par skulde see, hvor aldeles endog det sidste Glimt af Nag var udslukt i hans Hierte. — Der blev rigtignok giort det Spørgsmaal i Raadet, om det ikke var forsigtigst endnu at sende en paalidelig Mand med von Birting til Holland? Man havde nemlig valgt Holland; thi af Hollænderne kunde man haabe at behandles som Brødre; Engellænderne vare stoltere, giorde stor Forskiel paa Fremmede og Indfødte, og ikke alle deres Bundsforvandte kunde rose sig af, at deeltage i Gammel-Englands Friheder og Herligheder. Men der var ingen, som havde Lyst til at følge med. De unge Ægtemænd vilde ikke gierne forlade deres Koner, og Litzberg havde, som vi vide, en naturlig Modbydelighed for Søen.

Man lod altsaa von Birting reise alene, og gav ham store Summer med, (hvilket dog formindskede Skatten høist ubetydeligt) for at bestride Omkostningerne, vinde Venner for Klippeborgerne, og for selv at kunne bosætte sig i Europa igien.

Brylluspsdagen blev bestemt, den deilige Cordula havde Dagen i Forveien nok at bestille med sine Veninder, for at faae Brylluppsstadsen istand, og Eberhard saae hende kun kort. Aftenen før Brylluppet gik von Birting til Bedstefader og sagde: Det gik ham, som det var gaaet salig Albert fordum, ved van Leuvens og Concordias Bryllup; den gamle Kiærlighed vaagnede paany; han vilde i al Stilhed begive sig ud paa Skibet, der laa klart til at afseile, uden at tage Afsked med Nogen; Bedstefader behøvede kun at give ham et Pas med, for at han kunde lade bringe sine Kister

ombord, og for at Skibskaptainen kunde see, at hans Bortreise skedte med Regieringens Villie.

Bedstefader, der var meget glad over at blive af med et Menneske som han ikke kunde lide, gav ham paa Dieblikket Passet. Saaledes indskibede han sig hemmelig i al Hast; der blev lettet Anker og Skibet seilede bort.

Stakkels Eberhard!

Hvad skildrer Eberhards Fortvivlelse, da han paa sin Bryllupsdag tidlig om Morgenen vilde besøge sin Brud, og man kom ham imøde med det Sørgebudskab: Robert Hulter og hans Datter vare forsvundne fra Den. Et Slør dækkede denne Hemmelighed. Sandsynligviis var Faderen fulgt med von Birting til Europa. Men hvor havde Datteren kunnet finde sig i at følge med, uden at gisre Larm? Og hvor havde den vakkre danske Kaptain kunnet tillade sligt? — Lægen Herr Cramer troede at være kommen paa Spor: For nogen Tid siden havde Robert Hulter forlangt en Sovedrik, til en Syg i hans Familie, der havde brukket sin Arm saa slemt, at man frygtede for at den maatte sættes af. Ved Herr Cramers Duelighed kom Armen sig igien, men Sovedrikken var dog bleven staaende hos Robert Hulter, og nu fandt man Flasken tom i Vinduet. Formodenlig havde han altsaa givet sin stakkels Cordula Sovedrikken; og forsynet med Bedstefaders Pas, havde von Birting bragt hende sovende ud paa Skibet, i een af de store Kister.

Hvad var nu hele den skisnne De for Eberhard? Et ode Fængsel. Hvor ofte opfyldte han Skov og Lund med sin Klage der, hvor lykkelige Timer havde seet

ham henrykt ved den Elskedes Side. Blomsterne tyktes ham nu ikke andet end Ukrudt, en forsængelig Stads, hvormed Naturen forgiæves pyntede sig. Kilderne forekom ham at være kiedsommelige Sladdersøstre, Aftenens og Morgenens skionne Skylege, bidende Satyrer over den menneskelige Lyksaligheds Skyggeværk. Kun i slet Veir var han tilfreds; da gik han ud, lod' sig giennemblæse, og Stormen mægtede dog ei at afkiøle hans blussende Kinder, som atter vare ganske blege i Solskin. Vinden kunde ikke aftørre hans Taarer, thi han græd dem ligesaa snart igien.

Alle Mennesker havde Medlidenhed med Eberhard. Hanna Hellkraft kunde ikke berolige, Litzberg ikke adsprede, Wolfgang ikke opmuntre, Schmelzer ikke trøste ham. Kun med Lademann omgikkes han, og denne maatte sætte Melodier til hans fortvivlede Sange.

Det Huus, hvor Robert Hulter, eller rettere sagt, den Stue, hvor Cordula havde boet, var nu Eberhards Opholdsted. Hans Seng stod, hvor hendes havde staaet. I Vinduet fandt han sit Navn, skrevet af hendes Haand. Af hendes Klæder havde han ogsaa taget noget i Besiddelse. En Haarlok giemte han i det gamle Skab, som han havde arvet efter Bedstefader, og hvori de andre Reliquier laae. — Nogle af den hulde Piges Breve, hvori hun forsikkrede ham sin Kiærlighed, havde han ogsaa; heller ikke maae vi glemme det nydelige Par Skoe, som Eberhard selv havde prøvet paa hende i Løvhytten, og som nu vare meget skionnere, fordi hun havde afpræget sin Fods deilige Former deri.

Litzberg kunde ikke lide Eberhards Umandighed, som han kaldte det; men Wolfgang, som levede lykkelig med sin Sophia, holdt med Elskeren, og sagde: Kiære Litzberg! skulde nogen kaldes umandig, saa maatte det mere være en gnaven Pebersvend, end en kiærligtsværmende Yngling. Troe De mig! var Eberhard ingen Mand,

saa vilde han neppe græde saa heftigt over den deilige Cordulas Forliis.

Kaptain Horns uventede Tilbagekomst trøstede noget. Horn skulde først kommet om tre Aar igien; men tilfældigviis havde han paa de azoriske Øer faaet Efterretning om den portugisiske Expedition, og ilede nu tilbage til den betrængte Ø; hvilken han ikke havde kiendt igien (saa meget havde dens Udseende forandret sig), hvis ikke Lille-Klippeborg havde tient ham til et Kiendemærke.

Neppe laa Skibet for Anker, før Eberhard forekom sig selv at være et andet Menneske. Haab og Mod vendte tilbage. Hun lever, aander endnu for mig, raabte han, elsker mig. Skibet ligger seilfærdigt. Stærkbevinget, som mine Ønsker, vil det snart bringe mig til Europa. Dog først, mine kiære Frænder, vil jeg tage mig af Eders Sag i Holland; thi det slette Menneske har udentvivl behandlet Eder ligesaa troløst, som mig: men jeg skal opdage ham, træffe ham, og han skal faae sin fortiente Løn.

Og saaledes følge vi da hurtigt vor Ven, der opsøger sin Brud, til Europa. Med sine Venner tager han en hiertelig Afsked. Hanna Hellkraft trykker hans Haand med den sædvanlige Forlegenhed, naar der skal lægges Følelse for Dagen; men Eberhard kiender hende for godt, til at misforstaae denne udvortes Kulde; han veed dog, at han er hende det Kiæreste paa Jorden. — Lademann spiller ham endnu til Afsked en herlig Melodi. Litzberg følger ham silde om Aftenen alene hiem, og spørger ham med det venlige Ansigt, der klæder ham saa godt, og som man dog saa sielden seer: Kiære Eberhard! De er dog ikke vred paa mig? — Vred, min dyrebare Ven? For Guds Skyld, hvor falder De paa det? — Nu, jeg meente, fordi jeg maaskee engang imellem havde sagt Dem altfor stærkt imod, og

saaret deres Omfindtlighed. Det gior mig ondt, hvis det skulde være Tilfældet; thi jeg forsikrer Dem, De er mig usigelig kiær, og jeg veed ikke hvordan jeg skal trives, naar jeg ikke længer daglig kan kievles med Dem, og travestere deres idealske Følelser, med mit ironiske Lune. — Det vil, haaber jeg med Guds Hielp, endnu skee i mange Aar, raabte Eberhard, omfavnede den vakkre Ven og kysede ham hierteligt. — Litzberg vedblev: Til Lykke, unge Orn! Flyv til Europa, opsøg den uforskammede Glente, bræk dens Hals, og kom snart tilbage med din smukke Brud. Jeg skal imidlertid bygge Eder en Rede, hvor I siden kunne lægge Eders Æg.

Herr Martin fulgte til Europa med sin Søn. Da han havde udtømt sin hele Veltalenhed, for at bringe Eberhard fra det gale Forsæt, med Livsfare at opsøge en Pige, medens der var Piger i Hobetal, som han i største Magelighed kunde ægte, skiltes de ad.

I Holland udrettede Eberhard sit Ærinde først meget samvittighedsfuldt, som ærlig Klippeborger. Generalstaterne vare ikke ganske uvidende om Dens Tilstand; von Birting havde skrevet dem til, at nogle tydske Familier paa en lille Ø, ikke langt fra St. Helena, truedes af Portugiserne, og ønskede sig Hollændernes Beskyttelse. Det var alt, og dermed troede han formodenlig, at have fortient de store Rigdomme, som han bragte med til Europa.

Eberhard talede med Kraft. Det glædede Regieringen, at en ikke ubethydelig Ø i Sydhavet ønskede at forbinde sig med Holland. Der blev lovet Hielp og Bistand, en lille Flaade skulde strax afseile, for at staae Øen bi; Klippeborgerne skulde beholde deres Eiendomme, deres Raad, deres Bedstefader, deres Indretninger, og kun aarlig give en billig Afgift, for at bestride Omkostningerne. Thi der maatte anlægges en Fæstning paa Øen, hvori en Commandant skulde befale over en hollandsk Garnison.

Skovhuset.

Det var en deilig Sommeraften, og en ung hollandsk Officeer reed, paa sin prægtige Skimmel, giennem Skoven. Hans Tiener havde faaet Feber paa Veien. Utaalmodighed og Frygt for at opdages, tillod ikke den reisende Kriger at oppebie Tienerens Helbredelse. Han vidste, at der endnu kun var fire Mile til den rige Godseiers Lystslot. For ei at forvilde sig i Biergegnen, havde han taget en Bondedreng med, der fulgte ham et Stykke Vei, paa sit lille Øg.

Nu er I hos Skovriderens, raabte Drengen; der holde de ogsaa Værtshuus, der kan I blive i Nat. Dermed tog han til Huen og reed sin Vei; thi Hollænderen havde allerede givet ham gode Drikkepenge.

Officeren stirrede derhen, og opdagede ret et nydeligt Huus; det vil sige malerisk smukt, just fordi det i Virkeligheden var yderst forfaldent. Der voxte Græs paa Taget; den graa Kalk var paa mange Steder affalden og viste de mørkerøde Muursstene; et underligt Dueslag af flættede Vidier, tættet med Leer og Mos, struttede frem i Gavlen; der udaf fløi Duerne, giorde en Kreds i Luften over Skoven, og snart skinnede den nedgaaende Sol endnu paa deres Vinger, snart fordunkledes de, dybere ned i Skyggen. Det eneste Ikkeforfaldne i denne Omgivning, var Værtinden selv, en ung, smuk Kone. Med Rokken sad hun derude paa Bænken, trak den gule Hør fra Totten med sine veldannede Fingre, og alt medens hun spandt, sang hun en gammel Vise.

Hun sprang ham meget høflig imøde, undskyldte at hendes Mand ikke var hiemme og at Karlen var i Marken; men hun skulde nok hielpe ham og bringe Hesten i Stalden. Den unge Helt troede fast at see

en Skovnymphe. Den morke Sky paa hans Pande opklaredes lidet, de veemodige Læber droge sig til et venligt Smil. Han gik ind i Stuen, og spurgte om han kunde faae Aftensmad og Natteleie her?

I det samme traadte fire velklædte Lakaier og en halvvoxen Rideknægt ind i det fælleds Vaaningsrum, hvor der stode to lange Borde, et større og et mindre, med Bænke, og hvor Skorsteensilden i Baggrunden behageligt oplyste Hallen, medens en lille Pige dreiede Stegespedet med den Bedesteg, hvoraf hver af Giæsterne ønskede sig et dygtigt Stykke.

Officeren havde sat sig ved det mindre Bord, Tienerne hilste ham ærbødigt og toge derpaa Plads ved det større. Naar han ikke mærkede det, betragtede de ham med stiaalne Øiekast. Først talede de sagte, men da Vinen havde løst deres Tungebaand, lode de reent til at glemme hans Nærværelse, loe høit og drak dygtigt. Den Fremmede mærkede af deres Samtale, at de tiente den rige Godseier, og at han i Overmorgen vilde ægte sin unge Brud. — Men hun skal jo have vægret sig og grædt meget, sagde Værtinden. — En Elsker, som er borte, og en Elsker, som er død, kommer det ikke ud paa eet, kiære Madame? spurgte Tieneren. Hvad nytter mig, hvad jeg dog ikke har? Det er jo, som om det aldrig havde været.

Den Fremmede søgte at skiule sin Sindsbevægelse ved disse Ord, saa godt som han kunde. Den lille Rideknægt sad i en Krog og stirrede uafladelig paa ham. Denne Dreng havde noget Paafaldende i sit Ansigt, Officeren skulde kiende ham, men vidste ikke, hvor han skulde føre ham hen. Paa denne Reise havde han ikke seet ham, og Drengen saae for ung ud til at kunne være en gammel Bekiendt.

Tienerne talede atter sagte sammen. Den Fremmede stod op og vilde gaae tilsengs. Rideknægten snød

Lyset for ham, og vidskede ham med det samme i Øret: Vær ikke bange for at det skal gaae for vidt, jeg skal nok komme til rette Tid.

Den Fremmede vidste ikke hvad han skulde tænke herom. Han gik paa sit Værelse lagde sig paa Sengen i sine Klæder, med Pistolerne foran sig, og med draget Sværd. — Er jeg i en Røverkule? tænkte han. Have Banditerne klædt sig ud som Lakaier? Ville de myrde mig? Men jeg har Drengen paa min Side; jeg fortvivler ikke. Saa nær ved Maalet vil jeg ikke falde i Gruben. Falde vil jeg maaskee — i Overmorgen! men ikke nu.

Saaledes søgte han at sætte Mod i sig selv, men det opmuntrede ham ikke mere, da han saae en Falddør i Gulvet. Endnu havde han det Held at slukke Lyset, da han vilde snyde det. Rigtignok skinnede Maanen, og det trøstede ham igien. Saaledes laa han temmelig længe, meget træt af Reisen, og nær ved at falde i Søvn; men Frygt for at blive overfaldet, skræmmede Søvnen bort fra hans Øienlaage. Halvvaagen, halv i Drømme, havde han et forunderligt Syn. Ham tyktes at Falddøren aabnede sig, at den for lang Tid siden hængte Obadias Schlenks Spøgelse steeg op deraf, i den bekiendte hvide Kittel, med den røde Sløife i Knaphullet og med en Lygte i Haand.

Den forfærdede Fremmede greb sine Pistoler og sigtede paa Giengangeren, som ængstelig bad: For Guds Skyld, Herr Eberhard Julius! tryk ikke los, det er Rideknægten, Eders Ven og Befrier. Jeg kommer for at betale en gammel Gield. De har viist Dem saa menneskekiærlig mod min Moder, mod min stakkels Fader; givet hende Penge i Nøden; reddet hans Liv og tilsidst skaffet ham en christelig Begravelse, da han ikke længer stod til at redde. Forsynet under mig nu den Lykke, at redde Dem igien; og maaskee

hielper jeg Dem til Deres skionne Brud, Frøken Cordula. — Du er? spurgte Eberhard forundret. Den lille Henrik Schlenk, nogle Aar ældre, der laa paa sin Moders Skiød, ved sin Faders Grav, da De kiørte forbi Kirkegaarden. Og her! Kiender De ikke salig Faders Kittel, og denne røde Sløife, som han giorde sig af Deres Uhrbaand?

Nu begreb Eberhard alting. Drengen fortalte ham, hvorledes Tilfældet havde bragt ham i Major Birtings Tieneste, hvorledes han strax, da han hørte Eberhard Julius nævne, havde besluttet, om muligt at redde sin Faders Velgiører; derfor havde han listet sig ind i von Birtings Fortrolighed, og Majoren kunde godt lide ham, som en rask snedig Knøs, der gik ham tilhaande med mange Ting. — Den deilige Cordula, fortalte Henrik, var endnu Eberhard huld og tro, og græd tidt i Eenrum. I Overmorgen vilde man tvinge hende til at give den Forhadte sin Haand; men nu havde Major Birting udspeidet, at Eberhard var i Nærheden, og sendt fire Tienere ud, for at gribe ham om Natten og kaste ham i Fængsel til Brylluppet var forbi. Henrik havde udbedet sig, at maatte være med. De fire Skielmer, som slet ikke troede, Eberhard havde fattet Mistanke, fordi de gave sig Mine af ingen Hemmeligheder at have, sov nu først lidet, fordi Landeveien til henimod Midnat, ikke var sikker for Fragtvogne, af hvilke de frygtede, deres Røveri kunde opdages. Imorgen Klokken tre, naar Alle laa i dyb Søvn, vilde de staae op, gribe Eberhard i Sengen, sætte ham en Knevl i Munden, og føre ham bort. Denne Frist maatte nu benyttes. Henrik havde hemmelig sadlet Eberhards Hest igien; han kunde stige ud af Vinduet og ride til Henriks Moder, der boede i en Bierghytte, to Mile borte. Men Henrik maatte blive tilbage, for ei at vække Mistanke. Det maatte lade,

som om Eberhard af egen Drift havde taget Flugten; siden vilde Henrik opsøge ham hos sin Moder, og tiene ham i alt hvad muligt var.

Bryllupsfesten.

Det var igien en skion Aften, Luften luun og sval, Gangene i den store Hauge feiede, Hækkerne glat klippede, alt det visne Løv bragt ud af Haugen. Gartneren havde omhyggeligt opelsket Høstblomsterne til Brylluppsfesten, og ved Siden af Astere, Ranunkler og Reseda, duftede endnu hyppige Levkøier og Gyldenlakker. Bag Drivhusvinduerne stode Rosenpotter i Rækker. De mange Vandspring, som den forrige Godseier havde ladet indrette paa fransk, sprang med stærke Straaler. Slottet var smukt oplyst, Egnens Folk streifede omkring i den store Hauge, Kiæresterne Arm i Arm; ogsaa de hemmeligt Forelskede vidste at finde hinanden. Alles Øine vogtede paa Sindbilledet i det store Vindue, over Hovedindgangen, hvor brogede Vaaben brændte giennem Tusmørket, med Navnene: Hans von Birting og Cordula von Hulter. Maaneskiven stod skraa paa Himlen, klar nok til at udbrede en behagelig Lysning, svag nok til ei at dæmpe Fyrværkeriet, som Major Birting efter Vielsen vilde lade afbrænde, sin Brud til Ære og Folk til Fornøielse.

Den Eneste, der gik alene, var Eberhard. Hyllet i en blaa Kappe, med Sværdet ved Siden, ventede han utaalmodig i en afsides mørk Gang sin Fiende, som Henrik Schlenk havde lovet at sende ned til ham. Eberhard slog Kappen lidt tilbage i Tusmørket, og lod Maanen et Øieblik skinne paa hans Skulder og-

Kaardebaand. — Saa var det dog til Nytte, tænkte han, at jeg strax lod mig udnævne i Holland til Kaptain ved den klippeborgske Garnison. Skiøndt denne Uniform ikke giorde mig ukiendelig for min Fiendes Speidere, hvad jeg havde haabet, skal den gavne mig her. Med den borgerlige Student sloges Herr von Birting vel ligesaa lidet, som Herr von Sock. Men her skal ingen Læderknap beskiærme en Nidings Bryst, hvem Loven ikke kan ramme.

Idet han talede saaledes med sig selv, saae han en lang sort Skikkelse komme op ad Gangen og nærme sig ham. Det var Præsten i Ornat, med hvidpudret Paryk, med sit Lommetørklæde i Bonnetten under Armen, og en Bønnebog i Haanden.

Eberhard, som strax begreb, hvor Præsten vilde hen, traadte ham i Veien, hilste ham høfligt og bad ham tøve et Øieblik. — Umuligt, kiære Herre, svarede denne, jeg har allerede ladet Brudeparret vente en halv Time forgiæves, fordi jeg har den slemme Vane, aldrig at klæde mig paa, før i sidste Øieblik. I dette Hastværk kom jeg til at rive et Hul i min venstre Silkestrømpe, og inden min Kone fik det stoppet igien, forløb Tiden. Brudgommen er utaalmodig af sig, og vilde tage mig det ilde op, hvis jeg lod ham vente længer. Jeg tør ikke støde min Patron og Velynder for Hovedet.

Længes Bruden da lige saa stærkt? spurgte Eberhard, idet han endnu holdt Præsten tilbage. — De lader til at kiende noget til Familieforholdene, — svarede denne, — hvis saa er, veed De ogsaa, at hun har trøstet sig efter sin første Kiærestes Død; og skiøndt hun egenlig ikke elsker Major von Birting, adlyder hun dog sin Fader, og rækker hin Hædersmand i Aften sin Haand; da han ikke kan leve uden hende. — Altsaa er den første

Kiæreste død? spurgte Eberhard. Der siger De mig noget ganske Nyt. Rigtignok er jeg, som De siger, indviet i Familiehemmeligheden; men det vidste jeg ikke. — Min Gud, sagde Præsten bange, De holder saa fast og forbittret paa mig; der skulde dog vel ikke være Ugler i Mosen? De seer selv ud, som om De kunde være — Den forrige Brudgoms Gienfærd? Ja ved Gud, det troer jeg gierne! Sorg, Længsel og Forbittrelse have saa temmelig angrebet mine Livsaander.

Saa vil jeg da gaae hiem igien, i Guds Navn, saa er her intet for mig at giøre! — sagde Præsten angst. — Giør det, Deres Velærværdighed! og tak Gud, at De endnu til rette Tid mødte mig paa denne mørke afsides Sti, før De, ført bag Lyset, misbrugte et helligt Sacrament til en Nidings Hielp og en uskyldig Piges Fortvivlelse. — Det er haarde Ord, sagde Præsten, kan De bevise, hvad de siger? Der kommer Herr von Birting selv. — Saa forføi Dem bort i al Hast, Herr Pastor, og lad mig være ene med denne Herre. — Det vil jeg da, svarede Præsten skiælvende, vendte Eberhard Ryggen og skyndte sig hiem.

Min Rideknægt siger mig, at her er en god Ven, som ønsker at tale et Ord med mig i en vigtig Sag, før Vielsen! sagde von Birting i det han høfligt hilste Eberhard; jeg har ikke villet lade Dem vente forgiæves, min Herre, skiøndt, jeg maa tilstaae, Tiden er mig ikke den beleiligste. — Den allerbeleiligste! svarede Eberhard, uden at hilse igien; et Øieblik senere var for silde. Er du bange for Spøgelser? — Ha, raabte Majoren, idet han drog sin Sabel, jeg kiender denne Stemme. — Eberhard stod alt færdig til Kamp. Løgner, Bedrager og Voldsmand, sagde han, forsvar dig! — Von Birting gik løs paa ham, i yderste Forbittrelse. Men Eberhard følte sig styrket af Be-

sindighed og Mod. Han giennemborede sin Fiende, der faldt til Jorden, uden at give en Lyd fra sig.

Pilesnart skyndte sig Eberhard ud af Haugen, svang sig paa sin Hest, der stod bunden ved et Træ, og reed hen imod Biergene. Hytten, hvor Henriks Moder boede, fandt han ikke; men han blev modtaget af en godhiertig Kulsvierfamilie, der gierne lovede at skiule ham, da de hørte han var en fremmed Officeer, der, i en nødtvungen Duel, havde dræbt sin Modstander.

Liigbegiængelsen.

Længe kunde Eberhard ikke dvæle rolig der. Fiorten Dage efter hin mærkværdige Aften, begav han sig, forklædt som Kulsvier, tilbage ad den Vei han var kommen, for maaskee at træffe den tro Henrik, eller i det mindste Moderens Hytte. Hytten fandt han endelig, men erfoer desværre, at Moderen var flygtet med sin Søn ud af Landet, fordi man havde fattet Mistanke til dem, i Anledning af Major Birtings Mord. — Skiøndt Eberhard hørte, man søgte efter Morderen, drev dog Kiærlighed ham til atter en Aften i sin Forklædning at snige sig ind i Slotshaugen, for, om muligt, at faae noget at vide om Cordula.

Han stod paa samme Sted, hvor han havde dræbt sin Fiende; uden Samvittighedsnag, følte han dog en hemmelig Gysen, og gik videre. Slottet stod sort i Natten, som en stor Liigkiste. Vandspringene rislede endnu bestandig fort; men ham tyktes, de nynnede lutter Liigpsalmer. Himlen var mørk, oversaaet med Stierner. Pludselig saae han atter brændende Fakler og hørte Musik. Faklerne bevægede sig langsomt frem, det var

Sørgemusik. Han smuttede ind i den mørke Gang, dette var just Veien til Kirkegaarden. Han traadte ind i Hækken, hans Hierte bankede stærkt. — Hvem kan det være? tænkte han; Birting maa jo allerede være begravet. Maaskee er han balsameret og man høitideligholder nu først hans Exsequier.

Paa Drabstedet nedsatte Liigbærerne Kisten for at hvile. En Jomfrukrands af hvide Roser og Myrther laa paa Laaget. Cordulas Fader gik Kisten nærmest. Ved at betragte den nøiere, saae Eberhard, at den var for lille til et Mandfolkeliig. I dette Øieblik forekom det ham, som om der gik en tyk Røg ud fra Faklerne, der giorde ham ør i Hovedet; han sank ned uden Bevidsthed.

Da han kom sig af sin Afmagt, laa han i Hækken, bestraalt af Morgenrøden. Han løb hen paa Kirkegaarden; Jomfrukransen prydede den friske Grav. En Graverkarl havde endnu noget Arbeide der i Nærheden. — Hvem have I begravet her? spurgte Eberhard. — Den smukke Frøken Cordula von Hulter, var Svaret. — Maa jeg blive her lidet? spurgte Eberhard, med bævende Røst. — Aa ja. Slaae bare Porten ilaas efter Jer, naar I gaaer! Ellers stiæle de fortvivlede Skoledrenge mig strax Blomsterne fra Graven. Jeg skal vogte Blomsterne, sukkede Eberhard; og Graverkarlen gik.

En Timestid laa han trøsteslos paa Graven, da stod Graveren atter for ham. — Saaledes sørger ingen Kulsvier, sagde han, men vel en forklædt Elsker. Det giør mig ondt for Eder. Tag Jer vare! Man har gravet Eder en Faldgrube her. Man vil gribe Jer og kaste Jer i Fængsel. I har dræbt Major von Birting, der er Vidner paa; sande eller falske. Man vil giøre kort Proces med Eder, og I bliver henrettet; thi Majorens Familie er mægtig her i Landet. Flye

medens det endnu er Tid! Eders Kiæreſtes Død kan I begræde overalt.

Kun Gyſen for Retterſtedet, hvorpaa hans Fiendes Hævnere let kunde bringe ham, formaaede at ſkille Eberhard fra den Elſkedes Grav. Han forlod Egnen; vaſkede Soden, men ikke Blegheden af ſit Anſigt, tog en mørk Frakke paa, og vandrede nu, uden Diemed og Henſigt. Undertiden prøvede han at give ſit Hierte Luft i et Digt, fordi han ingen Vennebarm havde at betroe ſin Kummer; i denne elegiſke Tilſtand ſkrev han følgende Sang:

Adam havde ſig forſyndet,
Da han Eden maatte vige;
Dog hans Eva tro ham fulgte,
Hvor han gik paa Jorderige.
Hver en Krog og hver en Skygge,
Hvor ham henjog Tugtens Riis,
Trylled Kiærlighedens Glæder
Atter til et Paradis.

Ha, men dette knuſte Hierte,
Som ſaa bittert ene bløder,
Hvad har det forbrudt, o Himmel!
At du gruſom det forſtøder?
Gierne lod jeg mig forjage,
Did, hvor ingen Sol oprandt,
Hvis mig ei, med Paradiſet,
Ogſaa Cordula forſvandt.

Ei ſom Træl i Ovalens Lænker
Vil med Kræfterne jeg bramme;
Egen Grav min Skiæbne graver,
Den ſkal ſlukke dig, min Flamme!
Kun en Krands end vil jeg flætte,
Lyſeblaa, min Tankes Ven,
Deilig, ſom min fordums Lykke,
Hurtig visnende ſom den.

Nu, o Maane! nu forſtaaer jeg
Først din kolde Vemodsglæde.
Dagens Fryd du giennemſigtig
Dækker med et Sørgeklæde.

Hvi henryktes før mit Hierte,
Naar du smilte bag din Green?
Grumme! helst du dog bestraaler
Dødens hvide Marmorsteen.

Virker kun, I Mænd, og gavner
Jeg misunder Jer ei Gaven.
Vinder Guld og Hæderskrandse!
Jeg staaer ørkesløs paa Graven.
Dog I skal mig ei beklage!
Haabet har mig ei forladt;
Salighedens Stierne vinker,
Giennem Savnets lange Nat.

Uagtet alle Dødsfarer besøgte han endnu engang Cardulas Grav, lagde sin Kiærmindekrands derpaa, og forsvandt igien.

Eberhard paa Wartburg.

Naar den Elskte har forladt os, for at gaae til hine usynlige Egne, finder det bedrøvede Hierte, i de første Uger, sin Trøst i at dvæle ved Graven, hvor det kiære Støv hviler. Det forekommer os, som om den hengangne Ven eller Veninde kun slumrede sødt, vilde snart vaagne igien, staae op og aftørre vore Kummerstaarer. Men naar det ikke skeer; naar vi have sørget os trætte, og kaldet det elskte Navn forgiæves, da opdage vi først den overordenlige Forskiel mellem Søvn og Død; da indsee vi den Vildfarelse, at have dvælet ved en Haandfuld Støv, hvoraf Siælen var udfløiet; da forlade vi Graven; da bliver et fremmed Opholdsted os netop kiært og hiemligt, fordi den Elskede har forladt Hiemmet og er forsvunden i det Fierne. — Var det Tilfælde, eller Kiærlighed for salig Albert, der

forbandt sig med Eberhards Lidenskab for Cordula, der bragte ham, kort efter hin Ulykke, til Wartburg? — Gierne dvælede han her, nogle Dage, gik op ad Huulveien, hvor Albert og Eberhards Stammefader Rudolf saa ofte vare gangne; satte sig paa Klippeblokken, som de, og skuede hen over Egnen. Den forstenede Munk og Nonne stode endnu og bøiede sig mod hinanden. Eberhard kunde ogsaa hele Timer sidde i Luthers Kammer, der var ham et saare kiært Opholdsted. Det gamle Egebord stod der endnu, hvor Luther, Albert og Rudolf saa tidt havde siddet. Det herlige Billed hang paa Væggen, med saa kraftige friske Farver, som om det var malet igaar. Hensunken i dybe Følelser stod Eberhard en Dag for dette Billed, da det pludselig faldt ned af Sømmet, og paa den sorte Fiirkant, hvor det havde hængt, saae han ridset i Kalken: Eberhard! din Cordula lever og elsker dig.

Den største Henrykkelse betog ham ved dette Syn, men en ligesaa pludselig Angst overfaldt ham igien, fordi han ikke vidste, naar disse Ord vare skrevne. Han vendte sig til den gamle Borgfoged, som altid var med, og som han maatte betale for sin kiedsommelige Tilstedeværen. Eberhard forlangte utaalmodig at vide, naar disse Ord vare skrevne, og naar en deilig, rank, tydsk Pige, med lidt fremmed Udtale, hvid Hud, røde Kinder, store blaae Øine og blonde Haar, havde været der. — Men den gamle Mand var kun beskieftiget med sit Billede, der heldigviis ingen Skade havde lidt. Han var meget vred, og sagde: Det kommer af det, saa mange Fremmede faae Tilladelse at komme her og rumstere. Gid jeg havde den Mamsel her, der har understaaet sig at løfte Billedet op og kradse Bogstaver i Væggen. Derved er Sømmet gaaet løst. Og jeg sætter nu, Skilderiet var gaaet istykker? Al Verdens

Guld kunde ikke betale det, og jeg gamle Mand havde mistet mit Levebrød.

Bestormet af de forskielligste Følelser stirrede Eberhard ud af Vinduet, da opdagede han atter, at der i en grøn Blyrude var skrevet med Diamant: Eberhard, din Cordula lever!

Gamle, raabte han, og greb Gubbens Haand, for Himlens Skyld, siig mig, — jeg vil giøre din Lykke, jeg vil give dig tusind Daler; — naar — naar har hun været her? — Min gode Herre, svarede Gubben noget mildere, jeg mærker nok paa alting, at De er en lykkelig, eller ulykkelig Elsker; thi det Slags Folk pleier at bære sig saaledes ad, og har stedse Munden fuld af Eder, Penge og prægtige Løfter. Men en Studiosus fra Jena har forsikkret mig, at Jupiter (som Vorherre hedder paa Græsk) ikke hører de Forelskedes Troskabseder, og saa gaaer det vel ikke bedre med Pengeløfterne. De seer mig ikke ud til at have mange tusinde Daler at raade over. Og hvad skulde jeg gamle Mand desuden med alle de Penge? Vidste jeg noget derom, skulde jeg hiertensgierne sige Dem det gratis. Jeg er desuden vant til at omgaaes unge Forelskede; for de komme gierne op til mig, og leve af Udsigterne, af de gamle Harnisker og Oldtidserindringerne, medens de Andre lade sig traktere nede i Værtshuset. Men jeg kan ikke hielpe Dem. Alt hvad der er skeet for tre Snese Aar siden, veed jeg paa en Prik; men om her har været en smuk Pige i Overgaars eller for et halvt Aar siden, veed jeg ikke. Her i Sachsen ere mange smukke Piger, med blaae Øine og blonde Haar. Men det seer jeg ikke mere efter; thi hvad kunde det nytte mig gamle Mand, i min Alder at skotte efter smukke Piger?

Hvad vil I have for det Glas? — Hvilket Glas? — Den lille grønne Blyrude der? — Den

hører Borgen til, min Herre! Den sidder der fra Luthers Tid, den tør jeg ikke sælge. Her i dette Kammer er alting helligt. Selv Pletten der henne, hvor den salig Doctor har kastet Blækhornet efter Fanden i sin billige Iver, bevare vi som en Helligdom, og friske den op igien for at den sorte Farve ikke skal bleges altfor meget. — Jeg giver Eder to Louisdorer for denne Rude. — Har De Pengene hos Dem? — Der! — Men hvordan vil De faae den ud, uden at brække Vinduet itu? Vi maa sende Bud efter Glarmesteren i Eisenach, og det gaaer ikke an. Saa vilde Bagtalelsen paadutte mig gamle Mand, at jeg solgte Borgens Vinduesruder til Fremmede, og hvormed skulde jeg da bevise min Uskyldighed? — Jeg har selv en Diamantring, Fader! jeg vil skiære Stykket ud. — Det gaaer an! jeg kan sige, Stormen har blæst Ruden ind, og saa beholder jeg gamle Mand mit gode Rygte uforkrænket; thi et godt Rygte, min Herre, lader sig ikke opveie med Guld.

Eberhard skar meget behændig det lille Glasstykke ud. Nede hos Borgfogdens Kone prøvede han at faae meer at vide, thi Gubben vidste hverken ud eller ind. — Hvor bedrøvet blev Eberhard, da Konen meget godt kunde huske, at der for et halvt Aar siden havde været saadan en Frøken, som han beskrev. Den Beskrivelse hun gav over Cordulas Fader, passede fuldkommen paa ham; og Major Birting havde været med.

Ak, hvor kan det være anderledes? raabte den Ulykkelige, da han var alene igien; hun er jo død og begravet! Hvorhen har min ophidsede Phantasie atter bragt mig? — Han lod det lille Glasstykke indfatte i Sølv med Brillanter, og bar det, som sin bedste Skat, i et Guldfutteral paa Brystet, i en Guldkiede. Kiærlighedens sidste Gave er stedse den dyrebareste, den sidste Elskovsforsikkring den sødeste. Der-

for spørge Forelskede uafladelig hinanden: Elsker du mig? Og det gientagne Svar: Ja jeg elsker dig, klinger skiønnere i deres Øre, end den bedste Digters herligste Ode. Hvor meget dyrebarere bliver da en saadan sidste Forsikkring, efter Døden, for den Efterlevende, især naar han træffer den der, hvor han mindst havde ventet den.

Spillemændene.

Svermodigt Sværmeri streifede Eberhard nu omkring som Spillemand, med en Luth. Enhver mærkede nok, at det ikke var ham om Penge at giøre; saalidt som den sørgmodige, skye Nattergal, der ikke forlanger andet for sin Sang i det skyggefulde Træ, end Opmærksomhed.

Saaledes var han, uden selv at vide det, kommen i Nærheden af Leipzig, hvor hans Fader boede, og han længtes efter engang igien at see den Gamle; men til at tale med ham havde han slet ingen Lyst, fordi han vidste, at en fornuftig, hiertelig Samtale med Herr Martin, var umulig.

I et Værtshuus, ikke langt fra Staden, traf han en Hob omvandrende musikalske Biergfolk, i sorte Trøier, med Læderskind bag om. Disse Folk spillede godt, han trakterte dem i Værtshuset, og de maatte til Giengield foresynge ham den gamle Vise om Verdens store Biergværk, der begynder saaledes:

Opvender Dine, Aand og Sands,
Mod hine blaae Biergrækkers Krands,
Hvor Gud, Biergherren, throner.

Denne Sang glædede Eberhard særdeles, den havde bragt hans Phantasie i Bevægelse, og han vilde gierne høre meer af Biergfolkene om deres Levemaade. Det har altid rørt mig dybt, sagde han, at en heel Menneskeslægt, af Kiærlighed til Sædvanen, af Troskab til deres Fædres Hverv, fortsætte det, give Slip paa Solens himmelske Lys, boe i Jordens sørgelige Afgrund, med blege Kinder, gustne Ansigter, og kun engang imellem, om Søndagen, nyde den sunde, himmelske Luft, naar Klokken ringer dem sammen til Kirken. Men I see mig saa friske og sunde ud, kiære Børn! Paa Eder har den usunde Grubeluft ingen skadelig Indflydelse havt.

Formanden svarede smilende: Det kommer deraf, gode Herre, at vi aldrig have været i Gruberne. — Hvad? Ere I ingen virkelige Biergfolk? — Vi ere Spillemænd, som tidt have opholdt os hos Biergfolkene i Harzen, aflært dem deres Viser, deres Foredrag, og reise nu omkring og synge Bierg- og Dalsange, ligesom det kan falde sig, i denne Dragt, hvilket bringer os mere Fordeel, end om vi kom i vore egne Klæder. Det gaaer de fleste Tilhørere, som Dem, gode Herre! De blive rørte over os. Saaledes faae vi da nok at fortiene. I Aften ere vi for Exempel bestilte ind til Leipzig, for at synge og spille i et stort Aftenselskab hos den rige Baron Herr von Löwenmähne.

Eberhard, som først havde isinde at blive vred, fordi Spillemanden havde ført ham bag Lyset, lod ved denne Efterretning Vreden fare. Denne Leilighed forekom ham den allerbedste, til at faae sin Fader at see, uden at kiendes af ham. — Udentvivl, tænkte han, er min Fader, som giør et stort Huus i Leipzig, ogsaa indbuden til denne Concert.

Nu vel! — sagde han til Spillemændene, — I bære Jer snildt nok ad, og jeg kunde selv have Lyst til

at klæde mig ud som en Biergmand og følge Eder; ikke for at tiene Penge, thi jeg trænger ikke, have I vel mærket; men jeg er en underlig Fyr, og gad gierne engang for Løiers Skyld giøre den hele Maskerade med. — Det kan gierne skee, gode Herre, svarede Formanden; vi have altid et Par overcomplette Biergmandsdragter, for i paakommende Tilfælde at forsyne en Medhielper. Saa vil jeg ogsaa være Biergmand og Spillemand i Aften, sagde Eberhard, hos Baron von Löwenmähne; maaskee synger jeg ogsaa en Vise. Ei, det var herligt! svarede Formanden, det vil giøre vor Concert fornøieligere at høre paa.

I Leipzig kom de til et stort Palads, som enten maatte være nybygt, eller meget forandret, thi Eberhard kiendte det ikke igien. Porten stod aaben, oplyst af store Lygter. Der manglede ikke meget i, at de kostbare Tæpper rakte lige ud paa Gaden fra Trappen. Der stod en Sveitser i Liberie, med galloneret Hat, og paa hans Spanskrør glindsede en uhyre Sølvknap. Biergfolkene maatte først meget omhyggeligt aftørre deres Fodder paa en Maatte, inden de fik Lov til at betræde Teppet. Nu gik de op ad Trappen, hvor en behagelig Lugt af fiin Rogelse og Hyaziner fra Vinduerne mødte dem. I Forgemakket maatte de stille sig i Rækker, med deres Instrumenter; og her havde Eberhard Leilighed til at tage alle Herskaberne i Øiesyn, ligesom de gik forbi ind i den store, smagfuldt dekorerede Sal, oplyst af utallige Voxlys i prægtige Lysekroner.

Det var et Mandfolkeselskab, Eberhard kiendte ingen. Det var hele Egnens Adel. En vis fornem nedladende Mine hvilede paa de fleste Ansigter. Et Par gamle Herrer, i grønne Jagtkioler, i Hiortelæders-beenklæder og Støvler, saae plumpe og godhiertige nok ud. Sveitseren havde ikke understaaet sig at bortjage

deres store Hunde, der løbe op med, og tilsmudsede nogle Spradebassers Silkestrømper. De Tilstedede vovede ikke at klage høit, kun hist og her blev der mumlet i Skiægget, om ubehøvlede Landjunkere.

Jeg faaer vist ikke min Fader at see i dette fornemme Selskab, tænkte Eberhard; da i det samme Synet af to velbekiendte Masker gav ham atter Haab. Det var Professor Schwefelkies og Grosserer Nierenstein; den første dobbelt saa mager, den anden dobbelt saa feed, som da Eberhard forlod dem sidst. Schwefelkies saae virkelig ud som et guult Svovl, og Nierenstein burde billigviis nu heller hedde Nierenstück; thi store Fedtmasser hang ham blomstrende om det ladskede Ansigt, og havde næsten udglattet ethvert menneskeligt Træk deraf.

Dette komiske Par havde hinanden under Armen og hældede sig op til hinanden ved Indtrædelsen, for ei at falde om, af Forlegenhed og Undseelse. Tilhøire og venstre giorde de latterlige Komplimenter, der ikke synderlig giengieldtes, og hvormed de snart kom til at støde Hovederne, snart Hofterne mod hinanden, til stor Forlystelse for de unge Herrer, der ikke kunde bare sig for at lee.

Hvad skulle disse Borgere i vort Selskab? hørte Eberhard en Nabo hviske til den anden. — Glemmer De da, mon cher, svarede den Spurgte, at vor Vært selv er en bourgois gentilhomme? Ud af denne pudrede Løvemanke fremstikke endnu de borgerlige Æselsører, han maa anstille sig saa fornem, som han vil. Det er jo billigt, at Monsieur Jourdain har sin Maitre de Philosophie, og denne Charge beklæder Professor Schwefelkies. Forresten er denne Mand meget ærbødig og beskeden, og undlader aldrig at vise Folk af Stand den skyldige Ærefrygt. Han er en særdeles duelig Poet og forfærdelig lærd. Den franske Adel taaler jo og-

saa undertiden Digtere og Lærde i deres Parties fines. Naar han har drukket dygtig er han ogsaa Hofnar. Altsaa kan han gierne være taalt i et Mandfolkeselskab, hvor der endogsaa kommer Hunde. Med Kiøbmanden har det en anden Art; han er grumme rig; de fleste af os staae i hans Bog, og De veed, mon cher, Dorante maa giøre Jourdain Cour, for at faae endnu flere Penge tillaans.

I dette Øieblik kom Værten de Talende meget galant imøde. Men hvor forfærdedes Eberhard, da han i ham opdagede sin kiødelige Fader, Herr Martin Julius, der medens Sønnen streifede omkring og begræd en tabt Elskerinde, havde ladet sig baroniſere.

Eberhard skiulte sig bag de andre Musikanter, for at hans Fader ikke skulde kiende ham; og denne var altfor beskieftiget med sit fornemme Selskab, til at give Agt paa en stakkels Biergmand. — Det varede ikke længe, før man gik tilbords. Spillemændene maatte forføie sig op paa et Galleri i Spiseſalen; fra denne Høide kunde Eberhard overſee det hele Selskab, og anstille sine Betragtninger. Øverst ved Bordenden sadde de gamle Jagtherrer, og omkring dem løbe Tienerne og Hundene. Baron Löwenmähne var en fortræffelig Vært; han bevægede sig som en Planet omkring sit Selskabs Sol, og vidste at hviske Enhver noget Forbindtligt i Ørerne, hvilket dog fornemmelig bestod i, at han giorde dem kiærlige Bebreidelser, fordi de ikke drak nok. De fleste pegede med Fingrene paa deres Flasker, for med den Ebbe der var i, at bevise deres Uskyldighed; hvorpaa Herr Baronen fornøiet gik videre. Nederst ved den anden Bordende sadde Plebeierne Nierenstein og Schwefelkies, som Tribuni plebis ved Døren i Senatet. Men disse havde intet Veto; og de vilde heller ikke brugt det, hvis de havde havt noget; thi de bejaede alt det Sagte og Skregne, med dybe Buk.

Medens der endnu var noget i de første Flasker, gik alting stivt og gravitetisk til. En trykt Sang, forfattet af Professor Schwefelkies, blev baaret omkring paa en Sølvtallerken, af den skielmske unge Løber. Visen blev afsiunget langtsomt, som en Liigpsalme; dens Indhold var en Berømmelse over Adelen, som Thronens Støtte og som Repræsentant for den ædlere Menneskehed. — Siden efter bleve Viserne lystigere, alt som der blev drukket meer; og Bacchus, der af Tænkemaade stedse er liberal, skiøndt Prinds af Blodet, aabnede Hierterne meer og meer. De følte nu at de alle vare Drankere, som ligegodt kunde blive fulde; Professor Schwefelkies begyndte at glimre, som Selskabets vittige Hoved, og at spille en stor Rolle. Han blev opfordret til at giøre Impromtus; og allerede saae Eberhard ham sværte Bagen af en Tallerken i Lyset og gribe en Gaffel som Griffel; da pludselig Professorens lange Manchette begyndte at brænde, fordi han var omgaaet for skiødesløst med det farlige Element, idet han, lig Prometheus, vilde nedhente den guddommelige Funke.

Digterens Nabo, en ung Officeer, greb strax en Vandflaske, begyndte at slukke Ilden og at skiænke den stakkels Poet over med koldt Vand. Nu opslog man en umaadelig Skoggerlatter, der forstemte Digteren; og med den jordiske Ild var ogsaa den poetiske Flamme slukt.

Da maatte Biergfolkene spille og synge. Raden kom ogsaa til Eberhard, og i det Lune han var, vovede han følgende Vise:

Held den Mand, ved Disk og Dug,
Som, af Venner trindt omgivet,
Med Fornuftens sunde Brug,
Kildrer Ganen, nyder Livet.

Fyld Pokalen!
Spøg i Talen!
Munterhed i hele Salen!

Jordisk kun er dette Muld;
Hvad er Aand og Siælegave?
Gamle Vaaben, gammelt Guld
Holder Aandens Kraft i Ave.
Figenblade
Ei vi hade,
Naar vi Paradis forlade.

Visner ogsaa Livets Træ,
Det har intet at betyde;
Synker Mennesket til Fæ,
Dyriskhed kan ogsaa fryde!
Hader Graaden!
Til i Baaden
Hisset Charon løser Gaaden.

Giæsterne, som alt havde drukket dygtig, og ikke gave Agt paa Ordene, hvoraf Eberhard kun nynnede nogle, toge det altsammen for gode Varer, og Indholdet for den sædvanlige Drikkevise-Philosophie. Da Eberhard havde siunget, reiste han sig og vilde begive sig bort. Nede i Porten bad Sveitseren ham at gaae op i øverste Etage, paa den unge Løbers Kammer, hvor denne gierne ønskede at tale med ham, og havde noget Behageligt at sige ham. Vi have allerede nævnt dette unge Menneske, som Eberhard syntes han skulde kiende; men da den unge Løber for det meste vendte ham Ryggen og havde Huen med Fiær og Blomster nedtrykt i Panden, vidste vor Spillemand ikke, hvor han skulde føre ham hen.

Han gik did op, hvor Sveitseren havde viist ham, og befandt sig paa en lang, smal Gang, kun svagt oplyst af en eneste Lygte. Neppe var han der, saa randt ham Eventyret om Bedstefader og den smukke Bissekræmmerske i Tankerne. Gangen saae ligesaadan ud, Lygten brændte ligesaa mat, som salig Albert havde

beskrevet det. — Gud i Himmelen! tænkte Eberhard, hvis min Cordula levede endnu, svævede mig imøde, som en let Sylphe, og trykkede mig her til sit Bryst? — Han blev staaende nogle Øieblik ved Lygten og lyttede efter, om ingen kom? Ak nei! ene stod han der paa den dunkle, stille Gang. Nu treen han ind i det ham anviste Værelse, og foer forskrækket tilbage, da han aabnede Døren; thi Fuldmaanens blege Melpomeneansigt stod ligefor Vinduet og stirrede koldt paa ham, som dengang han traadte ind i det øde Værelse, hvor den døde Obadias Schlenk laa paa Bordet. Men dette gyselige Indtryk blev snart udslettet af behageligere Følelser. Det var som en deilig Octoberaften, skiøndt midt i November. Fra det høie Hiørnevindue havde Eberhard fri Udsigt over hele Egnen. Pleissen laa som et glat Sølvspeil i Maaneskin, og den skiønne Rosendal, hvor han havde tilbragt herlige Ungdomstimer, udbredte sig ved Siden med dunkel Skygge. Ogsaa det lille, røde Tag, hvor Hanna Hellkraft havde sit Huus, kunde han see; og Kirketaarnet, hvorfra han i vigtige Livstimer havde hørt Psalmerne: Jesus, du mit Haab, min Trøst, og: Af Høiheden oprunden er, stod som en Kæmpe i Maaneskin; den blinkende Viser pegede paa Tolv, og just idet Eberhard traadte ind i Kammeret, tonede den velklingende Malmklokke med sine stærke Slag over Egnen.

Nu blev Døren aabnet, og han foer uvilkaarlig sammen; men Spøgelset var ikke frygteligere end Omgivningen: den unge Løber stod smilende for ham. Maanen skinnede paa den prægtige Fiærhue, paa hans Sølvtresser og den store Sølvtallerken, hvorpaa han bragte Frugter, Bagværk, en Flaske Viin og to Glas. Neppe saae han Eberhard, før han sagde: Kom, kiære Spillemand! I skal ogsaa have noget Godt. — Jeg takker, kiære Løber, men jeg er hverken hungrig eller

tørstig. — Kage og Frugt spiser man ikke for Sult, men for Lyst. I seer saa sørgmodig ud, kanskee Maanen har giort Eder melankolsk? Det er en underlig Tingest, den Maane! Den kan baade fornøie og bedrøve Folk, som den vil. Nu forekommer den Eder maaskee som et Dødningehoved; og jeg vædder, det koster mig kun et Ord, saa smiler den Jer skielmsk i Øiet, som et allerkiæreste Pigeansigt. — Det vilde nok falde vanskeligt, at fremvirke denne Trolddom. — Aldeles ikke, min Herre; thi Maanen er ogsaa en Løber, og gode Kammerater, veed I, holde sammen og giøre hinanden gierne en Tieneste. — Lover I mig at drikke et Glas Champagne, naar jeg holder Ord? — Nu vel, svarede Eberhard i den høieste Spænding. Men Gud, hvem er I? — Henrik Schlenk, er det dig? Ja, det er! Nu kiender jeg dig. — Nu, min kiære Herr Baron von Löwenmähne, saa drik da strax et Glas paa Deres Cordulas Sundhed, som lever endnu og elsker Dem. — Henrik! vil du spotte mig i min Nød? Vil du giække mig? — Nei, ved Gud, det har den Mand ikke fortient, som først reddede min ulykkelige Faders Liv, siden gav ham en ærlig Begravelse, og understøttede min Moder. Gaaden er løst med faa Ord. Robert Hulter havde nu engang sat sig det i sit firkantede Hoved, at De ikke skulde ægte hans Datter. For at hævne sig, da De havde fældet Deres Medbeiler i Tvekamp, spillede Faderen Dem denne forbistrede Streg. Den deilige Cordulas Kammerpige var just saa artig i de Dage at afgaae ved Døden; hende lod han begrave, som om det kunde været hans Datter, da han nok formodede, at De hemmeligt opholdt Dem i Nærheden, og at denne Opdagelse vilde styrte Dem i Fortvivlelse. Herr von Birtings Paarørende toge med Glæde Deel i denne List; man haabede at lokke Dem hen til Graven og fange Dem der. Robert Hulter reiste strax hemmeligt

med sin Datter til London. Jeg kunde desværre intet Nys give Dem, jeg maatte flye, fordi man begyndte at fatte Mistanke til mig. Hvor De var, vidste jeg ikke. Da fik jeg at vide, at Deres Fader boede her, og jeg tog Tieneste hos ham, fordi jeg formodede, at De, dog tidligt eller sildigt, vilde indtræffe her. — Saaledes hænger det sammen. Den deilige Cordula lever. — Og elsker mig endnu! raabte Eberhard. Ak, nu forstaaer jeg Tegnet paa Wartburg. — Saa drik da nu Maanens og Frøken Cordulas Skaal, som De har lovet! sagde Henrik, og rakte ham Glasset. — Eberhard tømte det henrykt. I dette Øieblik begyndte Musikanterne nede i Salen at spille en Seiersmarsch; et deiligt Fyrværkeri, som Baron Löwenmähne havde bekostet, sine Gjæster til Ære, begyndte at knalde, og høie Raketter med romerske Lys sloge en Triumphbue over Maanen.

Morbærtræet.

Vinteren, med sin Snee og Jis, var hurtig fulgt paa den milde Høst. Eberhard maatte opsætte Reisen til London nogle Maaneder; men neppe smeltede Isen, neppe spire Martsviolerne atter i det unge Græs og slaaer Lærken sin Trille, før vi finde ham en Aften silde i Stratford, hos en ung Snedker, hvor han har leiet et Værelse, fordi der ingen Plads er i Værtshuset. Imod denne sidste Grund, som Snedkeren finder tilstrækkelig, vove vi dog at have en Tvivl; der kunde være andre Aarsager, som havde bragt den gode Eberhard her i Huset.

Med Beefsteaks og Ale har han stillet sin Hunger og Tørst. Den smukke, unge Kone har sagt god Nat,

og er gaaet ind i Sovekammret, hvor det lille Barn ligger i Vuggen. Den unge Snedker John Brown kan ikke holde op igien med at rose den deilige Miss Cordula Hulter, og Eberhard opmuntrer ham bestandig til at fortælle meer.

Hun er min Redningsengel! sagde Snedkeren. For et halvt Aar siden var jeg i største Nød; nu takker jeg den skiønne Miss for, at jeg er en velhavende Mand, der endog har en Stue tilovers for en Fremmed. Havde hun ikke været, saa maatte jeg selv ligge paa Gaden. Jeg var en ung Galning, som ikke tænkte paa den Dag imorgen; jeg giftede mig med min Harriet, og hun fødte mig et Aars Tid derefter en deilig Dreng. Men jeg havde giort Regning uden Vært. Et nederdrægtigt Menneske, der, som jeg siden hørte, var min hemmelige Medbeiler og Fiende, havde laant mig 50 Pund, for at faae mig i sine Klør og øve Hævn over mig. Han forlangte sine Penge igien, og jeg havde ingen. Forsynet med et Writ fieri facias, gik han hen til Sheriffen, og lod giøre Indførsel hos mig. Jeg havde kunnet lukke mine Døre, thi her tillands vover ikke Retten selv med Vold at bryde ind i en Borgers Huus; men hvad havde det hiulpet? Jeg havde kun selv indsluttet mig i Hungertaarnet, med Kone og Barn. Jeg lod altsaa min Creditor raade. At han vilde tage Løst og Fast, havde jeg belavet mig paa; men hans Nederdrægtighed gik dog videre, end jeg havde formodet. Da han havde faaet hvad der var, gik Master Piety ud i Kiøkkenet, tog Gryden af Ilden, hvori min Harriet kogte en Vandgrød, bragte den snurrende ind i Stuen paa Bordet, og lod Rettensbetienten skrive den med til det Øvrige. Derpaa gik han til Vuggen, hvor lille Tom laa og sov, med de nøgne Arme over Puden. Et Øieblik betragtede han smilende Barnet, og jeg tænkte: Skulde det Engleansigt dog have smeltet Bar-

barens Hierte? Han tog Barnet ud af Vuggen, kiælede for det, klappede det og sagde: Du lille Skielmsmester sover vel ligesaa godt paa Straa, som paa Duun. Derpaa tog han en Haandfuld Halm af Vuggen, spredte det hen i en Krog, lagde Barnet derpaa, og lod Skriveren tegne Vugge og Vuggeklæder med paa Listen.

Det var meer end jeg kunde taale, og min Kone maatte holde paa mig, for at jeg ikke skulde forgribe mig paa det Skarn.

Nu vare vi alene, og sadde inden de fire nøgne Vægge; Harriet havde det stakkels Noer paa Skiødet, for at beskiærme det mod Kulden med sine Klæder. Hvad er der nu meer for os at giøre? raabte jeg, da jeg en tidlang havde grublet mørk over min Tilstand. Død og Undergang true os Ulykkelige alle tre. — Endnu ikke, sagde Harriet munter. Alting har man endnu ikke berøvet os. Seer du ikke de smukke, grønne Vinduesgardiner, hvor haabefuldt de tilvinke os, medens Foraarssolen skinner ind giennem deres Hængler? — Jeg slog Øinene op, og saae ikke andet, end det store Morbærtræ, der, som sædvanlig, rakte hen med sine løvrige Grene over Vinduesruderne. — Forsag ikke, kiære John! vedblev Harriet. Lader den gode Gud et saa herligt Træ voxe for en lille Orm, hvis Legem han klæder i den kosteligste Silke, skulde han da ikke føde og klæde os, sine Mennesker? Dette Huus tilhørte i gamle Dage, som du veed, den herlige Shakespeare. Dette Morbærtræ skal han have plantet med egen Haand. I London tænker den store Verden ikke meer paa den store Digter, alting skal nu være paa fransk, og der indføre fornemmere, lærdere Poeter en finere Smag; men Folket elsker dog endnu altid sin Shakespeare. Det giør mig ondt for det smukke Morbærtræ, men det maa falde, for at vi kunne blive staaende. Du skal forfærdige allehaande Ting deraf: Snustobaks-

daaser, Theekasser, Skrivertøi, Tobakskradsere o. s. v. Vi sætte i Aviserne, at en fattig Snedker i Stratford har forarbeidet adskillige smukke Ting til Salg af Shakespeares Morbærtræ, for at redde sig med Kone og Barn fra Undergang. Maaskee giør en lærd Mand os et lille Digt derover, og vor Lykke er giort.

Dette Forslag var saa herligt, som om det var kommet fra Himlen; jeg faldt Harriet om Halsen, og vi ginge strax ud, at fælde Morbærtræet. Men da jeg stod der med Øxen var det mig umuligt. Det forekom mig, som om jeg skulde hugge et Menneske ind i Kiød og Been, som om jeg, for at redde mig, vilde begaae et Mord. Man har jo gamle Fabler om Mennesker, som i de ældre Tider bleve forvandlede til Træer; i Borgestueventyrene er ogsaa Talen ofte om Druidetræer, der beboedes af venlige Aander. Nu tyktes mig, Shakespeares Aand boede i dette Morbærtræ. Han har jo ogsaa groet saaledes, tænkte jeg, har ogsaa udstrakt sig vidt og bredt i Solen, og baaret herlige, fine, saftige Purpurbær, som vederqvægede Menneskene og smagte saa lifligt. Nei, det kan jeg ikke. Idag i det mindste ikke. Dette Forsæt ville vi sove paa. Maaskee skinner Solen ikke i Morgen. Naar Himler er graa, vil jeg giøre det. Solen maa ikke see Træet falde; heller ikke Maanen og Stiernerne. Naar det regner og blæser, vil jeg omhugge Morbærtræet. — Men saa bliver Træet vaadt at arbeide i, sagde Harriet; og vi have ingen Tid at spilde. Naar lille Tom vaagner, vil han have Mad, og Master Piety, veed du, har taget os Gryden af Ilden. — Idag kiære Harriet, svarede jeg, ville christne Naboer række os deres runde og milde Haand, og imorgen vil jeg i Guds Navn omhugge Træet.

Jeg vaagnede næste Morgen temmelig silde, thi jeg var falden silde i Søvn. Kone og Barn sov endnu

ved Siden af mig paa Halmen. Solen skinnede atter muntert ind ad Vinduet, men jeg tænkte: Lad saa være! Shakespeares Aand boer ikke i dette enkelte Morbærtræ, men i hans herlige Værkers hele store Frugthave, og den fælder jeg ikke med min Øxe. Jeg havde nylig læst hans Skiærsommernatsdrøm for Harriet; der forekomme saadanne nydelige Alfer deri, og jeg tænkte: Den gode William har sikkert selv været en stor Børneven, ellers kunde han umulig have skildret den lille Sennopskorn, Ærteblomst, Møl og Spindevæv, saa allerkiæreste. Han tager mig det vist ikke ilde op, at jeg forgriber mig paa hans Træ, for at redde min stakkels Tom.

Som jeg staaer saaledes og skotter med frygtsomt Blik hen til det Træ, der idag forsidstegang skal kaste sin behagelige grønne Skygge ind i Værelset; det Træ, hvis skiønne Blomstren mit lumske Jern flux vil tilintetgiøre, kommer det mig livagtig for, som om Titania, Alfernes Dronning, selv stak sit deilige blonde Ansigt, med Rosenkinderne, ind giennem Træets Blade til Vinduet. I det mindste saae jeg et overmaade deiligt Pigeansigt, paa hvis Læber endnu Barnligheden smilte, medens høi Alvor betragtede mig skarpt, med store, mørkeblaae Øine.

Da hun blev mig vaer, nikkede hun venligt og spurgte beskedent, om ikke Snedkermester John Brown boede her?

Jeg løb strax ud, og fandt den skiønne Miss Cordula Hulter, med hendes Pige, ved Postvognen. Med faa Ord sagde hun mig, at hun ifior Sommer var kommen med sin Fader fra Østindien, at hun havde opholdt sig denne Vinter i England, at den gamle Herre, der havde været vant til Sydsøernes lette Luft, var død af Steenkulsrøgen i London; og at hun af Frygt for at dele Faderens Skiæbne, var taget ud paa Landet; men dog ønskede undertiden at holde sig op i

Her giorde John Brown den Anmærkning, at Cordulas Fader ogsaa, kort efter sin Ankomst til England, var bleven Baronet.

Flere Dage altsaa var Eberhard i London, uden at komme paa Spor. Det londonske Væsen behagede ham ikke meget. Nu skulde alting være paa fransk. Poesien havde opløst sig i Tankesprog og Blomsterlignelser; den lille Pope gieldte nu for det største Genie. Om Dryden talede man langt meer, end om Shakespeare; af den Sidstes Skykker bleve der næsten slet ingen opførte. Endelig skulde man dog engang have Romeo og Julie. Henrik Schlenk havde hentet Billet, men Stykket blev ikke opført, formedelst en Skuespillers megen Hæshed, og man gav istedet derfor Adissons Cato. Eberhards Naboer i Parterret lode til at være særdeles veltilfredse med dette Bytte og sagde: Det var dog bedre at faae et regelmæssigt Stykke, i flydende Vers, end en skiødesløst dialogiseret Roman, hvori der forekom saa mange Platheder, og hvori Kiærligheden var behandlet saa sandseligletfærdigt, at en ærbar Pige næsten ikke kunde være bekiendt at see Stykket.

Denne Smag, som Eberhard fandt almindelig, forstemte ham. — Naar man intet Bedre har, tænkte han, og Menneskene da dømme vrangt, og tage tiltakke med det Maadelige, — det er naturligt; men naar de forsmaae det Herlige, som allerede er der, og med Beundring jage efter noget nyt Dybtunderordnet; — det er sørgeligt!

Under Opførelsen af Cato sov Eberhard, og hans Naboer hviskede hinanden temmelig lydt i Øret: Dette unge Menneske maa være meget umoden og uopdragen.

Endelig blev dog Romeo og Julie ogsaa opført. Eberhard var nærværende. Sand Kunst seirer altid, ligesom sand Natur, naar den frit kan komme til at virke. Huset var fuldt af Tilskuere, skiøndt Eberhard

mærkede, det var meest af den ringere Borgerklasse. En deilig ung Skuespillerinde havde Julies Rolle. Alle vare bevægede over de Elskendes Ulykke.

En ung Pige, sort klædt, med et langt tilbageslaaet Slør, i en Loge i anden Etage, var især henrykt; og da Romeo døde, raabte hun uvilkaarlig et høit, smertelig Ak! og bedækkede sit Ansigt med sine Hænder.

Eberhard stirrede op igiennem sin Lorgnet, og saae kun en deilig hvid Haand, hvis Conturer ikke vare ham fremmede; ogsaa Fingerringen, med den store Diamant, skulde han kiende. Haanden sank ned igien, og han opdagede sin Cordulas Ansigt badet i Taarer.

Han vovede intet Tegn at give hende, for ei at giøre Opsigt. Da Stykket var tilende, blev Trængselen stor til de forskiellige Udgange; og Eberhard var sikkert atter gaaet Glip af Cordula, der kun lyste et Øieblik for ham, som et herligt Stierneskud, hvis ikke Henrik Schlenk havde forstaaet Tingen bedre. Han var kommen bort i Trængselen fra sin Herre, der gik hiem i største Angst, over igien at tabe sin Elskede af Sigte; men Henrik kom snart bagefter og bragte de behageligste Efterretninger.

Robert Hulter var død, den smukke Datter boede paa Landet, men idag var hun kommen incognito til London for at see Romeo og Julie. Imorgen reiste hun til Stratford igien.

Blomsterpigen og den gamle Munk.

Eberhard kunde næsten ikke sove hele Natten, og deri var den unge Snedker, John Brown, alene Skyld, thi hvi tillod han den sværmerske Elsker at tage Cordulas

Billed med ind i Sovekamret fra Dagligstuen? Uafladelig stirrede Ynglingen paa det kiære Ansigt, og kyssede den kolde ugienkyssende Mund utallige Gange, indtil Naturen endelig krævede sin Ret og han faldt i Søvn. Eberhard gav kun efter, i det Haab, at drømme om sin Elskede. Men han havde forregnet sig. Man drømmer sielden om det Siælen er fuld af, naar man lægger sig til Hvile; den gode Eberhard havde kun med lutter Ærter at bestille, som han maatte tælle ud af den ene Skieppe i den anden; hvorved Summen tilsidst blev saa uhyre stor, at han slet ikke kunde huske hvad han havde i Mente; og Haarene reiste sig af Skræk paa hans Hoved; thi der var sat Dødsstraf paa, hvis Facit ikke blev rigtigt.

Af denne Nød befriede John Brown ham, som vakte ham. — Ak! hvor lykkelig følte Eberhard sig, da han slog Øinene op, og Morgensolen bestraalede Cordulas Billed.

Frokosten ventede; han skyndte sig at blive færdig, thi Klokken ti skulde Høitideligheden begynde. Musikanterne stillede sig i Orden og spillede. Det unge Brudepar gik til Kirken fulgt af Cordula og flere smukke Brudepiger.

Eberhard havde skiult sig i en Krog, ligeoverfor Shakespeares Brystbilled. Man paastod, det skulde ligne meget, og være giort efter en Maske af Digterens virkelige Ansigt. Hænder og Ansigt vare kiødfarvede, Øinene lysebrune, Haar og Skiæg blond, Kiortelen skarlagen, derover en let sort Kappe uden Ærmer. Den øverste Side af Puden var grøn, den underste carmoisin, med Guldfryndser.

Men Eberhard havde kun Øine for Cordula. Hun var bleven lidt høiere og lidt magrere, men forekom ham dog mere deilig end før.

For Digterens Brystbilled holdt Brudefølget stille, og Kurve bleve henstillede paa Gulvet, med Narcisser, Hyacinter, Roser og Eviggrønt, hentede fra Drivhusene, fordi den tidlige Vaar endnu ikke frembragte slige i Naturens Skiød. Medens en høitidelig Sang blev sungen fiirstemmigt, krandsede Pigerne Shakespeares Billed, hvormed Cordula var ivrigst, og gav sin Elsker Leilighed til at see den hulde Skabning i de yndigste Stillinger. Thi snart hævede hun Hænder og Arme i Veiret med Purpurblomster og dunkelgrønne Blade, for at hænge dem paa Sømmet, snart vendte hun den herlige Profil op mod Billedet, for at see, hvad Virkning Blomsterne gjorde, snart bøiede hun det smekkre Legem tilbage og bukkede sig, for at tage flere Blomster af Kurven. I Ørerne havde hun Shakespeares Guldringe, som hun havde arvet efter sin Stammemoder Concordia.

Blomsterne vare nu ophængte; en stor, frodig, broget Krands omgav Billedet. Nu gik Toget til Alteret, og Eberhard skyndte sig bort, for ogsaa at spille sin Rolle. Han havde aftalt alting med John Brown og hans Kone, som fulgte med i Kirken. De havde sagt ham, at saasnart Vielsen var forbi, vilde Cordula skynde sig hiem i Forveien, for at giøre de nødvendige Anstalter til at modtage det unge Ægtepar, som skulde spise hos hende til Middag. John Brown og hans Kone vilde da bringe hende giennem en gammel gothisk Bygning, der før havde været et Kloster, og hvor man, giennem en lang hvælvet Gang, kunde gaae en Gienvei til Cordulas Bolig. Her skulde Eberbard møde hende forklædt.

Den smukke Miss kom allerede hurtig med sine Venner giennem den lange Klostergang, da hun pludselig blev staaende forundret stille, og raabte: Min Gud, Harriet, seer du ogsaa den gamle Munk der, med

Blomsterkurven i Haand, som kommer os imøde? Han seer jo livagtig ud som Fader Lorenzo i Romeo og Julie. Drømmer jeg eller er jeg vaagen?

Ægtefolkene bade den unge Miss ikke at forfærdes, men kun gaae dristig til, Gaaden vilde snart løse sig. — Eberhard nærmede sig med langsomme Skridt. Ved et Vindue, hvor Rebekka ved Kilden, med skiønne Farver var brændt i Ruderne, hvor just Solen skinnede ind og kastede et varmt Farveskiær hen i den kolde, dunkle Gang, mødte de Elskende hinanden. Lorenzo rakte hende sin Kurv, fuld af duftende Violer og sagde:

See! Lærkens Slag har friske Morgen vakt,
Den unge Marts har sine Smykker bragt.
I spæde Græs stod lille blaa Viol,
Og skiælved nys med Dug i Purpursol.
Lorenzo, veed du, er en Blomsterven,
Han har sin Kurv her plukket fuld igien;
Nu rækker han en Krands, med sølvgraa Haar,
Den bedste Mø i Ungdoms fagre Vaar.
Den hulde Pige var ham stedse kiær,
Og Julies Skiæbne gik hans Hierte nær.
Men ei med Gift idag han spøge vil,
Som i din Stammefaders Sørgespil;
Violen er uskyldig, blaaligrød,
Ei i dens lille Bæger lurer Død;
Kun Haabets Dug stod aarle paa dens Bed,
Hvor Venus blinkte ned sin Kiærlighed.
Ei sorten Gitter, hviden Marmorsteen,
Adskiller Hierter her til Glædens Meen;
Livsaligt, i den aabne Kirkes Glands,
Vandt Elskov Seier, Skialden fik sin Krands.
Ved gamle Klostervindves rustne Bly
Nu qviddrer Fuglen, skinner Sol paany;
Og atter Romeo, saa tro som varm,
Den søde Julie trykker i sin Arm.

Ovenpaa Violerne laa det i Diamanter indfattede Stykke af den grønne Rude fra Wartburg, med de Ord: Eberhard! din Cordula lever. Saasnart han

begyndte at tale, kiendte hun ham, og neppe havde han udtalt, før den af Glæde skiælvende Pige trykkede den Lykkelige til sin Barm.

Enden god, alting godt.

Saasnart Eberhard havde ægtet sin Cordula tænkte han kun paa at drage til Klippeborg, da han nok mærkede, at den unge Kone, uagtet sin blomstrende Sundhed, ikke befandt sig saa vel i den engelske Luft, som hiemme. Kaptain Horn havde før han reiste bort med den hollandske Garnison, ladet Eberhard vide, at han vilde sende ham et godt Skib, med en ærlig Skipper, der endnu i Sommer kunde brinde ham og Cordula til Klippeborg.

Saasnart Skibet laa paa Themsen, indskibede sig de unge Ægtefolk, der længtes meget efter at see deres Venner igien paa Den i Sydhavet.

Reisen var lykkelig og de lede intet Ondt af Storm og Uveir. Allerede vare de i de forønskede Farvande og haabede hver Dag at opdage Den, da Eberhard til sin Skræk giorde en anden Opdagelse, der drev ham til ei at dvæle et Øieblik længer paa Skibet. Den store Chaloupe blev forsynet med Sengklæder, Levnetsmidler og andre Nødvendigheder, og Eberhard begav sig i Guds Navn med Cordula, Henrik Schlenk og tvende dyrtbetalte Roerkarle ud i rum Sø, for at naae den høie Klippe, de saae langt borte, og som de haabede var en Udkant af de klippeborgske Ringmure. Men skulde den ogsaa være ganske fremmed, vilde Eberhard dog hellere styre didhen, paa maa og faa, end blive hvor han var.

Hvad kunde da drive den kiærlige Ægtemand til at udsætte sin Hustru for slig en Fare? Thi Veien

did var temmelig lang, Søen gik huul og Tusmørket faldt paa. — Var Skibet læk? — Slet ikke. — Var der et Mytteri i Gjære? — Heller ikke. Men et langt værre Uhyre end Søsyge og Skiørbug, havde dennegang indlistet sig i Lasten. Eberhard opdagede at en Matros laa syg der af — Børnekopper! Cordula havde endnu ikke havt denne afskyelige Sygdom; den velgiørende Opdagelse, der nu redder saa mange Mennesker Helsen og Liv, var dengang endnu ikke giort, og vi begribe altsaa Eberhards Jil og Forvovenhed.

Veien didhen var ikke uden Fare; men Roerkarlene, Eberhard og Henrik strengte sig an. Det var mørk Nat, da de løbe ind i en Bugt, som førte dybt ind i en Fieldgrotte. Maanen skinte kun svagt giennem en Kløft, dog fandt de strax et tørt Sted til Natteleie. De hyllede sig i deres Sengetepper, trætte af Anstrengelsen og Sindsbevægelsen sov de snart ind; Forfriskninger havde de allerede nydt i Baaden.

Eberhard drømte en underlig Drøm: det forekom ham, som om han var i et stort rundt Tempel, hvor tolv kæmpestore Malmbilleder stode i Kreds, smukt oplyste af Morgensolen. De vare temmelig godt smeddede. Det Stive og Særegne fra en barbarisk Tid, forbandt sig med et Anstrøg af græsk Skionhed; og Bitingene, som Sværde, Hammere, Spyd, Harper, Blomster og Kornneg, viste, at det skulde være mythiske Billeder. Eberhards og Cordulas Leie forekom ham at staae under en qvindlig Skikkelse, den smukkeste i hele Kredsen. Hun sad paa en Vogn med to Hiul, med et Forspand af Tigerkatte, og med en Rose i Haand. Som Livstykke havde hun en tætliggende Fiærham, der hverken skiulte Bryst eller Skuldre, men kun lidt af Ryggen og Livet. Til Venstre fra hende sad en godmodig, tykskiægget Mand, med Harpe, og ved Siden af ham stod en smuk Kone, med en Skaal i Haand, fuld af Æbler. I Øst

sad, paa et noget ophøiet Sæde, en listig, fiirskaaren Gubbe, med langt Skiæg. Paa hans brede Skuldre flagrede to Ravne, der hviskede ham i Ørerne. Han havde ni Arr om den skaldede Pande, og et langt Spyd i Haanden. Til Høire fra ham stod en Figur, der lod til at være flittigst udarbeidet. Det var en Kæmpe, med vredladent Ansigt. Paa sin høire Haand havde han en Handske, hvori han holdt en Stridshammer, og om Livet var spændt ham et Belte; forresten var han nøgen, kun havde han Hielm paa Hovedet. Mellem disse fire Hovedgrupper vare altid to andre, som Eberhard ikke ret kunde kiende, thi Drømmen forsvandt og han sov roligt igien. Men da han vaagnede havde han endnu det samme Syn, og hørte til sin største Forundring følgende Sang, komme fra den Egn i Tempelet, hvor Manden sad med Harpen:

Der stander fiernt fra Norden
Den vidtberømte Stad,
Hvor fagre Keiserinde
Med Herskerspiret sad;
I Danmark og i Norrig
Den kaldes Myklegaard;
Konstantinopel ellers
Den Navn af Verden faaer.

Den Stad er saare prægtig,
Saa fuld af Kunst og Pragt;
De Mænd gaae der i Purpur
Og linnedfine Dragt.
Dog veed jeg eet Klenodie,
Som der ei findes tidt:
Af Ærlighed og Troskab
Har Grækeren kun lidt.

Der giærer Svig i Barmen,
Der er ei Manden kiæk;
Der blinder Broder Broder,
Der boler Qvinden fræk.

De troe ei selv hinanden.
Da Væringer drog frem,
Og kom til Myklegaarden,
Da stolte man paa dem.

Og Harald Haarderaade,
Det var en Høvding stor,
Hvis Rygte sig udbredte
Rundt over viden Jord.
En Kongesøn fra Norge!
Thi reed vi under De;
Hvor vore Sværde blinkte,
Der maatte Fienden døe.

Vi slog med skarpe Sværde,
Da græd vel mangen Mø.
Tre Stæder siden vandt vi
Paa skiønne Sikiløe.
Vi monne længe dvæle
Ved en befæstet Stad,
Hvis mosbegroede Mure
Stod i tredobbelt Rad.

Kong Harald da den Frækne,
Han lod som han var død;
At bringe Heltens Kiste
Til Kirken, Kongen bød.
Da haabed sledske Munke
De fik vor hele Skat.
Med Kierterne til Leiren
De kom ved Midienat.

Man bar ham ind i Kirken,
Men han af Kisten sprang.
Hei! hvor de norske Sværde
I hvalte Hvælving klang.
Ham fulgte vore Skarer
Did, efter korten Frist.
Da seired vi med Ære.
Det var en Krigerlist.

Fru Zoe, den Hugprude,
Ham selver det tilstod:
For Harald brændte heftigt
Af Elskov hendes Blod.

Dog kom han ei tilbage
Meer kiærlig, end tilforn.
Da kasted den Forsmaaete
Dybt Helten i et Taarn.

Deraf dog atter Elskov
Forløste ham paa Stand.
Ham Fængselsdøren aabned
En fager Lilievand.
Da flygted han med hende;
Bort Harald sig begav,
Besteg de sorte Snekker,
Og foer ad sorten Hav.

Men andre giæve Kæmper
Drog bort i samme Stund,
Paa lange gyldne Drager,
Ad smallen Nisrvasund.
Da kasted vreden Ægir
Os langt hen i det Fierne,
Hvis Kyster ingen kiendte,
Tilsidst ei nogen Stierne.

Ved denne hule Klippe
Vi redded dog vort Liv.
Da bygged vi os Hytter
Saa nær ved Fiordens Siv;
Arbeided her i Bierget;
Der var ei andet Valg;
Og Helteværdet rusted,
Udraget af sin Balg.

Herr Eigil var vor Høfding,
Han bragte Værktøi med;
Han stammer fra Vaulundur,
Den vidtberømte Smed.
For Tiden at fordrive,
Ved Luens Røg og Qvalm,
Vi hamred lyse Guder
Af herligblanke Malm.

Vi gik hos ham i Lære.
Syv Aar svandt langsomt hen,
Da stode Valhals Æser
I Hallen her igien;

Som hist paa Hyppodromen
De græske Guder staae,
Hvor snelt om Rendebanen
De lette Vogne gaae.

Dog har vi disimellem,
Til Livets sidste Frist,
Tilbedet fromt af Hiertet
Den hvide Jesus Christ.
Han lade dog os vende
Hiem til vort Fædreland,
Alle vi arme Fanger
Fra denne Klippestrand.

Men skal vi her forsmægte,
Skal muldne vore Been
Elendigt, langt fra Hiemmet,
Paa fierne Klippesteen,
Da tyde dette Mærke,
Med stærken Billedskrift:
Her leved og Normanner;
Og det var vor Bedrift!

Eberhard havde under hele Sangen fuldeligt overbeviist sig om, at han ikke drømte, men at alting var virkelig saa. Nu forbausedes han ydermere; thi han troede tydeligt at kiende Lademanns skionne Tenor. Cordula var imidlertid ogsaa vaagnet, og giorde store Øine. Tempelet var nu ganske lyst, og oppe i en Gang, der omgav det som et Galleri, saae man Snore, hvorover en temmelig tyk Kone hængte reen Vask op, for at tørres.

Ved Gud, det er Hanna Hellkraft, raabte Eberhard. — Ja tilforladelig, vedblev Cordula, og Lademann hielper hende at sætte Klemmer paa Tøiet. — Saa ere vi dog komne til Klippeborg, kiære Cordula! Men hvordan er dette Tempel kommen her, som vi tilforn ikke kiendte det mindste til? Normannerne ere dog ikke

landede her i vor Fraværelse og have imidlertid smeddet disse Malmbilleder?

See Hanna, raabte Lademann oppe paa Galleriet, saa sandt jeg lever, ligger ikke et Par Mennesker dernede i Tempelet paa Madradser; og ved Pælen er bunden en Baad, hvori ligge nogle Matroser. — Saa have de dog nu opsnuset denne Krog, sagde Hanna fortrædelig. Man veed sig dog intet Sted paa Jorden mere sikker for det Menneskekram; overalt skal de have deres Næser. — Gud i Himlen, Hanna, det er Eberhard og Cordula! — Jo nu komme vi strax. Drømmer De nu igien, Lademann?

Nei, nei, Hanna! han drømmer ikke, raabte Eberhard og strakte sine Arme ud imod hende. — Cordula og Eberhard ere virkelig her.

Naa, komme I endelig engang? svarede Hanna ganske tørt; og det klang næsten som en Bebreidelse, fordi de ikke vare komne før. Men Glæden lyste ud af hendes Øine. — Bi lidt! Vi stige strax ned til Eder.

Efter en hiertelig Hilsen, fortalte Eberhard alt hvad der var hændet siden sidst, og Hanna vilde ogsaa rykke ud med alt hvad hun vidste; men Lademanns Kunstnersiæl kunde ikke tilstæde, at den skiønne Overraskelse blev utidig svækket, og bød Taushed. — Nu fulgte de unge Ægtefolk ham og Hanna giennem en temmelig lang Huulvei i Bierget, fra den grønne Skov, i den herlige frugtbare Dal, hvor de saae to nydelige Huse med Haver, byggede i Nærheden af nogle store Træer.

Udenfor den ene Huusdør sad Wolfgang paa Bænken og legede med en deilig Dreng, han havde paa Skiødet, og som altid vilde gribe ham i Dreskiægget med de smaae Hænder. Ligeover for sad Litzberg ved Bordet

og var sysselsat med at aftegne en gammel Runesteen, der stod opstillet for ham.

Og nu, kiære Eberhard, — sagde Lademann hurtig, da nogle Træer paa Veien atter skiulte dem, vil jeg løse Gaaden med faa Ord, inden Herr Litzberg, efter Sædvane, tager mig Ordet af Munden, naar han seer os. Og af ham fik De dog i den første halve Time intet rigtigt at vide; thi jo nysgierrigere de blev, jo meer vilde han opholde Dem med Drilleri. Vi ere altsaa ikke her paa Store-, men paa Lille-Klippeborg. Da Den hist mistede sin Selvstændighed, da de indvortes Uenigheder endnu ikke ophørte, havde vi ingen Lyst til at blive der længer. Wolfgang, Litzberg, Hanna Hellkraft og jeg droge til denne skiønne Biergø, hvor vi atter leve som lykkelige Eneboer, uden at tage Deel i Verdens Larm og Forfængelighed. Magister Schmelzer maatte blive ovre hos Indbyggerne og prædike Guds Ord for dem; og de kunne have det nødig. Mange af Landets Børn der gaae formodenlig til Europa eller Nordamerika, med deres Penge, (thi Skattene ere nu alle uddeelte) saasnart Hollænderne tage Den i Besiddelse.

Her har Herr Litzberg i Deres Fraværelse bygget to gode Huse; det ene til Herr Wolfgang og hans Kone, det andet til Dem, hvis De engang skulde vende tilbage. Litzberg boer hos Wolfgangs. Hanna Hellkraft og jeg beboe et Par Stuer i deres Huus. Men de smukkeste Værelser staae altid rede, for at modtage Eberhard og hans Brud, naar det skal være.

Husene vare allerede længe færdige, og vi havde boet her et Par Maaneders Tid, før vi opdagede det nære Tempel, i det hule Field. Vidtløftige snevre Gange føre did ned giennem Bierget fra Landsiden; intet Skib nærmer sig Kysten der, fra Søsiden, fordi Grunden er fuld af Skiær og Rif. De er lykkelig

seilet alle disse Farer forbi, kiære Eberhard, lige ind i Helligdommen, og Vi kunne takke en gammel Ven af Dem for at have opdaget Hemmeligheden paa det Tørre. — Hvorledes det? spurgte Eberhard. — Husker De ikke, at De ved deres Afreise, da intet kunde trøste Dem for Tabet af den skiønne Cordula, betroede mig at sørge for Deres Pudel Pasop, til De kom igien? En ulykkelig Elsker maa man holde noget tilgode; men det var ikke ret af Dem, kiære Eberhard! Det tro Dyr var nær døet af Længsel; og jeg havde allerede tiltænkt Pasop en Grav under det Træ, hvor salig Bedstefader, efter Sagnet, lagde den lille Beautiful; men han kom sig igien, tog tiltakke med min Omsorg, giorde mit nærmere Bekiendtskab og lod til at haabe bedre Dage i Fremtiden. Han har her opdaget det hedenske Tempel, ligesom, for faa Aar siden, Guanchernes Hule paa Teneriffa.

Nogle Sølvplader, som vi fandt i en Steenstue, gave os den Oplysning, at her har levet endeel nordiske Kæmper i det ellevte Aarhundrede. Side have vi nede i Dalen fundet deres Runestene og Gravhøie. En islandsk Matros, egenlig en forulykket Student, der sidst kom med Kaptain Horn, og fik Lov til at blive paa Store-Klippeborg, har hiulpet Litzberg med at oversætte den gamle Kæmpevise og den Saga, som findes optegnet paa Sølvpladerne. Siden have vi hver bidraget sit, til at bringe Viseoversættelsen i Riim igien. Islænderen lærte mig en gammel dansk Melodie dertil; og jeg synger den gierne nede i Tempelet, hvor Digtergudeen Bragi sidder med sin Harpe, og hvor hans Idun staaer ved Siden af ham, med Udødelighedens Æbler.

Men, bedste Hanna, spurgte Cordula nysgierrig, hvorledes kommer du da til at vaske og hænge Klæder op i det gamle Hedningetempel?

Fordi der flyder en varm Kilde, svarede Hanna, som letter mig Arbeidet. Stedet er ogsaa et bequemt Ly mod Regn og Hede, skiøndt det er noget gyseligt. Men jeg har gierne Lademann med; thi han er nu mit Barn; og under Arbeidet spiller han mig sædvanlig noget for paa Harpen. Jeg kan ogsaa nok lide, mens jeg vasker, at see paa de gamle Afguder, som staae der og betragte mig, med deres Skiæg og deres Hammere. Jeg kommer tidt derved til at tænke paa Dødningedandsen i Kirkegaardshallen i Leipzig, hvor jeg sad og spandt, naar Eberhard var hos mig. Nu er Lademann min Eberhard; den Anden har taget sig en smuk ung Kone, og bryder sig Pokker meer om den gamle Hanna Hellkraft.

Fy Hanna! hvor kan du tale saa? raabte Eberhard, og faldt hende om Halsen; holder man da mindre af sin Moder, fordi man bringer hende en smuk Svigerdatter?

Nu havde Litzberg opdaget dem langtfra med sine Falkeøine. — Ved Gud, sagde han, der komme de. — Hvem? spurgte Wolfgang nysgierrig, og satte Barnet ned. — Eberhard og hans Brud. — O min Gud, Sophie, kiære Sophie! kom ud. Der ere de! vore Venner, som vi have længtes saa inderligt efter.

Stille, bød Litzberg, vi ville have en lille Spas med ham. Jeg vil fixere den gode Eberhard lidt. — Strax fixere! sagde Wolfgang misfornøiet. — Kun et Øieblik, Herr Kaptain, for at Glæden siden skal blive desstørre.

Wolfgang maatte tage Barnet paa Skiødet igien, og vende de Kommende Ryggen. Litzberg sad saa fordybet i sit Arbeide, at Eberhard kunde snige bag paa ham, og klappe ham paa Skulderen. Litzberg saae i Veiret, stirrede paa Eberhard, uden at reise sig, uden at forandre en Mine, og sagde ligegyldig, idet han tog ham

ved Uhrkieden: Jh see, der har De jo faaet Dem et nyt Signet i Deres Uhr, kiære Eberhard! — Eberhard saa forundret paa ham; men i dette Øieblik sprang Pudelen, der havde opsnuset sin Herre, ud af Huusdøren, paa Bordet, væltede Tuskkoppen over Tegningen, satte Poterne paa Eberhards Skuldre, og slog Litzberg med den logrende Hale i Ansigtet.

Det skader ham ikke, raabte Wolgang; Hunden giør Eder tilskamme, den modtager sin gamle Ven hierteligere end J. — Hvad bryder jeg mig om den snavs Tegning? sagde Litzberg, utaalmodig over at Wolfgangs Omfavnelse varede for længe, da han selv vilde til at hilse paa sin gamle Reisekammerat. Gud skee Lov, at vi have ham igien, at jeg har et Menneske igien, jeg hver Dag kan trættes og forsones med. Her gave de kiedsommelige Mennesker mig alle Ret, naar vi disputerede. Og jeg vil ikke have Ret: men de skulle heller ikke have det; thi intet Menneske har fuldkommen Ret eller Uret.

Kiære, kiære Eberhard, raabte Wolfgang, see dog engang, der have vi atter en Albert Julius. Han gaaer med Faldhat, i Sløikiole, og jeg har nylig skaaret ham en Kiæpheſt. Sophie! kom dog ud! Her ere Eberhard og Cordula. — En smuk ung Kone aabnede Døren og fløi i den uformodede Venindes Arme.

Henrik Schlenk havde sneget sig i Hælene paa de andre, og giorde imidlertid Bekiendtskab med den tro Rudolf, Wolfgangs Tiener, som vi kiende af Levnetsbeskrivelsen.

Nu bragte Lilleklippeborgerne de unge Ægtefolk i deres smukke ny Huus. I Dagligstuen fandt Eberhard Luthers, Shakespeares og Albert Julii Billeder hængende paa Væggen. Ogsaa hans Moders Portræt hang over Canapeen af det gule Plüche fra Leipzig. I det vel-

bekiendte Skab laae Bibelen, Uhret, den afblegede Sløife, og flere Reliquier.

Eberhard knælede ned for den ærværdige Alberts Billed. O, min kiære gode Stammefader, raabte han, din Ætling er nu ligesaa lykkelig, som du var. Efter mange Gienvordigheder vandt han sin Cordula, som du din Concordia. Et uskyldigt, frit, idylliſk Liv, Menneskets bedste Lod paa Jorden, begynder her forfra igien. O lad din Aand, tilligemed min Moders, med Luthers og Shakespeares, omsvæve os! at vi maa nyde Livet som du; betragte Verden med Shakespeares Øie, og ane Himlen med Luthers Hierte!

